

กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย

นาย เพิ่มเกียรติ เรืองสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-0560-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MANUFACTURING OF SINGERS OF THAI POPULAR MUSIC INDUSTRY

MR. PERMKIAT RUANGSAKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication
Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-0560-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย
โดย นายเพิ่มเกียรติ เรืองสกุล
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพลรอดคำดี)

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
.....กรรมการ
(อาจารย์ สุภาพร โพธิ์แก้ว)

เพิ่มเกียรติ เรื่องสกุล : กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย
(MANUFACTURING OF SINGERS OF THAI POPULAR MUSIC INDUSTRY)

อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์, 295 หน้า. ISBN 974-03 -0560-1.

การศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ที่ประกอบด้วยกระบวนการคัดเลือกและกระบวนการสร้าง นักร้อง โดยมุ่งเน้นศึกษากระบวนการเหล่านั้นใน 3 แนวเพลงหลักของอุตสาหกรรมเพลงไทย อันได้แก่ แนวเพลง ไทยสากล แนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิต นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการผลิตนักร้องของ ทั้ง 3 แนวเพลงด้วย

วิธีการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากแหล่งข้อมูลบุคคลเป็นหลัก ได้แก่ 1) ทีมงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตนักร้อง 19 คน 2) นักร้อง 14 คน จาก 9 บริษัท เทปเพลง

ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่ก่อนจะก้าวเข้ามาเป็นนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทยนั้นมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1) เป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นใฝ่ฝันที่อยากจะเป็นนักร้องจนถึงบุคคลที่ไม่เคยคิดฝันมาก่อน 2) เป็นบุคคลที่มีพรสวรรค์และมีทักษะของการร้องเพลงมาแล้วจนถึงบุคคลไม่มีสิ่งเหล่านี้เลย

ในกระบวนการคัดเลือกนักร้อง พบว่า ทั้ง 3 แนวเพลง มีขั้นตอนหลักๆ ที่คล้ายคลึงกัน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเสาะหานักร้อง การทดสอบ และการรับเข้าสังกัด แต่ละแนวเพลงมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกคล้ายคลึงกัน คือ ความสามารถ อุปนิสัย และบุคลิกภาพของนักร้อง แต่ข้อแตกต่างที่สำคัญ คือ แนวเพลงไทยสากลให้ความสำคัญใน เกณฑ์บุคลิกภาพของนักร้องมากที่สุด ในขณะที่แนวเพลงไทยลูกทุ่งให้ความสำคัญในเกณฑ์ความสามารถในการ ร้องเพลงของนักร้อง และแนวเพลงเพื่อชีวิตให้ความสำคัญในเกณฑ์ความสามารถทางด้านการเล่นเพลงเป็นหลัก ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการคัดเลือกนั้นพบว่ามี 3 ปัจจัย ได้แก่ กระแสของตลาดผู้ฟังเพลง กลุ่มบุคคลที่ทำ หน้าที่ในการคัดเลือกนักร้อง และ ระบบอุปถัมภ์

สำหรับกระบวนการสร้างนักร้องนั้น พบว่าทั้ง 3 แนวเพลง มีขั้นตอนหลักที่สำคัญๆ เหมือนกัน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้อง และขั้นตอนในการสร้างบุคลิกลักษณะให้กับนักร้อง แต่ใน 3 แนว เพลงมีวิธีการสร้างนักร้องที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพลงไทยสากลเน้นการสร้างบุคลิกภาพของนักร้องมากที่สุด ส่วน แนวเพลงลูกทุ่งและเพลงเพื่อชีวิตเน้นการสร้างบทเพลงและความสามารถของตัวนักร้อง อย่างไรก็ตามแนวทางของ กระบวนการสร้างนักร้องจะขึ้นอยู่กับทิศทางความต้องการของตลาดผู้ฟังมากที่สุด

ภาควิชา	การสื่อสารมวลชน	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	การสื่อสารมวลชน	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	2544	

4285259628 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: MANUFACTURING / SINGER / THAI POPULAR MUSIC / MUSIC INDUSTRY

PERMKIAT RUANGSAKUL: MANUFACTURING OF SINGERS OF THAI POPULAR MUSIC INDUSTRY.

THESIS ADVISOR: ASST. PROF. PANADDA THANASATIT, 295 pp.

ISBN 974-03-0560-1.

The objective of this study is to investigate the manufacturing of singers of the Thai popular music industry that composed of the selection and production of singers in 3 popular music genres; Thai popular music, Pleng Luktoong or Thai Country and Western and Pleng Pua Chiwit or Song for Life.

The study used indepth interview as the main research method. There are 2 groups of key informants 1) 19 producers including their team workers, and 2) 14 of singers from 9 music companies.

The results of the study found that the starting point of singers in becoming potential singers in the Thai music industry are those ambitious in becoming popular singer and those who are talented and skillful singer who have the aspiration to become popular singer in the industry.

The casting of singer is composed of 3 major steps in the genre under study i.e. the casting operation, the searching of the singer, and final acceptance. The criterion in casting in each music genre are considerably similar i.e. the abilities, the character and the look and appearance of the singers. However, Thai popular music emphasized on the appearance of the singers. But Pleng Luktoong or Thai Country and Western emphasized on vocal of the singers, while Pleng Pua Chiwit or Song for Life emphasized on abilities of music composition. In additional, there are 3 main factors effecting the casting process; the demand of the music market, the casting staff and nepotism.

The process of manufacturing singers has 2 main issues; the song production for the singers and the building of singers' characteristic. In 3 Thai major music genres, there are different method in this process, as follow :Thai popular music emphasized on shaping up the look and appearance of the singers. While Pleng Luktoong or Thai Country and Pleng Pua Chiwit or Song for Life emphasized on good quality of vocal and musical capacities of the singers. Nevertheless, this process depends upon the trend of the music market.

Department Mass Communication

Student's Signature.....

Field of study Mass Communication

Advisor's Signature.....

Academic 2001

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ สุภาพร โพธิ์แก้ว กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาสละเวลาในการเข้าร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบริษัทเทปเพลงทุกบริษัท นักร้องทุกคนที่กรุณาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ตลอดจนถึงผู้ที่ให้ความช่วยเหลือทุกท่านที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และสมาชิกทุกคนในครอบครัว ที่ทำเป็นแรงใจให้ผู้วิจัยยืนหยัดและมีวันนี้ และขอขอบคุณกำลังใจจากมิตรแท้ทุกท่าน เพื่อนรุ่นพี่ รุ่นน้อง และรุ่นเดียวกัน โดยเฉพาะเพื่อนปริญญาโท MC9 ภาคนอกเวลาทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด รวมถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกที่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้วิจัย

เพิ่มเกียรติ เรืองสกุล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาในการวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
แนวคิดเรื่องอุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรม.....	15
แนวคิดเรื่องการผลิต.....	18
แนวคิดเรื่องการสื่อสารการตลาด.....	21
แนวคิดเรื่องกระบวนการทางธุรกิจของระบบเทพเพลงไทย.....	24
แนวคิดเรื่องแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต.....	28
แนวคิดเรื่องการคัดเลือกนักร้องและคุณสมบัติของนักร้อง.....	42
แนวคิดเรื่องการฝึกฝนนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3	ระเบียบวิธีวิจัย..... 51
	แหล่งข้อมูล..... 51
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 69
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 70
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 71
	การตรวจสอบข้อมูล..... 71
	การนำเสนอข้อมูล..... 72
4	เส้นทางของการเป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย..... 73
	ตอนที่ 1 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงไทยสากล..... 73
	ตอนที่ 2 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่ง..... 106
	ตอนที่ 3 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงเพื่อชีวิต..... 117
	ภาพรวมของเส้นทางของการเป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย..... 126
5	กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย..... 127
	ตอนที่ 1 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงไทยสากลของอุตสาหกรรมเพลงไทย..... 127
	กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล..... 127
	ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล..... 128
	เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล..... 152
	ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล..... 157
	กระบวนการสร้างนักร้องเพลงไทยสากล..... 162
	การพัฒนาความสามารถของนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงาน..... 165
	การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง..... 158
	การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง..... 173
	ตอนที่ 2 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงลูกทุ่งของอุตสาหกรรมเพลงไทย..... 182
	กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง..... 182
	ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง..... 182
	เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง..... 199
	ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง..... 202

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กระบวนการสร้างนักร้องเพลงลูกทุ่ง.....	205
การพัฒนาความสามารถของนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงาน.....	205
การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง.....	208
การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง.....	216
ตอนที่ 3 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงเพื่อชีวิตของอุตสาหกรรมเพลงไทย.....	222
กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต.....	223
ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต.....	223
เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต.....	246
ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต.....	249
กระบวนการสร้างนักร้องเพลงเพื่อชีวิต.....	251
การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง.....	252
การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง.....	255
6 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบ.....	261
กระบวนการคัดเลือกนักร้อง.....	261
กระบวนการสร้างนักร้อง.....	270
สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบ.....	276
7 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	277
รายการอ้างอิง.....	287
บรรณานุกรม.....	291
ประวัติผู้วิจัย.....	295

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
6.1	แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของนักร้องในแนวเพลงต่างๆ จำแนกตามเกณฑ์ที่บริษัทออกคั่นหานักร้องเอง.....	263
6.2	แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของนักร้องในแนวเพลงต่างๆ จำแนกตามเกณฑ์ที่นักร้องเดินเข้าบริษัทเอง.....	264
6.3	แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของนักร้องตามภูมิลำเนาของแนวเพลงต่างๆ.....	266
6.4	แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนในการคัดเลือกนักร้องของแนวเพลงต่างๆ.....	266
6.5	แสดงการเปรียบเทียบเกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการคัดเลือกนักร้องในแนวเพลงต่างๆ.....	268
6.6	แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกในแนวเพลงต่างๆ.....	269
6.7	แสดงการเปรียบเทียบการพัฒนานักร้องให้มีความพร้อมก่อนที่จะสร้างผลงานเพลง ในแนวเพลงต่างๆ.....	271
6.8	แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนในการสร้างผลงานให้กับนักร้องในแนวเพลงต่างๆ.....	272
6.9	แสดงการเปรียบเทียบการสร้างตัวตนให้กับนักร้องในแนวเพลงต่างๆ.....	274

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพ	หน้า
4.1 แสดงภาพถ่ายของ น้ำฝน หรือ คุณณภัศ จิระจิตาการ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของบริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน).....	73
4.2 แสดงภาพปกเทปของ น้ำฝน หรือ คุณณภัศ จิระจิตาการ อัลบั้ม Teen Voice Girl สังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน).....	77
4.3 แสดงภาพถ่ายของ นิหน่า หรือ คุณสุลลิตา เรืองรองหิรัญญา เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน).....	78
4.4 แสดงภาพปกเทปของ นิหน่า หรือ คุณสุลลิตา เรืองรองหิรัญญา อัลบั้ม นิหน่า...นี่นา สังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน).....	81
4.5 แสดงภาพถ่ายของ บี หรือ คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ ในขณะที่ทำงานเป็นนางแบบ...82	
4.6 แสดงภาพปกเทปของ บี หรือ คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ อัลบั้ม B : Namthip สังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน).....	85
4.7 แสดงภาพถ่ายของ นิกกี้ หรือ คุณสุระ ธีรกุล ก่อนที่จะมาเป็นนักร้องใน สังกัด บริษัทอาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	86
4.8 แสดงภาพปกซีดีของ นิกกี้ หรือ คุณสุระ ธีรกุล อัลบั้ม Nicky สังกัด บริษัท อาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	88
4.9 แสดงภาพถ่ายของ ฟิน หรือ คุณกรพินธุ์ พวงโพธิ์ ก่อนที่จะมาอยู่ใน สังกัด บริษัทอาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	89
4.10 แสดงภาพปกซีดี (สำหรับแจกเพื่อการประชาสัมพันธ์) ของ ฟิน หรือ คุณกรพินธุ์ พวงโพธิ์ อัลบั้ม Korrapin สังกัด บริษัท อาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	92
4.11 แสดงภาพถ่ายของ ปาน หรือ คุณธนพร แวกประยูร ก่อนที่จะมาเป็นนักร้องใน สังกัด บริษัทอาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	93
4.12 แสดงภาพปกซีดี ของ ปาน หรือ คุณธนพร แวกประยูร นักร้องใน สังกัด บริษัท อาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	96
4.13 แสดงภาพถ่ายของ คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ ก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักร้องใน สังกัด บริษัทอาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	97
4.14 แสดงภาพถ่ายของ อ้อน หรือ คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของ บริษัทอาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	101

4.15	แสดงภาพถ่าย Screen Test ของ โหน่ง หรือ คุณพิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร ในการสร้าง รูปลักษณะใหม่ให้กับเธอ ภายใต้การดูแลของ บริษัทเบเกอร์ มิวสิก จำกัด.....	102
4.16	แสดงภาพถ่ายปกซีดี ของ โหน่ง หรือ คุณพิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร อัลบั้ม NONG : POSSIBLE สังกัด บริษัท เบเกอร์ จำกัด.....	105
4.17	แสดงภาพถ่ายของ คุณโจนัส แอนเดอร์สัน เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด.....	106
4.18	แสดงภาพถ่ายปกเทป คุณโจนัส แอนเดอร์สัน อัลบั้ม ผมชื่อโจนัส สังกัด บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด.....	108
4.19	แสดงภาพถ่ายของ คุณเกษม คมสันต์ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของ บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด.....	109
4.20	แสดงภาพถ่ายปกเทปของ คุณเกษม คมสันต์ อัลบั้ม เก็บไถ่ขึ้นลาน สังกัด บริษัท ซัวร์ ออดิโอ จำกัด.....	112
4.21	แสดงภาพถ่าย เด็กหญิงอมรรัตน์ วงศ์ษา ก่อนที่จะมาเป็น นก พรพนา นักร้องใน สังกัด บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด.....	113
4.22	แสดงภาพปกเทป ของ คุณนก พรพนา อัลบั้ม เล็กเขาเถอะพี สังกัด บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด.....	116
4.23	แสดงภาพถ่ายของ บัवलอย หรือ คุณนเรศ นุ้ยแนบ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของ บริษัททรกไฟดนตรี จำกัด.....	117
4.24	แสดงภาพถ่ายปกซีดี (สำหรับแจกเพื่อการประชาสัมพันธ์) ของ บัवलอย หรือ คุณ นเรศ นุ้ยแนบ อัลบั้ม หัวใจของดอง สังกัด บริษัททรกไฟดนตรี จำกัด.....	121
4.25	แสดงภาพปกเทปของ ผู้ใหญ่อาร์ม หรือ คุณปัญญา อามาตย์ อัลบั้ม เม่าให้ลิ้ม สังกัด บริษัทหลงไลน์ มิวสิก จำกัด.....	124
4.26	แสดงภาพปกเทป (สำหรับแจกเพื่อการประชาสัมพันธ์) ของ คุณสุระนิตย์ บุญเย็น อัลบั้ม ชีวิตหนึ่ง....ผู้ชายคนหนึ่ง สังกัด บริษัทบิทวินมิลเลนเนียม จำกัด.....	
125		
5.1	แสดงการทดลองทำ Screen Test รูปลักษณะใหม่ ของ คุณ ธนพร แวกประยูร หรือ ปาน นักร้องในสังกัดบริษัท อาร์เอสฯ ใน อัลบั้มชุด ปาน ธนพร ซึ่งเป็น รูปลักษณะที่ไม่ผ่าน.....	176

5.2	แสดงภาพปกซีดี ของ อ๋อน หรือ คุณลัคณา หวงมณีรุ่งโรจน์ อัลบั้ม ลูกอ๋อนเที่ยวล่าสุด นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด.....	178
5.3	รูปภาพของเกษม คมสันต์ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ แสดงเสื้อผ้า การแต่งหน้า และทรง ผมตาม รูปลักษณะใหม่ ของคุณเกษม คมสันต์ ที่บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด สร้าง ให้.....	218
5.4	แสดงการถ่ายปกเทป ของคุณนเรศ น้อยแนบ หรือ บัวลอย ในอัลบั้มชุด “หัวใจของดอง” ด้วยรูปลักษณะใหม่ที่สร้างโดยบริษัททรไฟดนตรี จำกัด.....	258

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
1.1 แผนภาพแสดงกิจกรรมในระบบการผลิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน ระบบการผลิต.....	19
1.2 แผนภาพแสดงแบบจำลองเปรียบเทียบองค์ประกอบการสื่อสารกับองค์ประกอบส่วน ประสมทางการตลาด และการสื่อสารการตลาดของธุรกิจเทพเพลงและนักร้อง.....	23
7.1 แผนภาพแสดงการเปรียบเทียบกระบวนการผลิตสินค้าในระบบอุตสาหกรรมทั่วไปกับ กระบวนการผลิตนักร้องของระบบอุตสาหกรรมเพลงไทย.....	285

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

บทเพลงเข้ามามีบทบาทกับชีวิตของมนุษย์เพิ่มมากขึ้นทุกวันนี้ทั้งประโยชน์ทางด้านความบันเทิงและธุรกิจ นอกจากนี้ยังสามารถสนองความต้องการ และความพึงพอใจโดยเฉพาะในด้านของอารมณ์และความรู้สึกของผู้ฟังด้วยลักษณะของรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป อย่างเช่นเพลงลูกทุ่ง ก็เป็นของชาวชนบท ชาวนา หรือชนชั้นแรงงาน ซึ่งในบทเพลงก็มักจะกล่าวถึง ความแร้นแค้นของถิ่นกำเนิด ต้องจากคนรัก หรือครอบครัว มาทำงานในเมือง เพลงไทยสากล ก็จะเป็นเพลงของชนชั้นกลาง โดยมักจะมีเนื้อหาซ้ำซากเกี่ยวกับเรื่องของความรัก เพลงสากลเป็นของชนชั้นสูง ส่วนเพลงเพื่อชีวิต ก็เป็นอีกแนวเพลงหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ฟังที่รักในเรื่องอุดมการณ์ทางการเมือง การต่อสู้ชีวิต และ เรื่องของการดำเนินชีวิต (จรรยาวัจน์ สุวรรณภูลิทธิ, 2532)

นอกจากประโยชน์ของบทเพลงที่มนุษย์ได้รับแล้ว บทเพลง ถือเป็นงานศิลปะอย่างหนึ่งซึ่งประกอบด้วยสุนทรียะ นักร้อง จึงมีบทบาทสำคัญมาก ในฐานะที่เป็นผู้ถ่ายทอดบทเพลง หรือผู้ส่งสาร จากผู้ประพันธ์เพลงไปยังผู้ฟังทุกคน ฉะนั้นนักร้อง ที่มีคุณภาพ หรือเหมาะสม หมายถึงมีความสามารถทางการขับร้องอย่างดีเยี่ยม ก็ย่อมที่จะสามารถถ่ายทอดความสุนทรียะเหล่านั้นออกไปสู่ผู้ฟังได้ด้วย

ดร. สุกรี เจริญสุข ให้ความหมายของนักร้องไว้ว่า "นักร้อง" นั้นแปลว่า ผู้ที่มีความชำนาญ มีความสามารถในการใช้เสียงร้องเพลง นักร้องในสมัยก่อนเรียกกันว่า "ช่างขับ" ความเป็นช่างถือได้ว่า เป็นผู้ที่มีความสามารถเยี่ยมยอดในการขับร้อง (ดร. สุกรี เจริญสุข, 2538)

แต่ในช่วงเริ่มแรกที่มีบทเพลงนั้น ยังไม่มีการใช้คำว่านักร้องเกิดขึ้นอย่างชัดเจน แต่จะเรียกรวมกันว่า ศิลปิน เนื่องจากแต่เดิม บทเพลงนั้นเป็นงานศิลปะ ศิลปินจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตบทเพลง ที่เริ่มตั้งแต่การแต่งเพลง การร้องเพลง และการถ่ายทอดบทเพลง รวมทั้งในการเก็บบันทึกบทเพลง ศิลปินก็กระทำด้วยตนเองโดยอาศัยความทรงจำ แต่หลังจากที่การบันทึกเสียงเพลงได้มีขึ้น โดยเริ่มพัฒนาการบันทึกด้วยวัสดุต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นไม้ไผ่หรือกระดาษ ตลอดจนพัฒนามาเป็นแผ่นเสียงและเทป บทเพลงจึงกลายเป็นสื่อที่ได้รับการบันทึก (Recorded Music Media) การใช้งานของบทเพลงจึงเป็นที่แพร่หลาย และกว้างขวาง โฉมหน้าใหม่ของ บทเพลงจึงเปลี่ยนไปจากประโยชน์ที่ใช้เพื่อความบันเทิง เพื่อความสุนทรียะ หรือเพื่อประโยชน์ทางสังคม จึงกลายมาเป็นเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ มีการผลิตผลงานเพลงอย่างเป็นระบบ

อุตสาหกรรม โดยการแบ่งงานกันทำตามระบบอุตสาหกรรม เริ่มตั้งแต่มีผู้แต่งเนื้อร้อง ผู้แต่งทำนอง นักร้อง นักดนตรี ผู้บันทึกเสียง ผู้ทำการเผยแพร่ หรือ ผู้จำหน่าย ไม่ได้อยู่ในคนๆ เดียว แต่แยก ส่วนเป็นคนละหน้าที่ คำว่านักร้อง จึงเกิดขึ้นอย่างชัดเจน นอกจากนั้นในระบบธุรกิจเทปเพลงยัง อาศัยเครื่องมือ และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตแบบเดียวกับโรงงานผลิตสินค้าต่างๆ โดยมีนายทุน เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตทั้งหมด (กาญจนา แก้วเทพ, 2541)

การผลิตเพลงไทย ถือได้ว่าเป็นการผลิตสินค้าแบบอุตสาหกรรมเต็มตัว หลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฉบับปี พ.ศ. 2521 เพื่อเป็นกฎหมายในการรองรับ การบันทึกบทเพลง (สมกมล ลิปชัย, 2536) ซึ่งทุกแนวเพลง โดยเฉพาะแนวเพลงหลักๆ ของไทยจะ ถูกนำเข้ามาการผลิตแบบอุตสาหกรรมหมด อันได้แก่ แนวเพลงลูกกรุง (เพลงไทยสากล) เพลงลูกทุ่ง หรือเพลงเพื่อชีวิต เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ

เมื่อบทเพลงไทย ผันตัวเองจากวงการศิลปะ มาเข้าสู่การผลิตแบบอุตสาหกรรม มีการบริหาร มีการวางแผนงาน ใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเป้าหมายทางการตลาด มิใช่เพื่อเป้าหมายใน การสร้างสรรค์งานศิลปะอีกต่อไป นักร้องและบทเพลง จึงกลายมาเป็น สินค้า ที่ผลิตโดยนายทุน บทเพลงถูกมองว่าเป็นสิ่งที่สามารถขายได้ (Commodity) แต่สินค้าลักษณะนี้ถือเป็นสินค้าที่มี ลักษณะพิเศษคือ ถูกมองว่าเป็น สินค้าปริวิตวิญญาณ (Spiritual) หมายถึงเป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้สึกอารมณ์ ความอ่อนไหวของมนุษย์ (กาญจนา แก้วเทพ, 2541)

เมื่อระบบอุตสาหกรรมเพลงไทย หรือโรงงานผลิตเพลงเดินเครื่องผลิตสินค้าแล้ว วัตถุประสงค์ของโรงงานจึงเป็นที่ต้องการและต้องแสวงหา โดยที่จะนำวัตถุประสงค์เหล่านั้นมาผ่านกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้สินค้าตามที่ต้องการ สามารถเปรียบเทียบได้ว่า ถ้า "อุตสาหกรรม" คือ "ธุรกิจเทป เพลง" นำวัตถุประสงค์มาผ่านโรงงานผลิต คือ บริษัทเพลง "สินค้า" ที่ผลิตออกมาได้ก็คือ "เพลง" ซึ่งได้มาจาก "วัตถุประสงค์" ที่สำคัญก็คือ "บทเพลง" (ซึ่งเกิดจากผู้ประพันธ์คำร้อง และผู้ประพันธ์ ทำนอง) และ "นักร้อง" นั่นเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของ วัตถุประสงค์ ในระบบ อุตสาหกรรมเพลง ก็คือ นักร้องและบทเพลง ที่สามารถนำมาผลิตเป็นสินค้าที่ขายได้โดย อาศัยกระบวนการผลิตในรูปแบบของอุตสาหกรรมด้วยการแบ่งงานกันทำตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ที่ได้รับมอบหมาย

"เพลงลูกทุ่งอันทรงคุณค่าทุกๆ เพลงนั้น ก่อนที่จะออกมาสู่ประชาชนผู้ฟังก็จะต้อง ผ่านการสร้างสรรค์จากบุคคลแล้วอย่างน้อย 3 ฝ่ายอันได้แก่ ผู้ประพันธ์คำร้อง ผู้ประพันธ์ทำนอง และนักร้อง..." (ขจร ฝ่ายเทศ, 2540)

ไม่เพียงแต่เฉพาะเพลงลูกทุ่งเท่านั้น ที่จะถูกสร้างสรรค์ขึ้นจากบุคคลทั้ง 3 นี้ เพลงลูกกรุง หรือเพลงไทยสากล รวมทั้งเพลงเพื่อชีวิตเองก็ต้องผ่านการสร้างสรรค์จากบุคคลทั้ง 3 เช่นกัน แต่ในแนวเพลงเพื่อชีวิตโดยทั่วไปแล้ว ทั้ง 3 หน้าที่จะรวมอยู่ในบุคคลเดียวกัน ซึ่งจะเรียกรวมๆ ว่า ศิลปิน

จากจุดนี้เอง บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตของอุตสาหกรรมเพลงไทย จึงเป็นอาชีพขึ้นเฉพาะ และแบ่งแยกหน้าที่กันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอาชีพนักร้อง ถือเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่สร้างรายได้และชื่อเสียงให้แก่�ักร้องได้ นักร้องจึงเปลี่ยนจาก ศิลปินผู้ผลิตงานศิลปะ มาทำหน้าที่เป็นผู้ขายเสียงร้อง ในอุตสาหกรรมเพลงไทย

เมื่อจุดยืนของนักร้องได้แปรเปลี่ยนไปจากศิลปิน กลายมาเป็นสินค้า หน้าที่ของนักร้องที่ในอดีตต้องทำหน้าที่เป็นศิลปินผู้ถ่ายทอดเนื้อหาของบทเพลง รวมทั้งความสุนทรีย์ในบทเพลง จากผู้ประพันธ์ไปสู่ผู้ฟัง จึงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยเช่นกัน กล่าวคือ นักร้องในระบบธุรกิจเพลงจึงทำหน้าที่เพียงแต่ถ่ายทอดสินค้า แนวความคิดต่างๆ เกี่ยวกับสินค้า คือผลงานเพลง และภาพลักษณ์ของบริษัทเพลงไปสู่ผู้บริโภค คือผู้ฟัง ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดของนักร้องในระบบธุรกิจเพลง ฉะนั้นความสามารถทางด้านการร้องเพลงจึงอาจไม่ใช่คุณสมบัติข้อแรก และข้อสำคัญของนักร้องในระบบธุรกิจเพลงอีกต่อไป

นอกจาก นักร้อง จะเป็นสินค้าในระบบธุรกิจเพลงของไทยแล้ว ความสำคัญของนักร้องในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมเพลงไทยยัง มีความสำคัญมากอีกด้วย กล่าวคือนักร้องนอกจากจะเป็น วัตถุดิบ แล้วยังเป็นจุดเริ่มของกระบวนการผลิตเพลงอีกด้วย ดังเช่น การศึกษาวิจัย ของ คุณสมกมล ลิ้มปิชัย ที่ได้ศึกษา เกี่ยวกับเรื่องธุรกิจเพลง ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของระบบธุรกิจเพลงไทยสากลต่อการสร้างสรรค์ผลงานเพลง” (พ.ศ.2532) และในหนังสือชุด โครงการนิเทศศาสตร์ บัณฑิตศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “กว่าจะเป็นธุรกิจเพลง” (พ.ศ. 2536) พบว่า กระบวนการผลิตเพลง หรือผลงานเพลงเริ่มจาก การสรรหานักร้อง เมื่อนักร้องได้แล้ว ก็จึงจะเริ่มดำเนินการขั้นต่อไป คือ การแต่งเพลง และหาแนวคิดรวบยอด (Concept) ในการทำโปรโมชันนักร้องต่อไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของนักร้องได้อย่างชัดเจน

"ในการสร้างสรรค์และ ผลิตผลงานเพลงนั้น โดยทั่วไปแล้วจะเริ่มจากการคัดเลือกนักร้องซึ่งจะพิจารณาจากเสียงร้อง และบุคลิกลักษณะ ถ้าหากนักร้องที่คัดเลือกมาแล้วมีแนวโน้มว่าจะได้รับความนิยมจากผู้ฟังแล้วก็จะมีการเซ็นสัญญากันระหว่างนักร้องกับผู้ผลิตในเรื่องของธุรกิจการค้า ซึ่งผู้ผลิตจะเป็นผู้ลงทุนด้านการเงินขณะที่นักร้องจะลงทุนด้านเวลา และพลังงานใน

การร้องเพลง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าถ้าหากเพลงที่ผลิตออกมาไม่ได้รับความนิยมแล้ว ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะตกอยู่กับผู้ผลิตกล่าวคือ ผู้ผลิตอาจตกอยู่ในภาวะขาดทุน และส่งผลกระทบให้การดำเนินธุรกิจไม่สามารถดำรงอยู่ได้" (ศมกมล ลิ้มปัทม์, 2536)

นอกจากนั้นแล้วงานวิจัยของ คุณพัชริดา วัฒนา ในหัวข้อเรื่อง "ศิลปินเพลงไทยสากลและสื่อมวลชน : วิถีทางในการสร้างชื่อความมีชื่อเสียง" (พ.ศ. 2534) ยังพบอีกว่า วัตถุประสงค์ในการผลิตผลงานเพลงที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ นักร้อง และบทเพลงนั้น ในการแข่งขันการทำธุรกิจเพลงแบบปัจจุบันดูเหมือนว่า นักร้อง จะมีความสำคัญกว่าบทเพลงด้วย

"..ความสำคัญของนักร้องในบางกรณีจึงดูเหมือนว่าจะโดดเด่นเสียยิ่งกว่าตัวบทเพลงอีกด้วย เมื่อนักร้องกลายเป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอผลงาน จุดหักเหของการสร้างผลงานเพลง จึงเปลี่ยนแปลงมาเป็นการสร้างนักร้องขึ้นด้วยคุณลักษณะต่างๆ กัน แล้วผลิตผลงานเพลงให้เข้ากันได้กับคุณลักษณะของนักร้องเหล่านั้น ..." (พัชริดา วัฒนา, 2534)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจุดเริ่มของการผลิตเพลงนั้น ตัวโจทย์ ที่ถูกตั้งขึ้นก่อนคือนักร้อง แล้วค่อยสร้างสรรค์ บทเพลงให้ตอบโจทย์ที่ถูกตั้งขึ้นอีกที

การแสวงหานักร้อง จึงเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่สุดในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมเพลงไทย กล่าวคือ นอกจากนักร้องจะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมเพลงไทยแล้ว ยังถือว่านักร้องเป็นสิ่งที่จะช่วยสร้างความแตกต่างในการแข่งขันตลาดเพลงไทย และการได้รับความนิยมของเพลงได้อีกด้วย ดังนั้นแต่ละบริษัทเพลงจะมีกลยุทธ์ในการแสวงหาตัวนักร้องที่มีคุณสมบัติตามที่บริษัทเพลงต้องการให้ได้เพื่อการได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาดเพลงไทย

วิธีการแสวงหานักร้อง ในอดีตแหล่งที่จะไปเสาะหาของบุคคลที่จะนำมาเป็นนักร้องเพลงไทยสากลนั้น โดยมากจะมาจากงานประกวดร้องเพลงตามงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานวัด หรืองานโรงเรียน ฯลฯ หรือไม่ก็มาจากบุคคลที่เป็นนักร้องหรือนักดนตรีประจำวงดุริยางค์ทหารมาก่อน

"...ใช่ คุณต้องประกวดกันมาแข่งกันมา ไม่งั้นคุณไม่มีสิทธิ์ นอกจากคุณเส้นใหญ่ คุณเป็นทหาร คุณสมัครเป็นทหารแล้วก็ไปอยู่กับดุริยางค์ แล้วอีกอย่างหนึ่ง ก็เรียนดุริยางค์เลย แต่ก็จะเป็นนักร้องของวงทหารที่คุณสังกัดอยู่ ..." (สุดา ชื่นบาน, สัมภาษณ์, 9 กรกฎาคม 2543)

นักร้องที่มีชื่อเสียงหลายคน ในสมัยอัดแผ่นเสียงก็มาเป็นนักร้องได้เพราะเริ่มจากการประกวดร้องเพลง เช่นกัน

"...สมัยเริ่มแรก เริ่มเป็นการประกวดก่อน ประกวดแล้วก็มาเป็นนักร้องสมัครเล่น ตอนนั้นยังไม่ได้ร้องเป็นนักร้องอาชีพ เพราะว่า ถ้าเป็นนักร้องอาชีพแล้วจะมาประกวดอีกไม่ได้แล้ว เพราะสมัยก่อนมีประกวดเยอะ และอีกอย่างก็ยังเด็กอยู่ ถ้าเป็นอาชีพจริงๆ ก็อายุประมาณ 13 -14 ได้ ก็คือไม่ได้ประกวดแล้ว.....คุณกรองแก้ว ประกวดแล้วก็ไปเป็นนักร้องอาชีพ แต่ คุณกรองแก้ว จะประกวดเป็นรุ่นโตไป.....ฉันทนา ก็มาจากการประกวดเหมือนกัน แต่เป็นสิ่งที่ต่างจังหวัดมาจากศรีสะเกษ แล้วก็มาร้องด้วยกันที่วงวาทีณี...."(สุดา ชื่นบาน, สัมภาษณ์, 9 กรกฎาคม 2543)

ในยุคแรกๆ ของแนวเพลงลูกทุ่ง โดยมากนักร้องก็จะมาจากการประกวด ตัวอย่าง เช่น คำรณ สัมบุญณานนท์ ละอองดาว สกาวเดือน ทูล ทองใจ รุ่งเพชร แหลมสิงห์ ศิรินทรานิยามกร ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ ดาวใต้ เมืองตรัง และ วงจันทร์ ไพโรจน์ ฯลฯ นอกนั้นนักร้องลูกทุ่งบางท่านก็มาจากวงดุริยางค์ทหารเหมือนกับนักร้องเพลงไทยสากล ตัวอย่างเช่นสุรพล สมบัติเจริญ และ ยุงยุทธ เขียวชาญชัย เป็นต้น (กิ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย, 2532)

แต่ทางด้านเพลงเพื่อชีวิต นักร้องโดยส่วนใหญ่จะไม่ได้มาจากการประกวด หรือดุริยางค์ทหาร เพราะเพลงเพื่อชีวิตมีจุดเริ่มต้นมาจากนิสิต นักศึกษา ที่ต้องการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ เพื่อแสดงออกถึงความคิดอุดมการณ์ต่างๆ บทเพลงถือว่าเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง นิสิตนักศึกษาที่สามารถสะท้อนความคิดและอุดมการณ์ต่างๆ ได้ ฉะนั้นนิสิต นักศึกษาจะเล่นดนตรี หรือร้องเพลงถ่ายทอดเพื่ออุดมการณ์ การต่อสู้ต่างๆ ความคิดทางด้านการเมือง โดยเฉพาะในเวทีของชุมนุมประท้วงกันของนิสิต นักศึกษา จึงเป็นจุดกำเนิดของนักร้องหรือนักดนตรีเพลงเพื่อชีวิต ส่วนบุคคลทั่วไปก็จะมี วงคาราวาน ซึ่งเป็นวงดนตรีที่เกิดจากการรวมตัวของผู้ที่รักในเสียงดนตรี และชื่นชอบอุดมการณ์ทางการเมือง จึงทำให้มีการสร้างผลงานทางดนตรีเพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดความคิดและอุดมการณ์ต่างๆ ตัวอย่างเช่น คุณพงษ์เทพ กระโดนชำนาญ หรือ คุณมงคล อุทก เป็นต้น โดยศิลปินเพื่อชีวิตนี้จะมีลักษณะที่ว่า แต่งเอง ร้องเองเสร็จสรรพ (สุทธาสินี เกียรติไพบูลย์, 2533)

จากที่มาของนักร้องในทั้ง 3 แนวเพลงที่ได้กล่าวไป จะเห็นได้ว่า เวทีประกวดและกองดุริยางค์ทหารจึงเป็นแหล่งที่มาของนักร้องไทยสากล และลูกทุ่งในยุคนั้น ส่วนนักร้องเพลงเพื่อชีวิตโดยส่วนใหญ่ก็จะมาจากวงดนตรีเพื่อชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่การร้องเพลงจะเป็นอาชีพที่เน้นการแสดงสดมากกว่าการร้องเพลงแบบอัดแผ่นเสียง แต่ก็มีนักร้องบางคนที่มีบริษัทผลิต

แผ่นเสียงนำนักร้องเหล่านั้น มาอัดแผ่นเสียง ซึ่งยุคต่อมาเปลี่ยนเป็นคาสเซ็ทเทป ซึ่งจากแหล่งที่มาของนักร้องจะสังเกตเห็นได้ว่านักร้องที่ได้มาจากการประกวด หรือกองดุริยางค์ทหาร หรือจากวงดนตรีเพื่อชีวิตนั้น จะเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนในเรื่องของการร้องเพลง หรือ เรียกตัวเองได้ว่าเป็นนักร้องอาชีพอยู่แล้ว ความสามารถในด้านของการร้องหรือเสียงร้องสามารถเรียกได้ว่ามีคุณภาพ ประกอบกับการประกวดร้องเพลง ก็จะช่วยคัดสรรบุคคลที่มีความสามารถในการร้องเพลงไปในตัว ส่วนดุริยางค์ทหารก็ช่วยในด้านการฝึกฝนทักษะทางด้านดนตรี และการร้องเพลง ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าบุคคลที่เข้ามาเป็นนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทยในยุคนี้ ก็จะต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นนักร้องอยู่แล้วเท่านั้น

แต่หลังจากที่วงการธุรกิจเทปเพลงเติบโตมากยิ่งขึ้น การผลิตเทปเพลงเป็นไปในรูปแบบอุตสาหกรรมอย่างจริงจัง มีการแข่งขันกันสูงขึ้น มีการผลิตผลงานเพลงออกมาแข่งขันกันมากขึ้น ความต้องการนักร้องจึงเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว การหานักร้องเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและให้ทันต่อความต้องการของตลาด ส่งผลให้แหล่งที่มาของนักร้องนั้นขยายวงกว้างมากขึ้น ไม่จำกัดวงแต่เฉพาะอยู่ในกลุ่มนักร้องประกวดหรือกลุ่มนักร้องที่ร้องเพลงเป็นอาชีพมาก่อนแล้วเท่านั้น แต่ขยายออกไปสู่กลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นวงการนายแบบ นางแบบ วงการนักแสดง หรือแม้แต่นักเรียน นิสิต นักศึกษา บริษัทเพลงต่างๆ ก็นำบุคคลเหล่านั้นมาปั้นให้เป็นนักร้องได้ เพื่อที่จะให้ทันต่อความต้องการของตลาด ตัวอย่างเช่น นักร้องเพลงไทยสากลบางคนอาจมาจากการนักแสดงมาก่อน เช่น คุณนัท มีเรีย เบเนเน็ตต์ คุณปฎิภาณ ปฐวิฑูรย์ หรือ มอส เป็นต้น หรือบางคนอาจจะมาจากการเป็นนักเต้น (Dancer) มาก่อนที่จะมาเป็นนักร้อง เช่น คุณสุภัชญา ลัทธิสัยกุล หรือ เบลล์ หนึ่งในสมาชิกวง China Doll เป็นต้น หรืออย่าง คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ หรือ บี ก็ก้าวมาเป็นนักร้องจากการเป็นนางแบบมาก่อน

การเสาะหานักร้องในแนวเพลงลูกทุ่งก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าในอดีตนั้น เวทีการประกวด และกองดุริยางค์ทหารจะเป็นแหล่งที่มาของนักร้องเพลงลูกทุ่ง แต่ในปัจจุบันก็ขยายวงกว้างออกไปเช่นกัน นักร้องลูกทุ่งปัจจุบันอาจจะมาจากคณะลิเก อย่างเช่น คุณจิ้งหรีดขาว วงเทวัญ คุณสุทธิราช วงเทวัญ หรือ คุณไชยา มิตรชัย เป็นต้น นักร้องเพลงลูกทุ่งหลายๆ คนก็มาจากร้านอาหาร หรือ คาเฟ่

ส่วนในเพลงเพื่อชีวิต แหล่งของนักร้อง ก็เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ไม่ใช่ในรั้วมหาวิทยาลัย หรือ การชุมนุมประท้วง อีกต่อไป เนื่องจากปัจจุบันความขัดแย้งของอุดมการณ์ทางการเมืองไม่ได้รุนแรง หรือไม่ได้แสดงออกอย่างในอดีต การชุมนุมประท้วงของนิสิตนักศึกษา ก็

น้อยลง โอกาสที่จะเกิดวงดนตรีเพื่อชีวิตก็น้อยตามไปด้วย แหล่งที่มาของนักร้องแนวเพลงเพื่อชีวิตนั้นแปรเปลี่ยนไป บางคนอาจจะมาจาก นักร้องในร้านอาหารแนวคันทรี่ (Country) หรือ ร้านอาหารแนวเพื่อชีวิต เช่น คุณพันดา สุรศิลป์พิสุทธิ์ หรือ เคียส คุณพิทักษ์ เสริมราษฎร์ เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านั้นอาจจะไม่ได้เริ่มต้นจากความสนใจในเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมือง หรือความต้องการสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีเพื่อการแสดงออกถึงอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างจริงจัง

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า แหล่งที่มาของนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทยค่อนข้างจะมีมาจากหลากหลายวงการ รวมทั้งบุคคลที่เข้ามาเป็นนักร้องนั้นอาจไม่ได้มีความเป็นนักร้อง หรือไม่ได้ร้องเพลงเป็นมาก่อน แต่ก็สามารถก้าวมาเป็นนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทยได้ พร้อมทั้งสามารถได้รับความนิยมจากผู้ฟังเพลงด้วย ต่างจากในอดีต นักร้องที่จะสามารถบันทึกเสียงได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีอาชีพนักร้องอยู่แล้วเท่านั้น ในขณะที่ปัจจุบันบุคคลที่ประกอบอาชีพร้องเพลงจริงๆ ที่อยู่ตามร้านอาหารหรือตามสถานบันเทิงจะมีอยู่มากมาย (ประมาณจากตัวเลขของสถานประกอบการร้านอาหารหรือสถานบันเทิงมีถึง 8,753 แห่ง จากส่วนงานวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติสำนักบริการข้อมูลธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ สํารวจเมื่อ มีนาคม 2544) แต่กลับไม่ถูกบริษัทเทปเพลงนำมาบันทึกเสียง แต่นักร้องที่อยู่ในระบบอุตสาหกรรมเพลงไทยมีอยู่เพียงจำนวนน้อย (ประมาณ 400 คน สํารวจเมื่อ กรกฎาคม 2543) โดยส่วนใหญ่อาจจะไม่ได้เป็นนักร้อง หรือ ร้องเพลงเป็นอาชีพมาก่อนเลย จึงเป็นข้อที่สังเกตว่า กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการคัดเลือก และกระบวนการสร้างนักร้อง ของแต่ละแนวเพลงนั้น คัดเลือกบุคคลที่จะนำมาสร้างนักร้องอย่างไร และทำอย่างไรถึงสามารถนำบุคคลทั่วไปที่อาจจะไม่ได้เป็นนักร้องมาก่อนมาสร้างให้เป็นนักร้องได้ และลักษณะของนักร้องที่ถูกผลิตออกมาในแต่ละแนวเพลงก็มีความแตกต่างกันอีกด้วย ดังนั้นกระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยในแต่ละแนวเพลงก็น่าที่จะมีความแตกต่างกันด้วย

เมื่อกระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในปัจจุบันได้นำบุคคลที่ไม่ได้เป็นนักร้อง หรือเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาชีพนักร้อง หรือในแนวเพลงเพื่อชีวิต นำนักร้องที่ไม่ได้มีอุดมการณ์เพื่อชีวิตอย่างจริงจัง มาผลิตให้เป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย จึงทำให้นักวิจารณ์ หรือผู้ฟังเพลงหลายๆ คนเกิดข้อสงสัย หรือข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่า นักร้องในปัจจุบันไม่มีคุณภาพ เป็นนักร้องที่ไม่ได้ขายเสียงร้อง แต่ขายอย่างอื่น โดยเฉพาะในวงการเพลงไทยสากล มักจะถูกวิจารณ์มากที่สุด ตัวอย่างเช่น นักร้องนั้นขายเรื่องรูปร่างหน้าตามากกว่าเสียงร้อง ดังตัวอย่างคำวิจารณ์ของ ศ.ดร เจตนา นาควัชระ

"...ถ้าระบบธุรกิจยังครอบคลุมศิลปะอยู่อย่างนี้ วงการดนตรีในเมืองไทยคงยังต้องใช้เวลานานกว่าจะพัฒนาได้ ปัจจุบันคนที่จะเป็นนักร้อง นักดนตรีใช้ว่าจะฝีมือดี อาจเป็นนักแสดง หรือหนุ่มสาวหน้าตาดี ๆ หน่อย หรือแม้กระทั่งนักมวยก็เป็นนักร้องได้...แต่ไม่ใช่คนเหล่านี้ร้องเพลง เพราะ คนเหล่านี้ถูกโปรโมท ยังไม่เก่งก็ดังเรียบร้อยแล้ว แต่คนที่เสียงดี ก็ไม่มีเทปขายในท้องตลาด" (เจตนา นาควัชระ, สารคดี, 2535)

ในส่วนของนักร้องเพลงลูกทุ่งก็เช่นเดียวกัน นักร้องลูกทุ่งของอุตสาหกรรมเพลงไทย หลายๆ คน จะถูกมองว่า ชายรูปร่างหน้าตามากกว่า เสียงร้อง นักร้องบางคนมีการแต่งกายที่ดู โป๊ เปลือย จนเกินไป เพื่อนำมาเป็นจุดขาย มากกว่าที่จะเป็นความสามารถทางด้านการร้องเพลง เป็นต้น

ด้านเพลงเพื่อชีวิต เมื่อนำนักร้องที่ไม่ได้เป็นผู้มีอุดมการณ์ของการดำเนินชีวิต หรือการเมืองอย่างจริงจัง มาสร้างเป็นนักร้อง หรือศิลปินเพื่อชีวิต มักถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า นักร้องเหล่านั้นดูเสแสร้ง เป็นแต่เพียงแต่งเพลงเพื่อชีวิตมาร้องแต่ไม่ได้มีอุดมการณ์เพื่อชีวิตอย่างแท้จริง (พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ, สัมภาษณ์, 12 สิงหาคม 2543)

จากทั้งหมด จึงเป็นที่มาของความสนใจครั้งนี้ ที่จะศึกษาว่าในอุตสาหกรรมเพลงไทยนั้นสามารถจะสร้างบุคคลธรรมดาให้มาเป็นนักร้อง โดยอาศัยกระบวนการผลิตนักร้องของบริษัทเทปเพลง ใน 3 แนวเพลง คือ เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และ เพลงเพื่อชีวิต ได้อย่างไร เริ่มต้นจากกระบวนการคัดเลือกนักร้องเข้ามานั้น แหล่งที่มาของนักร้องมีมาจากแหล่งใดบ้าง ในการคัดเลือกต้องอาศัยเกณฑ์อะไรบ้าง หลังจากนั้นแล้วต้องนำไปผ่านกระบวนการอะไรอีก บุคคลเหล่านั้นจึงมีความสามารถที่จะเป็นนักร้อง และพร้อมที่จะออกผลงานเพลงได้ รวมทั้งได้เปรียบเทียบว่ากระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยในทั้ง 3 แนวเพลงว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งประเด็นในการผลิตนักร้อง หรือเรียกง่าย ๆ ว่าการปั้นนักร้องนั้น ยังไม่มีผู้ที่ศึกษาในเรื่องนี้อย่างเจาะลึก มีเพียงแต่ศึกษาในเรื่องที่ใกล้เคียง และมีการกล่าวถึงเรื่องของการคัดเลือกและการสร้างนักร้องไว้บ้าง แต่โดยมากจะเป็นของนักร้องเพลงไทยสากล ในขณะที่นักร้องเพลงลูกทุ่ง และนักร้องเพลงเพื่อชีวิต ยังไม่มีปรากฏ ในขณะที่ปัจจุบัน แนวเพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิตเองก็เป็นอีกแนวเพลงที่อยู่ในอุตสาหกรรมเพลงไทย และก็เป็นแนวเพลงที่ได้รับความนิยมด้วยเช่นกัน การศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ทราบว่า นักร้องในปัจจุบันซึ่งเป็นบุคคลที่ปรากฏบนสื่อมวลชน อย่างมากทั้งปริมาณและความถี่นั้น ในขณะที่บุคคลเหล่านั้นไม่ได้เป็นนักร้องมาก่อน รวมทั้งบางคนอาจจะร้องเพลงไม่เป็น แต่สามารถเป็นนักร้อง และมีผลงานเพลงได้ รวมทั้งสามารถได้รับความนิยมนจากผู้ฟังและสร้างยอดขายให้กับบริษัทเทปเพลงได้ด้วยนั้น บริษัทเทปเพลงสามารถ

ผลิตนักร้องเหล่านั้นขึ้นมาได้อย่างไร อาศัยกระบวนการอะไรบ้าง และผ่านกระบวนการคัดเลือกมาอย่างไร

ปัญหานำการวิจัย

1. กระบวนการคัดเลือกนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต เป็นอย่างไร
2. กระบวนการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต เป็นอย่างไร
3. กระบวนการคัดเลือกและการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต มีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการคัดเลือกนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต
2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต
3. เปรียบเทียบกระบวนการคัดเลือกและการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต

สมมติฐานในการวิจัย

กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการคัดเลือกและกระบวนการสร้างจะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของแนวเพลง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย” ในครั้งนี้ทำการศึกษากระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย โดยศึกษาเฉพาะนักร้องใน 3 แนวเพลง คือ เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต เนื่องจากเป็น 3 แนวเพลงหลักที่มี

ความเด่นชัดในแง่การดำเนินธุรกิจในตลาดเพลงของไทย และศึกษาเฉพาะนักร้องเดี่ยวเท่านั้น ไม่รวมนักร้องที่อยู่ในรูปแบบของวงดนตรี หรือนักร้องกลุ่ม

ระยะเวลาศึกษา เริ่มตั้งแต่ กันยายน 2542 ถึง กรกฎาคม 2543 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาบริษัทเทปเพลงได้เสร็จสิ้นการดำเนินงาน ข้อมูลบางส่วนในการดำเนินธุรกิจของแต่ละบริษัทเทปเพลงสามารถเปิดเผยได้ อย่างไรก็ตามการเลือกศึกษาช่วงเวลาดังกล่าวไม่ได้มีนัยสำคัญแต่อย่างใด เนื่องจากกระบวนการต่างๆ ในอุตสาหกรรมเพลงไทยนั้นได้กระทำกันจนเป็นรูปแบบ (Pattern of Uniformity) ที่ซ้ำๆ กัน ดังนั้นในการสุ่มศึกษาในช่วงเวลาใดๆ จึงไม่มีผลกระทบต่อผลของการศึกษาวิจัย เพียงแต่เลือกสุ่มในช่วงเวลาที่ปรากฏนักร้องที่เหมาะสมกับการศึกษา และผู้วิจัยสามารถเข้าถึงและเก็บข้อมูลได้เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา "กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย" และจะศึกษาผ่านบริษัทเทปเพลง หรือบริษัทธุรกิจเพลงไทยต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มแนวเพลง คือ (สำรวจ กรกฎาคม 2543)

- กลุ่มที่ 1 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงไทยสากลเป็นหลัก มีอยู่ประมาณ 37 บริษัทเทปเพลง
- กลุ่มที่ 2 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงไทยลูกทุ่งเป็นหลัก มีอยู่ประมาณ 52 บริษัทเทปเพลง
- กลุ่มที่ 3 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลัก มีอยู่ประมาณ 8 บริษัทเทปเพลง

โดยทั่วไปนักร้องที่ออกผลงานเพลงกับบริษัทเทปเพลงต่างๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- ประเภทที่ 1 นักร้องที่เซ็นสัญญา กับบริษัทเทปเพลง ประกอบไปด้วยนักร้องที่มาจากสายอาชีพนักร้องโดยตรง และนักร้องที่มาจากบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นนักร้องมาก่อน
- ประเภทที่ 2 นักร้องรับจ้างอิสระไม่ได้สังกัด หรือเซ็นสัญญากับบริษัทใดๆ โดยส่วนใหญ่เป็นนักร้องอยู่แล้ว และรับจ้างอัดเสียงเป็นอัลบั้มๆ ไป

ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักร้องประเภทที่ 1 คือ นักร้องที่อยู่ในสังกัดบริษัท เทปเพลงด้วยการเซ็นสัญญา ด้วยเหตุผลที่ว่านักร้องประเภทที่ 2 นั้น ส่วนใหญ่เป็นนักร้องกันอยู่แล้ว ซึ่งการที่บริษัทเทปเพลงนำนักร้องเก่ามาสร้างผลงานเพลงเป็นเพียงกลยุทธ์หนึ่งทางการตลาดของบริษัทเทปเพลงเท่านั้น โดยอาศัยวัตถุดิบที่มีชื่อเสียงอยู่แล้วมาผลิตงานเพลงเพิ่มเติม ในขณะที่นักร้องประเภทที่ 1 นั้น ส่วนมากเกิดมาจากบุคคลทั่วไปที่ถูกบริษัทเทปเพลงนำมาผ่านกระบวนการผลิตให้เป็นนักร้อง จึงเป็นกรณีที่ตรงกับการศึกษาในครั้งนี้มากที่สุด

อย่างไรก็ตามเนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดทางด้านเวลาในการศึกษา ทำให้ไม่อาจศึกษาบริษัทเทปเพลงทุกบริษัท รวมทั้งนักร้องทุกๆ คนในบริษัทเทปเพลงได้ จึงได้คัดเลือกบริษัทเทปเพลงจากทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 บริษัท รวมเป็น 9 บริษัท โดยแบ่งเลือกบริษัท ที่มีจำนวนนักร้องประเภทที่ 1 อยู่มากที่สุด 3 อันดับแรก เนื่องจากในบริษัทที่มีนักร้องจำนวนมาก มักจะเป็นบริษัทที่มีขนาดใหญ่ มีการผลิตนักร้องอย่างต่อเนื่อง จะทำให้การศึกษาวิจัยนั้นสามารถมองเห็นรูปแบบของกระบวนการผลิตของนักร้องที่ชัดเจนมากขึ้น ต่างกับบริษัทที่จำนวนนักร้องน้อย บริษัทมักมีขนาดเล็ก การผลิตนักร้องหรือผลงานเพลงไม่ต่อเนื่อง มีรูปแบบของกระบวนการที่ไม่ชัดเจน บางบริษัทที่เล็กๆ อาจมีผลงานเพลง แค่ชุดเดียว ในเวลา 1 ปี หรือมีนักร้องในสังกัดเพียงคนเดียว

ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยในทั้ง 3 แนวเพลงนั้น ผู้วิจัยได้อาศัยวิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกนักร้อง และการสร้างนักร้อง รวมถึงการสัมภาษณ์นักร้องที่มีลักษณะตรงตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลงเบื้องต้น และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ร่วมด้วย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักร้อง หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพขายเสียงร้องโดยการอัดแผ่นเสียง อัดคาสเซ็ท หรืออัดซีดี และในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง บุคคลทั่วไปที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกเข้ามายังบริษัทเทป ตลอดจนผ่านกระบวนการสร้าง และเซ็นสัญญากับบริษัท และผลงานเป็นของตนเอง

กระบวนการผลิตนักร้อง ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบไปด้วยกระบวนการคัดเลือก และกระบวนการสร้างนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทย

อุตสาหกรรมเพลงไทย หมายถึง รูปแบบการผลิตเพลงไทย โดยอาศัยกระบวนการผลิตแบบโรงงานอุตสาหกรรม มาใช้ในการผลิตอัลบั้มเทป โดยจะมีการแบ่งงานกันทำ ตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีเป้าหมายของในเชิงธุรกิจ

กระบวนการคัดเลือกนักร้อง หมายถึง กระบวนการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลต่างๆ เพื่อที่จะเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดของบริษัทเทปเพลงด้วยการเซ็นสัญญา

กระบวนการสร้างนักร้อง หมายถึง กระบวนการที่นำบุคคลที่ผ่านจากการคัดเลือกนักร้องมา ทำการใดๆ เพื่อที่ให้บุคคลนั้น เป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยได้

ค่ายเพลง หรือ ค่ายเทป หรือ บริษัทเทปเพลง ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง บริษัทที่ประกอบธุรกิจเทปเพลง โดยมีนักร้องอยู่ในสังกัด โดยอาศัยการเซ็นสัญญา

อัลบั้มเทป หมายถึง ผลงานเพลงที่บริษัทเทปเพลงผลิตออกเพื่อจำหน่าย ซึ่งในอัลบั้มเทปประกอบไปด้วย นักร้องและบทเพลง

เพลงไทยสากล หมายถึง บทเพลงที่ถูกจัดให้เป็นเพลงไทยสากล โดยมากมักถูกเรียกกันว่าเพลงป๊อป หรือเพลงสตริง หรือเพลงลูกกรุง เนื้อหาของเพลงมักจะเป็นเรื่องของความรัก และใช้ดนตรีตามแบบเพลงสากล วิธีการร้องเป็นแบบเดียวกับเพลงสากล

เพลงลูกทุ่ง หมายถึง บทเพลงที่ถูกจัดให้เป็นเพลงลูกทุ่ง โดยมากเป็นเพลงที่มีการร้องโดยเน้น ลูกเอื้อน และลูกคอ เนื้อหาของเพลงมีหลากหลาย ทั้งความรัก ชีวิต และการทำงาน ใช้ภาษาที่ง่ายตรงไปตรงมา มีลักษณะเป็นพื้นบ้าน และดนตรีมักดัดแปลงมาจากดนตรีไทย หรือดนตรีพื้นบ้าน

เพลงเพื่อชีวิต หมายถึง บทเพลงที่ถูกจัดให้เป็นเพลงเพื่อชีวิต โดยมากเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเสียดสีสังคม เน้นเรื่องของการดำเนินชีวิต ปลุกฝังความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง ลักษณะการร้องมีลักษณะเฉพาะตัว ไม่เหมือนกับเพลงไทยสากลและเพลงลูกทุ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เข้าถึงความเป็นจริงเกี่ยวกับกระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิตในปัจจุบัน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาให้กับบุคคลมีความสนใจในการคัดเลือก และสร้างบุคคลให้เป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิตในปัจจุบัน ตลอดจนสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการศึกษาเรื่องนักร้องได้
3. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาระบบการผลิตบุคคลให้เป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ทั้งในแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิตในปัจจุบัน ตลอดจนผู้สนใจและอยากก้าวเข้ามาเป็นนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทยด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันอุตสาหกรรมเพลงไทย ได้ทำให้บทเพลงและนักร้องกลายเป็นสินค้า โดยแต่ละบริษัทเทปต่างไม่ได้มองว่า นักร้อง คือ ศิลปิน อีกต่อไป แต่มองว่านักร้องเป็นสินค้าอย่างหนึ่ง ที่ขายได้ การแสวงหาวัตถุดิบ คือ บุคคลที่จะนำมาสร้างเป็นนักร้องจึงเกิดขึ้น เพราะฉะนั้น บุคคลใดก็ตามที่บริษัทเทปเพลงมองเห็นว่า เป็นวัตถุดิบที่เหมาะสมแล้ว บุคคลนั้นๆ ก็สามารถเข้ามาเป็นนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทยได้ เพียงแต่นำบุคคลนั้น มาผ่านกระบวนการผลิตนักร้องที่แต่ละบริษัทเทปเพลงสร้างขึ้น และ บุคคลเหล่านั้นก็จะสามารถเป็นนักร้องที่มีผลงานเพลง หรืออัลบั้มเป็นของตนเองได้ และที่สำคัญนักร้องที่ผ่านกระบวนการผลิตของบริษัทเทปเพลงนั้นๆ สามารถสร้างรายได้ให้กับบริษัทเทปได้อีกด้วย บริษัทเทปในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องพึ่งพานักร้องอาชีพ มาอัดเสียงเหมือนแต่เดิมอีกต่อไป โดยในแต่ละแนวเพลงก็จะมีกระบวนการผลิตที่แตกต่างกันไป

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย" ในครั้งนี้ จึงมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเรื่องอุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรม
2. แนวคิดเรื่องการผลิต
3. แนวคิดเรื่องการค้าเสรีการตลาด
4. แนวคิดเรื่องกระบวนการทางธุรกิจของระบบเทปเพลงไทย
5. แนวคิดเรื่องแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต
6. แนวคิดเรื่องการค้าเลือกนักร้องและคุณสมบัติของนักร้อง
7. แนวคิดเรื่องการฝึกฝนนักร้องในระบบธุรกิจเทปเพลง
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเรื่องอุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง อุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรม หรือ Cultural Industry นั้น เป็นแนวคิดหนึ่งที่อยู่ใน คือ ทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory) ซึ่งเป็นชื่อของสำนักคิดทางวิชาการ สำนักหนึ่งที่เริ่มก่อตั้งตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 นอกจากนั้นสำนักคิดนี้อาจจะรู้จักในนามอื่นๆ อีก เช่น แนวคิดแบบมาร์กซ์ (Marxist) หรือ แนวคิดแบบเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political Economy) (กาญจนา แก้วเทพ, 2541)

แนวคิดเรื่อง อุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรมนั้น เป็นแนวคิดหลักกลุ่มนักวิชาการ ชาวเยอรมันใน มหาวิทยาลัยแฟรงเฟิร์ต หรือ Frankfurt School

สำนักแฟรงเฟิร์ต เกิดมาจากการรวมตัวของนักวิชาการเยอรมัน ส่วนใหญ่เป็นชาวยิว เมื่อต้นศตวรรษที่ 19 แนวทางของสำนักนี้ซึ่งเรียกตัวเองว่าเป็นกลุ่ม ทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory) เป็นการผสมผสานระหว่างทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง ทฤษฎีจิตวิเคราะห์และจิตวิทยา สังคม โดยการนำมาวิเคราะห์วัฒนธรรมประชานิยม หรือ วัฒนธรรมมวลชน โดยในสำนักนี้ประกอบด้วยนักคิดจำนวนมาก นักคิดที่เด่นๆ ได้แก่ Horkheimer, Adorno, Leo Lowenthal, Marcuse, W. Benjamin เป็นต้น

สำนักแฟรงเฟิร์ต ได้พัฒนาแนวความคิดของ Marx-Engels ให้ก้าวต่อมาด้วยการให้ความสนใจกับบทบาทของโครงสร้างส่วนบน (Superstructure) อันเป็นเรื่องของความคิด จิตสำนึก และอุดมการณ์ มากยิ่งขึ้น เพื่อตอบคำถามให้ได้ว่า ในสังคมมวลชนนั้น ปัจเจกบุคคล หรือคนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเช่น ฮิตเลอร์และพรรคพวกนั้น สามารถสะสมอำนาจทางการเมืองและครอบงำจิตใจของประชาชนได้อย่างไร ในการนี้บรรดาเครื่องมือของวัฒนธรรมประชานิยมที่กลุ่มนี้ขนานนามว่า “อุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรม” (Cultural Industry) อันได้แก่ผลงานของสื่อมวลชน เช่นเพลง วิทยุ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากของกลุ่มผู้ปกครอง จึงจำเป็นต้องให้ความสนใจกับ วัฒนธรรม ซึ่งเป็นที่อยู่ของจิตสำนึกของประชาชน

T. Adorno และ M. Horkheimer เป็น 2 นักคิดที่สำคัญใน สำนัก Frankfurt และเป็นผู้สร้างคำว่า “อุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรม” หรือ Culture Industry โดยเชื่อว่า วัฒนธรรมประชานิยม หรือ วัฒนธรรมมวลชน จะช่วยค้าจุนอำนาจและความชอบธรรมของผู้ปกครอง และระบบทุนนิยมให้ยังคงอยู่ต่อไป โดยที่ระบบทุนนิยมทำหน้าที่เป็นตัวป้อนผลิตภัณฑ์จาก อุตสาหกรรม

กรรมวัฒนธรรม(สื่อมวลชน)ให้แก่มวลชน โดยมีจุดประสงค์เพื่อทำให้คนเกิดความพึงพอใจแบบไร้ปากเสียง

T. Adorno และ M. Horkheimer ได้สรุปคุณลักษณะสำคัญของ “อุตสาหกรรมการผลิตวัฒนธรรม” ไว้ดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2544)

1. สังคมจะสูญเสียเสรีภาพอันแท้จริง (True Freedom) ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuality) และการเป็นตัวแทนของสภาพเป็นจริง ทั้งนี้สาเหตุหลักเนื่องมาจากกระบวนการผลิตวัฒนธรรมนั้นได้เคลื่อนย้ายจาก เวทีศิลปะ (Artist Stage) ที่ต้องอาศัยความพยายามของศิลปินผู้เป็นปัจเจกบุคคลสร้างสรรค์งานขึ้นมา และผลิตงานวัฒนธรรมนั้นโดยไม่คำนึงถึงเรื่อง การลงทุน การขาย และการเก็งกำไร มาสู่เวทีของอุตสาหกรรม (Industry Stage) ที่ต้องการใช้หลักของอุตสาหกรรม และทุนนิยม ผู้ผลิตจึงอาจจะไม่สำคัญเท่าเจ้าของนายทุน หรือ เจ้าของของอุตสาหกรรม

2. อำนาจของระบบทุนนิยมในอุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรมนี้ ได้รวมศูนย์ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ทั้งชีวิตการทำงาน และชีวิตการพักผ่อนบันเทิง ให้เข้ามาอยู่ในระบบ อุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรมทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นระดับจุลภาค มหาภาค ขั้นตอนการผลิต การกระจาย หรือ การบริโภค ดังนั้นทั้งฝ่ายผลิตและผู้บริโภค ก็จะไม่แตกแถวออกไปจากกฎของอุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรมนี้

3. อิทธิพลของระบบทุนนิยม ส่งผลให้การผลิตมุ่งเน้นผลกำไรเป็นสำคัญ อุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรม เช่นเดียวกับ อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ ดังจะเห็นได้จากคำว่า อุตสาหกรรมความบันเทิง อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย อุตสาหกรรมเพลงไทย กระบวนการสร้างผลงานเพลง เพลงหนึ่ง ไม่ต่างอะไรกับกระบวนการผลิตรถยนต์คันหนึ่ง จึงทำให้ “วัฒนธรรม” แปรสภาพมาเป็น “สินค้า” (Commodification Of Culture) รวมไปถึงการวัดคุณค่าของความเป็นสุนทรีย์ะ มักขึ้นอยู่กับตัวเลขรายได้ กำไร หรือขาดทุนมากกว่าวัดจากตัวผลงานเอง ตัวอย่างเช่น นักร้องคุณภาพดีเพราะยอดขายเทปสูง ไม่ใช่ ยอดขายเทปสูงเพราะนักร้องคุณภาพดี การกระทำดังกล่าวเป็นการทำลายคุณค่าทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสุนทรีย์ะ ด้านคุณค่า ด้านการใช้ประโยชน์ที่มีต่อสังคม (Social Utility) ก็หมดไป ถึงแม้จะมีปริมาณวัฒนธรรมอย่างมากมาย แต่ก็กลับทำให้คุณภาพของวัฒนธรรมตกต่ำเสื่อมทรามลง ในการสร้างสรรค์ วัฒนธรรมมวลชน (Mass Culture) นี้เอง มีสื่อมวลชนเป็นตัวการสำคัญ ซึ่งในกระบวนการสร้างวัฒนธรรมนั่นเอง สื่อมวลชนก็ได้สร้างวัฒนธรรมสื่อ (Media Culture) ขึ้นมาพร้อมๆ กัน เช่น ค่านิยมในการทำงาน ธรรมเนียมปฏิบัติ

4. ระบบการผลิตของอุตสาหกรรมการสร้างวัฒนธรรมอาศัยบทบาทของความเจริญทางเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิต เพื่อให้เกิดการผลิตซ้ำ (Reproduction) ให้ได้ผลผลิตคราวละมากๆ เพื่อสามารถตอบสนองต่อกลุ่มผู้บริโภคขนาดใหญ่ได้เพียงพอ โดยการผลิตซ้ำจะต้องดูความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคเป็นหลักว่าต้องการบริโภคอะไร

5. ลักษณะผลงานทางวัฒนธรรมที่ถูกผลิตจากอุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรมมีลักษณะเป็นมาตรฐานอย่างเดียวกันหมด (Standardization) และถือว่าไม่ได้สร้างสรรค์งานศิลปะออกมาสู่สายตาประชาชน หากแต่ผลิตสิ่งที่เป็นสูตรมาตรฐาน (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2542) ผลงานที่ออกมามีความซ้ำซากจำเจ ดังเช่น นักแต่งเพลงจะถูกบริษัทเทปเพลงกำหนดให้สามารถแต่งเพลงได้ไม่เกิน 4 นาที ฉะนั้นไม่ว่านักแต่งเพลงจะมีเนื้อหาของบทเพลงที่ต้องการจะบรรยายมากเกินกว่า 4 นาที ก็เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ นักแต่งเพลงจะต้องจบเนื้อหาให้ลงภายในเวลาที่กำหนดซึ่งถือเป็นลักษณะมาตรฐานของการแต่งเพลงไป

6. รูปแบบการผลิตของอุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรมที่สูงสุดยอดและยอดนิยมคือการลอกเลียนแบบ เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานเดียวกันเอาไว้ของผลงาน และเป็นไปตามกระแสของโลก จึงทำให้การเสพผลงานนั้น ไม่จำเป็นต้องอาศัยการครุ่นคิดพิจารณา หรือใช้สติปัญญาในการเสพ ซึ่งก็ยิ่งทำให้วัฏจักรความอ่อนแอทางความคิดของคนเกิดขึ้นวนเวียนซ้ำแล้วซ้ำเล่า

7. ผลผลิตของอุตสาหกรรมสร้างวัฒนธรรมทำให้เกิดความเป็นปัจเจกปลอม (Pseudo-individualization) กล่าวคือ การที่ผู้รับยอมรับผลผลิตจากอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเข้ามาด้านหนึ่งทำให้ผู้รับรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และอีกด้านหนึ่งทำให้ผู้รับมีความคิดว่าตนเองมีความแตกต่างและมีความเป็นตัวของตัวเอง (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2542) แต่ในความเป็นจริงแล้วไม่ใช่ เพราะสิ่งที่พวกเขากำลังเป็นหรือทำก็ล้วนมาจากสิ่งที่ถูกส่งผ่านซ้ำๆ ซากๆ และมีปรากฏอยู่ในทุกหนทุกแห่งของวัฒนธรรมมวลชนนี้เอง เช่นการแต่งกายตามแบบแฟชั่น จะทำให้ผู้สวมใส่นั้นมีความรู้สึกว่าคุณเองมีเอกลักษณ์ และมีสไตล์เป็นของตัวเอง

นอกจากนั้น T. Adorno ยังมีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องของดนตรีอีกว่า ระบบทุนนิยมหรือธุรกิจได้ทำให้นดนตรีกลายเป็นอุตสาหกรรมวัฒนธรรม เช่นเดียวกับศิลปะอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะที่ทำให้ผู้คนหลงใหลอย่างไร้เหตุผล เช่น การสร้างภาพลักษณ์ของนักร้อง การสร้างแบบแผนของเพลงยอดนิยม และทุกวันนี้การจะเป็นนักร้องหรือนักดนตรีก็แสนจะง่ายดาย นักร้องเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องมีอาชีพเป็นนักร้อง หรือได้รับการฝึกฝนการร้องเพลงมาอย่างยาวนานมาก่อน ในบางกรณี นักร้องเหล่านั้นอาจจะร้องเพลงไม่เป็นด้วยซ้ำไป แต่อาศัยแบบแผนของระบบอุตสาหกรรมของ

บริษัทเพลงก็สามารถที่จะสร้างบุคคลเหล่านั้นให้กลายเป็นนักร้องได้ ขณะที่สมัยก่อน อย่างน้อยๆ ผู้ที่จะมาเป็นนักร้องที่บันทึกเสียง ก็ต้องมีความชำนาญทางด้านการเล่นดนตรีและความสามารถทางดนตรี หรือมีเสียงที่ดี จากความสามารถทางด้านการเล่นดนตรีหรือการร้องเพลงมาก่อน ถึงจะได้รับการยอมรับ และสามารถบันทึกเสียงจำหน่ายได้ แต่ปัจจุบันคุณสมบัติเหล่านี้กลายเป็นสิ่งพิเศษที่แถมให้

2. แนวคิดเรื่องการผลิต

ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการผลิตนั้น หรือเรียกอีกอย่างว่าสินค้าและบริการ สิ่งเหล่านี้ถูกผลิตขึ้นก็เพื่อจะตอบสนองความต้องการ หรือ อุปสงค์ (Demand) ของมวลมนุษย์นั่นเอง ธรรมชาติมิได้จัดหาทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ต้องการ หรือในลักษณะที่มนุษย์ต้องการ แต่ก็ได้หาปัจจัยอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้ ที่เหลือจึงเป็นหน้าที่ของมนุษย์ ที่จะเอาปัจจัยต่างๆ มาดัดแปลง และประกอบกันเป็นสินค้าและบริการ อันที่จริงแล้วอาจสรุปได้ว่า เกือบทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ได้เห็นหรือได้สัมผัสในชีวิตประจำวันนั้นจะต้องผลิตขึ้นมาทั้งนั้น (สุรศักดิ์ นานาสกุล, 2525)

ส่วนความหมายของการผลิตนั้น คำว่าการผลิตในภาษาอังกฤษใช้กันอยู่ 2 คำ คือ Production และ Manufacturing ซึ่งมีความหมายต่างกันดังนี้ (สาคร คันธโชติ, 2528)

- Production หมายถึง กิจการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นทั้งในรูปของสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภค สินค้าสำเร็จรูปหรือในด้านบริการต่างๆ ด้วย เช่น การผลิตยา รักษาโรค การผลิตอาหารกระป๋อง การฟอกหนัง บริการที่ได้รับจากโรงพยาบาล บริษัทประกันภัย มหาวิทยาลัย และบริษัทเดินรถประจำทาง เป็นต้น

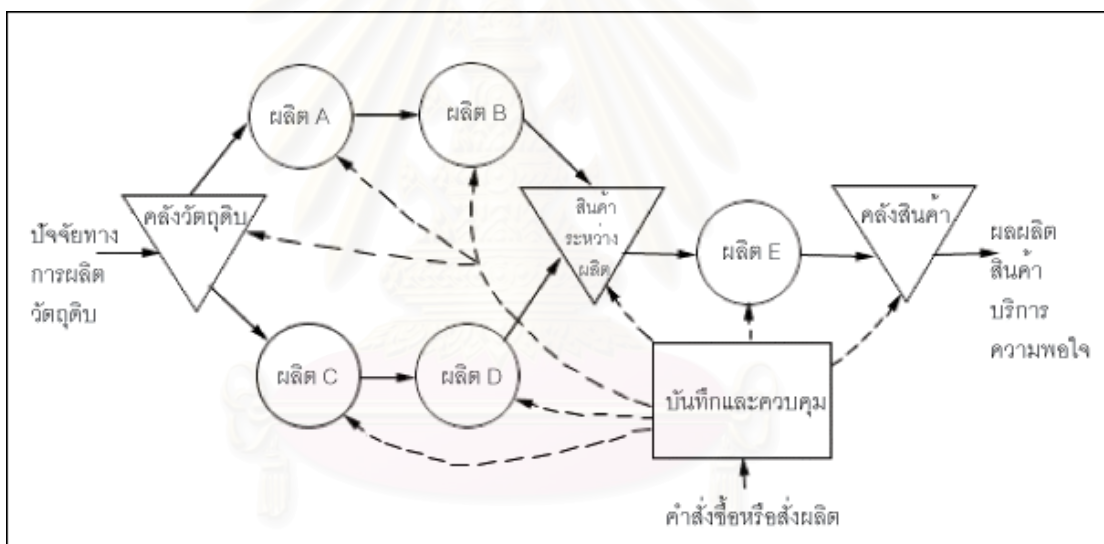
- Manufacturing หมายถึง การผลิตสินค้าที่สามารถจับต้องได้ เช่น รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า อาหารกระป๋อง และอื่นๆ

แต่อย่างไรก็ตาม ความหมายรวมของ การผลิตนั้นหมายถึง หน้าที่งานเกี่ยวกับการจัดหาปัจจัยการผลิต อันได้แก่ กำลังคน วัตถุดิบ ที่ดิน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องใช้ เงินทอง และความรู้ทางเทคโนโลยี กับการนำปัจจัยเหล่านี้ไปสร้างสินค้าและบริการขึ้นมา (สุรศักดิ์ นานาสกุล, 2525)

สิ่งพื้นฐานที่สำคัญของการผลิตนอกจากจะเกี่ยวข้องกับการจัดการปัจจัยของการผลิตแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยจัดการกับปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ก็คือ ระบบการผลิต

ระบบการผลิต เป็นระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการต่างๆ หลายอย่างสำหรับการเปลี่ยนแปลงวัตถุดิบให้เป็นสินค้าหรือบริการขึ้นมา วัตถุดิบเหล่านี้จะไหลผ่านระบบการผลิต โดยผ่านกระบวนการต่างๆ และมีผู้บริหารงานผลิตเป็นผู้จัดการดูแลให้ วัตถุดิบไหลผ่านระบบการผลิต และกลายเป็นสินค้าหรือบริการ ด้วยประสิทธิภาพที่สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้

ดังนั้น กิจกรรมที่เป็นหัวใจในระบบการผลิต คือ การไหลหรือการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบ (Material Flow) หรือปัจจัยอื่นๆ ฉะนั้นการออกแบบระบบการผลิตที่ดี จะทำให้การเคลื่อนย้ายของวัตถุดิบเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ 1.1 แผนภาพแสดงกิจกรรมในระบบการผลิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบการผลิต

จากแผนภาพที่ 1.1 แสดงให้เห็นระบบการผลิตประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่ในด้านการผลิต ระหว่างหน่วยงานเหล่านี้มีการเคลื่อนย้ายหรือการไหลเวียนของวัสดุและข่าวสาร โดยเริ่มต้นตั้งแต่ปัจจัยการผลิตที่ไหลผ่านเข้ามาในหน่วยผลิตหน่วยแรก แล้วเคลื่อนย้ายต่อไปผ่านหน่วยผลิตอื่นๆ จนในที่สุดเคลื่อนย้ายออกจากหน่วยผลิตหน่วยสุดท้ายออกมาเป็นผลผลิต สินค้าและบริการ โดยทั่วไปแต่ละบริษัทหรือแต่ละองค์กรอาจจะมีระบบการผลิตที่แตก

ต่างกัน ขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของผลิตภัณฑ์ที่บริษัทต้องการผลิตด้วย หรือแม้แต่สินค้าชนิดเดียวกัน ระบบการผลิตของแต่ละบริษัทก็มีความแตกต่างกันได้เช่นกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านการผลิต

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าระบบการผลิตมีองค์ประกอบดังนี้

1. ปัจจัยทางการผลิต (Input) แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ วัตถุดิบ พลังงาน ที่ดิน แรงงาน และทุน
2. ผลผลิต (Output) ผลผลิตของระบบการผลิต ได้แก่ สินค้าและบริการ และความพอใจของผู้บริโภค ในกิจการที่เป็นบริการ มักจะไม่มีผลผลิตออกมาในรูปแบบของสินค้าคงคลังแต่จะออกไปบริการส่งตรงถึงผู้บริโภค
3. หน่วยผลิต หน่วยเก็บ และพัสดุ และการเคลื่อนย้ายในระบบการผลิต เป็นหน่วยที่วัตถุดิบต้องไหลผ่าน เพื่อจะแปรรูปวัตถุดิบให้ออกมาเป็นสินค้าและบริการที่ต้องการ

นอกจากนั้นแล้วระบบการผลิตถือเป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบงานทั้งหมดของบริษัท ระบบการผลิตจะเป็นอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับส่วนงานอื่นๆ ของบริษัทด้วย โดยเฉพาะเรื่องของการตลาด หรือการจัดการกับส่วนผสมทางการตลาด ที่ประกอบไปด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการขาย (Promotion) ซึ่งระบบการผลิตจะต้องผลิตสินค้า หรือบริการออกมาให้ตอบโจทย์ของการจัดการส่วนผสมทางการตลาดด้วย

กล่าวโดยสรุปก็คือ การผลิต เป็นกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการจัดการ ปัจจัยของการผลิตซึ่งประกอบด้วย สิ่งสำคัญที่สุด ก็คือ วัตถุดิบ โดยจะนำวัตถุดิบเหล่านี้ไปผ่านระบบการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการตามที่บริษัทผู้ผลิตต้องการ

แหล่งของวัตถุดิบที่ดี ซึ่งเป็นที่มาของวัตถุดิบที่เหมาะสม ที่จะนำมาป้อนสู่ระบบการผลิตจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก นอกจากนั้นแล้ว เมื่อได้วัตถุดิบแล้วอาจจะต้องมีการคัดเลือกตลอดปรับปรุงวัตถุดิบเหล่านั้น ให้เป็นวัตถุดิบที่เหมาะสมที่สุด ก่อนจะนำเข้าสู่ระบบการผลิต ในขณะเดียวกันบริษัทจะต้องออกแบบระบบการผลิตอย่างไร เพื่อที่จะสามารถทำให้วัตถุดิบที่ใส่เข้าไปให้ออกมานั้นเป็นสินค้า หรือ บริการที่ตรงกับความต้องการของบริษัทมากที่สุด เพราะว่า ถ้าวัตถุดิบดีมีคุณภาพ แต่ระบบการผลิตไม่ดีพอก็จะส่งผลต่อคุณภาพของสินค้า หรือบริการได้

ในอุตสาหกรรมเพลงไทยก็เช่นเดียวกัน การผลิตเทปเพลง 1 เทปเพลง ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวนักร้องและบทเพลงนั้น องค์ประกอบของเทปเพลง ทั้งสองส่วนนี้ จะต้องผ่านการผลิต หรือผ่านระบบการผลิตเช่นเดียวกัน โดยที่การเสาะหาวัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นนักร้องนั้น ในแต่ละแนวเพลง และแต่ละบริษัทเทปเพลง ก็จะมีแหล่งเสาะหาที่อาจจะแตกต่างกัน หรือคล้ายคลึงกันก็ได้ รวมทั้งในส่วนของระบบการผลิตก็อาจจะแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งระบบการผลิตที่แตกต่างกันไปก็จะส่งผลถึงลักษณะของนักร้องแตกต่างกันออกไป

หลังจากที่ได้ผลิตนักร้องออกมาแล้ว จึงนำนักร้องไปดำเนินกิจกรรมทางการตลาดต่อไป เช่น การส่งเสริมการจัดจำหน่าย เพื่อที่จะทำให้สินค้า หรือ นักร้องที่ผลิตออกมาสามารถขายได้

3. แนวคิดเรื่องการสื่อสารการตลาด

องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้การทำการตลาดประสบความสำเร็จได้ คือการติดต่อสื่อสาร (Communication) ที่มีประสิทธิภาพ ฉะนั้นการทำการตลาดหรือทำธุรกิจ จะละเลยแนวคิดในเรื่องของ การสื่อสารการตลาด (Marketing Communication) ไปไม่ได้เลย

"การสื่อสารการตลาด (Marketing Communication) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการตลาดในอันที่จะสื่อความหมายสร้างความเข้าใจ สร้างการยอมรับระหว่างธุรกิจกับผู้บริโภคโดยมุ่งหวังที่จะให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองตามวัตถุประสงค์ของธุรกิจนั้น" (สุวิธนา วงษ์กะพันธ์, 2530)

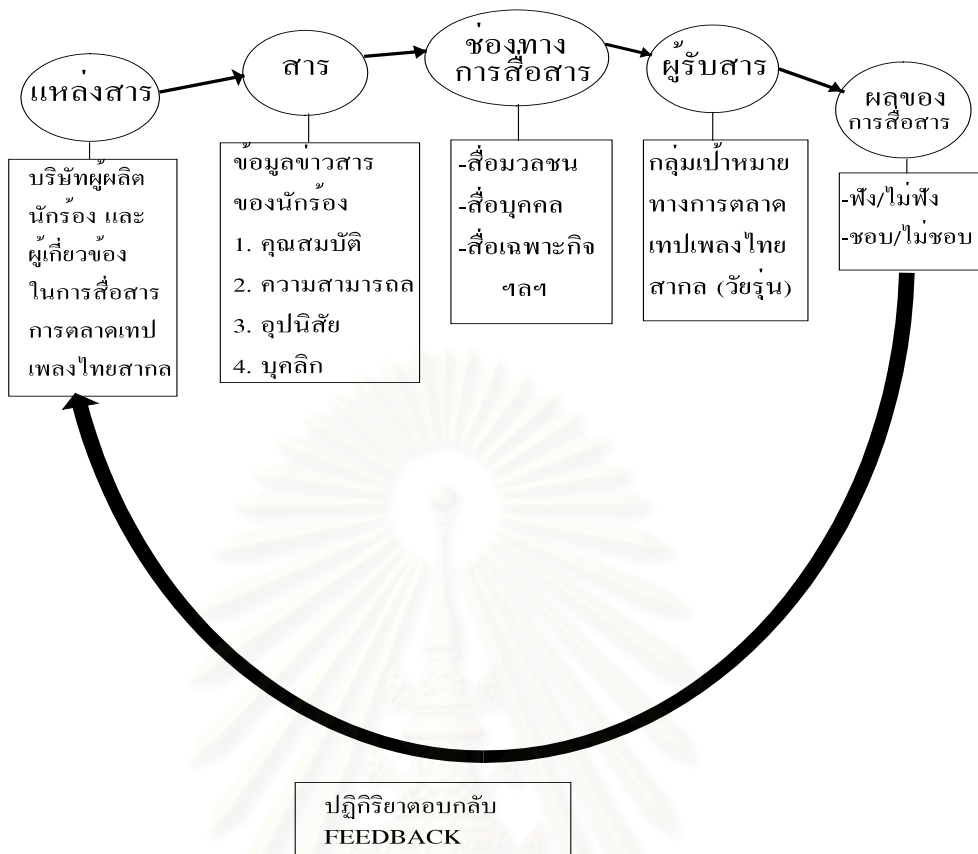
จากความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การดำเนินกิจกรรมทางการตลาด ในที่นี้หมายถึง กิจกรรมทางการตลาดทั้งกระบวนการ โดยเริ่มตั้งแต่การแสวงหาวัตถุดิบ ตลอดจนจนผ่านกระบวนการด้านการผลิต การบรรจุหีบห่อเคลื่อนย้ายสินค้า และบริการจากโรงงานผู้ผลิตไปตามช่องทาง การจัดจำหน่ายสู่ร้านค้าปลีก และถึงมือผู้บริโภคโดยระบบแลกเปลี่ยนซื้อขายในระดับราคาที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย จะอาศัยการสื่อความร่วมมือไปในกระบวนการด้วย เพื่อที่ต่อการจะถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับสินค้า และบริการตามที่เสนอออกไปขายอยู่ในตลาด ซึ่งความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้านี้จะสร้าง หรือกระตุ้นความต้องการให้ผู้บริโภคยอมรับในสินค้าและบริการนั้นๆ ตลอดจนแสดงพฤติกรรมการซื้อในที่สุด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่เข้ามามีบทบาทกับการสื่อสารการตลาดที่บรรลุผลสำเร็จ จะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ

1. ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 1.1 ส่วนผสมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Production Mix)
 - 1.2 ส่วนผสมทางด้านราคา (Price Mix)
 - 1.3 ส่วนผสมทางด้านสถานที่จำหน่าย (Place Mix)
 - 1.4 ส่วนผสมทางการส่งเสริมการจำหน่าย (Promotion Mix)
2. กระบวนการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ ที่มีองค์ประกอบที่นักการตลาด หรือนักการตลาดต้องจัดการ อีก 4 ประการ คือ
 - 2.1 ปัจจัยด้านผู้ส่งสาร
 - 2.2 ปัจจัยด้านเนื้อหาสาร
 - 2.3 ปัจจัยด้านช่องทางการสื่อสาร
 - 2.4 ปัจจัยด้านผู้รับสาร

โดยในงานวิจัยของ คุณณัฐภรณ์ สติรกุล เรื่อง “กระบวนการสร้างนักร้องยอดนิยม ของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด” (พ.ศ. 2537) ได้เปรียบเทียบองค์ประกอบส่วนผสมทางการตลาด องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารกับแนวคิดเรื่องการสื่อสารการตลาดแล้วสามารถสร้างแบบจำลองการสื่อสารการตลาดธุรกิจเพลงไทยสากลได้ดังแผนภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 1.2 แผนภาพแสดงแบบจำลองเปรียบเทียบองค์ประกอบการสื่อสารกับองค์ประกอบส่วนประสมทางการตลาดและการสื่อสารการตลาดของธุรกิจเทปเพลงและนักร้อง

โดย คุณณัฐภรณ์ สติรกุล ได้อธิบายไว้ว่า ระบบธุรกิจเทปเพลงทำหน้าที่ทางการสื่อสารทั้งสองด้าน คือ เป็นผู้ส่งข่าวสารและเป็นผู้รับข่าวสารด้วยพร้อมๆ กัน ในที่นี้บริษัทผู้ผลิต, นักร้อง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารเทปเพลงในฐานะของผู้ส่งสาร ต้องพยายามชักจูงใจกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายให้สนใจ ประทับใจ เกิดความชื่นชอบในตัวนักร้อง ขณะเดียวกันกับผู้รับสาร, บริษัทผู้ผลิตและผู้ที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารตลาดเทปเพลงจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานการสื่อสารการตลาดของตน ให้สอดคล้องกับปฏิกิริยาตอบสนองของกลุ่มผู้บริโภค ซึ่งวัดได้จากข้อมูลปฏิกิริยาตอบกลับ เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาช่องทางหรือโอกาสทางการตลาดที่จะช่วยให้บริษัทมีสถานภาพทางการแข่งขันในตลาดดียิ่งขึ้นต่อไป (ณัฐภรณ์ สติรกุล, 2537)

ดังจะเห็นได้จากแผนภาพจำลองข้างต้นว่า จุดเริ่มต้น ซึ่งถือเป็นหัวใจของการสื่อสารการตลาด ในระบบธุรกิจเทปเพลง คือ ตัวนักร้อง และเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ ปัจจัยด้านแหล่งสาร หรือ ผู้ส่งสาร เพื่อทำให้เกิด องค์ประกอบของการสื่อสารตัวอื่นตามมา ฉะนั้นในการคัดเลือกบุคคล และสร้างบุคคลนั้นๆ ให้กลายเป็นนักร้อง จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และจำเป็น เพื่อส่งให้กระบวนการสื่อสารของธุรกิจเทปเพลงดำเนินไปได้ และบรรลุวัตถุประสงค์

4. แนวคิดเรื่องกระบวนการทางธุรกิจของระบบเทปเพลงไทย

ในส่วนของกระบวนการทางธุรกิจของระบบเทปเพลงไทย มีปรากฏอยู่ในหนังสือ “กว่าจะมา เป็นธุรกิจเทปเพลง” (พ.ศ. 2536) ของ คุณศมภมล ลิ้มปิติชัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึง กระบวนการทางธุรกิจของระบบเทปเพลงไทยนั้น มีองค์ประกอบ คือ

4.1 กระบวนการขั้นตอนการสร้างสรรคและผลิตมาสเตอร์เทป หรือการผลิตผลงานเพลง

เป็นขั้นตอนที่สร้างสรรค และผลิตผลงานเพลงออกมาเป็นในรูปแบบของ Master Tape แล้วส่งให้กับบริษัทจัดจำหน่ายต่อไป บางบริษัทอาจจัดจำหน่ายเอง ในขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนแรกๆ ที่เริ่มสร้างผลงาน ดังนั้นทำให้ผู้ผลิตมีอำนาจในการตัดสินใจว่าจะผลิตผลงานอะไร และอย่างไร นอกจากนั้นก็จะมีขั้นตอนอื่นๆ อีก เริ่มด้วย การคัดเลือกนักร้อง ที่คิดว่า จะได้รับความนิยมจากผู้ฟัง ซึ่งในการพิจารณาคัดเลือกนักร้องจะมีเกณฑ์ต่างๆ ในการคัดเลือก เช่น เสียงร้อง ความสามารถ ฯลฯ เมื่อผ่านการคัดเลือก จะมีการเซ็นสัญญา กับบริษัท หลังจากได้นักร้องแล้วจึงสร้างสรรคเพลงให้กับนักร้อง เมื่อได้เพลงแล้วจะเข้าห้องอัดเสียง ดำเนินการอัดเสียงให้เสร็จสมบูรณ์ โดยเริ่มจากการอัดเสียงดนตรี เสียงนักร้อง และก็เข้าห้องบันทึกเสียงอีกครั้งจึงได้ Master Tape ออกมา

ในขั้นตอนนี้มีทีมงานที่เกี่ยวข้อง คือ

ก. ผู้อำนวยการผลิต หรือ โปรดิวเซอร์ (Producer) เป็นกำหนดแนวความคิดของผลงานเพลง ทั้งรูปแบบและเนื้อหา รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมการผลิต และการสร้างสรรคผลงานเพลงทั้งหมด

ข. นักประพันธ์คำร้อง และทำนอง (Composer) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่แต่งคำร้อง และทำนองตามแนวเพลงที่ Producer กำหนด ซึ่งนักประพันธ์คำร้อง ทำนอง และ Producer อาจเป็นคนๆ เดียวกันทั้ง 3 หน้าที่ หรือว่าคนละหน้าที่ก็ได้ อย่างไรก็ตามทั้ง 3 หน้าที่ต้องทำงานประสานกัน

ค. นักเรียบเรียงเสียงประสาน (Arranger) มีหน้าที่หลักคือ การปรุงแต่งเพลงให้มีความไพเราะมากขึ้นตามแนวทางที่ Producer กำหนด โดยการนำทำนองและคำร้องที่ได้ นั้นมาพิจารณาว่าควรประกอบด้วยเครื่องดนตรีชนิดใดบ้าง จากนั้นเขียนออกมาเป็นโน้ตเพลง เพื่อนำไปให้นักดนตรีเล่นในขั้นตอนการบันทึกเสียง

ง. นักดนตรี (Musician) ทำหน้าที่บรรเลงเพลงที่ได้แต่งขึ้นมา โดยบรรเลงแล้วบันทึกเสียงเก็บไว้ ในอดีตจำเป็นต้องใช้นักดนตรีหลายคน แต่วิทยาการในปัจจุบันจะมีเครื่องแต่งเสียงที่สามารถเลียนเสียงเครื่องดนตรีได้ทุกชนิด ความต้องการใช้นักดนtrin้อยลง โดยการบันทึกเสียงทำนองนี้ เป็นการบันทึกที่ละชิ้นของเครื่องดนตรีที่ใช้จนครบ

จ. นักร้อง (Singer) นักร้องนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการสร้างสรรค์ผลงานเพลง เนื่องจากเป็นบุคคลที่สามารถนำมาซึ่งความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจ เทปเพลงได้ ในปัจจุบัน Producer จะกำหนดแนวทางของเพลงให้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักร้อง และนักร้องที่มีหน้าที่เข้าห้องบันทึกเสียง เพื่อบันทึกเสียงร้อง

ฉ. วิศวกรทางเครื่องเสียง หรือ ซาวด์เอ็นจิเนีย (Sound Engineer) ทำหน้าที่ ผสมเสียงร้องของนักร้อง และทำนองที่ได้บันทึกไว้เสร็จแล้ว โดยการ Mixed Down ก็จะได้ Master Tape หรือ เทปต้นแบบ ออกมา

4.2 การส่งเสริมการขาย หรือ การโปรโมชัน

บริษัทที่ทำการส่งเสริมการขาย อาจจะไม่ใช่บริษัทเดียวกันกับบริษัทผู้ผลิต และสร้างสรรค์ผลงานเพลงก็ได้ แต่ในทางกลับกันบางบริษัทก็เป็นบริษัทเดียวกัน การทำโปรโมชัน มีหน้าที่ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์เพลงให้เป็นที่รู้จักและขายได้ในที่สุด โดยอาศัยการวางแผน การตลาด และกลยุทธ์ต่างๆ มากมาย รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการทำโปรโมชัน ก็มีราคาสูง นับเป็นล้านบาทขึ้นไป และคิดเป็น 70 % ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

วิธีการโปรโมชัน จะประกอบด้วยกิจกรรมหลายอย่างด้วยกันคือ

ก. การโฆษณา และประชาสัมพันธ์นักร้องและผลงานเพลงทางโทรทัศน์ ซึ่งถือเป็นสื่อที่นิยม และใช้กันมากที่สุด เข้าถึงกลุ่มเป้าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ โดยอาศัยสื่อต่างๆ เช่น มิวสิก วิดีโอ สปอตโฆษณาเพลง การถ่ายทอดรายการคอนเสิร์ตผ่านทางสื่อโทรทัศน์ หรือ การเสนอรายการเพลงของแต่ละบริษัททางสื่อโทรทัศน์ เป็นต้น ในแต่ละบริษัทมักจะใช้สื่อเหล่านี้ครบทุกตัว โดยเฉพาะสื่อ มิวสิก วิดีโอ ถือว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ข. การโฆษณาและประชาสัมพันธ์นักร้องและผลงานเพลงทางสื่อวิทยุ การโปรโมชัน ทางสื่อวิทยุนี้ แต่ละบริษัทมีโอกาสใช้ได้มากกว่าสื่อโทรทัศน์ เนื่องจากราคาถูกกว่า

ส่วนวิธีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีนี้มีหลายวิธีด้วยกันคือ ชื่อรายการจากสถานีวิทยุเพื่อโฆษณาเพลงของบริษัทโดยเฉพาะ การจ้างนักจัดรายการให้เปิดเพลง การทำสปอตโฆษณาทางรายการวิทยุ เป็นต้น แต่ปัจจุบันนี้หลายๆ บริษัทหันมาดำเนินกิจการวิทยุควบคู่ไปด้วย พร้อมทั้งมีสถานีวิทยุเป็นของตนเอง เพื่อเป็นการสะดวกในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานของตนเอง

ค. การโฆษณาและประชาสัมพันธ์นักร้องและผลงานเพลงทางสื่อหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร นับว่าเป็นสื่อที่มีความสำคัญค่อนข้างน้อย เพราะเร้าใจน้อย และไม่สามารถบรรเลงบทเพลงได้ โดยมีวิธีการส่งเสริมการจำหน่าย คือ ส่งข่าวแจกจากบริษัทเทปเพลงไปยังหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารต่างๆ ซึ่งก็แล้วแต่ว่าทางสำนักพิมพ์จะลงข่าวให้หรือไม่ บริษัทซื้อเนื้อที่ตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร เพื่อลงโฆษณาเทปเพลง หรืออาจใช้วิธีการจ้างคอลัมนิสต์เขียนข่าวให้ ซึ่งนักเขียน หรือคอลัมนิสต์ จะเขียนเชิงวิพากษ์วิจารณ์ผลงานเพลง แต่ออกไปในทางสนับสนุนผลงานเพลงนั้น

ง. การจัดแสดงคอนเสิร์ต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ได้โฆษณานักร้องและผลงานเพลง พร้อมทั้งกลุ่มผู้ฟังยังได้เห็นความสามารถที่แท้จริงของนักร้องทั้งในด้านการร้องเพลง และการแสดงบนเวที ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นยอดเทปได้

จ. การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ อาทิเช่น โปสเตอร์ ใบปลิว แผ่นพับ สติกเกอร์ ฯลฯ เป็นการช่วยโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามแผงเทปทั่วไป

ฉ. การผลิตแผ่นเสียงแจกตามสถานีวิทยุและสถานเริงรมณ์ต่างๆ แต่โดยมากวิธีนี้จะใช้ได้ผลกับนักร้องที่ตั้งแล้ว เนื่องจากสถานีที่เหล่านี้มักจะเปิดเพลงของนักร้องที่มีชื่อเสียงแล้ว เพื่อต้องการดึงดูดให้คนเข้าไปใช้บริการเช่นกัน

ช. การจัดเลี้ยงแนะนำศิลปินและผลงานต่อสื่อมวลชน หรือการจัดเลี้ยงด้วยเหตุผลอื่น เช่น งานขอบคุณศิลปิน เป็นต้น เพื่อให้สื่อมวลชนมาทำข่าวและนำไปเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งถือเป็นการโปรโมทนักร้องไปในตัว

ซ. การจัดกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ที่ทางบริษัทจัดขึ้น เพื่อเป็นการโปรโมชัน เช่น การจัดกิจกรรมให้ผู้ฟังกับนักร้องได้พบกัน ตัวอย่างเช่น งานจัดแข่งขันกีฬา ของ บริษัทเอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัท ในเครือ ของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) โดยนักร้องที่เข้าแข่งขัน ก็จะมาจากสังกัดของ บริษัทแกรมมี่ฯ เอง หรือ ตัวอย่างจาก บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด จัดงานแข่งขันฟุตบอล โดยมีนักเตะ เป็นทีมดาราและนักร้อง ซึ่งมาจากสังกัดของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ เช่นกัน

อย่างไรก็ตามกิจกรรมการโปรโมชันนั้น บริษัทอาจมิได้ทำทุกกิจกรรม ต้องขึ้นอยู่กับงบประมาณของบริษัทด้วย โดยทั่วไปแล้วบริษัทใหญ่ๆ เงินทุนมาก กิจกรรมการโปรโมชัน ก็

ย่อมมีมากกว่าบริษัทที่มีเงินทุนน้อย หรือถ้าเปรียบเทียบระหว่างแนวเพลง เพลงไทยสากลก็ย่อมมีกิจกรรมการโปรโมชันมากที่สุด เพราะในการแข่งขันนั้นมียู่งสูงกว่าแนวเพลงอื่น

4.3 การจัดจำหน่าย

บริษัทจัดจำหน่าย ได้แก่ บริษัทที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดจำหน่าย เทปเพลง ให้พ่อค้าขายส่ง (Wholesale) และพ่อค้าขายปลีก (Retailer) ปัจจุบัน โดยมาก บริษัทจัดจำหน่าย จะแยกออกจากบริษัทสร้างสรรค์ และ บริษัทโปรโมชัน แต่อย่างไรก็ตามบริษัท ทั้ง 2 บริษัทนี้ ก็มักจะมีหุ้นส่วนอยู่ใน บริษัทจัดจำหน่ายด้วย เช่น บริษัทเอ็ม จี เอ จำกัด เป็นบริษัทจัดจำหน่ายเทป ในเครือ ของบริษัท แกรมมี่ฯ หรือ บริษัทยู เฟ โอ จำกัด เป็นบริษัทจัดจำหน่ายเทป ในเครือ ของ บริษัท รถไฟดนตรี จำกัด ด้วยเช่นกัน แต่บางบริษัท เช่น บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ เป็น ทั้งบริษัท สร้างสรรค์ บริษัทโปรโมชัน และบริษัทจัดจำหน่าย ในบริษัทเดียวกัน

โดยทั่วไปแล้ว บริษัทจัดจำหน่ายประกอบไปด้วยฝ่ายต่างๆ คือ ฝ่ายวิจัย และการตลาด มีหน้าที่ศึกษาความต้องการของตลาด เพื่อนำข้อมูลไปสร้างสรรค์ผลงานเพลง ฝ่ายผลิต และอัดเทปคาสเซ็ท จะเป็นฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตตัวเทปคาสเซ็ทออกมา ซึ่งปัจจุบัน นอกจากผลิต เทปคาสเซ็ท แล้วยังผลิตสื่ออื่นๆ อีก เช่น ซีดี, ดีวีดี, วีซีดี เป็นต้น และสุดท้ายเป็น ฝ่ายจัดจำหน่าย มีหน้าที่ในการติดต่อซื้อ-ขาย กับพ่อค้า ทั้งปลีก และส่ง รวมไปถึงการรับแลกคืน ด้วย

4.4 กลุ่มเป้าหมาย (สุทธาสนี เกียรติไพบูลย์, 2533)

นอกจาก 3 องค์ประกอบแล้ว ยังมีอีกองค์ประกอบหนึ่ง ที่ถือว่าสำคัญมากในระบบธุรกิจ คือ กลุ่มเป้าหมาย เพราะการขายเทป ต้องขายให้ได้จำนวนมาก ถึงจะคุ้มทุน และได้กำไร ดังนั้น ต้องเจาะกลุ่มเป้าหมายให้ถูกต้อง ว่าใครเป็นผู้ซื้อผลงานเพลงนั้นๆ ซึ่งข้อพิจารณาในเรื่องของเป้าหมาย จะพิจารณาจาก

ก. ตัวนักร้องหรือนักดนตรีว่ามีบุคลิกอย่างไร ภาพลักษณ์ (Image) เป็นอย่างไร เสียงร้องเป็นอย่างไร

ข. แนวเพลง เป็นแนวเพลงประเภทใด กลุ่มผู้ฟังอยู่ในวัยไหน หรือกลุ่มไหน

5. แนวคิดเรื่องแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต

ในการศึกษากระบวนการผลิตนักร้องในระบบธุรกิจเทปเพลงของเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต มีข้อสังเกตได้ ว่านักร้องของทั้ง 3 แนวเพลงนั้นมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากแนวเพลงทั้ง 3 แนวเพลงนั้นมีธรรมชาติและลักษณะที่แตกต่างกันไป ฉะนั้นในศึกษากระบวนการผลิตนักร้องทั้งทั้ง 3 แนวเพลงนั้นจึงควรทราบแนวคิดเกี่ยวกับแนวเพลงทั้ง 3 เป็นพื้นฐาน

5.1 เพลงไทยสากล

เพลงไทยสากลได้มีการวิวัฒนาการมาโดยตลอดทั้งในส่วนของคุณภาพและเนื้อหา ดังจะเห็นได้ว่าเพลงไทยสากลในยุคเริ่มแรกนั้นส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลมาจากเพลงพื้นบ้านและเพลงไทยแท้ เนื้อหาในช่วงนั้นเกี่ยวกับเรื่องของวิถีชีวิตแบบชาวบ้าน โดยเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและความรัก หรือธรรมชาติ ฯลฯ ในเวลาต่อมาอิทธิพลของดนตรีตะวันตกได้แพร่หลายเข้ามาส่งผลต่อรูปแบบและเนื้อหาของเพลงไทยสากล รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าของสื่อมวลชนมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่บทเพลงไปสู่ผู้ฟัง เป็นผลให้ผู้ฟังหันมาให้ความสนใจและนิยมฟังเพลงกันมากยิ่งขึ้น และจากอิทธิพลของตะวันตกนี้เองทำให้เพลงไทยได้พัฒนารูปแบบ และท่วงทำนองไปตามทฤษฎีเพลงสากล จึงเกิดเป็นเพลงไทยสากลขึ้น กล่าวคือ มีการแบ่งท่อนคำร้องตามลักษณะทำนอง และจังหวะ มีการแบ่งห้องของโน้ตดนตรีสากล ส่วนลักษณะการร้องก็ร้องสั้นกระชับขึ้นไม่มีการเอื้อนแบบเพลงไทยเดิม ตัวนักร้องเองก็มีลีลาการร้อง รวมถึงการแต่งกายตามแบบนักร้องของตะวันตก

จากหนังสือ "กว่าจะเป็นธุรกิจเทปเพลง" (พ.ศ. 2536) และงานวิจัย เรื่อง "บทบาทของระบบธุรกิจเทปเพลงไทยสากลต่อการสร้างสรรค์ผลงานเพลง" (พ.ศ. 2532) ของ คุณศมภมล ลิ้มปิชัย ตลอดจน งานวิจัยของ คุณพัชริดา วัฒนา เรื่อง "ศิลปินเพลงไทยสากลและสื่อมวลชน : วิถีทางในการสร้างความมีชื่อเสียง" (พ.ศ. 2534) และ งานวิจัยของ คุณณัฐภรณ์ สติกรกุล ในหัวข้อ เรื่อง "กระบวนการสร้างนักร้องยอดนิยมของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด" (พ.ศ. 2537) สามารถสรุปถึงวิวัฒนาการ และลักษณะเด่นของเพลงสากลไว้ดังนี้

วิวัฒนาการของเพลงไทยสากล

1. ยุคเริ่มต้น จากแตงวงทวารถึงเพลงละคร เพลงหนัง (พ.ศ. 2420 - 2482)

ยุคเริ่มต้นของเพลงไทยสากลนั้น เรียกได้ว่าเหตุที่เพลงไทยเดิม หรือเพลงพื้นบ้าน ได้พัฒนามาเป็นเพลงไทยสากลนั้น เนื่องจากได้รับการอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก เริ่มจากการเกิดขึ้นของวงแตงวง ที่ใช้ฝึกทหาร ด้วยเอาแบบอย่างของตะวันตก ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 แตงวงทหารได้กลายมาเป็นวงโยธวาทิต (Military Band) ซึ่งไม่ได้ใช้แค่ฝึกทหารอย่างเดียวแต่ได้มีการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีด้วย ต่อมาวงลักษณะนี้ได้มีการบรรเลงเพลงไทยสากลอื่นอีกมากมายจากการประพันธ์ของ พระบิดาแห่งเพลงไทยสากล สมเด็จพระบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระยานครสรวรค์วรพินิต พระราชโอรสในรัชกาลที่ 5 พร้อมทั้งได้ทรงจัดให้มีการเรียนการสอนในตสาการศึกษาฝึกหัดเทคนิคบรรเลง และการแยกเสียงประสาน

ในตอนปลายสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีละครแบบใหม่เกิดขึ้นเรียกว่า ละครร้อง ผู้ทงให้กำเนิดคือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยานราธิประพันธ์พงศ์ บทเพลงที่ใช้ประกอบละครเกือบจะมีลักษณะเป็นสากลแล้ว กล่าวคือ มีเนื้อร้องมาก เอื่อนน้อย ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มของเพลงประกอบละคร

และในช่วงปี พ.ศ. 2470 เพลงร้องประกอบละครมีความแพร่หลาย และได้รับความนิยมอย่างมาก มีผู้ประพันธ์เพลงเกิดขึ้นหลายคน เช่น ประวัติ โคจริก หรือ แม่แก้ว, จวงจันทร์ จันทรคณา หรือ พรานบุรุษ เป็นต้น โดยได้สร้างสรรคบทเพลงสำหรับละครร้องขึ้นใหม่ เรียกว่า เพลงเนื้อเต็ม หรือ เนื้อเฉพาะ โดยการดัดแปลงจากเพลงไทยเดิมที่มีทำนองสองชั้นมาใส่เนื้อร้องเต็มแทนทำนองเอื้อน แต่ก็ใช้วงปี่พาทย์บรรเลงแบบเดิม ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นวงดนตรีสากล บรรเลงแทน และบรรเลงเป็นครั้งแรกในละครเพลงเรื่อง โรสิตา และได้มีการออกอากาศทางสถานีวิทยุ 7 พี.อี. ที่ศาลาแดง ในช่วงนั้นบทเพลงขับร้องจากละครเป็นที่นิยมมาก

จนกระทั่งความบันเทิงใหม่เข้ามาคือภาพยนตร์พูดเสียงในฟิล์ม ซึ่งมีเพลงขับร้องประกอบด้วย และประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง เพลงประกอบภาพยนตร์ใช้ดนตรีสากลบรรเลงเพลงไทยแท้บรรจุนเนื้อร้องเต็มทำนอง มีเอื้อนเพียงเล็กน้อย โดยที่ต่อมาเพลงประกอบภาพยนตร์ได้พัฒนามาแต่แบบเดียวกับหลักโน้ตเพลงสากล ซึ่งเพลงแรกคือ เพลงกล้วยไม้ นับแต่นั้นมาเพลงไทยสากลจากภาพยนตร์จึงได้แพร่หลายไปทั่วประเทศ ตัวอย่างเช่น เพลงตะวันยอแสง จากเรื่องเลือดชานา เพลงในฝันและเพลงบัวขาว จากเรื่องถ่านไฟเก่า พร้อมกับที่วงดนตรีสากล แบบ

ดนตรีแจ๊สได้เริ่มแพร่หลายเข้ามาในเมืองไทยพอดี โดยการนำดนตรีสากล และโน้ตเพลงสากลจากต่างประเทศมาบรรเลง ในขณะที่บริษัทภาพยนตร์เองบางบริษัทก็จัดตั้งวงดนตรีขึ้นมาเองเพื่อใช้บรรเลงเพลงประกอบภาพยนตร์ของบริษัท เช่น วงดนตรีของบริษัทไทยฟิล์ม

ต่อมาเมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2482-2488) ทำให้อุปสรรคในการถ่ายทำหนังพูดขาดแคลน บริษัทสร้างภาพยนตร์ต้องปิดตัวเองลง หรือเปลี่ยนไปทำธุรกิจอื่นแทน อย่างเช่น บริษัทภาพยนตร์เสียงศรีกรุง ซึ่งเป็นภาพยนตร์พูดที่ใหญ่มาก ที่หันมาดำเนินกิจการอัดแผ่นเสียง โดยการอัดเสียงเพลงประกอบภาพยนตร์ออกจำหน่าย รวมทั้งรับจ้างอัดเพลงของคณะดนตรีอื่นๆ ด้วย

2. เพลงไทยสากลยุค สงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2482 - 2488)

เพลงไทยสากล ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 รูปแบบและเนื้อหาได้ถูกปรับเปลี่ยนไปด้วยตามภาวะของสงคราม โดยที่เพลงไทยสากลส่วนใหญ่จะออกมาในรูปแบบของเพลงปลุกใจ และเพลงรักชาติ ประกอบการแสดงของทางราชการ และในช่วงนั้นเพื่อสร้างความเป็นสากลประเทศ ให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติตามนโยบายของรัฐบาล กรมโฆษณาการจึงได้จัดตั้งวงดนตรีลีลาศขึ้น โดยทำหน้าที่บรรเลงเพลงสากลเพื่อกระจายเสียงตามวิทยุ และไปบรรเลงดนตรีตามสถานที่ต่างๆ ในเวลาต่อมาวงดนตรีกรมโฆษณาการ มีนักร้องประจำวงมากมาย เช่น จุรี โอศิริ รวงทอง ทองลั่นทม ม.ร.ว.ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ โฉมฉาย อรุณฉาน เป็นต้น หลังจากนั้นก็มีวงดนตรีอื่นเกิดขึ้น อีกตามมา คือ วงดนตรีดุริยะโยธิน วงดนตรีทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และวงแชมเบอร์ มิวสิก ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของวงขยายตัวของวงดนตรีไทยสากล

ในขณะเดียวกันละครเวทีก็เป็นที่ได้รับความนิยมอย่างมาก และคณะละครเหล่านี้จะแต่งเพลงไทยเพื่อใช้ประกอบการแสดง และร้องสลับฉาก ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำให้เพลงไทยสากลได้รับความนิยมแพร่หลาย ซึ่งละครแต่ละคณะก็จะมีวงดนตรีเป็นของตนเองด้วย

ในช่วงนี้นักร้องจะอยู่สังกัดตามวงดนตรี ซึ่งโดยมากจะมาจากนักร้องประกวดหรือมาจากกองดุริยางค์ทหาร

3. ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2488 -2508)

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงแล้ววงดนตรีต่างๆ ก็เริ่มเสื่อมสลายหมดเหลือแต่วงดนตรีของกรมโฆษณาการ ซึ่งภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นวงสุนทราภรณ์ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมียังมีวงดนตรีใหม่ๆ เกิดขึ้นมาอีก ทั้งที่เป็นของราชการ กึ่งราชการ และของเอกชน แต่แนวเพลงที่

ประพันธ์ขึ้นจะเปลี่ยนแปลงไปจากแนวเพลงร่ำวง เป็นแนวเพลงที่มีเนื้อเสียดสีสังคม โดยเฉพาะในช่วงการเมืองของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งเพลงลักษณะอย่างนี้เรียกว่า เพลงชีวิต (ซึ่งภายหลังเป็นจุดเริ่มต้นของเพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต)

และเมื่อปี พ.ศ. 2488 สงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สงบลงแล้ว ช่วงนี้เองที่เกิดบาร์ และเบียร์ฮอลล์ขึ้นมากมายเพื่อรองรับฝ่ายสัมพันธมิตรที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทำให้นักดนตรี และวงดนตรีต่างๆ ก็นิยมเล่นเพลงสากล ในช่วงนี้ก็จะเกิดวงดนตรีที่เล่นตามเบียร์ฮอลล์หลายวง เช่น วงจุฬาลักษณ์ วงวาทีนี้ วงเวทสวรรค์ เป็นต้น ซึ่งวงดนตรีแต่ละวงก็จะมีนักร้องสังกัดอยู่

ส่วนในด้านของวงการละครเวที เป็นช่วงที่เริ่มเสื่อมความนิยมลง แต่มีละครเวทีที่เข้ามาแทนที่ซึ่งในละครเวทีก็จะมีการบรรเลงเพลงประกอบด้วยเป็นลักษณะดนตรีสากล แต่วงดนตรีที่ยังได้รับความนิยมเสมอก็คือ วงสุนทราภรณ์ และเมื่อกรมประชาสัมพันธ์ได้เปิดสถานีโทรทัศน์ ช่อง 4 บางขุนพรหม วงดนตรีสุนทราภรณ์ก็ได้ไปบรรเลงในพิธีเปิดของสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 ด้วย จึงยิ่งทำให้วงสุนทราภรณ์ โด่งดังมากยิ่งขึ้น

4. ช่วง ร็อคแอนด์โรล (พ.ศ. 2508-2515)

เป็นช่วงที่วัยรุ่นไทยเลียนแบบตะวันตก ดังจะเห็นได้ว่าในช่วงหลังปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา วงการเพลงของไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เริ่มจากผลงานเพลงของตะวันตก เช่น วง The Beatles วง The Shadow พร้อมกับนักร้องที่โด่งดังอย่าง Cliff Richard หรือ Elvis Presley ได้เข้ามาแพร่หลายในเมืองไทย ทำให้วัยรุ่นของไทยกลุ่มหนึ่งตื่นตัวไปกับผลงานของนักร้องเหล่านั้น มีวงดนตรีไทยหลายวงที่เลียนแบบวงจากต่างประเทศ เช่น วง Sliver Sand หรือ วงหุ่ยส์กีตาร์บูล เป็นต้น ซึ่งภายหลังก็ได้เกิดวงดนตรีขึ้นมาอีกมากมาย เช่น วงดิอิมพอลซิเบิล วงรอยัลสไปร์ท ฯลฯ โดยที่วงดนตรีเหล่านี้จะเล่นเพลงสากลที่เข้ามาแพร่หลายในประเทศไทย โดยเล่นประจำตามสถานเริงรมย์ ภัตตาคาร หรือไนต์คลับต่างๆ ซึ่งดนตรีเหล่านี้ถูกเรียกว่า วงสตริงคอมโบ

วงดนตรีเหล่านี้ก็จะเป็นในลักษณะ นำเพลงสากลมาร้อง สมาชิกภายในวงก็มาจากจากนักดนตรีที่รู้คุ้นเคยกันมา และชวนกันมาก่อตั้งวงดนตรี

ในปีพ.ศ. 2512 สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยได้มีการจัดประกวดวงดนตรีสตริงคอมโบ โดยให้ประกวดด้วยเพลงสากล และเพลงไทยสากล ซึ่งเป็นการบุกเบิกให้วัยรุ่นหันมาฟังเพลงไทยสากลกันมากขึ้น ซึ่ง วงดิอิมพอลชิเบิล ได้ชนะเลิศการประกวดติดต่อกันถึง 3 ปี หลังจากนั้น วงดิอิมพอลชิเบิล ก็ได้อัดแผ่นเสียงประกอบภาพยนตร์เรื่อง โทง

ในช่วงนี้นักร้อง หรือวงดนตรี บางวงก็เริ่มมีการอัดแผ่นเสียงกันบ้างแล้ว แต่โดยมากจะบันทึกเสียงงานเพลงประกอบภาพยนตร์ นักร้องโดยทั่วไปยังสังกัดอยู่กับวงดนตรี ยังไม่สังกัดกับบริษัทอัดแผ่นเสียง

5. ยุครุทธิกิจเทปเพลงไทยสากล (พ.ศ. 2521 - ปัจจุบัน)

เพลงไทยสากลเริ่มเข้าสู่ระบบธุรกิจเทปเพลงอย่างจริงจัง เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2521 โดยเริ่มจาก วงดนตรีแกรนด์เอ็กซ์ ได้นำเอาเพลงลูกทุ่งมาทำเป็นเพลงจังหวะดิสโก้ และประสบความสำเร็จอย่างสูง และสามารถปลุกตลาดเทปเพลงไทยสากลให้ตื่นขึ้นมาได้ นอกจากนี้ยังเป็นเทปเพลงไทยสากลรายแรกที่มียอดขายนำย่นับแสนม้วน แล้วหลังจากนั้นทำให่วงดนตรีอื่นหันมาผลิตผลงานเพลงจังหวะดิสโก้ออกมาเป็นจำนวนมาก มีการพัฒนามาเป็นแนวประสานเสียง และสตริง ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 นับว่าเป็นช่วงสำคัญของวงการเทปเพลงไทยสากล ที่เริ่มเติบโตอย่างมั่นคง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ความตื่นตัวของวัยรุ่นที่หันมาฟังเพลงไทยแนวใหม่สูงขึ้น ธุรกิจเทปเพลงไทยสากลก็เริ่มขยายตัวมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2528 ธุรกิจเพลงไทยสากลเริ่มมีการแข่งขันกันมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในส่วนของการผลิต การสร้างสรรค์ผลงานเพลง การทำโปรโมชัน และการจัดจำหน่าย จึงได้ส่งผลให้แนวทางในการผลิตเทปเพลงไทยสากลเริ่มพัฒนาคุณภาพทั้งในด้านรูปแบบ และเนื้อหา ไปจนถึงตัวนักร้อง นักดนตรี หรือแม้กระทั่งปกเทปซึ่งก็มีลักษณะสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น และช่วงนี้เองที่มีบริษัทผลิตและสร้างสรรค์ผลงาน บริษัทโปรโมชัน และบริษัทจัดจำหน่ายเกิดขึ้นมากมาย ส่วนบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเทปเพลงมานานก็เริ่มหันมาปรับปรุงคุณภาพของผลงานกันมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันการทำธุรกิจเทปเพลงมีทั้งธุรกิจขนาดเล็ก ในรูปแบบของ บริษัทจำกัด เช่น บริษัทเบเกอร์ จำกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด เป็นต้น จนไปถึงธุรกิจขนาดใหญ่ระดับ บริษัท จำกัด มหาชน เช่น บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีบริษัทเทปเพลงเล็กๆ อีกมากมาย

ในส่วนของนักร้องในยุคนี้ มีการสังกัดอยู่กับบริษัทผลิตเทปเพลงอย่างชัดเจน ไม่สังกัดวงดนตรีอย่างแต่เดิม หรือแม้แต่วงดนตรีก็มีสังกัดอยู่ในบริษัทเทปเพลงด้วย ปัจจุบันมีนักร้องเพลงไทยสากลเกิดขึ้นมากมายไม่จำกัดวงเฉพาะนักร้อง ประภวดี หรือ มาจากวงดุริยางค์ทหารเหมือนแต่เดิม

ลักษณะเด่นของเพลงไทยสากลในปัจจุบัน

จากวิวัฒนาการของเพลงไทยสากล จะเห็นพัฒนาการไปมากทั้งรูปแบบและเนื้อหา ปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนของเพลงไทยสากล คือ ภาวะสงคราม และอิทธิพลจากตะวันตก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ คือ เมื่อวงการเพลงไทยสากลก้าวเข้าสู่ระบบธุรกิจเทปเพลง ซึ่งสามารถสรุปลักษณะของเพลงไทยสากล ได้ดังนี้

- 1.ด้านรูปแบบ - มีความเป็นสากลมาก แบ่งออกเป็น (ศมมกล ลิมปิชัย, 2536)
 - ก. เพลงไทยสากลแนวเก่านำมาเรียบเรียงเสียงประสานและขับร้องใหม่
 - ข. เพลงจังหวะป๊อปหรือคมีลีลาเร้าใจ
 - ค. เพลงแจ๊สที่เกี่ยวกับความรัก ความผิดหวัง
 - ง. เพลงแนวป๊อปที่ได้รับความนิยมจากตลาด
 - จ. เพลงไทยสากลโดยนำทำนองต่างประเทศและมาใส่เนื้อร้องไทย
- 2.ด้านเนื้อหา - โดยส่วนใหญ่ของเพลงไทยสากลนั้นเนื้อหาจะอยู่ในเรื่องของความรักที่ซ้ำซาก สมหวัง ผิดหวัง ออกหักเป็นต้น
- 3.ในด้านของลักษณะการร้อง - จะร้องแบบตรงๆ ไม่มีลูกเอื้อน ลูกคอ แบบเพลงไทยเดิม หรือเพลงลูกทุ่ง การออกเสียงชัดเจน ตามแบบภาษาไทยกลาง (ดารา พรรณราย, สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2543)
- 4.ด้านนักร้อง - มีที่มาจากหลากหลายมากขึ้น ไม่จำกัดเฉพาะ วงดุริยางค์ทหารหรือเวทีการประกวดอย่างในอดีต ส่วนมากมาจาก ดารา นางแบบ นายแบบ หรือผู้ที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว ในด้านรูปลักษณ์ของนักร้อง ก็มีการแต่งกายตามแบบสมัยใหม่ ตามแฟชั่นของสากล มีการแสดงออกที่ไม่เน้นแค่เสียงร้องแต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจมีองค์ประกอบอื่น เช่น รูปร่างหน้าตา การเต้น หรือการพูดคุย ฯลฯ เข้ามาประกอบ
- 5.กลุ่มผู้ฟัง - กลุ่มผู้ฟังเพลงไทยสากล กลุ่มใหญ่ที่สุด จะเป็นวัยรุ่น ทั้งในเมืองหลวงและต่างจังหวัด โดยมากเป็นชนชั้นกลาง

5.2 เพลงลูกทุ่ง

เพลงลูกทุ่งนั้น กำเนิดมาจากเพลงพื้นเมือง เนื่องจากนักร้องลูกทุ่งในสมัยก่อนนั้น มาจากท้องทุ่งเช่นเดียวกับเพลงพื้นเมือง และด้วยเหตุนี้เองส่งผลให้เพลงลูกทุ่งและเพลงพื้นเมืองมี ภาษาและวิธีการบอกเล่าเรื่องราวคล้ายคลึงกัน โดยเพลงลูกทุ่งมักจะนำทำนองเพลงพื้นเมืองมา ตรงๆ หรือนำมาปรับปรุง ส่วนเนื้อร้องนั้น เพลงลูกทุ่งก็มีความคล้ายคลึงกับเพลงพื้นเมืองเช่นกัน ซึ่งมักมีเรื่องหนักไปทางเกี่ยวพาราตี เรื่องความรัก และแฝงเรื่องสองแง่สองง่าม หลายเพลงมีการ ร้องโต้คารมกันระหว่างหญิงชาย อย่างไรก็ดี เพลงลูกทุ่งมีเนื้อร้องกว้างกว่า สามารถจะกล่าวถึง เรื่องราวต่างๆ ได้ทุกเรื่อง ตั้งแต่เหตุการณ์บ้านเมือง การชมธรรมชาติ และเรื่องของความรัก ส่วน ในด้านลีลาการร้องนั้น เพลงลูกทุ่งมักมีการเล่นลูกคอ และลูกเอื้อนเช่นเดียวกับเพลงพื้นเมือง (เอนก นาวิกมูล, 2523)

เมื่อใช้การศึกษาของ คุณจินตนา ดำรงค์เลิศ เกี่ยวกับ วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งไทย เมื่อปีพ.ศ. 2533 และงานวิจัย ของ คุณขจร ฝ่ายเทศ ในหัวข้อเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ ผลงานเพลงของผู้ประพันธ์เพลงลูกทุ่ง ลพ บุรีรัตน์" (พ.ศ. 2540) เป็นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ว่า เพลงลูกทุ่งมีวิวัฒนาการ และลักษณะเด่น ดังต่อไปนี้

วิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่ง

1. ยุคก่อนกำเนิดเพลงลูกทุ่ง (พ.ศ. 2481-2507)

ถือได้ว่าเป็นยุคบุกเบิกเพลงลูกทุ่ง โดยที่เดิมที่ไม่มีมีการแบ่งแยกประเภทเพลงไทย สากลออกเป็นลูกทุ่งลูกกรุง แต่แบ่งแยกออกเป็นเพลงตลาด หรือเพลงชีวิต ซึ่งในช่วงนี้มีนักร้อง แนวเพลงตลาดอยู่หลายคนี่แต่งเพลงเองและร้องเองด้วย เช่น ไพบูลย์ บุตรขัน ชลช ไตรตรอง สอน พงศ์ มุกดา มงคล อมาตยกุล เบ็ญจมินทร์ สุรพล สมบัติเจริญ ฯลฯ

ส่วนวงดนตรีที่เด่นในเพลงแนวนี้ ก็ได้แก่ วงดนตรี จุฬาลักษณ์ ของ มงคล อมาตยกุล วงดนตรีของ พงศ์ มุกดา และวงดนตรีของ สุรพล สมบัติเจริญ ซึ่งนับได้ว่า วงดนตรีทั้ง สามนี้เป็นแหล่งก่อนกำเนิดวงดนตรีลูกทุ่งจำนวนมากในเวลาต่อมา

นักร้องที่ร้องในแนวเพลงตลาดในยุคนี้ มีอยู่มากมาย ซึ่งส่วนมากมาจากเวที ประการร้องเพลงตามงานวัด เช่น คำรณ สัมบุณณานนท์ ชาญ เย็นแซ นิยม มารยาท ก้าน แก้ว สุพรรณ ชัยชนะ บุญยโชติ พูล ทองใจ ผ่องศรี วรนุช ศรีสอางค์ ตรีเนตร ฯลฯ

เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งช่วงนี้มักกล่าวถึงธรรมชาติที่สวยงามของชนบทและวิถีชีวิตชาวชนบท กล่าวถึงความรักของหนุ่มสาว ความยึดมั่นในศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนปัญหาของชาวนา

เพลงลูกทุ่งแยกออกจากเพลงลูกกรุงอย่างชัดเจน เมื่อมีการจัดรายการเพลงทางสถานีโทรทัศน์ โดยตั้งชื่อรายการว่า เพลงลูกทุ่ง เมื่อประมาณปลายปี พ.ศ. 2507 ซึ่งจัดโดย คุณประกอบ ไชยพัฒน์

2. ยุคทองของเพลงลูกทุ่ง (พ.ศ. 2507-2513)

สืบเนื่องจากการที่มีคำว่า "เพลงลูกทุ่ง" เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ในการนำเสนอเพลงลูกทุ่งทางรายการโทรทัศน์ ทำให้เพลงลูกทุ่งแพร่หลายและได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว เพลงลูกทุ่งยุคนี้มีมากมาย โดยผู้ที่ทำให้เพลงลูกทุ่งโด่งดังเป็นที่ยอมรับมากที่สุด คือ สุรพล สมบัติเจริญ ด้วยรูปแบบและลีลาเฉพาะตัว พร้อมทั้งเป็นต้นแบบให้กับนักร้องลูกทุ่งชาย ในยุคต่อมาทั้งรูปแบบการร้องและการแต่งกาย

นอกจาก สุรพล สมบัติเจริญ แล้วก็มีนักร้องโด่งดังอีกหลายคน ได้แก่ ไวพจน์ เพชรสุพรรณ เพลิน พรหมแดน พร ภิรมย์ ชาย เมืองสิงห์ ศรีคีรี ศรีประจวบ ซึ่งนักร้องในยุคนี้มีทั้งมาจากการประกวด และมาจากการที่เป็นเด็กที่มาช่วยงานอยู่ในวงดนตรี และโดยมากนักร้องที่มีชื่อเสียงขึ้นมาได้ ก็ต้องอาศัยการผลักดันของผู้ประพันธ์เพลง หรือ ครูเพลง โดยการแต่งเพลงให้ร้อง ในยุคนี้นักร้องที่แต่งเพลงเองด้วยไม่ค่อยมีปรากฏ ส่วนมากจะร้องเพลงที่ครูเพลงได้แต่งไว้แล้ว

เนื้อหาของเพลงมีหลากหลาย เช่น บรรยายถึงชีวิตชนบท สะท้อนชีวิตของสาวชาวนาที่หลงแสงสีของเมืองกรุง สันสอนศาสนาศีลธรรม เป็นต้น

3. ยุคภาพยนตร์เพลง (พ.ศ. 2513-2515)

ยุคนี้เริ่มมีการแข่งขันกันอย่างมากทั้งระหว่างเพลงลูกทุ่งและเพลงลูกกรุง ตลอดจนเพลงลูกทุ่งด้วยกันเอง จึงได้เริ่มมีการนำเพลงลูกทุ่งมาประกอบภาพยนตร์ เมื่อภาพยนตร์เรื่องแรกคือเรื่อง " มนต์รักลูกทุ่ง" ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จมาก และมีเรื่องอื่นๆ ตามมาอีกมาก

ในช่วงนั้นก็มียุคของเพลงลูกทุ่งที่โด่งดังจากการร้องเพลงประกอบภาพยนตร์ เช่น สังข์ทอง สีใส ระพิณ ภูไท เสกสิทธิ์ ภูกันทอง ศรีคีรี ศรีประจวบ กังวานไพร ลูกเพชร เป็นต้น

ลักษณะเด่นของเพลงลูกทุ่งช่วงนี้คือ อารมณ์ขัน และอารมณ์ดีซึ่งใช้ถ้อยคำแบบชาวบ้าน หรือ มีเนื้อหาตามภาพยนตร์ที่ร้องประกอบไว้

4. ยุคเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ. 2516-2519)

ช่วงนี้เป็นช่วงที่ประชาธิปไตยเบ่งบานในประเทศไทย หลังจากเกิดเหตุการณ์ขัดแย้งภายในสังคม ระหว่างรัฐบาล กับ นักศึกษาและประชาชน ส่งผลให้เพลงลูกทุ่งมีเนื้อหากล่าวถึงความยากจนของชาวนา กรรมกร โดยรัฐบาลก็มิได้มีการห้ามปรามแต่อย่างใด ยุคนี้ยังมีเพลงลูกทุ่งผสมบทพูดเป็นครั้งแรก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน สร้างความขบขันเสียดสีแอบแฝงไว้ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์อย่างคมคาย ซึ่งต่อมาภายหลังเป็นจุดกำเนิดของเพลงเพื่อชีวิตไป

ในยุคนี้ ได้เกิดนักร้องใหม่ขึ้น ตามแนวเพลงลูกทุ่งเพื่อชีวิต แต่แนวเพลงลูกทุ่งเดิมก็ยังคงได้รับความนิยม นักร้องและนักแต่งเพลงในช่วงนี้มีลักษณะเป็นหุ้นส่วนกัน กล่าวคือส่วนใหญ่จะแต่งเพลงให้กับนักร้องเป็นรายบุคคลไป ส่วนนักร้องก็มักมีวงดนตรีของตนเอง ตลอดจนผลิตแผ่นเสียง หรือบันทึกเทปจำหน่ายเอง ตัวอย่างเช่น สายัณห์ สัญญา ศรเพชร ศรสุพรรณ บานเย็น รากแก่น น้ำอ้อย พรวิเชียร เป็นต้น

5. ยุคหางเครื่องและคอนเสิร์ต (พ.ศ. 2519 - 2528)

หลังเกิดเหตุการณ์นองเลือดขึ้นเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งก็เกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเมืองน้อยลง เพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมกลับมามีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักและการเกี่ยวพาราตีเช่นเดิม หลังปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา มีนักร้องเกิดขึ้นใหม่จำนวนมาก ผลงานที่ผลิตก็หลากหลาย นักร้องลูกทุ่งและนักแต่งเพลงต้องปรับตัวให้ทันสมัยตลอดเวลาเพื่อให้แข่งขันกับผู้อื่นได้ ในยุคนี้วงดนตรีลูกทุ่งต้องใช้เงินลงทุนมหาศาล มีการใช้เครื่องเสียงและเทคนิคแสงสีที่ทันสมัย มีการเต้นประกอบของหางเครื่องซึ่งนับวันยิ่งวิจิตรตระการตามากขึ้น ซึ่ง เป็นรูปแบบใหม่ของวงการลูกทุ่ง และถือเป็นต้นแบบที่นับได้ว่าสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งการแต่งกายของนักร้องลูกทุ่งที่วิจิตรตระการตา

พร้อมกับในยุคนี้เอง เพลงลูกทุ่งก็เข้าสู่ระบบธุรกิจเทปเพลงแล้ว นักร้องที่เคยอยู่สังกัดตามวงดนตรี นักร้องหลายคนเริ่มย้ายตัวเองเข้ามาอยู่ในสังกัดของบริษัทจัดจำหน่ายเทปหรือบริษัทบันทึกเสียง รวมทั้งครูเพลง เองก็มีสังกัดอยู่เช่นกัน

เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในช่วงนี้สะท้อนให้เห็นปัญหาใหม่ๆของสังคมไทย เช่น การย้ายถิ่นในการประกอบอาชีพของชาวชนบท การไปขายแรงงานต่างประเทศ

6. ยุคเพลงลูกทุ่งแนวสตริง (พ.ศ. 2528 - 2535)

เมื่อแนวสตริงและแนวไทยสากลได้พุ่งเข้าสู่ความนิยมของผู้ฟังทั่วประเทศอย่างกว้างขวาง ความนิยมในเพลงลูกทุ่งก็ลดต่ำลง จนเรียกได้ว่าวงการเพลงลูกทุ่งได้เข้าสู่ภาวะซบเซาที่สุด ช่วงเวลานี้เพลงลูกทุ่งเริ่มมีการปรับตัวเข้ากับแนวดนตรีสมัยใหม่แบบสตริง ทำให้วงการเพลงลูกทุ่งกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง นักร้องลูกทุ่งที่ประสบความสำเร็จในโลกนี้ได้แก่ พุ่มพวง ดวงจันทร์ ซึ่งผลงานของเธอมีการผสมผสานเพลงแนวสตริงเข้ากับเพลงลูกทุ่งที่มีลักษณะบางประการตามแบบเพลงพื้นบ้าน กล่าวคือ เนื้อหาของบทเพลงให้ภาพของผู้หญิงหัวสมัยใหม่ ที่กล้าแสดงออกและเป็นตัวของตัวเอง โดยใช้ถ้อยคำแบบภาษาพูดและศัพท์แสลงต่างๆ แต่ก็ยังมีการใช้ภาษาแบบเพลงพื้นบ้านผสมอยู่ และมีการสอดแทรกมุขตลกแฝงคำร้องสองแง่สองง่าม กล่าวได้ว่า เพลงของพุ่มพวงนั้น มีการนำเสนอภาพของผู้หญิงแบบใหม่ที่ไม่เคยปรากฏในเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งยุคก่อน

พุ่มพวง ดวงจันทร์ ถือเป็นแม่แบบของนักร้องลูกทุ่งหญิงในปัจจุบัน ทั้งรูปแบบการร้อง การแสดงบนเวที รวมไปถึงการแต่งกาย

7. ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2536 - ปัจจุบัน)

นับตั้งแต่ราชีนีเพลงลูกทุ่ง พุ่มพวง ดวงจันทร์ได้เสียชีวิตลงในปี พ.ศ. 2535 วงการเพลงลูกทุ่งก็ได้รับความกระทบกระเทือนไปด้วย เนื่องจากเธอเป็นความหวังที่ฟื้นฟูความนิยมของเพลงลูกทุ่งให้กลับมาสู้กับเพลงแนวสตริงที่กำลังครองตลาดอยู่ การเสียชีวิตของพุ่มพวง ดวงจันทร์ จึงถือเป็นจุดที่กระทบกระเทือนต่อวงการเพลงลูกทุ่ง อย่างไรก็ตาม เพลงลูกทุ่งก็ยังยืนหยัดอยู่ได้ ศิลปินเพลงรุ่นใหม่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2539 เพลงลูกทุ่งกลับมาได้รับความนิยมอย่างสูงอีกครั้งหนึ่ง และได้รับความนิยมจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆอย่างไม่เคยมาก่อนในช่วงที่เพลงสตริงครองสื่อ

นักร้องลูกทุ่งในยุคปัจจุบันมีเกิดขึ้นมามากมาย พร้อมกับนักร้องลูกทุ่งที่เคยได้รับความนิยมในอดีต ก็ยังคงออกผลงานเพลงมาอย่างสม่ำเสมอ โดยมากจะเป็นงานเพลงเก่านำมาบันทึกเสียงใหม่ นอกจากนั้น นักร้องลูกทุ่งในปัจจุบัน ก็มีการสังกัดค่ายกันอย่างชัดเจน แต่ก็ยังเป็นจำนวนน้อยอยู่ โดยมากจะเป็นในรูปแบบนักร้องอิสระ รับจ้างอัดเสียงเป็นชุดๆ ไป

ปัจจุบันบริษัทเทปเพลงลูกทุ่งมีอยู่มากมาย เช่น บริษัทมาเตอร์เทป จำกัด บริษัท ชัวร์ ออดิโอ จำกัด บริษัทโฟว์เอส จำกัด เป็นต้น แต่โดยส่วนใหญ่แล้วธุรกิจของเพลงลูกทุ่งมักจะเป็นบริษัทจัดจำหน่ายมากกว่าที่จะเป็นบริษัทเทปเพลงแบบที่มีนักร้องอยู่ในสังกัดด้วยการเซ็นสัญญา

ลักษณะเด่นของเพลงลูกทุ่ง

จากวิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่ง ทำให้มองเห็นลักษณะเด่นของเพลงลูกทุ่ง

1.ด้านรูปแบบ - มีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพของสังคม และการแข่งขันกับแนวเพลงอื่นๆ โดยเฉพาะมีการโน้มเอียงไปในแนวของเพลงไทยสากล แต่ลักษณะเด่นโดยทั่วไปก็ยังคงอยู่ เช่น การใช้ภาษาที่เรียบง่าย แต่มีความเป็นระเบียบแบบแผน มีลักษณะสัมผัสแบบกลอน มีท่อนวรรคสัดับรับรองส่ง แต่ละวรรคมีคำร้องมากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับทำนองและจังหวะของเพลง

2.การร้อง - สไตล์การร้องจะเน้น ในเรื่องของลูกคอ และลูกเอื้อน จึงถือว่าเป็นการร้องแบบเพลงลูกทุ่ง หรือบางครั้งมีการนำเอารูปแบบการร้องแบบเพลงพื้นบ้านเข้ามาประกอบด้วย เช่น การแห่ เป็นต้น (ดารา พรรณราย, สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2543)

3.เนื้อหา - เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งค่อนข้างจะหลากหลาย มีทั้งเรื่องของความรัก ชีวิต การทำงาน ซึ่งจะถ่ายทอดออกมาทั้งในแนว ตลก เสียดสี เศร้า สนุก

4.นักร้อง - แม่แบบของนักร้องลูกทุ่งในปัจจุบัน ถ้าเป็นชาย มักจะเป็นแบบ สุรพล สมบัติเจริญ หรือ นักร้องที่มีชื่อเสียงในอดีต ส่วนนักร้องหญิงจะเป็นพุ่มพวง ดวงจันทร์ ซึ่งนักร้องลูกทุ่งใหม่ๆ ในปัจจุบัน จะเลียนแบบนักร้องรุ่นเก่าที่มีชื่อเสียง ทั้งในเรื่องของการร้อง การแต่งกาย และการแสดงบทเวทีคอนเสิร์ต โดยส่วนใหญ่แล้วนักร้องลูกทุ่งในปัจจุบันจะอยู่สังกัดบริษัทเทปเพลง หรือไม่ก็เป็นนักร้องอิสระ ไม่สังกัดวงดนตรีเหมือนสมัยก่อน

5.กลุ่มผู้ฟัง - โดยมากเป็นชาวชนบททั้งที่อยู่ในต่างจังหวัด หรือ เป็นชาวชนบทที่มาทำงานในเมืองหลวง รวมทั้งพวกชาวนา เกษตรกรทั้งหลาย

5.3 เพลงเพื่อชีวิต

เพลงเพื่อชีวิตถือเป็นเพลง เฉพาะกลุ่ม กำเนิดขึ้นโดยนักศึกษา เป็นแนวเพลงที่เกิดขึ้นมาหลังสุดเมื่อเปรียบเทียบกับเพลงไทยสากล และเพลงลูกทุ่ง แต่ก็เป็นแนวเพลง ที่แตกตัวออกมาจากเพลงไทยสากล และเพลงลูกทุ่งนั่นเอง แต่เป็นแนวเพลงที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดดเด่น

ที่เนื้อหาของบทเพลง ที่แสดงถึงความคิด ในเรื่องของการเมือง ความเหลื่อมล้ำความแตกต่างของชนชั้นในสังคม การเอารัดเอาเปรียบ และการขูดรีดของพวกพ่อค่านายทุน ฯลฯ โดยภาพรวมจะเน้น เรื่องของการดำเนินชีวิต การช่วยเหลือคนจน (พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ, สัมภาษณ์, 12 สิงหาคม 2543)

จากการศึกษาของ คุณสุทธาสินี เกียรติไพบูลย์ ถึงเรื่อง "วิวัฒนาการจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่เพลงสมัยนิยมของเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ. 2516-2531)" และจากหนังสือ "ตำนานเพลงเพื่อชีวิต สายธารแห่งการต่อสู้" (พ.ศ. 2532) ของ คุณจรรยารัตน์ สุวรรณภูมิสิทธิ์ ได้ปรากฏเรื่องของการวิวัฒนาการของเพลงเพื่อชีวิต และลักษณะเด่นของเพลงเพื่อชีวิตไว้ดังนี้

วิวัฒนาการของเพลง เพื่อชีวิต

1. ยุคเริ่มต้นของเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ. 2516 - 2519)

บทเพลงเพื่อชีวิตเริ่มปรากฏขึ้นในสังคมไทยอย่างจริงจัง ตั้งแต่หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก มีการอภิปรายในเรื่องของการเมือง ความเหลื่อมล้ำความแตกต่างของชนชั้นในสังคม การเอารัดเอาเปรียบ และการขูดรีดของพวกพ่อค่านายทุน ซึ่งแกนนำโดยมากเป็นนักศึกษา มีการสร้างสรรค์งานต่างๆ โดยนิสิต นักศึกษาเพื่อเป็นการแสดงออกความคิด และตีแผ่ปัญหาต่างๆ งานที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นนี้จึงถูกเรียกว่า ศิลปะเพื่อชีวิต หรือ วรรณกรรมเพื่อชีวิต ไม่ว่าจะเป็บบทกลอน บทความต่างๆ งานศิลปะ รวมถึงบทเพลง ก็ถูกเรียกว่า เพลงเพื่อชีวิต เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาที่เป็นการเสียดสีสังคม โดยจะมีการร้องทั้งแบบเพลงลูกทุ่ง และเพลงไทยสากล โดยหลัง 14 ตุลาคม 2516 เพลงเพื่อชีวิตได้รับการแพร่หลายอย่างมาก โดยมีวงดนตรีทั้งที่เป็นของนักศึกษา เช่น วงต้นกล้า วงงิ้ว วงรวมซ่อน ฯลฯ นอกจากนั้นแล้ว ก็ยังมีวงดนตรีที่เป็นของประชาชนทั่วไปด้วย เกิดขึ้นโดยการรวมกลุ่มของศิลปินเพลงเพื่อชีวิต ซึ่งมีอยู่มากมายหลายกลุ่ม แต่วงที่เป็นที่รู้จักตั้งแต่ยุคเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน คือ วงคาราวาน ถือเป็นต้นแบบของนักร้อง นักดนตรีเพลงเพื่อชีวิตในสมัยนั้น

2. ยุคตกต่ำของเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ. 2519 - 2523)

เนื่องจากวงดนตรีเพื่อชีวิตเหล่านี้ สร้างสรรค์บทเพลงขึ้นเพื่อต้องการที่จะเป็นสื่อในการเผยแพร่ความคิด และอุดมการณ์ ฉะนั้นการเผยแพร่ หรือการแสดงผลงานเพลงจึงเป็นสิ่งที่วงดนตรีเหล่านี้ต้องการ วงดนตรีเหล่านี้จึงเผยแพร่โดยการแสดงสด โดยเฉพาะวงคาราวาน การเผยแพร่ในช่วงแรก จะเป็นการแสดงดนตรีสด หลังจากนั้น วงคาราวาน ก็ได้บันทึกเป็นแผ่นเสียง ซึ่งถือเป็นวงดนตรีเพื่อชีวิตวงแรกที่ได้เข้ารับการบันทึกแผ่นเสียง โดยนำไปเผยแพร่ตามสถานีวิทยุ

ต่างๆ แต่เรียกได้ว่าไม่ประสบความสำเร็จทางด้านธุรกิจ เนื่องจากเนื้อหาของบทเพลงยังมีความรุนแรงในการเสียดสีสังคมอยู่มาก บางเพลงถึงกับห้ามเผยแพร่ทางสื่อมวลชน ประกอบกับเหตุการณ์ความขัดแย้งในบ้านเมืองไทยทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จนเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ชัยชนะเป็นของฝ่ายขวา (รัฐบาล) รัฐบาลออกไล่กวาดล้าง นิสิต นักศึกษาที่มีแนวความคิดขัดแย้งกับรัฐบาล ตลอดจนศิลปินเพลงเพื่อชีวิตด้วย ทำให้ นิสิต นักศึกษา รวมถึง ศิลปินเพลงเพื่อชีวิตต้องหลบหนีเข้าป่า และบทเพลงเพื่อชีวิตก็หายหน้าไปจากวงการเพลงไทยเช่นกัน ถือเป็นช่วงที่ เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตมีความรุนแรง และเสียดสีสังคมมากที่สุด และเป็นยุคที่ตกต่ำที่สุดของเพลงเพื่อชีวิต

3. ยุคประชาธิปไตยเบงบาน (พ.ศ. 2523 - ปัจจุบัน)

หลังจากที่เหตุการณ์บ้านเมืองสงบลง ประกอบกับรัฐบาลสมัย พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้มีนโยบาย 66/2523 และ นโยบาย 66/2525 ซึ่งเป็นนโยบายที่ใช้วิถีทางการเมืองเป็นแนวทางการต่อสู้มากกว่าการใช้อาวุธ พร้อมกับ รัฐบาลมีนโยบายให้นักศึกษา และผู้ที่หลบหนีเข้าป่า กลับเข้าเมืองโดยไม่เอาผิด ซึ่งเข้าสู่ยุคประชาธิปไตยเบงบานประมาณปี พ.ศ. 2523 บทเพลงเพื่อชีวิตจึงได้เริ่มซบซ่านขึ้นอีกครั้ง เป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ธุรกิจเทปเพลงได้เติบโตแล้ว การกลับมาครั้งนี้ของเพลงเพื่อชีวิตจึงได้เข้าสู่ระบบธุรกิจอย่างจริงจัง พร้อมทั้งการสร้างสรรค์ และเผยแพร่ของผลงานเพลง โดยไม่โดนห้ามปรามจากรัฐบาล จึงทำให้มีวงดนตรีเพื่อชีวิตเกิดขึ้นมากมาย โดยมากก็จะมุ่งสู่ระบบธุรกิจเทปเพลง เพื่อที่จะได้เผยแพร่ผลงานและได้ค่าจ้างตอบแทนด้วย โดยที่การกลับมาครั้งนี้ มีหัวหน้าของวงดนตรีที่เข้าสู่ระบบธุรกิจเทปเพลง คือ วงคาราบาว ซึ่งถือเป็นวงแรกที่ประสบความสำเร็จในทางธุรกิจ โดยนำประสบการณ์จากอดีตของ วงคาราบาว มาแก้ไขด้วยการลดเนื้อหาที่รุนแรงของเพลงลง และใช้สไตล์เพลงที่ เรียกว่า สามช่า เป็นจังหวะที่สนุกสนาน จึงทำให้ วงคาราบาว ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจเทปเพลง แม้แบบของเพลงเพื่อชีวิตเปลี่ยนจาก วงคาราบาว เป็น วงคาราบาว แทน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรูปแบบ และเนื้อหา

ปัจจุบันบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับเพลงเพื่อชีวิต ก็มีอยู่หลายบริษัท เช่น บริษัท รถไฟดนตรี จำกัด บริษัทกระป๋องแอนด์โค จำกัด บริษัทหลงไลน์ มิวสิก จำกัด เป็นต้น

ลักษณะเด่นของเพลงเพื่อชีวิตในปัจจุบัน

1. ด้านรูปแบบ - แบ่งออกเป็น

ก. รูปแบบของโฟล์คฝรั่งและโฟล์คไทย - เป็นรูปแบบที่มาจากทางตะวันตก มักใช้เครื่องดนตรีน้อยชิ้น โดยเน้นที่กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีหลัก ซึ่งรูปแบบนี้จะมีอิทธิพลมากใน

ช่วงต้นของเพลงเพื่อชีวิต โดยที่มีกลุ่มศิลปินที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุด คือ วงคาราวาน โดยที่การแสดงออก และการแต่งกายของศิลปิน ก็เลยเลียนแบบศิลปิน โพลิศของตะวันตก เช่น ต้องสวมกางเกงยีนส์ เสื้อเชิ้ต และมีกีตาร์อยู่ข้างกาย ต่อมาได้มีการนำเอาดนตรีพื้นบ้านมาผสมผสาน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของทำนอง และเนื้อร้อง รวมถึงได้เอาเครื่องดนตรีพื้นบ้าน มาเล่นผสมด้วย ซึ่งมีทั้ง ภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ ภายหลังเรียกว่า เป็นรูปแบบของ โพลิศไทย

ข.รูปแบบเพลงมาร์ชและวอลท์ - ในช่วงที่เหตุการณ์บ้านเมืองมีความขัดแย้ง รัฐบาลมองว่าบทเพลงเพื่อชีวิตมีจุดประสงค์ที่ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ ทางรัฐบาลจึงได้สร้างสรรคบทเพลงปลุกใจออกมาโต้ตอบบ้าง ทำให้เพลงเพื่อชีวิตต้องปรับตัวเพื่อนำเสนอเนื้อหาที่รุนแรงกว่า จึงเริ่มมีแนวเพลงที่แรงกว่า เพลงปฏิวัติ มาใช้โต้ตอบฝ่ายรัฐ ศิลปินเพื่อชีวิตที่เด่นมากในเพลงแนวนี้ คือ กลุ่มศิลปินกรรมาชน โดยรูปแบบจะเป็นแบบแนวเพลง มาร์ช และวอลท์ ใช้เครื่องดนตรีไฟฟ้าทั้งหมด เป็นวงสตริง มีลีลาที่เร้าใจ ตื่นเต้น เนื้อหาที่มีความรุนแรง เน้นล้มล้างระบบที่มีอยู่ ซึ่งปัจจุบันแนวเพลงเพื่อชีวิตแนวนี้ไม่ค่อยปรากฏในระบบธุรกิจเพลงเนื่องจากมีเนื้อหาที่รุนแรงเกินไป

ค.รูปแบบดนตรีสามช่า - เป็นแนวดนตรีที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ของวงคาราบาว โดยการนำเอาจังหวะดนตรีที่มีความสนุกสนานตามแบบวงสตริง มาทำเป็นเพลงเพื่อชีวิต ซึ่งก็ได้รับความนิยมอย่างมากโดยเฉพาะในแง่ธุรกิจ ซึ่งถือเป็นต้นแบบให้กับวงดนตรีเพื่อชีวิตวงอื่นๆ ที่จะเข้ามาสู่ระบบธุรกิจในยุคนี้ ถึงแม้แต่ทุกวันนี้ก็ตาม ซึ่งมีการเลียนแบบทั้งรูปแบบและเนื้อหา การแสดงออก และการแต่งกายของศิลปิน ก็เป็นไปตามแนวของวงคาราบาว ทั้งสิ้น เช่น ศิลปินต้องไว้ผม ยาว แต่งตัว ให้ออกสไตล์ ติดดิน หรือเถื่อนๆ ใส่แว่นดำ ฯลฯ วงดนตรีที่เกิดขึ้นมาภายหลังในลักษณะเดียวกับคาราบาว เช่น วงคนด่านเกวียน วงกระท้อน หรือ วงนิรนาม เป็นต้น แต่ในปัจจุบัน วงคาราบาวได้ สลายตัวกันไปแล้ว แม้แบบของวงการเพลงเพื่อชีวิตจึงถูกเปลี่ยนแปลงไป แนวเพลงสามช่า ก็ไม่ใช่เป็นแนวหลักอีกต่อไป แต่ก็มีศิลปินเพื่อชีวิตที่ประสบความสำเร็จในรุ่นหลังตามมา เช่น พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ ซึ่งก็ถือได้ว่า เป็นแม่แบบของศิลปินเพลงเพื่อชีวิตในปัจจุบัน ทั้งรูปแบบและเนื้อหา รวมถึงสไตล์การร้อง และการแต่งกายของศิลปินด้วย ซึ่งออกไปแนวลักษณะของรูปแบบ โพลิศ แบบ วงคาราวาน แต่จะออกมาในรูปแบบของศิลปินเดี่ยว

2.ด้านเนื้อหา - ในยุคแรกมักเป็นเรื่องของ การเมือง การกดขี่ข่มเหงของนายทุน เรื่องความแค้นแค้นของคนจนในชนบท แต่ปัจจุบันการนำเสนอเนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตนั้น จะเปลี่ยนไปเป็นประเด็นปัญหาของสังคมเกี่ยวกับเรื่อง ค่านิยม สังคม และวัฒนธรรม มาตีแผ่ รวมทั้งเสนอข้อชี้แนะว่าควรแก้ไขอย่างไร โดยที่ปัญหาต่างๆ ได้แก่ ปัญหาครอบครัว ปัญหาของเด็กและ

เยาวชน ปัญหาของสตรีและโสเภณี ฯลฯ และยังรวมไปถึงเรื่องของภาพลักษณ์ของประเทศไทย และศิลปะวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

3. นักร้อง - นักร้องเพลงเพื่อชีวิต จะเป็นลักษณะ แต่งเอง ร้องเอง เล่นเอง เสรีจรรพ โดยมักเรียกว่าศิลปินมากกว่านักร้อง ตามศิลปินต้นแบบไม่ว่าจะเป็น วงคาราวาน คาราบาว หรือ ศิลปินเดี่ยวแบบ พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ ซึ่งนักร้องเพื่อชีวิตรุ่นใหม่ ๆ จะเลียนแบบทั้งการแต่งกาย ลักษณะการร้อง รวมถึงแนวการแต่งเพลงด้วย

4. การร้อง - การร้องเพลงในแนวเพื่อชีวิตของนักร้องเพื่อชีวิตในปัจจุบัน ก็ได้รับอิทธิพลจากแม่แบบทั้ง 3 วงดังที่ได้กล่าวไป ลักษณะการร้อง น้ำเสียงจะเหน่อฟังดูมีลักษณะเป็นพื้นบ้าน และท้องถิ่น แต่ไม่มีลูกเอื้อน ลูกคอก มากแบบเพลงลูกทุ่ง และก็ไม่ร้องออกเสียงตรงๆ ชัดเจน แบบเพลงไทยสากล (ดารา พรพรรณราย, สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2543)

5. กลุ่มผู้ฟัง - กลุ่มผู้ฟังเพลงเพื่อชีวิต ค่อนข้างจะมีอยู่จำกัด เมื่อเทียบกับเพลงไทยสากล และเพลงลูกทุ่ง โดยมากเป็นผู้ที่มีอดีตเป็นนิสิตนักศึกษาในช่วง ตุลาคม 2516 และนอกจากนั้นเป็นพวกชนชั้นกรรมาชีพ หรือกลุ่มที่มีแนวคิดมีอุดมการณ์ในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

6. แนวคิดเรื่องการคัดเลือกนักร้องและคุณสมบัติของนักร้อง

ในกระบวนการผลิตนักร้องนั้นเมื่อบริษัทเทปเพลงมีแหล่งที่จะเสาะหานักคนเข้ามาสร้าง หรือนำไปผลิตให้เป็นนักร้องแล้ว แน่แน่นอนว่าบริษัทเทปเพลงแต่ละค่ายไม่สามารถที่จะให้ทุกๆ คน เข้ามาสู่ระบบการผลิตนักร้องได้ กระบวนการคัดเลือกวัตถุดิบจึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการที่จะได้บุคคล หรือวัตถุดิบที่มีคุณภาพมาป้อนเข้าสู่ระบบการผลิตของแต่ละบริษัทเทปเพลง

ในการคัดเลือกบุคคลมาเป็นนักร้องก็เช่นเดียวกัน แต่ละบริษัทเทปเพลงก็จำเป็นต้องมีการสร้างเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อใช้คัดเลือกนักร้อง เพื่อให้ได้นักร้องตามมีคุณสมบัติครบตามที่แต่ละบริษัทเทปเพลงต้องการ

โดยทั่วไปการศึกษาในเรื่องของการขับร้อง หรือดนตรี ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีและการปฏิบัติเกี่ยวกับดนตรี การประพันธ์เพลง วิชาเกี่ยวกับการสอนวิชาดนตรี ประวัติศาสตร์ดนตรี หรือ ศึกษาผลงานและประวัติของนักร้อง นักดนตรี แต่ในส่วนของคุณสมบัติ และเกณฑ์ในการคัดเลือกนักร้อง ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดได้กล่าวเป็นบรรทัดฐาน

ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้นำเสนอแนวคิดเรื่องของการคัดเลือกนักร้อง ออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ 1 แนวคิดการคัดเลือกนักร้องในระบบบริษัทเทปเพลง ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ปรากฏในงานวิจัย ของ คุณอมร ภูษตรานุสรณ์ ในหัวข้อเรื่อง "กลยุทธ์การสร้างบุคคลที่มีชื่อเสียงของธุรกิจการ จัดการดารา" (พ.ศ. 2541) และส่วนที่ 2 เป็นแนวคิดเรื่องของการคัดเลือกนักร้องจากการประกวดร้อง เพลง ซึ่งถือเป็นการคัดเลือกนักร้องรูปแบบหนึ่ง รวมทั้งการประกวดร้องเพลงยังเป็นแหล่งที่มาของ นักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทยอีกด้วย และนอกจากนั้นผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์นักร้อง และ นักดนตรีในประเทศไทย ในส่วนของแนวคิดเรื่องการประกวดร้องเพลงด้วย เช่น คุณมณีนุช เสมรสุต อาจารย์วิรัช อยู่ถาวร และอาจารย์ดุษฎี พนมยงค์ บุญทัศน์กุล ซึ่งผลจากการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว สามารถจำแนกเรื่องเกณฑ์ในการคัดเลือกนักร้อง และคุณสมบัติของนักร้องได้ดังต่อไปนี้

6.1 แนวคิดการคัดเลือกนักร้องในระบบค่ายเพลง

ในงานวิจัย ของ คุณอมร ภูษตรานุสรณ์ ในหัวข้อเรื่อง "กลยุทธ์การสร้างบุคคลที่มีชื่อเสียงของธุรกิจการ จัดการดารา" (พ.ศ. 2541) พบว่าโดยทั่วไปแล้ว หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก ดารา หรือนักร้องมีทั้งหมด 3 หลักเกณฑ์ ด้วยกันคือ

- รูปร่าง หน้าตา บุคลิก
- ความสามารถ
- ความรับผิดชอบและความประพฤติ

ในส่วนของนักร้องนั้น โดยทั่วไปจะคัดเลือกที่รูปร่างหน้าตาดี มีบุคลิกลักษณะที่น่า สนใจ แต่ในบางกรณีจะมีการตั้งโจทย์ไว้ก่อน ว่าต้องการนักร้องแบบไหนแล้วก็ออกไปค้นหา ตามที่กำหนดไว้ ในเรื่องของความสามารถนั้น นักร้องต้องมีความสามารถทางด้านการร้องเพลง บ้าง หรือถ้าไม่มีเลย แต่พอมีแวว ก็จะนำมาเรียนร้องเพลงเพิ่มเติม และเนื่องจากการทำงานด้าน บันเทิงจำเป็นต้องทำงานกับคนหมู่มาก เพราะฉะนั้นความรับผิดชอบและความประพฤติจึงเป็น เรื่องที่สำคัญเช่นกัน

6.2 แนวคิดการคัดเลือกนักร้องในการตัดสินการประกวดร้องเพลง

โดยปกติมาตรฐานของเกณฑ์การตัดสินการประกวดนักร้องก็จะแตกต่างกันไปว่าเป็นการประกวดร้องเพลงแบบใด แต่โดยทั่วไปแล้วในงานประกวดฯ ที่ไม่ได้สร้างเกณฑ์ขึ้นมาเองก็สามารถติดต่อขอรับหลักเกณฑ์การตัดสินได้ที่สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งทางสมาคมฯ ได้จัดทำเกณฑ์ในการตัดสินการประกวดไว้แล้ว อีกทั้งยังสามารถเชิญกรรมการซึ่งเป็นบุคคลของทางสมาคมฯ ไปร่วมตัดสินด้วยได้ กรรมการแต่ละท่านของสมาคมฯ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และเป็นคณะกรรมการบริหารของสมาคมฯ อันประกอบไปด้วย นักร้อง นักดนตรี ต่างๆ เช่น คุณมีศักดิ์ นาครัตน์ คุณวินัย พันธุรักษ์ คุณ มณีนุช เสมรสุต เป็นต้น

เกณฑ์ที่ทางสมาคมฯ จัดทำขึ้นมา ค่อนข้างจะมีความเป็นมาตรฐาน ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับการประกวดการขับร้องทุกประเภท โดยในเกณฑ์ต่างๆ จะมีคะแนนกำกับอยู่ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง 60 คะแนน เป็นคะแนนในเรื่องของการร้อง คุณภาพของเสียง ซึ่งประกอบไปด้วยการใช้เสียง เทคนิคการร้อง ความแม่นยำในทำนอง และอีก 40 คะแนนนั้น เป็นคะแนนของการสร้างความประทับใจ อันประกอบไปด้วย การสร้างบรรยากาศให้กับผู้ชม การแต่งกาย มารยาท การพูด การให้ความบันเทิง บุคลิกภาพ ฯลฯ

นอกจากนั้นในการประกวดอื่นๆ ที่ตั้งเกณฑ์ขึ้นมาก็อาจจะมีแยกย่อยไปมากกว่านี้ เช่นอาจนำเรื่องของการสร้างบรรยากาศนั้นมาแยกออก เช่น เป็นคะแนนในเรื่องของการแต่งกาย คะแนนในเรื่องของลีลา หรือการใช้พื้นที่บนเวที การแสดงออกของอารมณ์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการขับร้องเพลงให้มีความไพเราะและประทับใจ จะต้องสามารถผสมผสานเกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ให้กลมกลืนได้ดีที่สุด บทเพลงที่ขับร้องออกมาจึงจะไพเราะที่สุด และผู้ขับร้องก็จะสามารถเอาชนะใจของคณะกรรมการและผู้ฟัง ได้มากที่สุดด้วยเช่นกัน

6.3 คุณสมบัติของนักร้อง

จากการศึกษาประวัติของนักร้องในประเทศไทยและการสัมภาษณ์นักร้อง หรือนักดนตรีในประเทศไทย ผลจากการศึกษาดังกล่าว พอจำแนกคุณสมบัติเด่นของนักร้องที่ดีขึ้นพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. มีพรสวรรค์ทางการร้องเพลง เช่น มีเนื้อเสียงที่ดี
2. เป็นผู้ที่ร้องเพลงเป็น ร้องไม่เพี้ยน ร้องถูกต้องจังหวะทำนอง ร้องมีเทคนิค

อีกขระชัดเจน

3. มีศิลปะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ และความหมายของเพลงได้อย่างลึกซึ้ง
4. มีความรู้ความเข้าใจทางด้านดนตรี และภาษา
5. มีความจำและสมาธิดี
6. มีความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่น มานะ พยายาม รวมทั้งพัฒนาตนเอง
7. มีความฉลาดเฉลียวไหวพริบดี
8. มีใฝ่ตบระสาทดี
9. เป็นผู้ช่างสังเกตมีจินตนาการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
10. เป็นผู้ที่มีอารมณ์อ่อนไหว
11. เป็นผู้ฟังที่ดี ฟังทั้งดนตรี และฟังทั้งคำดี คำชม คำวิจารณ์
12. เป็นผู้ที่มีน้ำใจนักกีฬา
13. มีระเบียบวินัยดี มีความรับผิดชอบ
14. มีสุขภาพอนามัยดี
15. เป็นผู้ที่มีบุคลิกดี ทั้งกิริยา วาจา ใจ รวมถึงการแต่งกาย
16. รูปร่างหน้าตาดี
17. เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ สำหรับนักร้องเพลงเพื่อชีวิต (พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ, สัมภาษณ์, 12 สิงหาคม 2543)

โดยส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่าคุณสมบัตินักร้องนั้นจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนหนึ่งเรียกว่าพรสวรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งมีติดมาแต่กำเนิด แต่แต่ละคนไม่เท่ากัน เช่นในเรื่องเนื้อเสียง รูปร่างหน้าตา และอีกส่วนคือ เรื่องของพรแสวง เป็นสิ่งที่สามารถฝึกฝนหรือสร้างให้เกิดขึ้นมาได้ ดังนั้นการที่บุคคลใดจะเป็นนักร้องควรจะต้องมีทั้งพรสวรรค์ และพรแสวงด้วย (มณีนุช เสมรสุต, สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2553)

7. แนวคิดเรื่องการฝึกฝนนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย

เนื่องจากปัจจุบันนักร้องหลายๆ ต่อหลายคนที่เข้ามาอยู่ในอุตสาหกรรมเพลงไทย หรือมีการอัดเสียงออกมาเป็นผลงานเพลง ไม่ได้เป็นนักร้องหรือร้องเพลงเป็นมาก่อน เหมือนอุตสาหกรรมเพลงไทยในยุคแรกของไทย ฉะนั้นการแต่ละบริษัทเทปเพลงได้คัดเลือกบุคคลทั่วไป ด้วยคุณสมบัติอื่นๆ ที่ไม่ใช่เรื่องความสามารถด้านการร้องเพลงเป็นหลัก กระบวนการฝึกฝนเพื่อให้นักร้องนั้นๆ กลายเป็นนักร้องจึงเกิดขึ้น

การฝึกฝนนักร้องในปัจจุบัน โดยทั่วไปประกอบไปด้วย

7.1 การฝึกฝนการขับร้อง

แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการฝึกฝนการขับร้อง ของนักร้องในธุรกิจเทปเพลงนั้น ปรากฏอยู่ในงานวิจัยของ คุณณัฐภรณ์ สติรกุล ในหัวข้อเรื่อง "กระบวนการสร้างนักร้องยอดนิยมของบริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด" (พ.ศ. 2537) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า นักร้องแต่ละคนที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาจะต้องมีการเรียนร้องเพลงเพิ่มเติม โดยการเรียนทฤษฎีต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการร้องเพลง และอัดเสียง โดยทางบริษัทจัดครูผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องดนตรีมาสอน

นอกจากงานของ คุณณัฐภรณ์ สติรกุล แล้วผู้วิจัยยังได้หาข้อมูลของการฝึกฝนการขับร้องเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ อาจารย์สอนร้องเพลงตามสถาบันสอนร้องเพลงต่างๆ อีก เช่น อาจารย์ ดุชฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล คุณ มณีนุช เสมรสุต เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการเข้าใจถึงเรื่องการขับร้อง

การขับร้องที่ดีมีคุณภาพ เป็นทักษะอย่างหนึ่งที่สามารถฝึกฝนได้ เพื่อให้เสียงที่ใช้ในการขับร้องเพลง มีความไพเราะ และถ่ายทอดความหมายและอารมณ์ของบทเพลงได้ หลักการฝึกหัดขับร้องขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป สามารถช่วยให้ผู้ขับร้องผลิตเสียงเพื่อนำไปใช้กับการขับร้องได้อย่างมีคุณภาพและสามารถนำพื้นฐานของการขับร้องนั้นไปปรับใช้กับการร้องเพลงในแนวต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง หรือเพลงเพื่อชีวิต

"...หลักการฝึกร้องเพลงขั้นพื้นฐานสำหรับคนอยากฝึกร้องเพลง เหมือนกับว่าคุณเรียนมา พอจบแล้วก็เอ็นทรานส์ คนนี้ก็เรียนหมอ คนนี้ก็เรียนวิศวฯ คนนี้เรียนครู คนนี้เรียนอะไรก็แล้วแต่ นั้นไงคะ ถึงตอนนั้นเราค่อยแยก เพราะฉะนั้นไม่ว่าร้อง Classic หรือ Pop ระดับอนุบาล ประถม มัธยม คล้ายกัน มันจะแยกเมื่อเราเข้าสู่ระดับที่สูงขึ้น ที่นี้เมืองไทยไม่เข้าใจมาถึงฉันจะร้อง Pop ไม่ได้คุณต้องไปเรียนอนุบาลร้องมาก่อน คุณจะร้อง Pop คุณจะต้องมีพื้นฐานที่ดี..." (ดุชฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล, สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2543)

ฉะนั้นในการร้องเพลงไม่ว่าจะเป็นแนวทางใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องฝึกการขับร้องขั้นพื้นฐานก่อน ซึ่งประกอบไปด้วย เรื่องของการเปล่งเสียง เรื่องของจังหวะทำนอง เป็นต้น เมื่อสำเร็จแล้วก็แยกไปฝึกฝนในแต่ละแนวเพลง ซึ่งก็จะเป็นในเรื่องเทคนิคของการขับร้อง เพื่อให้เสียงร้องที่เปล่งออกมาต้องตามลักษณะของแนวเพลงนั้นๆ เช่น ในการร้องเพลงลูกทุ่ง พื้นฐานการ

ซัปร้องก็ไม่แตกต่างกับแนวเพลงอื่น แต่จะแตกต่างกันในเรื่องของเทคนิคในการเปล่งเสียงซัปร้องให้มีลูกคอ และลูกเอื้อน เป็นต้น

7.2 การฝึกฝนด้านความสามารถ และการฝึกฝนบุคลิก

มีข้อค้นพบบางประการในงานวิจัยของ คุณอมร ภูษิตรานุสรณ์ ในหัวข้อเรื่อง "กลยุทธ์การสร้างบุคคลที่มีชื่อเสียงของธุรกิจการจัดการดาราศา" (พ.ศ. 2541) ปรากฏข้อค้นพบเกี่ยวกับการฝึกฝน หรือการปั้นนักร้องเพื่อที่สร้างควมมีชื่อเสียงให้กับนักร้องได้ ซึ่งประกอบด้วย การปรับแต่งรูปลักษณ์การแต่งกายและฝึกฝนความสามารถ และการปฏิบัติตัวต่อหน้าสาธารณะ

"โดยปกติแล้วนักร้องจะมีการเรียนร้องเพลง ซ้อมเต้น และปรับปรุงส่วนบกพร่องของแต่ละคน เช่น กิริยาท่าทางบางอย่างที่ไม่เหมาะสม เรียนรู้เรื่องกาลเทศะ ซึ่งจะเป็นไปตามกระบวนการแต่ละบริษัทเทปเพลงรวมถึงการวางแผนความคิดคอนเซ็ปต์ ตลอดจนการแต่งกายสำหรับเทปเพลงแต่ละชุด การแต่งกายของนักร้องจะขึ้นอยู่กับโจทย์ที่ติดตัวนักร้องมา บางครั้งเครื่องแต่งกายจะเป็นตัวเสริมโจทย์ให้เด่นชัด.." (อมร ภูษิตรานุสรณ์, 2541)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยนั้น นอกจากจะต้องมีการฝึกฝนด้านการร้องเพลงแล้ว ด้านความสามารถอื่นๆ การฝึกฝนเรื่องการเต้น ตลอดจนถึงเรื่องของการแสดง การพูดคุย และกิริยามารยาทหรือ เรื่องบุคลิกภาพ ก็เป็นเรื่องจำเป็นที่นักร้องต้องฝึกฝนเช่นกัน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การคัดเลือกนักร้อง และการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย จึงมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. คุณณัฐภรณ์ สติรกุล ได้ศึกษาเรื่อง"กระบวนการสร้างนักร้องยอดนิยมของ บริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด" (พ.ศ. 2537)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการ และ กลยุทธ์การสร้างนักร้องยอดนิยมของบริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด โดยมีกรณีศึกษานักร้อง 4 ท่าน คือ คุณคริสติน่า อากีล่าร์ คุณมาลีวัลย์ เจมีน่า คุณเสาวลักษณ์ ลีละบุตร และคุณจักรพรรณ์ อาบครบุรี ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างนักร้องยอดนิยมของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด อาศัยแนวคิด กลยุทธ์ทางการตลาด การสื่อสารการตลาด และการสร้างภาพลักษณ์ เป็นแนวคิดหลัก โดยเริ่มจากกระบวนการผลิตและสร้างสรรค์งานเพลง ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การสรรหานักร้อง

การทดสอบศักยภาพนักร้อง การเขียนร้องเพลง การหาแนวความคิดหลักงานเพลง การสร้างเนื้อร้อง ทำนอง และการบันทึกเสียง จนได้ผลงานเพลงออกมาเป็นเทปเพลง สำหรับกลยุทธ์การสร้างให้นักร้องได้รับความนิยมนั้น อาศัยแนวความคิดทางด้านการสื่อสารการตลาด สร้างภาพลักษณ์ให้สอดคล้องกับผลงานเพลง และอาศัยแผนการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

2. คุณศมกมล ลิ้มปิชัย ศึกษาวิจัยเรื่อง "บทบาทของระบบธุรกิจเทปเพลงไทยสากลต่อการสร้างสรรค์ผลงานเพลง" (พ.ศ. 2532)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงภาพการดำเนินธุรกิจเทปเพลงไทยสากลในปัจจุบัน และการสร้างสรรค์ผลงานเทปเพลงไทยสากล และบทบาทของการดำเนินธุรกิจเทปเพลงไทยสากลที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานเพลง ผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า ธุรกิจเทปเพลงไทยปัจจุบัน มีการแข่งขันกันสูงมาก และมีการนำกลยุทธ์ทางการตลาดทุกรูปแบบมาใช้ โดยหัวใจของการดำเนินธุรกิจเทปเพลงไทยสากลอยู่ที่การส่งเสริมการตลาด ซึ่งมีการใช้งบประมาณไปกับการส่งเสริมการตลาดมากกว่าการทุ่มเทงบประมาณให้กับการผลิต สร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพเพลงกว่าครึ่งต่อครึ่ง โดยผู้วิจัยได้กล่าวว่าจะอาจเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ผู้ประกอบกิจการไม่มั่นใจในคุณภาพงานที่ตนผลิตสร้างสรรค์ออกมา จึงต้องใช้งบส่งเสริมการตลาดเข้าไปช่วย
2. ผู้ประกอบธุรกิจส่วนใหญ่มาจากวงการสื่อสารมวลชน จึงนำเอาประสบการณ์ในด้านนี้มาใช้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังกล่าวถึงแนวโน้มของธุรกิจเทปเพลงไทยสากลในอนาคตว่าจะขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งปัจจุบันเกิดภาวะความเฟ้อขึ้นในตลาดเพลง ส่งผลให้ยอดขายเทป ลดลง แต่การแข่งขันด้านการส่งเสริมการตลาดกลับทวีความรุนแรงขึ้น ในอนาคตจะมีการมองตลาดต่างจังหวัดมากขึ้น บริษัทเทปเพลงจะขยายกลุ่มผู้ฟังให้กว้างและทิศทางการพัฒนาคุณภาพของเทปเพลง จะมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เนื่องจากความนิยมของผู้ฟังมีลักษณะคงที่และไม่แน่นอน

3. คุณพัชริดา วัฒนา ศึกษาวิจัยเรื่อง "ศิลปินเพลงไทยสากลและสื่อมวลชน : วิถีทางในการสร้างควมมีชื่อเสียง" (พ.ศ. 2534)

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงกลไกในการสร้างควมมีชื่อเสียงให้แก่ศิลปินเพลงไทยสากลจากอดีตถึงปัจจุบัน และเข้าใจลักษณะการใช้สื่อมวลชนในการสร้างควมมีชื่อเสียงให้กับศิลปินเพลงไทยสากล ผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า ศิลปินเพลงเป็นกลไกสำคัญของสินค้าเนื่องจากเป็นผู้นำเสนอผลงานเพลง หรือพีรีเซ็นเตอร์ (Presenter) ผู้ขับร้องเพลง (Singer) และเป็นผู้ที่มีภาพลักษณ์ (Image) เฉพาะตัวที่เข้ากับผลงานเพลง ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของการสร้างควมนิยมและมีผลต่อยอดขายหน่วยเทป บริษัทเทปเพลงต่างๆ จึงมุ่งเน้นในการสร้างควมสนใจไปที่ตัวศิลปินเพลงเป็นจุดแรก โดยอาศัยการสร้างภาพลักษณ์ของศิลปินเพลงให้เกิดควมสะดุดตาสะดุดตาของผู้ฟังให้ได้มากที่สุด ขณะที่การสร้างจุดสนใจจากผลงานเพลงจะลดน้อยลง ทำให้ผลงานเพลงที่ออกมามีลักษณะคล้ายคลึงกัน ไม่มีความเด่นเฉพาะตัว เพราะมีการผลิตเพลงออกมามากและมีรูปแบบของแนวดนตรีคล้ายคลึงกัน ซ้ำซากกันมากไป ในอนาคตบริษัทเทปเพลงจะมีการมองตลาดไปในทุกกลุ่ม และจะมีการผลิตผลงานเพลงของศิลปินทุกประเภท ทุกรูปแบบ โดยไม่เน้นเฉพาะเพลงฮิตสำหรับวัยรุ่นเพียงอย่างเดียว ประชาชนจะสามารถเลือกสินค้าในแบบที่ตนพอใจได้มากขึ้น นอกจากนี้ คนฟังจะเริ่มเน้นการให้ควมสนใจที่คุณภาพของผลงานมากกว่าการให้ควมสนใจเฉพาะตัวศิลปินเพียงประการเดียว

4. คุณปาริฉัตร เสวตเศรณี ศึกษาเรื่อง "กระบวนการและปัจจัยในการคัดเลือกนักแสดงไทย" (พ.ศ. 2541)

การศึกษาของงานวิจัยชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย รวมถึงกระบวนการและปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักแสดงเหล่านั้นด้วย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กระบวนการคัดเลือกนั้นแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนกำหนดบทบาทนักแสดง การคัดเลือกนักแสดง การฝึกฝนและพัฒนานักแสดง แต่อย่างไรก็ตามไม่มีขั้นตอนที่ชัดเจน และไม่เน้นทดสอบควมสามารถของนักแสดง แต่จะขึ้นอยู่กับผู้ผลิตละครเป็นหลัก นอกจากนั้นระบบอุปถัมภ์ และนโยบายทางการตลาดยังเข้ามามีส่วนสำคัญในการคัดเลือกนักแสดงด้วย สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือก แบ่งออกเป็น 9 ปัจจัย คือ กลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่สำคัญในการคัดเลือกนักแสดง ตัวแทนบริษัทโฆษณา ผู้ชม ปัญหาและเงื่อนไขที่เกิดจากนักแสดง ความชำนาญและควมสามารถของนักแสดง ระบบอุปถัมภ์ เวลาออกอากาศ และการทำงานและสภาพการแข่งขัน

5. คุณอมร ภูษิตรานุสรณ์ ศึกษาเรื่อง "กลยุทธ์การสร้างบุคคลที่มีชื่อเสียงของธุรกิจจัดการดารา" (พ.ศ. 2541)

การศึกษาของงานวิจัยชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการและกลยุทธ์การสร้างบุคคลที่มีชื่อเสียงของธุรกิจจัดการดาราในประเทศไทย รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างและการจัดการดาราให้มีชื่อเสียงยาวนานเป็นที่ชื่นชอบของประชาชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผู้ที่ทำหน้าที่สร้างและจัดการต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมาประกอบกับวิจรรย์ญาณส่วนตัวในการคิดค้นและสร้างสรรค์กลยุทธ์นั้นๆ ซึ่งในดาราแต่ละคนก็จะมีกลยุทธ์ที่แตกต่างกันไป กลยุทธ์โดยทั่วไปก็คือ การนำตัวตนที่แท้จริงของดาราเหล่านั้นมานำเสนอ โดยมาผ่านกระบวนการขัดเกลา ปรับแต่ง ให้สะอาดตาเป็นที่น่าสนใจ และใช้สื่อมวลชนเป็นสื่อในการสร้างความมีชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จัก โดยที่กลยุทธ์ทั้งหมดอยู่ภายใต้การตลาดที่ว่าทำอย่างไรให้ขายได้ และขายได้นานที่สุด โดยพิจารณาจากความต้องการและแนวโน้มของตลาด แล้วพยายามนำเสนอสิ่งนั้น ส่วนปัจจัยที่ทำให้ดาราที่มีชื่อเสียง เป็นที่ชื่นชอบได้ยาวนานนั้น ขึ้นอยู่กับ ความคาดหวังของประชาชนและการพัฒนาความสามารถและการรักษาภาพลักษณ์ของตัวเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง "กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย" ในครั้งนี้ เพื่อศึกษา เก็บข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ผลสรุปในขั้นตอนสุดท้าย โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษากระบวนการผลิตนักร้องในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาผ่านบริษัทต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แนวเพลง โดยในปัจจุบันมีจำนวนบริษัทเทปเพลงที่แบ่งตามแนวเพลง ดังนี้ (สำรวจ กรกฎาคม 2543)

- กลุ่มที่ 1 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงไทยสากลเป็นหลัก ในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 37 บริษัท
- กลุ่มที่ 2 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงลูกทุ่งเป็นหลัก ในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 52 บริษัท
- กลุ่มที่ 3 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลัก ในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 8 บริษัท

เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดทางด้านเวลา และเงินทุนในการศึกษาจึงต้องทำการสุ่มเลือกบริษัทต่างๆ โดยใช้เกณฑ์ จำนวนนักร้องในสังกัดของบริษัทเป็นหลัก โดยจะเลือกเฉพาะ 3 บริษัทแรกของแต่ละกลุ่มแนวเพลง ที่มีนักร้องเดียวในสังกัดโดยการเซ็นสัญญาอยู่ในสังกัดมากที่สุด ซึ่งทำให้สามารถเลือกบริษัทได้ทั้งหมดจาก 3 กลุ่มบริษัท เป็นจำนวน 9 บริษัท ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงไทยสากลเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ที่ 209/1 อาคารซีมิค ทาวเวอร์บี ถ.สุขุมวิท 21 (อโศก) แขวงคลองเตยเหนือ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2526 โดยมีหุ้นส่วนใหญ่ 4 คน คือ คุณไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม คุณกิตติศักดิ์ ช่างอรุณ คุณเรวัตติ พุทธิพนธ์ และคุณบุบผา ดาวเรือง จงมั่นคง ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินงาน บริษัทรับผลิตสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์เพลงให้กับบริษัทเพลงต่างๆ และผลิตรายการโทรทัศน์เป็นงานหลัก บริษัทแกรมมี่ฯ เริ่มดำเนินงานผลิตนักร้องและผลงานของบริษัทเอง จากนักร้องคนแรกของบริษัท คือ คุณเรวัตติ พุทธิพนธ์ อัลบั้มชุด ต่อ 1 ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการผลิตนักร้องและงานเพลงไทยสากลของบริษัท ในเวลาต่อมามีนักร้องในสังกัดเพิ่มขึ้นอีกหลายคน ซึ่งนักร้องและผลงาน

เพลงแต่ละชุดก็สร้างความสำเร็จมาให้กับบริษัท เช่น นันทิดา แก้วบัวสาย หรือ ธงไชย แมคอินไตย์ อัลบั้ม-วสัน เป็นต้น โดยในช่วงนั้นบริษัทแกรมมี่ฯ เน้นงานด้านการผลิตและโปรโมชันนักร้องและผลงานเพลงเป็นหลัก เนื่องจากบริษัทมีสื่อเป็นของตนเองทั้ง โทรทัศน์และวิทยุ แต่จะจัดจำหน่ายผลงานผ่าน บริษัทออนป้า จำกัด ในปี พ.ศ. 2531 บริษัทจึงได้ขายธุรกิจ และได้เปิดบริษัทจัดจำหน่ายเอง ชื่อ บริษัทเอ็มจีเอ จำกัด เพื่อจำหน่ายเทปเพลงและสินค้าอื่นๆ ของบริษัท จึงทำให้ บริษัทแกรมมี่ฯ เป็นธุรกิจเทปเพลงอย่างครบวงจร นอกจากนั้นยังขยายธุรกิจบันเทิงทางด้านอื่นอีกจนเปลี่ยนมาเป็นบริษัทมหาชน ในปัจจุบันถือว่า บริษัทแกรมมี่ฯ เป็นบริษัทธุรกิจเพลงและบันเทิงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย โดยในปี 2543 บริษัทแกรมมี่ฯ และบริษัทย่อยมีรายได้รวม 3,900.5 ล้านบาท มีกำไรสุทธิรวม 317.1 ล้านบาท และมีสินทรัพย์รวม 4,196.6 ล้านบาท (ข้อมูลรายงานประจำปี 2543ของบริษัทแกรมมี่ฯ) โดยบริษัทดำเนินธุรกิจบันเทิงในทุกๆ สื่อ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต โดยการดำเนินงานของบริษัทในเครือ 23 บริษัท ได้แก่

1) กลุ่มธุรกิจเพลง มุ่งผลิตนักร้องและผลงานเพลงเพลงไทยสากล เป็นหลัก และแนวเพลงอื่นด้วยเช่น เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต โดยมีบริษัทในเครือทั้งหมด 3 บริษัท และอีก 13 สังกัดเพลง ได้แก่ บริษัทมอร์มิวสิก จำกัด บริษัทแมกเกอร์เฮด จำกัด และบริษัทโกลบอลมิวสิก แอนด์ มีเดีย จำกัด สังกัดแกรมมี่ แกรนด์ สังกัดแกรมมี่ โกลด์ สังกัดแกรมมี่ บิ๊ก สังกัดจีเน เรคคอร์ด สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ สังกัดบาแรมยู สังกัดอังกอร์ สังกัดอัฟจี สังกัดอาร์พีจี สังกัดแมดแคท และสังกัดกรีนป๊อปปี้ รวมนักร้องทั้งหมดในสังกัดของบริษัทแกรมมี่ฯ ทั้งนักร้องเดี่ยว นักร้องกลุ่มและวงดนตรีมีประมาณ 200 คน และมีผลงานเพลงกว่า 6,000 เพลง

2) กลุ่มสายงานธุรกิจจัดจำหน่าย และค้าปลีก ดำเนินธุรกิจจัดจำหน่ายผลงานทุกชนิดของบริษัท โดยมีบริษัทในเครือทั้งหมด 4 บริษัท ได้แก่ บริษัทเอ็มจีเอ จำกัด บริษัทเอ็มจีเอ เรคคอร์ด จำกัด บริษัทเอ็มจีเอ วีเทล จำกัด และบริษัทแกรมมี่ เน็ตเวิร์ค จำกัด

3) กลุ่มธุรกิจโทรทัศน์ ผลิตงานรายการโทรทัศน์ทุกประเภท เช่น ทรายการเพลง รายการคอนเสิร์ต รายการละคร รายการเกมโชว์ ฯลฯ โดยบริษัทในเครือ 6 บริษัท ได้แก่ บริษัทแกรมมี่เทเลวิชั่น จำกัด บริษัทเอ็กซ์แซ็กท์ จำกัด บริษัทแมสคอมอินเตอร์ จำกัด บริษัททีนทอล์ก จำกัด บริษัทเลมอนกราส โปรดักชั่น จำกัด และบริษัทเอ็กซ์ทรอกาโนเซอร์ จำกัด

4) กลุ่มธุรกิจวิทยุและสิ่งพิมพ์ มีบริษัทในเครือ 5 บริษัท ได้แก่ บริษัทเอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด (มีคลื่นวิทยุในระบบเอฟเอ็ม 5 คลื่น) บริษัทเรดิโอ คอนเซ็ปต์ จำกัด บริษัทมาสเตอร์แพลน จำกัด บริษัทแกรมมี่ ไดเรคท์ จำกัด และบริษัทอิมเมจพับลิชชิง จำกัด (ผลิตนิตยสาร อิมเมจ)

5) กลุ่มธุรกิจการศึกษา มีบริษัทในเครือ 1 บริษัท คือ บริษัทมีฟ้า จำกัด

6) กลุ่มธุรกิจอื่นๆ เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบันเทิง เช่น งานผลิตภาพยนตร์ และงานโฆษณา 3 บริษัท ได้แก่ บริษัทอ็อปเพอร์คัท จำกัด บริษัทแกรมมี่ ภาพยนตร์ และบริษัทแกรมมี่ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด และมีบริษัทที่ทำหน้าที่จัดหานักร้องและนักแสดงให้กับบริษัทแกรมมี่ฯ อีก 1 บริษัท คือ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด

ข. บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด

บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด 419/1 อาคารเชษฐโชติศักดิ์ ลาดพร้าว 15 (ซอยจอมพล) เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2526 โดยประธานกรรมการบริษัท คุณเกรียงไกร เชษฐโชติศักดิ์ โดยเริ่มดำเนินธุรกิจด้านเพลง จากการซื้อลิขสิทธิ์เพลงแล้วนำมาอัดเทปคาสเซ็ทจำหน่ายภายใต้ชื่อสินค้า โรส ซาวด์ เมื่อปี พ.ศ. 2525 บริษัทผลิตผลนักร้องและผลงานเพลงเอง จึงเปลี่ยนมาจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด และใช้ชื่อว่า อาร์.เอส. ซาวด์ ด้วยการทำงานร่วมกันระหว่างพี่น้องในตระกูลเชษฐโชติศักดิ์ ในระยะเริ่มต้นบริษัทมีวงดนตรีในสังกัดอยู่ 5 วง คือ เบนโบว์ หรือ อินทนิล คีรีบุญ พลุตตี้ ชิกเซ็นท์ และ ดี ออฟดีก และได้เริ่มขยายงานไปผลิตผลงานเพลงลูกทุ่งด้วย บริษัทอาร์.เอส. ซาวด์ฯ ในปี พ.ศ. 2527 ประสบความสำเร็จอย่างมากจากเทปอัลบั้มชุด รวมดาว โดยในช่วงนั้นบริษัทดำเนินธุรกิจเพียงผลิตนักร้องและผลงานเพลงและการโปรโมชัน โดยเน้นที่สื่อวิทยุ ด้วยวิธีการแจกแผ่นเสียงแจกตามสถานีวิทยุเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ แต่จะผลิตม้วนเทปและจัดจำหน่ายผ่าน บริษัทโซล่าเฮ้าท์ จำกัด เมื่อปี พ.ศ. 2532 ได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัดแบบในปัจจุบัน การดำเนินงานมุ่งเน้นการผลิตผลนักร้องและผลงานเพลงไทยสากลเป็นหลัก แต่ยังมีผลงานของเพลงลูกทุ่งอยู่ด้วย โดยตั้งแต่เริ่มเป็น บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ ธุรกิจเพลงไทยสากลของบริษัท เน้นที่ตลาดวัยรุ่นเป็นหลัก ทำให้มีศิลปินวัยรุ่นออกมามากมาย เช่น สมชาย เข้มกลัด สุทธิดา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ทักษณ ตะกั่วทุ่ง เรืองศักดิ์ ลอยชูศักดิ์ หรือ เจมส์ เป็นต้น โดยอาศัยสื่อที่เป็นทั้งรายการวิทยุ และโทรทัศน์ที่เป็นของตนเองเป็นช่องทางโปรโมท จนเมื่อปี 2539 บริษัทฯ ได้ดำเนินธุรกิจเพลงอย่างครบวงจร ทั้งผลิตและจัดจำหน่าย โดยตั้งบริษัทจัดจำหน่ายขึ้น ชื่อ บริษัทเค. มาสเตอร์ จำกัด ปัจจุบันบริษัทขยายธุรกิจทางด้านบันเทิงจนครบวงจร และมีบริษัทในเครือเกิดขึ้น 9 บริษัท

1) สายงานเพลงทั้งเพลงไทยสากลและเพลงลูกทุ่ง ดำเนินการผลิตและการโปรโมชันนักร้องและผลงานเพลง โดยเน้นที่สายงานเพลงไทยสากลเป็นหลัก ปัจจุบันบริษัทมีนักร้องเพลงไทยสากลทั้งนักร้องเดี่ยว นักร้องกลุ่ม และวงดนตรี รวม 49 คน และนักร้องเพลงลูกทุ่ง 9 คน

2) สายงานด้านรายการโทรทัศน์ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ ผลิตรายการโทรทัศน์หลากหลายรูปแบบ ทั้งรายการเพลง ละคร วาไรตี้ และเกมโชว์ ทั้งหมดประมาณ 27 รายการ โดย บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ และในเครือ 4 บริษัท คือ บริษัทซาโดวี เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด และบริษัทเมจิก แอ็ดเวอร์เทนเมนท์ จำกัด บริษัทอวอง จำกัด และบริษัทเร็ด ร็อคเค็ท จำกัด ซึ่ง 2 บริษัทหลังนี้ผลิตงานด้านภาพยนตร์ด้วย

3) สายงานด้านภาพยนตร์ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ ดำเนินธุรกิจผลิตภาพยนตร์ ตั้งแต่เริ่มงานด้านนี้จนถึงปัจจุบัน มีประมาณ 10 เรื่อง โดยบริษัทในเครือ ชื่อ บริษัทอาร์.เอส. พิล์ม จำกัด ในปี พ.ศ. 2543 ได้เปลี่ยนจาก บริษัทอาร์.เอส. พิล์มฯ เป็นบริษัทในเครือ อีก 2 บริษัท คือ บริษัทอวอง จำกัด และบริษัทเร็ด ร็อคเค็ท จำกัด

4) สายงานด้านวิทยุ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ มีคลื่นระบบเอฟเอ็มของบริษัทเอง 2 คลื่น คือ 88.5 และ 98.0 รวมทั้งมีรายการวิทยุในคลื่นระบบเอฟเอ็มอื่นๆ อีก ดูผลงานวิทยุโดยในเครือชื่อ บริษัทสกาย-ไฮ เน็ตเวิร์ค จำกัด

5) สายงานจัดจำหน่าย บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ มีการดำเนินงานผลิตและจำหน่ายม้วนเทป และซีดีเอง โดย บริษัทเค-มาสเตอร์ จำกัด รวมทั้งมีบริษัทอาร์.เอส. รีเทล จำกัด และบริษัท สตาร์ เมอร์ชันไดส์ จำกัด ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้าพรีเมียมของนักร้องในสังกัด รวมทั้งผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ด้วย

ค. บริษัทเบเกอรี่ จำกัด

บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด ตั้งอยู่ที่ ชั้น 19 เอ อาคารวานิสสา เลขที่ 29 ซอยชิดลม ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดยการร่วมหุ้นกันระหว่าง คุณสุกี้ สุโกศล คุณบอย โกสิยพงษ์ คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ และคุณสาลินี ปัญญาระขุน (ปัจจุบันถอนตัวจากการเป็นหุ้นส่วน) บริษัทประกอบธุรกิจทางด้านทางเทปเพลงขนาดเล็กแต่ถือได้ว่าครบวงจร ประกอบด้วย การผลิตนักร้องและผลงานเพลง การโปรโมชัน และการจัดจำหน่ายผ่านบริษัทในเครือ ชื่อ บริษัทแท็กซี่ ดิสทริบิวชัน จำกัด โดยในการทำงานผลิตนักร้องและผลงานเพลงในช่วงแรก นักร้องของบริษัทจะเป็น คุณสมเกียรติ ชื่ออัลบั้มชุด Zequence และคุณบอย ชื่ออัลบั้มชุด บอย โกสิยพงษ์ ภายหลังมีนักร้องในสังกัดมากขึ้น โดยมากเป็นบุคคลที่รู้จักกับบริษัทและทำงานเบื้องหลังดนตรีมาก่อน โดยมีนโยบายที่จะไม่ทำแนวเพลงซ้ำกับเพลงที่มีอยู่ตลาดเพลง จนเมื่อปีประมาณปี พ.ศ. 2542 บริษัทขยายธุรกิจทางบันเทิงเพิ่มมากขึ้น เปิดบริษัทผลิตผลงานเพลงขึ้นใหม่เพื่อรองรับการสร้างนักร้องและผลงานเพลงตามกระแสตลาด ชื่อ บริษัทโดใจซีดี จำกัด และสังกัดครีซซ์ รวมทั้งผลิตรายการโทรทัศน์ 3 รายการชื่อรายการ Katch Up รายการโบว์-จอยซ์ และรายการ Nothing Special และผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เป็น นิตยสาร 2 ฉบับ ชื่อ

Katch และ MangaKatch เพื่อเป็นช่องทางในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์นักร้องและผลงานของบริษัท จนมาในต้นปี พ.ศ. 2544 บริษัทประสบปัญหาดำเนินธุรกิจขาดทุนจึงปิดกิจการทั้งในส่วนของ บริษัทโดโจซิติ้ และสังกัดครีซซี่ รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ด้วย เหลือไว้แต่เพียงธุรกิจเพลงในส่วนของบริษัทเบเกอรี่ และธุรกิจจัดจำหน่าย คือบริษัทแท็กซี่ ดิสทริบิวชั่นฯ ปัจจุบัน บริษัทเบเกอรี่ มีนักร้องในสังกัด เป็นนักร้องเดี่ยวและนักร้องกลุ่ม 21 คน และวงดนตรี 6 วงดนตรี

- กลุ่มที่ 2 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงลูกทุ่งเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัทชัวร์ ออดิโอ จำกัด

บริษัทชัวร์ออดิโอ จำกัด ตั้งอยู่ที่ 292/4 สยามสแควร์ ซอง 4 ถนนพระราม 1 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 บริษัทก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2524 โดยในยุคก่อตั้งกรรมการผู้จัดการบริษัท คือ คุณสุเทพ ไทยวัฒนานนท์ ดำเนินธุรกิจผลิตนักร้อง จัดจำหน่ายผลงานเพลงลูกทุ่งเป็นหลัก ด้วยนโยบายบริษัท “สร้างผลงานเพลงคุณภาพ เพื่อมาตรฐานเพลงลูกทุ่ง” ในการดำเนินธุรกิจช่วงแรกๆ เป็นลักษณะจ้างนักร้องลูกทุ่งบันทึกเสียงสร้างงานเพลงเป็นอัลบั้มๆ ไป เช่น คุณสุนารี ราชสีมา คุณเอกพจน์ วงศ์นาค โดยบริษัททำหน้าที่เพียงสร้างงานเพลง จัดจำหน่าย และโปรโมทเท่านั้น อาศัยสื่อวิทยุเป็นหลัก แต่มาในระยะหลังบริษัทผลิตนักร้องและผลงานเองหมด ตั้งแต่การคัดเลือกนักร้อง รับนักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัดของบริษัทด้วยการเซ็นสัญญา ให้การดูแลนักร้องทั้งหมด ทั้งการสร้างผลงานเพลงให้ จัดตั้งวงดนตรี รับงานให้นักร้อง ฯลฯ การดำเนินธุรกิจเติบโตมากขึ้น บริษัทมีห้องอัดของตัวเอง มีการผลิตสื่อเพื่อการโปรโมชันนักร้องทั้งสื่อโทรทัศน์และวิทยุ รวมทั้งมีรายการโทรทัศน์ และรายการวิทยุทั้งในระบบเอฟเอ็ม และระบบเอเอ็ม เป็นของตนเอง ปัจจุบันเปลี่ยนกรรมการผู้จัดการเป็น คุณวิวัฒน์ ไทยวัฒนานนท์ ซึ่งเป็นบุตรชายของคุณสุเทพ และให้ลูกๆ ของคุณสุเทพ ดูแลงานในส่วนต่างๆ การดำเนินธุรกิจจึงยังอยู่ในรูปแบบของครอบครัว แต่มีการแบ่งการดำเนินงานที่ค่อนข้างชัดเจนขึ้น ทั้งในส่วนผลิตผลงานเพลง ส่วนโปรโมชัน และส่วนจัดจำหน่าย ปัจจุบันมีนักร้องทั้งหมด 7 คน ได้แก่ มนต์สิทธิ์ คำสร้อย ดำรง วงศ์ทอง เกษม คมสันต์ สำราญ บุญลาภ อัมพร แหนวเพชร เพ็ญฟ้า เรืองรอง ฝน ธนสุนทร และสุวรรณ ชนนากานต์

ข. บริษัทมีเดีย มิวสิค กรุ๊ป จำกัด

บริษัทมีเดีย มิวสิคกรุ๊ป จำกัด หรือ ที่เรียกกันทั่วๆ ไปว่า “เอ็มเอ็มจี” ตั้งอยู่ที่ 2991/2 วิสุทธธานี ถ.ลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 เป็นบริษัท ในเครือ บริษัทมีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) โดยมี คุณโฆสิต สุวินิจจิต เป็นประธานกรรมการ และภรรยา คุณยุวดี บุญครอง เป็น กรรมการผู้จัดการ ดูแลงานทั้งหมดของบริษัทและบริษัทในเครือ บริษัทมีเดีย ออฟ มีเดียส์ฯ เป็นบริษัทมหาชน ที่ทำธุรกิจบันเทิงครบวงจร มีทั้งสายงานโทรทัศน์ ผลิตรายการโทรทัศน์หลัก 7 รายการ (รายการเวทีไทย รายการบ้านเลขที่ 5 รายการสมาคมอ้อมยิ้ม รายการที่นี้ประเทศ

ไทย รายการใจี้กะจี้ และรายการเกมซุเปอร์ฮีโร่) สายงานวิทยุ มีคลื่นวิทยุระบบเอฟเอ็มเป็นของบริษัทเอง (คลื่น 90.0 ลูกทุ่งเวทีไทย) และสายงานเพลง ซึ่งจะมีทั้งเพลงไทยสากล (ปัจจุบันปิดกิจการแล้ว) และเพลงลูกทุ่ง บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด จึงถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินงานผลิตและสร้างสรรค์นักร้องและผลงานเพลงลูกทุ่ง โดยในกิจการระยะแรก ใช้ชื่อ บริษัทเอ็ม สตาร์ จำกัด มีคุณสุนทร สุจริตฉันทน์ เป็นกรรมการผู้จัดการ ภายหลัง คุณยุวดี เป็นกรรมการผู้จัดการเอง จึงเปลี่ยนชื่อมาเป็น บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ปฯ และมี คุณพนม วิไล อดีตนักร้องและครูเพลงลูกทุ่ง เป็นผู้จัดการบริษัท การดำเนินธุรกิจค่อนข้างจะเป็นบริษัทอย่างเต็มตัวมีการแบ่งสายการทำงานที่ชัดเจน ทั้งสายงานด้านการผลิตนักร้องและผลงานเพลง การจัดจำหน่าย และสายงานการโปรโมชัน โดยอาศัยบริษัทในเครือเป็นช่องทางในการผลิตสื่อและเผยแพร่ผลงานเพลง ผลงานชุดแรกอัลบั้มชุด อย่างนี้ดี !...ภักธา โดย ภักธา ทิวานนท์ หรือ สุภักธา ทิวานนท์ (ปัจจุบันไม่อยู่ในสังกัดแล้ว) ปัจจุบันบริษัทมีนักร้องในสังกัด 8 คน ได้แก่ ธนพล สัมมาพรต จิ่งหรีดขาว วงเทวีญ นุชจรี ศรีราชา คริสตี้ กีบสิน โจนัส แอนเดอร์สัน ยิงยง ยอดบัวงาม สดใส รุ่งโพธิ์ทอง ศราวุธ พลอยประดับ

ค. บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด

บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด ตั้งอยู่ที่ 39/134 ซอยโชคชัย 4 เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ จุดเริ่มต้นของ บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด เกิดขึ้นเมื่อปี 2538 โดย คุณชาย ศรีบัวเลิศ เป็นกรรมการผู้จัดการ ศิลปินคนแรก คือ จินตหรา พูลลาภ อัลบั้มชุด สิ้นหวังที่วังตะไคร้ ด้วยนโยบายของบริษัท “ขายเองทำเอง” การดำเนินธุรกิจของบริษัท จึงผลิตและจัดจำหน่ายผลงานเพลงเอง ด้วยรูปแบบธุรกิจแบบครอบครัวแต่ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินงานนั้น การส่งเสริมการจัดจำหน่ายนั้นจะร่วมกับบริษัทเทปเพลงอื่นๆ ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานและนักร้องของบริษัท แต่ปัจจุบัน บริษัทมาสเตอร์เทปฯ นอกจากจะผลิตและจัดจำหน่ายผลงานเพลงเองแล้วยังสร้างสื่อและทำงานประชาสัมพันธ์นักร้องเอง โดยมีรายการโทรทัศน์ที่เป็นของบริษัท 8 รายการ ได้แก่ รายการขบวนการลูกทุ่ง (ช่อง 7) รายการลูกทุ่งยอดนิยม (ช่อง 5) รายการลูกทุ่งสะออน (ช่อง 5) รายการลูกทุ่งพาเรท (ช่อง 5) รายการตะวันบันเทิง (ช่อง 5) รายการลูกทุ่งหรรษา (ช่อง 5) รายการคลื่นลูกทุ่ง (ช่อง 5) และรายการลูกทุ่งบันเทิง (ช่อง 5) รวมทั้งมีรายการวิทยุเป็นของตนเอง ทั้งระบบเอเอ็มและเอฟเอ็ม แต่การดำเนินงานยังคงลักษณะเป็นครอบครัว ไม่มีการแบ่งสายงานที่ชัดเจน การผลิตนักร้องทั้งกระบวนการผู้จัดการบริษัทควบคุมและดำเนินการเอง ปัจจุบันมีนักร้องในสังกัด 7 คน ได้แก่ จินตหรา พูนลาภ แววดา สถาพร ชาย วรรณยู นกพรพนา ร็อคเอ้าะเย้าะ รจนา สารคาม และแสงทอง นครศรี

- กลุ่มที่ 3 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัทรถไฟดนตรี จำกัด มีนักร้องในสังกัด 18 คน

บริษัทรถไฟดนตรี จำกัด ตั้งอยู่ที่ 186 ซ.สมานมิตร ถนนรามคำแหง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250 ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2523 โดย คุณประเสริฐ พงษ์ธนาภิกร หรือรู้จักกันในนาม “ระย้า รถไฟดนตรี” เนื่องจากคุณประเสริฐ เป็นนักจัดรายการวิทยุและเคยทำงานอยู่กับบริษัท เทปเพลงมาก่อน จึงมีความคิดที่อยากจะเปิดบริษัทเทปเพลงเอง โดยในระยะแรกเป็นบริษัท มุ่งผลิตงานนักร้อง ผลงานเพลง จัดจำหน่าย และโปรโมชัน ในเพลงไทยสากลเป็นหลัก บริษัทโด่งดังและเป็นที่รู้จักจากผลงานของ วงสาว สาว สาว ที่ประสบความสำเร็จมาก เนื่องจากบริษัทมีสื่อวิทยุเป็นของตนเอง จนเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2530 บริษัทผลิตนักร้องและผลงานเพลงเพื่อชีวิตเป็นครั้งแรก คือคุณพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์ ซึ่งประสบความสำเร็จมาก บริษัทจึงเริ่มเปลี่ยนแนวทางมามุ่งเน้นผลิตผลงานเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลัก โดยอาศัยสื่อทั้งรายการวิทยุและโทรทัศน์ ที่บริษัทผลิตเอง เป็นช่องทางในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ปัจจุบันบริษัทรถไฟดนตรีฯ ถือว่าเป็นบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในแนวเพลงเพื่อชีวิต มีนักร้องเพลงเพื่อชีวิตอยู่ในสังกัดประมาณเกือบ 20 คน เช่น พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ คนด่านเกวียน มงคล อุทก บัลดอย เป็นต้น และนักร้องเพลงลูกทุ่งอีก 5 คน รวมทั้งมีรายการวิทยุ 2 รายการ และรายการโทรทัศน์ประมาณ 7 รายการ ที่ใช้เป็นช่องทางในการโปรโมทนักร้องของบริษัท นอกจากนั้นบริษัทรถไฟดนตรีฯ ยังมีบริษัทในเครือ ภายใต้การดูแลของคุณประเสริฐฯ อีก ได้แก่ บริษัทจัดจำหน่ายเทป ชื่อ บริษัทยูเอฟไอ จำกัด และบริษัทผลิตนักร้องและผลงานเพลงในแนวเพลงไทยสากลอีก 2 บริษัท คือ บริษัทฮิต เมกเกอร์ จำกัด บริษัทฟรีโซน จำกัด

ข. บริษัทล่อง ไลน์ มิวสิก จำกัด

บริษัทล่อง ไลน์ มิวสิก จำกัด ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 2058 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยกรรมการผู้จัดการบริษัท คุณปรมิฤทธิ์ รัชชธรรม หรือ หลง ลงลาย (เป็นชื่อที่ใช้ในการร้องเพลง) จุดเริ่มต้นของบริษัท เริ่มจาก คุณปรมิฤทธิ์ เป็นนักร้องเพลงเพื่อชีวิตและออกผลงานเพลงมาก่อน แต่มักประสบปัญหาถูกบริษัทต้นสังกัดเอาเปรียบเรื่องผลประโยชน์ รวมทั้งความไม่มั่นคงของบริษัทที่สังกัดอยู่ คุณปรมิฤทธิ์ จึงตั้งบริษัทล่อง ไลน์ฯ ขึ้นเพื่อจะได้สร้างงานเองและและตัดปัญหาเรื่องการแบ่งผลประโยชน์ โดยในการทำงานของบริษัทจะช่วยกันทำทั้งคุณปรมิฤทธิ์ และพี่น้องของคุณปรมิฤทธิ์ เอง บริษัทล่อง ไลน์ มิวสิกฯ จึงเป็นบริษัทเทปเพลงเพื่อชีวิตขนาดเล็กดำเนินธุรกิจแบบครอบครัว โดยเน้นผลิตนักร้องและผลงานเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลัก โดยจัดจำหน่ายผลงานผ่านทาง บริษัทเอสวี อินเตอร์ กรุ๊ป เนื่องจากบริษัทยังเล็กอยู่และไม่มีเงินทุนในการจัดจำหน่ายเอง ในการโปรโมทผลงานก็มีไม่มากนัก ช่องทางหลักในการโปรโมท คือ การแจกแผ่นให้ทางสถานีวิทยุและใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก ในระยะแรก

บริษัทที่คุณปรารถนา เป็นนักร้องคนแรก ในอัลบั้มชุด หาเมียให้แม่ ปัจจุบันมีนักร้อง 3 คน คือ หลง ลงลาย ผู้ใหญ่อาร์ม หรือ ปัญญา อามาตย์ และรุ่งรัตน์ ดวงขวัญ

ค. บริษัทพิทวินมิลเลนเนียม จำกัด

บริษัทพิทวินมิลเลนเนียม จำกัด ตั้งอยู่ 62/167 หมู่ 4 ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 โดยการก่อตั้งของกรรมการผู้จัดการบริษัทคือ คุณอรุณศักดิ์ อ่องลอบ เมื่อ พ.ศ 2542 จากประสบการณ์ที่ทำงานเกี่ยวกับทางด้านวงการบันเทิงเกือบทุกสาขา ทั้งภาพยนตร์ (เรื่องเสียงเพลงแห่งเสรีภาพ และเรื่องมีนาเกาะอาทิตย์) โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ งานเขียนต่างๆ ทั้งบทความและบทเพลง คุณอรุณศักดิ์จึงมีความคิดที่อยากจะเปิดบริษัทเกี่ยวเพลง เพื่อเป็นช่องทางให้กับผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานเพลงได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงาน ในการดำเนินธุรกิจเป็นบริษัทขนาดเล็ก โดยคุณอรุณศักดิ์และภรรยาจึงดำเนินงานเองทั้งหมด ซึ่งมีงานหลัก 2 ส่วน คือ 1) นิตยสาร อันเดอร์ อินดี้ (Under Indy) เป็นนิตยสารที่เกี่ยวกับเรื่องราวของวงการเพลงเพื่อชีวิต และ 2) สายงานเพลงเพื่อชีวิต นโยบายของบริษัทฯ จะรับเฉพาะนักร้องที่สร้างผลงานเสร็จสมบูรณ์ (Master Tape) มาแล้ว โดยทางบริษัทจะรับผิดชอบม้วนเทป ถ่ายปก จัดจำหน่าย และโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานให้ โดยตอนนี้บริษัทมีช่องการโปรโมทหลักคือ โฆษณาผ่านทางนิตยสาร Under Indy ของบริษัท และแจกผลงานไปรายการวิทยุช่วยเปิดเพลงให้ ปัจจุบันบริษัทมีนักร้อง 2 คือ สุระนิยต์ บุญเย็น ป๋อง ณ ปะเหลียง และ 1 วงดนตรี คือ วง JFB

จากบริษัททั้งหมดที่คัดเลือกมาจำนวน 9 บริษัท ผู้วิจัยทำการศึกษาแต่ละบริษัท โดยการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 3 ประเภท คือ

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เน้นการเก็บข้อมูลประเภทบุคคลเป็นหลัก โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth Interview) ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ จากการจัดบันทึกประเด็นสำคัญ และการใช้เทปบันทึกเสียง โดยในการศึกษาได้แบ่งแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลออกเป็น 2 กลุ่มบุคคล คือ กลุ่มผู้ทำงาน หรือทีมงานที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือก และในกระบวนการสร้างบุคคลให้เป็นนักร้อง และกลุ่มนักร้อง

1.1 กลุ่มผู้ทำงาน หรือทีมงาน

แหล่งข้อมูลกลุ่มนี้ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการให้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่มีหน้าที่ในการคัดเลือก และในกระบวนการสร้างบุคคลให้เป็นนักร้อง ของแต่ละบริษัทที่ได้เลือกมา

โดยทั่วไปนั้นทีมงานหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีอยู่ด้วยกันหลายฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายสรรหาคัดเลือกนักร้อง ฝ่ายฝึกฝนและอบรมนักร้อง และฝ่ายสร้างสรรค์งานเพลง แต่ในบางบริษัทอาจมีความแตกต่างกัน ในบริษัทขนาดใหญ่ อาจมีฝ่ายต่างๆ แยกย่อยไปอีกหรือในบริษัทขนาดเล็ก อาจรวมเป็นฝ่ายเดียวกันทั้งหมด

นอกจากนั้นบุคคลต่างๆ เหล่านี้บางท่านทำหน้าที่คัดเลือกหรือสร้างนักร้องเพียงอย่างเดียว ในขณะที่บางท่านทำหน้าที่ทั้งการสร้าง และการคัดเลือกนักร้อง ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการค้นหาแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคลเพิ่มเติม เรียกว่า Snow Ball Technique เพื่อให้ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษา รวมทั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้น และครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่เป็นทีมงาน แบ่งออกเป็น

1.1.1 กลุ่มที่ 1 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงไทยสากลเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

1) คุณวิเชียร ฤกษ์ไพศาล กรรมการบริหาร Executive Vice President บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) กรรมการผู้จัดการ สังกัดจีเอ็ม เรคคอร์ด และ สังกัด MADCATZ ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ และ กรรมการผู้จัดการ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ คุณวิเชียรฯ มีส่วนในการคัดเลือกนักร้องที่จะเข้าอยู่ใน บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ฯ สังกัดจีเอ็ม เรคคอร์ดฯ และสังกัดMADCATZฯ พร้อมทั้ง มีส่วนในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ การคัดสรรและพัฒนา นักร้อง ของ บริษัทแกรมมี่ฯ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณวิเชียร ในวันที่ 29 มิถุนายน 2544 ณ สังกัดจีเอ็ม เรคคอร์ดฯ โดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณวิเชียร โดยการยื่นหนังสือขอสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตามเนื่องจากในวันสัมภาษณ์ คุณวิเชียร ติดประชุม ผู้วิจัยจึงต้องรอ อยู่ประมาณ 1 ชั่วโมง ในการสัมภาษณ์ คุณวิเชียร ก็ดำเนินไปอย่างดี ในเวลาไม่มากนัก เนื่องจากคุณวิเชียร มีภาระกิจที่ต้องปฏิบัติมากมาย

2) คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ โดยคุณลาวัลย์ฯ จะทำหน้าที่จัดการดูแลการคัดสรร และพัฒนานักร้อง และนักแสดงให้กับ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ฯ และบริษัทแกรมมี่ฯ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ในวันที่ 18 มิถุนายน 2544 เวลา 13.30 – 14.30 น. ณ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ฯ โดยการติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณลาวัลย์ นั้น ได้กระทำอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการกล่าวคือ ในขั้นต้นของการขอสัมภาษณ์ ได้ติดต่อผ่าน ทางคุณปรีชา ภาคอุทัย ผู้อำนวยการสายงานบริหารศิลปินแกรมมี่ ซึ่งมีความสนิทสนมกับผู้วิจัย เป็นผู้ติดต่อให้ พร้อมกับนั้นผู้วิจัยทำหนังสือขอสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการอีกชั้นหนึ่ง แต่ได้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ไม่นานนักประมาณ 1 ชั่วโมง เนื่องจากคุณลาวัลย์ มีงานค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตามในขณะสัมภาษณ์ คุณลาวัลย์ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

3) คุณมนต์ชีพ ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัดสรรและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ คุณมนต์ชีพ ทำหน้าที่ในการเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกนักร้องและพัฒนาักร้อง ให้กับ บริษัทแกรมมี่ฯ รวมทั้งยังเป็น นักร้อง นักแต่งเพลง และโปรดิวเซอร์ ของ บริษัทแกรมมี่ฯ ด้วย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณมนต์ชีพ ศิวะสินางกูร ในวันที่ 19 มิถุนายน 2544 เวลา 13.30 – 14.30 น. ณ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ฯ โดยในการติดต่อขอสัมภาษณ์นั้นได้กระทำอย่างเป็นทางการ โดยทำหนังสือขอสัมภาษณ์ไปยัง บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ฯ แต่ได้เวลาในการสัมภาษณ์ไม่มากนักเนื่องจากคุณมนต์ชีพ มีงานค่อนข้างจะมาก อย่างไรก็ตามในขณะสัมภาษณ์ก็ดำเนินไปด้วยดี

4) คุณธนา ลวสุต อดีต กรรมการผู้จัดการ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ ทำหน้าที่บริหารงาน สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ในการคัดสรรนักร้อง เข้าอยู่ในสังกัด รวมทั้งเป็น โปรดิวเซอร์ ดูแลการผลิตผลงานของนักร้องในสังกัด และ คุณธนา ยังเป็นนักร้อง ในสังกัด บริษัทแกรมมี่ฯ ด้วย (ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้จัดการฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลง ของบริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด)

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณธนา ในวันที่ 2 สิงหาคม 2544 เวลา 17.00 – 17.45 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด โดยการติดต่อด้วยตนเองทางโทรศัพท์ ซึ่งใช้เวลาติดต่ออยู่หลายครั้งมากกว่าจะสามารถนัดวันสัมภาษณ์ได้ เนื่องจาก คุณธนา มักใช้เวลาอยู่ในห้องบันทึกเสียง ทำงานเพลง อย่างไรก็ตามเมื่อถึงเวลาสัมภาษณ์ คุณธนา ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ไม่มีเวลาให้มากนักในการสัมภาษณ์ เนื่องจาก คุณธนา ต้องรีบเข้าห้องบันทึกเสียงต่อไป

ข. บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด

1) คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้อง นักแสดงให้กับ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ

ผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ คุณอนุชา ลังประเสริฐ ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2544 เวลา 15.00 - 16.00 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ โดยขั้นตอนการนัดสัมภาษณ์ ผู้วิจัยติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเองเนื่องจากมีความรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัวอยู่แล้ว และผู้วิจัยเคยทำงานร่วมกับคุณอนุชา ฉะนั้นในการสัมภาษณ์ คุณอนุชา ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2) คุณพัชริดา วัฒนา หัวหน้าแผนกฝึกอบรมและพัฒนาศิลปิน และเป็นนักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ คุณพัชริดา ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมพัฒนานักร้อง และทดสอบนักร้องที่เข้ามาในการคัดเลือกของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ

ผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ คุณพัชริดา ในวันที่ 19 กรกฎาคม 2544 เวลา 16.00 - 17.00 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ โดยขั้นตอนการนัดสัมภาษณ์ ผู้วิจัยการติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณพัชริดาด้วยตนเองเนื่องจากมีความรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัวอยู่แล้ว และผู้วิจัยเคยทำงานร่วมกับคุณพัชริดา มาก่อน โดยในการสัมภาษณ์ คุณพัชริดา ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

3) คุณอนุชา อรรถจนาววัฒน์ ผู้จัดการฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลง ทำหน้าที่ในการดูแลและผลิตผลงานเพลงให้กับนักร้องใน บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณอนุชา ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2544 เวลา 17.00 - 17.45 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ โดยการติดต่อด้วยตนเองทางโทรศัพท์ ซึ่งใช้เวลาติดต่ออยู่หลายครั้งกว่าจะสามารถนัดวันสัมภาษณ์ได้ เนื่องจาก คุณอนุชา มักจะใช้เวลาอยู่ในห้องบันทึกเสียงทำงานเพลง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อถึงเวลาสัมภาษณ์ คุณอนุชา ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

4) คุณกาญจนา ชุติมาเทวินทร์ หัวหน้าแผนกสไตลิสต์ ฝ่ายสร้างสรรค์ ทำหน้าที่ในการสร้างและปรับแต่งรูปลักษณ์ให้กับนักร้องของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ

ผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ คุณกาญจนา ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2544 เวลา 17.00 - 18.00 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ โดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้วิจัยมีความรู้จัก และคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัว และผู้วิจัยเคยทำงานร่วมกับคุณกาญจนา ฉะนั้นในการสัมภาษณ์ คุณกาญจนา จึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

5) คุณสมโชค เล้าเปี่ยมทอง หัวหน้าแผนก Live Director ทำหน้าที่ในการฝึกฝน และพัฒนาความสามารถทางด้านการร้องเพลง และการแสดงสดของนักร้องในสังกัด บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชันฯ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณสมโชค ในวันที่ 14 กรกฎาคม 2544 เวลา 14.00-13.00 น. ณ เวทีคอนเสิร์ตรายการ Super Concert ห้างสรรพสินค้าอิมพีเรียล เวิร์ด สำโรง โดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้วิจัยมีความรู้จักและคุ้นเคยเป็นส่วนตัว จากการทำงานที่ผู้วิจัยเคยทำงานร่วมกับคุณสมโชค ฉะนั้นในการสัมภาษณ์ คุณสมโชค จึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ค. บริษัทเบเกอรี่ มิวสิค จำกัด

1) คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการ ทำหน้าที่ในการบริหาร และดูแลการผลิตนักร้องของบริษัท เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกไปจนกระทั่งนักร้องมีผลงาน รวมทั้งทำหน้าที่กำหนดแนวทางในการวางแผนการส่งเสริมการจำหน่ายด้วย

ผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ คุณสมเกียรติ ใน วันที่ 5 มิถุนายน 2544 เวลา 14.30 – 16.30 น. ณ บริษัทเบเกอรี่ฯ จากการติดต่อขอสัมภาษณ์ ผ่านทาง คุณอติชาติ ชื่นสุวรรณ รุ่นน้องของผู้วิจัยที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเคยเป็นพนักงานของ บริษัทเบเกอรี่ฯ โดยในวันและเวลาที่ สัมภาษณ์ คุณสมเกียรติ ยังไม่เข้าบริษัท ผู้วิจัยจึงต้องรอประมาณ 1 ชั่วโมง จึงได้สัมภาษณ์ แต่อย่างไร คุณสมเกียรติ ได้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

1.1.2 กลุ่มที่ 2 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงลูกทุ่งเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด

1) คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และโปรดิวเซอร์ ทำหน้าที่ดูแลการผลิตทั้งนักร้อง และผลงานเพลงของผลบริษัท ทั้งหมดตั้งแต่การคัดเลือกนักร้องไปจนถึงกระบวนการการสร้างนักร้อง และวางแผนกลยุทธ์ส่งเสริมการจำหน่ายด้วย

ผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ในวันที่ 14 มีนาคม 2544 เวลา 17.30 - 19.30 น. ณ ห้องบันทึกเสียงเสียง 2089 Studio ในเบื้องต้น ผู้วิจัยมีความต้องการจะสัมภาษณ์ คุณวิวัฒน์ ไทยวิฒนานนท์ ซึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทซัวร์ ออดิโอฯ โดยติดต่อผ่านทาง คุณศิรินทิพย์ มากบุญ รุ่นน้องที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของผู้วิจัย ซึ่งคุณศิรินทิพย์ เคยสัมภาษณ์คุณวิวัฒน์ มาก่อน แต่เนื่องจากคุณวิวัฒน์ เดินทางไปต่างประเทศบ่อยครั้ง คุณวิวัฒน์ จึงให้คุณจรัล รับสัมภาษณ์แทน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงติดต่อเพื่อขอสัมภาษณ์ คุณจรัล ด้วยตนเองทางโทรศัพท์ ในการสัมภาษณ์ คุณจรัล ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข. บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด

1) คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิตสายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ ทำหน้าที่ดูแลการผลิตนักร้องลูกทุ่งทั้งหมดตั้งแต่รับนักร้องเข้ามายังบริษัท จนกระทั่งสร้างผลงานเพลงให้นักร้อง และวางแผนการส่งเสริมการจำหน่ายด้วย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณพนม วิไล ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 เวลา 17.00 – 19.30 น. ณ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ปฯ โดยการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดกับ คุณพนม ด้วยตนเองทางโทรศัพท์ ซึ่ง คุณพนม ให้ความสำคัญกับตนเองเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในการสัมภาษณ์ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ค. บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด

1) คุณสมชาย มีสมบุญณ์ ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายผลิต ทำหน้าที่ดูแลการผลิตของนักร้องทั้งหมดของบริษัทและช่วยกรรมการผู้จัดการในการคัดเลือกนักร้องด้วย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณสมชาย มีสมบุญณ์ ในวันที่ 16 มีนาคม 2544 เวลา 13.00 – 14.45 น. โดยในการติดต่อของสัมภาษณ์นั้น ในเบื้องต้นผู้วิจัย ได้ติดต่อสัมภาษณ์ คุณชาย ศรีบัวเลิศ กรรมการผู้จัดการ โดยผ่านทาง คุณกัณฐิศา เอกตระกูล เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิต ของ บริษัทมาสเตอร์เทปฯ แต่ทราบว่า คุณชาย ไม่ค่อยมีเวลาว่าง คุณชาย จึงมอบหมายให้คุณสมชาย สัมภาษณ์แทน ผู้วิจัยจึงติดต่อขอนัดสัมภาษณ์ คุณสมชาย ด้วยตนเองทางโทรศัพท์ ซึ่งกว่าจะสามารถนัดเวลาสัมภาษณ์ได้ ผู้วิจัยต้องติดต่ออยู่หลายครั้ง เนื่องจากคุณสมชาย ออกต่างจังหวัดบ่อยครั้ง เพื่อถ่ายทำมิวสิก วิดีโอ ของนักร้องในบริษัท แต่อย่างไรก็ตาม ในการสัมภาษณ์ คุณสมชาย ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2) คุณกัณฐิศา เอกตระกูล เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิต ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วย ผู้จัดการฝ่ายผลิต ทั้งในเรื่องของการคัดเลือกและการสร้างนักร้องทั้งกระบวนการ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณกัณฐิศา ในวันที่ 16 มีนาคม 2544 เวลา 18.30 - 19.30น. ณ บริษัทมาสเตอร์เทปฯ ผู้วิจัยติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณกัณฐิศา ผ่านทาง Dancer ที่เคยร่วมงานกับผู้วิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้ขอนัดสัมภาษณ์ด้วยตนเองทางโทรศัพท์ แต่ก็ได้ยกเลิกการนัดหลายต่อหลายครั้งเนื่องจาก คุณกัณฐิศา มักจะออกต่างจังหวัดบ่อย เพื่อไปถ่ายทำมิวสิก วิดีโอ ของนักร้องในบริษัท เหตุที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ คุณกัณฐิศา เนื่องจากต้องการทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการสร้างนักร้องของ บริษัทมาสเตอร์เทปฯ พร้อมทั้งเพื่อจะได้ Snow Ball ไปยัง กรรมการผู้จัดการบริษัทและตัวนักร้องต่อไป โดยในการสัมภาษณ์ คุณกัณฐิศา ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.1.3 กลุ่มที่ 3 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด

1) คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ ทำหน้าที่บริหาร และควบคุมการผลิตนักร้องของบริษัททั้งกระบวนการ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร ในวันที่ 8 มกราคม 2544 เวลา 17.30 - 19.45 น. ณ บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด ในการติดต่อของสัมภาษณ์ คุณประเสริฐ นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อด้วยตนเอง เนื่องจากเคยทำงานร่วมกันมาก่อน และมีความสนิทสนมกับครอบครัวของคุณประเสริฐ เป็นการส่วนตัว ในการสัมภาษณ์ คุณประเสริฐ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2) คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ โปรดิวเซอร์ และ นักแต่งเพลง ทำหน้าที่ในการควบคุมการผลิตผลงานเพลงให้กับนักร้องในบริษัท และได้รับมอบหมายจากกรรมการผู้จัดการให้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกนักร้อง ในเรื่องของการพิจารณาผลงานของนักร้อง

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณธานินทร์ ในวันที่ 11 มกราคม 2544 เวลา 20.30 - 22.30 น. ณ บริษัทลา ลา ลา จำกัด โดยขั้นตอนในการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณธานินทร์ โดยผ่าน คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ เพื่อเป็นการขออนุญาตขอสัมภาษณ์ คุณธานินทร์ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อนัดสัมภาษณ์ คุณธานินทร์ ด้วยตนเองทางโทรศัพท์ ซึ่ง คุณธานินทร์ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

3) คุณนพพรช เพ็ชรรัตน์ ตำแหน่ง Creative Group Head ทำหน้าที่ในการสร้างสรรค์รูปลักษณ์และตัวตนของตัวนักร้องในบริษัทและมีหน้าที่ในการวางแผนการส่งเสริมการจำหน่าย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณนพพรช เพ็ชรรัตน์ ในวันที่ 3 มกราคม 2544 เวลา 21.00 - 22.00น. ณ บดินทร์ Sweet Home โดยขั้นตอนในการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยรู้จักกับ คุณนพพรช เนื่องจากเคยทำงานร่วมกัน และมีความสนิทสนมกันเป็นส่วนตัว ผู้วิจัยจึงขอนัดสัมภาษณ์ด้วยตนเองทางโทรศัพท์ โดยที่ คุณนพพรช ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสัมภาษณ์

ข. บริษัทลองไลน์ มิวสิก จำกัด

1) คุณปรมิทธิ์ รัชชีธรรม กรรมการผู้จัดการ ทำหน้าที่บริหาร และทำหน้าที่ควบคุมกระบวนการผลิตนักร้องของบริษัท

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณปรมิทธิ์ ในวันที่ 7 ธันวาคม 2543 เวลา 16.30 น. - 19.40 น. ณ บริษัทลองไลน์ มิวสิกฯ โดยขั้นตอนในการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยเริ่มรู้จักกับ คุณปรมิทธิ์

จากการติดต่อของเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของบริษัทรถไฟดนตรี จำกัด (ไม่สามารถเอ่ยนาม) จึงทำให้การขอนัดสัมภาษณ์ไม่ยุ่งยาก ซึ่งในขณะที่สัมภาษณ์ คุณปรเมินทร์ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ค. บริษัทพิทวินมิลเลนเนียม จำกัด

1) คุณอรุณศักดิ์ อ่องลอบ กรรมการผู้จัดการบริษัท ทำหน้าที่บริหาร และทำหน้าที่ที่ควบคุมกระบวนการผลิตนักร้องของบริษัท

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณอรุณศักดิ์ ในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2543 เวลา 16.00 น. - 17.00 น. ณ บริษัทพิทวินมิลเลนเนียมฯ โดยรายละเอียดของการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณอรุณศักดิ์ คุณอนัญญา โสตินัย เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์อยู่ที่ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) โดยให้ผู้วิจัยติดต่อขอนัดสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งในการสัมภาษณ์ คุณอรุณศักดิ์ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.2 กลุ่มนักร้อง

นอกจากกลุ่มทีมงานแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์นักร้องในสังกัดของบริษัทที่ได้เลือกไว้แล้ว โดยเน้นสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากนักร้องที่เริ่มมีผลงานครั้งแรกในช่วงระยะเวลาของการศึกษา รวมทั้งนักร้องดังกล่าวจะต้องไม่เป็นนักร้องเก่าที่ย้ายมาจากบริษัทอื่นๆ เพื่อที่จะได้ทราบถึงกระบวนการคัดเลือก และกระบวนการสร้างบุคคลให้เป็นนักร้องได้อย่างชัดเจน

แหล่งข้อมูลที่เป็นนักร้อง ตามข้อตกลงเบื้องต้น ที่ได้กำหนดไว้ คือ เป็นนักร้องในสังกัดของบริษัทที่เลือกมาศึกษา โดยการเซ็นสัญญา รวมทั้งเป็นนักร้องที่เพิ่งเคยมีผลงานชุดแรกกับบริษัทนั้นๆ ซึ่งประกอบไปด้วย

1.2.1 กลุ่มที่ 1 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงไทยสากลเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

1) คุณนภัส จิระจิติกการ หรือ น้ำฝน อัลบั้ม Teen Voice Girl

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณนภัส ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2544 เวลา 18.30 – 19.15 น. ณ บริษัทแกรมมี่ฯ โดยในการติดต่อขอสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเองอย่างเป็นทางการ โดยการยื่นหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ผ่านไปยัง คุณปรีชา ภาคอุทัย ผู้อำนวยการสายงานบริหารงานศิลปินแกรมมี่ ซึ่งคุณปรีชา ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการอนุญาตให้เข้าสัมภาษณ์ พร้อมกับนัดวันเวลาในการสัมภาษณ์ให้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รู้จักกับคุณปรีชา เป็นการส่วนตัว จากการที่เคยร่วมงานกัน โดยในการสัมภาษณ์ คุณนภัส ได้ให้ความร่วมมืออย่างดี

2) คุณสุฐิตา เรืองรองหิรัญญา หรือ นีหน้า อัลบั้ม นีหน้า...นีหน้า

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณสุฐิตา ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2544 เวลา 16.30 – 17.30 น ณ บริษัทแกรมมี่ฯ โดยในการติดต่อขอสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเองอย่างเป็นทางการ โดยการยื่นหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ผ่านไปยัง คุณปรีชา ภาคอุทัย ผู้อำนวยการสายงานบริหารงานศิลปินแกรมมี่ ซึ่งคุณปรีชา ก็ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการอนุญาตให้เข้าสัมภาษณ์ พร้อมกับนัดวันเวลาในการสัมภาษณ์ให้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รู้จักกับคุณปรีชา เป็น การส่วนตัว จากการที่เคยร่วมงานกัน โดยในการสัมภาษณ์ คุณสุฐิตา ได้ให้ความร่วมมืออย่างดี

3) คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ หรือ บี อัลบั้ม B :Namthip

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณน้ำทิพย์ ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 เวลา 16.30 – 17.30 น ณ บริษัทแกรมมี่ฯ โดยในการติดต่อขอสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเองอย่างเป็นทางการ โดยการยื่นหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ผ่านไปยัง คุณปรีชา ภาคอุทัย ผู้อำนวยการสายงานบริหารงานศิลปินแกรมมี่ ซึ่งคุณปรีชา ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการ อนุญาตให้เข้าสัมภาษณ์ พร้อมกับนัดวันเวลาในการสัมภาษณ์ให้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รู้จักกับคุณ ปรีชา เป็นการส่วนตัวจากการที่เคยร่วมงานกัน โดยในการสัมภาษณ์ คุณสุฐิตา ได้ให้ความร่วมมือ อย่างดี

ข. บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด

1) คุณสุระ ธีรกล หรือ นิกกี้ อัลบั้ม Nicky

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณสุระ ในวันที่ 28 พฤษภาคม 2544 เวลา 13.00 - 14.00 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ โดยที่ขั้นตอนในการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ ด้วยตนเอง เนื่องจากมีความรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัวจากการเคยร่วมงานกัน อย่างไรก็ตาม ในการติดต่อขอนัดสัมภาษณ์ คุณสุระ ได้ยกเลิกการนัดหมายหลายต่อหลายครั้ง เนื่องจาก คุณ สุระ จะติดคิวถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องใหม่ แม้ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์อยู่นั้นคุณสุระ ก็ได้ทำการ ลองเสื้อผ้าที่จะใช้เข้าฉากในการถ่ายทำภาพยนตร์ แต่การสัมภาษณ์ก็ดำเนินไปด้วยดี

2) คุณกรพินธุ์ พวงโพธิ์ หรือ พิน อัลบั้ม Korrabin

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณกรพินธุ์ ในวันที่ 14 พฤษภาคม 2544 เวลา 17.00 - 18.30 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ โดยขั้นตอนในการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้วิจัยมีความรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัวกับคุณกรพินธุ์ จากการที่เคยร่วม งานกัน ในการสัมภาษณ์ คุณกรพินธุ์ จึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

3) คุณธนพร แวกประยูร หรือ ปาน อัลบั้ม ปาน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณธนพร ในวันที่ 29 เมษายน 2544 เวลา 14.00 - 15.00 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ โดยการติดต่อขอสัมภาษณ์คุณธนพร นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเองเนื่องจากมีความรู้จัก และคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัวจากการที่เคยร่วมงานกัน การสัมภาษณ์ คุณธนพร จึงดำเนินไปอย่างดียิ่ง

4) คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ อัลบั้ม ลูกอ่อนที่ยวลาสุด

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณลัดดาในวันที่ 26 เมษายน 2544 เวลา 17.00 - 18.00 น. ณ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชันฯ โดยการติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณลัดดา นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเองเนื่องจากมีความรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัว จากการที่เคยร่วมงานกัน ฉะนั้นในการสัมภาษณ์ คุณลัดดา จึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ค. บริษัทเบเกอร์รี่ มิวสิค จำกัด

1) คุณพิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร หรือ โหน่ง อัลบั้ม NONG : POSSIBLE

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณพิมพ์ลักษณ์ ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2544 เวลา 17.30 - 18.30 น. ณ ร้านอาหาร เอส แอนด์ พี สาขาเซ็นทรัล ลาดพร้าว โดยขั้นตอนในการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อ ผ่านทาง คุณธนินท์รัฐ ทองสุภา ซึ่งมีอาชีพเป็นช่างแต่งหน้า และรับงานแต่งหน้า กับศิลปินนักร้องในหลายบริษัท รวมทั้ง บริษัทเบเกอร์รี่ ด้วย และได้มีความสนิทสนมกับ คุณพิมพ์ลักษณ์ เป็นอย่างดี และคุณธนินท์รัฐ กับผู้วิจัย มีความสนิทสนมจากเคยร่วมงานกันมาก่อน โดยคุณธนินท์รัฐ ได้ติดต่อวันและเวลาสัมภาษณ์ คุณพิมพ์ลักษณ์ ให้ ซึ่งในขณะที่สัมภาษณ์ คุณพิมพ์ลักษณ์ ได้ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

1.2.2 กลุ่มที่ 2 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงลูกทุ่งเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด

1) คุณเกษม คมสันต์ อัลบั้ม เก็บไถขึ้นลาน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณเกษม ในวันที่ 20 มีนาคม 2544 เวลา 17.30 - 19.00 น. ณ ห้องบันทึกเสียงเสียง 2089 Studio โดยในการขอสัมภาษณ์ คุณเกษม นั้น ได้รับการนัดหมายให้จาก คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ซึ่งเป็น โปรดิวเซอร์ ของ คุณเกษม ในการสัมภาษณ์ คุณเกษม ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข. บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด

1) คุณโจนัส แอนเดอร์สัน อัลบั้ม ผมชื่อโจนัส

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณโจนัส ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2544 เวลา 16.00 - 16.30 น. ณ งานคอนเสิร์ต วันแรงงานแห่งชาติที่ท้องสนามหลวง โดยขั้นตอนในการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ด้วยตนเองผ่านผู้จัดการส่วนตัวของคุณโจนัส การขอนัดสัมภาษณ์ เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจาก คุณโจนัส ติดงานแสดงคอนเสิร์ต อยู่ต่างจังหวัดตลอด จึงไม่มีเวลาว่างให้สัมภาษณ์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยก็ได้สัมภาษณ์ คุณโจนัส ในงานคอนเสิร์ตวันแรงงานแห่งชาติ ก่อนที่คุณโจนัส จะขึ้นแสดงคอนเสิร์ต คุณโจนัส จึงมีเวลาให้สัมภาษณ์ไม่มากนัก

ค. บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด

1) คุณนง พรพนา อัลบั้ม เล็กเขาเถอะพี

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณนง ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2544 เวลา 17.30 - 18.15 น. ณ ร้านอาหาร เคเอฟซี สาขาจัสโก้ วังหิน โดยในการติดต่อขอสัมภาษณ์คุณนง นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อผ่านทาง คุณณัฐชา เอกตระกูล เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิต ซึ่งผู้วิจัยได้เคยสัมภาษณ์ไปครั้งหนึ่งแล้ว การติดต่อขอคิวในการสัมภาษณ์ก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจาก คุณนง มีงานแสดงคอนเสิร์ตต่างจังหวัดบ่อยครั้ง อย่างไรก็ตามเมื่อในขณะที่ยังสัมภาษณ์ คุณนง ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.2.3 กลุ่มที่ 3 กลุ่มบริษัทที่มุ่งผลิตผลงานเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลัก ได้แก่

ก. บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด

1) คุณนเรศ น้อยแนบ หรือ บัวลอย อัลบั้ม หัวใจของดอง

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณนเรศ ในวันที่ 11 มกราคม 2544 เวลา 18.00 - 20.00 น. ณ บริษัททรนไฟดนตรีฯ โดยการติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณนเรศ นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อสัมภาษณ์ โดยผ่านเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของบริษัท ประกอบ กับ คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการบริษัทได้อนุญาตให้สัมภาษณ์ คุณนเรศ ได้ การติดต่อขอสัมภาษณ์จึงเป็นได้อย่างสะดวก โดยที่ขณะทำการสัมภาษณ์ คุณนเรศ ก็ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข. บริษัทลอง ไลฟ์ มิวสิก

1) คุณปัญญา อามาตย์ หรือ อาร์ม อัลบั้ม ผู้ใหญ่อาร์ม

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ คุณปัญญา ใน วันที่ 24 ธันวาคม 2543 เวลา 01.00 - 02.30 น. ณ บริษัทลอง ไลฟ์ มิวสิกฯ โดยขั้นตอนในการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณปัญญา จาก คุณปรามินทร์ รัชชธรรม กรรมการผู้จัดการ โดยที่ คุณปรามินทร์ ช่วยนัดสัมภาษณ์ให้

ในการสัมภาษณ์จะต้องใช้เวลา หลังจากที่คุณปัญญา เสร็จจากงานร้องเพลงประจำที่ร้านบ้านอา หลงเสร็จแล้ว โดยจะเป็นเวลาประมาณ 01.00 น. ซึ่งในการสัมภาษณ์ คุณปัญญา ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ค. บริษัทพิทวิน มิลลิเนี่ยม จำกัด

1) คุณสุระนิตย์ บุญเย็น อัลบั้ม ชีวิตหนึ่ง...ผู้ชายคนหนึ่ง

ผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ คุณสุระนิตย์ ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2543 เวลา 21.00 น. – 21.30 น. โดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การติดต่อขอสัมภาษณ์ คุณสุระนิตย์ นั้น ผู้วิจัยได้รับการแนะนำจาก คุณอรุณศักดิ์ อ่องล่อ กรรมการผู้จัดการบริษัท โดย คุณอรุณศักดิ์ ได้ให้เบอร์โทรศัพท์ของ คุณสุระนิตย์ กับผู้วิจัย เพื่อให้ผู้วิจัยติดต่อขอสัมภาษณ์เอง ในการติดต่อเป็นไปด้วยความยากลำบากมากเนื่องจากคุณสุระนิตย์ มักไม่เปิดโทรศัพท์ แต่อย่างไรก็ตามคุณสุระนิตย์ ขอเป็นการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ เนื่องจากคุณสุระนิตย์ ให้เหตุผลว่าไม่สะดวกในการออกมาพบ ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์คุณสุระนิตย์ ทางโทรศัพท์

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ข้อมูลจากเอกสารส่วนใหญ่ที่ผู้วิจัยนำมาประกอบการศึกษาได้จากการ ค้นคว้า ในบทสัมภาษณ์ของทั้งที่ทีมงาน หรือนักร้องโดยสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ รวมทั้งการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่แผนกประชาสัมพันธ์ของแต่ละบริษัทเก็บรวบรวมไว้ โดยเฉพาะข้อมูลในส่วนของนักร้อง

3. แหล่งข้อมูลอื่นๆ

ได้แก่ ข้อมูลประเภทวิดีโอเทป เทปคาสเซ็ท แผ่นคอมแพ็คดีสก์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ นักร้องหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้วย รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ web site ต่างๆ ด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อต้องการศึกษา กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ใน 3 แนวเพลง คือ เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต ซึ่งกระบวนการผลิตประกอบไปด้วยกระบวนการคัดเลือกและการสร้างนักร้อง โดยการศึกษาวิจัย อาศัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth Interview) เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ คือ

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล และการศึกษาแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือแหล่งอื่นๆ ในการประกอบคำอธิบาย เพื่อหาข้อสรุปจากการศึกษา

เนื่องจากในอดีตผู้วิจัยเคยเป็นเจ้าของหน้าที่สร้างสรรค์งานคอนเสิร์ต ของบริษัทอาร์. เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด (ระหว่างปี พ.ศ. 2539 - 2542) และได้เคยรับจ้างอิสระทำงานให้กับ บริษัทเพลงต่างๆ โดยในความรับผิดชอบของผู้วิจัย ได้แก่ การคิดและสร้างสรรค์งานคอนเสิร์ต ให้กับนักร้องของบริษัท ซึ่งในการปฏิบัติงานของผู้วิจัยนั้นต้องมีการศึกษาตัวนักร้อง ทั้งที่มา บุคลิก ลักษณะของตัวนักร้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเขียนบทพูด และบทการแสดงของศิลปินใน คอนเสิร์ต จึงทำให้ข้อมูลบางส่วนในการวิจัยฉบับนี้ได้มาจากประสบการณ์การทำงานในครั้งนั้น ด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถแบ่งวิธีการเก็บข้อมูล ตามประเภทของแหล่งข้อมูล ที่ทำการศึกษา ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประเภทบุคคล จะใช้การสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งการ สัมภาษณ์ในลักษณะที่เป็นทางการแบบเจาะลึก (In - depth Interview) โดยในการสัมภาษณ์ผู้ วิจัยได้นำเครื่องเทปบันทึกเสียงเข้าไปใช้ในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งสมุดจดบันทึก เพื่อจดประเด็น สำคัญของผู้ให้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นมีการถอดเทปคำสัมภาษณ์ และสรุปประเด็นสำคัญอีกครั้ง

นอกจากนี้ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลที่ผู้วิจัยมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจะ ใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการอีกด้วย (Informal Interview) โดย ลักษณะของการพูดคุย และอาศัยความจำเป็นเครื่องบันทึกข้อมูล หลังจากนั้นนำมาเขียนสรุป ประเด็นในสมุดจดบันทึก เพื่อนำไปประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกอีกชั้น หนึ่ง

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ในแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร จะเป็นข้อมูลที่ช่วยการศึกษาค้นคว้าให้ละเอียด มากยิ่งขึ้น โดยมากวิธีการเก็บข้อมูลเป็นการอ่าน และการจดบันทึกสรุปประเด็นสำคัญ ของเนื้อหา ที่ปรากฏในเอกสาร รวมทั้งในวิธีการถ่ายเอกสารช่วยในการคัดเลือกข้อมูลต่างๆ ด้วย ทั้งนี้หาก

เอกสารนั้นๆ มีรายละเอียดต่างๆ เช่น วัน เดือน ปีที่พิมพ์ หน้าที่พิมพ์ หรือชื่อผู้เขียน ผู้วิจัยก็จะทำการจดบันทึกไว้ด้วย

3. แหล่งข้อมูลอื่นๆ

นอกเหนือจากแหล่งข้อมูลเป็นประเภทบุคคล และประเภทเอกสารแล้ว ยังมีแหล่งข้อมูลอื่นๆ อีกเช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทปคาสเซ็ท แผ่นคอมแพ็คดิสก์ หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ข้อมูลใน web site ต่างๆ ที่จะช่วยเพิ่มเติมข้อมูลในการศึกษาได้ โดยผู้ศึกษาได้เปิดอ่าน และทำการจดบันทึกประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา รวมทั้งจดรายละเอียดเกี่ยวกับ วันที่บันทึกเทป หรือวันที่ออกอากาศ ด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิเคราะห์ข้อมูลจึงต้องกระทำอยู่ตลอดเวลาในช่วงที่ทำการเก็บข้อมูล นอกจากนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลตลอดเวลาจะยังประโยชน์ต่อการสัมภาษณ์ครั้งต่อๆ ของผู้วิจัย ให้มีความชัดเจน และแม่นยำ ตรงประเด็นที่ต้องการศึกษามากยิ่งขึ้นด้วย จนกระทั่งเมื่อได้ข้อมูล หรือศึกษาแหล่งข้อมูลครบถ้วนแล้ว จึงทำการวิเคราะห์ และสรุปผล โดยอาศัยหลักการแบบอุปมาน คือการวินิจฉัยข้อมูลโดยการเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยกระทำอยู่ในภาวะปราศจากอัตวิสัย (Intersubjectivity) และมีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ โดยจะวิเคราะห์เป็นลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ วิเคราะห์กระบวนการคัดเลือกนักเรียน กระบวนการสร้างบุคคลให้เป็นนักเรียน รวมทั้งเปรียบเทียบกระบวนการผลิตนักเรียนของทั้ง 3 แนวเพลงด้วย

การตรวจสอบข้อมูล

เพื่อความถูกต้องการศึกษา และการเก็บข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิธีตรวจสอบความถูกต้องแบ่งออกเป็น 2 วิธีด้วยกันคือ

1. การตรวจสอบด้วยการนำถ้อยคำถามเดียวกันที่ใช้กับทีมงาน นำมาใช้กับกลุ่มนักเรียน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ข้อมูลที่ได้รับมานั้นมีความเที่ยงตรงแม่นยำเพียงพอ เนื่องจากทีมงานเป็นผู้คัดเลือก และเป็นผู้สร้าง หรือเรียกได้ว่าเป็นลงมือกระทำให้เกิดกระบวนการ และกลุ่มนักเรียน เป็นบุคคลผู้ซึ่งถูกกระทำ หรือเป็นผู้ถูกคัดเลือก ถูกสร้าง ซึ่งอยู่ในกระบวนการเดียวกัน ดังนั้น

การใช้คำถามเดียวกันในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 2 กลุ่มจะช่วยให้ข้อมูลที่ได้มีความเที่ยงตรงมากที่สุด

2. การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบทสัมภาษณ์ ทางนิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ หรือสื่อเทคโนโลยี ในกรณีผู้ให้สัมภาษณ์นั้นเป็นผู้ที่เคยให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนมาก่อน ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลอีกชั้นหนึ่ง ด้วยการถามคำถามซ้ำกับบทสัมภาษณ์ที่อ่านมาอีกครั้ง

การนำเสนอข้อมูล

หลังจากที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมทั้งหมด จนได้เป็นข้อสรุป ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอข้อมูลโดยการบรรยาย (Descriptive) ด้วยการเรียงเรียงใน บทที่ 4 นำเสนอเส้นทางของการเป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลง จากนักร้องที่ทำการศึกษากัน 14 คน ในบทที่ 5 นำเสนอประเด็นในกระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยของทั้ง 3 แนวเพลง ส่วนในบทที่ 6 นำเสนอการศึกษาข้อมูลโดยการเปรียบเทียบให้เห็นถึงภาพรวมของกระบวนการผลิตนักร้องของทั้ง 3 แนวเพลง และในบทที่ 7 เป็นบทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

เส้นทางของการเป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย

ในวงการเพลงไทย นับวันจะมีนักร้องใหม่เกิดขึ้นมามากมาย จากการผลิตของบริษัท เทปเพลง ซึ่งเส้นทางของนักร้องเหล่านั้นในการเข้ามาสู่บริษัทเทปเพลงต่างมีหนทางที่ไม่เหมือนกัน จากการเก็บข้อมูลของนักร้องที่ทำการศึกษากัน ทั้ง 15 คนในทั้ง 3 แนวเพลง พบว่าเส้นทางของการเข้ามาเป็นนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทย หรือนักร้องที่อัดเทปคาสเซ็ท หรืออัดซีดี ขาย ของแต่ละคนนั้น ต่างมีเส้นทางที่แตกต่างกัน นักร้องบางคนไฝฝืนที่อยากจะมีผลงานเป็นของตัวเอง จึงต้องฟันฝ่าพยายามที่จะเข้าสู่บริษัทเทปเพลง หากมีคนอีกหลายๆ คนที่กลายเป็นนักร้องจากที่ไม่เคยคิดฝืนมาก่อน เส้นทางเข้ามาเป็นนักร้องของแต่ละคนจึงมีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 1 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงไทยสากล

ตอนที่ 2 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่ง

ตอนที่ 3 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

ตอนที่ 1 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงไทยสากล

1. คุณนภัส จิระจิติกการ หรือ ฝน เจ้าของอัลบั้ม Teen Voice Girl สังกัด กรีนป๊อปปี้ ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

รูปภาพที่ 4.1 แสดงภาพถ่ายของ ฝน หรือ คุณนภัส จิระจิติกการ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2542 นกัธ จิระจิตาการ หรือ ฝน มีอัลบั้ม หรือผลงานเพลงเป็นของตัวเอง ครั้งแรกในชื่อชุด Teen Voice Girl ภายใต้การผลิตของ สังกัดกรีนป๊อปปี้ ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งตอนนั้นตัวเธอเองมีอายุได้เพียง 16 ปี

ฝน เกิดเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2522 ที่จังหวัดเชียงใหม่ และเติบโตที่นั่น ภายใต้ครอบครัวที่มีคุณพ่อเป็นเภสัชกรและคุณแม่เป็นอาจารย์สอนหนังสือในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้วยความที่คุณพ่อและคุณแม่ชอบร้องเพลง การร้องเพลงเพื่อความบันเทิงภายในครอบครัวจึงเกิดขึ้นเป็นประจำ สิ่งนี้เองทำให้เธอได้ถูกปลูกฝังความรักและชอบในเสียงเพลงมาตั้งแต่เด็ก ประกอบกับทางครอบครัวก็สนับสนุนกิจกรรมทางด้านดนตรีให้กับเธอด้วย

“ส่วนเรื่องร้องเพลง จริงๆ แล้วก็ชอบมาตั้งแต่เด็กๆ คือ ฝนจะชอบเรื่องดนตรี อาจจะเป็นเพราะคุณพ่อชอบร้องเพลงมาก แล้วคุณแม่ก็ชอบดนตรี คือ คุณพ่อจะร้องใส่เทปไว้ฟังเล่นๆ แล้วคุณแม่ก็จะสนับสนุนฝนด้วย ส่งฝนไปเรียนเปียโนตั้งแต่ 4 – 5 ขวบ แล้วก็เรียนบัลเลต์ด้วย” (นกัธ จิระจิตาการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

ฝนเริ่มการศึกษาในระดับอนุบาลจนถึงมัธยมต้นที่ โรงเรียนแยรีนา วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายที่ โรงเรียนมงฟอร์ต วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ เช่นกัน ในช่วงที่เธอกำลังอยู่ในวัยเรียนนี่เองเป็นช่วงเวลาที่ทำให้เธอได้มีโอกาสแสดงความสามารถต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านความบันเทิง

ตอนเด็ก ๆ เธอก็เคยฝันที่อยากจะเป็นนักร้องด้วยเช่นกัน เธอจึงได้ฝึกที่จะร้องเพลงบ้าง จากการฝึกหัดด้วยตนเอง ด้วยการฟังเพลงแล้วร้องตาม แต่ด้วยความที่เป็นคนจังหวัดเชียงใหม่ เธอจึงคิดว่าโอกาสที่เธอจะได้ก้าวเข้ามาเป็นนักร้องจะเป็นเรื่องที่ค่อนข้างเป็นไปได้ยาก

“ก็เคยฝันเป็นนักร้องเหมือนกันค่ะ เป็นความฝันตอนเด็กๆ เห็นพีเบิร์ด (คุณธงไชย แม็คอินไตย์) ก็อยากเป็นแบบพี่เค้า....ก็ไม่เคยเรียนร้องเพลงจริงๆ จังๆ เลย แต่ว่าชอบ ก็ฝึกเอาจากเทปที่พี่ๆ เค้าเปิด แล้วก็หัดเอง แต่โตๆ ก็ไม่ได้คิดอะไร อีกร้อยอย่างเราก็อยู่ไกลด้วย คงเป็นไปได้” (นกัธ จิระจิตาการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

แต่ในที่สุดความฝันในวัยเด็กของเธอก็เป็นจริง เมื่อเธอได้รับการทบทวนจากพี่คนหนึ่ง ซึ่งเป็นเพื่อนกับลูกพี่ลูกน้องของเธอ ได้มาพบเธอที่เชียงใหม่ แล้วเห็นว่าเธอทำกิจกรรมหลายอย่างที่เกี่ยวข้อกับการแสดงและดนตรี ประกอบกับพี่คนนั้น มีเพื่อนอยู่ บริษัทแกรมมี่ฯ ได้ฝากให้ช่วยมองหานักร้องหน้าใหม่ๆ มาเข้าสู่บริษัทด้วย

“ก็เริ่มต้นจากการที่มีพี่ที่เป็นเพื่อนของญาติ คำแบบมาถามกันว่า สนใจจะทดสอบมั้ย ที่ แกรมมี่ ที่ อราทิสท์ (บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ เป็นบริษัทจัดหานักร้อง นักแสดงให้ บริษัทแกรมมี่ฯ) คำเปิดทดสอบ ศิลปิน... คือ คำอาจจะเห็นจากที่ฝันเป็นคนที่ทำกิจกรรมเยอะมาก ทั้งเป็น เซียร์ลีตเตอร์ เป็น Dancer ร้องเพลงเป็นเล่นดนตรีเป็น....พี่คำบอกว่า เพื่อนคำที่อยู่แกรมมี่ฯ ให้หาเด็กที่พอมีแวว พอร้องเพลงได้” (นภัส จิระจิตรการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

จากการทาบตามของพี่คนนั้นที่ชักชวนเธอให้เข้ามาลองทดสอบเป็นนักร้อง เธอใช้เวลาในการตัดสินใจไม่นาน เนื่องจากเธอมองว่าเป็นโอกาสและไม่มีอะไรเสียหาย เธอจึงเดินทางเข้ามากรุงเทพฯ เพื่อจะมาทดสอบเป็นนักร้องในสังกัดของ บริษัทแกรมมี่ฯ

ในการเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัด บริษัทแกรมมี่ฯ นั้น เธอต้องผ่านการทดสอบต่างๆ มากมาย มีทั้งการทดสอบความสามารถทางด้านการร้องเพลงและรูปลักษณ์ (Screen Test) ของเธอ ในการทดสอบก็ประกอบด้วยหลายขั้นตอน แต่ละขั้นตอนก็จะมีความยุ่งยากต่างกันไป โดยในการทำการทดสอบครั้งสุดท้าย ทางบริษัทจะมีการฝึกฝนแนะแนวทางให้ก่อนมีการทดสอบไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการร้องเพลงและการแสดงออก โดยในการทดสอบนั้น ทางบริษัทจะจัดเตรียมทุกอย่างไว้ให้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแต่งหน้า ทำผม หรือเสื้อผ้าที่จะต้องใส่ ซึ่งเธอเล่าให้ฟังว่า

“จำได้ว่าร้อง เพลงรักซะแล้ว ของพีโบว์ (คุณสุนิตา ลีติกุล) อันนี้คือยังเป็นขั้นแรกอยู่นะคะ ก็ตื่นแต่เช้า แต่ก็ทำได้คะ เสร็จแล้วพอมานีบู๊ไม่นานเลย ประมาณ 2 วัน พี่คำก็เรียกเข้าไปเพื่อจะอัดเสียงจริง เพื่อเอาไปใช้ในการทำ Screen Test ใหญ่อีกครั้ง ก็คือ การที่ เราทำ แบบถ่าย MV มีแต่งหน้าทำผมจริง ให้ลองร้อง คือ เล่นกับกล้อง เหมือนกับ MV แล้ว ตอนทำ Screen Test นี้ฝันจำได้ว่าร้อง เพลงอีรุงตุงนัง ของ ญาญ่าณิง (คุณรวีวัลย์ โพธิ์งาม) แล้วก็เพลง เธอไม่รู้ของ ZAZA (นักร้องกลุ่มของบริษัท แกรมมี่ฯ)” (นภัส จิระจิตรการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

หลังจากการทดสอบผ่านไปประมาณ 2 เดือน เธอจึงทราบว่า เธอผ่านการทดสอบ ได้เข้ามาเซ็นสัญญา เป็นศิลปินอยู่ใน ความดูแล ของ บริษัทอราทิสท์ฯ เป็นเวลา 1 ปี เรียกว่า ศิลปินฝึกหัด เพื่อที่จะเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าไปเป็นนักร้องจริงๆ ใน สังกัดอังกอร์ ในเครือ บริษัท แกรมมี่ฯ โดยการเซ็นสัญญาอีกครั้ง หลังจากที่เธอได้เซ็นสัญญา กับ บริษัทอราทิสท์ฯ เธอก็ได้พูดคุยกับทาง สังกัดอังกอร์ฯ ซึ่งทาง สังกัดอังกอร์ฯ ได้เตรียมวางแผนที่จะสร้างผลงานให้เธอแล้ว โดยจะสร้างผลงานให้เธอออกมาเป็นเพลงต้นรายการเตรียมพร้อมของเธอ ที่ทาง บริษัทอราทิสท์ฯ จัดเตรียมให้จึงเน้นทางด้านงานเต้นรำ มากกว่าการร้องเพลง

“ผ่านไป 2 เดือน คำก็บอกว่าผ่านนะ แล้วให้มาเซ็นเป็น ศิลปินฝึกหัด ของ อราทิสท์ โดยคำจะจัดตารางเรียนให้ มีทั้งเรียนร้อง แล้วก็เรียนเต้น พอเข้ามาเซ็นสัญญา ผู้ใหญ่ ทางอังกฤษ คือ พีวี่ตน์ (คุณอนุวัฒน์ สืบสุวรรณ กรรมการผู้จัดการ สังกัดอังกฤษ) ก็มาบอกว่าฝน อยู่อังกฤษ มี Plan ออกเทปปีหน้า วางให้ฝนออกมาเป็นแนว Dance” (นภัส จิระจิติกการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

และในช่วงเวลาก่อนที่เธอจะได้ฝึกอบรมกับทางบริษัท บริษัทอราทิสท์ฯ เธอได้รับ แจ้งจากทาง บริษัทอราทิสท์ฯ อีกครั้ง ว่าให้เธอย้ายจาก สังกัดอังกฤษ ไปอยู่ สังกัดกรีนปีนส์ ซึ่ง ทาง สังกัดกรีนปีนส์ มีผลงานเพลงรออยู่แล้ว เพียงแต่ยังขาดตัวนักร้อง ทาง สังกัดกรีนปีนส์ ได้ นัดให้เธอเข้ามาทดสอบอีกครั้ง โดย คุณบุษบา ดาวเรือง กรรมการผู้จัดการ สังกัดกรีนปีนส์ ให้ เธอทดสอบทั้งการเต้นรำและการร้องเพลง โดยให้ร้องเพลงที่อยู่ในผลงานใหม่ที่ยังขาดตัวนักร้อง ซึ่งสุดท้ายผลงานนั้นก็ได้กลายมาเป็นผลงานของตัวเอง หลังจากที่เธอผ่านการทดสอบ เธอเซ็น สัญญา กับทาง สังกัดกรีนปีนส์ ทันที เธอจึงได้เป็นนักร้องในสังกัดของ บริษัทแกรมมี่ฯ อย่างแท้จริง

“พอผ่านไปเดือนหนึ่ง ทาง อราทิสท์ โทรมาบอกให้เข้าไปคุยกับ น้ำเล็ก (คุณ บุษบา ดาวเรือง) ที่ กรีนปีนส์ บอกว่ามี Project อยู่แล้วแต่หานักร้องไม่ได้ พอดีคำเห็นฝนจาก Screen Test ที่อราทิสท์ฯ ว่าฝนน่าจะเหมาะกับ Project.....ฝนก็เลยเข้ามาคุยกับ น้ำเล็ก คำก็ให้ ลองร้องอัดเสียงเพลง เป็นเพลงใหม่ ที่อยู่อัลบั้มนั้น แล้วก็ให้ลองเต้นให้ดู... น้ำเล็กก็บอกว่าโอเค แล้วคำก็มาคุยกับคุณพ่อ คุณแม่ คุณพ่อ คุณแม่ก็โอเค ตกลงคำก็จะเอาหนูมาทำเป็น Girl....ก็ ให้เข้ามาอัดเสียงได้เลย ตอนนั้นมันเร็วมาก เพราะทุกอย่าง Set ไว้หมดแล้ว” (นภัส จิระจิติกการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

เมื่อเซ็นสัญญาแล้วทาง สังกัดกรีนปีนส์ ให้เธอเริ่มงานบันทึกเสียงในทันที เนื่องจากบทเพลงมีอยู่ครบหมดแล้ว ใช้เวลาประมาณ 1 เดือน เธอก็มีผลงานออกมาเป็นของตัวเอง

หลังจากนั้นทางสังกัดกรีนปีนส์ ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเธออีกมากมาย เพื่อให้เธอมีรูปลักษณ์ที่สัมพันธ์กับผลงานเพลง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแต่งหน้า ทำผม การแต่ง กาย แม้แต่ชื่อก็มีการปรับเปลี่ยนจาก ฝน มาเป็น ฝน วมไปถึงการแสดงออก ท่าทางต่างๆ ใน การร้องเพลงด้วย

“ก็มีการทำ Screen Test ด้วยว่าเสื้อผ้าเราควรจะได้ใส่แบบไหน Look ของเราควรจะเป็นอย่างไรทั้งหน้าตา ทรงผม....นอกจากนั้นก็ต้องมีการมาฝึกร้องเพลงทุกวัน ออกกำลังกาย นอกจากนั้นก็มีการเรียนเต้นเพิ่มเติมด้วย” (นภัศ จิระจิตดาการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

สุดท้าย ฝน เธอจึงกลายมาเป็น นั้ฝน เจ้าของอัลบั้ม Teen Voice Girl สังกัด บริษัทแกรมมี่ฯ ตั้งแต่นั้นมา

รูปภาพที่ 4.2 แสดงภาพปกเทปของ นั้ฝน หรือ คุณนภัศ จิระจิตดาการ อัลบั้ม Teen Voice Girl สังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

2. คุณสุจิตา เรื่องรองหิรัญญา หรือ นิน่า อัลบั้ม นิน่า...นี่นา สังกัด
แกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ในเครือบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

รูปภาพที่ 4.3 แสดงภาพถ่ายของ นิน่า หรือ คุณสุจิตา เรื่องรองหิรัญญา เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

นิน่า เกิดเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2525 ที่กรุงเทพฯ นิน่า เริ่มต้นได้ยืนเสียงดนตรีตั้งแต่อายุ 3 ขวบ จากที่พี่ชายที่ห่างกันถึง 9 ปี ที่ชอบเปิดเพลงและเล่นกีตาร์ให้ได้ยินเสมอ ตามแบบของนักร้องที่กำลังโด่งดังในเวลานั้น อย่างเช่น อัสนี (คุณอัสนี โชติกุล) และวสันต์ (คุณวสันต์ โชติกุล) ทำให้เธอชอบในเสียงดนตรีและรักการร้องเพลงไปด้วย ทางครอบครัวก็สนับสนุนด้วยการให้เธอไปเรียน เปียโน แต่ภายหลังเปลี่ยนมาเรียนร้องเพลง

“พ่อบอกให้ไปเรียนเปียโน เราเรียนได้ปีเดียวก็เบื่อ ที่สยามกมลการ แต่ตอนหลังก็มาหัดเล่น อีเล็คโทนเองที่บ้าน ก็แกะเพลงเอง มีพี่ชายคอยช่วย ประมาณร้องเองเล่นเองกับพี่ชาย...แล้ว ม.1 ม.2 พ่อก็เลยซื้อเปียโนให้ แล้วให้ครูมาสอน แต่ก็เลิกไปอีก เพราะเราไม่ชอบแบบ Classic อยากแบบเพลงไหนดังๆ ก็เล่น คุณพ่อก็เลยให้ไปเรียนร้องเพลงแทนกับพี่แอน นันทนา บุญ-หลง....แต่จริงๆ เป็นเด็กขี้อายค่ะ” (สุจิตา เรื่องรองหิริญญา, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

จากการเรียนร้องเพลงอย่างจริงจังทำให้ เธอมีพื้นฐานการร้องเพลงที่ดี และก็เริ่มหาเวทีที่จะแสดงความถึงความสามารถของเธอ เวทีแรกที่เธอได้แสดงความสามารถ เป็นงานประกวดร้องเพลง Bow's Singing Contest ของบริษัท แกรมมี่ฯ เธอส่งเสียงร้องเข้าประกวดด้วยเพลงฉันรู้ ของ คุณสุนิตา ลีติกุล และ เพลงฉันรักเธอ ของ คุณอมิตา มาเรีย ยัง หรือ ทาทา ยัง ผลคือชนะเลิศ และ บริษัทแกรมมี่ฯ ติดต่อเธอให้เข้ามาทดสอบเป็นนักร้องในสังกัด ความคิดที่อยากจะเป็นนักร้องของเธอจึงเริ่มต้นตั้งแต่นั้น

“ก็ไปประกวด Bow's Singing Contest ก็ได้ที่ 1...มีพี่แอน เป็นคนเทรนให้ทุกอย่าง...หลังจากนั้น แกรมมี่ก็เริ่มเรียกเข้าไปทดสอบละ ก็เข้ามาที่อราทิสท์ (บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ) ก็จะถ่ายวิดีโอ ให้เราร้องกับ Backing Track เก็บภาพไว้... แต่ตอนนั้นพี่เค้าก็บอกว่ายังไม่โอเคไว้ค่อยมาใหม่” (คุณ สุจิตา เรื่องรองหิริญญา, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

นอกจาก คุณนันทนา ยังได้พาเธอเข้ามาร่วมทำงานเบื้องหลังกับ บริษัทแกรมมี่ฯ ด้วย ส่วนใหญ่จะเป็นการร้องคอสต์ให้กับนักร้องของ บริษัทแกรมมี่ฯ รวมทั้งช่วย คุณนันทนา สอนร้องเพลงด้วย

นันทนา เก็บประสบการณ์ด้านการร้องเพลงไปเรื่อยๆ จนเมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เธอได้เป็นนักร้องร้องนำวงดนตรีหญิงล้วนของ โรงเรียนบรดินทร์เดชา สิงห์สิงหนะนี้อยู่ พร้อมกับทางโรงเรียนส่งเธอและเพื่อนๆ เข้าประกวดในโครงการของ Hot Wave Music Award ของ บริษัท เอ-โหม้ มีเดีย จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ ผลคือได้รางวัลชมเชย จากงานนี้ความหวังที่อยากจะเป็นนักร้องของเธอจึงเพิ่มมากขึ้น และตั้งใจว่าจะต้องเป็นนักร้องให้ได้ ในขณะเดียวกัน บริษัทอราทิสท์ฯ ก็เรียกเธอเข้าไปทดสอบเป็นนักร้องอีกครั้ง

“งานประกวดครั้งนั้น เรียกได้ว่าเป็นตัวกระตุ้นของแท้เลย รู้สึกว่าไม่ได้แล้ว ยังไงก็ต้องเป็นนักร้องให้ได้ เพราะมีคนมาเชียร์ มากกรีดเยอะมาก ได้ไปสัมภาษณ์ออกทีวีด้วย” (สุจิตา เรื่องรองหิริญญา, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

ด้วยเธอยึดถือคติที่ว่า อย่ากลัวที่จะเดินไปหาโอกาส เธอจึงเข้ามาทดสอบเป็นนักร้องกับ บริษัททอราทิสท์ อีกครั้ง

“ก็เลือกเพลงเข้าไป 2 เพลง ของพีใหม่ (คุณใหม่ เจริญปุระ) อยากให้รู้ว่ารักเธอกับ เพลงอย่าฝากความหวัง แล้วก็ไปเข้าห้องอัด พอเสร็จเรียบริยที่มาร้อง Sync โดยเค้าจะถ่ายวิดีโอ เก็บไว้ รู้สึกว่าจะดีกว่าคราวที่แล้ว แล้วก็ถ่ายรูปเก็บไว้...สักเดือน 2 เดือน ผลก็คือยังไม่ผ่าน เค้าก็เริ่มท้อ” (สุจิตา เรื่องรองหิริญญา, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

จากการพลาดหวังในครั้งนั้น เธอจึงหยุดเรื่องของการร้องเพลงทั้งหมดและตั้งใจเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบเอ็นทรานซ์อย่างเดียว แต่ท้ายสุดเธอก็อยากจะทำกลับมาเป็นนักร้องอีกครั้ง ด้วยเพราะ วงดนตรีที่ประกวดในงาน Hot Wave Music Award กับเธอในครั้งนั้น ได้มีผลงานเป็นของตัวเองแล้ว เธอจึงกลับไปเรียนร้องเพลงอีกครั้ง กับ คุณรุ่งโรจน์ ลุ่มลาพันธ์ และ ทางบริษัท แกรมมี่ฯ เองก็ตามให้เธอไปทดสอบเป็นนักร้องอีกครั้ง

“ไปคราวนี้เป็นการ Screen Test ใหญ่ เลย มีช่างแต่งหน้า มีช่างทำผม Set ไฟ ถ่ายกล้องหลายตัวเลย เค้าเตรียมเสื้อผ้าให้หมด ก่อน Test ก็มีการสอนให้นิดหน่อยว่าต้องร้องยังไง ตอนอัดเสียงมีคนมาคุมร้องให้ แล้วก็สอนการแสดงให้ด้วย” (สุจิตา เรื่องรองหิริญญา, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

ช่วงรอผลการทดสอบ เธอก็ลงประกวดร้องเพลงอีกครั้งในงาน RVS Open ของบริษัทเอ-โทม์ มีเดียฯ ผลคือเธอได้เข้ารอบ 1 ใน 9 คน และ บริษัทแกรมมี่ฯ ก็รับเธอเข้าเป็น ศิลปินฝึกหัด ของ บริษัททอราทิสท์ โดยการเซ็นสัญญา 1 ปี

บริษัททอราทิสท์ ดูแลและฝึกอบรบทุกอย่างให้กับเธอ ทั้งการร้องเพลงและการเต้นรำ การวางตัวต่อหน้าสาธารณะ ฯลฯ เพื่อเตรียมเธอเข้าสู่ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ โดยการเซ็นสัญญากับ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ อีกครั้ง

“ก็มีเรียนร้องเพลงมีครูพาน (คุณธนพร แวกประยูร) แล้วก็เรียนเต้น เรียน Performance ออกกำลังกาย แอโรบิค แล้วมีอบรม Personality วันเสาร์ คือ เป็นตารางมาให้เลยว่าใน 1 อาทิตย์ ต้องทำอะไรบ้าง...ทั้งหมดก็ประมาณ 2 เดือน” (สุจิตา เรื่องรองหิริญญา, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

ผลงานของ นิหน่า มี คุณธนา ลวสุต อดีตกรรมการผู้จัดการ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ เป็นโปรดิวเซอร์ให้ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ได้สร้างเธอออกมาเป็นนักร้องสไตล์ Pop ใสใส

แบบญี่ปุ่น แม้ว่าในความต้องการลึกๆ ของเธอ เธออยากมีผลงานเป็นแนว Rock ก็ตาม และได้ตั้งชื่อผลงานให้ว่า “นิหน้า...นี่น่า” (สุจิตา เรื่องรองหิรัญญา, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

“แต่ตอนนั้นเราเป็นเด็กใจคะ เพิ่งเข้ามาใหม่ แล้วก็เด็กที่สุดในบริษัท เราก็จะเป็นเด็กๆ แฉ่งๆ ไป คำก็เห็นเราเป็นเด็ก ก็เลยทำให้เราออกมาเป็นแบบนี้ เราก็โอเค เข้ามาใหม่ยังงี้ก็ได้ ก็ได้แต่จะๆ ยิ้มๆ ไปแต่ถ้าถามจริงๆ แล้วเราชอบ Rock มากกว่าอยากเป็น Rock มากกว่า แต่ตอนนั้นคำถามเราก็ไม่กล้าพูด ยังงี้ก็ได้” (สุจิตา เรื่องรองหิรัญญา, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

หลังจากที่ผลงานเสร็จสมบูรณ์ ทางสังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ได้สร้างรูปลักษณ์ใหม่ทุกอย่างให้เธอ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า การแต่งหน้า และทรงผม รวมถึงการเสริมความสามารถของเธอทั้งการร้องเพลงและการเต้นรำ เพื่อการแสดงคอนเสิร์ตของเธอเองด้วย

จากเด็กหญิงขี้อาย เธอก็กลายมาเป็นนักร้องหน้าใหม่ของวงการเพลงไทยสากลในที่สุด ด้วยความตั้งใจของตัวเอง

รูปภาพที่ 4.4 แสดงภาพปกเทปของ นิหน้า หรือ คุณสุจิตา เรื่องรองหิรัญญา อัลบั้ม นิหน้า...นี่น่า สังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

3. คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ หรือ บี อัลบั้ม B : Namthip สังกัด บริษัท เม็กเกอร์เฮด จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

รูปภาพที่ 4.5 แสดงภาพถ่ายของ บี หรือ คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ ในขณะที่ทำงานเป็นนางแบบ

บี เริ่ม อาชีพในการเป็นนางแบบมาก่อนที่จะก้าวไปนักร้อง ซึ่งทั้งสองสิ่งเป็นสิ่งที่ เธอเองไม่เคยคิดฝันมาก่อนเลย

“ไม่เคยคิดที่จะเข้าวงการเลย ตอนเด็กก็เรื่อยเปื่อยเหมือนเด็กทั่วไป หนังสือ Magazine อะไรก็ยังไม่ดูได้เข้าไป.... แต่พอได้มาทำงานเป็นนางแบบก็รู้สึกชอบ ก็สนใจเรื่องแฟชั่น มากขึ้น” (น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544)

บี เป็นคนกรุงเทพฯ โดยกำเนิด เธอเกิดเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2525 เด็กๆ เธอ ไม่เคยมีความคิดที่จะเข้าวงการมาก่อนเลย แต่ด้วยบี เป็นเด็กที่รูปร่าง หน้าดี จึงได้รับเลือกจากครู ที่โรงเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้ง

“กิจกรรมก็เริ่มตั้งแต่ อนุบาลเลย ก็จะมีเดินขบวนเดินพาเหรดอะไรแบบนี้ค่ะ แล้วก็ มีมาเรื่อยๆ เลยตลอดที่เรียนอยู่ ไม่ว่าจะ เซียร์ลีดเดอร์ รำไทย อะไรก็ทำมาหมด...ตัวเองก็ชอบอยู่ เหมือนกัน เพราะสนุกดี” (น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544)

เนื่องจากมีคุณแม่ ที่ชอบร้องเพลงสุนทราภรณ์ จึงทำให้เธอมีความรักและชอบในการร้องเพลงตั้งแต่เด็กๆ บ่อยๆ ครั้งเข้า เธอก็ให้ร้องไปด้วยจากที่ได้ยินคุณแม่ร้องเพลงอยู่เป็นประจำ แต่เธอเองก็ไม่ได้คิดจริงจังอะไร ทำเพราะความสนุกสนานในวัยเด็ก

แต่ด้วยรูปร่างที่สูงโปร่งและหน้าตาของเธอ ทำให้มีบริษัทจัดหาดารา นักแสดง (Modeling) เข้ามาชักชวนเธอเข้าวงการบันเทิงตลอด แต่เธอก็ไม่ได้สนใจ ด้วยเหตุผลว่ากลัวจะโดนหยอกแบบที่เป็นข่าว แต่ในที่สุด บี ก็ก้าวเข้ามาเป็นนางแบบ จากการชักชวนของสไตลิสต์ห้องเสื้อ จัสपाल (Jaspal) ในขณะที่วันหนึ่งเธอไปเดินซื้อของกับคุณแม่ที่ห้างสรรพสินค้าบางลำภู

“ตอนนั้นอยู่ ม. 4 ก็ไปเดินซื้อของที่ห้างใกล้ๆ บ้าน ที่ห้างบางลำภู ก็เจอพีอาร์ แต่ก่อนที่จะเจอพีอาร์ ก็มี Modeling มาติดต่อเยอะเหมือนกัน แต่ก็ไม่เอาเพราะกลัวโดนหยอก ก็มีมาติดต่อเยอะ ส่วนใหญ่ไปเดินตามห้างก็จะมีเข้ามา” (น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544)

บี ได้ทำงานเกี่ยวกับด้านถ่ายแบบและแสดงแบบเสื้อผ้าอยู่หลายชิ้น แต่เธอก็ยังไม่มีความคิดที่จะอยากมาเป็นนักร้องเลย แต่จากงานถ่ายแบบของเธอเอง เธอได้รับเลือกจากบริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ ให้เข้ามาแสดงเป็นนางเอกในมิวสิก วิดีโอ ของ วงแบล็คเฮด จากการที่ บริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ เห็นภาพถ่ายของเธอจากปกนิตยสารเบรียว และโอกาสการก้าวมาเป็นนักร้องของเธอก็มาถึง เมื่อเธอได้มาเล่นเป็นนางเอกใน มิวสิก วิดีโออีกเรื่อง ของ นาวิน ตาร์ นักร้องในสังกัดบริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ

“ตอนที่ถ่าย MV ของ นาวิน ตาร์ คือ ตอนนั้นอยู่ในกองถ่าย เราก็ร้องเพลงเล่นๆ แล้วก็เหมือนกับพี่ๆ คำเห็นแววมั่งคะ ก็เลยถามว่าสนใจมั๊ยเป็นนักร้อง ตอนนั้นก็เฉยๆ ก็ลองไปทดสอบดู” (น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544)

ก้าวแรกกับการเป็นนักร้องของเธอ เริ่มจากการเข้ามาทดสอบเป็นนักร้อง กับบริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ ด้วยทดสอบการร้องเพลง ซึ่งเธอได้เลือก เพลงเสียใจ ของ คุณสุนิตา ลีติกุล และ เพลงไอ้ะ..โอ ของ คุณนิโคล เทริโอ เวลาผ่านไป 1 เดือน ทาง บริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ ให้เธอเซ็นสัญญาเข้าเป็นศิลปินฝึกหัด 6 เดือน ในการเป็น ศิลปินฝึกหัด เธอต้องเรียนร้องเพลงและเรียนเต้นรำ โดยทาง บริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ จัดครูผู้ฝึกสอนให้ และจะมีการทดสอบอีกครั้งหลังจากครบ 6 เดือน

“ต้องเรียน อาทิตยละ 3 วัน คือ จันทร์ พุธ ศุกร์ ครบ 6 เดือน คำก็จะให้ทดสอบอีกทีเพื่อดูพัฒนาการของเรา” (น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544)

บริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ ดูแลการทดสอบครั้งสุดท้ายของเธอให้ทั้งหมด ตั้งแต่การอัดเสียง การแต่งตัว แต่งหน้า จัดทรงผม โดยที่จะถ่ายภาพเธอเป็นวิดีโอเก็บไว้ ในขณะที่เธอร้องลิปซิงค์ (Lip-sync) กับเพลง ซึ่งเธอต้องทดสอบในลักษณะนี้ถึง 2 ครั้ง ทางบริษัท จึงเริ่มสร้างผลงานให้กับเธอ

บริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ ใช้เวลาสร้างงานเพลงให้กับเธออยู่หลายเดือน ในขณะที่ตัวเธอเองมีหน้าที่เตรียมตัวเข้าห้องอัดแต่เพียงอย่างเดียว

“คือก่อนที่จะเข้าห้องอัดเค้าก็จะประชุมกันว่าเพลงนี้ดีแล้วนะ เรายกเตรียมเข้าห้องอัดอย่างเดียว....ทั้ง 10 เพลงก็ใช้เวลาเป็นเดือนค่ะ” (น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544)

เพื่อเป็นการแนะนำตัวเธอเข้าสู่วงการเพลง บริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ จึงใช้ ชื่อ บี น้ำทิพย์ ของเธอ มาตั้งเป็นชื่อของผลงาน นอกจากชื่ออัลบั้มแล้ว บริษัทเม็กเกอร์เฮดฯ ยังสร้างรูปลักษณะใหม่ให้กับเธอด้วยไม่ว่าจะเป็น เสื้อผ้า ทรงผม การแต่งหน้า นอกจากนั้นก็มีการเพิ่มเติมความสามารถทางด้านอื่นๆ ของเธอ อีก เช่นการแสดงบนเวทีคอนเสิร์ต

“ช่วงที่เพลงเสร็จแล้ว ก็จะมีเรียนเต้นด้วย เรียนกับครูเบ็ด (คุณ วาสนา กัณโสภณ) ค่ะ ก็ไม่เชิงเรียนเต้นหรอก เพราะว่าของบีไม่ได้ออกมาเป็น Dance แต่ก็เรียนเป็น Performance มากกว่า ยืนยังไง เดินยังไงบนเวที ถ้าเพลงเร็วจะต้องขยับยังไง” (น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในท้ายที่สุด จากการเป็นนางแบบของเธอได้กลายมาเป็นนักร้องหน้าใหม่ในวงการเพลงไทยสากลจากการปั้นแต่งของ บริษัท เม็กเกอร์เฮด จำกัด

รูปภาพที่ 4.6 แสดงภาพปกเทปของ บี หรือ คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ อัลบั้ม B : Namthip สังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.คุณสุระ ธีรกุล หรือ นิกกี้ อัลบั้ม Nicky สังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น
1992 จำกัด

รูปภาพที่ 4.7 แสดงภาพถ่ายของ นิกกี้ หรือ คุณสุระ ธีรกุล ก่อนที่จะมาเป็นนักร้องใน สังกัด
บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด

นิกกี้ เป็นลูกครึ่งจีน-อังกฤษ ด้วยคุณแม่เป็นชาวจีน และมีคุณพ่อเป็นชาวอังกฤษ แต่ นิกกี้ ถือสัญชาติไทย เพราะเกิดในประเทศไทย ในวันที่ 21 มกราคม 2522 นิกกี้เริ่มการศึกษาในวัยเด็กที่เมืองไทยหลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แล้วก็ย้ายไปอยู่กับคุณแม่ พร้อมกับไปศึกษาต่อที่ แคริฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อศึกษาอยู่ที่ต่างประเทศ นิกกี้ เลือกเรียนวิชาศิลปะ เนื่องจากเหตุผลที่ไม่ต้องการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ นิกกี้ ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาศิลปะ ด้วยการส่งรูปวาดสีน้ำมัน เข้าประกวดในงาน Reflection Contest และได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับประเทศด้วยวัยเพียง 12 ปี

ตลอดเวลาที่อยู่ต่างประเทศ นิกกี้ ไม่เคยกลับมาที่ประเทศไทยเลย จนอายุได้ 18 ปี นิกกี้ ตามพี่ชาย กลับมาเยี่ยมญาติที่ประเทศไทย ซึ่งการกลับมาครั้งนี้เองที่ทำให้ นิกกี้ ได้เข้าสู่

วงการบันเทิง โดยที่ตัวเองก็ไม่เคยคิดฝันมาก่อน จากการแนะนำของเพื่อนบ้านคนหนึ่งที่กำลังเปิดกิจการจัดหาราชาและนักแสดง (Modeling) ชื่อ โมด โมเดลลิ่ง หลังจากนั้น นิกก็ ก็ได้งานหลายถ่ายโฆษณาหลายชิ้นจากบริษัทนี้ นิกก็ จึงย้ายกลับมาอยู่ที่ประเทศไทยเลย ด้วยเหตุที่งานโฆษณา และงานถ่ายแบบมีเยอะขึ้น ภายหลังทาง โมด โมเดลลิ่ง ได้พา นิกก็ ไปให้กับ ทดสอบเป็นนักร้องที่บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) แต่ นิกก็ ก็ไม่ได้เซ็นสัญญา ด้วยเพราะไม่มีความคิดที่อยากจะเป็นนักร้อง

“ผมไม่เคยได้กลับมาเมืองไทยเลย จนผมลี้มภาษาไทยไปแล้ว ไม่ได้พูดเลย จนผมอายุ 17 - 18 พี่ผมก็กลับมาเมืองไทย มาเยี่ยมญาติๆ ผมก็ตามไปด้วย....พอดีคนข้างบ้านแพนเค้าเพิ่งเปิด Modeling ชื่อ โมด โมเดลลิ่ง.....พี่คนนี้เค้าเห็นเรามาตั้งแต่เด็กแล้ว เค้าก็เห็นว่าพอโตมาก็หน้าตาดี หล่อดี เค้าก็เลยมาถ่ายรูป ตอนนั้นไม่ชอบเลย เกลียดด้วย ไม่เคยคิดว่าจะมาเป็นแบบนี้เลย....สักอาทิตย์หรือเดือนหนึ่งจะกลับอเมริกา แล้วปรากฏว่ามีคนมาติดต่อให้ไปถ่ายโฆษณาเต็มเลย....เคยไปอยู่กับ แกรมมี่ มาครั้งหนึ่งอยู่ได้ 6 เดือน เป็นค่ายที่แยกออกมา ชื่อค่าย Hit So ทาง โมด พาไป” (สุระ ธีระกุล, สัมภาษณ์, 28 พฤษภาคม 2544)

แต่ในที่สุด นิกก็ ก็ได้กลายเป็นนักร้องจริงๆ หลังจากที่ทำงานด้านถ่ายแบบไปเรื่อยๆ ทำให้ นิกก็ ได้รู้จัก กับ คุณพจน์ อานนท์ ซึ่งเป็นนักปั้นดารานาบบแบบ นางแบบ เข้าสู่วงการบันเทิง ส่งให้ นิกก็ ได้มีโอกาส แสดงภาพยนตร์ จากการผลักดันของ คุณพจน์ และในที่สุด คุณพจน์ ก็พา นิกก็ เข้ามาทดสอบเป็นนักร้องที่ บริษัทอาร์.เอส.ฯ ซึ่งทางบริษัทก็รับ นิกก็ เข้าอยู่ในสังกัด หลังจากที่ นิกก็ ได้ผ่านการทดสอบการเป็นนักร้องแล้ว

“หนังสือเข้ามาติดต่อให้ถ่ายแบบถ่ายอะไร แล้วพอถ่ายไปผมก็ได้มารู้จักพี่พจน์ (คุณพจน์ อานนท์)..... พี่พจน์ ก็เอาผมไปงานทุกที่เลย มีงานของอะไรก็พาไปหมด.....แต่ก็เริ่มตัดสินใจที่จะมาอยู่เมืองไทยแล้ว ก็เริ่มอยู่มา 2 ปีแล้ว หลังกลับจากอเมริการาวนี้ พี่พจน์ ก็บอกว่ากลับมาคราวนี้ให้ไปเซ็นสัญญากับ อาร์.เอส.....ก็มีเทสต์ แต่ยังไม่รู้ว่าได้อยู่แล้ว ก็คือ เทสต์เป็นพิธีกับพี่ซี (คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน บริษัทอาร์.เอส.ฯ) ก็ร้องใส่เทป แล้วก็ถ่ายวิดีโอ” (สุระ ธีระกุล, สัมภาษณ์, 28 พฤษภาคม 2544)

เมื่อเข้ามาอยู่ในสังกัดของ บริษัทอาร์.เอส.ฯ นิกก็ ได้เรียนร้องเพลง เนื่องจากไม่มีพื้นฐานด้านการร้องเพลงมาก่อนเลย ประกอบปัญหาทางด้านภาษาไทย โดยใช้เวลาเรียนอยู่นานเกือบ 2 ปี ถึงจะมีผลงาน ซึ่งในช่วงเวลาที่เรียนร้องเพลงทางทีมงาน ก็คิดหารูปแบบในการสร้างผลงานเพลงให้นิกก็ในหลายๆ รูปแบบ ไม่ว่าจะสร้างออกมา ให้เป็นนักร้องคู่ หรือนักร้องกลุ่ม แบบ Boy Band แต่ในที่สุด นิกก็ก็ได้สร้างผลงานเป็นนักร้องเดี่ยว ภายใต้ชื่ออัลบั้ม Nicky

“ตอนแรกๆ ก็เรียนร้องเพลงกับพี่แห่ม่ม (คุณพัชริดา วัฒนา หัวหน้าแผนกฝึก อบรมและพัฒนาศิลปิน และนักร้อง บริษัทอาร์.เอส.) แล้วก็จะออกกับ นิโกร ชื่อ Micky เค้าจะเป็น Buddy คล้ายกับเป็น Back & White แต่ก็ไม่ได้ออก.... แล้วก็มี Project ซึ่มาเยอะ อย่าง ตอนนั้นก็จะมี Project DNT ขึ้นมา เป็น ดั่ง (คุณพันกร บุญยะจินดา) นิค แล้วก็ เต้ (คุณระวิน เต้ พันธุ์) Dragon 5 (นักร้องกลุ่มสังกัด บริษัทแกรมมี่ฯ) แต่ตอนหลัง เต้ เค้าย้ายไปอยู่ แกรมมี่ ก็เลย แยกกันไป” (สุระ ธีระกุล, สัมภาษณ์, 28 พฤษภาคม 2544)

หลังจากผลงานเพลงเสร็จ นิกก็ ได้ถูกปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ใหม่ ทั้งเสื้อผ้า หน้าตา และทรงผม รวมไปถึงได้เพิ่มเติมความสามารถอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนเต้นรำ หรือ การแสดงสุดท้าย ผลงานเพลงของ นิกก็ จึงได้ออกไปโชว์อยู่บนแผงเทป และ นิกก็ก็ได้กลายเป็นนักร้องหน้าใหม่ของวงการเพลงไทยสากลไป

จากความฝันที่ไม่เคยคิดว่าตัวเองจะเป็นนักร้อง และไม่เคยมีประสบการณ์ร้องเพลงมาก่อน แต่ในที่สุดนิกก็ ก็สามารถเป็นนักร้อง และมีผลงานเป็นของตัวเองได้เช่นกัน

รูปภาพที่ 4.8 แสดงภาพปกซีดี ของ นิกกี้ หรือ คุณสุระ ธีระกุล อัลบั้ม Nicky สังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด

5. คุณกรพินธุ์ พ่วงโพธิ์ หรือ พิน อัลบั้ม Korrapin สังกัด บริษัทอาร์.เอส.
โปรโมชัน 1992 จำกัด

รูปภาพที่ 4.9 แสดงภาพถ่าย พิน หรือ คุณกรพินธุ์ พ่วงโพธิ์ ก่อนที่จะมาอยู่ในสังกัด
บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด

กรพินธุ์ เกิดเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2519 เป็นคนกรุงเทพฯ โดยกำเนิด เธอเกิดมา
เป็นบุตรสาวคนเดียว ในครอบครัวที่คุณพ่อรักในเสียงดนตรี และมีวงดนตรีสมัครเล่นกับเพื่อนๆ
เพื่อเป็นการสร้างความบันเทิงภายในหมู่ญาติและเพื่อนๆ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ปลูกฝังความรัก
ในเสียงเพลงของเธอ และคุณพ่อก็เป็นครูคนแรกที่สอนให้เธอเล่นดนตรี คือ กีตาร์

“อย่างที่บ้านปกติพ่อก็จะเล่นดนตรี แต่ก็ได้ไม่ได้เล่นเป็นอาชีพ คือ จะมีลุงมีเพื่อนมี
อะไรแบบนี้ ก็จะมาเล่นกีตาร์กันอะไรแบบนี้.....อาจจะอยู่กับเสียงเพลงมาตลอด พ่อก็เปิด
เพลงไปร้องเพลงไป มันก็ซึมซับเข้าไป แล้วพอเห็นพ่อเล่นก็อยากเล่นบ้าง ก็เล่นกีตาร์ก่อน ตอน
แรกให้พ่อสอนให้”(กรพินธุ์ พ่วงโพธิ์, สัมภาษณ์, 14 พฤษภาคม 2544)

กรพินธุ์ ได้ส่งสมประสงค์ปรารถนาทั้งเรื่องของการเล่นดนตรีและการร้องเพลงตลอดเวลาที่เธอศึกษาอยู่ในระดับมัธยม โดยเริ่มจากการเข้าร่วมวงโยธวาทิต ในตำแหน่ง กลองตึก และเข้าเป็นสมาชิกวงดนตรีสตริงหญิง ของโรงเรียน ในตำแหน่งนักร้องนำ ซึ่งก็เป็นช่องทางให้เธอได้แสดงออกถึงความสามารถของในด้านารร้องเพลงอยู่บ่อยครั้ง ทั้งจากงานแสดงดนตรีของทางโรงเรียน และจากการเข้าร่วมประกวดร้องเพลงที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ส่วนทางด้านการเล่นดนตรีทางครอบครัวก็สนับสนุน โดยส่งให้ไปเรียนที่ โรงเรียนสยามกลการ โดยเริ่มจาก การเรียนกีตาร์คลาสสิก และต่อมาเป็น อีเลคโทน พอมาถึงในช่วงที่เอนทรานซ์ เธอเปลี่ยนมาเรียน เปียโน เพื่อใช้สอบเข้าใน คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์ ซึ่งเธอก็ทำสำเร็จ แล้วก็ได้เรียนวิชาศึกษาศาสตร์ เอกดุริยางคศาสตร์สากล เครื่องมือเอก เปียโน

เวทีประกวดถือเป็นใบเบิกทางการเป็นนักร้องของเธอ โดยเริ่มจากการประกวด Coke Music Award ในระดับมหาวิทยาลัย ในครั้งนั้น เธอเลือก เพลงนาที่ที่ยิ่งใหญ่ ของ คุณคริสติน่า อากีล่าร์ และ เพลงสยามเมืองยิ้ม ของ คุณพุ่มพวง ดวงจันทร์ แต่ผลออกมาเธอได้ที่รองชนะเลิศ ด้วยความที่เธอไม่ถนัดร้องเพลงลูกทุ่ง การประกวดร้องเพลงของเธอยังไม่สิ้นสุด เธอยังคงลงประกวดไปเรื่อยๆ โดยกลับมาพัฒนาการร้องเพลงด้วยตนเอง และได้รับการแนะนำจากนักร้องรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัย แต่ความต้องการที่จะชนะเลิศของเธอก็ยังไม่สมดังที่ตั้งใจ

ในที่สุดเธอตัดสินใจ ไปเรียนร้องเพลง ที่โรงเรียน MS Voice Studio ของ คุณมณีนุช เสมรสุต เพื่อต้องการที่จะพัฒนาการร้องเพลงให้ดีขึ้น หลังจากนั้นเธอก็กลับไปประกวดในงาน Coke Music Award อีกครั้งในปีต่อมา และสามารถชนะเลิศ ด้วยเพลง Power of Love ของ Celine Dion และเพลงลูกทุ่ง เพลงยอยศพระลอ

เมื่อได้รางวัลชนะเลิศกลับมา เธอจึงเริ่มที่อยากมีผลงานเป็นของตัวเอง เธอตัดสินใจส่งเทปเสียงร้องเธอไปยังบริษัทเทปต่างๆ โดยเริ่มจาก บริษัทอาร์.เอส.๕ บริษัทนิธิโอ มิวสิก จำกัด และ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) แต่เรียกได้ว่าไม่มีบริษัทไหนตอบรับความต้องการของเธอเลย

“คือพอมันมาทุ่มเทการร้องเพลงจริงๆ จังๆ แล้วเนี่ยะ มันเหมือนกับติด มันเหมือนยาเสพติด เราช้องให้คนอื่นฟัง ได้ขึ้นเวทีใหญ่ๆ แล้ว ถ้าเรามีคอนเสิร์ตเป็นของตัวเองละ อันนั้นแหละเริ่มที่จะคิดว่า เราต้องเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงคนถึงจะฟังเรา ก็เลยเริ่มส่งเทปไปที่ค่ายเทป ก็เริ่มที่อาร์.เอส.ก่อนเลยแต่ก็ไม่ได้รับการติดต่อกลับมา...ส่งไปค่ายอื่นบ้างก็ส่งไป นีโอ ค่ะ ก็ไปขอเค้าสมัคร คือไปด้วยตัวเอง ไม่รู้จักใครเลย.....แล้วก็มีส่งไปแกรมมี่ ก็ไม่มีคนรู้จักเหมือนกัน....”

(กรพินธุ์ พวงโพธิ์, สัมภาษณ์, 14 พฤษภาคม 2544)

แต่ความพยายามของเธอยังไม่สิ้นสุดเพียงเท่านั้น เธอยังส่งเทปเสียงร้องของเธอเข้าไปที่ บริษัทอาร์.เอส.ฯ อีกครั้ง รวมถึงเข้าไปขอทดสอบเป็นนักร้องด้วยตัวเอง ในระหว่างที่รอผลการทดสอบอยู่ เมื่อเธอรู้ว่ามี การประกวดร้องเพลง Nat's Singing Contest เธอก็ได้ลงสมัคร และผลคือเธอชนะเลิศ จากการชนะการประกวดครั้งนี้เอง ทางบริษัท แกรมมี่ฯ จึงเรียกเธอเข้าไปทดสอบเป็นนักร้อง กับทาง บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด (ในเครือของ บริษัท แกรมมี่ฯ) ซึ่งเธอก็ผ่านการทดสอบ และได้รับเข้ามาเป็น ศิลปินฝึกหัด 1 ปี แต่เธอก็กลับปฏิเสธ

ในที่สุดเหมือนโชคเข้าข้าง คุณธีระศักดิ์ วดีศิริศักดิ์ โปรดิวเซอร์ ของบริษัท อาร์.เอส.ฯ ได้พบเทปเสียงร้องที่เธอได้ส่งไป คุณ ธีระศักดิ์ สนใจ และพบว่าเรียนอยู่สถาบันเดียวกัน เธอจึงได้เข้าทดสอบอีกครั้ง สุดท้ายเธอก็ได้เข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดของ บริษัทอาร์.เอส.ฯ ตามที่เธอตั้งใจไว้

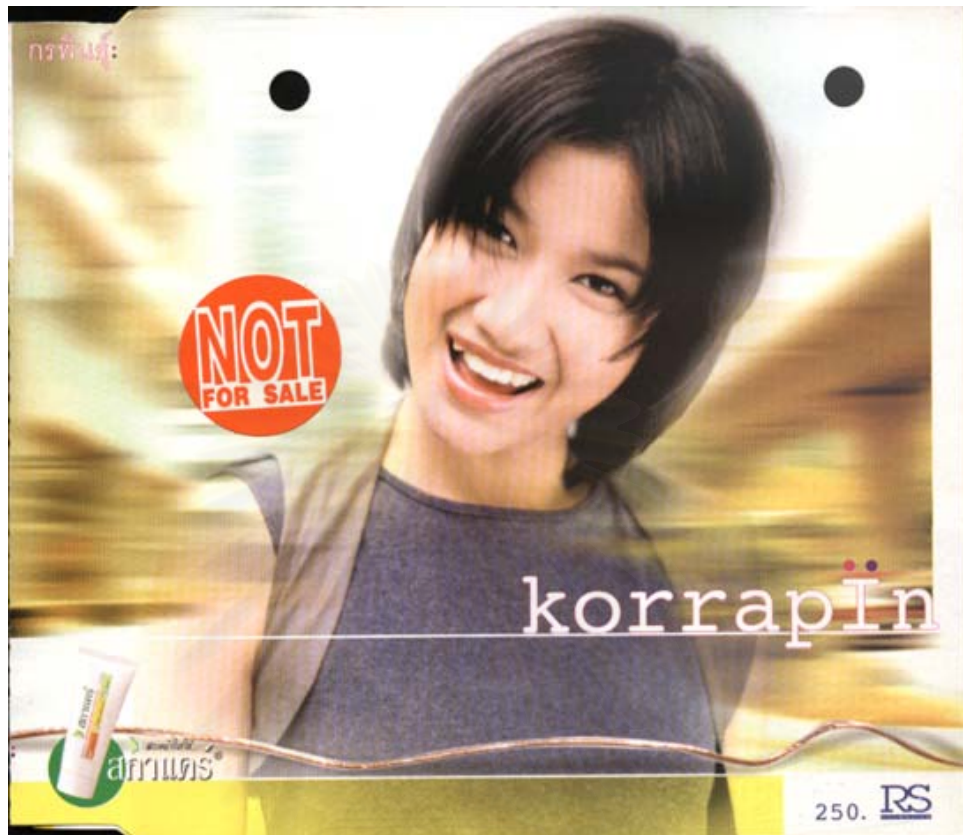
“พอพี่อุ๋น (คุณธีระศักดิ์ วดีศิริศักดิ์) โทรมาบอกเราก็แบบจริงใจ...ก็เข้าไปคุยกับเฮีย (คุณสุรัชย์ เศรษฐโชติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทอาร์.เอส.ฯ).....แล้วอีกวันหนึ่งเค้าก็เรียกมาเซ็นสัญญา ก็มาเจอเฮียจิว (คุณเกรียงไกร เศรษฐโชติศักดิ์ ประธานกรรมการ บริษัทอาร์.เอส.ฯ) เค้าก็อธิบายเกี่ยวกับสัญญา” (กรพินธุ์ พวงโพธิ์, สัมภาษณ์, 14 พฤษภาคม 2544)

เธอเป็นนักร้องในจำนวนไม่กี่คนของ บริษัทอาร์.เอส.ฯ ที่ไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมใดๆ แม้แต่การเรียนร้องเพลง แต่กว่าที่เธอจะได้มีผลงานเป็นของตัวเองได้ก็กินเวลาเกือบ 2 ปี ตลอดช่วงเวลาที่ทีมสร้างผลงานให้เธอนั้น เธอก็ได้ร้องคอรัสและร้องไกด์ให้กับนักร้องคนอื่นๆ ของ บริษัทอาร์.เอส.ฯ ด้วย

“เซ็นเสร็จก็ยังไม่ได้เริ่ม ก็ ร้องคอรัส ร้องไกด์ ไปก่อน นานมาก เรายัง... แล้วเมื่อไหร่เราจะได้เริ่มล่ะ ก็หลายเดือนเหมือนกัน ก็ไม่ได้เรียนร้อง หรืออะไรเพิ่มเติมเลย แล้วเฮียก็ให้ร้องเพลงละครก่อน.....สักพักก็เริ่มถามมีอุ๋นว่าทำไมเค้าให้เริ่มสักที พี่อุ๋นบอกว่าต้องรอเฮียสั่งมาก่อน.....สักพักหนึ่ง พี่อุ๋นก็โทรมาบอกว่า Project แล้ว เฮียให้เริ่ม ได้แล้ว แล้วพี่อุ๋นเป็น Producer” (กรพินธุ์ พวงโพธิ์, สัมภาษณ์, 14 พฤษภาคม 2544)

เมื่อผลงานเสร็จสมบูรณ์ บริษัทอาร์.เอส.ฯ จึงได้เปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ของเธอ ด้วยการแต่งกาย ทรงผม และเสื้อผ้า ให้เหมาะสมกับผลเพลงและตัวเธอมากที่สุด

อัลบั้มแรกของเธอจึงเป็นจริงในท้ายที่สุด สมดังที่เธอใช้ความพยายามมาตลอด

รูปภาพที่ 4.10 แสดงภาพปกซีดี (สำหรับแจกเพื่อการประชาสัมพันธ์) ของ พิน หรือ คุณกรพินธุ์ ฟวงโพธิ์ อัลบั้ม Korrabin สังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. คุณธนพร แวกประยูร หรือ ปาน อัลบั้ม ปาน ธนพร สังกัด บริษัท อาร์เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด

รูปภาพที่ 4.11 แสดงภาพถ่ายของ ปาน หรือ คุณธนพร แวกประยูร ก่อนที่จะมาเป็นนักร้องใน สังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด

ปาน ได้รับการยอมรับ ว่าเป็นนักร้องหน้าใหม่ของวงการด้วย ด้วยเสียงร้องที่มี คุณภาพ ภายใต้อังกาต์ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด เมื่อผลงานของเธอออกสู่สายตา ของสาธารณะชน เมื่อ กรกฎาคม 2543

ปาน หรือ ธนพร แวกประยูร เกิดเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2519 และเติบโตมากับ ครอบครัวที่รักในเสียงเพลง คุณพ่อ คุณแม่ และพี่สาวทุกคน ต่างก็ชอบร้องเพลง เธอเริ่มร้องเพลง จริงจัง ตั้งแต่ เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ 2 เมื่อคุณแม่ส่งเธอไปเรียนพุทธศาสนา ทุกวันอาทิตย์ กับพระ อาจารย์ที่วัดใกล้บ้าน และได้เรียนร้องเพลงที่นั่นด้วย ประกอบพระอาจารย์ส่งเธอประกวดร้อง เพลงทุกครั้งเมื่อทราบข่าวการประกวดร้องเพลง และการประกวดของเธอไม่เคยได้ต่ำกว่าอันดับ 3 เลย

“จริงๆ แล้วเกี่ยวพันมาตั้งแต่เกิด เพราะเกิดมาก็ได้ยินแล้ว ได้ยินเพลงพ่อร้อง พ่อชอบสุนทราภรณ์ ทุกคนที่บ้านชอบร้องหมด พี่สาวทุกคนร้องเพลงเป็นทุกคน.....ร้องจริงจังตั้งแต่ป.2 เพราะเราเรียน พุทธศาสนา วันอาทิตย์.....ก็ประกวดบ่อยเลย ตาม โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พระครูให้ไปก็ไป”(ธนพร แวกประยูร, สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2544)

เมื่อรักในการร้องเพลงมาก เธอจึงตัดสินใจเรียนที่ วิทยาลัยนาฏศิลป์ วิชาเอกขับร้องสากล เพื่อต้องการที่จะเรียนร้องเพลงอย่างถูกต้อง ในช่วงที่ศึกษาอยู่เธอได้มีโอกาสแสดงความสามารถทางด้านการร้องเพลงบ่อยครั้ง ด้วยการเป็นสมาชิกของคณะร้องเพลงประสานเสียงของวิทยาลัย รวมทั้งสมัครประกวดร้องเพลงกับ โรงเรียนสยามกมลกาล ผลเธอก็ได้รับรางวัลชนะเลิศ ด้วยเพลง Over The Rainbow ของ Barbra Streisand หลังจากการประกวดก็มีคนมาทาบถามให้เธอไปเป็นนักร้องอัดเทป แต่เป็นเพลงลูกทุ่ง ซึ่งเธอก็ได้ปฏิเสธไป ในขณะที่เดียวกันเธอได้พบคุณ จารุพิมพ์ เลี่ยมสืบเชื้อ (ครูสอนร้องเพลงที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ และ ที่บริษัทอาร์.เอส.ฯ) ซึ่งได้ชักชวน เธอให้เข้ามาสู่การทำงานกับ บริษัทอาร์.เอส.ฯ ด้วยการร้องคอร์ดให้กับนักร้องในสังกัดของบริษัท

“มีครูบี (คุณจารุพิมพ์ เลี่ยมสืบเชื้อ) ก็เป็นคนสอนวิชาพวกทฤษฎี โน้ต แล้วครูบีก็ชวนมาทำ คอร์ด ว่าเอามียี่ได้ตั้งค้ด้วยนะ เราก็เอา พอทำเบื้องหลังก็สนุก ครั้งแรกก็ทำ กับ อาร์.เอส.นี่แหละ....จนมาอยู่จุฟ้าได้ 1 เทอมผ่านไป พอเทอม 2 ก็เริ่มขยับไปทางแกรมมี่ เพราะตามทีมงานไป” (ธนพร แวกประยูร, สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2544)

แม้ว่าเธอจะได้ทำงานเบื้องหลังบริษัทเทปเพลง แต่เธอก็ยังคงไม่ได้มีความคิดที่มีผลงานเป็นของตัวเอง เธอเข้าเรียนต่อใน คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชาเอกขับร้อง พร้อมกับทำงานเบื้องหลังของวงการเพลงต่อไป แต่ได้ย้ายมาทำให้กับ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ด้วยทีมงานที่เคยทำงานอยู่ ที่ บริษัทอาร์.เอส.ฯ ย้ายมาทำให้กับบริษัท แกรมมี่ฯ จนเมื่อจบการศึกษา เธอจึงได้กลับมาทำงานเบื้องหลังให้กับ บริษัทอาร์.เอส.ฯ อีกครั้ง ด้วยการร้องคอร์ดและร้องไกด์ให้กับนักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.ฯ พร้อมทั้งได้เข้าเป็นอาจารย์พิเศษสอนร้องเพลงที่ วิทยาลัยนาฏศิลป์ด้วย

การกลับมา บริษัทอาร์.เอส.ฯ ครั้งนี้เอง ทำให้เธอได้ก้าวเข้าสู่การเป็นนักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.ฯ ด้วยการที่เธอได้ร้องเพลงไกด์ให้กับ คุณนภัสสร บุรณะศิริ หรือ โมเม แล้วคุณสรุชัย เซษสุโขติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทอาร์.เอส.ฯ ได้ฟัง จึงความสนใจในตัวเธอ และได้ให้ทีมงานติดต่อเธอเข้ามาทดสอบการเป็นนักร้อง แม้ว่าเธอเองจะก็ไม่เคยคิดที่จะมีผลงานเป็นของตัวเองเลย แต่จากจรรยาบรรณของเพื่อนๆ ไม่ไหว ประกอบกับเธอเองก็คิดว่าน่าจะถึงเวลาที่มี

ผลงานได้บ้างแล้ว เธอจึงตัดสินใจเข้ามาทดสอบเป็นนักร้อง แต่เธอก็ไม่ค่อยมั่นใจว่าจะผ่านการทดสอบ เนื่องจากเธอกังวลในรูปร่างที่ค่อนข้างจะอ้วนและหน้าตาของเธอที่เธอคิดว่าไม่สวยเลย แต่ในที่สุดเธอก็ผ่านการทดสอบทั้งรูปลักษณ์ (Screen Test) และเสียง

“ก็เลยได้กลับมาทำงานที่อาร์.เอส. อีกครั้ง แล้วเราก็ร้องคอรัสไปเรื่อยๆ ทีมงานเค้าก็เลยใช้ปานมาตลอด แล้วก็มิโมเม พอดีงานของมิโมเม พี่รงค์ ณรงค์ เตชะ เนียะ เค้าขอให้ปานร้องไกด์ให้ มิโมเม หน่อย เราก็ทำให้ แล้วพอดี ว่า ไอ้ที่เราร้องไกด์ไว้เนี่ยะ เป็น Demo เนี่ยะ ไปถึงหูเฮีย (คุณสุรชัย เศรษฐีโชติศักดิ์).....เฮียเค้าคงชอบหรือยังก็ไม่รู้ พี่รงค์ ก็โทรมาถามหนู เค้าก็บอกว่าเฮียเค้าได้ฟังเสียงปานแล้วเค้าสนใจ ก็ชอบนะ แล้วเค้าก็บอกให้ไปเทสต์ เราก็ไปเทสต์ ตามขั้นตอนต่างๆ.....เราก็ไม่รู้ว่าเค้าจะเอาแน่หรือเปล่าเพราะเราก็ตัวใหญ่ อ้วนด้วย ตอนนั้นอ้วนกว่านี้อีก” (ธนพร แวกประยูร, สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2544)

การสร้างผลงานเพลงของเธอ เริ่มขึ้นทันทีหลังจากที่เซ็นสัญญาเสร็จ โดยเริ่มจากเพลงละครก่อนซึ่งออกเป็นเพลงร็อค ซึ่งเป็นที่ถูกใจของกรรมการผู้จัดการบริษัท ส่งผลให้จากที่เธออยากจะมีผลงานในแบบเพลงป๊อป ใสๆ ได้ถูกสร้างให้กลายเป็นนักร้องหญิงแนวเพลงร็อค

“เฮียก็สั่งเปิดงานเลย ส่งให้ทีม พี่เกี้ย (คุณอนุชา อรรถจนาววัฒน์ ผู้จัดการฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลง ของ บริษัทอาร์.เอส.ฯ) ทำ ตอนแรกเฮีย ส่งเพลงละครมาให้ทำก่อน เรื่องสามมี เพลงหยุดตรงนี้ที่เธอ นี่แหละ ที่ทำให้ชีวิตปานเปลี่ยน คือว่า เค้าทำเป็น Rock ออกมา.....พอเฮียได้ยินเท่านั้นแหละ สั่งลงมาเลยมาให้ทำปานเป็น Rock ปานแบบอะไรวะ ปานไม่ต้องการ Rock.....พอได้ฟังเพลงที่เอามา ปานก็โอเค ประมาณนี้ก็ได้” (ธนพร แวกประยูร, สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2544)

การปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ใหม่ของตัวเธอเองเกิดขึ้นเช่นกันภายใต้การดูแลของบริษัทอาร์.เอส.ฯ ตั้งแต่การลดน้ำหนัก ตลอดจนการแต่งกาย การแต่งหน้า และจัดทรงผม รวมถึงการเปลี่ยนชื่อ จาก ปาน เป็น ปาน ด้วย แต่เธอก็ปฏิเสธ และทางบริษัทอาร์.เอส.ฯ ก็ยินยอม เธอจึงมีชื่ออัลบั้มว่า ปาน ธนพร ในท้ายที่สุด

รูปภาพที่ 4.12 แสดงภาพปกซีดี ของ ปาน หรือ คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ หรือ อ่อน เจ้าของอัลบั้ม ลูกอ่อนเที่ยว
ล่าสูด สังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด

รูปภาพที่ 4.13 แสดงภาพถ่ายของ คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ ก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักร้องใน
สังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด

อ่อน หรือ ชื่อเดิมคือ อ้น ซึ่งภายหลังได้เปลี่ยนเป็น อ่อน โดยบริษัทอาร์.เอส. เป็น
ผู้ตั้งให้

“อยู่ดีๆ ก็มีพี่เค้ามาบอกว่าต้องเปลี่ยนชื่อนะ จาก อ้น เป็นอ่อน เพราะว่าเฮีย (คุณ
สุรชัย เชษฐโชติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทอาร์.เอส.)บอกว่า มันจะได้เข้ากับเพลง อ่อนไว้
เฮียเป็นคนบอกเองเลย ตอนแรกๆ ก็ไม่ยอม เพราะแม่ก็เรียกมาตั้งแต่เด็กๆ ว่า อ้น พี่หน่ง AR(คุณ
เทพโยธิน สุวรรณทองกุล หัวหน้าแผนกบริหารศิลปิน บริษัทอาร์.เอส.) ก็บอกว่า ต้องเปลี่ยนแล้ว
นะ เราก็เออ... ตอนหลังที่บ้านก็เรียกอ่อน ตอนนั้นก็เลยเป็นอ่อนไปแล้ว”

อ่อน มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัด จันทบุรี แต่เนื่องจากคุณพ่อ ซึ่งมีอาชีพค้าพลอย
ต้องเข้ามากรุงเทพฯ บ่อย ครอบครัวของเธอ ซึ่งมีคุณแม่เป็นแม่บ้าน มีพี่สาวและพี่ชายอย่างละ 2

คนเธอเป็นคนสุดท้อง จึงได้ย้ายครอบครัวเข้ามากรุงเทพฯ ตั้งแต่เธออายุประมาณ 10 ปี เธอเป็นเด็กมีความฝันที่จะเป็นนักร้องมาตั้งแต่เล็กๆ เนื่องจากเธอเป็นเด็กที่ชอบร้องเพลงมาก

“ก็คือ อยากรับเป็นนักร้องตั้งแต่เด็กๆ แล้วค่ะ ชอบร้องเพลงตั้งแต่เด็กแล้วค่ะ คือจริงๆ แล้วเราชอบดูวิดีโอ พวกคอนเสิร์ต หรือชอบดูทีวี ที่เป็นรายการคอนเสิร์ต อย่าง 7 สี สาว สาว ก็ชอบ พี่เบิร์ด (คุณธงไชย แม็คอินไตย์) นี่ชอบมาก ก็ไปดูคอนเสิร์ต พี่เบิร์ด มาด้วย ก็ทำให้ชอบร้องเพลง อยากรับเป็นนักร้อง”(ลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 26 เมษายน, 2544)

ด้วยการที่เธอชอบร้องเพลงนี้เอง เมื่อมีโอกาสเข้ามากรุงเทพฯ และทราบว่ามีประกวดร้องเพลงที่ไหน เธอจะเข้าสมัครประกวดร้องเพลงกับเค้าด้วย โดยอาศัยการฝึกซ้อมด้วยตัวเอง และมีพี่ๆ ช่วยกันคอยแนะนำ การประกวดครั้งแรกของเธอ เมื่อเธออายุได้ 11 ปี ในงาน Future Star Singing Contest ผลการประกวดของเธอได้เข้ารอบ 10 คนสุดท้าย ด้วย เพลงเธอคือที่สุด และ เพลงจากเพื่อนคนหนึ่ง ของ นัท หรือ คุณ มิเรียม เบเนเน่ทตี

“เป็นการประกวดร้องเพลงของ Future Star Singing Contest รู้สึกว่า พี่แอน นันทนา บุญหลง จะเป็นคนจัด....ไม่ได้คิดอะไรคิดแค่ว่าอยากประกวด อยากร้องเพลง บนเวทีว่าจะเป็นอย่างไง แล้วก็จะมี เจ็ววรรณ เป็นพี่สาวคนโต คอย Train ให้ เธอ.. ว่าร้องแบบนี้แบบนี้สิ แบบนี้ดีกว่านะ.....ตอนนั้นร้องเพลง รอบแรก เพลงเธอคือที่สุด ของนัท พอรอบสอง ร้องเพลงซ้ำ จากเพื่อนคนหนึ่ง ของนัทอีกเพราะชอบเพลงนี้.....ผลก็เข้ารอบ 10 คนสุดท้าย” (ลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 26 เมษายน, 2544)

หลังจากการประกวดในงานนั้น กรรมการคนหนึ่งในงาน ชื่อ คุณ ณัฐฎิณัฐ หิรัญสมบุญ หรือ เต็ดดี้ มีหน้าที่หานักร้องให้กับ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ได้ทาบทามเธอให้เข้าไปทดสอบเป็นนักร้องที่ บริษัทแกรมมี่ฯ พร้อมกันนั้น ผู้เข้าประกวดที่เข้ารอบ 10 คนสุดท้าย ผู้จัดการประกวดคือ คุณ นันทนา บุญหลง ก็จะไปทดสอบเป็นนักร้องที่ บริษัทแกรมมี่ฯ ด้วยเช่นกัน ซึ่ง อ่อน ได้ไปทดสอบด้วย โดยการร้องเพลงแล้วบันทึกเสียง ถ่ายรูปและวิดีโอไว้แต่ผลก็เงียบหายไป

ทางครอบครัวเห็นว่า เธอชอบร้องเพลงจริงๆ คุณพ่อจึงส่งให้เธอไปเรียนร้องเพลงที่ โรงเรียน MS Voice Studio ของ คุณมณีนุช สเมรสุต โดยที่คุณพ่อตั้งใจว่าหากมีการประกวดอีกครั้ง เธอจะได้ประสบความสำเร็จ ในขณะที่เรียนร้องเพลง ช่องทางในการเป็นนักร้องก็อยู่ไม่ไกลจากเธอมากนัก เนื่องจากบริษัทเทปเพลง มักจะมาจัดทดสอบเป็นนักร้องที่โรงเรียนสอนร้องเพลงแห่งนั้น เพื่อหานักร้องเข้าสังกัด แต่เธอมักจะไม่ได้ไปร่วมคัดเลือก เนื่องจากเธอเห็นว่า ส่วนมาก

นักเรียนในโรงเรียนที่ไปทดสอบมักจะไม่ผ่านการทดสอบกัน ทำയสุดเธอยิ่งตัดสินใจเลิกเรียนร้องเพลงที่โรงเรียนแห่งนั้น แต่อย่างไรก็ตามเธอก็ได้พื้นฐานการร้องเพลงที่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลให้เธอได้ชนะการประกวดร้องเพลงในเวลาต่อมา

การประกวดร้องเพลงครั้งต่อมา มีขึ้นเมื่อเธออยู่ประมาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นการจั้ดประกวดร้องเพลง Nevla Soft Singing Contest ของ บริษัทอาร์.เอส.๗ เธอทราบข่าวจากรายการวิทยุ คลื่น 98.5 ซึ่งเธอฟังอยู่เป็นประจำ เธอตัดสินใจเข้าประกวด โดยอัดเสียงร้องใส่เทป พร้อมรูปถ่ายส่งไปสมัคร โดยเธอเลือกเพลงของ คุณกรพินธุ์ พวงโพธิ์ เพลง ปิดประตู ผลก็คือเธอเข้ารอบ และชนะเลิศการประกวดร้องเพลงในครั้งนี้ด้วย เพลง ใครๆ ก็ไม่รัก ของ คุณ เจนนี่-คอลลี่ (นักร้องในสังกัดของ บริษัท แกรมมี่๗)

“นั่งฟังวิทยุอยู่ที่บ้าน คลื่น 98.5 คลื่น Z ก็มี spot ประกอวร้องเพลง Nevla Soft Singing Contest 1999...หนูก็อัดเทปเสียงสดส่งไป ก็มี 2 เพลง เพลงปิดประตู ของ กรพินธุ์ กับรูปถ่าย ก็ส่งเทปกับรูปถ่ายไป...เวทนีนี้เค้าอยากได้ใ้ๆ เค้าไม่ต้องการนักร้องที่ โทวี power ขนาดนั้น ร้องแค่แบบที่เหมาะกับตัวเอง แบบใ้ๆ จริงๆ สามารถไปเป็นนักร้องได้จริงหนูก็เลือกเพลงใครๆ ก็ไม่รัก....ผลก็คือได้ที่ 1” (ลัคนา หวงมณีรุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 26 เมษายน, 2544)

ผลจากการชนะการประกวดครั้งนั้น เธอยิ่งได้รับการชักชวนจาก บริษัทอาร์.เอส.๗ ให้เข้ามาทดสอบเป็นนักร้องในสังกัด โดยในการทดสอบเสียงร้อง เธอเลือก เพลงให้ฉันพูดอะไร ของ คุณ นภัสสร บุรณะศิริ หรือ โม่ม่ และการทดสอบทางภาพ (Screen Test) ด้วยการถ่ายภาพนิ่งและถ่ายวิดีโอเทป ซึ่งกว่าที่ เธอจะได้เซ็นสัญญาับบริษัท ก็ต้องผ่านการทดสอบอีกหลายขั้นตอน ทั้งการทดสอบในเรื่องของทางภาพและการร้องเพลง รวมทั้งการอบรมต่างๆ ที่ทางบริษัทจัดขึ้นให้กับเธอ เพื่อเป็นการพร้อมให้กับเธอก่อนการทดสอบครั้งสุดท้าย ทำยที่สุดเธอยิ่งได้เป็นนักร้องในสังกัดของ บริษัทอาร์.เอส.๗

“แล้วก็ได้มาทดสอบกับอาร์.เอส. ไม่ใช่ว่าชนะแล้วได้มาทดสอบเลยนะ เค้าติดต่อทีหลัง...ก็เข้าไปอัดเสียงร้อง เพลงให้ฉันพูดอะไร แล้วก็มีการแต่งหน้าทำผม ถ่ายรูป ถ่าย วิดีโอให้เราลอง Lip Sync กับเพลง...แล้วก็ได้ไปคุยกับ พี่เถา (คุณสถาพร พาณิชยรัชชาพงษ์ ผู้อำนวยการสายการตลาดและส่งเสริมการขาย) กับเสี่ย (คุณสรุชัย เศษฐฐิทธิศักดิ์) ได้เข้ามาเป็นนักร้อง แต่ก็มีเข้ามาเรียนก่อน แล้วทดสอบสุดท้ายอีกที ก็มีเรียนร้องเพลง เรียนเต้น แล้วก็เรียน Acting ทั้งหมดก็ 3 เดือน” (ลัคนา หวงมณีรุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 26 เมษายน, 2544)

หลังจากนั้นทางบริษัทอาร์.เอส.๒ เริ่มสร้างผลงานให้กับเธอทันที โดยมีทีมงานผลิตเพลงเป็นผู้ดูแลการสร้างผลงานให้กับเธอ ซึ่งผลงานของเธอจะมีส่วนผสมจากความต้องการของตัวเธอและความต้องการของบริษัท ที่อยากจะให้เธอออกมาเป็นนักร้องในรูปแบบใด สุดท้ายเธอมีผลงานออกมาในลักษณะ ของนักร้องใสๆ ดนตรีมีความหลากหลาย ทั้งแนวป๊อป และ ร็อค ในชื่ออัลบั้ม ลูกอ่อนที่ยาวล่าสุด ซึ่งมีที่มาจากชื่อเพลงนำในการส่งเสริมการจำหน่าย คือ เพลงอ่อนไว้

“ก็เป็นการคุยเพื่อจะเริ่มทำงานเพลง เค้าก็จะคุยว่าอ่อนอยากได้แบบไหน สไตล်ไหน ตอนนั้นอ่อนจะชอบ Tata Young แล้วก็ Brithney ซึ่งอ่อนรู้สึกว่าคุณคล้ายกัน แต่ที่เค้าก็บอกว่า ถ้าทำแบบ Brithney สำหรับเมืองไทยจะแรงเกินไป.....เค้าก็บอก หนูควรจะเอาแชร์กันระหว่างตัวเองกับ ศิลปินที่เราชอบ ก็เลยออกมามากลายเป็นแบบนี้” (ลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 26 เมษายน, 2544)

และจากเพลง อ่อนไว้ นี้เอง ก็เป็นที่มาของการเปลี่ยนชื่อเล่นของเธอ จาก อ้น เป็น อ่อน ในการแปลงเปลี่ยนรูปลักษณ์ใหม่ของเธอ นอกจากการเปลี่ยนชื่อแล้ว ด้วยเหตุผลที่บริษัทต้องการให้เธอ ดูมีความน่ารักสดใสขึ้น การเปลี่ยนเรื่องของ การแต่งกาย ทรงผม และการแต่งหน้า เธอก็ได้รับการปรับแต่งเช่นกัน

“ฝ่ายสร้างสรรค์ เข้ามาคุยด้วยแล้วบอกว่าอยากได้เสื้อผ้าแบบไหน ซึ่งเราก็บอกว่าอยากได้เสื้อผ้าสบายๆ เสื้อตัวกางเกงตัว เพราะว่าถ้าใส่หนาๆ เยอะมันจะรู้สึกอึดอัดแล้วก็ไม่สบายตัว.....ก็ได้เป็นชุดที่ใส่แบบในปกเทป เป็นขาวกับเหลือง แล้วก็ชุดที่ดีที่สุด ซึ่งมันดูสวยมันดูญี่ปุ่นดี.....” (ลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 26 เมษายน, 2544)

หลังจากนั้น ความฝันของ อ้น หรือ อ่อน ก็กลายเป็นจริงด้วยการเป็นนักร้องน้องใหม่ของวงการเพลงไป

รูปภาพ 4.14 แสดงภาพถ่ายของ อ่อน หรือ คุณัดคณา หวงมณีรุ่งโรจน์ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. คุณพิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร หรือ โหน่ง อัลบั้ม NONG (PIMLUCK):
POSSIBLE สังกัด บริษัทเบเกอร์ มิวสิก จำกัด

รูปภาพที่ 4.15 แสดงภาพถ่าย Screen Test ของ โหน่ง หรือ คุณพิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร ในการสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับเธอ ภายใต้การดูแลของ บริษัทเบเกอร์ มิวสิก จำกัด

ชีวิตของ โหน่ง เริ่มต้น จากจังหวัดเชียงใหม่ เกิดเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2521 มีคุณแม่เป็นชาวจังหวัดลำพูน ส่วนคุณพ่อเป็นชาวอีสาน หลังจากจบระดับประถมศึกษาที่กรุงเทพฯ เธอก็ได้ย้ายไปศึกษาต่อ ระดับ High School ที่ รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยไปอาศัยอยู่กับคุณย่าและพี่สาว ตลอดเวลา 14 ปี เธอไม่เคยกลับมาประเทศไทยเลย เธอจึงค่อนข้างที่จะมีความกล้าคิดกล้าแสดงออกแบบวัยรุ่นอเมริกา ประกอบกับเธอเป็นคนชอบร้องเพลงอยู่แล้วตั้งแต่เด็ก ซึ่งคุณแม่เองก็ชอบ และสนับสนุน จึงทำให้เธอชอบการแสดงและการร้องเพลงเป็นชีวิตจิตใจ

“คุณแม่เล่าให้ฟังมาชอบร้องเพลงมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว ชอบแยกปากร้องเพลง บนรถเมล์ ก็เคยมาแล้ว คุณแม่บอกว่าอายุมาก และอีกอย่าง คุณแม่จะชอบให้หนูกับพี่สาวร้องเพลง แล้วคุณแม่ก็จะอัดใส่เทปไว้ฟัง จริงๆ คุณแม่เองก็ชอบร้องเพลงเหมือนกัน คุณแม่ร้องเพลงเพราะนะคะ เป็น hobby ที่คุณแม่ชอบมาก แล้วก็ชอบอัดเสียงตัวเองเหมือนกัน”(พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2544)

14 ปีที่อยู่อเมริกา เธอเข้าชมรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงตลอด ไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลงประสานเสียง การเต้นรำ และการละคร แต่ดูเหมือนว่า การเล่นละครเวทีจะเป็นสิ่งที่เธอชอบที่สุด เธอจะเข้าทดสอบบทละครเรื่องต่างๆ เพื่อจะเข้าไปร่วมแสดงกับคณะละครเหล่านั้นอยู่เป็นประจำ ซึ่งก็นับว่าเธอประสบความสำเร็จในหลายๆ ครั้งที่เข้าไปขอทดสอบ รวมทั้งหมดประมาณ 2000 รอบการแสดง ในหลายเรื่องเธอได้เป็นถึงนางเอก

ความเป็นนักร้องของเธอปรากฏขึ้น หลังจากที่ครั้งหนึ่งเธอเข้าไปทดสอบบทละคร แต่กลับเข้าไปบริษัทจัดหานักแสดง (Modeling) กำลังทดสอบนักร้องกัน ซึ่งเธอก็เข้าไปทดสอบเสียงร้องและได้ผ่านเข้าไปเป็นนักร้องวงดนตรีที่เป็นนักร้องหญิงด้วยกันอีก 2 คน แต่เป็นลักษณะของนักร้องไม่ได้อัดเสียงชาย เธอได้ออกแสดงคอนเสิร์ตเกือบทุกอาทิตย์ ทำให้ความสนใจของเธอจากการแสดงละครเวที เปลี่ยนมาเป็นเรื่องของการเป็นนักร้อง

“ฟลุคมากครั้งหนึ่ง คือตอนนั้นเราไป Audition ละครเวทีเรื่องหนึ่ง แต่แบบ คำส่งไปอีกทีหนึ่ง แล้วเราก็ไปที่ผิดด้วย เราก็เดินเข้าไป Audition อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมันเป็นคนละเรื่องกันเลย ซึ่งเค้ากำลังหานักร้อง Threo อยู่ มีคน Asia คน Spanish แล้วก็ ผู้หญิง อเมริกัน คนขาว อยากได้ผู้หญิง 3 คนมาทำวง band” (พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2544)

จนอายุได้ 18 ปี เธอกลับมาเยี่ยมญาติ ที่เมืองไทย และเห็นว่ามีเปิดทดสอบบทละครเพลง เรื่องวิมานเมือง ของ บริษัทแอ็กซ์เช็ทท์ จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) เธอได้สมัครเข้าทดสอบและผ่านเข้าไปแสดงในบทบาทนางเอกของเรื่อง ทำให้เธอเป็นที่รู้จักในวงการบันเทิง หลังจากเสร็จสิ้นละคร ทาง บริษัทแกรมมี่ฯ ชักชวนเธอให้มาเป็นนักร้องในสังกัด แต่เธอยังไม่ได้ตอบตกลงขอเดินทางกลับไปอเมริกา ก่อน แต่ความคิดที่อยากจะเป็นนักร้องในประเทศไทยเริ่มชัดเจนขึ้น

เธอตัดสินใจมาเรียนต่อที่เมืองไทยในที่สุด และกลับมาพร้อมเดโมเทป ที่เธอสร้างขึ้นเอง โดยตั้งใจที่จะนำมาเสนอบริษัทเทปเพลง เธอตัดสินใจไปเสนอที่ บริษัทเบเกอร์ จำกัด ด้วยการแนะนำของเพื่อน โชคเข้าข้างที่เธอได้เจอกับ คุณบอย โกสิยะพงษ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอร์ แต่เธอก็ไปยื่นเดโมเทปที่ บริษัทแกรมมี่ ด้วยเช่นกัน ซึ่งทั้งสองบริษัทสนใจอยากให้เธอร่วมงานด้วย แต่สุดท้ายเธอได้เลือกเข้ามาอยู่ในสังกัด บริษัทเบเกอร์ ด้วยเหตุผลที่ชอบสไตล์เพลงของ บริษัทเบเกอร์

“ก็ไปยื่น 2 ค่าย คือ เบเกอร์ กับแกรมมี่ แต่ frist choice เป็น เบเกอร์...คือวันนั้นเราก็ก็นึกว่าจะเจอพี่เค้า แคเราก็ก็นึกไปด้วย แล้วเราก็ก็นึกพี่เค้า พอพี่เค้าเดินผ่าน เราก็ก็นึก พี่เขา ยื่นเทปให้ แล้วเราก็ก็นึกกับเพื่อนเรา แล้วเพื่อนเราก็ก็นึกกับพี่ บอย อยู่แล้ว” (พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2544)

ทาง บริษัทเบเกอร์ ให้เธอเริ่มสร้างงานเพลงได้เลย โดยบริษัทให้อิสระกับเธอเต็มที่ ให้โอกาสเธอเป็นโปรดิวเซอร์ให้ตัวเองได้ แต่เธอก็ก็นึกจะมีโปรดิวเซอร์จากทางบริษัท เมื่อได้โปรดิวเซอร์แล้ว เธอก็ก็นึกทำงานกับโปรดิวเซอร์ทันทีเช่นกัน ใช้เวลาไม่กี่เดือน เธอก็ก็นึกผลงานเพลงเป็นของตัวเอง

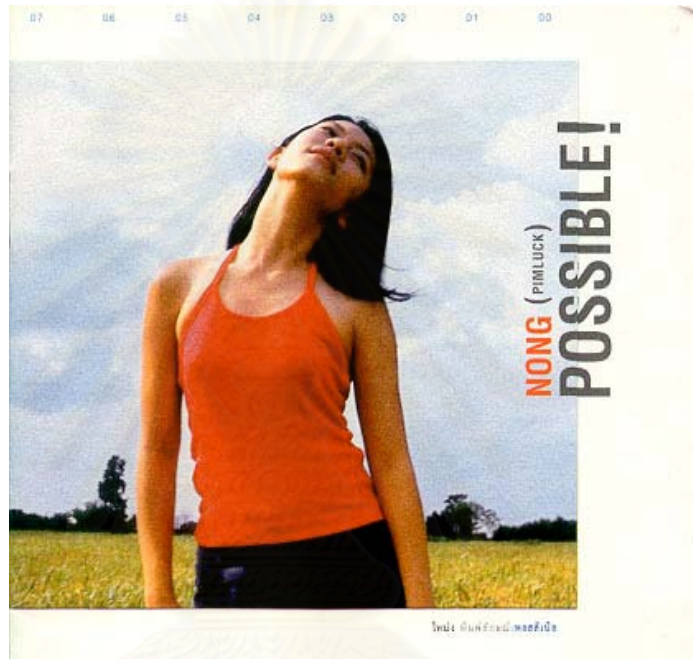
“ก็เริ่มทำงานเพลงเลย แต่ยังไม่ได้อ่านหนังสือ โห่งก้ใจร้อนอีกแล้ว โห่งก้โทรไปถามว่าพี่เมื่อไหร่ได้เริ่ม เค้าก็ถามว่าโห่งก้มี producer คนไหนที่อยากทำด้วยหรือเปล่า โห่งก้ก็ไม่วู้จักใคร เพียงแต่อยากเริ่มทำแล้ว แล้วก็ถามว่าอยากทำประมาณไหน อยากเป็น Producer เองหรือเปล่า เค้าให้อิสระกับเรามาก แต่เรายังไม่เก่งพอ อยากมี Producer มากกว่า” (พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2544)

แม้ว่าในการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงรูปลักษณ์ใหม่สำหรับการเป็นนักร้องของเธอจะมีทีมงานจัดการให้ แต่เธอขอมีส่วนร่วมทุกครั้งที่มีการประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ไม่ว่าจะเรื่องแต่งตัว แต่งหน้า หรือ ทรงผม รวมถึงการแสดงออกบนเวทีด้วย

“ก็มีเรื่องของเสื้อผ้า มี stylist มาวัดตัว ชุดแรกเราก็ก็นึกไม่ได้เน้นแฟชั่นเท่าไร โห่งก้ก็เลยไม่ได้คุมเอง ก็มีทีมงานจัดการให้หมด แต่ทุกคนที่มีประชุมว่าจะใส่ชุดอะไรสีไหน โห่งก้ก็จะเข้าด้วย เป็นแนวตื้อ แล้วก็ถ่ายปก....เค้าก็ให้ไปเรียน performance ไม่ได้ให้ไปเรียน Dancing เพราะชุดแรกเป็น full band ส่งไปเรียนกับ ครูก๊ก (คุณปรเมศร์ กฤษณามระ) คือกับโห่งก้เค้าก็จะปล่อยๆ ฟรีๆ คือเค้าก็จะกล้อง VDO Camera แล้วอัดเรา ให้เราทำอะไรก็ได้ปล่อยตามอารมณ์ เราแล้วก้

นั่งวิจารณ์กันสองคน ที่เรียนส่วนใหญ่เป็น ฟรีสไตล์ 'ไม่ได้เป็นท่า fix ใช้เวลาไม่นาน' (พิมพ์
 ลักษณะ กมลเพชร, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2544)

ชีวิตบทใหม่ของเธอในการเป็นนักร้องหน้าใหม่จึงเริ่มบรรเลงขึ้นหลังจากนั้น

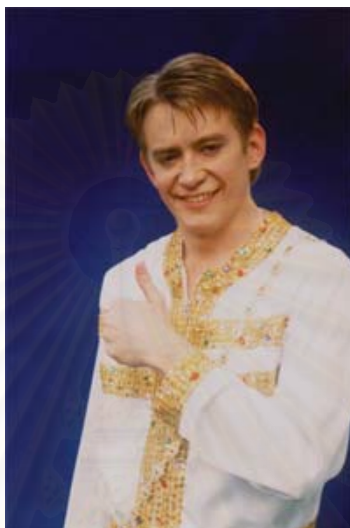

รูปภาพที่ 4.16 แสดงภาพถ่ายปกซีดีของ โหน่ง หรือ คุณพิมพ์ลักษณะ กมลเพชร อัลบั้ม NONG
 (PIMLUCK) : POSSIBLE สังกัด บริษัทเบเกอรี่ จำกัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่ง

1. คุณโจนัส แอนเดอร์สัน อัลบั้ม ผมชื่อโจนัส สังกัด บริษัทมีเดีย มิวสิค กรุ๊ป จำกัด

รูปภาพที่ 4.17 แสดงภาพถ่ายของ คุณโจนัส แอนเดอร์สัน เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของ บริษัทมีเดีย มิวสิค กรุ๊ป จำกัด

โจนัส เกิด และเติบโตที่ประเทศสวีเดน และด้วยความที่ โจนัส นับถือ ศาสนาคริสต์ การเข้าร้องเพลงนมัสการพระเจ้าในโบสถ์ทุกครั้งจึงเป็นการฝึกฝนความสามารถทางด้าน การร้องเพลงและความรักในเสียงเพลงให้กับ โจนัส มาตั้งแต่เด็ก ๆ

โจนัส เดินทางมาประเทศไทย กับกลุ่มอาสาสมัครทำงานเผยแพร่ศาสนาคริสต์ที่ ใช้ชื่อว่า The Family เป็นองค์กรที่ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส โจนัส เป็นหนึ่งในสมาชิกของ The Family กิจกรรมหลักๆ ที่ The Family ทำคือ จะใช้เสียงเพลงเป็นสื่อในการทำกิจกรรมเพื่อเด็ก

“ทำงานอยู่ในกลุ่ม อาสาสมัครของ The Family ซึ่งจะใช้เพลงเป็นสื่อในการทำกิจกรรม ซึ่งผมเองก็จะทั้งร้องทั้งเต้น เวลามีกิจกรรมอยู่แล้ว” (โจนัส แอนเดอร์สัน, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2544)

จากการทำกิจกรรมต่างๆ นี้เอง จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ โจนัส ได้รู้จักเพลงลูกทุ่ง และได้ร้องเพลงลูกทุ่งเป็นครั้งแรกในงานๆ หนึ่ง โดยที่โจนัสเองก็ไม่เคยร้องมาก่อน แต่อาศัยจากฝึกร้องตามเทปเพลง ซึ่งเพลงลูกทุ่งที่ โจนัส ร้องครั้งแรกคือ เพลงสัญญาก่อนลา

“ตอนแรกก็ร้องเพลงทั่วไป แต่มีอยู่งานหนึ่ง เค้ก้าเชิญไป เป็นงานชุมชนงานหนึ่ง ทางเจ้าภาพเค้ก้าขอให้ร้องเพลงลูกทุ่งเพลงหนึ่ง ผมก็โอเค ก็ได้ฝึกไป พยายามร้องให้ได้ ซึ่งพอร้องออกไปผลตอบรับก็ดีมาก.....เพลงแรกที่ร้องเป็นเพลงสัญญาก่อนลา” (โจนัส แอนเดอร์สัน, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2544)

หลังจากการร้องเพลงลูกทุ่งในครั้งแรก ซึ่งสร้างความประทับใจให้กับผู้ที่มาร่วมงานเป็นอย่างมาก โจนัส จึงได้ร้องเพลงลูกทุ่งออกงานมาโดยตลอด รวมระยะเวลาประมาณ 4 – 5 ปี แต่ก็ร้องได้เพียงไม่กี่เพลง ส่วนมากเป็นเพลงที่กำลังได้รับความนิยมในขณะนั้น เช่น เพลงสังนาง ของ คุณมนตรีสิทธิ์ คำสร้อย, เพลงรักจริงให้ติงนัง ของ คุณรุ่ง สุริยา เป็นต้น

โจนัส ได้รับการทาบทามจาก บริษัทมีเดีย มิวสิค กรุ๊ป จำกัด หลังจากทีบริษัท ได้เห็น โจนัส ร้องเพลงลูกทุ่งจากเทปบันทึกภาพการแสดงของ The Family งานหนึ่ง เป็นการทาบทามให้โจนัสเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดของบริษัท โจนัสไม่ได้ตกลงในทันทีเนื่องจากยึดงานของ The Family เป็นหลัก แม้ว่า โจนัส ไม่ได้ตกลง แต่ทางบริษัท ก็เชิญ โจนัส ให้มาร่วมแสดงคอนเสิร์ต ในรายการเวทีไทยและงานอื่นๆ ของบริษัท ซึ่งก็ได้รับการตอบรับจากคนฟังเป็นอย่างดี แต่ จนในที่สุดโจนัสก็ตอบตกลง เป็นนักร้องในสังกัดของ บริษัท มีเดีย มิวสิค กรุ๊ปฯ

“ตอนแรกที่ยังไม่ชว่นแน่นอน คือเค้ก้าจะแบบเชิญออกรายการเวทีไทยก่อน ผลตอบรับก็ออกมาดี ก็ยังไม่ได้เซ็นสัญญา.....ก็มีงานแบบนี้ หลายงาน ก็รู้จักกันไปเรื่อยๆ แล้วก็มาร่วมกิจกรรมกันบ้างนิดหน่อย เค้ก้าก็เชิญให้ขึ้นเวทีต่างๆด้วย แล้วหลังจากนั้น ก็เสนอเรื่องเทป ผมก็เลยเริ่มซ้อมกับครูป๊อด” (โจนัส แอนเดอร์สัน, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2544)

ครูป๊อด หรือ คุณพนม วิไล ครูเพลงและผู้จัดการฝ่ายผลิตสายงานเพลงลูกทุ่งของ บริษัทมีเดีย มิวสิค กรุ๊ปฯ เป็นผู้ดูแลและฝึกฝนการร้องเพลงลูกทุ่งที่ถูกต้อง รวมไปถึงการแสดง การพูดคุยต่างๆ โดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน พร้อมกับเป็นการเลือกเพลงให้กับโจนัสด้วย

“เค้ก้าก็จะเลือกเพลงที่จะลงอัลบั้ม เอาให้ฟัง แล้วก็ฝึกร้อง ก็ฝึกอยู่ประมาณ เดือนหนึ่ง แต่ว่าตอนนั้นผมทุ่มเทเต็มที่ไม่ได้ทำอย่างอื่นเพราะเค้ก้ามีเวลาจำกัด อยากรักให้งานเสร็จเร็วๆ” (โจนัส แอนเดอร์สัน, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2544)

ด้วยเวลาเพียง 1 อาทิตย์ โจนส์ก็บันทึกเสียงเสร็จ หลังจากนั้น ทางบริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป ก็เริ่มปรับปรุงรูปลักษณ์ให้กับโจนส์ ด้วยการออกแบบเสื้อผ้า แต่งหน้า และทรงผม เพื่อให้โจนส์เป็นนักร้องลูกทุ่งตามแบบที่บริษัทต้องการ พร้อมกับเพิ่มความสามารถทางด้านการแสดง การเต้นรำ โดยจัดหาครูมาสอนให้

“การอัดเพลงก็ใช้เวลา บางเพลงก็ใช้วันหนึ่งเต็มๆ บางเพลงนี่คือ 2 เพลง วันเดียวรวมทั้ง 10 เพลงก็ประมาณ อาทิตย์หนึ่งก็เสร็จ เพราะว่าเข้าไป Studio ทุกวันจนเสร็จ...ก่อนหน้านั้นก็จะมีการ ส่งไปตัดผม แล้วก็มีช่างมาวัดตัว มาวาง concept ตรงนั้น ทุกอย่างมันไปพร้อมๆ กันหมด มันก็จะยุ่งๆ อยู่ เพราะมันจะทั้งผม ทั้งเสื้อผ้า ทั้งซ้อมเต้น แล้วก็ร้องเพลง”(โจนส์ แอนเดอร์สัน, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2544)

ในที่สุดนักร้องลูกทุ่งชาวสวีเดนที่ชื่อ โจนส์ แอนเดอร์สัน จึงขึ้นทำเนียบของวงการลูกทุ่ง ด้วยอัลบั้มเพลงลูกทุ่งครั้งแรกในชีวิตที่มีชื่อว่า ผมชื่อโจนส์

รูปภาพที่ 4.18 แสดงภาพปกเทป คุณโจนส์ แอนเดอร์สัน อัลบั้ม ผมชื่อโจนส์ สังกัด บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด

2. คุณเกษม คมสันต์ อัลบั้ม เก็บไถ่ขึ้นลาน สังกัด บริษัทชัวร์ ออดิโอ จำกัด

รูปภาพที่ 4.19 แสดงภาพถ่ายของ คุณเกษม คมสันต์ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ของ บริษัทชัวร์ ออดิโอ จำกัด

เกษม คมสันต์ หรือ ชื่อเดิม คือ สมนึก ศรีทร ซึ่งภายหลัง บริษัทชัวร์ ออดิโอฯ เป็นผู้ตั้งใหม่หลังจากที่ สมนึก มาเป็นนักร้องในสังกัดแล้ว

“พีโต (คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการและโปรดิวเซอร์ ของบริษัท ชัวร์ ออดิโอฯ) ตั้งให้ ชื่อของผมเนี่ยะ เกือบ 2 ปีแล้วยังตั้งไม่ได้เลย คือ พีโตเค้าก็หาไปเรื่อยๆ ว่า เอ... ชื่อยังไงให้เข้ากับบุคลิกเราดีก็เลยได้ เกษมราชฎร์ คมสันต์ แต่ว่ามันยาวไป ก็เลยตัด เหลือ เกษม คมสันต์ ก็เสนอกกรรมการ ทุกคนก็โอเค ดูสมตัวไม่ over จนเกินไป” (เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544)

สมนึก หรือ เกษม เกิดเมื่อ 6 มีนาคม 2513 ที่ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ในครอบครัวชาวนา เกษม ชื่นชอบและรักในเพลงลูกทุ่งตั้งแต่เด็กๆ ด้วย วิทยุทรานซิสเตอร์เครื่องเล็ก ที่ จะเปิดฟังเพลงลูกทุ่งทุกครั้งทีไปเลี้ยงควาย และความคิดที่อยากเป็นนักร้องก็เกิดขึ้นไปพร้อมๆ กัน

เกษม ได้โชว์ความสามารถในการร้องเพลงครั้งแรกในชั้นเรียนสมัยประถมศึกษา ด้วยของรางวัลคือ ชุดนักเรียนชุดใหม่ เป็นสิ่งแลกเปลี่ยน จากการที่ เกษม ประสบความสำเร็จในการแข่งขันร้องเพลงเล็กๆ นี้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกษม สมัครประกวดร้องเพลงทุกครั้งทีทราบข่าว โดยฝึกฝนการร้องเพลงด้วยตนเองจากการฟังวิทยุ และอาศัย คุณสายัญ สัจญญา เป็นต้นแบบเสมอมา

“เค้านอกให้ผมร้องเพลงก่อนหนึ่งเพลง ถึงจะให้ ตอนนั้นเขาสั้นมากอายุ แต่ด้วยความอยากได้ชุดใหม่ไปอวดพ่อแม่ ก็เลยไปร้องเพลง ตอนนั้นร้อง เพลงออกพรรษาสัจญญา รัก ของ พี่เป่า สายัญ (คุณสายัญ สัจญญา) ผมจำได้ เพราะพี่เป่าเองผมก็ชอบมาแล้วก็เอาเป็นต้นแบบด้วย” (เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544)

การประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง แต่ละครั้งของเกษม มีทั้งที่ประสบความสำเร็จบ้าง ไม่ประสบความสำเร็จบ้าง แต่ทางครอบครัวไม่ค่อยสนับสนุนเท่าไร เนื่องจากอยากให้เกษม รับราชการมากกว่า เมื่อจบระดับชั้นประถมศึกษา เกษม จึงบวชเรียนต่อตามความต้องการของครอบครัว เกษมจบมัธยมศึกษาชั้นเอกหลังจาก 4 ปี ผ่านไป เกษม สึกออกมาด้วยความต้องการที่อยากจะเป็น นักร้อง เกษมเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมปลายในโรงเรียนประจำอำเภอ พร้อมกับได้เป็นนักร้องลูกทุ่งประจำวงดนตรีของโรงเรียน เกษมยังคงไม่ทิ้งความต้องการที่อยากจะเป็นนักร้อง เกษม จึงยังคงสมัครประกวดตามเวทีประกวดร้องเพลงลูกทุ่งอยู่เสมอ ด้วยความหวังว่าจะมีแมวมองมา เห็น และเริ่มสมัครประกวดข้ามจังหวัดด้วย แต่ทุกครั้งก็ต้องโกหกครอบครัวว่าไปทำกิจกรรมที่โรงเรียน เกษม ผลของการประกวดค่อนข้างที่จะประสบความสำเร็จจากหลายๆ เวที ด้วยนักร้องต้นแบบ คนเดิม คือ สายัญ สัจญญา

“พอขึ้น ม.5 เนี่ยผมอยากไปประกวดร้องเพลง เพราะเสาร์ อาทิตย์ เค้าจะมีจัดประกวด แถว จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ โคราช ก็ได้ยินข่าวจากทางวิทยุ วันเสาร์ผมก็จะบอกพ่อว่า วันนี้ผมไปทำกิจกรรมที่โรงเรียนนะ.....ที่อยากประกวดไม่อยากจะรางวัลหรอก แต่อยากให้แมวมองมามองเรา แล้วเอาเราไปปั้นเป็นนักร้อง เพราะคิดว่าจะมีทางเดียวที่จะเข้าไปเป็นนักร้อง ไม่ได้หวังเรื่องเงินเลย” (เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544)

แต่ความสำเร็จของ เกษม ยังไม่ถึงที่สุด เนื่องจากทุกการประกวดไม่เคยชนะเลิศ ภายหลังจากทราบจากกรรมการว่า เกษม หน้าตาไม่หล่อ เกษมตัดสินใจเข้ามาหางานทำที่กรุงเทพฯ หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พร้อมกับจะหาช่องทางในการที่จะเป็นนักร้อง โดยตั้งใจว่าจะไปเป็นนักร้องในร้านอาหาร แต่เมื่อมากรุงเทพฯ กลับไม่ได้ทำงานอย่างที่ตั้งใจ เกษม ได้ทำงานอย่างอื่น หลายๆ อย่าง ตั้งแต่เป็นเด็กปั้มน้ำมัน พนักงานเสิร์ฟในบาร์ พนักงานทำอาร์ทเวิร์คในโรงพิมพ์ หรือแม้กระทั่งโดนหลอกไปทำงานประกอบเฟอร์นิเจอร์ในโรงงานนรก

ตลอดเวลาที่อยู่กรุงเทพฯ เกษม พยายามหาช่องทางในการเป็นนักร้องตลอด ด้วยการไปประกวดร้องเพลงตามเวทีต่างๆ จากการฟังข่าวทางวิทยุ แต่เกษมก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเลยสักครั้ง เกษม เชื่อว่าเป็นเพราะตัวเองไม่หน้าตาไม่ดี จึงตัดสินใจไปทำศัลยกรรมเสริมจมูก ภายหลังจากจึงมาทราบว่า เป็นเพราะตนเองไม่มีความรู้ในการร้องเพลงที่ถูกต้อง

การประกวดครั้งสุดท้ายที่เกษมตั้งใจ คือการประกวดร้องเพลงของ คุณมนต์สิทธิ์ คำสร้อย ที่ทาง บริษัทซัวร์ ออดิโอฯ จัดขึ้น และการที่เกษมได้โชว์น้ำเสียงและลีลาในการประกวดครั้งนั้นเอง ได้เปลี่ยนชีวิตของเกษม คือทำให้เกษมได้เข้ามาเป็นนักร้องใน บริษัทซัวร์ ออดิโอฯ แม้ว่าการประกวดครั้งนั้น เกษม จะได้เพียงรางวัลที่ 3 ก็ตาม

“จน อายุผม 27 ทาง ซัวร์ เค้าจัดให้มีการประกวด ร้องเพลงของพี่ มนต์สิทธิ์ คำสร้อย ชูชดาชวยช่วยแม่ อ่านเจอในหนังสือพิมพ์ ผมก็เอว่ะ คิดว่าเป็นครั้งสุดท้ายแล้ว เพราะอายุเยอะแล้ว ผมก็ตั้งชื่อ ตอนเช้าซ้อมวัน แล้วลงทุน 500 บาท เข้าห้องอัดๆ เพลงเพื่อจะส่งเทปเข้าประกวด ก็ส่งไป ผ่านไปสองเดือน ก็คิดว่าไม่น่าจะได้แล้วละ” (เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544)

เกษม ยังคงไม่ได้สร้างผลงานในทันทีที่เข้ามาอยู่กับ บริษัทซัวร์ ออดิโอฯ โดยทางบริษัท ขอคุณนิสัยใจคอ ความประพฤติ พร้อมกับเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการร้องไปด้วยเป็นเวลา 2 ปี โดยให้ เกษม ออกแสดงคอนเสิร์ตตามจังหวัดต่างๆ ในฐานะนักร้องลูกวง และช่วยงานทุกอย่างในวงดนตรี พร้อมทั้งมาอยู่กับที่บริษัท ในระยะเวลา 2 ปีนั้น บริษัทได้สร้างผลงานเพลง ให้กับเกษมด้วย ภายใต้อการดูแลของ คุณ จรัล ภัทระพันธุ์

“หลังจากนั้นเค้าก็บอกว่าไม่ได้ออกเทปเลยนะ ขอดูใจก่อน 2 ปีคือ ช่วงปีสองปี นี้ผมก็ไปอยู่กับ พี่มนต์สิทธิ์ เป็น คอนวอย ก็คือ ขนสังกะสี แบกกลอง สร้างเวที ขนเวที ต่อเวที...ผมก็ตั้งใจทำงานเพลงจนเสร็จ 10 เพลง ก็ใกล้จะครบ 2 ปี พอดี พอเสร็จ ข้อแรกผมดีใจมาก

ถึงจะไม่ดังผมก็ไม่สนใจ ขอให้ผลงานเพลง ขอให้มีเทปวางบนแผง ก็ได้วางแผงปี 41 ชื่อชุด เก็บ ไถขึ้นลาน”(เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544)

ครบ 2 ปี สมนึก ศรีทร ก็มีผลงานเป็นของตัวเอง โดยภายใต้ชื่อ ใหม่ เกษม คมสันต์ โดยบริษัท จัดการดูแลการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ใหม่ให้ทั้งหมด ตั้งแต่เสื้อผ้า ทรงผม รวมถึงการทำคัลยกรรมจมูกใหม่ เพื่อให้ เกษม คมสันต์ ออกมาดูดีที่สุด นอกจากนั้นยังได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติมทั้งเรื่องการร้องเพลง และการแสดงออก รวมถึงการพูดคุย การวางตัวต่างๆ จากบริษัท ด้วย

รูปภาพที่ 4.20 แสดงภาพถ่ายปกเทปของ คุณเกษม คมสันต์ อัลบั้ม เก็บไถขึ้นลาน สังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. คุณนง พรพนา อัลบั้ม เลิกเขาเถอะพี สังกัด บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด

รูปภาพที่ 4.21 แสดงภาพถ่าย เด็กหญิงอมรรัตน์ วงศ์ษา ก่อนที่จะมาเป็น นก พรพนา นักร้องใน สังกัด บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด

นง พรพนา หรือ อมรรัตน์ วงศ์ษา เป็นคนอีสานโดยกำเนิด บ้านเกิดของเธออยู่ที่ จังหวัด สกลนคร ด้วยครอบครัวมีวงดนตรีลูกทุ่งเล็กๆ ที่ไปรับจ้างเล่นตามงานต่างๆ โดยที่มีเธอ และพี่น้องเป็นนักร้องนำในวง จึงทำให้ นก มีความรักในเสียงเพลง และร้องเพลงลูกทุ่ง เป็นตั้งแต่วัยเด็ก ๆ และมีคุณพ่อเป็นผู้คอยฝึกสอนให้

“ก็ชอบร้องเพลงมาตั้งแต่อายุ 5 ขวบ แล้วก็ในครอบครัว พ่อก็ร้องเพลงด้วย พ่อเล่นดนตรีเป็นด้วย เล่น คีย์บอร์ด คือที่บ้าน มีวงเล็กๆ เป็นวงของครอบครัว แล้วก็ไปเล่นตามงานต่างๆ เช่นงานแต่งงาน งานวันเกิด คือ พ่อจะเล่นคีย์บอร์ด แล้วให้ลูก ๆ เป็นนักร้อง นกเองก็เป็นนักร้องในวง ก็ทำให้เราได้ฝึกร้องมาจากตรงนั้น” (นง พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

นก เริ่มการประกวดร้องเพลงลูกทุ่งตั้งแต่อายุได้ 8 ปี ที่งานกาชาดประจำจังหวัด และได้รับรางวัลที่ 2 ด้วย เพลงหลักทางรัก ของ คุณสุนารี ราชสีมา และเธอได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าประกวดร้องเพลงในระดับอำเภอ ได้รับรางวัลชนะเลิศ แล้วเธอก็หยุดประกวดร้องเพลงไป จนทราบข่าวการประกวด Subaru Junior Award ทางโทรทัศน์ คุณพ่อจึงส่งเทปเสียงร้องของเธอไปเข้าประกวดด้วย ผลเธอเข้ารอบ 7 คนสุดท้าย ด้วย เพลงเล็กทั้งที่ยังรัก ของ คุณสุนารี ราชสีมา และ เพลงมายัซนหมาก ของ คุณพุ่มพวง ดวงจันทร์ หลังจากงานประกวดเธอก็ได้รับการทาบทามให้เข้าไปทดสอบที่ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

“พอประกวดซูบารุ เสร็จ ก็มีคนโทรติดต่อมาชื่อ คุณเท็ดดี (คุณณัฐภรณ์รัฐหิรัญสมบุญรณ ทำหน้าที่จัดหานักร้องให้กับบริษัทแกรมมี่ฯ) เค้าติดต่อให้หนูไปเทสต์ที่ แกรมมี่ฯ หนูก็ไป ไปถึงเค้าก็ถามว่าชอบร้องเพลงลูกทุ่งหรือ ร้องอย่างอื่นได้หรือเปล่า แล้วก็ให้รอกประวัติ แล้วก็ให้ร้องเพลง แนะนำตัว ถ่ายเป็น VDO ไว้ แต่ก็เงียบไป” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

การประกวดร้องเพลงของเธอยังคงดำเนินต่อไปเรื่อยๆ โดยอาจารย์ที่โรงเรียนจะพาไปประกวดตามจังหวัดต่างๆ และได้รับรางวัลที่ 1 ทุกครั้ง และการประกวดครั้งที่ทำให้ชีวิตของเธอเปลี่ยนไป เมื่อครั้งที่เธอมีอายุได้ 14 ปี และได้ลงประกวดร้องเพลงลูกทุ่งของโทรทัศน์สีช่อง 7 โดยการสนับสนุนของเปียร์ซ้าง และจาก เพลงตะวันลับฟ้า ของ คุณพุ่มพวง ดวงจันทร์ ที่เธอเลือกร้อง จึงทำให้เธอได้รับรางวัลชนะเลิศ และทำให้เธอได้พบ คุณขวัญชัย ไพรพนา หรือ ที่เธอเรียกว่า พ่อขวัญ นักจัดรายการวิทยุเสียงสามยอด หนึ่งในกรรมการตัดสินของงานประกวดในวันนั้น

“แล้วที่นี้ก็มาประกวดอีกครั้งหนึ่งที่ จ. อุตรฯ เค้ารับสมัครที่นั่น ประกวดที่นั่นแล้ว คนชนะก็จะมาประกวดต่อที่ช่อง 7 เป็นการประกวดของเปียร์ซ้าง....ตอนนั้นร้องเพลงตะวันลับฟ้า ของพี่ผึ้ง ก็ได้ที่ 1 ค่ะ....จากงานนี้ก็ให้นักได้เจอกับพ่อขวัญคือ พ่อขวัญเค้าไปเป็นกรรมการด้วย.....พ่อขวัญเค้าจะเอานักไปอัดแผ่นเสียง” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

คุณขวัญชัย ติดต่อกับครอบครัวของเธอ ว่าอยากจะพาเธอไปทำเทป คุณขวัญชัย ฝึกฝนความสามารถทางการร้องเพลงให้กับเธอ ด้วยการพาเธอไปร้องเพลงในงานต่างๆ พร้อมกับหาเพลงเพื่อจะสร้างผลงานให้กับเธอด้วย โดยคิดว่าจะนำผลงานนั้นไปเสนอบริษัทเทปเพลง

“พ่อขวัญก็ส่งเพลงมาให้ซ้อมเลย ก็มีครูเพลงหลายคนแต่งให้.... แล้วก็ส่งมาให้ซ้อมเรื่อยๆ คือ ส่งมาเราก็ซ้อมไป แล้วพอจบ ม.3 ก็มาคัดเพลง ตอนนั้นซ้อมทั้งหมด 30 เพลง” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

คุณขวัญชัย พาเธอมาอยู่ในสังกัดของ บริษัทมาสเตอร์เทปฯ ของ คุณชายศรี บัวเลิศ ด้วย คุณขวัญชัย และ คุณชาย มีความสนิทสนมกันเป็นส่วนตัว เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เธอจึงเดินทางมาอาศัยอยู่กับ บริษัทมาสเตอร์เทปฯ พร้อมกับเข้าห้องอัดเพื่อสร้างผลงานเพลงต่อไป โดยการดูแลของ คุณขวัญชัย และ คุณชาย

“หลังจากนั้น พ่อขวัญ ก็พามาเจอ คุณลุงยิ่ง (คุณชาย ศรีบัวเลิศ) พ่อขวัญ ก็พามารู้จักคุณลุงก่อน บอกว่าจะพาเด็กมาฝากทำเทป แต่ยังไม่เห็นสัญญาเพราะว่านกยังไม่จบ ม.3.....พอจบ ม. 3 ก็เข้าห้องอัด ก็มาอัดใหม่ที่ มาสเตอร์เทปเลย แต่ตอนนั้นก็ยังไม่เห็นสัญญา....พออัดเสียงเสร็จแล้ว วางแผนวันแรกถึงจะเซ็น เมื่อประมาณ 15 มิถุนายน 2542” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

ด้วยน้ำเสียงของเธอที่หวาน ซวนพั่ง ลักษณะคล้ายกับ น้ำเสียงของคุณพุ่มพวง ดวงจันทร์ บริษัทมาสเตอร์เทปฯ จึงสร้าง ผลงานชุดแรกของเธอออกมาเป็นเพลงช้าทั้งหมด บริษัทปรับปรุงรูปลักษณะให้เธอใหม่ ตั้งแต่ชื่อของเธอ จาก อมรรัตน์ วงศ์ษา มาเป็น นก พรพนา รวมถึงเสื้อผ้า ทรงผม การแต่งหน้า รวมทั้งการฝึกฝนเรื่องความสามารถเรื่องการร้องเพลง การแสดง การวางตัวต่างๆ ต่างอยู่ในความดูแลของบริษัททั้งหมด

“ไม่ค่ะ จริงๆ แล้วชื่อ นก พรพนา นี้ใช้ในการร้องเพลง แต่ชื่อจริง ชื่อ อมรรัตน์ วงศ์ษา ค่ะ....ก็คุณลุง กับ พ่อขวัญ คือ มาจากแฟนพ่อขวัญ เค้าชื่ออาพร พ่อขวัญนามสกุล ไพรพนา ก็เลยเอาพร มาใส่ พนา เลยมาเป็น นก พรพนา....ก็ต้องมาดูว่า จะต้องแต่งตัว แต่งหน้า ทำผมยังไง” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 เส้นทางของการเป็นนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

1. คุณนเรศ น้อยแนบ หรือ บัวลอย อัลบั้ม หัวใจของดอง สังกัด บริษัทรถไฟดนตรี จำกัด

รูปภาพที่ 4.23 แสดงภาพถ่ายของ บัวลอย หรือ คุณนเรศ น้อยแนบ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ของบริษัท รถไฟดนตรี จำกัด

เส้นทางก้าวเข้ามาเป็นนักร้องของ บัวลอย ค่อนข้างที่จะลำบากและยาวนาน บัวลอย เกิดวันที่ 12 สิงหาคม 2509 และ เริ่มต้นชีวิตที่ลำบาก ณ ตำบลบ้านพลู อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในครอบครัวที่คุณพ่อและคุณแม่แยกทางกัน บัวลอยจึงอาศัยอยู่กับยายมาโดยตลอด หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บัวลอย ออกมาทำงานรับจ้างทั่วไป ไม่ว่าจะเป็น งานก่อสร้าง ปีนมะพร้าว กรีดยาง ไถนา แต่ด้วยความที่รักในเสียงดนตรี เวลาในหมู่บ้านมีการแสดงดนตรี ก็จะไปแอบดูตลอด และก็ได้เริ่มหัดดนตรีครั้งแรกด้วยตัวเอง จากกีตาร์ที่มีครูในหมู่บ้านคนหนึ่งซึ่งบ้านอยู่ใกล้กันมาทึ่งเอาไว้

“เรื่องดนตรีที่ชอบมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว เวลาที่หมู่บ้านมีงานดนตรีก็จะแอบไปดูเค้าจุดเริ่มต้นของการเล่นดนตรีนี้ ก็คือ ในหมู่บ้านจะมีรุ่นพี่อยู่คนหนึ่ง ก็ประมาณ 18 ปีที่แล้ว เค้าเป็นครู ครูสอนหนังสือทั่วไปนี่แหละ เค้าก็เอากีตาร์เก่าๆ มาทิ้งไว้ที่บ้านตัวหนึ่ง.....ก็เลยมีกีตาร์ตัวนั้นแหละเป็นครู” (นเรศ น้อยเนบ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

บัวลอยได้มีโอกาสแสดงความสามารถทางด้านดนตรีเป็นครั้งแรกที่งานโรงเรียนด้วยกีตาร์ตัวเดิมที่เริ่มหัด และชวนเพื่อนๆ มารวมกันซ้อมด้วยเครื่องดนตรีกระป๋อง ในเวลาแสดงจริง บัวลอยและเพื่อนๆ สร้างความประทับใจให้กับผู้ชมได้ ด้วยเพลงของคาราบาว นั่นจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้บัวลอยสนใจเรื่องดนตรีเพื่อชีวิตอย่างจริงจัง ประกอบกับเริ่มมีคนมาชวนให้ไปช่วยเล่นดนตรีในงานต่างๆ อยู่ตลอด ได้ค่าตอบแทนบ้างไม่ได้บ้าง ภายใต้อัฒติของผู้ยากไร้ โดยที่บัวลอยอยู่ในตำแหน่งนักร้องนำ ในขณะที่เดียวกันถ้าทราบว่ามีงานประกวดวงดนตรีที่ไหน วงดนตรีของบัวลอย ก็จะเข้าร่วมประกวดด้วย บัวลอย สังสมประสบการณ์ในลักษณะนี้อยู่ถึง 5 ปี โดยยึดแนวทางของวงคาราบาว เป็นต้นแบบ พร้อมด้วยความคิดที่อยากจะมีผลงานเป็นของตัวเองเช่นเดียวกับศิลปินต้นแบบ

“พอเริ่มเล่นดนตรี ตอนที่เล่นดนตรีตอนนั้นยังไม่ได้เล่นใน Pub เลยครับ ตอนเริ่มเล่นใหม่ๆ ผมกะว่าสักหนึ่งผมต้องโด่งดังต้องมีชื่อเสียง ต้องมีผลงานและต้องเป็นไปได้อีก คำว่าเป็นไปไม่ได้นี่ไม่มี นอกจากตายแค่นั้นเอง คือมันใจร้อยเปอร์เซ็นต์ว่าต้องทำได้แน่ๆ” (นเรศ น้อยเนบ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

บัวลอย เริ่มผันตัวเองมาเป็นนักร้องตามร้านอาหาร โดยเริ่มต้นที่ จังหวัดภูเก็ต จากการชักชวนของเพื่อนบ้านคนหนึ่ง ในขณะเดียวกัน บัวลอย ได้เริ่มแต่งเพลงบ้างจากการฝึกฝนด้วยตัวเอง ผ่านไปได้ 1 ปี บัวลอย ตัดสินใจเข้ากรุงเทพฯ โดยตั้งใจจะนำเพลงที่แต่งนั้น มาเสนอกับ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ด้วยเงินเพียง 800 บาท แต่เนื่องจากไม่เคยเข้ากรุงเทพฯ การไปครั้งนั้นจึงล้มเหลว และยังโดนตำรวจจับตัวเพื่อหาสิ่งเสพติดด้วย

การใช้ชีวิตแบบนักร้องประจำร้านอาหารและสถาบันเท็กซางกลางคืนของบัวลอยที่ภูเก็ต จึงกลับมาอีกครั้ง แต่การกลับมาครั้งนี้ บัวลอยกลับได้รับความนิยมนจากผู้มาเที่ยวมากขึ้นเป็นลำดับ บัวลอยได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้ไปเล่นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยรายได้ที่ดีกว่า บัวลอย จึงตัดสินใจไป และที่นั่นเองทำให้บัวลอยแต่งเพลง หัวใจของดอง และเพลงอื่นๆ อีกหลายเพลง

บัวลอย กลับมาแสวงหาช่องทางเข้าไปอยู่ในสังกัดบริษัทเทปเพลงอีกครั้ง ด้วยการตัดสินใจลงสมัครประกวด Folk Song ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพราะบัวลอย เชื่อว่าเวทีประกวดมักจะมีแมวมองจากบริษัทเทปเพลงมาด้วย แต่ผลการประกวดได้เพียงที่ 4 และก็ไม่ได้มีบริษัทเทปเพลงมาติดต่อดังที่หวังไว้

“จนกระทั่งมาถึงงานประกวดในราม ปี 2539 มันเป็นงานประกวด โฟล์ก ของ ที่นี้ผมจะเอาเพลงมาเสนอ เพราะว่ารู้มาในงานอย่างนี้เค้าจะมีแมวมองทางค่ายเค้าจะส่งมา” (นเรศ น้อยเนบ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

หลังจากกลับจากการประกวดในครั้งนั้น ความคิดที่จะบันทึกเสียงผลงานเอง โดยไม่พึ่งบริษัทเทปเพลงของบัวลอยจึงเกิดขึ้น บัวลอยบันทึกเสียงเพลงหัวใจของตัวเอง และไปฝากให้ดีเจที่สถานีวิทยุเปิด จากทำนอง เนื้อร้องและน้ำเสียงหล่อๆ แบบทองแดงที่ถูกหูคนฟังชาวใต้ของ เพลงหัวใจของตัวเอง จึงทำให้ได้รับความนิยม และโด่งดังมากที่จังหวัดภูเก็ตในเวลาต่อมา จนบริษัทเทปเพลง อย่าง บริษัท แกรมมี่ เริ่มตามหาตัว ในที่สุดบัวลอยก็ได้เข้าไปพูดคุย และ ไปทดสอบเป็นนักร้องกับ บริษัทแกรมมี่ แต่สุดท้าย บัวลอย ไม่ได้ร่วมวงมากับ บริษัทแกรมมี่

“ผมก็ขึ้นมาที่เข้าไปแกรมมี่ ตามประสานคนบ้านๆ เค้าก็สัมภาษณ์ มี คุณปิติก ลิมเจริญ เป็นนักแต่งเพลง มีผู้บริหาร แกรมมี่ โกลด์ ทีมงาน ผู้หลักผู้ใหญ่ทั้งนั้น...หลังจากนั้นอีก 1 อาทิตย์ เค้าก็ให้เข้ามาทดสอบหน้ากล้อง ซึ่งผมก็ไม่ว่าอะไรหน้ากล้อง คือ อะไร ต้องทำอะไร ต้องเตรียมตัวอะไรบ้าง ผมก็มาแบบเซอร์ๆ....ถ่าย เสร็จ เค้าก็จะไปเปิด ทีวี ดู แล้วคนที่มาดู ก็เป็นคนที่ไม่เคยคุยกับผม ไม่เคยเห็นตัวผม แต่เค้าจะดูในทีวี ว่าผ่านหรือเปล่า ก็เป็นผู้บริหารใน แกรมมี่ โกลด์ นั่นแหละ เค้าก็บอกว่ายังไม่ได้ ให้ไปเตรียมตัวมาใหม่” (นเรศ น้อยเนบ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

ในขณะเดียวกัน บัวลอย ส่งผลงานเข้าไปที่ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด และก็ได้รับการติดต่อจาก บริษัททรูไฟดนตรี ให้เข้าไปพูดคุย ในครั้งแรก บัวลอย ไม่ได้ร่วมงานกับบริษัท ทรูไฟดนตรี เพราะยังไม่พอใจในเงื่อนไข ผ่านไปประมาณ 6 เดือน บัวลอย ก็หาบริษัทอื่นๆ ไป ด้วย แต่ก็ยังไม่ได้ตกลงกับบริษัทใด สุดท้ายจึงกลับมาตกลงเซ็นสัญญา อยู่กับบริษัททรูไฟดนตรี โดยไม่ผ่านการทดสอบใดๆ

“ก็มีสัญญาให้เห็น ทั้งหมด 5 ปี แต่ผมก็ตั้งไว้ในใจแล้วว่า ถ้าเกิน 3 ไม่ว่าที่ไหนก็ตามจะไม่เอา คุณครั้งนี้ยังไม่ลงตัวอีก ผมขอเวลาคิดก่อน ผมก็ออกมาจากรถไฟดนตรี 6 เดือน ว่างเข้า 7 เดือน ผมก็มองหาที่จะลง แต่มันก็ไม่ลงตัวซักที.....พอเค้าโทรมา ...ยังไงก็เข้ามาคุยกัน

อีกครั้ง ก็คุยหว่านล้อม คุยกันคนละเรื่องกับที่เราคุยครั้งก่อน เราก็เริ่มจะเกิดความมั่นใจ..... สัญญาก็ 3 ปีก็ โอเค คือ หลังจากเซ็นสัญญาแล้วก็ให้เริ่มงานเลย” (นเรศ น้อยเนบ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

การสร้างงานของ บัวลอย จะเน้นเอาผลงานเพลงของ บัวลอย ที่ส่งเข้ามาที่ บริษัท รถไฟดนตรีฯ มาปรับปรุง โดยตัวบัวลอยเองและทีมงานของบริษัท ใช้เวลาไม่นาน ผลงานของ บัวลอย ก็เสร็จสมบูรณ์ โดยทุกเพลงในอัลบั้ม แต่งโดยฝีมือ ของบัวลอยทั้งหมด

“ผลงานของผมล้วนๆ แล้วก็ไม่มี คำเดียวก็ไม่มีการแก้ไข หลังจากร้องไกด์เสร็จเค้าก็เอาไปเรียบเรียงให้เสร็จ โดยหนูมิเตอร์ (คุณสร่างศัลย์ เรืองศรี โปรดิวเซอร์ และนักแต่งเพลงของ บริษัทรถไฟดนตรีฯ) เสร็จแล้วก็นัดวันจะไปร้องจริง.....ผมก็ร้องวันเดียวเสร็จเลย 10 เพลง ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย ก็เริ่มจาก 10 โมง ไปจนถึงเที่ยงคืน ก็แทบคอไปหมด” (นเรศ น้อยเนบ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

บัวลอย ถูกปรับแต่งรูปลักษณ์จากทางบริษัท แต่เพียงเล็กน้อย ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย หรือ ทรงผม แต่ทางบริษัท จะเน้นเรื่องความสามารถในการเล่นดนตรีมากที่สุด โดยให้มีการฝึกซ้อมดนตรีเพิ่มเติม

“หลังจากนั้นเค้าก็นัดถ่ายปก ก็ไม่รู้ประสีประสาอีก เค้าก็บอกให้ยืนอย่างนั้นอย่างนี้ ส่วนเสื้อผ้า เค้าก็หาไปเองด้วย ทางบริษัทก็เอาไปด้วย แต่เค้าก็เอาของเรา ก็แต่งหน้าแต่งตา แต่ทรงผมไม่ได้เปลี่ยน”(นเรศ น้อยเนบ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

ในสัปดาห์รุ่งเพื่อชีวิตหน้าใหม่ ที่ชื่อบัวลอย เจ้าของอัลบั้ม หัวใจของดอง ก็ไปปรากฏอยู่บนแผงเทปในเวลาต่อมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 4.24 แสดงภาพถ่ายปกซีดี (สำหรับแจกเพื่อการประชาสัมพันธ์) ของ บัวลอย หรือ คุณนเรศ น้อยแนบ อัลบั้ม หัวใจห้องคอง สังกัด บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. คุณปัญญา อามาตย์ หรือ อาร์ม อัลบั้ม ผู้ใหญ่อาร์ม เมาก็ให้ล้ม สังกัด ลองไลน์ มิวสิก จำกัด

อาร์ม เดิมเป็นคนภูมิลำเนา จังหวัดนครราชสีมา เกิดเมื่อ พ.ศ.2512 และย้ายมา
อยู่ ที่จังหวัดอุดรธานี หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำอาชีพช่างกลึง หลังจากทำได้ไม่นาน
อาร์ม ก็ตัดสินใจเข้ามาหางานทำที่กรุงเทพฯ และได้ทำงานในลักษณะรับจ้างทั่วไป โดยพักอาศัย
อยู่กับพี่ชายที่กรุงเทพฯ

ช่วงที่ได้มาทำงานที่กรุงเทพฯ เป็นครั้งที่ อาร์ม ได้ฝึกเล่นกีตาร์ด้วยตนเอง จาก
การยืมกีตาร์ของพี่ชาย ในยามที่ว่างจากการทำงาน ความฝันที่อยากจะเป็นนักร้องเกิดขึ้นหลังจาก
ที่ครั้งหนึ่ง อาร์ม ได้ไปเที่ยวในสถานบันเทิงกลางคืน แล้วเห็นนักดนตรีที่เล่นประจำอยู่ในร้านแห่ง
นั้น จึงตัดสินใจเข้าสมัครทำงานในร้านนั้น ในตำแหน่งพนักงานเสิร์ฟ เพื่อการเรียนรู้ดนตรีจากนัก
ดนตรีในร้านนั้น แล้วกลับมาฝึกเองที่บ้าน โดยที่อาร์ม เองก็ยังไม่มีความชัดเจนว่าอยากจะเป็น
เป็นนักดนตรีแนวใด อาร์มมีโอกาสแสดงดนตรีและร้องเพลงให้เพื่อนๆ ฟังเสมอ ทุกครั้งที่ตั้งวงดื่ม
เหล้ากัน แต่ก็ยังไม่มีความหวังที่จะได้เป็นนักร้องอาชีพ ความฝันที่อยากจะเป็นนักร้องจึงห่างหายไป

“แต่ก็ไม่ได้หัดเล่นจริงจังอะไร แต่ก็หัดเล่นเพลงนี้ หัดจบคอร์ด ไปเรื่อยๆ ก็ยืมพี่
ชายเล่น พี่ชายมีกีตาร์อยู่ตัวหนึ่ง แต่เราก็จับของเค้าไม่ค่อยได้นักหรือเค้าก็หวงของเค้า แต่ก็มี
โอกาสบ้าง.....ก็จะหัดเพลงสตริงที่ดังๆ อยู่ทั่วไป พอตอนหลัง มี คาราบาว วณิพก เข้ามาก็หัดเล่น
บ้าง”(ปัญญา อามาตย์, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2543)

แต่ในที่สุด ความฝันในการที่อยากจะเป็นนักร้องของอาร์ม ก็กลับมาอีกครั้ง เมื่อ
อาร์ม ได้พบกับเพื่อนสมัยเด็กคนหนึ่ง ซึ่งอยากจะเป็นนักร้องเช่นกัน ทั้งสองจึงหางานเล่นดนตรี
ประจำร้านอาหารแต่ก็ไม่มีที่ไหนรับเลย ในที่สุดเพื่อนก็แยกทางกลับต่างจังหวัดไป แต่อาร์ม ยังคง
หางานเล่นดนตรีต่อไป ทำอยู่เมื่อไม่ได้ดังที่หวัง อาร์ม จึงเดินทางกลับบ้านเกิด และไปตั้งวง
ดนตรีกับพี่ชาย เมื่อวงแตก จึงกลับมากรุงเทพฯ อีกครั้ง

การกลับมาครั้งนี้ทำให้อาร์มได้งานร้องเพลงประจำร้านอาหารเล็กๆ แห่งหนึ่ง
จากการแนะนำของพี่ชาย เป็นการเล่นดนตรีแนวโฟล์คและเน้นเพลงเพื่อชีวิต ร้านแห่งนี้เองเป็นจุด
เริ่มต้นให้ อาร์ม เล่นดนตรีแนวเพื่อชีวิตอย่างจริงจัง ในช่วงนี้ อาร์ม ได้ไปลงประกวด Folk Song
ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และได้รับรางวัลชนะเลิศด้วยเพลงที่อาร์มแต่งเอง จากนั้นความคิดที่
อยากจะมีผลงานเป็นของตัวเองของอาร์มก็เริ่มขึ้น แต่อาร์มก็ยังคงเล่นดนตรีตามร้านอาหารต่อไป
เรื่อยๆ

“ตอนนั้นผมไปประกวด คือหลังจากที่เราสู้กันว่า เราน่าจะไปได้ เราก็จะไปลอง วัดฝีมือดู ก็เป็นการประกวด Folk song ในรามฯ แล้วเราก็ได้รับรางวัลที่หนึ่ง.....เอาเพลงของเรา ประกวดด้วย ก็แต่งไปเรื่อยๆ คือผมมีความคิดเรื่องแต่งเพลงตั้งแต่เริ่มเล่นดนตรีแล้ว ว่าเราน่าจะมี อัลบั้มสักชุดหนึ่ง” (ปัญญา อามาตย์, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2543)

จนเมื่อมาเล่นประจำที่ร้านอาหาร ชื่อ เปลือกไม้ไทย ทำให้อาร์มได้พบกับ คุณ ประมินทร์ รัชชธรรม หรือ หลง ลงลาย เนื่องจาก คุณประมินทร์ มาหานักร้องไปเล่นประจำร้านอาหารของตัวเอง อาร์ม ไปเล่นดนตรีที่ร้านของคุณประมินทร์ แต่เล่นได้ไม่นาน อาร์ม ออกไปเล่น เป็นวงดนตรีกับเพื่อนๆ โดยรับงานจ้างทั่วไป แต่สุดท้ายก็แยกวง เพราะนักร้องนำแยกตัวออกไปทำ เทป อาร์มจึงกลับมาเล่นที่ร้านของคุณประมินทร์ อีกครั้ง ซึ่ง คุณประมินทร์ ได้เปิดบริษัทเทปเพลง แล้ว ชื่อ บริษัทลองไลน์ มิวสิก จำกัด และด้วยความสนิทสนมกัน และคุณประมินทร์เห็นว่า อาร์ม สามารถร้องเพลงเอง แต่งเพลง และเล่นดนตรีเองได้ คุณประมินทร์ จึงชวน อาร์ม เห็นสัญญาและ ทำเทป

“ด้วยความสนิทกันเราก็เลยได้โอกาส ขอทำสักชุดหนึ่งแล้วกัน เพราะเป็นเพื่อน กัน เค้ามาทำให้” (ปัญญา อามาตย์, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2543)

คุณประมินทร์ ดูแลการทำงานเพลงของ อาร์ม ให้ทั้งหมด เนื่องจากบริษัท ยังเล็ก โดย คุณประมินทร์ ช่วยแต่งเพลงให้ และใช้เวลาอัดเสียงเพียง 1 วัน เมื่อผลงานเพลงของ อาร์ม เสร็จสิ้น อาร์ม ก็ถูกเรียกใหม่ในนาม ผู้ใหญ่อาร์ม จากบริษัทเป็นผู้ตั้งให้ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลง อย่างเดียวที่เกิดขึ้นกับตัว ของอาร์ม

“ผมมีเพลงอยู่ 5 เพลง หลง ก็ทำให้อีก 5 เพลง ก็ทำออกมาเป็นชุด ผู้ใหญ่อาร์ม เมาไม่ลืม ผมแต่งเพลงไม่เก่งเลยแต่งได้แค่นี้.....ก็เข้าห้องอัด อัดเสียงวันเดียวเสร็จ 10 เพลง ร้อง คนเดียวเลย ได้มาสเตอร์เลย ช่วงก่อนหน้าเข้าห้องอัด ก็ถ่ายปกไปแล้ว.....เมาให้ลืมเป็นชื่อเพลง ของหลง ชื่อ ผู้ใหญ่อาร์ม เค้าก็ตั้งให้” (ปัญญา อามาตย์, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2543)

อัลบั้ม เมาให้ลืม จึงเป็น ผลงานเพลงชุดแรกของ อาร์ม

รูปภาพที่ 4.25 แสดงภาพปกเทปของ ผู้ใหญ่อาร์ม หรือ คุณปัญญา อามาตย์ อัลบั้ม เมาให้ลืมน สังกัด บริษัททองไลน์ มิวสิก จำกัด

3. คุณสุระนิตย์ บุญเย็น อัลบั้ม ชีวิตหนึ่ง... ผู้ชายคนหนึ่ง สังกัด บริษัทพิทวินมิลเลนเนียม จำกัด

สุระนิตย์ เกิดและโต ที่จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วย ชีวิตที่ค่อนข้าง อยากรำบาก จากการที่พ่อและแม่ แยกทางกันตั้งแต่ สุระนิตย์ ยังเด็ก และเมื่อพ่อมาเสียชีวิตลง สุระนิตย์ จึงใช้ชีวิตเป็นเด็กกำพร้ามาโดยตลอด

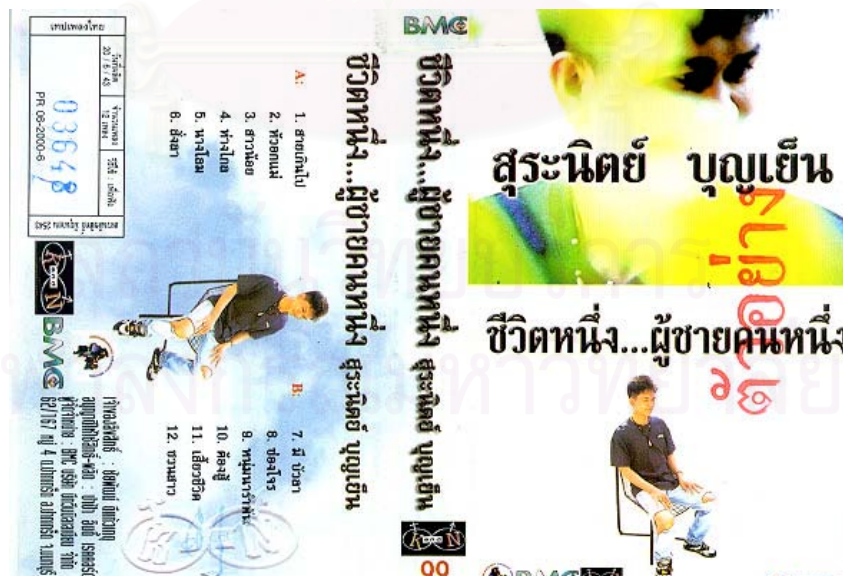
เมื่อโตขึ้น สุระนิตย์ จึงตัดสินใจเดินเข้ากรุงเทพฯ เพื่อมาหาญาติและหางานทำ แต่ด้วยความที่ไม่เคยเข้ามาที่กรุงเทพฯ มาก่อน สุระนิตย์ จึงไม่ได้พบกับญาติ สุระนิตย์ หลงทางมาถึงสนามหลวง จึงอาศัยใต้ต้นมะขามเป็นที่นอน แต่พอเข้าขึ้นมากลับถูกตำรวจจับ ด้วยข้อหาช่องโจร พร้อมกับคนอื่นๆ ที่นอนอยู่บริเวณเดียวกัน สุระนิตย์ ถูกจำคุกเป็นเวลาถึง 12 วัน

แต่วันเวลาที่อยู่ในห้องขังนี้เอง ด้วยความที่ชอบในเสียงดนตรีและชอบเขียนกลอน ทำให้ สุระนิตย์ ได้เขียนบทเพลงขึ้น เกี่ยวกับชีวิตตนเอง เมื่อออกมาจากคุก โชคชะตาพาให้มารู้จัก เพื่อนคนหนึ่งชื่อ คุณแห่ง เมื่อมีความสนิทสนมกัน สุระนิตย์ ได้มีโอกาสนำเสนอบทเพลงที่ตนเองเขียนขึ้น คุณแห่ง เห็นว่าไพเราะดี ประกอบกับสงสารในชีวิตที่ยากลำบากของ สุระนิตย์ คุณแห่ง จึงตัดสินใจที่อยากจะช่วย สุระนิตย์ ทำงานเพลงนี้ขึ้นมา เพื่อจะนำไปเสนอขายบริษัทเทป โดยคุณแห่ง เป็นคนออกทุนให้ทั้งหมด พร้อมกับชักชวนเพื่อนๆ ที่รู้จักมาช่วยกันทำ

แต่หลังจากที่ผลงานของ สุระนิตย์ เสร็จออกมาเป็นเทป ทั้งที่ก็ไม่รู้ว่าตัวเองงานชิ้นนี้ไปขายที่ไหน จนในที่สุด สุระนิตย์ พบว่า บริษัทบิทวินมิลเลนเนียมฯ ลงประกาศเปิดรับสมัครนักร้อง ในหนังสือ Under Indy สุระนิตย์ ตัดสินใจโทรศัพท์ไปสมัครและได้รับการติดต่อให้เข้าไปพูดคุย ท้ายสุด สุระนิตย์ ได้เข้ามาอยู่ในสังกัดของบริษัทนี้ ด้วยเงื่อนไขที่ไม่มากมายนัก เพียงแค่มีผลงานที่สมบูรณ์แล้ว หรือ เรียกว่ามาสเตอร์เทป (Master Tape) มาเสนอเท่านั้น

“ผมมาสมัครเองครับ เห็นจากหนังสือ Under Indy ว่าบริษัทเปิดรับสมัครนักร้องเพื่อชีวิต ผมสนใจก็เลยมา ทำเพลงไว้อยู่แล้วครับ ก็โทรเข้าไปคุยกับคุณอรุณศักดิ์ เองเลย แล้วก็นัดเอาผลงานเข้าไปให้พี่แกดู พี่แกก็โอเค”(สุระนิตย์ บุญเย็น, สัมภาษณ์ 15 พฤศจิกายน 2543)

เมื่อเข้ามาอยู่ในบริษัท บริษัทดูแลเรื่องของการถ่ายปกเทป และการจัดจำหน่ายให้เท่านั้น ผลงานชีวิตหนึ่ง... ผู้ชายคนหนึ่ง จึงเป็นฝีมือและตัวตนของ สุระนิตย์ เองทั้งหมด

รูปภาพที่ 4.26 แสดงภาพปกเทป (สำหรับแจกเพื่อการประชาสัมพันธ์) ของ คุณ สุระนิตย์ บุญเย็น อัลบั้ม ชีวิตหนึ่ง...ผู้ชายคนหนึ่ง สังกัด บริษัท บิทวินมิลเลนเนียม จำกัด

ภาพรวมของเส้นทางของการเป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย

จากเส้นทางการเป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ในทั้ง 3 แนวเพลง ที่ได้ทำการศึกษาจากนักร้องทั้ง 14 คน พบว่า เส้นทางของนักร้องแต่ละคนนั้นมีความหลากหลาย เริ่มตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการก้าวเดินมาเป็นนักร้อง กล่าวคือ ความตั้งใจหรือความปรารถนาในการที่อยากจะมาเป็นนักร้องของแต่ละคนนั้นแตกต่างกัน นักร้องบางคนไม่เคยคิดที่อยากจะมาเป็นนักร้องมาก่อน หรือบางคนเพียงแค่คิด แต่ก็ได้ไม่มีความปรารถนาที่จะมาเป็นนักร้องอย่างจริงจัง ในขณะที่นักร้องบางคนมีความอยากที่จะเป็นนักร้องและคิดฝันที่จะเป็นนักร้องมาตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งจุดเริ่มต้นของความปรารถนานั้นส่งผลให้ นักร้องแต่ละคนมีความเตรียมพร้อมหรือฝึกฝนทักษะ โดยเฉพาะความสามารถในการร้องเพลง หรือการเล่นดนตรี ไม่เหมือนกัน ในบุคคลที่มีความต้องการอยากจะเข้ามาเป็นนักร้องนั้น มักจะฝึกฝนความสามารถทางด้านการร้องเพลงหรือการเล่นดนตรี พร้อมทั้งเสาะหาช่องทางในการเข้ามาเป็นนักร้อง หรือช่องทางในการแสดงความสามารถเหล่านั้นอย่างตั้งใจ เช่น การสมัครประกวดร้องเพลงหรือประกวดเล่นดนตรี เป็นต้น ซึ่งบุคคลประเภทนี้มักจะพบได้ในแนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิต ส่วนในแนวเพลงไทยสากล จะพบว่า มีนักร้องในลักษณะทั้งที่มีความต้องการและไม่มีความต้องการที่อยากจะมาเป็นนักร้องอยู่ด้วย อย่างไรก็ตามกว่าที่บุคคล เหล่านั้นจะสามารถเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดของบริษัทเพลงได้ ก็ต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกและกระบวนการสร้างของแต่ละบริษัท ซึ่งจะมีความยากง่ายละเอียดซับซ้อนแตกต่างกัน รวมทั้งวิธีการทั้งการคัดเลือกและการสร้างในแต่ละแนวเพลงก็มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย

จากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 แนวเพลง คือ แนวเพลงไทยสากล แนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิต จากทั้งหมด 9 บริษัทเพื่อต้องการศึกษาถึง กระบวนการผลิตนักร้องของ อุตสาหกรรมเพลงไทยนั้น พบว่า กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยนั้น ประกอบด้วย 2 กระบวนการใหญ่ ๆ คือ กระบวนการคัดเลือกนักร้อง และกระบวนการสร้างนักร้อง ซึ่งในแต่ละแนวเพลงจะมีแนวทางของกระบวนการดังกล่าวดำเนินอยู่ภายใต้กรอบนโยบายของการดำเนิน ธุรกิจของแต่ละบริษัทโดยสามารถแสดงผลจากการเก็บข้อมูลของกระบวนการผลิตนักร้องของทั้ง 3 แนวเพลง ดังนี้

ตอนที่ 1 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงไทยสากลของอุตสาหกรรมเพลงไทย

ตอนที่ 2 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงลูกทุ่งของอุตสาหกรรมเพลงไทย

ตอนที่ 3 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงเพื่อชีวิตของอุตสาหกรรมเพลงไทย

ตอนที่ 1 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงไทยสากลของอุตสาหกรรมเพลงไทย

จากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจเพลงไทยสากล คือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน), บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด และ บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด พบว่ากระบวนการผลิตนักร้องเพลงไทยสากลของทั้ง 3 บริษัทนั้น ประกอบด้วย กระบวนการคัดเลือกนักร้อง และกระบวนการสร้างนักร้อง ซึ่งในแต่ละกระบวนการ นั้น มีขั้นตอนต่างๆ มากมาย โดยแต่ละขั้นตอนของทั้ง 3 บริษัทนั้น จะมีทั้งความเหมือนและแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายและแผนการดำเนินงานของแต่ละบริษัทเป็นหลัก

กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล

จากการเก็บข้อมูลนั้น พบว่า จุดเริ่มต้นของกระบวนการผลิตนักร้องเพลงไทย สากลนั้น เริ่มจากการสรรหาตัวบุคคลที่บริษัทเห็นว่ามีความเหมาะสม หรือ บุคคลที่มีแนวโน้ม ที่สามารถนำมาสร้างให้เป็นนักร้องได้ โดยใช้กระบวนการคัดเลือกเป็นเครื่องมือคัดสรร เพื่อให้ได้ บุคคลตามที่บริษัทต้องการ ในกระบวนการคัดเลือกนั้นมีขั้นตอนต่างๆ มากมาย โดยแต่ละบริษัท จะมีขั้นตอนที่ละเอียดมากขึ้นแตกต่างกันออกไป นอกจากนั้นแล้วแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ คัดเลือกยังแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์ต่างๆ ที่บริษัทนำมาใช้เป็นหลักในการคัดเลือกนักร้องเพลงไทย สากล นอกจากเกณฑ์ต่างๆ ที่บริษัทกำหนดขึ้นมาแล้ว พบว่ายังมีปัจจัยบางประการ ที่มีผลกระทบต่อ

กระบวนการคัดเลือกนักร้อง และนอกจากนั้นยังพบว่า บริษัทเพลงไทยสากลส่วนใหญ่จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการคัดเลือกนักร้องโดยเฉพาะ ส่วนในเรื่องของระยะเวลาของกระบวนการคัดเลือกของนักร้องหนึ่งคนตั้งแต่ บริษัทพบตัวบุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะสามารถนำมาสร้างเป็นนักร้องได้ จนบริษัทรับนักร้องเข้าสังกัดบริษัทด้วยการเซ็นสัญญา จะใช้ระยะเวลาไม่เท่ากัน แต่โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 1 เดือน จนถึง 1 หรือ 2 ปี โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของกระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลของอุตสาหกรรมเพลงไทยได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล
2. เกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล

1. ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล

จากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทพบว่า ในขั้นตอนของการคัดเลือกของแต่ละบริษัทมีความแตกต่างกันบ้าง เนื่องจากนโยบายในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน รวมถึงบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกมีหลักในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปแล้วพบว่า ในขั้นตอนของการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลของแต่ละบริษัทมีหน่วยงานเฉพาะในการทำงานด้านนี้ และในบางบริษัทแต่ละขั้นตอนนี้ก็อาจมีเจ้าหน้าที่เฉพาะขั้นตอน แต่สุดท้ายกระบวนการคัดเลือกจะสิ้นสุดที่เจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจสุดท้ายในการรับนักร้องเข้าสังกัด อย่างไรก็ตามสามารถสรุปภาพรวมของขั้นตอนของการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลได้ดังนี้

- 1.1 ขั้นการเสาะหานักร้องเพลงไทยสากล
- 1.2 ขั้นการพิจารณานักร้องเบื้องต้นจากรูปลักษณ์ของตัวนักร้อง
- 1.3 ขั้นการสัมภาษณ์ และทดสอบครั้งที่ 1
- 1.4 ขั้นการเตรียมความพร้อมของนักร้องก่อนทดสอบครั้งที่ 2
- 1.5 ขั้นการทดสอบนักร้องครั้งที่ 2
- 1.6 ขั้นการรับนักร้องเข้าสู่สังกัดครั้งที่ 1 เพื่อเตรียมการทดสอบครั้งที่ 3
- 1.7 ขั้นการทดสอบนักร้องครั้งที่ 3
- 1.8 ขั้นการรับนักร้องเข้าสังกัดครั้งที่ 2

อย่างไรก็ตาม ในบางบริษัทเช่น บริษัทเบเกอร์ มีวสิก จำกัด พบว่า ขั้นตอนในการคัดเลือกนักร้องของบริษัทนั้น ไม่ได้มีหลายขั้นตอนดังที่กล่าวไป โดยเฉพาะในเรื่องของการทดสอบนักร้อง จะมีการทดสอบเพียงครั้งที่ 1 ครั้งเดียว ซึ่งหากนักร้องผ่านการทดสอบไปได้ นักร้องก็จะไปสู่ขั้นของการรับเข้าสังกัดในขั้นสุดท้าย คือ การเซ็นสัญญากับบริษัท

1.1 ขั้นการเสาะหานักร้องเพลงไทยสากล

ขั้นตอนแรกของการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล คือบริษัทจะต้องเสาะหาตัวบุคคลที่มีแนวโน้มว่าสามารถนำมาสร้างเป็นนักร้องในสังกัดบริษัทได้ โดยบริษัทจะนำบุคคลที่มีแนวโน้มเหล่านั้นมาเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกตามขั้นตอนต่างๆ ต่อไป

วิธีการเสาะหานักร้องเพลงไทยสากล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1.1.1 บริษัทออกค้หานักร้องเอง
- 1.1.2 นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

โดยจากการเก็บข้อมูลจาก 3 บริษัทพบว่าวิธีการเสาะหานักร้องเพลงไทยสากลของแต่ละบริษัทนั้นแตกต่างกัน แล้วแต่นโยบายของแต่ละบริษัทโดยส่วนใหญ่พบว่า บริษัทจะใช้วิธีการเสาะหานักร้องทั้ง 2 ลักษณะ ทั้งวิธีที่บริษัทออกค้หานักร้องเอง และวิธีที่นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง แต่อย่างไรก็ตาม วิธีที่บริษัทออกค้หานักร้องเองจะใช้มากกว่า เนื่องจากบริษัทเพลงไทยสากล จะมีการวางแผนไว้แล้วว่าต้องการนักร้องที่มีคุณสมบัติอย่างไร ที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของตลาด ฉะนั้นการออกไปค้หานักร้องเองตามแหล่งต่างๆ จะทำให้บริษัทได้พบนักร้องตามที่ต้องการมากกว่าการที่รอจะให้นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง เนื่องจากนักร้องที่เดินเข้ามาบริษัทเองนั้นอาจยังไม่มีคุณสมบัติตามที่บริษัทต้องการ

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“เป็น Two Way ค่ะ Walk In ก็ได้ประมาณหนึ่ง แต่ว่าเราอยากได้สิ่งที่เราอยากได้ เราต้องออกไปหา ตามกลยุทธ์ ต่างๆ ที่เราวางแผนไว้ หนึ่งเราก็หาจาก Media อย่างที่บอก เราหาตามประเภท ลักษณะตามคุณสมบัติก่อนว่าเราต้องการแบบไหน เราก็ไปหาตามแหล่งที่เราคิดว่ามี ก็จะมีที่มออกหาเลยละ”(ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“ส่วนมากเราก็จะใช้วิธีหาเองมากกว่า เพราะเรารู้ว่าตอนนี้เราอยากได้นักร้องแบบไหน เพราะบางครั้งที่เราเดินเข้ามาเอง โอเคอาจจะดีจริง แต่เรายังไม่อยากได้แบบนี้ วิธีหาของเราที่หลายวิธี จัดการประกวดของเราเองก็ใช้บ่อย ก็ได้มาเยอะเหมือนกัน เพราะว่า เราจะเห็นความสามารถของเค้าได้ชัด”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

ในบริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด ไม่ได้เสาะหานักร้องโดยวิธีการออกไปหาเอง แต่จะได้นักร้องมากจากการที่นักร้องเดินเข้ามาเองมากกว่า โดยอาศัยบุคคลที่รู้จักนำพามา โดยคุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด กล่าวว่า

“ที่นี่ไม่มีทีมงานออกไปหาครับ แล้วก็ไม่ได้ออกไปหา เพราะที่นี้เนี่ยะ คนที่มีความสามารถ เค้าอาจจะเกิดขึ้นมาเอง แต่เค้ามีโดยเราอาจจะไปเจอเค้าเอง ไม่รู้เนี่ยะ ที่นี้ยังไม่เคยมีแบบที่ต้องออกไปหาเอง คือถ้าเกิดมี หรือต้องหาเนี่ยะ เราก็อาจจะเริ่มถามจากคนที่เรารู้จักก่อนว่ามีหรือเปล่า แล้วเราค่อยมา Casting อีกที”(สมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2544)

อย่างไรก็ตามสามารถแสดงให้เห็นวิธีการเสาะหาบุคคลที่มีแนวโน้มว่าสามารถนำมาสร้างเป็นนักร้องของบริษัทเพลงไทยสากลได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 บริษัทออกไปหานักร้องเอง

วิธีการบริษัทจะออกไปหานักร้องเองตามแหล่งต่างๆ เป็นวิธีการที่บริษัทใช้มากที่สุด โดยการส่งทีมงานออกไปเสาะหานักร้องตามแหล่งต่างๆ ซึ่งแหล่งที่บริษัทสามารถพบนักร้องเพลงไทยสากลจะประกอบด้วยหลายๆ แหล่งด้วยกัน โดยที่แต่ละแหล่ง ก็จะมีกลยุทธ์ในการเสาะหานักร้องแตกต่างกัน

- ก. เวทีประกวดต่างๆ
- ข. สถาบันหรือองค์กรต่างๆ ที่เป็นแหล่งรวมวัยรุ่น
- ค. สื่อต่างๆ
- ง. แหล่งอื่นๆ

ก. เวทีการประกวด

แหล่งที่มาของนักร้องที่เป็น เวทีการประกวดนั้น จะไม่ใช่จากเวทีประกวดร้องเพลง หรือการประกวดวงดนตรีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเวทีการประกวดอื่นๆ ด้วย โดยมากจะเป็นการประกวดนายแบบ นางแบบ หรือ ประกวดสาวงาม ฯลฯ ซึ่งวิธีการเข้าไปพบตัวนักร้องของบริษัทในเวทีประกวดต่างๆ นั้น พบว่าโดยทั่วไปแล้วผู้จัดงานประกวด จะเชิญบุคคลจากบริษัทเข้าร่วมเป็นกรรมการตัดสินการประกวดด้วย หรือ ในกรณีที่ผู้จัดการประกวดไม่ได้เชิญบุคคลของบริษัทเข้าเป็นกรรมการ ทางบริษัทเองก็จะส่งคนของบริษัทเข้าร่วมสังเกตการณ์ในงานประกวดด้วย จากจุดนี้เองก็จะทำให้บริษัทสามารถพบเห็นบุคคลที่มีแนวโน้มจะสามารถนำมาสร้างเป็นนักร้องได้

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของบริษัทอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“เราถือว่า Contest ก็สำคัญ อย่างคุณวิเชียร (คุณวิเชียร ฤกษ์ไพศาล กรรมการผู้จัดการ บริษัทอราทิสท์ฯ) เองก็จะเป็นกรรมการพวกนางสาวไทย เวทีพวกสาวสวยต่างๆ อย่าง ของพี่ก็เป็นกลุ่มวัยรุ่น พวก Duchy Boy & Girl กลุ่ม ประกวด Freshly ตามมหาลัย เราก็ไปหาตามนั้น เพราะเราเชี่ยวชาญเรื่องของการมองคน เรื่องของกลุ่มวัยรุ่น ส่วนคุณเบ็ด (คุณมนต์ชีพ ศิวสินางกูร) เค้าก็จะถนัดเรื่องนักดนตรี หากคนที่ เป็นพวก Real Artist เป็นตัวจริง.....อย่าง Dragon Five (นักร้องกลุ่มของ บริษัทแกรมมี่) พี่เลือกมาจาก เวทีต่างๆ จากเป็นเดือนของหอการค้าบ้าง จากประกวดร้องเพลงของแกรมมี่ ตาม Project ต่างๆ พวกร้องหนุ่มแพรว บ้าง” (ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

แต่การประกวดที่บริษัทถือว่าสามารถตอบโจทย์ของการเสาะหานักร้องได้ดีที่สุดคือ การประกวดร้องเพลง ซึ่งจะเป็นทั้งเวทีการประกวดที่ทางบริษัทจัดขึ้นเอง หรือ เป็นเวทีที่หน่วยงานอื่นๆ เป็นผู้จัดขึ้น โดยทางหน่วยงานที่จัดขึ้น มักจะเชิญบริษัทไปเป็นกรรมการในการตัดสินด้วย บริษัทก็จะสามารถพบตัวนักร้องได้จากตรงนั้น

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“อันแรกคือจากเวทีประกวด เวทีประกวดหลักๆ เลยคือ ทุกที่ ประกวดนายแบบ นางแบบ แต่ถ้าตอบโจทย์ของนักร้องเลย ก็จะเป็นเวทีประกวดร้องเพลง เวทีประกวดวงดนตรีซึ่งเราจะเห็นได้ชัดเลยว่าเค้ามีความสามารถ สามารถเป็นอะไร หรือทำอะไรได้..... ก็ทุกอย่าง ไม่ว่าจะประกวดนายแบบ นางแบบ ประกวดดาวเด็อนมหาวิทยาลัย อย่างงานประกวดที่คนอื่นๆ เป็นคนจัดเนี่ยเค้าก็จะเชิญเราไปเป็นกรรมการ เข้าไปดูแลในส่วนนี้ หรือถ้าเราไม่ได้เป็นกรรมการเราก็จะ

ส่งทีมงานเข้าไปดู เพื่อที่จะดึงเด็กเข้ามา หรืออย่างงานที่เราจัดเอง มันก็จะชัดเจนขึ้น อย่าง Lip ice Labello Scare Care Nevia Soft ซึ่งงานที่เราจัดเองมันก็จะชัดเจนขึ้น....แต่เราก็จัดขึ้นมาหา อย่างอื่นด้วยนะ เพราะว่า อย่างที่บอกเราทำครบวงจร มีละคร มีหนัง” (อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

แต่อย่างไรก็ตาม นักร้องเพลงไทยสากลที่มาจากเวทีประกวด ที่ทางบริษัทจะให้ความสนใจและเรียกเข้าสู่ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องของบริษัทอาจจะไม่ใช่ นักร้องผู้ที่ชนะเลิศที่ 1 แต่อาจเป็นนักร้องผู้ที่ได้ตำแหน่งอื่นๆ หรือ นักร้องที่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย แต่จะขึ้นอยู่กับเกณฑ์ต่างๆ ในการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลที่บริษัทตั้งไว้ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาดนตรีของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“ถ้าไปตามเวทีประกวด เราจะเห็นทั้งหมด ทั้ง Look ทั้ง เสียงร้อง แต่เราก็ไม่ได้เรียกจากคนที่ได้ที่หนึ่งนะ เราก็อาจจะเรียกจากคนที่ได้ ที่ 2 หรือไม่ได้เลยก็มี คือ คำอาจจะร้องไม่เท่าคนที่ได้ที่หนึ่ง แต่ในเรื่องของ Look คำน่าประทับใจกว่า คนที่ได้ที่หนึ่ง แล้วอีกอย่าง ในการประกวดเนี่ยะ ความชอบของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ของกรรมการก็จะชอบไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นคะแนนที่ออกมาอาจจะไม่เป็นเอกฉันท์ หรือไม่เป็นเอกฉันท์ แต่เราก็จะเห็นทุกคนที่ขึ้นประกวด ซึ่งเราจะมืออยู่ในใจเราอยู่แล้วว่าเราชอบใคร ซึ่งเค้าจะได้หรือไม่ก็ไม่สนใจ เพราะเค้ามีอะไรในตัวเค้า ร้องเพลงนะสามารถสอนกันได้ เรียนกันได้ แต่เค้าสามารถขึ้นเวทีขนาดนี้ เค้าร้องเพลงได้ Look คำบนเวทีเป็นแบบนี้ อย่างนี้ เราก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ อย่าง อ่อน (คุณลัดดา หวงมณี รุ่งโรจน์) เนี่ยะ พี่สนใจตั้งแต่เห็นแล้ว ตั้งแต่รอบแรก คือ คิดไว้เลยว่าจะต้องเอาเข้ามาทดสอบ แต่พอดีอ่อน ดนไปได้ที่หนึ่งด้วย ก็ถือว่าเป็นเรื่องดี ก็คือ สรุปว่า จะว่าเน้น ที่ Look ก่อนก็ได้เนาะ เพราะนี่คือสิ่งแรกที่เราเห็นเค้า” (อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

ข. สถาบันหรือองค์กรต่างๆ ที่เป็นแหล่งรวมของวัยรุ่น

สถาบันที่บริษัทเข้าไปเพื่อเสาะหานักร้องมาที่มักจะเป็น สถาบันการศึกษา ซึ่งรวมตั้งแต่ โรงเรียนมัธยม จนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งในบางบริษัทตัวอย่างเช่น บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเม้นท์ จำกัด (มหาชน) ทำหน้าที่ในการคัดสรรนักร้อง และนักแสดงให้กับ บริษัทในเครือของบริษัทแกรมมี่ฯ พบว่า ทางบริษัทอราทิสท์ฯ จะเข้าไปติดต่อกับทางสถาบันนั้นอย่างเป็นทางการ โดยขอไปจัดโครงการเพื่อแนะนำบริษัทอราทิสท์ฯ และแนะนำเส้นทางทางการเข้าสู่วงการบันเทิง หรือ การเข้ามาเป็นนักร้อง หรือ นักแสดงในสังกัดบริษัทแกรมมี่ฯ หรือ บางกรณีบริษัทอราทิสท์ฯ จะขอเข้าไปสนับสนุนกิจกรรมที่

ทางสถาบันการศึกษาต่างๆ จัดขึ้น ซึ่งจะเป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการค้นหาผู้ร้องของบริษัท เช่น การจัดประกวด ดา-เด็อน ของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ หรือการจัดการประกวดร้องเพลง หรือ การแสดง ละคร ต่างๆ ของทางสถาบัน ก็จะเป็นช่องทางที่บริษัทอาจจะสามารถพบบุคคลที่มีแนวโน้มจะเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดได้

คุณมนตรีพิท ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัดสรรและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัท อราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่า

“ในกลุ่มนี้ ก็จะอยู่ในสถานที่ๆ วัยรุ่นเค้าไปกัน อย่างแรกเลยคือพวกสถานศึกษา โรงเรียนต่างๆ เพราะแน่นอนว่าวัยรุ่น ผมว่าส่วนใหญ่ ก็ คงจะต้องเรียนหนังสือ ถ้าเลยวัยเรียน หนังสือแล้ว ก็อาจจะเลยวัยรุ่นมาแล้วด้วย แล้วก็ตามสถาบันเท็งต่างๆ ที่เค้าไป เพียวกัน... โรงเรียนสอนดนตรี สอนร้องเพลงก็ถือเป็นเป้าหมายด้วย..... ก็คือ เข้าไปเพื่ออาจจะแนะนำ บริษัทอราทิสท์ เราทำกันอยู่ คือ หนึ่งแนะนำ บริษัทอราทิสท์ สอง คือแนะนำว่า หนทางที่น้องๆ จะก้าวเข้ามาสู่วงการบันเทิง เนี่ยมันเป็นอย่างไง เพราะดูเหมือนว่ามันไม่มีหนทางที่ชัดเจน.....คุณอยากเป็นนักร้องคุณทำยังไง คุณอยากเป็นดาราคุณทำยังไง เราก็จะมีช่องทางให้เค้าว่า น้องควรจะทำตัวอย่างนี้นะ ก็คือ ไปให้ความรู้กับเด็ก ๆ เลย ไปปูช่องทางให้เค้าดูเลยว่า ถ้าน้องอยากเป็นนักร้อง การเป็นนักร้องที่ดีควรเป็นยังไง น้องจะได้เอาไม่บรรทัดัดนี้ไปวัดตัวเองซิ ว่าเราเป็นยังไง พร้อมมั๊ย”(มนตรีพิท ศิวะสินางกูร, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

นอกจากสถาบันการศึกษาแล้ว องค์กรต่างๆ จำพวก สถาบันฝึกสอนความสามารถทางด้านดนตรี ทั้งการร้องเพลงและการเล่นดนตรี ก็เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่บริษัทเข้าไปเพื่อ ค้นหาผู้ร้องหน้าใหม่ด้วยเช่นกัน โดยใช้วิธีการติดต่อขอเข้าอย่างเป็นทางการ เพื่อให้นักเรียนในสถาบันนั้นๆ ที่สนใจเข้ามาทดสอบได้ หรือ เรียกว่า การ Audition โดยจะเน้นที่การทดเรื่องการร้องเพลง ซึ่งอาจจะกระทำที่สถาบันนั้นๆ เลย หรือ ให้ผู้ที่สนใจติดต่อเข้าไปยังบริษัทเพื่อทำการทดสอบ

อย่างไรก็ตาม แหล่งที่เป็นศูนย์รวมของวัยรุ่น ถือว่าเป็นแหล่งที่บริษัทสามารถพบตัวผู้ที่มีแนวโน้มจะมาเป็นนักร้องได้เช่นกัน เช่น ตามห้างสรรพสินค้า หรือ สถานที่ท่องเที่ยวกลางคืน เป็นต้น โดยการพบในแหล่งลักษณะนี้ ผู้ที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักร้องในแต่ละบริษัทอาจจะพบเจอโดยบังเอิญ ตัวอย่างเช่น คุณเอกประพันธ์ พาณิชย์พงษ์ หรือ กำปั้น สมาชิกนักร้อง วงบาชู ในสังกัดของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด บริษัทก็ไปพบเจอในสถานที่ท่องเที่ยวกลางคืนโดยบังเอิญ

ค. สื่อต่างๆ

สื่อต่างๆ หรือ Media นั้น บริษัทถือว่าเป็นแหล่งที่มาของนักร้องเพลงไทยสากล อีกแหล่งหนึ่ง สื่อต่างๆ ที่กล่าวนี้จะหมายถึง สื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากสื่อเหล่านี้ จะปรากฏภาพของบุคคลต่างๆ ทั้งดารา นักร้อง นายแบบ นางแบบ หรือ Presenter หนึ่งโฆษณา ที่อาจมีคุณสมบัติเหมาะสมที่บริษัทต้องการได้ ซึ่งทางบริษัทก็ต้องคอยติดตามสื่อต่างๆ เหล่านี้

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“ทั้งในสื่อต่างๆ เพราะกลุ่มนี้เป็น Presenter ใช้น้อยคะ ก็เป็นทั้ง ทีวี โปสเตอร์ Fashion AD ใน Magazine เราก็ดูว่ามีใคร Up Date บ้างหน้าตาสวยๆ หล่อๆ เราก็ดูมา เพราะว่าวัยรุ่นชอบหนังสือ ชอบดูทีวี....อย่าง บี น้ำทิพย์ (คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์) ทางค่ายเค้าก็เห็นจากที่เค้าเล่น MV ของนาวินดาร์”(ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“นอกจากเวทีประกวด เราก็จะเห็นเด็กตาม Media ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานภาพนิ่ง หรือ งานโฆษณาตาม Media ต่างๆ”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

ง. แหล่งอื่นๆ

นอกจากแหล่งที่สามารถพบนักร้องเพลงไทยสากล ที่ได้กล่าวไปในเบื้องต้นนั้น ยังมีแหล่งอื่นๆ ที่บริษัทสามารถพบนักร้องเพลงไทยสากลได้อีก ซึ่งอาจจะเป็นแหล่งที่บริษัทไม่ได้คาดคิดว่าจะพบเจอ ตัวอย่างเช่น บุคคลที่ทำงานอยู่เบื้องหลังวงการเพลงอยู่แล้ว หรือ เป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงของวงการเพลง ซึ่งอาจจะเป็นการพบเจอโดยบังเอิญ ตัวอย่างเช่น คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัดของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด เจ้าของอัลบั้มชุด ปาน ธนพร ก็ทำงานเบื้องวงการเพลงมาก่อนที่เข้ามาเป็นนักร้อง โดยที่บริษัทพบตัว คุณธนพรฯ โดยบังเอิญ

ในบริษัทเบเกอรี่ จำกัด นักร้องในสังกัดรุ่นแรกๆ ก็จะมาจากทีมงานที่ทำงานเบื้องหลังวงการเพลงอยู่แล้ว รวมถึงนักร้องรุ่นใหม่ๆ ของบริษัทเบเกอรี่ฯ ก็เป็นการพบเจอโดยบังเอิญ

คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด กล่าวว่

“มันก็รวมๆ ก็คือ ศิลปินที่มาร้องเพลงให้พี่บอย มันก็แยกแตกออกมา มีคุณนพ POP โจ วง Pause พี่ไอ้ อีร์ ชัยเดช แล้วก็มีพี่โต้งแห่ง ซึ่งเคยร้องในงานขึ้นนี้ของพี่บอย ซึ่งส่วนมากก็จะเป็นคนที่อยู่เบื้องหลังกันอยู่แล้ว รู้จักกันอยู่แล้ว มาช่วยในงานพี่บอย แล้วเราก็ตีงเค้าออกมาเป็นงานเดี่ยว.....ของ H นี้ เราคัดเลือกมา อย่าง H นี้มันมีเหตุการณ์ ก็คือว่า พี่ไปเจอ น้องเค้าในงาน โฆษณา ก็เรียกมาสัมภาษณ์ อย่างน้อง กีบ เจอก่อนคนแรก เค้ามาสมัครเป็น Dancer โจอี้ ซึ่งอย่าง แอนนี่ ก็เคยเป็น Dancer มาก่อน ก็มาเจอกันที่งาน คุณแม่เค้าก็มาแนะนำให้รู้จักกัน แล้วก็แนะนำ พลอย ต่อ มาแล้วก็ เป็น H อย่าง H นี้เราก็ตีสร้างขึ้นมา ในลักษณะของความเป็นเพื่อน ลงตัวระหว่าง Character ที่ไม่เหมือนกัน แต่ทดแทนให้กันได้”(สมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2544)

จากการเก็บข้อมูลพบว่า แหล่งที่มาของนักร้องเพลงไทยสากลที่จำแนกตามการเสาะหาตัวนักร้อง โดยบริษัทออกไปพบตัวนักร้องเองนั้น แหล่งที่พบนักร้องเพลงไทยสากลมากที่สุดจะได้แก่ เวทีประกวด ซึ่งไม่ใช่เฉพาะ เวทีการประกวดร้องเพลงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเวทีประกวด นายแบบ นางแบบ ด้วย ส่วนในแหล่งอื่นที่กล่าวมานั้น ไม่ว่าจะเป็ตามสถานที่รวมเด็กวัยรุ่น สโมสรต่างๆ หรือในแหล่งอื่นๆ พบว่าแต่ละบริษัทจะพบตัวนักร้องได้ในจำนวนที่เท่าๆ กัน

1.1.2 นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

วิธีการเสาะหานักร้องของบริษัทโดยรอให้นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเองนั้น เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่บริษัทจะเลือกกระทำในการเสาะหานักร้อง แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่าบริษัทจะใช้วิธีนี้น้อยกว่าวิธีการออกไปเสาะหาเอง เนื่องจากแต่ละบริษัทจะมีเกณฑ์ไว้อยู่แล้วว่าต้องการนักร้องที่มีคุณสมบัติอย่างไร ซึ่งถ้าออกไปหานักร้องเองจะได้ นักร้องตามที่ต้องการมากกว่า เนื่องจากนักร้องที่เดินเข้าหาบริษัทเองอาจจะมีคุณสมบัติยังไม่ตรงกับที่บริษัทต้องการ แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการที่นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเองก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่บริษัทสามารถเสาะหานักร้องได้ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเองมี 2 วิธี คือ

ก. นักร้องเดินเข้าหาบริษัทโดยมีผู้นำพา

ผู้นำพานักร้องมาให้บริษัทจะมีอยู่ด้วยกันหลายกลุ่มทั้งที่เป็นเชิงธุรกิจ ซึ่งได้แก่ บริษัทจัดหานักแสดง หรือ Modeling หรือ นักปั้นดารา หรือ แมวมอง ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะนำพาผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะสามารถเป็นนักร้องได้มายังหน่วยงานคัดเลือกนักร้องของบริษัทเพื่อให้บริษัทพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่ถูกนำพามาตามขั้นตอนต่างๆ และเมื่อบุคคลนั้นสามารถผ่านเข้าไปเป็น

นักร้องในสังกัดได้โดยการเซ็นสัญญา ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้นำพามา โดยเฉพาะ บริษัทจัดหานักแสดง หรือ นักปั้นดารา ได้รับค่าตอบแทนในการนำพาดังนี้ โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่า ค่าจ้างนำพา ประมาณ 10,000-50,000 บาท* (*แหล่งข้อมูลไม่สามารถเปิดเผยได้) ซึ่งเป็นการนำพาเชิงธุรกิจ

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัททอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“แล้วเราก็ใช้ Connection จาก Modeling ด้วยนะคะ เพราะเราคิดว่าการทำงานของบริษัทเนี่ยะ ตั้งแต่เริ่มตั้งบริษัทมาเนี่ยะ มันก็ส่วนที่ Modeling คัดสรร มาให้ เพราะฉะนั้นเราจะไม่ตัด Connection ที่เรามีอยู่ แต่เราจะเลือกเฉพาะ Modeling ที่เชื่อถือได้ คือ หาของดีมาให้เราได้อีก อย่างเช่น Bangkok Modeling, YM Modeling MAD ซึ่งเค้าจะพาเด็กมานำเสนอให้เรา ซึ่งเราก็จะมีค่านำพาให้ คือเราไม่ใช่เอาเขาโดยไม่มีกติกาใดๆ ทั้งสิ้น เรามีกฎกติกาให้ คือเราจ่ายค่านำพาให้ สำหรับคนที่พามาแล้ว เด็กได้รับการตอบรับว่ามีความสามารถและได้เซ็นสัญญา” (ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

นอกจากนั้น จะมีกลุ่มบุคคลที่นำพานักร้องเข้ามายังบริษัทในรูปแบบที่ไม่ใช่เป็นธุรกิจด้วยเช่นกัน ซึ่งจะได้แก่ ผู้ใหญ่ หรือผู้บริหารของบริษัทหรือ บุคคลที่รู้จักทั่วไป

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“เอิร์น (คุณจิราวรรณ เตชะหรวุจิตร) นี่ก็คือ เด็กฝากนะ คือ ผู้ใหญ่ฝากมา ให้ช่วยลองทดสอบ ดุหน้อยชิ อันนี้โอเค ผู้ใหญ่ฝากมาเราก็มา Take Care หน่อย แต่เราก็ทดสอบตามขั้นตอนทุกอย่าง ซึ่งโอเค น้องเค้าก็สอบผ่าน หรือ อย่างน้องดิง (คุณพันกร บุญยะจินดา) เอง ก็มีผู้ใหญ่ฝากมาก เราก็ Take Care ดูแลเค้าให้เค้าทดสอบตามขั้นตอนของบริษัททุกอย่าง ผู้ใหญ่ที่ฝากมากไม่ว่าจะเป็น เฮีย (คุณสุรชัย เชนฐุโชติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการบริษัทอาร์.เอส.ฯ) หรือคนอื่น คนที่เรารู้จักบ้าง เค้าก็จะบอกกับผู้ปกครองเด็กเลยว่า เรามีหน่วยงานคัดเลือกอยู่ มีการทดสอบนะ”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

ข. นักร้องเดินเข้าหาบริษัทด้วยตนเอง

ในอีกช่องทางหนึ่ง นักร้องสามารถเดินเข้าหาบริษัทได้ด้วยตนเองเช่นกัน ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า โดยทั่วไปลักษณะการเดินเข้าหาบริษัทของนักร้องเพลงไทยสากลจะกระทำโดยการส่งเสียงร้องอัดใส่ในคาสเซ็ทเทป หรือที่เรียกว่าเดโมเทป (Demo Tape) เพื่อให้บริษัทพิจารณา นอกจากเดโมเทปแล้วก็ต้องมีรูปถ่าย, ที่อยู่ที่สามารถติดต่อ และประวัติส่วนตัว โดย

นักร้องอาจจะมาขึ้น เดโมเทปด้วยตัวเองที่บริษัทหรือส่งทางไปรษณีย์ แต่อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทพบว่า จำนวนนักร้องที่ได้จากวิธีการนี้มีจำนวนน้อยมาก

คุณกรพินธุ์ พวงโพธิ์ นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด ก็เป็นหนึ่งในจำนวนนักร้องที่เดินเข้าไปยัง บริษัทอาร์.เอส.ฯ และบริษัทอื่นด้วยตนเอง ได้เล่าประสบการณ์ให้ฟังว่า

“พอผลการประกวดออกมาก็ได้ที่หนึ่ง เราก็ทำไงยังงั้นเนี่ยะ ได้ที่หนึ่ง ดีใจมากๆ ดีใจสุดๆ แล้วคราวนั้นแหละคะ ขณะแล้วเนี่ยะ มันน่าจะทำอัลบั้มนะก็หาค่าย.....ก็มีอาร์.เอส. ส่งเทปไปเพลง เพลงช้า 1 เพลง เพลงเร็ว 1 เพลง แล้วก็ประวัติส่วนตัว แล้วก็รูปถ่ายชัดๆ หนูก็ส่งไป ตอนนั้นรูปถ่ายคิดว่าสวยสุดๆ แล้ว แต่มาดูตอนนี้ น่าเกลียดมากสมควรแล้วที่ตอนแรกเค้าไม่เอาน่าเกลียดมาก ก็ไม่ได้รับการติดต่อกลับ คือหายไปเลย เราก็เลยคิดจะส่งไปค่ายอื่นบ้างก็ส่งไป Neo ค่ะ ก็ไปขอเค้าสมัคร คือไปด้วยตัวเอง ไม่รู้จักใครเลย ก็บอกสมัครนักร้อง มาขอทดสอบนักร้อง แต่เค้าก็บอกว่าให้มาวันหลังวันนี้ไม่มีใครอยู่เลย ให้กรอกใบสมัครไว้ก่อน แล้วเดี๋ยวติดต่อกลับไปแล้วก็มีส่งไปแกรมมี่ ก็ไม่มีคนรู้จักเหมือนกัน คือ ไม่มีคนรู้จักสักที ก็หาที่อยู่แล้วก็ส่งไป ก็จะมีเทปมีประวัติ แล้วก็รูปถ่าย”(กรพินธุ์ พวงโพธิ์, สัมภาษณ์, 14 พฤษภาคม 2544)

นอกจากนั้นในบางบริษัทอาจจะเปิดรับสมัครนักร้องอย่างเป็นทางการ โดยประกาศให้ผู้ที่สนใจส่งเป็นเทปเสียงร้อง หรือ เดโมเทป เข้ามายังบริษัทเพื่อนำมาพิจารณาคัดเลือก โดยจะจัดเป็นลักษณะของการจัดการประกวด หรือจัดทำโครงการค้นหาหน้าใหม่ขึ้นมา

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าววว่า

“Walk In ก็มีแต่ถ้าจะมุ่ง ทางด้าน Walk In เลยก็คงไม่ใช่ เพราะ เปรอร์เซนต์น้อยนะ ยกตัวอย่าง น้องแพรว (คุณคณิต เนตรบุตร นักร้องในสังกัดของ บริษัทแกรมมี่ฯ) เนี่ยะ เป็นแบบ Walk In คือ นานๆ จะมีเพชรหลงมาสักเม็ดหนึ่ง น้องแพรวนี่ก็จะมาสมัครเอง น้องเค้าเรียนอยู่ที่โรงเรียน นานาชาติที่พัทยา ตอนนั้นเราจัดโครงการ Star Search เป็นโครงการหาดาวดวงใหม่ คุณแม่เค้าก็พามาสมัคร เพราะน้องชอบด้านนี้ ก็ Walk In เข้ามา แต่ จะได้จาก Walk in มีน้อยมาก” (ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

อย่างไรก็ตามในเรื่องของการเสาะหานักร้องจากแหล่งต่างๆ หากจำแนกแหล่งที่มาของนักร้องเพลงไทยสากลที่ตามภูมิลำเนาแล้ว พบว่า จังหวัดที่สามารถพบนักร้องเพลงไทยสากลได้นั้น บริษัทสามารถพบนักร้องได้จากทุกๆ จังหวัดทั่วประเทศ แต่ที่พบมากที่สุด จะอยู่ที่กรุงเทพฯ เนื่องจากกรุงเทพฯ เป็นแหล่งรวมของวัยรุ่น และเป็นที่ตั้งของบริษัทนอกจากนั้นอาจจะ

พบนักร้องได้ในจังหวัดใหญ่ๆ ของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามวัยรุ่นเหล่านั้นอาจจะมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดก็เป็นได้ ซึ่งบริษัทไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องภูมิลำเนาของนักร้อง แต่สนใจในคุณสมบัติอื่นๆ มากกว่าเรื่องของภูมิลำเนา

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“ก็ทั่วๆ ไป ก็มาจากหลายจังหวัด ทางใต้ ทางเหนือ มีหมด แต่เด็กที่เรียนอยู่กรุงเทพฯ จะมีโอกาสเยอะหน่อย เพราะว่าบริษัทอยู่ที่กรุงเทพฯ แต่ก็ใช่ว่า เด็กต่างจังหวัดจะไม่มีโอกาส คือ เรื่องภูมิลำเนามันก็ไม่ค่อยสำคัญเท่าไร”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

ดังนั้น จากแหล่งที่มาของนักร้องเพลงไทยสากลสามารถสรุปให้เห็นได้ว่า แหล่งที่มาของนักร้องเพลงไทยสากลของอุตสาหกรรมเพลงไทยที่บริษัทสามารถพบได้มากที่สุดนั้น ถ้าจำแนกตามการพบตัวนักร้องนั้น พบว่านักร้องเพลงไทยสากลส่วนใหญ่มาจากเวทีการประกวดซึ่งไม่จำกัดเฉพาะเวทีประกวดร้องเพลงเท่านั้น ยังรวมถึงเวทีประกวดนางแบบ นายแบบ ด้วย และถ้าจำแนกตามภูมิลำเนา พบว่านักร้องที่อยู่ในเมืองหลวง เช่น กรุงเทพฯ จะมีโอกาสมากกว่านักร้องที่อยู่ต่างจังหวัด

1.2 ขั้นตอนการพิจารณานักร้องเบื้องต้น จากรูปลักษณะของตัวนักร้อง

หลังจากที่บริษัทพบตัวบุคคลที่มีแนวโน้มสามารถนำมาสร้างเป็นนักร้องแล้วด้วยวิธีการใดๆ ก็ตาม ทางบริษัทหรือผู้ที่ทำการคัดเลือกจะพิจารณานักร้องที่พบนั้นทันที ในเบื้องต้นโดยพิจารณาจากรูปร่างหน้าตา หรือรูปลักษณะ (Look) นักร้อง โดยอาจพิจารณาขณะที่ไปพบตัวตามแหล่งต่างๆ หรือจากรูปถ่ายที่นักร้องได้ส่งเข้ามา

โดยจากการเก็บข้อมูล พบว่าในการพิจารณาเรื่องรูปลักษณะในเบื้องต้นนี้สามารถแยกเป็นประเด็นตามความหมายของรูปลักษณะที่บริษัทกำหนดขึ้นมา

1.2.1 รูปร่างหน้าตา เพศ และอายุของนักร้อง

1.2.2 บุคลิกของนักร้อง

แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติจริง ผู้พิจารณา จะพิจารณาทั้ง 2 ประเด็นนี้ไปพร้อมกัน

1.2.1 รูปร่างหน้าตา เพศ และอายุของนักร้อง

การพิจารณาเบื้องต้น ในเรื่องขอรูปลิขสิทธิ์ ผู้ทำการพิจารณาจะพิจารณา จากรูปร่างหน้าตาของนักร้องเป็นหลัก ซึ่งรูปร่างหน้าตาของนักร้องที่บริษัทต้องการจะเน้นที่รูปร่างหน้าตาดีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหมายถึงความสวยและหล่อ หรือมีรูปร่างหน้าตาเป็นที่น่าประทับใจของผู้พบเห็น ซึ่งพิจารณารวมๆ กับ เพศ และอายุ ด้วยจะต้องกลมกลืนกัน ในบางบริษัทอาจไม่เห็นว่านักร้องต้องสวยหล่อ แต่จะต้องเป็นผู้ที่รูปร่างหน้าตาที่ดูมีเสน่ห์ มีจุดน่าสนใจ สามารถพัฒนาไปเป็นจุดขายได้ ซึ่งผู้พิจารณาอาศัยการคัดเลือกจากประสบการณ์ในการมองของตนเอง

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“นักร้องแบบนี้ก็เรียกว่า Idol เป็น Idol Look ก็กลุ่มที่เห็นแล้วคลั่งไคล้ กลุ่มที่ดูแล้ว สวยหล่อ มาก่อนเลย Look ต้อง 100เปอร์เซ็นต์ เลย คือความสวยความหล่อ ความเหมาะสมของใบหน้า พวกนี้จะเป็นผู้หญิงส่วนใหญ่ แต่จริงๆ เราต้องการผู้ชายนะ แต่เพชรนะมาน้อย จะเป็นผู้หญิงส่วนใหญ่ อย่างเช่น ไบรโอนี่ (คุณไบรโอนี่ รอดโพธิ์ทอง นักร้องในสังกัด บริษัทแกรมมี่ฯ) นิโคล (คุณนิโคล เทริโอ นักร้องในสังกัด บริษัทแกรมมี่ฯ) แคท (คุณแคทลียา อิงลิช นักร้องในสังกัด บริษัทแกรมมี่ฯ) คือจะเป็นผู้หญิงส่วนใหญ่ คือเราต้องดูคนที่จะต้องมาเป็น Presenter ได้ สามารถจะเป็นทั้งนักร้อง เป็น model และเป็น presenter ได้ คือเราดูคนที่หน้าตาดี มาเป็นหลัก ก็้ออาศัยจากประสบการณ์ของเราจะบอกได้” (ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“หนึ่งภาพแรกที่เราเห็นเค้าก็คือ รูปร่างหน้าตา ซึ่งคนสวย คนหล่อ ดูดี นี่มันก็มีชัยไปกว่าครึ่ง มันมีแนวโน้มที่เค้าจะทำงานต่อไปได้ หรือจะได้รับความนิยมได้ง่าย ซึ่งคนพวกนี้จะได้เปรียบในการทำงานต่อไป เช่นคนนี้นี่หน้าตาดีนะ น่าจะทำอะไรได้ อย่างน้อยๆ ก็ต้องเรียกเค้าเข้ามาพูดคุยว่าเค้าน่าจะทำอะไรได้ อย่างบางคนเรียกเค้ามาแล้วคนนักร้องเพลงได้นะ”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

1.2.2 บุคลิกของนักร้อง

นอกจากเรื่องของรูปร่าง หน้าตา เพศ อายุ แล้ว เรื่องบุคลิกลักษณะจะเป็นอีกประเด็นหนึ่งในเรื่องของรูปลักษณ์ของนักร้องที่บริษัทพิจารณา ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า บุคลิกลักษณะที่ผ่านการพิจารณาคือ ต้องมีบุคลิกที่ดูน่ารักสดใส มีความมั่นใจในตัวเอง ดูแล้วน่าประทับใจ

คุณมนตรีชีพ ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัดสรรและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัท อราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่า

“คือผมใช้คำว่าบุคลิกที่ดี แต่คำว่าบุคลิก มันประกอบด้วยอะไรหลายๆ อย่าง รูปร่างหน้าตาเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิก การแต่งตัวเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิก การพูดจาก็เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิก แม้แต่กระทั่งการยิ้ม ยิ้มมากยิ้มน้อย ยิ้มหรือเปล่า บางคนยิ้มแล้วใส่คนที่ได้รับรู้สึกว่าเป็นคำกำลังดูถูกเรา ก็ยิ้มไม่ดี คือ มันมีปัจจัยหลายๆ แต่รวมๆ เราใช้คำว่าบุคลิก.... อย่าง ปีเตอร์ คอปโดเรนดรัล คำเป็นคนหน้าตาดี แต่บุคลิกที่ดีอย่างคือเวลาเค้ายิ้ม เค้ายิ้มแล้วดู เปิดดูแล้วโบร่ำขึ้นมา อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งในบุคลิก คำตัวสูง ดูรูปร่างเป็นแบบนักกีฬาอันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิก สมมติว่า ปีเตอร์ หล่อ แต่ลงพุง อันนี้ไม่ใช่แล้ว แล้วหน้าซีมๆ อันนี้ก็ไม่ใช่แล้ว แปลว่าอันนี้มันก็ไม่ใช่น่าตาสวยหรือหล่อเพียงอย่างเดียว ต้องบุคลิกดีด้วย”(มนตรีชีพ ศิวะสินางกูร, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าในบุคคลที่บริษัทเห็นว่ามีแนวโน้มสามารถนำไปพัฒนาเป็นนักร้องได้ในเบื้องต้น จะหมายถึงบุคคลที่มีรูปลักษณ์ที่ดี และบุคลิกที่น่าสนใจ มีจุดเด่น หรือมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง

1.3 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ และทดสอบครั้งที่ 1

เมื่อการพิจารณานักร้องในเบื้องต้นจากรูปลักษณ์ (Look) และบุคลิกของนักร้องแล้ว ถ้าบุคคลใดผ่านการพิจารณาในเบื้องต้น ผู้คัดเลือกจะทาบทามให้บุคคลนั้นๆ เข้ามาทำการสัมภาษณ์ และทดสอบยังบริษัท

เมื่อนักร้องเข้ามายังบริษัท บริษัทจะให้นักร้องทำประวัติในเบื้องต้น ซึ่งผู้คัดเลือกจะนำประวัตินั้นมาเป็นข้อมูลในการพูดคุยกับนักร้อง ซึ่งจากข้อมูลที่นักร้องทำประวัติไว้ ทำให้ผู้คัดเลือกทราบถึงภูมิหลังของนักร้องว่าเป็นมาอย่างไร พร้อมทั้งทราบถึงความสามารถพิเศษของนักร้องที่เกี่ยวกับการเป็นนักร้องด้วย เช่น บุคคลนั้นอาจจะเคยผ่านเวทีประกวดได้รับรางวัลมา

ก่อน หรือ อาจมีความสามารถพิเศษเล่นดนตรีได้ หรือ เต้นรำได้ เป็นต้น ซึ่งก็จะถือว่าเป็นข้อได้เปรียบของตัวนักร้องในการพิจารณาคัดเลือก

ในขั้นตอนของการพูดคุยนี้นี้ ผู้คัดเลือกจะพิจารณาในเรื่องบุคลิกลักษณะอีกครั้ง รวมถึงอุปนิสัยใจคอ กิริยามารยาท การพูดคุยนี้นี้ รวมถึง ความตั้งใจที่จะเป็นนักร้องด้วย

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“ก็จะต้องเรียกเข้ามาทำประวัติก่อน ข้อมูลทั้งหมดของเค้า ชื่อ อายุ ส่วนสูง น้ำหนัก การศึกษา ความชอบ แนวเพลง ที่ชอบ ความเป็นอยู่ คือเรื่องราวส่วนตัวที่เค้าสามารถบอกเราได้คือจะอยู่ในประวัติ ทั้งหมด แล้วเรามาคัดอีกที โดยดูจากประวัติ ก็จะมีเกรด เอ เกรด บี เกรด ซี แล้วก็รูปถ่ายก็ดูจากประวัติแล้วก็รูปถ่าย ซึ่งก็จะดูจากรูปร่างหน้าตาอันดับหนึ่ง แต่บางคนหน้าตาก็กลางๆ แต่ร้องเพลงดีมาก ก็จะจัดอยู่อีกกลุ่มหนึ่ง คือ เรายังดูจากรูปถ่ายประวัติ.....เพราะบางครั้งเราเห็นอย่างเดียวเรายังไม่บอกไม่ได้หรือว่าเค้าทำอะไรได้บ้าง เรายังอ่านจากประวัติของเค้า อาจจะพบว่าเค้าเล่นดนตรีได้นะ เค้ามีวงดนตรีนะ มีรางวัลประกวดมานะ ก็น่าสนใจ เรายังจะเรียกมาคุย ก็จะเรียกกลุ่มเอก่อน พอเข้ามาคุยเราก็จะรู้เลยว่า เค้าเป็นยังไงครอบครัวเค้าเป็นยังไง ความคิดความอ่านเค้าเป็นยังไงชอบฟังเพลงแบบไหน ชอบดนตรีหรือชอบอะไร.....ก็ดู บุคลิกของเค้าด้วย ดูความตั้งใจอยากมาเป็นนักร้องด้วย.....สำคัญต้องดูนิสัยใจคอด้วย อย่างเค้าหน้าตาต้องมีความรับผิดชอบไม่เชิด ไม่เยอหยิ่ง อย่างบางคนคุยว่าฉันทเก่ง อย่างนั้นอย่างนี้ เรายังไม่อยากได้เพราะว่ามันจะมีผลต่อเนื้อเรื่อง ในเมื่อเค้าออกเทปมาแล้ว ซึ่งเค้าจะต้องไปพบปะผู้คนมากมาย ซึ่งถ้าเกิดนิสัยไม่ดีคนไม่รักไม่ชอบมันก็จะส่งผลต่องานของเราด้วย ซึ่งบางครั้งอาจจะหล่อเลิศเสียดี แต่นิสัยแย่มากก็ไม่เอา ถามว่านิสัยปรับได้มัย เรายังต้องดูอีก ถ้าปรับได้ก็โอเคแล้วก็ดูเรื่องอื่นๆ ของเค้าเช่นความสามารถอะไรต่างๆ”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

หลังจากนั้น จะมีการทดสอบครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นการทดสอบในเรื่องรูปลักษณะและการร้องเพลงเบื้องต้น หรือเรียกว่าการ Screen Test คือทางบริษัทจะดูภาพรวมระหว่างรูปลักษณะของนักร้อง และการร้องเพลงของนักร้องในเบื้องต้น โดยการถ่ายภาพนิ่งของนักร้อง พร้อมกับให้ร้องเพลงอัดเสียง และถ่ายวิดีโอเทป โดยให้นักร้อง Lip Sync เพลงที่ได้ร้องอัดไว้

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“คือขั้นที่หนึ่ง เรา Test เสียงเบื้องต้น ก็ให้ร้องเพลงอัดเทป เพลงช้า 1 เร็ว 1 ก่อน พอเสียงผ่านเราก็ถ่าย Rough Screen ไว้ Rough Screen ก็คือ การทำภาพแบบหยาบๆ นื่องมาแบบดิบๆ เทสต์เสียงเสร็จก็ให้น้องมาลองร้องดู โดยการให้ร้อง sync กับเสียงเพลงที่ร้องเพื่อดูบุคลิกภาพโดยรวมซี ว่าเข้ากันมั๊ย สามารถจะพัฒนาไปในแนวทางใดหรือเปล่า รวมถึงการ Movement ต่างๆ ด้วย มีการพูดคุยแนะนำตัวด้วย อันนี้คือการทำ Rough Screen เมื่อผ่าน Rough Screen คุณวิเชียรฯ (คุณวิเชียร ฤกษ์ไพศาล กรรมการผู้จัดการบริษัทอราทิสท์ฯ) ก็จะคัดเลือก Rough Screen ก็จะพิจารณาเองทั้งหมด(ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

การทำ Screen Test เบื้องต้นนั้น นอกจากบริษัทมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาเรื่อง รูปลักษณ์และความสามารถในการร้องเพลงแล้ว ยังเป็นการเริ่มคิดหาแนวทางการพัฒนาให้กับนักร้องด้วยว่าควรจะพัฒนาไปเป็นนักร้องเพลงสากลในแนวทางใด และจากการ Screen Test ครั้งที่ 1 ผู้ที่คัดเลือกจะสามารถคัดผู้ที่ไม่เหมาะสมที่จะเป็นนักร้องออกได้ ซึ่งผู้ที่ถูกพิจารณาคัดออก มักไม่ผ่านเรื่องของการร้อง คือไม่สามารถร้องเพลงได้ ส่วนผู้ที่มีแนวโน้มว่าสามารถพัฒนาไปเป็น นักร้องได้ ผู้คัดเลือกก็จะนำบุคคลผู้นั้นเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกในขั้นต่อไป

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“การเทสต์ ตรงนี้ก็จะเป็นการร้องเสียงสดๆ ไม่มีการตกแต่งเสียงใดๆ ทั้งสิ้น โดยร้องกับ ดนตรี Minus 1 ซึ่งก็จะทำให้เรารู้ในเรื่องของ Tuning ของหู จังหวะดนตรี ร้องเพี้ยนมั๊ย เนื้อเสียงเป็นยังไงซึ่งพี่ก็จะดูเอง ตรงนี้ในขั้นแรก ถ้าร้องไม่ได้เลยก็จะคัดออกเลย ส่วนมากที่หลุดก็จะเป็นเรื่องร้อง คือร้องไม่เป็นเพลงเลย ร้องไม่ได้เลย แต่ถ้าพอจะได้ ก็เอาเก็บไว้ก่อน”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

แต่ในส่วนของบริษัทเบเกอรี่ จำกัด จะเน้นการทดสอบเรื่องความสามารถการร้องเพลงของนักร้องมากกว่า โดยไม่มีการ Screen Test ในเรื่องรูปลักษณ์ของนักร้อง

คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด กล่าวว่

“เวลาเราทดสอบก็ไม่ต้องยุ่ง ไม่ต้องมีระบบอะไรเลย ไม่ Screen test ด้วย พอเราเห็นคนนี้บูบดูแล้ว โอเค ก็เอาเลย เราจะเน้นเรื่องการทดสอบการร้องมากกว่า” (สมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2544)

1.4 ขั้นตอนเตรียมพร้อมของนักร้องก่อนการทดสอบครั้งที่ 2

หลังจากที่นักร้องได้ผ่านการคัดเลือกในขั้นตอนในการสัมภาษณ์ และทดสอบครั้งที่ 1 แล้ว ผู้คัดเลือกจะคัดเลือกเฉพาะผู้ที่แนวโน้มว่าสามารถพัฒนาเป็นนักร้องได้ เข้ามาสู่ในขั้นตอนนี้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ บริษัทจะให้ นักร้องกลับไปเตรียมความพร้อมเพื่อจะกลับมาทำการทดสอบอีกครั้ง ซึ่งถือว่เป็นการทดสอบครั้งที่ 2

ในการเตรียมความพร้อมให้กับนักร้องนั้น พบว่ในบางบริษัทอย่างเช่น บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ฯ จะจัดอบรมเตรียมความพร้อมให้กับนักร้อง โดยกำหนดแนวทาง หรือแนะนำว่านักร้องควรจะเตรียมความพร้อมของตัวเองให้ออกมาเป็นนักร้องในแนวทางใด โดยผู้คัดเลือกจะดูจากการทดสอบนักร้องในครั้งที่ 1 โดยทางบริษัทอราทิสท์ฯ จะจัดผู้ฝึกสอนให้ และใช้เวลาประมาณ 1 อาทิตย์ ซึ่งใน 1 อาทิตย์ จะมีการฝึกฝนทั้งเรื่องการร้องเพลง และการแสดงลีลาท่าทาง (Performance)

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“เมื่อผ่าน Rough Screen คุณวิเชียร (คุณวิเชียร ฤกษ์ไพศาล กรรมการผู้จัดการ บริษัทอราทิสท์ฯ) ก็จะคัดเลือก Rough Screen ก็จะพิจารณาเองทั้งหมด พิจารณาบูบ ได้ใครก็จะทำ Screen Test ซึ่งเป็นการทำ ทีซีเรียด ละว่คนนี้ ถ้าคนนี้เป็นแนว Rock เราสอน Performance ด้วย คือ เรามีครูสอนให้ ถ้า Dance เราก็จะมีครูสอนให้ ถ้าเป็นแนว Pop ธรรมดา ใสๆ ก็ Performance ธรรมดาเราก็จะมีครูมาสอนให้ แต่ละวิชา ซึ่งเค้าต้องใช้เวลาเรียนประมาณ 1 อาทิตย์ ก่อนทำ Screen Test ถ้ามีเค้ามีความสามารถมาก่อนแล้วก็เป็นเรื่องดี ก็จะบวกความสามารถเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ต้องผ่านอบรม 1 อาทิตย์ เพราะเป็นการอบรมเบื้องต้นก่อนทำ Screen Test” (ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

ในบางบริษัทอย่างเช่น บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด จะแนะนำแนวทางการพัฒนาให้กับนักร้องแล้วให้นักร้องกลับไปฝึกฝนเองเพื่อกลับมาทดสอบอีกครั้งเช่นกัน โดยทางบริษัทจะเป็นผู้นัดวันในการทดสอบครั้งที่ 2 อีกครั้ง

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“ถ้าโอเค จากขั้นแรกผ่าน เราก็จะส่งเด็กไปทดสอบต่อกับแผนก Training กับพี่แหม่ม(คุณพัชริดา วัฒนา หัวหน้าฝึกฝนกอบรอบและพัฒนาศิลปิน บริษัทอาร์.เอส.)โดยที่เราจะให้เด็กกลับไปเตรียมตัวที่บ้าน ก็จะทำให้เด็กเลือกเพลงช้า 1 เพลง เพลงเร็ว 1 เพลง โดยเราก็จะไกด์เด็กว่าน่าจะร้องเพลงประมาณนี้นะ แบบนี้ ก็ดูที่ตัวเด็กเป็นหลักว่าเด็กสามารถแค่ไหน แล้วก็ให้เค้ากลับไปฝึกที่บ้าน แล้วเราก็นัดวันให้เด็กเข้ามาทดสอบอีกที”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

1.5 ขั้นตอนการทดสอบนักร้องครั้งที่ 2

เมื่อนักร้องได้ผ่านการฝึกกอบรอบหรือการเตรียมตัวแล้ว นักร้องจะถูกทดสอบเป็นครั้งที่ 2 พบว่ามีการทดสอบทั้งเสียงร้องและรูปลักษณ์ (Screen Test) อีกครั้ง โดยให้นักร้องเข้าห้องอัดเสียงเพื่อบันทึกเสียง โดยทั่วไปบริษัทจะให้นักร้องเลือกร้องเพลงเร็ว 1 เพลง และเพลงช้า 1 เพลง ตามที่นักร้องได้เตรียมมา

หลังจากนั้นบริษัทจะทำการ Screen Test นักร้องอีกครั้ง โดยในการ Screen Test ครั้งนี้ ทางบริษัทจะทดลองสร้าง Look หรือรูปลักษณ์ให้กับนักร้อง ด้วยการแต่งหน้า ทำผม แต่งตัวให้กับนักร้อง โดยจะสร้างรูปลักษณ์ ออกมาอย่างไรนั้น บริษัทจะดูจากตัวนักร้องเป็นหลักว่ามีบุคลิกลักษณะอย่างไร ร้องเพลงอะไร หลังจากนั้นบริษัทจะถ่ายวิดีโอ โดยให้นักร้อง Lip Sync เช่นเดียวกับการถ่ายทำ มิวสิก วิดีโอ หลังจากนั้นจะนำวิดีโอเทปนี้ ส่งให้บอร์ดบริหารของบริษัทพิจารณาต่อไป

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่า

“Screen Test นี้คือ ทำเหมือน Music Video เลยนะคะ ก็จะต้องร้องเพลงช้าหนึ่ง เพลง เพลงเร็วหนึ่งเพลง แต่งหน้าทำผมให้เหมือนกับเป็นนักร้อง ประมาณว่าสมมติว่าตัวเองเป็นนักร้อง ซึ่งถือว่าเป็นการทดสอบ Final แล้วนะคะ ก็ต้องแบบว่า ถ่ายทำ มีการจัดฉาก ให้เป็นแบบถ่าย MV เลยแต่ที่เราไม่ได้ Move ไปข้างนอกนะคะ เราถ่ายใน Studio แล้วเราก็ถ่ายไว้หลายมุม

มาก เพื่อจะไปตัดต่อ คือเราจะมีคนตัดต่อดู และสำคัญผู้ใหญ่อายุต้องดูทั้งเต็มตัวครึ่งตัว ทั้ง Long Shot Medium Shot ต่างๆ แล้วก็ตอนพูด Interview ดู Personality ดูบุคลิกภาพ แต่ว่า เราก็ Edit ภาพเราก็ช่วยนะคะ แต่ว่าเสียงไม่ช่วยนะคะ เราจะช่วยเรื่อง Look ว่ามุมไหนเราดูดี แต่เสียงเราไม่ช่วยเพราะถ้าช่วยเหมือนเราหลอกตัวเอง ทำ Screen Test ต้องฟังเสียงจริงๆ คือแบบนี้ ถ้าคนนี่มาแล้ว พออาทิตย์ หนึ่งเนี่ยะ หล่อมาก แต่ว่ายังร้องไม่ได้ เราก็จะมา Develop ก่อนทำ Screen Test ก็มีนะ 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี เพราะว่าการทำงาน Screen Test คือ การสอบแล้ว ถ้าไม่ผ่านแล้วมันจะเสียโอกาส (ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

ในบางบริษัทเช่น บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด จะทดสอบเกี่ยวกับความสามารถทางการร้องเพลงอย่างเดียว โดยจะส่งให้แผนกฝึกร้องและพัฒนาศิลปินเป็นผู้ทำการทดสอบ โดยจะมีหลักเกณฑ์ที่จะทดสอบเรื่องการร้องอย่างละเอียด เช่นในเรื่องของ จังหวะ การทดสอบว่าหูเพี้ยนหรือไม่ อักขระ การแสดงอารมณ์ในการร้องเพลง ลีลาท่าทาง และพื้นฐานทางด้านดนตรี โดยจะใช้วิธีการทดสอบโดยการให้นักกร้องเตรียมเพลงมาร้อง 2 เพลง เป็นเพลงช้า 1 เพลง เพลงเร็ว 1 เพลง นอกจากนั้น อาจจะมีการให้นักกร้อง ร้องเพลงใหม่แบบที่นักกร้องได้เตรียม หลังจากนั้นผู้ทำการทดสอบจะสรุปความเป็นไปได้ในการเป็นนักกร้องเลยว่า ผู้ที่เข้ามาทดสอบสามารถที่จะพัฒนาไปเป็นนักกร้องได้หรือไม่ โดยจะดูภาพรวมจากเกณฑ์ทั้งหมด ซึ่งแต่ละเกณฑ์ไม่จำเป็นที่ผู้ถูกทดสอบจะไม่ได้ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ดูภาพรวมของผู้ทดสอบทั้งการร้อง และ รูปลักษณ์ ของผู้ทำการทดสอบไปพร้อมๆ กัน

คุณพัชริดา วัฒนา นักร้อง และหัวหน้าแผนกฝึกร้องและพัฒนาศิลปิน ของบริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด มีหน้าที่ในการทดสอบความสามารถทางการร้องเพลงของนักกร้องที่เข้ามาสู่กระบวนการคัดเลือกของบริษัทว่า

“ในการทดสอบการร้องเพลงในส่วนของพีๆ ก็มีหลักๆ อยู่ว่าจะให้เค้าเตรียมเพลงมา 2 เพลง ช้า 1 เพลง เร็ว 1 เพลง แล้วก็ให้เค้าร้อง แล้วก็พีๆก็จะมีเกณฑ์ในการประเมินผลของพีๆ เช่นเรื่องของจังหวะ คือ เราจะเปิดเพลง แล้วให้เค้าลองตบจังหวะต่อ แล้วพอเราปิดเพลงแล้วถ้าเค้ายังตบจังหวะต่อได้ถูกต้องแสดงว่าเด็กมีจังหวะ แล้วก็เรื่อง Ear Test ดูว่าหูเพี้ยนหรือเปล่า คือเราจะใช้เปียโนช่วย พอเราดูเสียงตัวโน้ตปั๊บ แล้วเค้าออกเสียงได้ตรงแสดงว่าหูเค้าไม่เพี้ยน แล้วก็ให้เค้าร้องเพลงที่เค้าเตรียมมา ซึ่งตรงนี้เราก็จะดูเรื่อง การใช้ภาษา อักขระ ถูกต้องหรือเปล่า เรื่องของเนื้อเสียง อารมณ์ การแสดงออก และก็อาจจะมีการพื้นฐานดนตรีด้วย.....นอกจากนั้นพีๆก็จะลองให้เค้าร้องเพลงที่เค้าไม่ได้เตรียมมา เพื่อจะได้ดูความสามารถของเค้าด้วยว่าเค้าไหวแค่ไหน เพราะเพลงที่เค้าเตรียมมาแล้วเค้าจะซ้อมมาอย่างดี ยิ่งไงก็ต้องร้องดี.....แล้วพีๆก็จะ Comment ไปเลยว่าเด็กผ่านการทดสอบหรือเปล่า ผ่านแค่ไหน แก่ไขพัฒนาได้มัย สำหรับพีๆ ความสามารถของเด็ก 60

เปอร์เซ็นต์ ก็โอเคแล้ว ถือว่าผ่าน สามารถพัฒนาต่อได้ทางค่ายเราก็อาจจะรับเค้า แต่ถ้าดูแล้วพัฒนาไม่ได้แน่ๆ ก็จะไปบอกไปเลยว่าเด็กคนนี้ไม่ผ่าน แต่ถ้ายังจะเอาไว้การทำงานข้างหน้าจะลำบาก”(พัชริดา วัฒนา, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2544)

โดยทั่วไปแล้วนักร้องที่เข้ามาทดสอบในครั้งที่ 2 นี้ มักไม่ผ่านการทดสอบเนื่องจาก ผู้พิจารณาเห็นว่าภาพรวมของนักร้องทั้งในเรื่องของ รูปลักษณ์ ความสามารถในการร้องเพลง อาจยังไม่พร้อมที่จะพัฒนาไปเป็นนักร้องจริงๆ ถ้าผู้พิจารณาลงความเห็นว่าไม่ผ่าน นักร้องที่เข้ามาทำการทดสอบก็จะถูกบริษัทคัดออกจากขั้นตอนนี้ แต่ผู้ที่ผ่านการทดสอบนั้นมีทั้งกรณีที่ผ่านมาในหลายระดับ ตั้งแต่ผ่านในระดับที่บริษัทเห็นว่าสามารถร่วมงานหรือสร้างงานเพลงให้นักร้องได้ทันที หรือผ่านในลักษณะที่ผู้ทดสอบมีแนวโน้มว่าจะพัฒนาไปเป็นนักร้องแต่ยังไม่ผ่านทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอาจจะติดเรื่องของรูปลักษณ์ ที่บริษัทได้ทดลองสร้างขึ้นกับนักร้อง หรือติดในเรื่องของความสามารถในการร้องเพลง บริษัทก็จะนำผู้ที่ยังไม่ผ่านการทดสอบในลักษณะนี้ไปนำไปพัฒนาอีกครั้ง เพื่อให้กลับมาทดสอบในครั้งที่ 3 อีกครั้ง โดยทางผู้พิจารณาจะมีแนวทางให้นักร้องกลับไปพัฒนาว่าควรจะพัฒนาในเรื่องของการร้อง หรือ รูปลักษณ์ ออกมาในแนวทางใด ตัวอย่างเช่น นักร้องบางคนผู้พิจารณาอาจจะมองว่า ไม่ควรออกมาในลักษณะนักร้องเดี่ยว อาจต้องออกมาเป็นนักร้องคู่ หรือ เป็นกลุ่ม ซึ่งบริษัทจะนำนักร้องกลับไปพัฒนาตามที่ผู้พิจารณาให้แนวทางมา

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“บางคนใช้เวลา Screen Test เป็นปี อย่างบางคนหล่อจริงๆ ยังร้องไม่ได้ อย่าง ปีเตอร์ (คุณปีเตอร์ คอร์ปโปไตเรนดอล) ทำ Screen Test 2 ปีนะคะ คือยังร้องไม่ได้ แต่เราไม่ยอมให้หลุดไป อีกอย่างหนึ่งเราอยากให้เค้าเรียนรู้เพิ่มเติมก่อน ก็ค่อยมาทำ Screen Test ที่หลัง แต่บางครั้งเราทำแยกก็มีนะ ทั้งเสียงและภาพแยกได้ อย่างบางที่เราทำภาพ เช่นว่าเราทำก่อนให้ผู้ใหญ่ดูว่า ภาพเป็นแบบนี้คะ ดูโดยรวมแล้วเสียงประมาณนี้นะคะ เดี่ยวรออีกประมาณ 3 เดือน ดีมั้ย เราก็ทำ ภาพให้ดูก่อน คือคนไหนพร้อมก็ทำพร้อมกันทั้งภาพและเสียง แต่คนไหนไม่พร้อมก็ทำภาพให้ดูก่อน แล้วก็มาดูว่าเสียงไหวมั๊ย ถ้าไหวก็ลองพัฒนาดู 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี.....แล้วบอร์ตก็จะแนะนำว่าน่าจะลองกลับไปพัฒนาเป็นแบบไหน อย่างสมมติว่าทางค่ายเห็นว่าบางที คนเดียวไม่ไหวนะ สงสัยต้องไป Pack รวม เพิ่มความแข็งแรงให้กับเพลง อย่าง Dragon Five ที่เลือกมาจากเวทีต่างๆ จากเป็นเดือนของหอการค้าบ้าง จากประกวดร้องเพลงของแกรมมี่ ตาม Project ต่างๆ คุณไปบูธๆ ก็จะมีนโยบายว่า ในลอง Pack ดูซิ เป็น Boy Band ซิ มันก็จะเกิดความแน่น แข็งแรง คือทั้งหน้าหล่อด้วย เสียงก็โอเค(ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

ส่วนกรณีที่นักร้องสามารถทดสอบผ่าน โดยผู้พิจารณาเห็นว่าสามารถสร้างผลงานเพลงได้เลยนั้น บริษัทจะรับนักร้องลักษณะนี้เข้าสู่สังกัดทันที

1.6 ขั้นตอนการรับนักร้องเข้าสู่สังกัดครั้งที่ 1 เพื่อเตรียมการทดสอบครั้งที่ 3

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในการทดสอบนักร้องครั้งที่ 2 ว่า นักร้องที่ผ่านการทดสอบในลักษณะที่ไม่ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่บริษัทเห็นว่ามีแนวโน้มที่จะพัฒนาได้ บริษัทจะนำนักร้องมาเข้าสู่ขั้นตอนนี้คือ การรับนักร้องผู้มีแนวโน้มนั้นเข้าสู่สังกัดก่อน ซึ่งในบางบริษัทจะรับนักร้องเข้าสู่สังกัดด้วยการเซ็นสัญญา โดยเรียกนักร้องที่เซ็นสัญญาในขั้นนี้ว่า “ศิลปินฝึกหัด” โดยมีระยะเวลาในการอยู่ในสังกัด 1 ปี เพื่อบริษัทจะทำการพัฒนาความสามารถให้กับนักร้อง แล้วนำนักร้องกลับมาทดสอบอีกครั้ง

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัททอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“ขั้นตอนต่อไปก็จะเป็นเรื่องของสัญญา คือ ถ้าคนๆ หนึ่ง ถ้าทางผู้ใหญ่ตอบว่า เขาจะผ่านกระบวนการ Screen Test แล้วเราก็จะ Committed จากคำว่า คือ ทำ ชัวร์นะคะ ว่านี่จะเป็นนักร้องของค่าย ทำ Memo มาปั๊บเราก็เซ็นสัญญาไว้ สัญญา คือ สัญญา Probation คือ สัญญาที่ว่า เป็นเรื่องของศิลปินฝึกหัด Probation คือ 1 ปี ใน 1 ปี 3 เดือน อาจจะได้ ออกเทป 6 เดือน อาจจะได้ ออกเทป หรือ 1 ปี หรือสุดท้ายอาจจะบายอีกก็ได้ ถ้าเด็กไม่พัฒนาขึ้นเลย ก็ประเมินผลกันตลอดว่าโอเคหรือยัง (ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

ในบางบริษัทจะรับนักร้องเข้าสู่สังกัดในขั้นตอนนี้ด้วยวาจา โดยไม่มีการเซ็นสัญญา อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร แต่จะนำศิลปินไปพัฒนาฝึกอบรบความสามารถ เพื่อนำกลับมาทดสอบอีกครั้ง

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“สำหรับเด็กที่เรายังไม่มั่นใจเต็ม 100 ที่เดียว อย่าง ถ้าไม่เขาก็เสียชีวิต คำอาจจะมี 70 – 80 เปอร์เซ็นต์ เราให้เค้ามาเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้เข้ามาเรียนก่อน คือ ภายใน 3 เดือน เค้าจะยังไม่ได้เซ็นสัญญา แต่เสมือนหนึ่งเค้าเป็นคนของเราแล้ว เป็นสัญญาใจ แล้วถ้าก็ค่อยเซ็นสัญญา แต่อย่างบางคนที่เราเห็นว่าพร้อมเลย ที่จะทำงานเลย เราก็เซ็นเลย ก็เข้าสู่กระบวนการทำงานเพลงเลย แต่ก็ต้องเรียน 3 เดือนนี้ด้วยนะ แล้วก็ทดสอบเหมือนกัน(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

จากการเก็บข้อมูลพบว่า การพัฒนาในขั้นตอนนี้จะใช้เวลาดั้งแต่ 3 เดือน จนถึง 1 ปี หรือ 2 ปี ซึ่งบริษัทอาจต้องต่อสัญญาหากต้องการนักร้องคนนั้น มาสร้างเป็นนักร้องในสังกัดจริงๆ ด้วยความถูกต้องในเรื่อง รูปลักษณ์ ของนักร้อง แต่ความสามารถในการร้องของนักร้องยังไม่มีคุณภาพดีพอ แต่เห็นว่าสามารถนำมาเรียนรู้เพิ่มเติมได้

คุณพัชริดา วัฒนา นักร้อง และหัวหน้าแผนกฝึกอบรมและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัดว่า

“มีค่ะ บางคนเร็ว อย่างเร็วที่สุดก็คือเริ่มงานได้เลย แต่โดยรวมก็ 3 เดือน เพราะเป็นนโยบายแบบนั้น อย่างนาน ที่สุด ที่เคยเจอก็คือ Nicky (คุณสุระ ธีรกุล) คือ ทางบริษัทเค้าเอา อยู่แล้ว เพราะมันใจใน Look ของเด็กมาก ว่าชายได้แนวๆ ซึ่งพี่ก็ Comment ไปตั้งแต่ ตอนมา เทสต์กับพี่แล้วว่า ถ้าจะเอาเด็กคนนี้ต้องเหนื่อยนะ ต้องสอนกันนาน เพราะเค้าร้องเพลงไม่ค่อยดี อีกอย่างก็เรื่องภาษา เพราะเค้าอยู่เมืองนอกตั้งแต่เด็ก แต่เรื่อง Look เรายังไม่ถึงขั้น ผลสุดท้ายก็ เรียนอยู่ 2 ปีถึงได้ออกเทป”(พัชริดา วัฒนา, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2544)

ในการพัฒนาหรือฝึกอบรมนักร้องในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย การร้องเพลง การเต้น การแสดง และการวางตัวในการเป็นนักร้อง มารยาท ต่างๆ โดยที่ทางบริษัทจะจัดผู้ฝึกสอนมา ทำการพัฒนาให้โดยเฉพาะ และเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม บริษัทจะพิจารณาให้นักร้องที่มีความพร้อมแล้วให้ทดสอบอีกครั้ง

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“ในสัญญา Probation นะคะ ก็จะเป็นเรื่องของการ Training ว่าใน 1 ปีทาง อราทิสท์จะให้อะไรกับเค้า เช่นว่า การเรียนร้อง การเรียนเต้น เรียน Performance บุคลิกภาพ Personality ต่างๆ Fitness ออกกำลังกาย ฝึกบุคลิกภาพ แม้กระทั่งเสื้อผ้าเรื่องการแต่งตัวเราก็ดูหมด เราดูแลตั้งแต่หัวจรดเท้า ว่าคุณต้องเป็นแบบนี้ บางที่ตั้งชื่อก็ต้องมีดู อาจจะเป็นชื่อใหม่ของการทำเพลงนะ พูดย่างๆ ว่าเป็นเรื่องของการ Develop.....ขั้นตอน Develop ฟ้าให้พื้นฐานกว้างๆ ไว้ก่อนว่ามีอะไรบ้าง ก็คือว่า มันก็จะมีเรื่องของการเรียน ร้อง Voice Training ก็คือ ขยายเสียง ดู Range เสียง ดู Character ของเสียงต่างๆ.....ต้องเป็นเสียงตัวเอง 2 Feeling ในการร้อง คือร้องยังไงให้ได้ Feeling เพลงซึ้งก็เศร้ามากซึ่งมาก เพลงเร็วก็สนุกสนาน อีกอันหนึ่งก็เรื่อง Timing หรือ จังหวะ ต้องลงตัว หูฟังต้องดี คือพวกนี้ก็ไปเรียนร้องเพลงตามทฤษฎีเหล่านี้แล้วไ้เรื่องของการร้อง เนี่ยะนะ มันก็จะมีฝึกปอดต้องไปว่ายน้ำ ไปเล่น Fitness ออกกำลังกาย เป็นตารางให้เลย เพราะ ปอดนี่ก็สำคัญ ร้องดีปอดต้องใหญ่ด้วย แล้วก็เรื่อง Personality คือ คุณมีขวัญ (คุณมีขวัญ แสง

สุวรรณ ที่ปรึกษาพิเศษของประธานกรรมการบริษัทแกรมมี่ฯ) เนี่ยะ คือ Course ๗ 1 พี่จะมี ศิลปินฝึกหัดอยู่ประมาณ 20 – 30 คน เป็นกลุ่ม ตอนนี้อยู่กลุ่ม 5 กลุ่มหนึ่งก็เรียนประมาณ 3 เดือน 3 เดือนก็จะมี เรียนเบื้องต้นพื้นฐานเหมือนกันหมด คือเรียนร้องทฤษฎีเบื้องต้น เรียน บุคลิกภาพ คือ พี่มิ่งขวัญ จะมาสอน ก็มีจะมีเรื่องวางตัวต่อหน้าสังคม การให้สัมภาษณ์รายการวิทยุ โทรทัศน์ ต่างๆ จะทำอย่างไร พบปะผู้คนอย่างไร แล้วก็เรื่องการ Dance พื้นฐาน เรียนเต้น เรียนร้อง เรียน Performance เรียนฝึกสมาธิ ออกกำลังกายต่างๆ ด้วย ”(ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

2.7 การทดสอบครั้งที่ 3

ในการทดสอบครั้งที่ 3 นี้ โดยทั่วไปบริษัทจะถือว่าเป็นครั้งสุดท้ายในการทดสอบ นักร้องแล้ว การทดสอบในครั้งนี้ ลักษณะจะเป็นเช่นเดียวกับการทดสอบครั้งที่ 2 คือมีการอัดเสียง ร้องของนักร้องใหม่ พร้อมกับทดลองสร้าง รูปลักษณ์ ให้กับตัวนักร้องใหม่อีกครั้งตามที่ผู้พิจารณา ในการทดสอบครั้งที่ 2 ให้แนวทางไว้ แล้วทำการ Screen Test อีกครั้งโดยการบันทึกภาพด้วยวิดีโอ ลักษณะเดียวกับการถ่ายทำเป็นมิวสิก วิดีโอ พร้อมกับนักร้องลิปซิงค์ (Lip Sync) เพลงที่ได้ บันทึกเสียงไว้ แล้วนำเทปนี้ส่งให้บอร์ดบริหารของบริษัทพิจารณาอีกครั้ง

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“คือหลังจาก พัฒนาไปได้ระยะหนึ่ง คือ 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี อย่างที่บอกไป เราก็ จะมีการประเมินจากครูที่สอน แล้วทางค่ายก็จะมา Follow up ว่าเด็กที่เค้าจองไว้เป็นยังไงบ้าง ก็ ทำ Screen Test เหมือนเดิม แต่ว่าคราวนี้แนวทางจะชัดเจนขึ้น ทางค่ายอาจจะให้โจทย์มาแล้ว ว่าอยากให้เป็นอย่างนี้ ก็ Test ดูว่าเด็กโอเคหรือยัง” (ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

ในบางบริษัทจะใช้ลักษณะการทดสอบโดยการให้นักร้องทำการแสดงสด หรือการ จำลองให้ผู้ทดสอบเล่นคอนเสิร์ต โดยจะอาศัยเวทีคอนเสิร์ตที่ทางบริษัทจัดขึ้นอยู่แล้วเป็นเวทีใน การทดสอบ โดยบริษัทจะให้ผู้ถูกทดสอบ เตรียมเพลงช้า 1 เพลง เพลงเร็ว 1 เพลง ซึ่งจะทำให้ บริษัทได้เห็นตัวตนของนักร้องจริงๆ ทั้ง รูปลักษณ์ ที่บริษัทได้ทดลองสร้างขึ้น ความสามารถในการ ร้องเพลง และการแสดงออกต่างๆ

คุณพัชริดา วัฒนา นักร้อง และหัวหน้าแผนกฝึกอบรมและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัทอาร์ เอสโปรดิวชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“หลังจากเรียนเสร็จ เราก็จะพาเค้าทดสอบอีกครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นครั้งสุดท้ายแล้ว คือ เราจะให้เด็ก ไปลองเล่นคอนเสิร์ตดูซิ ว่าจากที่เรียนมาทั้ง การร้อง การเต้น Acting หรือ Performance ต่างๆ ที่เรียนมาเค้าพัฒนาไปได้หรือเปล่า เราก็จะให้เด็กแต่งตัว แต่งหน้าทำผม เหมือนจริง เหมือนว่าเค้าเป็นศิลปินแล้วจริงๆ ให้เค้าไปเล่นคอนเสิร์ตกับเวทีจริงๆ ดู เราก็จะเห็นได้ เลยว่าเค้าพัฒนาหรือเปล่า เรียกว่าเห็นทุกอย่างจริงๆ ก็ถ่ายเป็นเทปส่งให้บอร์ดดู”(พัชริดา วัฒนา, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2544)

ผลของการทดสอบในขั้นนี้ นักร้องที่ไม่ผ่านการพิจารณา ซึ่งมักจะเป็นนักร้องที่ บริษัทเห็นว่าไม่มีพัฒนาการจะถูกคัดออกและจะถูกยกเลิกสัญญาที่นักร้องได้เซ็นไว้ในการรับนักร้องเข้าสู่สังกัดครั้งที่ 1 แต่บริษัทอาจจะนำผู้ที่ไม่ผ่านการทดสอบนั้นไปร่วมงานในส่วนงานอื่นๆ ของ บริษัทเช่น นักแสดง พิธีกรงานโฆษณา นายแบบ-นางแบบ หรือ พิธีกรของบริษัท เป็นต้น

อย่างไรก็ตามกรณีที่นักร้องบางคนที่ไม่ผ่านการทดสอบในครั้งนี้ แต่บริษัทยังมีความต้องการในตัวนักร้องอยู่ เนื่องจากผู้พิจารณาอาจให้ความเห็นว่า เวลาในการพัฒนาหรือฝึกอบรมนักร้องอาจจะไม่เพียงพอ บริษัทอาจจะให้กลับไปพัฒนาใหม่อีกครั้ง แล้วกลับมาทดสอบใหม่ ซึ่งอาจเป็นการทดสอบครั้งที่ 4 หรือครั้งที่ 5 ก็มีปรากฏ

ส่วนนักร้องที่ผ่านการทดสอบในขั้นตอนนี้ บริษัทจะรับนักร้องเข้าสู่สังกัดโดยการเซ็นสัญญาอีกครั้ง

1.8 การรับนักร้องเข้าสู่สังกัดครั้งที่ 2

เมื่อนักร้องผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งอาจจะเป็นการทดสอบครั้งที่ 3 หรือครั้งที่ 4 ก็ตาม บริษัทจะรับนักร้องที่ผ่านทดสอบนั้นเข้าสู่สังกัดของบริษัทโดยการเซ็นสัญญากับบริษัทอีกครั้ง

จากการเก็บข้อมูลนั้น พบว่าโดยทั่วไปในสัญญาของบริษัทจะมีเนื้อหาที่ประกอบด้วย

- ค่าตอบแทนที่นักร้องจะได้รับจากการเป็นนักร้องที่ออกผลงานใน 1 อัลบั้ม โดยมากจะคิดตามจำนวนเทปที่ขายได้ ซึ่งพบว่า นักร้องใหม่จะได้ค่าตอบแทน 1-2 บาท ต่อยอดขายเทป 1 ม้วนและค่าตอบแทนอื่นๆ ที่ไม่ได้มาจากยอดขาย อย่างเช่น การโชว์ตัว การเดินสายเล่นคอนเสิร์ต เป็นต้น

- เงื่อนไขต่างๆ เช่นการปฏิบัติตัว รวมถึงข้อห้ามต่างๆ เช่นการห้ามไปร้องเพลงให้กับบริษัทอื่น ซึ่งถ้านักร้องทำผิดสัญญา หรือเงื่อนไข หรือ ข้อห้ามต่างๆ บริษัทมีสิทธิ์ที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายจากตัวนักร้องได้

- ระยะเวลาของการเซ็นสัญญา นักร้องแต่ละคนจะมีระยะเวลาของสัญญาไม่เท่ากันถึงแม้ว่าจะเป็นนักร้องบริษัทเดียวกันก็ตาม แต่โดยทั่วไปจะอยู่ที่ 3 - 5 ปี

คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด กล่าวถึงเรื่องของสัญญาว่า

“เสีย (คุณเกรียงไกร เศษจิวชิติศักดิ์ ประธานกรรมการ บริษัทอาร์.เอส.ฯ) ก็พูดเรื่องสัญญาให้อ่านสัญญา ก็มีไม่เยอะหรอก ส่วนมากก็จะเกี่ยวกับเรื่องข้อห้ามต่าง ๆ ซึ่งถ้าทำก็จะโดนปรับ อย่างเช่น ถ้าไปแสดงคอนเสิร์ต ที่อื่น โดยที่บริษัทไม่รู้จะโดนปรับ 5 แสนบาท แล้วก็พูดเรื่องผลประโยชน์ อย่างเช่น ถ้ารับคอนเสิร์ต ต้องหักเข้า บริษัท 10 เปอร์เซ็นต์ ถ้าไปออกรายการถ่ายแบบ อัดรายการนี้ บริษัทไม่หักเลย ก็ไม่ค่อยได้อ่านหรอกให้แม่กับเจ๊วรรณอ่าน ก็อ่านตรงนั้นแหละ แล้วก็เซ็นเลยเพราะว่าก็ไม่มีอะไรที่เสียหาย ก็เลยเซ็นเลย.....ส่วนรายได้จากยอดขายก็ได้อะไร 2 บาท CD 6 บาท บอกอยู่ในสัญญาเลย ก็โอเค เซ็นทั้งหมดก็ 5 ปี”(ลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 26 เมษายน 2544)

ในขั้นตอนของการเซ็นสัญญานี้ จะมีการพูดคุยกันในเรื่องของสัญญาที่จะต้องเซ็นและเงื่อนไขต่างๆ ที่ตัวนักร้องจะได้รับ ซึ่งเงื่อนไขต่างๆ นี้ ทั้งบริษัทและนักร้อง จะต้องสามารถยอมรับกันได้ทั้งสองฝ่าย โดยเจ้าของบริษัทหรือ กรรมการผู้จัดการของบริษัทจะพูดคุยกับตัวนักร้องเอง ซึ่งหากทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันได้การเซ็นสัญญาก็เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการสิ้นสุดกระบวนการคัดเลือกนักร้องของบริษัทแต่ในบางกรณีการเซ็นสัญญาอาจจะไม่เกิดขึ้น หากทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงยอมรับในเงื่อนไขได้ ในบางกรณีนักร้องบางคนอาจจะเป็นที่สนใจของหลายๆ บริษัทตัวนักร้องเองก็จะพิจารณาเงื่อนไขของหลายๆ บริษัทและค่อยตัดสินใจว่าต้องการอยู่กับบริษัทใด

คุณพิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร นักร้องในสังกัดของ บริษัทเบเกอร์รี่ มิวสิก จำกัด กล่าวถึงประสบการณ์ที่มีบริษัทมายื่นข้อเสนอให้เซ็นสัญญาถึง 2 บริษัทว่า

“เราก็รอ เบเกอร์รี่ อีกอาทิตย์หนึ่ง สู้ก็ (คุณสู้ก็ สุกโสด ประธานกรรมการบริษัทเบเกอร์รี่)ก็โทรมาบอกว่ามาคุยเรื่องสัญญานะ ตอนนั้นแกรมมี่ ก็โทรมาเหมือนกัน โห่งก็เลยเข้าไปคุย ก็คือ คุยว่าจะเข้า Ginnie มั้ย ก็เข้าไปคุยกับ ฟีนิก (คุณวิเชียร ฤกษ์ไพศาล กรรมการผู้จัดการสังกัดจีเน่ ไรด์คอร์ด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ฯ) คือตอนนั้นทั้งสองค่ายก็ติดต่อมาพร้อมกัน แต่แกรมมี่ซักว่าเบเกอร์รี่ แต่โห่งก็กะที่เบเกอร์รี่ อยู่แล้ว เพราะเบเกอร์รี่เป็น first choice ของโห่ง เพราะว่าเราเด็กฝรั่ง ถ้าเอาเด็กฝรั่งมาฟังเพลงไทยก็ต้องชอบเบเกอร์รี่ แกรมมี่เค้าก็เก่งอีกแบบหนึ่ง เราก็เลยโอเค โห่งก็ไปประชุมกับทั้งสองฝ่าย โห่งก็ตัดสินใจเลือกเบเกอร์รี่.....ทั้งสองค่าย ก็พูดเรื่อง Contract แต่ที่แกรมมี่ยังไม่ได้ให้สัญญาเรามาดู เพราะเราบอกว่าเราอยากอยู่กับ เบเกอร์รี่ แล้วเบเกอร์รี่ ก็ส่งสัญญา เป็นแบบ standard มาให้เราดูที่บ้านก่อน ถ้าเราเห็นด้วย แต่ถ้าเราอยากเปลี่ยนแปลงอะไรเราก็ negotiate ได้ ก็ไม่ fix ว่าต้องแบบนี้เหมือนกันหมด สรุปหนูก็เซ็นทั้งหมด 3 ปี แต่ที่แกรมมี่ยังไม่เห็นสัญญาเลย คือเค้าถามว่าโห่งอยากอยู่ไหน โห่งก็ตอบเบเกอร์รี่ เค้าก็เลยไม่รู้จะพูดต่ออย่างไรแล้ว”(พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร, สัมภาษณ์,9 พฤษภาคม 2544)

2. เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล

จากข้อค้นพบเกี่ยวกับ ขั้นตอนของการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลที่ได้แสดงไว้ในข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าในแต่ละขั้นตอนจะปรากฏข้อจำกัดต่างๆ ที่บริษัทตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเข้าสู่บริษัทโดยแต่ละเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นมานั้น บริษัทจะให้น้ำหนัก หรือความสำคัญมากน้อยตามลำดับดังนี้

- 2.1 รูปลักษณ์ของนักร้อง
- 2.2 บุคลิกและอุปนิสัยของนักร้อง
- 2.3 ความสามารถทางด้านารร้องเพลงของนักร้อง

2.1 รูปลักษณ์ของนักร้อง

เกณฑ์อันดับแรกของแต่ละบริษัทให้ความสำคัญในการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล คือ รูปลักษณ์ (Look) ของนักร้อง โดยเห็นได้จากในหลายขั้นตอนของการพิจารณาคัดเลือก จะเน้นในเรื่องรูปลักษณ์ของตัวนักร้อง เริ่มต้นแต่การพิจารณาคัดเลือกในเบื้องต้น บริษัทจะใช้เกณฑ์ในเรื่องของรูปร่างหน้าตา เพื่อจะคัดเลือกคนที่น่าสนใจเข้ามาพูดคุย และทำการ

ทดสอบต่อไป รวมถึงการพิจารณาในขั้นอื่นๆ ด้วย ผู้พิจารณาก็จะให้ความสำคัญในเรื่องรูปลักษณ์ของนักร้อง โดยจะเห็นได้ว่าการทำ Screen Test ของนักร้องในหลายๆ ครั้ง

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“ทำงานกับพีบูลย์ (คุณไพบูลย์ ดำรงค์ชัยธรรม ประธานกรรมการบริษัทแกรมมี่) มา 4 ปีนี้เดาได้เลย พีบูลย์จะดูที่ Look ก่อน ว่าเราดูแล้วเราสดชื่น เรา Fresh เด็กคนนี้น่ารักมากเลยดู ใสมากเลย ยิ้มสวย ปากกับฟันต้องมาก่อนเลยนะ สำหรับคุณไพบูลย์ เพราะเราร้องเพลงเราต้องใช้ปาก ปากฟันสวยหน้าต้องดู Smooth เด็กคนนีดูแล้วสบายตา แล้วก็ Look ออก คือทั้งไทยแท้ ลูกครึ่ง จีนอะไรได้หมด คือขอให้ Look ดูแล้วสบายตา เสียงต้องฟังแล้วมีเสน่ห์มีเอกลักษณ์ส่วนตัว”(ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

นอกจากนั้นแล้ว ในแหล่งที่มาของนักร้องเพลงไทยสากลที่บริษัทมักจะไปเสาะหานักร้องนั้น ก็มีหลายๆ แหล่ง ที่เป็นแหล่งรวมของบุคคลที่ รูปร่างหน้าตาดี หรือ มี Look ที่น่าสนใจ เช่น เวทีการประกวดนายแบบนางแบบ เวทีประกวดนางงาม รวมถึงตามสื่อต่างๆ ด้วย

ดังนั้นคุณสมบัติของนักร้องในเรื่องของรูปลักษณ์ หรือ Look ของนักร้องจึงเป็นเกณฑ์อันดับหนึ่ง ที่บริษัทให้ความสนใจ โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่ารูปร่างหน้าตาของนักร้อง หรือ Look ของนักร้องที่บริษัทต้องการนั้นต้องมีจุดน่าสนใจ หรือสามารถดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ ซึ่งหมายถึง ไม่เฉพาะหมายถึงรูปร่างหน้าตาที่ดี หรือสวยหล่อ เท่านั้น แต่ รูปลักษณ์ ที่ดูแล้วมีความน่าสนใจโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของนักร้อง ก็สามารถผ่านการพิจารณาของบริษัทได้

คุณมนต์ชีพ ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัสดสรรและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัทอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“อย่างโบว์ (คุณสุนิตา ลีติกุล) เป็นนักร้องที่ร้องเพลงดี แต่เค้าโอเคบุคลิกเค้า บางคนอาจจะดูแถมขี้ขี้แถมขี้ขี้เลยนะ แต่นั่นก็เป็น Look ที่ดูแล้วน่ารักเป็นแต่่มบวของ แล้วหน้าตาของโบว์ ก็จัดว่าเป็นคนที่สวยคนหนึ่ง ร้องเพลงดีมาก เค้าอาจจะเด่นไม่เป็น แต่ว่ามันลงตัวในแบบของเค้า”(มนต์ชีพ ศิวะสินางกูร, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

นอกจากนั้นแล้วในเรื่องของ Look ยังครอบคลุมไปถึงเรื่องของอายุ และ เพศด้วย ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า บริษัทเพลงไทยสากลมีความต้องการนักร้องเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพราะบริษัทเชื่อว่ากลุ่มเป้าหมายที่ซื้อเทปเพลงจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ดังนั้นนักร้องที่

เป็นเพศชายจะสามารถดึงดูดให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเพศหญิงให้หันมาสนใจและตัดสินใจซื้อขอเทปได้

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“แต่จริงๆ เราต้องการผู้ชายนะ แต่เพชรนะมาน้อย จะเป็นผู้หญิงซะส่วนใหญ่.... คือธรรมชาติของคนนะคะ ถ้าถามว่า คนซื้อเทปคือกลุ่มไหนวิเคราะห์ออกมาแล้ว ทั้งนี้ยสารด้วย เพราะพี่เคยทำ บก. หนังสือมาก่อน เพราะเราเคยทำวิจัย ผู้หญิงจะซื้อเยอะมาก 70 เปอร์เซ็นต์เป็นผู้หญิง เพราะฉะนั้นเมื่อผู้หญิง ซื้อเยอะธรรมชาติของคนก็ต้องการดูนักร้องผู้ชาย”(ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

ในเรื่องอายุ นักร้องที่ผ่านการคัดเลือกของบริษัทมักเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงอายุของวัยรุ่น คือ ตั้งแต่ 10 จนถึง 26 ปี เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายหลักของบริษัทเพลงไทยสากลอยู่ที่กลุ่มวัยรุ่นเช่นเดียวกัน

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“นักร้องในค่ายก็จะอยู่ที่ ประมาณ ก็คือ 10 ขวบ ขึ้นไป อย่าง เจอาร์ (คุณเจอาร์ กิตติกุลวงศ์) เราก็ได้มาตอนเค้าอายุ 10 ขวบ จนถึง 24 – 25 – 26 คือในวัย 25 – 26 เค้าควรจะมีอะไรที่โดดเด่นจริงๆ เพราะว่าตลาดของเราเป็นวัยรุ่น นักร้องก็ต้องอยู่ในวัยเดียวกับคนฟัง” (อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

2.2 บุคลิก และอุปนิสัยของนักร้อง

นอกเหนือจากรูปร่างหน้าตาแล้ว บุคลิกของตัวนักร้องก็เป็นเกณฑ์ที่บริษัทให้ความสำคัญตามมา กล่าวคือ นักร้องจะสามารถผ่านการคัดเลือกต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกที่ดี ในที่นี้หมายถึง ควรจะต้องเป็นบุคลิกที่ดูดีน่าเข้าหา ตัวอย่างเช่น หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสน่ารัก น่าคบหา พูดคุย ดูมีเสน่ห์ สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย เป็นต้น ซึ่งผู้พิจารณามักจะพิจารณารวมกับเรื่องของรูปร่างหน้าตา เพศ และอายุ

คุณมนต์ชีพ ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัดสรรและพัฒนาศิลปิน ของ อราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“อย่าง ปีเตอร์ คอปไตเรนดรัล เค้าเป็นคนหน้าตาดี แต่บุคลิกที่ดีอย่างคือเวลาเค้ายิ้ม เค้ายิ้มแล้วดู เปิดดูแล้วไบรท์ ขึ้นมา อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งในบุคลิก เค้าตัวสูง ดูรูปร่างเป็นแบบ

นักกีฬาอันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิก สมมติว่า ปีเตอร์ หล่อ แต่ลงพุง อันนี้ไม่ใช่แล้ว แล้วหน้าซีมๆ อันนี้ก็ไม่ใช่แล้ว แปลว่าอันนี้มันก็ไม่ใช่หน้าตาสวยหรือหล่อเพียงอย่างเดียว ต้องบุคลิกที่ดีด้วย”(มนต์ชีพ ศิวะสินางกูร, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

นอกจากนั้นในบางบริษัทยังมองถึง ภูมิหลังหรือประวัติของนักร้องด้วยว่ามีความเป็นมาอย่างไร ซึ่งผู้พิจารณาคัดเลือกเชื่อว่า สิ่งเหล่านี้จะสะท้อนออกมาที่บุคลิกของตัวนักร้อง นักร้องที่มีภูมิหลัง หรือประวัติของนักร้องที่ดี จะเป็นที่ต้องการของบริษัทเนื่องจาก ภูมิหลัง หรือประวัติที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้ตัวนักร้องดูดีมากขึ้น

คุณมนต์ชีพ ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัดสรรและพัฒนาศิลปิน ของ อราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่า

“Background การศึกษา หรือสิ่งแวดล้อมของเด็ก อาจพูดได้ว่าไม่มีผลนะ แต่มันจะมีผลกระทบทางอ้อม คือ ใ้บุคลิกที่เค้าเป็นส่วนหนึ่งก็มาจากสิ่งแวดล้อมที่เค้าอยู่ การศึกษาที่เค้ามี เพราะฉะนั้น ถ้ามามีผลโดยตรงมัย คงไม่มีผล เราคงไม่มานั่งดูว่า นี้นี่ปริญญาเอกเลย ต้องให้เป็นนักร้อง หรือไ้จบป. 4 ไปไกลๆ ไม่ใช่ แต่มันจะสะท้อนออกมากับบุคลิกที่เค้าเป็นอยู่ อีกอย่างหนึ่ง Background เรื่อง อบรมมุขต่างๆ เราพิจารณา อยู่ อย่างเด็กคนนี้มีข่าวว่า สูบกัญชา เล่นยาอี เรายก้าหัวไว้ก่อน เรายก้าอาจจะคุยกับเค้า ซึ่งคุยกับเค้าๆ ก็ อาจจะปฏิเสธ อยู่แล้วละ เรายก้าอาจจะมีการสืบ อ้อมๆ บ้าง ถ้าพบ เรายก้าอาจจะไม่เล่นไว้ย เด็กคนนี้ประวัติไม่ค่อยขาวสะอาดเท่าไรๆ ซึ่งจะผลต่อชื่อเสียงของเค้าแน่นอน” (มนต์ชีพ ศิวะสินางกูร, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

ในเรื่องของอุปนิสัยของนักร้องก็เป็นสิ่งที่บริษัทพิจารณาด้วยเช่นกัน ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า ทุกบริษัทต้องการนักร้องที่มีอุปนิสัยที่ดีมาอยู่ในสังกัดของบริษัท กล่าวคือ อุปนิสัยของนักร้องที่บริษัทต้องการ จะต้องเป็นคนที่สามารถเข้ากับคนอื่นได้ง่าย ไม่เรื่องมาก วุ่นวาย เงื่อนไขไม่เยอะ โดยเฉพาะในเวลาที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานในบริษัท หรือแม้แต่ในขั้นตอนของการเซ็นสัญญา ถ้านักร้องมีเงื่อนไขเยอะ ทางบริษัทก็สามารถจะปฏิเสธได้ ถึงแม้ว่านักร้องคนนั้นจะผ่านทดสอบในขั้นตอนอื่นๆ มาแล้วก็ตาม

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“อุปนิสัยใจคอด้วย อย่างเค้าน่าจะต้องมีความรับผิดชอบไม่เชิด ไม่เย่อหยิ่ง อย่างบางคนคุยว่าฉันทเก่ง อย่างนั้นอย่างนี้ เรายก้าไม่อยากจะเพราะว่ามันจะมีผลต่อเนื่อ ในเมื่อเค้าออกเทปมาแล้ว ซึ่งเค้าจะต้องไปพบปะผู้คนมากมาย ซึ่งถ้าเกิดนิสัยไม่ดีคนไม่รักไม่ชอบมันก็จะมีผลต่องานของเราด้วย ซึ่งบางครั้งอาจจะหล่อเลิศเสียงดี แต่นิสัยแย่มากก็ไม่เอา ถ้ามานิสัยปรับได้มัย เรายก้า

ก็ต้องดูอีก ถ้าปรับได้ก็โอเค.....อีกอย่างการเป็นนักร้องต้องทำงานกับคนหลายๆ ฝ่าย ถ้าทำให้ทีมงานไม่รักแล้วคนอื่นๆ แฟนเพลงจะรักได้ยังไง” (อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

2.3 ความสามารถทางด้านการร้องเพลงของนักร้อง

ความสามารถของการร้องเพลงเป็นเกณฑ์ที่บริษัทให้ความสำคัญอันดับสุดท้าย แม้ว่านักร้องที่มีความสามารถของการร้องเพลงที่ดี จะเป็นที่ต้องการของบริษัทโดยจะเห็นได้จากการที่แต่ละบริษัทจะมีขั้นตอนในการทดสอบเรื่องการร้องเพลงอยู่ด้วย แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่า มีนักร้องหลายๆ คน ในสังกัด บริษัทที่ผ่านการคัดเลือกได้ด้วย รูปลักษณ์ แม้ว่าความสามารถในเรื่องของการร้องเพลงอาจจะยังไม่ดีมากนัก แต่บริษัทก็จะรับไว้ และนำมาฝึกฝนเรื่องการร้องอีกครั้ง เนื่องจากบริษัทเชื่อว่าความสามารถในด้านการร้องเพลงของนักร้องสามารถนำมาพัฒนาหรือฝึกฝนให้กับตัวนักร้องได้ แต่ในเรื่องของรูปร่างหน้า เพศ อายุ หรือ บุคลิกของนักร้องเป็นเรื่องที่พัฒนาได้ยาก

คุณพัชริดา วัฒนา นักร้อง และหัวหน้าแผนกฝึกอบรมและพัฒนาศิลปิน ของบริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด กล่าววว่า

“มีค่ะ บางคนเร็ว อย่างเร็วที่สุดก็คือเริ่มงานได้เลย แต่โดยรวมก็ ก็ 3 เดือน เพราะเป็นนโยบายแบบนั้น อย่างนาน ที่สุด ที่เคยเจอก็คือ Nicky (คุณสุระ ธีรกุล)คือ ทางบริษัทเค้าเอาอยู่แล้ว เพราะมันใจใน Look ของเด็กมาก ว่าขายได้แน่ๆ ซึ่งพี่ก็ Comment ไปตั้งแต่ ตอนมาทดสอบกับพี่แล้วว่า ถ้าจะเอาเด็กคนนี้ต้องเหนื่อยนะ ต้องสอนกันนาน เพราะเค้าร้องเพลงไม่ค่อยดี อีกอย่างก็เรื่องภาษา เพราะเค้าอยู่เมืองนอกตั้งแต่เด็ก แต่เรื่อง Look เรายังไม่เถียง ผลสุดท้ายก็เรียนอยู่ 2 ปี ถึงจะได้ออกเทป”(พัชริดา วัฒนา, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2544)

จากเรื่องของเกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการคัดเลือกนักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัดนั้น จะเห็นได้บุคคลที่มีแนวโน้มที่จะเข้ามาอยู่ในสังกัดบริษัทและพัฒนาบุคคลนั้นไปเป็นนักร้องได้นั้น หมายถึง บุคคลนั้นจะต้องมีรูปลักษณ์ที่ดี บุคลิกที่โดดเด่น มีอุปนิสัยที่ดี และมีความสามารถทางการร้องอยู่ในระดับหนึ่งเท่านั้น คือ สามารถร้องเพลงได้

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล

ในกระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลนั้น นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์ต่างๆ ที่บริษัทตั้งขึ้นแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลของบริษัทด้วย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

3.1 การตลาด

3.2 กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล

3.3 ระบบอุปถัมภ์

3.1 การตลาด

ปัจจัยในเรื่องของการตลาดถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในและส่งผลกระทบต่อ การคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลมากที่สุด ในบางบริษัทเช่น บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) จะมีการวิจัยตลาดทุกปีว่า ในปีนั้นตลาดหรือกลุ่มเป้าหมายต้องการนักร้องที่มีลักษณะอย่างไร เพื่อจะเป็นการกำหนดแนวทางในการคัดเลือกนักร้องของบริษัทอราทิสท์ ด้วย

คุณลาวัลย์ แสงอาทิตย์ ผู้จัดการทั่วไป ของ บริษัทอราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“อันนี้ปีหนึ่งจะมีประเมินผลของฝ่ายวิจัยอยู่แล้วนะคะว่า ตอนนีทิศทางของวัยรุ่นนะชอบแบบไหน เช่น วัยรุ่นชอบเล่นอินเตอร์เน็ต ก็เอาเรื่องเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องคือมันจะเป็น Research เลยว่า กลุ่มวัยรุ่น ฐานคนฟังเราอยู่ที่เปอร์เซ็นต์อะไรบ้าง จะเป็นนโยบายที่จะคุมทั้งหมด คือ จริงๆ กลุ่มวัยรุ่น ยังไงก็เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด แต่ยังไงกลุ่มคนฟัง ที่เป็นกลุ่มผู้ใหญ่จะเป็นกลุ่มคนฟังที่มีคุณภาพในการซื้อมากกว่า แต่ว่าเราวางไว้ว่าฐานคนฟังเราคือ วัยรุ่น เราคือกลุ่ม Perteen ตั้งแต่ 10 – 12 แล้วก็กลุ่ม Teen คือ 13 – 19 เราก็ต้อง Focus การหานักร้องของเราไปแบบนั้น.....มันก็คือ เรื่องตลาดแนวเพลงมากกว่าช่วงนั้นตลาดต้องการอะไร แนวเพลงเป็นอะไร อย่างเช่นปัจจุบัน เทปผีเยอะไ่มั้ยคะ คนฟังกลุ่มใหญ่ที่เป็นวัยรุ่น เนี่ยจะหันไปซื้อเทปผีเยอะ เพราะมันคือการซื้อที่ควักเงินจายน้อย ทีนี้กลุ่มคนฟังที่ฟังเพลงคุณภาพคือกลุ่มไหน คือ กลุ่มคนทำงานเค้าก็จะไม่มาย เค้าก็จะไม่เน้นเรื่องเทปผี เค้าจะเน้นเรื่องคุณภาพ ก็บาทก็ซื้อได้ เพราะฉะนั้นเนี่ยฐานคนฟังแต่ก่อนเป็นเด็กวัยรุ่น ก็จะเปลี่ยนเป็นกลุ่มคนทำงาน เยอะ ซึ่งคนเหล่านี้เค้าต้องการเพลงฟัง แบบ Listening เพลงช้า เพลงเพราะ พอกลุ่มลูกค้าเป็นกลุ่มนี้ปุ๊บ เราต้องหาคนที่มีความสามารถ เรื่องร้องจริงๆ เราก็จะหานักร้องแบบที่กลุ่มคนฟังต้องการ คือร้องเพลงเก่งจริงๆ แต่เรื่อง Look เรื่องอะไรเราก็ไม่ทิ้ง”(ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2544)

ในบางบริษัทเช่น บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด หรือ บริษัทอาร์ เอส โปรโมชัน 1992 จำกัด แม้ว่าจะไม่ได้มีการวิจัยตลาดว่า กลุ่มเป้าหมายต้องการนักร้องลักษณะอย่างไร แต่ในการคัดเลือกนักร้อง ทั้ง 2 บริษัทมักพิจารณาและเลือกรับนักร้องที่มีคุณสมบัติที่โดดเด่น ตามเกณฑ์ต่างๆ ที่ทางบริษัทกำหนด โดยเฉพาะในเรื่องของ Look และความสามารถของนักร้องแล้ว ต้องมีความแตกต่างกับนักร้องคนอื่น และสามารถนำความแตกต่างไปสร้างเป็นจุดขายให้กับตัวนักร้องได้ โดยต้องเป็นความแตกต่างที่ต่างกับนักร้องในบริษัทเดียวกันและต่างบริษัทด้วย

คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด กล่าวว่

“พี่จะเลือกจาก ประสบการณ์ ก็คือ อะไรที่ซ้ำ ก็ไม่ผ่านแน่นอน อะไรที่ทำไปแล้ว เราก็จะไม่ทำสิ่งที่ซ้ำ ไม่ผ่าน ก็เคยมีนะ บางคนเก่ง ร้องเพลงดีใช้ซะนะ แต่ชน คนนั้น คนนี้ ทำทำไม เพราะเราทำไปแล้วก็จะขายได้ยาก ถึงแม้ว่าเค้าจะเก่งก็ตาม ถ้าเราตีความ Different ไม่ได้ พี่ก็จะไม่ทำ คือ พี่จะไม่ทำงานที่จะซ้ำกัน คือ เราอยู่แล้วว่ามันชนกัน อย่างสมมติว่ามีคนใส่เสื้อสีส้มแล้ว อีกคนก็ใส่เสื้อสีส้มอีกคนหนึ่ง ขึ้นมา ยังไง มันก็สีส้มเหมือนกัน แต่ใส่เสื้อแรกมันดีไปแล้ว เราจะทำสีส้มอีกทำไม ไปทำสีชมพู ดีกว่า....อย่าง ออย (นักร้องในสังกัด บริษัทเบเกอรี่) ก็ยังคงใช้วิธีการทำงานแบบเดียวกัน คือ ตอนเข้ามานี่ ก็เหมือนกันคือ รู้จักกันมาก่อน ก็คือ ชอบเค้าที่เค้าแต่งตัวเก่ง เค้ามี Character คือ ถ้าใครเห็น ออย เดินมาจะต้อง มอง เรายังก็รู้สึกสะดุดเค้าตรงนั้น ก็อาจจะสรุปได้เนาะว่า นอกจากที่จะเป็นคนที่เรารู้จักแล้ว เค้าจะต้องมีอะไร ที่กระแทกใจเรารู้สึกอย่าง ซึ่งเราสามารถเอา Character ตรงนี้มาสร้างเป็นจุดขาย เป็นจุดที่แตกต่างได้” (สมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2544)

นอกจากนั้น ในขั้นตอนสุดท้ายของการรับนักร้องเข้าบริษัทนั้น อำนาจตัดสินใจจะอยู่ที่เจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทซึ่งจะตัดสินใจรับนักร้องจากมุมมองของการตลาดมากที่สุด โดยจะพิจารณาว่าถ้าสร้างนักร้องคนนี้ออกไปสู่ตลาดจะสามารถขายได้หรือไม่

คุณมนต์ชีพ ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัสดรและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัท อราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่

“กระแสตลาด อันนี้ผมว่าสำคัญมากๆ เราต้องดู ปัจจัย หลายๆ อย่าง เช่น ปีนี้เทปเพลงประเภทนี้ขายดี แต่ว่าเราก็การนักร้องประเภทที่ขายดี แล้วเราก็ไม่ต้องการนักร้องที่ขายไม่ดี หรือว่า กระแสตลาดของเพลงประเภทนี้ขายได้นะ แต่ว่า มันแข่งกันเยอะเหลือเกิน เราต้องดูให้ดีกว่า ช่องไหนที่เราจะหลบมาได้....ผู้ใหญ่หรือบอร์ดเองก็จะมองเรื่องนี้เป็นหลัก คือ มันเอาแน่ไม่ค่อยได้ เพราะว่า มันแล้วแต่ช่วงจังหวะอะไรหลายๆ อย่างด้วย อย่างที่บอก ว่ามันเป็นปัจจัยที่ดู

วามมาก คือ วงการเพลงมันเหมือน อุตุนิยมวิทยา วันนี้ฝนตกฟ้าคะนองนะ จริงๆ แล้วฝนอาจจะไม่ตกก็ได้ เราก็ได้แต่คาดคะเน วันนี้ฝนจะตกนะ เราก็เตรียมร่มไว้แล้วนะ เหมือนกับจะเตรียมน้องไว้คนหนึ่ง แต่ออกมาจริงๆ แล้ว แดด เบรียงเลย เราก็เก็บร่มไว้ในรถ เหมือนกัน นักร้องคนนี้จะทำอัลบั้ม แล้ว มันออกมาเต้นกันเต็มบ้านเต็มเมือง ถ้าไอ้น้องคนนี้เดินด้วย ท่าทางจะไม่ Work เอาเก็บไว้ก่อนดีกว่า อะไรแบบนี้มันก็จะมี่ปัจจัยอยู่ เราก็จะทำตามกระแสตลาด” (มนต์ชีพ ศิวะสินางกูร, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“เมื่อทุกอย่างผ่านก็นำเสนอถึงเฮีย (คุณสุรชัย เชษฐโชติศักดิ์ กรรมการบริษัทอาร์.เอส.ฯ) เป็นครั้งสุดท้ายว่าเฮียจะรับเด็กหรือเปล่า พอถึงเฮียอาจจะหลุดอีกก็ได้ เฮียก็จะคิดถึงเรื่องของการขาย เพราะว่า ผู้บริหารของเราเป็นอะไรที่คอยดูแล คือเค้าเป็นคนลงทุนพุดง่าย ๆ เค้าก็ต้องดูว่าจากประสบการณ์การทำงานของเฮีย ก็ต้องดูว่าอันนี้ทำไปแล้วจะขายได้มัย จะขายได้มากน้อยขนาดไหน ก็มีนักร้องหลายคนนะ ที่ผ่านจากเราไปแล้ว ทุกคนผ่านหมดทุกฝ่ายโอเคหมด แต่เฮียก็ไม่เอา เพราะ เฮียมองว่าโอเคเด็กเก่งจริง แต่เฮียไม่รู้จะขายเค้ายังไง หรือถ้าออกไปก็สู้เค้าไม่ได้...อย่างกรพินธุ์ฯ (คุณกรพินธุ์ พวงโพธิ์ นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.ฯ) เสนอไป 3 - 4 ครั้งก็ไม่ผ่านสักที โอเคเด็กร้องเพลงดี เราไม่เถียงแต่เฮียก็ไม่เอา ไม่รู้จะขายยังไง”(อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

3.2 กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล

ในขั้นตอนต่างๆ ของการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากลนั้น พบว่าจะแต่ละบริษัทจะมีผู้ที่ทำหน้า หรือ หน่วยงานที่รับหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องโดยเฉพาะ ตั้งแต่ขั้นตอนที่แรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเรียกได้ว่าในแต่ละขั้นตอนผู้พิจารณาคัดเลือกต่างมีผลต่อการคัดเลือก กล่าวคือ

ในขั้นตอนเบื้องต้น ผู้พิจารณาจะพิจารณาในเรื่องของเกณฑ์ เรื่องรูปร่างหน้าตา หรือ รูปลักษณ์เป็นหลัก ซึ่งการมองว่ารูปร่างหน้าตาของนักร้องคนใดน่าสนใจ หรือ การมองความสวยหล่อ ของรูปร่างหน้าตา เป็นเรื่องที่แต่ละคนสามารถมองแตกต่างกันได้ ซึ่งผู้พิจารณาของแต่ละบริษัทยอมรับว่า เป็นมุมมองที่แตกต่างกันซึ่งจะประกอบด้วยความชอบส่วนตัวและประสบการณ์ในการทำงาน

คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด
กล่าวว่า

“คือง่าย ๆ ถ้าพี่จะรับนักร้องสักคนหนึ่ง ก็พี่สามคน (คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ คุณ บอย โกสิยพงษ์ และคุณ สุกี้ สุก๊อคอล) ต้องชอบ ชอบแบบสิ้น ๆ ก็คือ พี่สามคน ชอบคือใช้ประสบการณ์ของเรา 3 คน ที่มีอยู่ งานทั้งหมด ที่มีอยู่ใน Bakery เกิดจากพี่ 3 คน คู่ยกกัน ถึงแม้จะมีคนอื่นช่วยคิด ช่วยอะไร สุดท้ายก็ต้องมาลงที่พี่ 3 คน ก็คือจะเน้นเรื่องความชอบก่อน ส่วนความสามารถอย่างอื่น เรื่องร้องหรืออะไรก็ตาม ค่อยมาว่ากันทีหลัง เราสามารถฝึกให้เค้าได้ คือทุกอย่างมาจากการชอบก่อน ส่วนเราชอบเค้าตรงไหน ก็อาจจะรู้จักเค้า อาจจะเป็นที่นิสัยเค้า หรือเรารู้ว่าเค้าเป็นคนที่มีความจริงจัง มี details อะไรต่างๆ คือ เรายื่นที่ความเป็นปัจเจกของแต่ละคนมากกว่า”(สมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2544)

รวมถึงในขั้นตอนสุดท้ายคือการรับนักร้องเข้าสังกัดบริษัทนั้น ในบริษัทเทปเพลงไทยสากลผู้มีอำนาจตัดสินใจสุดท้ายจะอยู่ที่เจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทซึ่งการตัดสินใจของเจ้าของบริษัทนอกจากจะสนใจด้วยมุมมองของการตลาดแล้ว ความชอบหรือไม่ชอบในตัวนักร้องของเจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทก็ถือว่ามีส่วนสำคัญในการเลือกรับนักร้องเข้าสังกัดด้วยเช่นกัน

คุณมนตรีชีพ ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัดสรรและพัฒนาศิลปิน ของ อราทิสท์ แมแนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่า

“ผู้ใหญ่ มีผลครับ เพราะแน่นอนว่าแต่ละคนชอบอะไรไม่เหมือนกัน แต่เค้าก็แก้กันโดยหนึ่งประชุม ครับ สอง ถามว่าคุณไพบูลย์ (คุณไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม ประธานกรรมการ บริษัทแกรมมี่) มีสิทธิ์ที่จะใช้ความชอบของตัวเองมั๊ย มีสิทธิ์ เพราะเงินที่ลงทุน คือเงินของคุณไพบูลย์ เงินผม นี่ผม จะลงทุนให้คนนี่ ผมชอบคนนี่ ผมคิดว่าเค้าขายได้ เค้าก็มีสิทธิ์ ไม่ใช่เงินของรัฐบาล แม้กระทั่งเงินรัฐบาล รัฐก็ต้องแต่งตั้งตัวแทนมาเป็นคนตัดสินใจ มันคงไม่สามารถ โหวต ได้ทั้งหมด 60 ล้านกว่าคน ว่าชอบใคร ไม่ชอบใคร อันนี้ก็เหมือนกัน คงไม่สามารถ โหวตทั้งบริษัทได้”(มนตรีชีพ ศิวะสินางกูร, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

3.3 ระบบอุปถัมภ์

จากการเก็บข้อมูลพบว่า ผู้ทำการคัดเลือกนักร้องยอมรับว่า นักร้องหลายๆ คนในสังกัดของบริษัทมาจากผู้ใหญ่ในบริษัทหรือ บุคคลที่เป็นที่รู้จักเป็นผู้นำพามา หรือฝากเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกของบริษัทโดยที่นักร้องเหล่านั้นก็ต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกตามขั้นตอน

ต่างๆ ที่บริษัทได้ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า นักร้องที่มาจากการฝาก หรือนำพา มานั้น จะได้เปรียบในการพิจารณาคัดเลือกได้เร็วกว่านักร้องทั่วไปเท่านั้น ส่วนจะผ่านการทดสอบหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวนักร้องเอง

คุณมนตรีชีพ ศิวะสินางกูร ผู้จัดการแผนกคัดสรรและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัท อราทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด กล่าวว่า

“เด็กฝากนี่ไม่มีเลย คือการ ฝากฝั่งเนี่ย เราทำได้มากที่สุด ก็คือการอำนวยความสะดวก พิจารณาให้เร็วหน่อย เช่น เหมือนกับคุณไปขึ้นเครื่องบิน ถ้าคุณเป็น VIP เค้าก็มีห้องให้คุณนั่ง แต่ถามว่าคุณไปเร็วกว่าคนอื่นมั๊ยก็ไม่ ก็ถึงที่หมายเท่าๆ กัน เพราะขึ้นเครื่องบินลำเดียวกัน เครื่องบินตกก็ตายเหมือนกัน ก็มีเพียงแต่ว่า วันนี้จะมีผู้ใหญ่มานะ ก็อาจจะมีการนัดหมายมาก่อน ผมอาจจะอยู่ต้อนรับ คุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อเป็น สส. ซึ่งมันเป็นเรื่องที่เป่า ประกาศได้ สส. พาลูกมาทดสอบเสียง ผมต้องอยู่ต้อนรับ เพราะเค้าเป็นผู้ใหญ่ของบ้านเมืองเรา บางทีมีหลานของนายก ปีก่อนๆ ยังมีคุณหญิง แจ่มใสมา ตอนที่ท่านบรรหาร ฯ (ฯพณฯ บรรหาร ศิลปะอาชา อดีต นายกรัฐมนตรี) เป็นนายกอยู่ผมก็ต้องอยู่ต้อนรับ หรือ ฟีนิก (คุณวิเชียร ฤกษ์ไพศาล กรรมการ บริษัทอราทิสท์ฯ) คุณไพบูลย์ฯ (คุณไพบูลย์ ดำรงค์ชัยธรรม ประธานกรรมการ บริษัทแกรมมี่ฯ) ต้องมาต้อนรับก็เป็นธรรมดาเป็นเรื่องที่เป่าประกาศได้ นั่นคือ มากที่สุดที่เราจะอำนวยความสะดวกให้ แต่ไม่มีผลในการตัดสินใจ ก็พิจารณาตามระเบียบ ในการปฏิเสธ อย่างคนอื่น อาจจะโอบอ้อม แต่แบบนี้เราอาจจะต้องทำหนังสือแจ้งไป สุภาพนุ่มนวลที่สุด แต่สุดท้ายคือไม่ได้เหมือนกัน หรือได้ก็ด้วยเกณฑ์เดียวกัน” (มนตรีชีพ ศิวะสินางกูร, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

นอกจากนั้นในบางบริษัทจะรับนักร้องเข้าสังกัด เฉพาะนักร้องที่มาจากบุคคลที่รู้จักกับบริษัทเป็นผู้นำพา ก็ยังมีปรากฏอยู่ ยกตัวอย่างเช่น บริษัทเบเกอรี่ จำกัด จะรับคัดเลือกนักร้องจากมีบุคคลที่รู้จักเป็นผู้นำพามาเท่านั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของ ระบบอุปถัมภ์

คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด กล่าวว่า

“การหานักร้อง เริ่มแรกๆ ก็เหมือนกันคือ เป็นน้องชาย น้องชายมีเพื่อน เป็นเพื่อนน้อง รู้จักกันไปรู้จักกันมา ซึ่งถ้าเป็นคนรู้จักกันมาเราก็สบายใจ เพราะอีกอย่างเค้าก็จะเห็นเราเป็นที่ เราก็จะคุยกันได้สบายใจ คุยกันแบบพี่กับน้อง แล้วเราก็เห็นเค้าเป็นน้อง แล้วน้องสาวทำงานกับเรา เราก็อยากให้งานน้องเราออกมาดีที่สุด แล้วน้องสาวเราคนนี้ก็จะมีเพื่อนอีก แล้วก็จะทำให้เรารู้จักกันดีซึ่งกันและกัน ฉะนั้นการพูดคุยก็จะต่อเนื่องกันไป”(สมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2544)

กระบวนการสร้างนักร้องเพลงไทยสากล

หลังจากที่นักร้องสามารถผ่านกระบวนการคัดเลือก จนสามารถเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดบริษัทได้แล้ว นักร้องที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามานั้นจะถูกบริษัทนำเข้าสู่กระบวนการสร้างนักร้อง ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะสร้างหรือพัฒนาความเป็นนักร้องเพลงไทยให้กับบุคคลที่บริษัทได้รับเข้ามา จากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทพบว่ากระบวนการสร้างนักร้องเพลงไทยสากลมีความแตกต่างกันอยู่บ้างเพียงเล็กน้อย แต่โดยส่วนใหญ่พบว่ามีความคล้ายคลึงกันทั้ง 3 บริษัทดังนี้

1. การพัฒนาความสามารถของนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงาน
2. การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง
3. การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

1. การพัฒนาความสามารถของนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงาน

จากการเก็บข้อมูลพบว่า หลังจากบริษัทรับนักร้องเข้ามาแล้ว บริษัทจะมีแนวทางการจัดการกับนักร้องโดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง ทางบริษัทจะเริ่มสร้างผลงานให้กับนักร้องเลย สำหรับนักร้องที่บริษัทเห็นว่ามีความสามารถมากซึ่งหมายถึง ความสามารถการร้องเพลงของนักร้องอยู่ในระดับดีมาก แต่อย่างไรก็ตามทางบริษัทก็จะคำนึงถึงภาวะทางการตลาดเหมาะสม และแผนงานของบริษัทด้วย ซึ่งนักร้องใหม่ในประเภทนี้จะมีจำนวนน้อยมาก ส่วนรูปแบบที่สอง บริษัทจะยังไม่สร้างผลงานให้กับนักร้อง แต่จะนำนักร้องมาฝึกฝนพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงานเพลง โดยมากจะเป็นนักร้องที่บริษัทรับเข้ามา แต่ความพร้อมหมายถึง ความสามารถการร้องเพลงของนักร้องที่ยังไม่ดีพอ หรือ ภาวะทางการตลาด หรือ แผนงานของบริษัทยังไม่พร้อม

โดยจากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทพบว่าใน 2 บริษัทคือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด มีกระบวนการพัฒนาความสามารถนักร้องดังกล่าวนี้ กล่าวคือ โดยส่วนใหญ่เมื่อนักร้องผ่านการ ทดสอบครั้งที่ 3 แล้ว และบริษัทรับเข้าสังกัดโดยการเซ็นสัญญา เจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทจะเป็นผู้กำหนดว่าให้เริ่มงานได้หรือยัง โดยทั่วไปกรรมการผู้จัดการของบริษัทจะดูความเหมาะสมของปัจจัยหลายๆ ด้าน ตั้งแต่ความพร้อมของตัวนักร้อง แผนการตลาดของบริษัทสภาวะตลาด ซึ่งนักร้องบางคนเมื่อเข้าสังกัดแล้วอาจจะต้องรอให้ปัจจัยหลายๆ อย่างลงตัว จึงจะสร้างผลงานเพลงได้

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“พอรับเด็กเข้ามาปั๊บ ก็ยังอยู่ในขั้นพัฒนาการ ที่จะทำงานเพลง เพราะว่า บางคนได้มาความสามารถอาจจะยังไม่เต็ม 100 แต่ Look โอเค เราก็ต้องเอาเค้าไปพัฒนาการ มีเหมือนกันที่เริ่มงานได้เลย อย่าง ปาน (คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.๕) หรือ โฟร์ ธ (คุณนฤมล จิวังกูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.๕) เพราะเค้า โอเค อยู่แล้วทำงานเบื้องหลัง อยู่แล้ว แต่โดยทั่วไปอย่างน้อยก็ 6 เดือน ก็คือ เป็นช่วงเตรียมความพร้อมพูดคุยเตรียมงาน แล้วก็เตรียมความพร้อม ก็จะช้า หรือเร็วมันก็แตกต่างกันไป อย่างเร็วสุด ก็จะประมาณ 6 เดือน คือ โดม (คุณปกรณ์ ลัม นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.๕) อ๋อน (คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.๕) OUT (วงดนตรี นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.๕) ช้าสุดก็เป็น ปี 2 ปี ขึ้นไปเลย อย่าง Nicky (คุณสุระ ธีรกุล นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.๕) ซึ่งบางคนก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเด็กอย่างเดียวหรอกนะ บางครั้งตัวเด็กพร้อมแล้ว แต่งานเพลงยังไม่เสร็จ หรือ ตลาดยังไม่ได้เสียบก็ยังไม่ให้ออกก็มี ก็ต้องรอไปก่อนจนทุกอย่างพร้อม ทั้งเด็กทั้งงานทั้งตลาดด้วย อย่างตอนนี้ เพลงฟังชาติดี จะเอา Dance ออกไปก็คงขายไม่ได้ ก็ต้องรอไปก่อน อย่าง Nicky จะช้าที่ตัวของเด็กไม่พร้อม” (อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

ในการพัฒนาเตรียมความพร้อมให้กับนักร้องนี้ จะเน้นในเรื่องของการร้องเพลงเป็นหลัก โดยมีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมโดยเฉพาะมาดูแลในส่วนนี้ หรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทจะให้ โปรดิวเซอร์ ที่จะต้องสร้างงานเพลงให้กับนักร้องเป็นผู้ฝึกฝนให้ ซึ่งเมื่อทุกอย่างลงตัว คือนักร้องพร้อม แผนการตลาดพร้อม สภาวะการตลาดพร้อม บริษัทก็จะเริ่มสร้างผลงานให้กับนักร้องทันที

คุณพัชริดา วัฒนา นักร้อง และหัวหน้าแผนกฝึกอบรมและพัฒนาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“ก่อนที่จะเริ่มทำงาน จริงๆ สำหรับเด็กที่เรารับเข้ามาแล้ว เราก็จะมาเตรียมความพร้อมให้เค้าก่อน โดยจะเน้นเรื่องการร้องอาจจะมียุทธศาสตร์เสริมบ้าง เช่นเรียน Acting หรือ เรียนเต้น ก็ดูที่ตัวเด็กว่าขาดอะไร แต่ก็เน้นเรื่องร้องเป็นหลัก ก็จะมีครูอยู่ 3 คน คือ พี่เอง ครูใจ (คุณธนาพันธ์ สุนทรพันธ์) แล้วก็ครูบี (คุณจรรยาพิมพ์ เลี่ยมสืบเชื้อ) พี่จะสอนเรื่องเทคนิค ทฤษฎีโน้ต ครูใจจะเป็นแผนกคาราโอเกะ คือจะเน้นให้เด็กร้องเป็นเพลงๆ แล้วครูบีก็เป็นเรื่องของพื้นฐานการหายใจอะไรประมาณ ก็เรียนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะได้เริ่มทำงานจริงๆ คือเข้าห้องอัดเสียงก็ประมาณ 6 เดือน อย่างเร็วๆ ช่วงที่เด็กเรียนอยู่ทาง โปรดิวเซอร์ ก็จะเตรียมงานให้เด็กไปด้วย”(พัชริดา วัฒนา, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2544)

ในขั้นตอนของการพัฒนาความสามารถของนักร้องนี้ นอกจากจะเป็นการพัฒนาความสามารถของนักร้อง ในด้านของการร้องเพลงแล้ว บริษัทจะใช้ช่วงเวลาในนี้การเก็บข้อมูลจากตัวนักร้องด้วยว่า จะสร้างนักร้องให้ออกไปในแนวทางใด โดยเฉพาะในเรื่องของงานเพลงของนักร้อง เนื่องจาก แนวเพลงไทยสากล จะมีเพลงอยู่หลายสไตล์ ไม่ว่าจะเป็น Pop Rock Dance Alternative ฯลฯ ซึ่งลักษณะของเพลงแต่ละสไตล์จะมีความแตกต่างกัน

คุณธนา ลวสุต ผู้จัดการและฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลง บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด ซึ่งในอดีต เคยเป็น กรรมการผู้จัดการ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ จำกัด ในเครือของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และเป็น โปรดิวเซอร์ ให้กับ คุณสุฐิตา เรืองรองหิรัญญา หรือ นิหน่า นักร้องในสังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ กล่าวถึงการทำงานกับ คุณสุฐิตาว่า

“คือ ช่วงที่เค้าฝึกร้อง ฝึกอะไรอยู่ ที่ อราทิสท์ (บริษัทอราทิสท์ แมเนจเมนท์ จำกัด) เค้าจะจัดการสอนทุกอย่างให้เรา ก็ต้องไป Follow Up ดุชิ ว่าเด็กเราเป็นไงไปถึงไหนแล้ว อย่าง นิหน่า เราก็ต้องไปตามดู ว่าเค้าเป็นไงบ้าง แล้วเราก็จะพูดคุยกับเค้า ดูว่าเค้าเป็นยังไง ชอบเพลงแบบไหน เพื่อที่เราจะได้เก็บข้อมูลจากเค้าด้วย ว่าเราจะสร้างเค้ายังไง เพลงของเค้าจะเป็นยังไง” (ธนา ลวสุต, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2544)

นอกจากนั้นแล้ว ช่วงที่เตรียมความพร้อมให้กับนักร้องที่รับเข้ามานี้ จะมีบางกรณี ที่นักร้องได้รับการฝึกอบรมจนครบแล้ว แต่ยังไม่ได้ทำผลงานเพลง เนื่องจากปัจจัยอื่น โดยเฉพาะเรื่องของการตลาดของบริษัทยังไม่พร้อม ทางบริษัทอาจจะส่งนักร้องไปทำงานอย่างอื่นก่อน ที่จะช่วยเสริมความสามารถ และประสบการณ์ทำงานของตัวนักร้องเอง เช่นจะนำนักร้องไปแสดงในมิวสิก วิดีโอ ของนักร้องในบริษัทหรือ อาจจะไปร้องเพลงประกอบละคร เป็นต้น

คุณอนุชา ลังประเสริฐ หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน ของ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“ในบางครั้งช่วงที่เค้ารอทำงานเพลง เราอาจจะให้เค้าไปทำอย่างอื่นก่อน เช่น เล่น MV เล่นหนัง เล่นละคร ซึ่งเราต้องดูแล้วว่ามันจะช่วยเสริมเค้า อย่างน้อย เค้าก็ได้คุ้นเคยกับการทำงานจริง....หรือ บางคนอาจจะได้ร้องเพลงละครก่อน อย่าง ปาน (คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์เอสฯ) ก็ได้ร้องเพลงประกอบละครก่อน แต่รู้สึกว่าจะไม่ได้ ON Air” (อนุชา ลังประเสริฐ, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544)

แต่อย่างไรก็ตามในช่วงที่นักร้องกำลังพัฒนาความสามารถต่างๆ อยู่ นั้น ทางบริษัทเองก็พิจารณาตัวนักร้องต่อไปด้วย ว่าความสามารถในการพัฒนามีความก้าวหน้า มากน้อยแค่ไหน คือถ้าความสามารถของนักร้องไม่เพิ่มขึ้นเลย หรือมีการพัฒนาที่ช้ามาก ทางบริษัทอาจบอกเลิกสัญญากับทางนักร้องได้เช่นกัน

คุณธนา ลวสุต ผู้จัดการและฝ่ายผลิต และสร้างสรรค์เพลง บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด ซึ่งในอดีต เคยเป็น กรรมการผู้จัดการ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และเป็น โปรดิวเซอร์ ให้กับนักร้องในสังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ด้วย กล่าวว่า

“ก็มีหลุดได้อีก คืออย่างที่บอกว่า ช่วงเค้าฝึกฝนอยู่กับทาง อราทิสท์ (บริษัทอราทิสท์ แมเนจเมนท์ จำกัด) เรายังคงคอยแอบดูเค้าไปด้วย ว่าเค้าตั้งใจแค่ไหน มีพัฒนาการเป็นยังไง ฝึกมา 3 เดือน 6 เดือนแล้ว ยังไม่มีอะไรดีขึ้นเลย เราก็จะบอกเลิกสัญญาเด็กไปเลยก็ได้ เพราะเราเกิดไม่มั่นใจในตัวเด็กขึ้นมา”(ธนา ลวสุต, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2544)

2. การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง

จุดเริ่มต้นของการสร้างผลงานเพลงดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ว่าเจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทจะเป็นผู้กำหนดว่านักร้องคนใดจะสามารถสร้างผลงานเพลงได้แล้ว โดยที่เจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทจะดูจาก ความพร้อมของตัวนักร้อง แผนการตลาดของบริษัทและ สภาพวะการตลาด เมื่อทุกอย่างลงตัว เจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการบริษัทจะให้หน่วยงาน Music Production หรือหน่วยงานผลิตเพลง เริ่มสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้องได้ โดยจะมี โปรดิวเซอร์ ซึ่งจะเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผลิตเพลงเป็นผู้ดูแลการผลิตผลงานเพลงให้กับนักร้องตั้งแต่ต้นจนจบ

คุณธนา ลวสุต ผู้จัดการและฝ่ายผลิต และสร้างสรรค์เพลง บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด ซึ่งในอดีต เคยเป็น กรรมการผู้จัดการ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และเป็น โปรดิวเซอร์ ให้กับนักร้องในสังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ด้วย กล่าวว่า

“พอได้นักร้องมาแล้ว อย่างที่บอกว่า ทาง อราทิสท์ (บริษัทอราทิสท์ แมเนจเมนท์ จำกัด) เค้าก็จะเอาไปฝึกอบรบ เตรียมตัวให้พร้อมก่อน แล้วเราก็จะมาคิดกันว่าจะเริ่มทำงานให้กับเด็กเมื่อไหร่ จริงๆ ก็อาจจะเริ่มคิดเลยก็ได้ แต่บางครั้ง เรามีนักร้องหลายคน เราก็ต้องดูหลายๆ ด้าน คือ หนึ่ง ความพร้อมของเด็ก Plan งานของเราว่าเราต้องใครออกก่อนออกหลัง แล้วก็ตลาดข้าง

นอกเค้าเป็นยังไง อยากได้นักร้องแบบไหน แต่พี่มักจะไม่ทำแบบเดียวกับตลาดข้างนอก อะไรที่ข้างนอกมีเยอะๆ พี่จะไม่ทำ พี่จะมองช่องว่างของตลาดมากกว่า ถ้าทุกอย่างลงตัวปั๊บ พี่ก็จะเริ่มงาน แจกงานเลย ใครเป็น โปรดิวเซอร์ ใครแต่งเพลง....แต่ก็ต้องไปเสนอในบอร์ดด้วยนะ ว่าเราจะทำเด็กคนนี้ Project เป็นแบบนี้ ทางเค้าก็อาจจะทักท้วง หรือโอเค ก็ว่ากันอีกที ถ้าไม่เห็นด้วย เรายังอาจจะเบรกไว้ก่อน”(ธนา ลวสุต, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2544)

แต่อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูล สามารถแสดงขั้นตอนของการผลิตผลงานเพลงให้กับนักร้อง มีดังนี้

- 2.1 ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับผลงานของนักร้อง
- 2.2 ขั้นที่ 2 สร้างงานเพลง
- 2.3 ขั้นที่ 3 การสร้างเทปต้นแบบหรือ เดโมเทป (Demo Tape)
- 2.4 ขั้นที่ 4 ส่ง เดโมเทปให้ผู้บริหารพิจารณาเพื่อคัดเลือกเพลง
- 2.5 ขั้นที่ 5 อัดเสียงสร้างเทปต้นฉบับ หรือ มาสเตอร์เทป (Master Tape)

2.1 ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับผลงานนักร้อง

ขั้นตอนแรกของการกระบวนการสร้างผลงานให้กับนักร้องจะเริ่มจาก โปรดิวเซอร์ จะทำการคิด Concept หรือแนวความคิดรวบยอดในการสร้างผลงานให้นักร้องก่อนว่า ควรจะสร้างนักร้องออกมาให้ออกมาเป็นนักร้องในแนวทางใด โดยทั่วไปพบว่านักร้องเพลงไทยสากลจะออกเป็นหลายแนวเพลง เช่น Pop Poprock Dance Rap Rhythem & Blue Hip hop Jazz Alternative Techno ฯลฯ ฉะนั้น โปรดิวเซอร์ จะเป็นผู้ที่กำหนดว่านักร้องควรมีผลงานออกไปในแนวทางใด โดย โปรดิวเซอร์ จะดูจากตัวนักร้องเป็นหลัก ทั้งการสังเกตจากตัวนักร้อง และการสัมภาษณ์พูดคุยกับตัวนักร้องว่าต้องการจะมีผลงานเพลงออกมาเป็นอย่างไร

คุณสุจิตา เรืองรองหิรัญญา นักร้องในสังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ในเครือ ของบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า

“ตอนเริ่มงาน พี่ปอน (คุณธนา ลวสุต อดีต โปรดิวเซอร์ และ กรรมการผู้จัดการ สังกัดคิวเอ็กซ์ ในเครือบริษัทแกรมมี่ฯ)เค้าก็จะคุยกับเราเรื่อยๆ เราก็จะไปวิ่งเล่นอยู่ในห้องอัดด้วยว่าเราชอบเพลงยังไงแนวไหน แต่เค้าไม่ถามตรงๆ หรือคะ เค้ามีจิตวิทยาเยอะ คือ เค้าจะสังเกตเรา พูดคุยไปเรื่อยๆ ชอบฟังเพลงแบบไหน แต่ตอนนั้นเราเป็นเด็กใจคะ เพิ่งเข้ามาใหม่ แล้วก็เด็กที่สุดในบริษัทเราก็จะเป็นเด็กๆ แข็งๆ ไป เค้าก็เห็นเราเป็นเด็ก ก็เลยทำให้เราออกมาเป็นแบบ

นี่ เราก็โอเค เข้ามาใหม่ยังงี้ก็ได้ ก็ได้แต่ค่อยๆ ยิ้มๆ ไปแต่ถ้าถามจริงๆ แล้วเราชอบ Rock มากกว่า
อยากเป็น Rock มากกว่า แต่ตอนนั้นเค้าถามเราก็ไม่กล้าพูด ยังงี้ก็ได้” (สุจิตา เรื่องรองหิริญญา,
สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544)

จากการเก็บข้อมูลพบว่า ในบางบริษัทเช่น บริษัทเบเกอร์ มิลลิก จำกัด จะให้
อิสระกับนักร้องอย่างเต็มที่ว่าต้องการสร้างผลงานเพลงหรือให้นักกร้องเป็นโปรดิวเซอร์ ได้เอง

คุณพิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร นักร้องในสังกัด บริษัทเบเกอร์ มิลลิก จำกัด กล่าวว่า
“โหน่งก็โทรไปถาม ว่าพี่เมื่อไหร่ได้เริ่ม เค้าก็ถามว่าโหน่งมี โปรดิวเซอร์ คนไหนที่
อยากทำด้วยหรือเปล่า โหน่งก็ไม่รู้จักใคร เพียงแต่อยากเริ่มทำแล้ว แล้วก็ถามว่าอยากทำ
ประมาณไหน อยากเป็น โปรดิวเซอร์ เองหรือเปล่า เค้าให้อิสระกับโหน่งมาก แต่เรายังไม่เก่งพอ
อยากมี โปรดิวเซอร์ มากกว่า.....แล้วพี่เค้าก็จะถามว่าโหน่งรู้จัก วง POP (วงดนตรี ในสังกัด
บริษัทเบเกอร์ฯ) มั้ย ตอนนั้น POP เพิ่งออก เพิ่งวางแผงก็เลยรู้จัก เค้าก็ถามว่าสนใจมั๊ยให้ POP
มาเป็น โปรดิวเซอร์ แล้วเค้าก็โทรไปถาม POP POP say Yes โหน่งก็ say yes ก็โอเค แลกเปลี่ยน
เบอร์โทรแล้วหลังจากก็โทรกันเองนัดกันเอง ทำกันเองไม่เกี่ยวกับ เบเกอร์ (บริษัทเบเกอร์ฯ) แล้ว
เราก็มาทำงานนอกของเราเอง ทำ demo ได้แล้วก็ส่งให้บริษัทฟัง” (พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร,
สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2544)

แต่อย่างไรก็ตามในบางกรณี เจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการ ของบริษัทจะ
เป็นผู้กำหนด Concept มาให้กับนักร้องเลยว่า ต้องการสร้างนักร้องออกมาอย่างไร มีผลงานเพลง
ในแนวทางไหน โดยกรรมการผู้จัดการของบริษัทจะดูจากความต้องการตลาดว่าตลาดต้องการ
นักร้องแบบใด หรือช่องว่างทางการตลาดว่ายังขาดนักร้องแบบใดเป็นหลัก ประกอบกับดูความ
สามารถ เสียงร้อง และรูปลักษณ์ของนักร้องด้วย โดยอาจจะไม่คำนึงว่าตัวนักร้องมีความต้องการ
ที่สร้างผลงานออกมาในแนวทางใด

คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด
กล่าวว่า

“เฮีย (คุณสุรชัย เศรษฐ์โชติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทอาร์.เอส.ฯ) ก็สั่งเปิดงาน
เลย ส่งให้ทีม พี่เก็ย (คุณอนุชา อรรถนาววัฒน์ ผู้จัดการฝ่ายสร้างสรรค์และผลิตงานเพลง บริษัทอาร์.
เอส.ฯ) ทำ ตอนแรกเฮียส่งเพลงละครมาให้ทำก่อน เรื่อง สามมี เพลงหยุดตรงนี่ที่เฮีย นี่แหละ ที่ทำ
ให้ชีวิตปานเปลี่ยน คือว่า เค้าทำเป็น Rock ออกมา แต่ไม่ได้ On Air นะ.....แล้วพอเค้าเป็น Rock
ออกมา เค้าให้เราร้อง เข้าใจมั๊ยว่าเราเป็นนักร้องรับจ้างนะ เค้าให้ร้องแบบไหนเราก็ร้องได้ เราชอง
ได้ทุกแบบอยู่แล้ว พอเฮียได้ยินเท่านั้นแหละ สั่งลงมาเลยจะให้ทำปานเป็น Rock ปานก็แบบอะไร

วะ ปานไม่ต้องกร Rock.....พอคุยกับโปรดิวฯ ปานก็ไม่ยอมเลย ไม่ยอมทำเดี่ยว เพราะปานไม่
 อยากรเป็น Rock ปานก็บอกเลยว่า ปานไม่ใช่คน Rock ปานไม่เคยฟังอะไรเลย Rock ในบ้านนี้
 เมืองนี้ไม่เคยฟังเลย ไม่รู้จักแล้วปานก็เถียงเค้ากระจายเลยนะ เถียงเค้าจนเค้าถอดใจเลยนะ
 เค้าจะไม่ทำให้ปานแล้ว เชื่อไม่ว่าเค้าจะไม่ทำให้ปานแล้ว คือ สงสัยจะปกครองอยากแน่ๆ หัวแข็ง
 เพราะปานเถียงเค้าตลอด คือเราเอาตัวตนให้เค้าเห็นเลย คือปานอยากได้ pop ธรรมดา แต่เป็น
 Pop เท่ๆก็คุยประมาณ 3 ครั้ง พี่เก็ย บอกเอาอย่างนี้จะปานนะ คบกันครึ่งทาง พี่จะไม่ทำเป็น
 Rock จำขนาดนั้น ไหนๆ เราก็เข้าใจ แกก็อธิบายให้ฟัง แบบเรียกไปคุยตัวๆ เลย ไม่กล้าคุยเป็นทีม
 แล้วเพราะเค้ากลัวคนอื่นเกลียดเรา เค้าก็บอกปานต้องเข้าใจนะการตลาด คือ ถ้าไม่ทำ Rock ออก
 ไป ถ้าปาน อยากรขายแบบธรรมดา ปานก็จะเป็น พี่เหม่ม (คุณพัชริดา วัฒนา นักร้อง สังกัดบริษัท
 อาร์.เอส.ฯ) ปานก็จะเป็นอะไรที่ไม่โดดเด่นออกมา เค้าก็กล่อมอยู่นานมาก.....พอได้ฟังเพลงที่เอา
 มา ปานก็โอเค ถ้า Rock ประมาณนี้ก็ได้ อยู่ ถ้าประมาณนี้เราโอเค คือหลังจากนั้น 2 - 3 ครั้งก็คุย
 กันเค้ามีเพลงให้ฟังเลย ตอนนั้นเพลง หวานเมล็ดบนเม็ดทราย เราก็โอเค.....แล้วอีกอย่างเสียเค้าก็
 คงมองแล้วด้วย ว่าถ้าทำแล้วมันต้องได้ ต้องขายได้ เราต้องเชื่อ เชื่อในมองวิสัยทัศน์เวลาที่เค้ามอง
 เพราะเค้าอยู่ตรงนี้มานาน”(ธนพร แวกประยูร, 29 เมษายน 2544)

ขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญมาก เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่กำหนดว่า ทาง
 บริษัทจะสร้างนักร้องออกมาเป็นแบบใด มี Concept อย่างไร เนื่องจากทางบริษัทจะนำ Concept
 เหล่านี้ไปเป็นแกนหลักในการสร้างตัวตนของนักร้อง รวมถึงแนวทางในการส่งเสริมการขายต่อไป

2.2 ขั้นที่ 2 สร้างงานเพลง

หลังจากที่คิด Concept ของตัวนักร้องแล้ว โปรดิวเซอร์ ก็จะทำหน้าที่หาเพลงให้
 เหมาะสมกับ Concept ของนักร้องที่กำหนดไว้ ซึ่งโดยทั่วไป โปรดิวเซอร์ จะหา เพลงใหม่ให้ โดย
 แต่ละบริษัทจะมีเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ในการแต่งเพลงโดยเฉพาะ นอกจากนั้นอาจจ้างนักแต่งเพลง
 อิสระแต่งเพลงให้ โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่า ค่าจ้างในการแต่งเพลงจะแบ่งออกเป็น ค่าจ้างแต่ง
 เนื้อเพลง จะเริ่มต้นตั้งแต่ 7,500 - 10000 บาท* ค่าจ้างแต่งทำนองเพลง 7,500 -10000 บาท* และ
 ค่าเรียบเรียงเพลง เพลงละ 15,000 – 20,000 บาท* (*แหล่งข้อมูลไม่สามารถเปิดเผยได้) ซึ่งในการ
 แต่งเพลง 1 เพลง ผู้แต่งเนื้อ แต่งทำนอง และเรียบเรียงอาจจะเป็นคนเดียวกัน หรือ อาจจะถูกแบ่งเป็น
 หน้าที่ละคนก็ได้

ในบางกรณี ที่ Concept งานเพลงของนักร้องเป็นการนำเอาเพลงเก่ามาร้อง โปรดิวเซอร์ ก็จะนำเพลงเก่านั้นมาเรียบเรียงใหม่ โดยจะให้ช่างแต่งเพลงเป็นผู้เรียบเรียงใหม่ หรือ บางครั้ง โปรดิวเซอร์ จะเป็นผู้เรียบเรียงเอง หรือ อาจจะให้ช่างเรียบเรียงเพลงโดยเฉพาะมาเรียบเรียงเพลงให้

จากการเก็บข้อมูลยังพบว่า การสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้อง 1 อัลบั้ม จะมีเพลงอยู่ประมาณ 10 เพลง แต่ในขั้นตอนนี้ โปรดิวเซอร์ จะหาเพลงให้นักร้องเพียงแค่ 1 หรือ 2 เพลง มากที่สุดก็ประมาณ 5 – 6 เพลงเท่านั้น แต่ในบางกรณี โปรดิวเซอร์ อาจหาเพลงได้ครบทั้ง 10 เพลงเลยก็ได้

คุณอนุชา อรรถจนาวัดน์ ผู้จัดการฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลง ของ บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด และ โปรดิวเซอร์ กล่าวว่

“พอเราคิด Concept ได้ พี่ก็จะเริ่มแจกงาน ที่สำคัญก็คือหาเพลงให้ตอบโจทย์ที่เราตั้งไว้ เริ่มแรกก็หาประมาณเพลง หรือสองเพลงก่อนลองทำดู เรียกนักร้องมาอัดเสียงดู หรือให้นักร้องร้องไกด์มาร้องแทนก่อน ดูว่าเข้าท่าหรือเปล่า แล้วก็เอาส่งให้เฮีย (คุณสุรัชย์ เศรษฐ์โชติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการบริษัทอาร์.เอส.) ว่าโอเคหรือเปล่า ใช้แบบที่ต้องการหรือเปล่า แล้วเราค่อยกับมาทำต่อให้ครบ 10 เพลง แต่จริงๆ พี่ชอบแบบทำเสร็จเลย 10 เพลงมากกว่า เราจะได้เห็นภาพรวมของอัลบั้มว่า เออ... เป็นอย่างไรที่เราอยากได้”(อนุชา อรรถจนาวัดน์, สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2544)

2.3 ขั้นที่ 3 การสร้างเทปต้นแบบ หรือ เดโมเทป

เมื่อ โปรดิวเซอร์ สามารถหาเพลงให้กับนักร้องได้แล้ว โปรดิวเซอร์ จะทำการสร้างเทปต้นแบบ หรือ เดโมเทป (Demo Tape) โดยจะเรียกนักร้องเข้ามาอัดเสียงในห้องอัด แต่โดยทั่วไปแล้วสำหรับนักร้องใหม่นั้น ในขั้นตอนนี้ โปรดิวเซอร์ อาจจะให้นักร้องคนอื่น ที่ โปรดิวเซอร์ เห็นว่ามีความสามารถร้องเพลงอยู่ในระดับสูง มาร้องอัดเสียงเพลงๆ นั้นก่อน ซึ่งเรียกว่าการร้องไกด์ โดยที่ โปรดิวเซอร์ จะเป็นผู้ออกแบบหรือกำหนดแนวทางว่านักร้องที่จะต้องมาร้องไกด์จะต้องร้องแบบใดที่จะเหมาะกับตัวนักร้องเจ้าของผลงานเพลงมากที่สุด เมื่อบันทึกเสียงการร้องไกด์เสร็จ จะได้เทปต้นแบบ หรือ เดโมเทปออกมา ซึ่ง โปรดิวเซอร์ ส่งเทปให้กับ เจ้าของบริษัทหรือ กรรมการผู้จัดการของบริษัทพิจารณา ว่าเพลงที่เลือกมาถูกต้องตามที่เจ้าของบริษัทต้องการหรือไม่ พร้อมกับส่งอีกม้วนให้กับตัวนักร้องเจ้าของผลงานเพื่อที่นักร้องจะได้ฝึกฝนก่อนที่จะนำนักร้องมาบันทึกเสียงจริง

คุณนภัส จิระจิติกการ นักร้องใน สังกัดกรีน ปีนส์ ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า

“ตอนที่หนู เข้ามานี้เค้าก็มีเพลงให้ 10 เพลงแล้ว คือ ทางน้ำเล็กเค้ามี Project อยู่แล้ว เพลงก็เสร็จแล้ว ร้องโกด์ไว้ให้แล้ว รู้สึกว่าจะเป็นพี่ปาน (คุณธนพร แวกประยูร) ร้องโกด์ไว้ เพียงแต่ยังหาตัวนักร้องไม่ได้ จนน้ำเล็กเค้ามาเจอตัวหนู”(นภัส จิระจิติกการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

แต่ในบางกรณีที่นักร้องความสามารถในการร้องเพลงอยู่ในระดับดีอยู่แล้ว การร้องโกด์ก็ไม่ได้มีความจำเป็น โปรดิวเซอร์ จะให้นักร้องบันทึกเสียงเพื่อสร้าง เดโมเทปเลย แล้งส่งให้เจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทพิจารณาอีกครั้ง

คุณอนุชา อรรถจนาวัดณ์ ผู้จัดการฝ่ายผลิตและสร้างสรรค์เพลง ของบริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด และ โปรดิวเซอร์ ของ คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส.ฯ กล่าวว่า

“จริงๆ เรื่องของร้องโกด์ ก็ไม่จำเป็นเท่าไรหรอกนะ โดยเฉพาะ ถ้าเป็นนักร้องที่ร้องเพลงเก่งอยู่แล้ว เราอาจจะให้แค่ คนที่เค้าเป็นคนแต่งร้องมาให้พอได้ยินทำนองเป็นแบบนี้ เนื้อร้องเป็นแบบนี้ ให้นักร้องไปฝึก พอเข้าห้องอัดค่อยมา Design การร้องใหม่อีกที อย่าง ปาน (คุณธนพร แวกประยูร) ก็ไม่มีใครร้องโกด์ให้ เค้าโกด์ ตัวเองได้เลย เพราะเค้าร้องเพลงเก่งอยู่แล้ว แต่คราวนี้ในกรณีนักร้องใหม่ๆ ยังไม่เก่ง เรายังต้องหานักร้อง โกด์ให้ แล้งเค้า Copy เลยก็จะง่ายเวลาให้นักร้องมาอัดจริง”(อนุชา อรรถจนาวัดณ์, สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2544)

2.4 ขั้นที่ 4 ส่ง เดโมเทปให้ผู้บริหารพิจารณาเพื่อคัดเลือกเพลง

หลังจากที่ได้เดโมเทป แล้ง โปรดิวเซอร์ ก็จะนำส่งให้กับเจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการ พิจารณาว่าแนวทางของเพลงที่ โปรดิวเซอร์ สร้างขึ้นตรงกับความต้องการของเจ้าของ บริษัทหรือ กรรมการผู้จัดการ หรือไม่ โดยที่เจ้าของบริษัทจะพิจารณาจากประสบการณ์ส่วนตัว เมื่อผลการพิจารณาของเจ้าของบริษัทหรือกรรมการผู้จัดการ เห็นว่า เดโมเทปเป็นไปตามที่ต้องการแล้ว โปรดิวเซอร์ ก็จะหาเพลงเพิ่มเพื่อให้ทำผลงานเพลงที่เหลือให้ครบทั้งอัลบั้ม ซึ่งในการหาเพลงในขั้นตอนนี้ อาจหาเพลงไว้มากกว่า 10 เพลง ประมาณ 12 – 14 ตามแนวทางของเพลงที่ เจ้าของบริษัทหรือ กรรมการผู้จัดการ กำหนดแนวทางมาหลังจากการพิจารณาเสร็จสิ้น และจะต้องส่งให้เจ้าของบริษัทพิจารณาจนครบทั้งอัลบั้ม ซึ่งในการส่งเพลงที่สร้างใหม่ โปรดิวเซอร์ จะให้นักร้องเป็นผู้บันทึกเสียงเองแล้ว หรือ ยังอาจจะให้มีการร้องโกด์ก่อนก็ได้

ในกรณีที่ผลการพิจารณา เดโมเทป ของเพลงที่ส่งไปใหม่ ยังไม่ผ่านการพิจารณา โปรดิวเซอร์ จะนำ เดโมเทปกลับมาแก้ไขใหม่ โดยทั่วไปการที่ เดโมเทป ไม่ผ่านการพิจารณา พบว่า อาจจะไม่ผ่านที่ตัวเพลงก็จะต้องกลับมาแก้ไขที่ตัวเพลง ซึ่งอาจจะเป็นในเรื่องของเนื้อหา หรือทำนอง หรืออาจจะต้องเปลี่ยนเพลงใหม่เลย ในบางกรณีอาจจะไม่ผ่านที่การร้องของนักร้อง ก็ต้องกลับมาแก้ไขการร้องใหม่ จนได้ทั้งเพลงครบทั้งอัลบั้ม

คุณกรพินธุ์ พวงโพธิ์ นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“ก็หลังจากคุยกันเรียบร้อยแล้วก็ ว่าจะเป็นแนวไหน ก็เริ่มทำ Demo ส่งให้เฮีย (คุณสรุชัย เศรษฐีโชติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท อาร์.เอส.ฯ) ฟังทีละ 5 เพลงบ้าง 6 บ้าง ก็ทำกันถึงเข้าสตูดิโอ ร้องโถด ตัวเองเลยคะ ตอนนั้นก็เรียนจบแล้ว กังๆ เหมือนกัน ว่าทำไมทำไปไม่ถึงไม่ผ่านซักที แล้วเพื่ออะไรจะได้ออกซักที แล้วก็ทำอยู่นั้นแหละ ก็เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา...กว่าจะครบ 10 เพลง ก็เป็นปี”(กรพินธุ์ พวงโพธิ์, สัมภาษณ์, 14 พฤษภาคม 2544)

ในขั้นตอนการพิจารณา เดโมเทปนี้ กรรมการผู้จัดการ หรือ เจ้าของบริษัทจะคัดเลือกและหาเพลงที่จะใช้เป็นเพลงนำในการส่งเสริมการจำหน่ายผลงานนั้นๆ ด้วย ซึ่งอาจจะไม่ใช่เพลงแรก ที่ทาง โปรดิวเซอร์ ส่งมาให้พิจารณา

คุณพิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร นักร้องในสังกัด บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด กล่าวว่

“อย่างทีนี้โหม่งทำ จะทำ demo ไปแค่ 2 - 3 เพลง หลังจากนั้นก็ ทำไปเลย คุยกันเอง โหม่งกับ POP 3 คน มีโหม่ง พี่ก้อ พี่โต้ง พี่นพ (สมาชิกวง POP สังกัด บริษัทเบเกอรี่ฯ) คุยกันเองอย่างเสียงร้องนะคะ โหม่งจะร้องยังไงก็ร้องไปเถอะ ผ่าน demo ผ่าน ทีเหลือ โปรดิวเซอร์ กับนักร้อง Approve เองแ่เองหมด ฝ่ายบริหารกับ marketing ไม่เกี่ยวแล้วคะไม่เหมือนกัน.... ทำ demo ไป 2 - 3 เพลง ให้เค้ารู้ว่าแนวเราจะเป็นแบบไหน เค้าก็จะเริ่มคิดแนวการโปรโมท แล้วเราก็ไปทำของเราเอง ทีหลังเรามี 10 เพลงเราก็ค่อยเอามาให้เค้า คนที่จะแก้เพลง ทีจะแก้นู่นแก้นี้ มันไม่ใช่ Marketing ไม่ใช่ฝ่ายพนักงาน แต่มันคือศิลปินกับ โปรดิวเซอร์ ส่วนทางบริหาร กับ Marketing เค้าก็จะแค่หาเพลงโปรโมท ว่าจะเอาเพลงไหนดี”(พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2544)

2.5 ชั้นที่ 5 อัดเสียงสร้างเทปต้นฉบับ หรือ มาสเตอร์เทป

เมื่อผลการพิจารณา เดโมเทป ของเจ้าของบริษัทหรือ กรรมการผู้จัดการ ของบริษัทผ่านการพิจารณาครบทั้งอัลบั้มแล้ว โปรดิวเซอร์ จะให้นักร้องเข้าห้องบันทึกเสียงเลย โดยจะให้นักร้องๆ ตามที่นักร้องเกด ได้ร้องไว้ แต่อย่างไรก็ตามในชั้นตอนนี้ เมื่อบันทึกเสียงเพลงใหม่เสร็จทุกครั้ง ก็จะต้องส่งให้ เจ้าของบริษัทหรือ กรรมการผู้จัดการ ของบริษัทพิจารณา จนครบทั้ง 1 อัลบั้ม แต่อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วพบว่า หลังจากการพิจารณานักร้องอาจต้องเข้าห้องอัดอีกครั้ง เพื่อจะร้องแก้ไขเฉพาะบางเพลง ที่เจ้าของบริษัทหรือ ผู้ที่ทำการคัดเลือกเพลงเห็นว่าน่าจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงให้เพลงมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่

“ปานนะแก้บ่อย แต่แก้ร้องนะ เป็นนักร้องคนแรกที่แก้ร้องเยอะที่สุด คือ เฮีย (คุณสุรัชย์ เชนฐูโชติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการบริษัทอาร์.เอส.) เค้าซีเรียส เค้าอยากให้ออกมาดีที่สุด คือ Demo ครั้งแรกมันดีมาก เพราะตอนนั้น ยังปิดเทอมอยู่ สุขภาพดีมาก ตอนนั้นยังเป็นครูอยู่ด้วยนะ ก็ไปร้อง เสียงใสสุดฤทธิ์ แกกัชอบมาก ทีนี้พออัดอีกที ก็เปิดเทอมพอดี กลางวันก็ใช้เสียงสอนหนังสือ กลางคืน ก็อัดเสียง แล้วมันจะเหลืออะไร ก็ไม่เหมือนเดิม แกกัไปโทษ mix โโทษอะไร พวก mix ก็โดนด่ากันกระจาย สรุปว่าแกถึง 5 รอบ ทั้ง 10 เพลง 5 รอบ ใหม่ทั้งอัลบั้ม คิดดูซิว่าร้องทั้งหมดกี่รอบ”(ธนพร แวกประยูร, 29 เมษายน 2544)

เมื่อทั้ง 10 เพลง ที่อัดเสียงโดยนักร้องจริง ได้ที่ผ่านการพิจารณาจากเจ้าของบริษัทหรือ กรรมการผู้จัดการ ของบริษัทครบทั้งหมดแล้ว โปรดิวเซอร์ นำเทปเสียงร้องของนักร้องนั้นมาเข้าสู่การ Mix หรือการผสมเสียงดนตรี หรือการเรียบเรียงดนตรีอีกครั้ง เพื่อสร้างเทปต้นฉบับ หรือ เรียกว่า Master Tape เพื่อจะนำไปอัดลูกเทปเพื่อวางจำหน่าย

คุณธนา ลวสุต ผู้จัดการและฝ่ายผลิต และสร้างสรรคเพลง บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด อดีตกรรมการผู้จัดการ สังกัดแกรมมี่ คิวเอ็กซ์ ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และเป็นโปรดิวเซอร์ ให้กับนักร้องในสังกัด แกรมมี่ คิวเอ็กซ์ฯ กล่าวว่

“ขั้นตอนสุดท้ายก็คือ การทำ Master คือ ก็เอาที่ผ่าน มา Mix ใหม่ อาจจะมีการอัดร้องแก้ไขใหม่ด้วย แต่ก็นิดหน่อย ก็จะถือว่า ผลงานเสร็จสมบูรณ์ หน้าที่ของ โปรดิวเซอร์ ก็หมดแล้ว.....รวมระยะเวลาทั้งหมดทั่วไปก็ ประมาณ 6 เดือน..... แต่มันก็มีบาง Case ที่อาจจะมากกว่านี้

น้อยกว่าคงไม่มี คือ ประมาณ 1 – 2 ปี คือมันก็ด้วยเหตุผลหลายๆ อย่าง เช่น ตอนหาเพลงไม่ได้ เสนอเพลงไปไม่ผ่านสักที ตัวเด็กร้องยังไม่ดี หรืออาจจะเป็นที่ Plan ของทางบริษัทเองว่าให้เรา เบรก คนนี้ไว้ก่อน แล้วไปทำคนอื่นก่อน เพราะคนนี้ต้องก่อนเลยทำให้งานมันช้า”(ธนา ลวสุต, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2544)

เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนทำ Master Tape แล้ว ถือว่านักร้องได้มีผลงานเพลงเป็นของตนเองแล้ว โดยอาจจะใช้เวลาในการสร้างงานเพลงในทุกขั้นตอนมากน้อย แตกต่างกัน โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่าระยะเวลาของกระบวนการสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้อง ตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนกระบวนการจะใช้เวลา 6 เดือนขึ้นไปจนถึง 1 ปี หรือ 2 ปี

3. การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

หลังจากที่สร้างผลงานให้กับนักร้องเรียบร้อยแล้ว ทางบริษัทก็จะสร้างตัวตนให้กับนักร้อง โดยจะนำ Concept ที่คิดให้กับนักร้องในขั้นตอนการสร้างผลงานเพลง มาสร้างให้เป็นตัวตนของนักร้อง หรือ อาจเรียกได้ว่า เป็นการสร้างรูปลักษณ์ให้กับนักร้องนั่นเอง โดยที่พบว่าทุกบริษัทจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ

จากการเก็บข้อมูลพบว่าการสร้างตัวตนของนักร้องโดยประกอบด้วย

3.1 การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ของตัวตนให้กับนักร้อง

3.2 การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept

3.1 การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ของตัวตนให้กับนักร้อง

การสร้าง Concept ของตัวตนใหม่ให้กับนักร้อง โดยทั่วไป ผู้ที่คิด Concept จะคิดให้ต่อเนื่องจาก Concept ในขั้นตอนการสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้อง โดยที่ Concept ของผลงานเพลงในตอนนั้นจะถูกถ่ายทอดเป็นบทเพลง แต่ในขั้นตอนนี้ Concept จะถูกถ่ายทอดออกมาที่ตัวตนของนักร้อง ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน Look ว่าต้องแต่งตัว แต่งหน้า ทำผม อย่างไร หรือบุคลิก ลักษณะของนักร้องควรจะเป็นอย่างไร

ในการสร้าง Concept ของตัวตนของนักร้องนั้น โดยทั่วไปแล้ว หน่วยงานนี้จะดำเนินงานหลังจากที่ นักร้องมีผลงานเพลงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยหน่วยงานนี้จะเริ่มคิด Concept โดยการนำเอาผลงานเพลงของนักร้องเป็นหลัก ประกอบกับการพูดคุยกับ โปรดิวเซอร์ และการพูดคุยกับตัวนักร้อง รวมทั้งดูจากตัวตนเดิมนักร้องเป็นแนวทางในการสร้างตัวตนใหม่ แต่ในทางปฏิบัติ

จริง หน่วยงานนี้จะคิด Concept ไปขณะที่ โปรดิวเซอร์ กำลังสร้างผลงานเพลงให้นักร้อง โดยอาจจะไม่จำเป็นต้องมีเพลงครบทั้งอัลบั้ม แต่จะยึดแนวทางจาก เดโมเทป ที่ผ่านการพิจารณาจากเจ้าของบริษัทหรือ กรรมการผู้จัดการ ของบริษัทเพียง 1 หรือ 2 เพลงเท่านั้น เนื่องจากบริษัทจะมีการกำหนดวันเวลาไว้แล้ว ว่าเทปต้องวางแผงในวันใด ซึ่งบางกรณีจะทำให้เวลาในการสร้างตัวตนใหม่ให้กับนักร้องน้อยลง

3.2 การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept

เมื่อ Concept รูปลักษณ์ใหม่ของนักร้องได้ถูกวางไว้แล้ว ก็ให้นำ Concept ที่ได้นี้ มาสร้างภาพจริงให้เกิดขึ้นกับตัวของนักร้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

3.2.1 การสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับนักร้อง

3.1.2 การสร้างบุคลิกลักษณะและความสามารถให้กับนักร้อง

3.2.1 การสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับนักร้อง

ประเด็นแรกในการสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับนักร้อง จะปรากฏออกมาจากสิ่งที่มองเห็นที่ปรากฏบนตัวนักร้อง โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่า องค์ประกอบของรูปลักษณ์ที่บริษัทจะสร้างให้กับนักร้อง ประกอบไปด้วย

- ก. การสร้างหรือปรับแต่ง เรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตาของนักร้อง
- ข. การสร้างหรือปรับแต่งชื่อของนักร้อง และชื่ออัลบั้ม
- ค. การถ่ายปกเทปให้กับนักร้อง

ในการปฏิบัติงานจริงของทีมงานในการสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับนักร้องพบว่า ในสองประเด็นแรก บริษัทจะทำการสร้างหรือปรับแต่งไปพร้อมๆ กัน ไม่ได้ลำดับก่อนหลัง บางครั้งอาจจะคิดชื่อออกก่อนที่จะสร้างเสื้อผ้า แต่ในการถ่ายให้นักร้องจะเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพราะจะต้องให้สองประเด็นแรกเสร็จก่อนจึงสามารถที่จะถ่ายปกเทปได้ โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังนี้

ก. การสร้างหรือปรับแต่ง เรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตาของนักร้อง

ในเรื่องของเสื้อผ้า หรือเครื่องแต่งกาย ทรงผม หน้าตาของนักร้องเป็นเรื่องที่แต่ละบริษัทค่อนข้างจะให้ความสำคัญมากที่สุด โดยจะต้องให้เหมาะสมกับ Concept ที่วางไว้ แนวเพลงของนักร้อง และตัวนักร้อง

นอกจากนั้น จากการเก็บข้อมูลพบว่า การปรับแต่งเสื้อผ้าหน้าตา ทรงผม ให้กับ นักร้องจะมุ่งเน้นในเรื่องของการแก้ไขข้อบกพร่องของรูปร่างหน้าตาของให้ร้องให้ออกมาดูดีที่สุดใน โดยจะมีการทดลองเสื้อผ้า แต่หน้า และ ทำผม ในรูปแบบเดียวกับการ Screen Test เพื่อดูว่ารูป ลักษณะที่สร้างขึ้นมามีความเหมาะสมกับตัวนักร้องมากน้อยแค่ไหน

คุณกาญจนา ชุติมาเทวินทร์ หัวหน้าแผนกสไตลิส บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด กล่าวว่

“หน้าที่หลักๆ ของพีก็คือ จะออกแบบเสื้อผ้า หน้า ผม ให้กับตัวนักร้อง เราก็จะเริ่ม ต้นจาก ฟังเพลงของเค้าว่า เป็น คุยกับทาง โปรดิวเซอร์ คุยกับทางสร้างสรรค์ ว่าเค้าคิด Concept ของนักร้องว่าเป็นยังไง แล้วเราก็ดูตัวนักร้อง คุยกับเค้าด้วย แล้วก็มาคิดงาน โดยพีก็จะมีหลักของพี คือ หนึ่งจะต้องออกแบบให้เข้ากับ Concept ของตัวนักร้องมากที่สุด สองก็ต้องเหมาะกับเค้า ด้วยให้เค้าออกมาดูดีที่สุด แล้ว สาม ก็คือ จะต้องแก้ไขจุดบกพร่องของรูปร่าง หน้าตา ทรงผมให้ เค้าออกมาดูดีที่สุด อย่าง ปาน (คุณธนพร แวกประยูร นักร้อง สังกัด บริษัทอาร์.เอส.) เค้าเป็นคน อ้วนใครๆ ก็รู้ แต่เราจะทำยังไงให้เค้าออกมาดูเพียว ที่สุด ก็ เราก็ต้องเล่นที่เนื้อผ้า ต้องไม่มันวาว ไม่กระฉับรูดรูปจนเกินไป แต่พอดีว่า งานเค้าเป็น Rock อยู่แล้ว สีที่ทึมๆ มันก็ไปกันได้ แล้วก็ช่วย ปกปิดรูปร่างน้องได้ด้วย....บางครั้งก็ไม่ทันได้ฟังเพลงหรอกนะ เพราะว่า นักร้องเยอะ ต้องกำหนด วันถ่ายปกมาแล้ว แต่เพลงยังไม่ไม่มีให้ฟังเลย แต่ก็พอทำได้ โดยดูจากตัวน้องเป็นหลัก อย่าง น้อง ดิง (คุณพนกร บุญยะจินดา นักร้อง สังกัด บริษัทอาร์.เอส.) เป็นคนผอมมาก ใส่เสื้อตัวเดียวไม่ได้ เด็ดขาด ยังไงก็ต้องมีแจ็กเก็ต เราก็คิดไปได้ก่อนเลย....แล้วเราก็คายมาทำ Screen Test ดูว่าได้ที่ เราคิด พอใส่จริงๆ แล้วโอเคหรือเปล่า ”(กาญจนา ชุติมาเทวินทร์, สัมภาษณ์, 23 กรกฎาคม 2544)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 5.1 แสดงการทดลองทำ Screen Test รูปลักษณะใหม่ ของ คุณธนพร
แวกประยูร หรือ ปาน นักร้องในสังกัดบริษัทอาร์.เอส.ฯ ใน อัลบั้มชุด
ปาน ธนพร ซึ่งเป็น รูปลักษณะ ที่ไม่ผ่าน

หลังจากออกแบบ เสื้อผ้า ทรงผม หน้าตา ของนักร้องได้ครบหมดแล้ว ก็จะต้อง
นำนักร้องมาลองแต่งดู แล้วทำการ Screen Test โดยการถ่ายภาพไว้ แล้วส่งให้บอร์ด พิจารณา
ซึ่งถ้าผ่านการพิจารณาได้ ก็น่านักร้องไปสู่ขั้นตอนต่อไป แต่ถ้าหากบอร์ด พิจารณาแล้วยังไม่ผ่าน
ก็ จะต้องแก้ไขใหม่ แล้วทำ Screen Test กันใหม่ ซึ่งนักร้องบางคนอาจจะทำ Screen Test 3 – 4
ครั้ง ในขั้นตอนนั้นจะใช้เวลาตั้งแต่ 2 อาทิตย์ จนถึง 1 เดือน

ข. การสร้างและปรับแต่งชื่อของนักร้อง และชื่ออัลบั้ม

การสร้างหรือการปรับแต่งชื่อนักร้องนั้นพบว่า นักร้องบางคนเท่านั้นที่บริษัทจะทำการเปลี่ยนชื่อให้ เพื่อให้เข้ากับ Concept ของอัลบั้มมากที่สุด นอกจากเพื่อความทันสมัยด้วยบุคคลที่เปลี่ยนชื่อให้นักร้องอาจเป็น หน่วยงานที่สร้างตัวตนให้กับนักร้อง หรือ อาจเป็นเจ้าของบริษัทแต่อย่างไรก็ตามก็ต้องขึ้นอยู่กับความสมัครใจของนักร้องด้วยเช่นกันว่าจะยอมเปลี่ยนหรือไม่

คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“อยู่ดีๆ ก็มีพี่เค้ามาบอกว่าต้องเปลี่ยนชื่อนะ จาก อ้น เป็นอ้อน เพราะว่าเสียบอกว่าจะมันจะได้เข้ากับเพลง อ้อนไว้ ซึ่งเป็นเพลงโปรโมทของอ้อนเสียเป็นคนบอกเองเลย ตอนแรกๆ ก็ไม่ยอม เพราะแม่ก็เรียกมาตั้งแต่เด็กๆ ว่า อ้น พี่เหนง (ชื่อเต็ม) AR ก็บอกว่า ต้องเปลี่ยนแล้วนะ เรายังเออ...ก็โอเคน่ารักดี ตอนหลังที่บ้านก็เรียกอ้อน ตอนนั้นก็เลยเป็นอ้อนไปแล้ว”(ลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 26 เมษายน 2544)

คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวถึงกรณีที่บริษัทต้องการจะเปลี่ยนชื่อเล่นให้เธอ แต่เธอก็ปฏิเสธ

“ชื่อไม่ได้เปลี่ยน แต่ตอนแรกทางสร้างสรรค์เค้าก็จะเปลี่ยนเหมือนกัน เพราะตอนเค้าสัมภาษณ์ เผลอ เค้าให้เค้าฟังไปว่า ตอนเด็กๆ ชื่อ เล่นว่า ปาน เพราะ พี่สาวชื่อ ปอ แต่พอดีว่ามีปานที่หัวแม่ก็เลยเรียกปาน ก็เรียกปานมาตลอด ทีมงานเค้าก็จะเปลี่ยนเป็น ปาน ดูน่ารักดี ปานก็ไม่เอา ก็บอกเค้าว่านะ ว่าขอร้องจะทำอะไรก็ทำ แต่อย่ามาเปลี่ยนชื่อปานไม่ยอม ก็หัวแข็ง ค่อนข้างดื้อ ก็แผลงฤทธิ์เยอะ.....ไม่เอาไม่เปลี่ยน เค้าก็บอกว่าเนี่ยะ ทุกคนเค้าลงความเห็นแล้วว่าน่ารักดี ปานก็บอกว่า ปานไม่เปลี่ยน แล้วปานก็ไม่มั่นใจด้วย อย่ามาเปลี่ยนนะ ขอร้อง ก็พูดแบบนี้เลย ก็พูดกับทุกคนนะแหละ เค้าก็บอกอย่างอื่น (คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์) ก็เปลี่ยนเป็น อ้อน เรายังบอกนั่นมันไม่เป็นไร อ้นนั่นมันเด็ก มันเข้ากัน อ้นนี่ปาน เรียกชื่อตัวเองมาตั้ง 24 ปี แล้ว พี่จะให้ปาน เปลี่ยนปานทำไมได้ ตอนแรก พวกพี่ตุ๊ (คุณกาญจนา ชูติมาเทวินทร์) stylist ก็เรียก ปานๆ ปานไม่สนใจ ปานไม่หันด้วย ขอบอกว่าร้ายมาก ก็คือทำให้เห็นไงว่าเออ... เราเป็นแบบนี้ไง.... สุดท้ายก็ไม่เปลี่ยน”(ธนพร แวกประยูร, สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2544)

ส่วนในเรื่องของชื่ออัลบั้ม จากการเก็บข้อมูลพบว่า หน่วยงานที่สร้างตัวตนให้กับนักร้องจะเป็นผู้รับผิดชอบในการคิดสร้างสรรค์ชื่อผลงานของนักร้อง โดยในทางปฏิบัติจะยึดเอาผลงานเพลงมาเป็นข้อมูลในการคิดชื่อของอัลบั้ม ซึ่งอาจจะหยิบเอาชื่อเพลง หรือ ชื่อของตัวนักร้อง

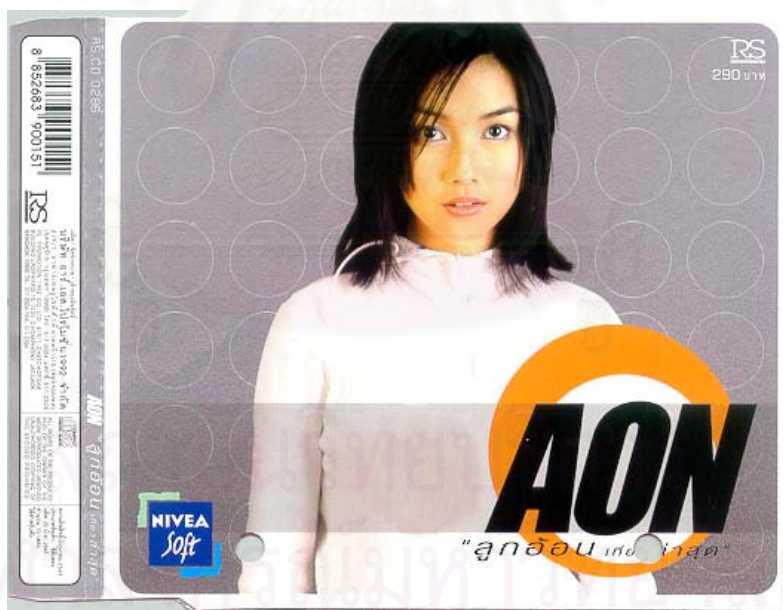
นักร้องที่ได้รับการปรับแต่งแล้วมาเป็นชื่ออัลบั้มเลย เพื่อเป็นการง่ายในการแนะนำตัวและง่ายกับการจดจำของผู้ฟัง

คุณสุระ ธีรกุล นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด กล่าวถึงชื่ออัลบั้มว่า

“ชื่ออัลบั้ม พี่เค้าก็ให้เอาชื่อ Nicky เลย เพราะเค้าบอกว่าทันสมัยดี แล้วก็จะได้เป็นการแนะนำตัวเองไปในตัวด้วย เค้าก็ถาม นิคนะ คิคก็โอเคอยู่แล้วยังงี้ก็ได้ เพราะก็เป็นชื่อของนิคเอง ชื่อเล่น นิคก็ไม่ได้เปลี่ยนเพราะ พี่เค้าก็เห็นว่าชื่อ Nicky โอเคอยู่แล้ว” (สุระ ธีรกุล, สัมภาษณ์, 28 พฤษภาคม 2544)

ค. การถ่ายปกเทปให้กับนักร้อง

เมื่อบริษัทสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับนักร้องเสร็จเรียบร้อยแล้ว บริษัทจะนำนักร้องไปถ่ายปกเทป หรือ ปกอัลบั้ม โดยนักร้องจะต้องแต่งตัว ทำผม แต่ง หน้าให้เหมือนกับ Concept ที่บริษัทวางมาให้ เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนนี้ นักร้องก็จะถือว่า มีผลงานที่สมบูรณ์แล้ว

รูปภาพที่ 5.2 แสดงภาพปกซีดีของ อ่อน หรือ คุณลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์ อัลบั้ม ลูกอ่อน เทพเจ้าสุด นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชั่น 1992 จำกัด

3.2.2 การสร้างบุคลิกลักษณะและความสามารถให้กับนักร้อง

เมื่อขั้นตอนการถ่ายปกเสร็จสมบูรณ์จนพิมพ์เป็นปกเทปจริงๆ แล้ว นักร้องก็จะมีผลงานของตัวเองอย่างสมบูรณ์ ซึ่งทางบริษัทจะวางแผนกำหนดกลยุทธ์ในด้านการส่งเสริมการจำหน่ายต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวันวางจำหน่าย รวมถึงการสร้างสื่อต่างๆ เพื่อเป็นการโฆษณาตัวนักร้องและผลงานเพลง เช่น มิวสิก วิดีโอ การแสดงคอนเสิร์ต การพบสื่อมวลชน และกิจกรรมพิเศษอื่นๆ เป็นต้น

คุณธนพร แวกประยูร นักร้องในสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าว

“เรื่องบุคลิกก็โดนปรับเหมือนกันนะ อย่างที่บอกไปคะว่าเราไม่ใช่คน Rock เราเป็นพวก Pop ใสๆ ร้องเพลง Classic แต่ต้องมาร้อง เพลง Rock เวลาแสดงคอนเสิร์ต หรือ การพูด การจา พี่ๆ คำก็จะให้ต้องดูๆ ดูหนักแน่นหน่อย แต่พูดจาก็ไม่มีปัญหาเท่าไร เพราะปกติเราก็หัวๆ อยู่แล้ว ชอบพูดอะไรตรงๆ” (ธนพร แวกประยูร, สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2544)

ในระหว่างการดำเนินการตามกลยุทธ์ในการส่งเสริมการจำหน่ายต่างๆ ที่วางแผนไว้ บริษัทก็นำนักร้องไปเข้าสู่การพัฒนาอีกขั้นหนึ่งเพื่อให้นักร้องมีความพร้อมในการส่งเสริมการจำหน่ายอัลบั้ม ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่ามีประเด็นต่างๆ ในการสร้างให้นักร้องมีความพร้อมสำหรับการทำกิจกรรมต่างๆ ในการส่งเสริมการจำหน่ายอัลบั้ม โดยจะเน้นในเรื่องของบุคลิกภาพและความสามารถของนักร้อง ซึ่งประกอบด้วย

- ก. การร้องเพลง
- ข. การเต้นรำ
- ค. การแสดงสดบนเวทีคอนเสิร์ต
- ง. การพูดคุยของนักร้อง
- จ. ความสามารถอื่นๆ

ก. การร้องเพลง

แม้ว่าการบันทึกเสียงของนักร้องได้เสร็จสิ้นไปแล้ว แต่บริษัทยังให้นักร้องฝึกฝนและพัฒนาเรื่องการร้องเพลงต่อ เนื่องจากหลังจากนี้ นักร้องเพลงไทยสากลจะต้องมีการแสดงสดเพื่อการส่งเสริมการจำหน่าย อัลบั้มตัวเอง รวมถึงการออกเล่นคอนเสิร์ตตามจังหวัดต่างๆ โดยในบางบริษัทจะมี หน่วยงานเฉพาะที่ดูแลการฝึกฝนการร้องเพลงให้กับตัวนักร้อง โดยจะเน้นฝึกการร้องเพลงในอัลบั้มของตัวเอง

คุณสมโชค เล้าเปี่ยมทอง หัวหน้าแผนก Live Director ของบริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด กล่าวว่า

“หน้าที่ของหน่วยงานพีทีก็จะ ต้องคือ ทำยังไงให้เค้าร้องเพลงในอัลบั้มของ เค้าให้ออกมาดีที่สุด หรือ ถ้าเป็นวงดนตรี ก็ต้องเล่นดนตรีให้ดีที่สุด.....ก็จะเอาเพลงในอัลบั้มของเค้านั้นแหละให้เค้ามาฝึกร้อง เรายังจะมีห้องซ้อมร้องเพลงให้ ถ้าเด็กไม่ Fit พอ เราก็อาจจะต้องบอกเด็กว่า ต้องไปออกกำลังกายด้วยนะ ว่ายน้ำ หรือ วิ่งก็ได้ เพราะเวลาขึ้นคอนเสิร์ต ต้องร้องจริง เล่นจริง มีเต้นมีอะไรด้วยจะเหนื่อยกว่านี้” (สมโชค เล้าเปี่ยมทอง, สัมภาษณ์, 14 กรกฎาคม 2544)

ข. การเต้นรำ

นักร้องที่ถูกบริษัทสร้างให้ออกไปเป็นแนวเต้นรำ หรือแนวเพลงที่สนุกสนาน บริษัทก็จะนำนักร้องเหล่านั้นไปเรียนเต้นรำเพิ่มเติม โดยจะมีผู้สอนเต้นโดยเฉพาะ ซึ่งครูสอนเต้นก็จะทำหน้าที่ในการสอนเต้นให้กับนักร้อง รวมทั้งออกแบบท่าเต้นให้สำหรับเพลงของนักร้อง รวมทั้งจัดหาและฝึกสอนนักเต้นสมทบ หรือ Dancer ให้กับนักร้องด้วย แต่ถ้านักร้องไม่ได้ออกเป็นแนวเต้นรำ ทางบริษัทก็จะไม่ส่งไปเรียนเต้นรำ แต่จะเป็นการเรียนทางด้าน Performance หรือการแสดงแทน

คุณน้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์ นักร้องในสังกัดของ บริษัทเมกเกอร์ เฮด จำกัด บริษัทในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า

“ช่วงที่เพลงเสร็จแล้ว ก็จะมีเรียนเต้นด้วย เรียนกับครูเปิดค่ะ ก็ไม่เชิงเรียนเต้นหรือท่วงท่า เพราะว่าของ บี ไม่ได้ออกมาเป็น Dance แต่ก็เรียนเป็น Performance มากกว่า ยืนยังงั้น เดินยังงั้นบนเวที ถ้าเพลงเร็วจะต้องขยับยังงั้น แรกๆ ก็ดูแก๊งๆ ก้างๆ ไม่เคยทำมากกว่า ตอนไปเล่นคอนเสิร์ต จริงๆ ก็ยังรู้สึกว่าย่ำๆ อยู่เลย...” (น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544)

ค. การแสดงสดบนเวทีคอนเสิร์ต

การแสดงสดบนเวที หรือ การแสดงคอนเสิร์ต เป็นเรื่อง ที่นักร้องจะต้องเรียนรู้ด้วยเช่นกัน ซึ่งจะรวมหมดตั้งแต่เรื่องการ ยืน การเดินบนเวที การพูดคุยกับแฟนเพลงบนเวที เป็นต้น ซึ่งจากการเก็บข้อมูลนั้นพบว่า การพัฒนาความสามารถด้านนี้ของนักร้อง จะให้ หน่วยงานที่ดูแล โดยเฉพาะเป็นผู้ดูแล หรือบางครั้งผู้ฝึกสอนการเต้นรำ ก็จะสอนวิธีการเล่นคอนเสิร์ตไปด้วยขณะที่นักร้องฝึกฝนเรื่องการเต้น และการ Performance แต่โดยทั่วไปการพัฒนาในจุดนี้ ไม่ได้ใช้วิธีการให้นักร้องมานั่งเรียน แต่จะวิธีการแนะนำ มากกว่า โดยอาจจะแนะนำขณะที่ฝึกฝนการร้องเพลงไปด้วย หรือในการซ้อมก่อนมีการแสดงสด

คุณนภัส จิระจิติกการ นักร้องในสังกัดกรีน ปีนส์ จำกัด ในเครือ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) กล่าววว่า

“ก็จะมีครูเบ็ด เป็นคนสอนให้หมดเลยคะ ว่าจะต้องเต้นยังไง หา Dancer ให้ด้วย แล้วในวันซ้อม ก่อนเล่นคอนเสิร์ต 1 วัน ครูเบ็ดก็จะมา Blocking ให้ แล้วก็ซ้อมกัน พี่ๆ เค้าก็จะแนะนำให้อู้อยู่บนเวทีต้องทำยังไงบ้าง ยืนดีหรือยัง พูดเป็นยังไง เค้าก็จะมี Script ให้ แต่ก็ให้เป็นไกด์ แล้วเราก็พูดออกมาเป็นตัวเรา”(นภัส จิระจิติกการ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544)

ง. การพูดคุยของนักร้อง

บุคลิกลักษณะอีกอย่างหนึ่งของนักร้องที่บริษัทสร้างให้กับนักร้องก็คือ การพูดคุย ทั้งในการแสดงสด และการพูดคุยกับสื่อมวลชน ซึ่งโดยทั่วไปพบว่า หน่วยงานที่สร้างตัวตนให้กับนักร้องจะเป็นผู้แนะนำให้นักร้อง โดยใช้ลักษณะการแนะนำให้กับนักร้อง โดยจะเน้นให้นักร้องพูดคุยแบบเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด แต่ในบางกิจกรรมเช่นการแสดงคอนเสิร์ตบริษัทจะมี บทพูดให้นักร้องพูดตาม

คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอรี่ มิวสิก จำกัด กล่าววว่า

“แล้วเราก็คอยแนะนำ คอยบอกเค้า คอยแนะนำเนี่ยะ อย่าพูดแบบนี้ พูดลักษณะนี้ดีกว่า แต่เราจะไม่ไปบอกเค้า ห้ามเดินตรงนี้ ห้ามแต่งตัวแบบนี้ ที่นี้ไม่เคยไปบอกเค้า คุณจะเป็นยังไงคุณเป็นของคุณไปเลย แต่ว่าจะคอยไกด์ เค้าว่า บางสิ่ง บางอย่างเนี่ยะมันจะถูกผิดมันมีอยู่นะ แล้วเค้าก็ต้องฟัง ต้องเชื่อ”(สมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2544)

จ. ความสามารถอื่นๆ

นอกจากประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมด ทางบริษัทยังอาจจะเพิ่มเติมความสามารถพิเศษอื่นๆ ให้กับนักร้องอีก เช่น ในเรื่องการแสดง หรือ การเล่น Music Video เป็นต้น โดยจะมี ผู้กำกับ Music Video เป็นผู้แนะนำให้

ในประเด็นการพัฒนาหรือการสร้างบุคลิกและสามารถต่างๆ ให้กับนักร้องนั้น จากการเก็บข้อมูลยังพบอีกว่า อาจจะเป็นกระบวนการที่เกิดพร้อมๆ กับที่นักร้องได้เข้าสู่กระบวนการส่งเสริมการจำหน่ายแล้ว

ตอนที่ 2 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงลูกทุ่งของอุตสาหกรรมเพลงไทย

จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของการผลิตนักร้องเพลงลูกทุ่งของ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด, บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด และบริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด พบว่า การผลิตนักร้องลูกทุ่งมีลักษณะเป็นกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง และการบวนการสร้างนักร้องเพลงลูกทุ่ง โดยในแต่ละบริษัทนั้น มีรายละเอียดของกระบวนการดังกล่าวทั้งในส่วนที่เหมือนและแตกต่างกันตามนโยบายของแต่ละบริษัทโดยสามารถแสดงกระบวนการดังกล่าวได้ดังนี้

กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง

จุดเริ่มต้นของกระบวนการผลิตนักร้องเพลงลูกทุ่งนั้น จะเริ่มจากการสรรหาตัวบุคคลที่บริษัทเห็นว่ามีความสมบัติเหมาะสม เพื่อที่จะนำมาสร้างให้เป็นนักร้องในสังกัดของบริษัท จากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทนั้นพบว่า การสรรหาตัวนักร้อง หรือ การคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่งนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ โดยในแต่ละบริษัทจะมีรายละเอียดของในกระบวนการนั้นแตกต่างกันออกไป รวมถึงระยะเวลาที่ใช้ในการคัดเลือกนักร้องตั้งแต่พบตัวนักร้องจนถึง บริษัทรับนักร้องนั้นเข้าสังกัด ก็จะใช้ระยะเวลาไม่เท่ากัน ซึ่งพบว่านักร้องบางคนใช้เวลาเป็นปีๆ หรือบางคนอาจใช้เวลาไม่กี่สัปดาห์ ซึ่งข้อแตกต่างเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละบริษัทที่ตั้งขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตามสามารถแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของกระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่งของอุตสาหกรรมเพลงไทยได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง
2. เกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง
3. ปัจจัยที่ผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง

1. ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง

เมื่อเก็บข้อมูลได้ครบทั้ง 3 บริษัทพบว่า ในแต่ละขั้นตอนของแต่ละบริษัทจะมีความแตกต่างกันบ้าง เนื่องมาจากนโยบายในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน รวมถึงบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกก็มีหลักในการคัดเลือกที่แตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปแล้วพบว่า บุคคลที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่งของแต่ละบริษัทจะไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะในการทำงานด้านนี้ แต่บุคคลที่ปรากฏว่าทำหน้าที่เกี่ยวข้องหรือทำหน้าที่คัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง มักจะได้แก่ ผู้ดูแลการผลิตงานเพลงของนักร้องลูกทุ่ง หรือ เรียกว่าตำแหน่ง โปรดิวเซอร์ โดยได้รับการมอบหมายจากเจ้าของ

บริษัทให้ทำหน้าที่ด้านการคัดเลือกนักร้องด้วย ซึ่งจะทำการคัดเลือกร่วมกับเจ้าของบริษัทแต่อย่างไรก็ตามสามารถสรุปภาพรวมของขั้นตอนของการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่งได้ดังนี้

- 1.1 ขั้นการเสาะหานักร้องเพลงลูกทุ่ง
- 1.2 ขั้นการพิจารณานักร้องเบื้องต้นจากเสียงร้อง
- 1.3 ขั้นการพิจารณารูปลักษณ์ของนักร้อง
- 1.4 ขั้นการสัมภาษณ์ พูดคุย และทดสอบ
- 1.5 ขั้นการรับนักร้องเข้าสังกัด

1.1 ขั้นการเสาะหานักร้องเพลงลูกทุ่ง

ขั้นตอนแรกของการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง คือ บริษัทจะต้องเสาะหานักร้องเพลงลูกทุ่ง เพื่อนำมาพิจารณาคัดเลือกตามขั้นตอนต่างๆ ต่อไป ในวิธีการเสาะหานักร้องเพลงลูกทุ่ง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ

- 1.1.1 บริษัทออกไปหานักร้องเอง
- 1.1.2 นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

1.1.1 บริษัทออกไปหานักร้องเอง

วิธีการที่บริษัทจะออกไปเสาะหานักร้องเองตามแหล่งต่างๆ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่าบริษัทสามารถพบเจอบุคคลที่จะมีแนวโน้มสามารถนำมาเป็นนักร้องในสังกัดของบริษัทตามแหล่งต่างๆ ดังนี้

- ก. เวทีประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง
- ข. ร้านอาหาร หรือ คาเฟ่
- ค. แหล่งอื่นๆ

ก. เวทีประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง

เวทีประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง จะเป็นแหล่งของนักร้องเพลงลูกทุ่งที่แต่ละบริษัทสามารถพบตัวนักร้องได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็น เวทีการประกวดระดับใดก็ตาม ตัวอย่างเช่น งานประกวดร้องเพลงลูกทุ่งตามสถานีวิทยุ การประกวดตามงานวัด หรือ งานเทศกาล งานรื่นเริงต่างๆ งานประกวดร้องเพลงที่ออกอากาศทางรายการโทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งบางเวทีประกวดนั้น ทางผู้จัดการประกวดจะเชิญเจ้าหน้าที่จากบริษัทมาเป็นกรรมการในการตัดสินด้วย จึงเป็นช่องทางที่บริษัทสามารถไปพบตัวนักร้องได้ หรือในบางเวทีประกวด ผู้จัดการประกวดไม่ได้เชิญบริษัทไปเป็น

กรรมการในงาน แต่ทางบริษัทก็อาจจะส่งเจ้าหน้าที่ไปเอง เพื่อเป็นช่องทางในการเสาะหานักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัด

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง ของ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่

“กิจการประกวดทั่วไปอย่างที่เห็นอยู่ในทีวี หรือประกวดตามที่เค้าจัดประกวดใหญ่ๆ ตามวัด ตามงานประจำปีใหญ่ หรือ ตามงานจังหวัด หรือการประกวดตามตลาดสดที่เค้าประกวดทั้งปี ส่วนมากก็ไปตัวเอง หรือบางงานเค้าก็เชิญเราไปเป็นกรรมการ เรายิ่งดู เออ... คนไหนหน้าสนใจก็เรียกเข้าไปคุย” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

นอกจากนั้นแล้วในบางบริษัทยังจัดการประกวดขึ้นมาเอง โดยจัดขึ้นเพื่อเป็นกิจกรรมในการส่งเสริมการจำหน่ายนักร้องในบริษัทและเป็นวิธีการในการหานักร้องด้วย

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ โปรดิวเซอร์ บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด ซึ่งทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้อง พูดถึงวิธีการหานักร้อง โดยวิธีการจัดประกวดร้องเพลงของทางบริษัทเอง ว่า

“...ช่วงหลังมาเราก็เลยใช้วิธีจัดประกวดร้องเพลง อย่าง ของมนต์สิทธิ์ (คุณมนต์สิทธิ์ คำสร้อย นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ) ของ สุณารี (คุณสุณารี ราชสีมา) ให้เค้าส่งเพลงมาที่บริษัทเอาเพลงของมนต์สิทธิ์ อย่างเช่นเพลงสั่งนาง เป็นวิธีการหานักร้องอย่างหนึ่งของบริษัทอย่างครั้งที่ทำ ก็มี อัมพร แหวนเพชร ที่ร้อง นางรอ แก่เพลงสั่งนางนั่นก็ชนะเลิศ ประกวดเพลงของสุณารี แล้วก็อีกคนหนึ่ง นึกเกษม คมสันต์ ประกวดของมนต์สิทธิ์แต่ไม่ได้ ที่ 3 นะ ไม่ใช่ที่ 1.... ได้นักร้องจากเวทีประกวด พี่ว่าดีนะ เพราะคนที่มาประกวดแสดงว่าเค้าอยากเป็นนักร้องจริงๆ เค้าใจรักจริงๆ เราก็จะได้เด็กที่รัก แล้วก็มีความตั้งใจอยากเป็นนักร้องด้วย การทำงานก็ง่ายขึ้น....” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

แต่อย่างไรก็ตาม นักร้องเพลงลูกทุ่งที่มาจากเวทีประกวด ที่ทางบริษัทจะให้ความสนใจและเรียกเข้าสู่ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องของบริษัทอาจจะไม่ใช่ที่ชนะเลิศที่ 1 แต่อาจเป็นนักร้องที่ได้ตำแหน่งอื่นๆ หรือ นักร้องที่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย แต่จะขึ้นอยู่กับเกณฑ์ต่างๆ ในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง ที่บริษัทตั้งไว้ ว่าต้องการนักร้องแบบใด

ข. ร้านอาหาร หรือ คาเฟ่

ร้านอาหาร หรือ คาเฟ่ ก็เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่บริษัทสามารถพบตัวของนักร้องลูกทุ่งได้ร้องลงมาจากเวทีประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง เนื่องจากร้านอาหารประเภทนี้จะมีนักร้องประจำร้านอยู่ด้วย และมักจะเรียกว่า “คาเฟ่” โดยมากในคาเฟ่จะมีนักร้องเพลงหลายแนวเพลง ทั้งนักร้อง

เพลงไทยสากล นักร้องเพลงลูกทุ่ง รวมทั้งมีคณะตลกด้วย ซึ่งลักษณะร้านอาหารที่พบนักร้องเพลงลูกทุ่งนั้นจะมีลักษณะแตกต่างจากร้านอาหารที่สามารถพบนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

การพบบริษัทเจอนักร้องเพลงลูกทุ่งตามร้านอาหาร หรือที่เรียกว่าคาเฟ่ นั้นมักจะเป็นการพบเจอโดยบังเอิญมากกว่า หรือในบางกรณีโดยอาจจะมีผู้อื่นเห็นแล้วแนะนำให้ทางบริษัท แล้วทางบริษัทก็จะเดินทางไปดูนักร้องที่ร้านอาหารนั้นอีกครั้งหนึ่ง

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง ของ บริษัทมีเดีย มิวสิค กรุ๊ป จำกัด กล่าวถึงว่า ร้านอาหาร หรือ คาเฟ่ ก็เป็นแหล่งที่มาของนักร้องลูกทุ่ง อีกแหล่งหนึ่ง

“ก็จะเป็นลักษณะที่มีคนมาบอกว่า ที่นี่เด็กดีนะ ที่ห้องอาหาร ก็ร้านแบบคาเฟ่นี้แหละ เด็กคาเฟ่หลาย ๆ คน ที่ถ้าเราขยัน ๆ เราก็ไปเจอตัวดี ๆ เหมือนกัน อย่าง คัทรียา มารศรี ก็มาจากร้องที่คาเฟ่เหมือนกัน.... อย่างกับ เบิ้ม ภริมย์ ศรีธรรมราช ผมก็ไปเจอที่ ร้านเจ้าพระยา 3 ผมก็ไปนั่งทาน ก็เห็นเข้าท่าดี ก็เรียกลงมาคุย ก็หลาย ๆ วันเช้า ก็บอกว่าพุงนี้สัก 10 โมงไปเจอกันหน่อยได้มั๊ย....แต่เด็กส่วนมากจะมาจากการประกวดมากกว่า” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

ค. แหล่งอื่นๆ

ในแหล่งอื่นๆ ที่สามารถพบนักร้องเพลงลูกทุ่งได้อีกนั้น จะเป็นแหล่งที่บริษัทไปพบเจอตัวนักร้องโดยบังเอิญมากกว่า อย่างเช่น คุณสำราญ บุญลาภ นักร้องในสังกัดบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด บริษัทพบเจอคุณสำราญฯ จากกลุ่มหางเครื่องในวงดนตรีของบริษัท

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ โปรดิวเซอร์ ของ บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวถึง กรณีที่ได้พบนักร้องเพลงลูกทุ่ง จาก หางเครื่อง ในวงดนตรีของบริษัทเอง ว่า

“แต่มีอยู่คนหนึ่ง คือ สำราญ บุญลาภ เป็นหมอลำ แต่ก่อนเป็น เด็กวง แล้วก็มาเป็น Dancer เค้าร้องเพลงเป็นแล้วก็เอาร้องเพลงด้วย พอร้องเพลงเสร็จ เคาก็ขยันดี เราเห็นนิสัยดี เสี่ยงก็พอได้ก็เอามาทำเทปดู” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แหล่งที่มาของนักร้องเพลงลูกทุ่งที่จำแนกตามการพบตัวนักร้อง โดยบริษัทออกไปพบตัวนักร้องเองนั้น แหล่งที่พบนักร้องเพลงลูกทุ่งมากที่สุดจะได้แก่ เวทีประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง และ ร้านอาหาร หรือ คาเฟ่ ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตาม นักร้องที่มาประกวดร้องเพลงลูกทุ่งนั้น อาจจะมาจกแหล่งที่สามารถพบนักร้องเพลงลูกทุ่งดังที่ได้กล่าวไปได้ด้วยเช่นกัน เช่น ร้านอาหาร หรือ คาเฟ่

1.1.2 นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

บริษัทที่ใช้วิธีการรอให้นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเองนั้นจะแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

ก. นักร้องเดินเข้าหาบริษัทโดยมีผู้นำพา

จากการเก็บข้อมูลพบว่า โดยมากแล้วบริษัทจะสามารถได้นักร้องเพลงลูกทุ่งมา ด้วยวิธีนี้เช่นกัน คือ วิธีที่นักร้องเดินเข้าหาบริษัทโดยมีผู้นำพา โดยจะมีบุคคลกลุ่มหนึ่ง ไปพบตัว นักร้องเพลงลูกทุ่ง และเห็นว่าน่าสนใจ ก็จะนำนักร้องเหล่านั้นมาฝากฝังหรือมาแนะนำให้กับ บริษัทซึ่งบุคคลที่นำพานักร้องมานั้น ก็จะไปพบนักร้องเพลงลูกทุ่งได้ตามแหล่งนักร้องที่กล่าวมา ข้างต้น โดยทั่วไปแล้วกลุ่มบุคคลที่พานักร้องลูกทุ่งมาให้บริษัทจะเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับทางบริษัทเป็นอย่างดี เช่น นักจัดรายการวิทยุ ครูเพลง โปรดิวเซอร์ นักดนตรี บุคคลใน บริษัทเอง หรือแม้แต่บุคคลที่รู้จักทั่วไปก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูลพบว่า บุคคลที่ พานักร้องเพลงลูกทุ่งมาให้บริษัทมากที่สุด คือ นักจัดรายการวิทยุ

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ ของ บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวถึง กรณีที่ได้นักร้องเพลงลูกทุ่ง ของบริษัทในสมัยก่อนจะมาจากการฝากของ นักจัดรายการวิทยุ ว่า

“อย่างมนต์สิทธิ์ (คุณมนต์สิทธิ์ คำสร้อย นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ)จะ มาจากนักจัดรายการต่างจังหวัดฝากมา คำจะประกวดร้องเพลงหลายต่อหลายที่ หลายต่อหลาย แห่ง ส่วนมากมนต์สิทธิ์ จะไม่ชนะ จะได้ที่ 2 ที่ 3 ตลอด แล้วพอตีคำก็ทำงานชุดหนึ่งเอาไว้ คำก็ เสนอไปหลายๆ ที่แต่ไม่มีใครเอาคำก็เสนอมาที่ ซัวร์.... ส่วนนี้ฝน ธนสุนทร นี้คำก็มีนักจัดรายการ ต่างจังหวัดฝากมาเหมือนกัน ฝนคำหน้าตาดีแล้วเป็นคนที่มีความสามารถร้องเพลงดีด้วย เสียงดี ด้วย หายาก...”(จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ที่นำพานักร้องลูกทุ่งมาให้บริษัทและนักร้องที่พามา นั้น สามารถผ่านกระบวนการคัดเลือกไปจนเป็นนักร้องในสังกัดของบริษัทได้นั้น บางบริษัทจะให้ค่า ตอบแทนให้กับผู้ที่พามาด้วย แต่จะไม่เป็นไปในเชิงธุรกิจแต่จะเป็นลักษณะของการพึ่งพาอาศัยกัน ระหว่างบริษัทและนักจัดรายการมากกว่า เนื่องจากบริษัทต้องอาศัยนักจัดรายการในการช่วยเชียร์ เพลงของบริษัทเช่นกัน

คุณสมชาย มีสมบุญ ผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าวว่า

“เราก็มีค่าตอบแทนให้เค้าบ้าง พอสมควร แต่ก็ไม่ได้มากมายอะไรหรอก เพราะเค้าอุตสาหกรรมหนักร้องมาให้เราก็ บางครั้งก็มาช่วยดูแลนักร้องต่อด้วย ทำงานเพลงให้ด้วย เป็นผู้จัดการนักร้องให้ด้วย” (สมชาย มีสมบุญ, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544)

โดยทั่วไปแล้วนักร้องที่มากับนักจัดรายการนั้นจะมีผลงานเพลง เป็นลักษณะของ เดโมเทป (Demo Tape) ที่บันทึกเสียงร้องนักร้องนำมาเสนอให้บริษัทด้วย ซึ่งอาจจะเป็นผลงานหรือเพลงที่ร้องนั้น อาจจะเป็นเพลงที่แต่งขึ้นใหม่หรือเพลงเก่าก็ได้ โดยนักจัดรายการที่พานักร้องมานั้น จะเป็น ผู้ดูแลการสร้าง เดโมเทป ให้กับนักร้องด้วย

คุณพนม วิไล ครูเพลง บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวถึงนักร้องที่มาจากนักจัดรายการวิทยุนำมาฝาก โดยนักร้องมีจะมีผลงานที่ร้องไว้มาด้วยแล้ว ว่า

“หรือไม่งั้นก็มีคนเค้ายืมมาฝากเลย อย่างผมมีเพื่อนเป็นนักจัดรายการวิทยุสักคนหนึ่ง แล้วเค้าเจอดีกดีๆ เค้า ผมก็อาจจะเรียกมาเซ็นสัญญาไว้กับผมแล้ว โดยมากเค้าอาจจะทำเป็น Demo เล็กๆ แล้วหน่อยหนึ่งเกิดไปไม่รอดหรือ ไม่ได้ไป ก็เอานี้มาเสนอว่าเออ... เด็กคนนี้นี่ดีนะ ก็เอามาเชียร์ มี Demo มาให้ฟังด้วย....คนที่พามาอีกส่วนมากจะเป็นคนในวงการ เช่นนักจัดรายการวิทยุบ้าง นักแต่งเพลงบ้าง พวกโปรโมชัน โปรโมเตอร์ อะไรบ้าง.....นักร้องบางคน อย่าง กิ่ง (คุณสุภัทรา ทิวานนท์) กับ จอย (คุณพวงเพ็ชร์ หัวหาญ) ทางผู้ใหญ่ของบริษัทเป็นคนพามา” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

ข. นักร้องเดินเข้าหาบริษัทด้วยตนเอง

ในบางกรณี บริษัทอาจจะพบนักร้องได้จากการที่นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเองโดยไม่มีผู้นำพา ด้วยวิธีการโดยการส่ง เดโมเทป เข้าไปยังบริษัทเพื่อให้ทางบริษัทพิจารณาคัดเลือกหรือ นักร้องบางคนอาจจะมายื่น เดโมเทป ให้กับบริษัทเอง นอกจากนั้นจากการเก็บข้อมูลพบว่าบางบริษัทมีการประกาศรับสมัครนักร้องหน้าใหม่อย่างเป็นทางการด้วย โดยให้ผู้สนใจส่งเทปเสียงร้อง หรือ เดโมเทป ประวัติ และรูปถ่ายของนักร้องเข้าไปยังบริษัท

คุณพนม วิไล หรือ ครูป๊อด ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง ของ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวถึงการที่ บริษัทฯ ใช้วิธีการหานักร้องโดยการประกาศรับสมัคร ว่า

“หลายครั้งเราก็ใช้วิธีประกาศออกอากาศ ประกาศรับสมัคร แล้วเค้าก็ส่งเทปเข้ามา ส่งเป็นรูปเข้ามา ก็ยังประกาศรับอยู่ อย่างรายการบ้านเลขที่ 5..... เค้าก็จะส่งรูปภาพ 2 ภาพส่งที่อยู่ที่เราติดต่อได้ แล้วก็ประวัติประมาณ 1 หน้ากระดาษ เเท่าที่เค้าอยากจะเขียน พร้อมทั้ง

คลาสเซ็ทที่อัดเสียงร้องของเค้า มีดนตรีบ้างไม่มีบ้างแล้วแต่ เพลงที่ร้องก็เป็นเพลงใหม่บ้าง เก่า บ้างก็แล้วแต่ ส่วนมากจะเป็นเพลงเก่ามากกว่า...แต่ก็ไม่ค่อยได้นักร้องเท่าไรหรอก เปิดรับครั้ง หนึ่งก็อาจจะได้แค่ คน สองคน” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่า วิธีการเสาะหานักร้องเพลงลูกทุ่งของแต่ละบริษัท นั้นแตกต่างกัน แล้วแต่นโยบายของแต่ละบริษัทแต่อย่างไรก็ตาม พบว่า โดยส่วนใหญ่ ใช้วิธีการ เสาะหานักร้องทั้ง 2 รูปแบบ กล่าวคือ บริษัทจะใช้ทั้งวิธีที่บริษัทเสาะหาเอง และวิธีที่นักร้องเดิน เข้าหาบริษัทโดยมีผู้นำพา โดยที่วิธีเสาะหานักร้องเพลงลูกทุ่งของบริษัทที่พบว่าใช้กันมาก คือ เสาะหานักร้องจากเวทีการประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง ซึ่งอาจเป็นการประกวดทั้งที่ทางบริษัทจัดขึ้น เอง หรือตามหน่วยงานอื่นๆ เป็นผู้จัด แต่อย่างไรก็ตามยังพบอีกว่า ในบางบริษัทอย่างเช่น บริษัท มาสเตอร์เทป จำกัด จะเสาะหานักร้องเพลงลูกทุ่ง จากผู้นำพาที่รู้จักกับบริษัทเท่านั้น โดยเฉพาะนักร้องเพลงลูกทุ่ง ที่พามาโดยนักจัดรายการ

คุณกัณฐุชา เอกตระกูล เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตของบริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าว ถึงวิธีการหานักร้องของบริษัทว่า

“ไม่ออกไปหาเลย จะมาเองมากกว่า ส่วนมากที่นี้ละ นักร้องจะมาจาก นักจัดรายการวิทยุ อย่าง นักจัดรายการที่ ชื่อ เขียวสยาม อยู่ AM ตรงเกียกกาย คนนี้เค้าจะเก่ง แต่เค้าก็ส่ง นักร้องไปที่อื่นด้วยเหมือนกัน เพราะจริงๆ เค้าอยู่ค่าย Top Line แล้วก็มี คุณขวัญชัย ไพโรพนา เป็นนักจัดรายการอยู่ทางอีสาน หรือไม่มีก็พวกนักแต่งเพลง หรือ พวกนักดนตรีจะเป็นคนพามา เป็นคนฝากมาอีก.... นักร้องที่มาจากวิธีอื่นอย่าง ส่งเทปเข้ามายังไม่มึนนะ ส่วนมากจะมาพวกนี้แหละ ก็จะเป็นคนที่คุ้นเคยกับเรา ไว้ใจได้ ซึ่งเราก็ถือว่าโอเค เพราะได้ Screen มาขึ้นหนึ่งแล้ว” (กัณฐุชา เอกตระกูล, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544)

อย่างไรก็ตามในเรื่องการเสาะหานักร้องเพลงลูกทุ่งพบว่า หากจำแนกแหล่งที่มา ของนักร้องเพลงลูกทุ่งตามภูมิลำเนาของนักร้องเพลงลูกทุ่ง แหล่งที่พบนักร้องเพลงลูกทุ่งมากที่สุด ตั้งแต่อดีตมา จะพบมากในแถบภาคกลางของประเทศ พบมากที่สุด ที่จังหวัดสุพรรณบุรี และ จังหวัดใกล้เคียง ซึ่งนักร้องที่มาจากจังหวัดเหล่านี้มักจะได้เปรียบในการพิจารณาของบริษัท

คุณพนม วิไล หรือ ครูป๊อด ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง ของ บริษัท มีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวถึงการที่มาของนักร้องที่จำแนกตามภูมิลำเนา ว่า

“เราถือว่าแหล่งของนักร้องลูกทุ่งส่วนใหญ่ ก็อย่างเช่น สุพรรณบุรี เพชรบุรี ชัยนาทก็เยอะที่สุด แต่ตอนนี้ทางอีสานก็เยอะขึ้นมาก แต่จะเป็นลูกทุ่งผสมอีสาน ผสมหมอลำ ก็ แบ่งแนวกันลำบาก เพราะมันใกล้กันมาก แต่ถ้าเป็นลูกทุ่งแท้ๆ ก็จะมาจากสุพรรณฯ (จังหวัด

สุพรรณบุรี) เพราะฉะนั้นพอเราอ่านประวัติ เราเห็นเป็นสุพรรณฯ เราก็ให้ความสนใจหน่อยหนึ่งแล้ว เห็นเป็นเพชรบุรี ชัยนาท พอฟังดูแล้วมีอะไรสะดุดตาดูหนึ่งเราก็สนใจ แต่เมืองกาญฯ (จังหวัดกาญจนบุรี) บ้านผมไม่ค่อยมี”(พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

แต่แนวโน้มในปัจจุบัน แหล่งที่พบนักร้องเพลงลูกทุ่งมากที่สุด จะโน้มเอียงไปทางแถบภาคอีสานแล้ว เนื่องมาจากแนวเพลงลูกทุ่งปัจจุบัน มักจะเอาเพลงหมอลำ หรือเพลงพื้นบ้านทางตะวันออกเฉียงเหนือมาผสม ประกอบกับประชากรทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนมาก และจะกระจายอยู่ตามภาคต่างๆ ของประเทศด้วย จึงทำให้แหล่งที่มาของนักร้องลูกทุ่งจำนวนมากมาจากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณจรัล ภัทรพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด ซึ่งทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้อง กล่าวว่านักร้องลูกทุ่งส่วนใหญ่ของบริษัทจะมาจากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“นักร้อง ส่วนใหญ่ก็จะเป็นอีสานซะส่วนใหญ่ อาจเป็นเพราะประชากรเยอะกว่า แล้วเพลงลูกทุ่ง ก็จะเป็นลูกทุ่งหมอลำซะส่วนใหญ่ด้วย แต่เดิมแถวสุพรรณ (จังหวัดสุพรรณบุรี) ก็เยอะ จะเป็นลูกทุ่งแท้ๆ เดี่ยวนี้ก็ยังเยอะอยู่ แต่อีสานจะเยอะกว่า ทางใต้ ทางเหนือก็พอมีแต่ไม่มาก”(จรัล ภัทรพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

1.2 ขั้นตอนการพิจารณานักร้องเบื้องต้น จากเสียงร้อง

หลังจากที่บริษัทพบบุคคลที่บริษัทสนใจหรือบุคคลที่บริษัทเห็นว่ามีแนวโน้มจะนำมาสร้างเป็นนักร้องในสังกัดได้ไม่ว่าจะเป็น การเสาะด้วยวิธีใดก็ตาม ทางบริษัทหรือผู้ที่ทำการคัดเลือกนั้น ก็จะพิจารณานักร้องที่พบนั้นในเบื้องต้นโดยทันที โดยพิจารณาจากเสียงร้องของนักร้อง ซึ่งอาจจะพิจารณาขณะที่ไปพบตัวนักร้องเลยทันทีไม่ว่าเป็นบนเวทีประกวดต่าง หรือจากร้านอาหาร หรือ คาเฟ่ ในขณะที่นักร้องกำลังร้องเพลง ส่วนในกรณีนักร้องส่งเป็นเทปต้นแบบ หรือเรียกว่าเดโมเทป เข้ามายังบริษัทผู้ที่ทำการคัดเลือก ก็จะพิจารณาจากเสียงร้องที่อยู่ในเทปนั้น

ในการพิจารณาเสียงร้องของนักร้องเพลงลูกทุ่งสามารถแยกประเด็นการพิจารณาได้ดังนี้

1.2.1 เนื้อเสียง หรือแก้วเสียง

1.2.2 วิธีการร้องและเทคนิคการร้อง

2.2.1 เนื้อเสียง หรือ แก้วเสียง

ในการพิจารณาเสียงร้องของนักร้องที่เข้ามาสู่กระบวนการคัดเลือกนั้น จากทุกบริษัทที่เก็บข้อมูลได้ พบว่า เนื้อเสียงหรือแก้วเสียง จะเป็นประเด็นแรกในการพิจารณา กล่าวคือ เนื้อเสียงของนักร้องที่บริษัทต้องการจะเป็นเนื้อเสียงที่ดี หมายถึง เวลาร้องออกมาจะมีความไพเราะ เสียงที่ร้องออกมาจากกังวาลใส นุ่ม ล้ำเสียงกลม เมื่อฟังแล้วผู้พิจารณารู้สึกได้ทันทีว่าเสียงมีความไพเราะ โดยอาศัยจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ฟังเป็นหลักในการฟัง

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่า

“แต่ส่วนใหญ่เลยเราก็จะเอาเสียงเป็นหลัก เสียงต้องมาก่อน แล้วถ้าได้หล่อด้วยสวยด้วย ก็ยิ่งดีใหญ่ แต่ยังไงก็ตามก็ต้องเสียงก่อน... ที่สำคัญเลย ก็ต้องมีเนื้อเสียงที่ดี หรือแก้วเสียงต้องดี กังวาน ฟังแล้วเพราะเลย เพราะเราขายเสียง ก็บอกยากนะว่า ยังไงเพราะ ส่วนมากนะก็คือ จากการสัมผัสของเราเอง คือ หนึ่ง เราชั่งเพลงเป็น สอง เราชอมหอมนี้แล้วมันร้องแบบไม่ธรรมดา คนฟังก็ไม่ธรรมดา ฟังแล้วเราหายใจได้เต็มท้อง เราชู้สึกว่าก็น่าจะโอเค ก็เรียกว่าอาศัยประสบการณ์จะของเราเอง” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

ส่วน บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด พิจารณาในเรื่องเนื้อเสียงเป็นอันดับแรกเช่นกัน โดยคุณจรัล ภัทระพันธุ์ ซึ่งเป็นผู้พิจารณาในเรื่องเสียงของนักร้องในเบื้องต้น ได้กล่าวว่า

“พิจารณาจากเสียงก่อนอันดับแรก เสียงดีบีบแยกไว้ เสียงไม่ดีโยนไปอีกกล่องหนึ่ง คือคัดแยกไว้ เสียงดี ก็หมายถึง เนื้อเสียง หรือ แก้วเสียงจะต้องดี เวลาร้องออกมาที่เราจะรู้เลย ภาพรวมเสียงกังวานมีน้ำหนัก แน่นมัย อธิบายไม่ถูกเหมือนกัน จากประสบการณ์จะบอกเราได้ว่า...แต่นี้คือหลักที่เราฟัง เราฟังเรารู้กันว่าเออเสียงดี คัดไว้ก่อน หน้าตาไม่ดีข้างมัน แล้วค่อยมาดูหน้ากันอีกที” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

1.2.2 วิธีการร้อง และเทคนิคการร้อง

นอกจากเนื้อเสียงหรือแก้วเสียงแล้ว ประเด็นต่อมาเกี่ยวกับเรื่องเสียงที่ทางบริษัทพิจารณา คือ เรื่องของวิธีการร้อง ซึ่งจะหมายรวมถึงเรื่อง การเปล่งเสียง การร้องให้ถูกต้องลงจังหวะ การหายใจ เรื่องอักขระ ที่ต้องถูกต้องชัดเจน เป็นต้น

ส่วนในเรื่องเทคนิคการร้องในเพลงลูกทุ่ง จะหมายถึงเรื่องของ ลูกเอื้อน ลูกคอ ซึ่งถือเป็นเสน่ห์ และเอกลักษณ์ของเพลงลูกทุ่ง นักร้องที่มีลูกเอื้อน ลูกคอที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษ

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด ได้กล่าวถึงการพิจารณาของลูกเอื้อนลูกค้อ ว่า

“ต้องดูด้วยว่า ลูกเอื้อนมีมัย สอง ลูกค้อดีมีัย เอื้อนแบบไหน แบบโบราณ หรือแบบสมัยใหม่ หรือ เอื้อนแปลกหรือเปล่า ซึ่งสมัยใหม่ก็จะมาอีกแบบหนึ่ง แต่จริงๆ แล้วลูกเอื้อนที่ดีไม่ควรจะไปเลียนแบบนักร้องโบราณ แต่ควรจะมีเอกลักษณ์ของตนเอง เพราะแต่ละคนก็เอื้อนไม่เหมือนกัน อย่างเสรี (คุณเสรี รุ่งสว่าง) เค้า เอื้อนด้วยเสียง เอาเสียงมาเป็นลูกเอื้อน ก็ต่างจากคนอื่น สายัญฯ (คุณสายัญ สัญญา) ก็เอื้อนไปอีกอย่าง ศรีศรีฯ (คุณศรีศรี ศรีประจวบ) ก็ไม่เหมือนใคร ไปอีกแบบหนึ่งเลย นักร้องแต่ละคนควรหาความเป็นตัวของตัวเอง ให้ได้ ไม่เหมือนใคร ถ้าเหมือนใคร ก็แสดงว่าเค้ายังเป็นเบอร์ 2 อยู่ เพราะว่าต้นแบบตัวจริงเค้ายังอยู่” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

1.3 ขั้นตอนการพิจารณารูปลักษณ์ของนักร้อง

เมื่อการพิจารณาเสียงร้องของนักร้องเสร็จสิ้น ขั้นตอนต่อมาทางบริษัทจะพิจารณาจะเป็นประเด็นในเรื่องของรูปลักษณ์ หรือที่บริษัทมักจะเรียนกันว่า Look ของนักร้อง ซึ่งรูปลักษณ์ในความหมายของบริษัทนั้น จะหมายถึง รูปร่างหน้าตา อายุ เพศ ของนักร้องด้วย

การพิจารณา รูปลักษณ์ ของนักร้องนั้น จากการเก็บข้อมูลพบว่า ในการปฏิบัติจริง ผู้ทำการคัดเลือก มักจะพิจารณารูปลักษณ์ ไปพร้อมๆ กับการพิจารณาเสียงร้องของนักร้อง โดยเฉพาะ รูปลักษณ์ ในส่วนของ รูปร่าง และหน้าตา เนื่องจากนักร้องเพลงลูกทุ่ง ที่เสียงดี และรูปร่างหน้าตาดีจะเป็นที่ต้องการของบริษัทมากที่สุด

คุณสมชาย มีสมบุญณ์ ผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทมาสเตอร์ เทป จำกัด ยอมรับว่า ถึงแม้จะพิจารณานักร้องที่เสียงร้องเป็นหลัก แต่นักร้องลูกทุ่งที่เสียงดี และรูปร่างหน้าตาดีด้วย จะเป็นที่ต้องการของบริษัทมากกว่า

“แต่ส่วนใหญ่เลยเราก็จะเอาเสียงเป็นหลัก เสียงต้องมาก่อน แล้วถ้าได้หล่อด้วยสวยด้วย ก็ยิ่งดีใหญ่ แต่ยังไงก็ตามก็ต้องเสียงมาก่อน พวกหน้าตาดีเสียงก็จะได้เปรียบ นักจัดรายการที่พานักร้องมา ก็จะมีว่าเราอยากได้ทั้งสองอย่าง ก็จะได้ดีมาก” (สมชาย มีสมบุญณ์ , สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544)

ในเรื่องของ อายุ เพศ ก็ถือเป็น Look ของนักร้องที่ผู้พิจารณาจะพิจารณาด้วย ในแต่ละบริษัทจะให้ความสำคัญแตกต่างกันไป ซึ่งพบว่าในบางบริษัทไม่ได้สนใจทั้งเรื่องอายุและเพศเลย แต่ในบางบริษัทก็สนใจทั้งอายุ ทั้งเพศ หรืออาจจะสนใจแต่เพียงอย่างเดียว อย่างหนึ่ง

ในบริษัทที่ให้ความสนใจพิจารณาในเรื่องของอายุด้วย พบว่าอายุของนักร้องที่ไม่มาก หรือไม่น้อยเกินไปจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษในการพิจารณาคัดเลือก

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าว

“ดูอายุด้วย ถ้าเกิน 25 ก็ไม่ไหวกว่าจะดังก็แก่แล้ว คือ กว่าจะดังก็ 30 - 40 ไป ก็ไม่ work ส่วนเด็กมากเกินไปก็ไม่เอา เพราะ เด็ก โตขึ้น เสียงจะยังต้องเปลี่ยนอีก ฉะนั้นอายุที่เหมาะสมน่าจะเป็นช่วง ต่ำ 20 กว่า หรือ 19 เด็กที่เสียงดีๆ เราก็ไม่กล้าทำ เพราะเด็กโตขึ้นเสียงมันจะเปลี่ยนหมดเลย เราไม่รู้ว่า โตขึ้นเสียงจะเป็นยังไง คือ เราก็จะกำหนด ในการสมัครไปเลย ว่ารับ ตั้งแต่อายุ 15 ปี ไม่เกิน 25 ปี” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

ส่วนในบริษัทที่พิจารณาเรื่องเพศด้วยนั้น พบว่า นักร้องเพศชายจะได้รับความสนใจจากบริษัทมากกว่านักร้องเพศหญิง ตัวอย่างเช่น บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าว

“เราอาจจะให้ความสนใจกับผู้ชายมากกว่านิดหน่อย....ผู้ชายเชียร์ ง่ายดัง แล้วก็ขายได้ดีกว่าผู้หญิง ซึ่งผมคิดว่าส่วนใหญ่ศิลปินก็จะเป็นแบบนี้ ก็ไม่รู้สิ แต่ผมว่าคนที่ซื้อเทปซื้อซีดีส่วนมากจะเป็นผู้หญิง มากกว่าผู้ชายซื้อ เพราะผู้หญิงก็ต้องสนใจผู้ชายมากกว่า อย่างผมเป็นผู้หญิงมีนักร้องสนใจอยู่ 2 คน เอ เป็นผู้ชาย บี เป็นผู้หญิง ก็แน่นอนว่าผมจะต้องซื้อ เอ ก่อน เพราะ มันเป็นเพศที่ตรงข้าม ผมว่าตรงนี้สำคัญ แล้วผู้หญิงก็มีเวลาพิจารณาเพลงฟังเพลง ออกตลาด มากกว่าผู้ชาย เพราะผู้ชายจะออกจากบ้านก็ขับรถไปทำงานงานเลย อยู่บ้านก็อาจจะไม่ได้ฟังเพลง จะได้ฟังอีกทีก็ตอนไปกินเหล้ากับเพื่อน เมา ตอนนั้นเค้าเปิดเพลงอะไรก็ฟังหมดแล้ว แล้วผู้หญิงที่ออกตลาดไปซื้อกับข้าวก็ยังมีโอกาสเดินผ่านร้านเทปมากกว่าผู้ชาย” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักร้องเพศชาย จะได้รับความสนใจมากกว่าเพศหญิง และ นักร้องที่อายุของนักร้องที่ไม่มาก หรือไม่น้อยเกินไปจะได้เปรียบในการพิจารณาคัดเลือกด้วย

1.4 ชั้นการสัมภาษณ์ พูดคุย และทดสอบ

หลังจากที่นักร้องได้ผ่านการคัดเลือกในขั้นของการพิจารณาในเรื่องของเสียง และ Look แล้ว ขั้นต่อมาทางบริษัทก็จะติดต่อนักร้องเหล่านั้น เข้ามายังบริษัทเพื่อทำการสัมภาษณ์ โดยจะออกมาในรูปแบบของการพูดคุยกัน รวมทั้งจากการเก็บข้อมูลพบว่าในบางบริษัทมีการทดสอบความสามารถของนักร้องด้วย ดังนั้นในขั้นตอนนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1.4.1 สัมภาษณ์ พูดคุย

1.4.2 ทดสอบ

1.4.1 สัมภาษณ์ พูดคุย

ในขั้นตอนของการสัมภาษณ์ โดยทั่วไปแล้วจะออกมาในลักษณะของการพูดคุยกันระหว่างผู้พิจารณาและนักร้อง ในขั้นตอนนี้มีขึ้นเพื่อต้องการที่จะ ดูอุปนิสัยของตัวนักร้อง โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับว่าตัวนักร้องจะสามารถทำงานร่วมกันได้กับบริษัทได้หรือเปล่า รวมถึงสอบถามความสมัครใจ และความตั้งใจที่จะมาเป็นนักร้องด้วย ว่ามีความตั้งใจมากน้อยแค่ไหน รวมถึงพิจารณาไปถึงบุคคลแวดล้อม หรือ ผู้ติดตามของนักร้อง ว่าอุปนิสัยเป็นอย่างไร ซึ่งหากว่าบุคคลแวดล้อมของนักร้องเรื่องมาก เข้ากับบุคคลอื่นได้ยาก ก็จะส่งผลต่อการไม่ผ่านการคัดเลือกของตัวนักร้องได้เช่นกัน

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่า

“สมมติว่าสนใจสักคนหนึ่ง ก็เรียกตัวเข้ามาพูดคุยกัน มาดูตัว ดูเรื่องผู้ติดตามด้วย ว่ามีมีย่ามีเป็นยังไงดูมีย่า ถ้าดูเจ้าปัญหา เราก็จะได้ระวังตัว เด็กเป็นยังไงพอไปได้มีย่า เพราะว่าก็กลัวทำงานด้วยกันยาก เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ต่อให้ดีเก่งยังไง ถ้าเป็นคนเรื่องมากเข้ากันได้ยาก เราก็จะไม่เอาเลย ก็ถือว่าเป็นการสัมภาษณ์อย่างหนึ่งครับ...นอกจากนั้นก็เพื่อดูว่าเราจะเข้ากันได้มีย่า ไปกันได้มีย่า เราจะเลี้ยงดูเขา เขาจะอยู่ได้โอวาทเราได้มีย่า เขาจะปฏิบัติอย่างที่เราบอกได้มีย่า อย่างบางคนเสียงดีแต่ว่าเค้าก็จะร้องเฉพาะทางของเขา อย่างบางคนเข้ามาบอก เพลงอะไรเข้าปากผมก็ดั่งหมดแหละ แบบนี้ก็มี เค้าเชื่อมั่นในตัวเค้า แต่บางทีเราเป็น โปรดิิวเซอร์ เราจะขายอะไร เราก็วิเคราะห์ เราดูตลาดแล้ว เราก็มาให้เค้าทำบางที่เค้าก็ทำไม่ได้ หรือเค้าไม่ทำ หรือเค้าทำตามเราแบบนี้มันก็ลำบาก คือ เราจะต้องกำหนดให้เค้าทำ เพราะฉะนั้น ถ้าหากเราดูแล้วเค้ากระด้าง กระเดื่อง หรือเจ้าปัญหา เราก็จะไม่เอา ก็จะหลุดจากตรงนี้ไปเลย ถึงไม่หลุด เข้าไปมีเข้ามาทำ อัลบั้มแรก เดี่ยว อัลบั้ม 2 -3 -4 ก็ไม่มี ส่วนมากเราก็ไม่ทำ เราก็ไม่ไหวละ ไม่เอา เรียกโดยรวมว่าก็เข้ามาศึกษานิสัยกันละ” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

นอกจากเรื่องอุปนิสัยใจคอของนักร้องแล้ว ภูมิหลังของนักร้อง ทางบริษัทก็จะต้องพิจารณาด้วย ในประเด็นของภูมิหลังนี้ ถ้าเป็นกรณีที่นักร้องส่งเป็น Demo เข้ามา นักร้องจะส่งประวัติของไปด้วย บริษัทก็จะพิจารณาภูมิหลังของนักร้องจากประวัติที่บันทึกในการพิจารณาเบื้องต้น และในขั้นตอนของการสัมภาษณ์อีกครั้ง แต่ในกรณีที่พบนักร้องจากวิธีการอื่นๆ ที่บริษัทได้พบตัวของนักร้องเลย การพิจารณาเรื่องภูมิหลังจะไปอยู่ในขั้นตอนของการเชิญนักร้องเข้าสัมภาษณ์ ซึ่งถ้าพบว่านักร้องมีภูมิหลัง หรือ Background ที่เอื้อประโยชน์ ต่อการเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่งที่ดี เช่น เคยผ่านเวทีประกวดร้องเพลงแล้วได้รับรางวัล หรือ อาชีพเดิม เป็นลิเก หรือ เป็นพวกร้องเพลงรำวง หรือเป็นดารานักแสดงมาก่อน เป็นต้น หรือ การที่นักร้องมีความสามารถพิเศษอื่นๆ ที่เอื้อต่อการเป็นนักร้อง เช่น นักร้องสามารถเต้นได้ เป็นต้น ก็จะได้รับความสะดวกจากบริษัทเป็นพิเศษเช่นกัน

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิตสายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดียมิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่

“หลังจากเรื่องเสียง เราก็มาดูที่รูป ดูส่วนสัดส่วนสูง เรียนที่ไหน ดูสังคมของเค้าด้วยว่าเค้าทำอะไร เค้าเป็นยังไง เค้าอยู่ที่ไหน จังหวัดอะไร อย่างสมมติว่า เค้าบอกว่าอยู่สุพรรณ อาชีพร้องเพลงเชียร์รำวงอยู่ ก็ดูน่าสนใจเพราะอาชีพร้องเพลงเชียร์รำวงอยู่ก็เรียกว่าได้อยู่แล้ว หรือ อยู่สุพรรณ อาชีพก่อสร้าง แต่ว่ามีรางวัลประกวดติดมา ขณะเลิกที่นั่นที่นี้ อันนี้ก็น่าสนใจเพราะส่วนมากแล้ว เค้าจะพ่วงเครดิตมาด้วย...ยังมีเครดิตสังคมติดมาด้วยดี อย่างเป็น พระเอกนางเอก ลิเก มานะ นี่เค้าเล่นละครมานะ เป็นดารานักแสดงมาก่อน ก็จะยิ่งโอเค นี่เคยชนะเวทีนี้มานะ นี่เคยเรียน เคยผ่านโรงเรียน ภัทราวดี มานะ เต้นเป็นนะ มันก็ทำให้น่าสนใจเป็นพิเศษ แต่ถ้าไม่มีเครดิตมาก็สนใจเหมือนกัน คือเราก็ไปพิจารณาที่เสียงร้องแทน ถ้าผ่านก็โอเค แต่ถ้าใครให้มามากเราก็ดูมากหน่อย แต่ก็ดูไล่จากเสียงไปก่อน (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

นอกจากเรื่องอุปนิสัยใจคอ และภูมิหลังของนักร้องแล้ว การพูดคุยในเรื่องเงื่อนไขต่างๆ ในการเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดก็จะอยู่ในขั้นตอนนี้ โดยทางบริษัทจะบอกถึงเงื่อนไขคร่าวๆ ให้นักร้องได้รับรู้ ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาที่นักร้องจะต้องเซ็นเมื่อบริษัทตกลงรับนักร้องเข้าสังกัด โดยบางบริษัทอาจจะให้ตัวสัญญากลับไปศึกษาก่อนถึงกลับมาตกลง ในขณะที่เดียวกับทางบริษัทเองก็ต้องดูด้วยว่านักร้องมีความต้องการ อย่างไร หรือมีเงื่อนไขอะไรบ้าง ซึ่งถ้าทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ แนวโน้มที่บริษัทจะรับนักร้องเข้าสังกัดก็มีโอกาสสูงขึ้น

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ และ ของ บริษัท ชัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวว่

“เราต้องคุยดูเงื่อนไขแต่ละคนว่าเค้าต้องการอะไรบ้าง แล้วก็ดู Background ดู เบื้องหลังว่า พ่อแม่เค้าเป็นยังไง นิสัยใจคอเป็นยังไง เคยแอบไปทำสัญญากับใครที่ไหนหรือเปล่า ส่วนมากนักร้องเสียงดี ๆ นี้ประกวดมาเยอะ ที่บางคนแอบไปทำสัญญากับคนอื่นไว้แล้ว ซึ่งเราก็ไม่ รู้ก็ต้องถามดูให้แน่ใจ ว่าไม่เคยแน่นอนะ อย่างบางคนเป็นตำรวจ ได้ที่สอง หน้าตาดีด้วย แต่ผมก็ไม่ เอาดีกว่า เพราะถ้าเค้ามา เค้าต้องลาออกจากตำรวจ ถ้าเกิดไม่ตั้งขึ้นมาละก็เค้าก็แยเลย เป็น ตำรวจก็น่าจะดีกว่า... แล้วเราก็ต้องบอกเงื่อนไขของเราด้วย ว่าเรามีสัญญานะ มีค่าตอบแทน ให้เซ็น ก็เรียกมาคุยก่อน ถ้าโอเคก็ค่อยเซ็นสัญญา...อย่างเกษม (คุณเกษม คมสันต์) เราให้เอา สัญญาไปอ่านที่บ้านเลย ดูให้หมด ดูให้ดี เรียกพ่อแม่ญาติพี่น้องมาดูให้หมดเลยแล้วค่อยตกลงก็ ได้” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

1.4.2 ทดสอบ

หลังจากที่มีการสัมภาษณ์ พูดคุยกันแล้ว ในบางบริษัทพบว่า อาจจะมีทดสอบ ความสามารถของนักร้องอีกครั้ง โดยเฉพาะในเรื่องของเสียงร้อง และมักจะใช้กับนักร้องที่มาจาก การส่ง เดโมเทป เพื่อให้เป็นการแน่ใจว่า เสียงร้องใน เดโมเทปเป็นของนักร้องคนนี้จริงๆ โดยอาจ จะนักร้อง ร้องเพลงให้ฟัง ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ นอกจากนั้นในบางบริษัทอาจจะมีนัดทำการ ทดสอบอีกครั้งโดยไปทดสอบที่ห้องอัดเลย เนื่องจากบริษัทเชื่อว่าเสียงร้องของนักร้องบางคน เมื่อ เสียงของนักร้องผ่านระบบของห้องอัด หรือ ที่เรียกว่า ระบบ Recording แล้วเสียงอาจจะไม่เพราะ เหมือนอย่างที่ร้องสด

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมี เดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวถึงการทดสอบเสียงร้องของนักร้องว่า

“หลังจากนั้นพอเราลงเอยว่า 1 - 2 ผ่านไปแล้ว ลงเอยหน้าตาดี เสียงดี คุยแล้ว โอเค ตกลง เราชอบเค้าละ ก็ต้องพาไปทดสอบในห้องอัด ว่าไปไหมมัย เพื่อดูว่าพอเสียงผ่านเครื่อง เสียงผ่านระบบต่างๆ ออกมานะ หรือผ่านระบบ Recording นี้นะจะเป็นยังไง บางคนเสียงดีนะ แต่พอเสียงผ่านเทป ผ่านเครื่องอะไรปุ๊บเนี่ยะ เอ...มันประหลาด ร้องสดอาจเพราะ แต่พอผ่าน เครื่องปั๊พฟังไม่ได้ก็มี ก็ไม่ได้กะเกณฑ์เป็นเรื่องเป็นราวว่าจัดทดสอบขึ้นมา ก็ไปแจมห้องอัดเอา ตอนนี้นักร้องรุ่นพี่เค้ากำลังอัดเสียงกันอยู่ ก็ให้เค้าร้องเพลงอะไรก็ได้” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

โดยทั่วไปแล้วนักร้องที่เข้าถึงขั้นนี้ได้ ก็เรียกว่า มีแนวโน้มที่จะผ่านเข้าไปขั้นตอนต่อไป ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการคัดเลือกได้ถึงกว่าครึ่งแล้ว โดยเฉพาะถ้ายอมรับเงื่อนไขบริษัทได้ และสำหรับบางบริษัทที่ต้องมีการทดสอบ แล้วนักร้องสามารถทดสอบผ่านได้

1.5 ขั้นตอนการรับนักร้องเข้าสังกัด

ขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการคัดเลือก คือ ขั้นตอนการรับนักร้องเข้าสู่สังกัดของบริษัทและจากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทพบว่า ลักษณะการรับเข้าสังกัดจะอยู่ในรูปแบบของการเซ็นสัญญา แต่อย่างไรก็ตามรูปแบบการเซ็นสัญญาของแต่ละบริษัทก็มีความแตกต่างกัน โดยมากพบว่าการเซ็นสัญญาจะเน้นที่วันแรกที่ผลงานวางจำหน่าย โดยที่ลักษณะของการเซ็นสัญญานั้น บางบริษัทอาจจะยังไม่เซ็นเลยในทันที ที่ทางบริษัทได้ตกลงรับนักร้องแล้ว แต่อาจจะรับนักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัดด้วยวาจาจากก่อน แล้วค่อยไปเซ็นสัญญาวันแรกที่ผลงานออกวางจำหน่าย ในบางบริษัทพบว่าอาจจะให้นักร้องเซ็นไว้แต่ชื่อในวันที่รับเข้าสังกัด แล้วค่อยลงวันที่เป็นวันที่ ผลงานของนักร้องได้วางจำหน่ายเป็นวันแรก หรือบริษัทบางได้รับนักร้องเข้ามาแล้วและได้เริ่มงานเพลง แล้วค่อยมาเซ็นที่หลังก็มีปรากฏ

คุณสมชาย มีสมบุรณ์ ผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด

“คุยกันเสร็จ รู้เรื่องแล้ว ก็จะให้เด็กเซ็นสัญญาไว้เลย ก็ไม่มีอะไรมาจะได้เข้ามาเริ่มงานกันเลย แล้วพอถึงวันออกเทปจะให้เซ็นอีกครั้งหนึ่ง แต่บางคนก็ไม่ได้เซ็น ก็ให้ทำเพลงเลย ค่อยไปเซ็นเอาตอนเทปออกก็ได้ เพราะเราเชื่อใจ นักร้องเรารู้จักพามาทั้งนั้น หรือบางคนทำๆ อยู่ก็ค่อยเซ็น อย่าง นก (คุณนก พรพนา) ตอนเจอเลยก็ยังไม่เซ็น เราก็โอเคแล้ว แต่เด็กก็ยังเรียน อยู่ก็กะให้จบ ม . 3 ก่อน พอมาทำงานเสร็จแล้วถึงเซ็น” (สมชาย มีสมบุรณ์, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544)

ในส่วนของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัดนั้นจะใช้วิธีให้เซ็นแต่ชื่อไว้ก่อน ส่วนวันที่ค่อยมาลงเมื่อวันทีแรกของการจำหน่ายผลงานของนักร้อง โดย คุณจรัล ภัทระพันธุ์ โปรวินเซอร์ และผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าววว่า

“ก็หมายถึงว่าตอนแรก พอดตกลงกันได้ จะให้สัญญาไป จะให้เซ็นแต่ชื่อไว้เฉยๆ ค่อยมาลงวันที่ก็ต่อเมื่อทำงานเสร็จออกมาชุดแรก คือวันออกวางแผง เราก็จะเอาเค้าอยู่กับเราก่อนก็ได้ทดสอบด้วยเค้าจะอยู่กับเราได้หรือเปล่า หรือถ้าจำเป็นจะต้องเซ็นไปก่อนก็ไม่มีปัญหา ในกรณีทำงานแล้วทำมันไม่ได้ตั้งเป้าหมายที่เราตั้งใจไว้ ก็บอกเลิก ฉีกสัญญาทิ้งก็จบ ไม่มีการผูกมัด แต่โดยมากจะเซ็นหลังนะคือ หมายความว่าอยู่ได้ก็อยู่ แล้วค่อยทำ ค่อยเซ็น(จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

แต่สำหรับบริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด จะให้นักร้องเซ็นสัญญาทั้งชื่อ และวันที่ในวันที่ตกลงรับเลย โดยไม่ต้องรอให้ถึงวันออกเทป โดย คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่า

“ก็เกิดขึ้นหลังจากที่ เทสต์ในห้องอัดผ่านแล้ว ผมก็จะเคาะเลยว่าเขาหรือไม่เอา หลังจากนั้นเซ็นสัญญากับผมเลย แล้วผมจะเอาไปคุยในที่ประชุม ก็จะมีคุณยุวดี (คุณยุวดี บุญครอง ประธานกรรมการ) คุณเล็ก ณรงค์ เขียวราช กรรมการผู้จัดการ คุณโสมชิต (คุณโสมชิต สุวิจิตร รองประธานกรรมการ) ว่าเออ...เด็กคนนี้นะผมเซ็นสัญญามาแล้วนะเป็นแบบนี้ๆ คือ ถ้าเด็กคนไหนที่ผมเห็นว่าดีผมก็เซ็นสัญญาก่อนได้เลย แต่จะทำหรือไม่ทำก็ว่ากันอีกที อย่างบางคนรอไม่ไหว 2 ปี 3 ปี ก็ขอลอดสัญญา ก็มี เราก็คืนให้ ก็ไม่ได้บีบบังคับ อย่างบางคนร้องกับเรา 2 - 3 อัลบั้ม แล้วอยากไปค่ายอื่นเราก็ให้ไป... อีกอย่างในสัญญา ก็บอกไว้เลยว่าถ้าใน 1 ปี ไม่ออกผลงานให้ก็ให้เลิกสัญญาได้” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

นอกจากนั้น จากการเก็บข้อมูลพบว่ารายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาของแต่ละบริษัทนั้น ค่อนข้างจะมีเนื้อหาที่ใกล้เคียงกัน โดยประกอบไปด้วย

- ค่าตอบแทนที่นักร้องจะได้รับจากการเป็นนักร้องที่ออกผลงานใน 1 อัลบั้ม โดยมากจะคิดตามจำนวนเทปที่ขายได้ ซึ่งพบว่า นักร้องใหม่จะได้ค่าตอบแทน 1 บาท ต่อยอดขาย 1 ม้วนและค่าตอบแทนอื่นๆ ที่ไม่ได้มาจากยอดขาย อย่างเช่น การโชว์ตัว การเดินสายเล่นคอนเสิร์ต เป็นต้น

- เงื่อนไขต่างๆ เช่นการปฏิบัติตัว รวมถึงข้อห้ามต่างๆ เช่นการห้ามไปร้องเพลงให้กับบริษัทอื่น ซึ่งถ้านักร้องทำผิดสัญญา หรือเงื่อนไข หรือ ข้อห้ามต่างๆ บริษัทมีสิทธิ์ที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายจากตัวนักร้องได้

- ระยะเวลาของการเซ็นสัญญา นักร้องแต่ละคนจะมีระยะเวลาของสัญญาไม่เท่ากันถึงแม้ว่าจะเป็นนักร้องบริษัทเดียวกันก็ตาม แต่โดยทั่วไปก็จะอยู่ที่ 5 ปี

คุณเกษม คมสันต์ นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวว่า

“ในสัญญา ก็จะมีบอกไว้เลยว่า ผมจะได้ค่าตอบแทนม้วนละ 1 บาทครับ แค่นี้ผมก็โอเคแล้วครับ เพราะว่ามันอยากเป็นนักร้องมากกว่า”(เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544)

คุณโจนัส แอนเดอร์สัน นักร้องลูกทุ่ง สังกัด บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าว
ว่า

“ในสัญญา ที่เซ็นทั้งหมดก็ 5 ปี ครบ รู้สึกว่าทุกคนจะเท่ากันหมด.... แล้วก็มี
เรื่องของห้ามต่างๆ ห้ามไปร้องเพลงให้ค่ายอื่นประมาณนี้ แล้วก็เรื่องผลตอบแทน แต่ของผมจะเข้า
องค์กร Family ของผมหมด” (โจนัส แอนเดอร์สัน, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2544)

หลังจากที่นักร้องเซ็นสัญญากับบริษัทแล้ว จากการเก็บข้อมูลพบว่า 2 ใน 3
บริษัทคือ บริษัทมาสเตอร์เทป และ บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด จะนำนักร้องเข้ามาพักอาศัยอยู่กับที่
บริษัทนั้นเลย โดยทางบริษัทจะออกค่าใช้จ่ายในการกินอยู่ให้ เพื่อที่จะนำนักร้องเข้าสู่กระบวนการ
สร้างต่อไป รวมถึงจะได้เป็นการศึกษานิสัยใจคอกันต่อไปด้วย การให้นักร้องมาพักอาศัยอยู่กับ
บริษัทอาจจะใช้เวลาเป็นปีๆ กว่าจะได้ ออกเทป โดยที่นักร้องบางคนก็อาจจะผ่านไปถึงวันที่ได้
สร้างผลงานก็ได้ หากนักร้องเห็นว่า นักร้องไม่มีความตั้งใจจริงหรือไม่พัฒนาการที่ดี รวมถึง
อุปนิสัยของนักร้องอันเป็นที่ไม่ต้องการของบริษัทได้ปรากฏออกมา บริษัทก็อาจจะยกเลิกสัญญากับ
นักร้องได้

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ โปรดิิวเซอร์ และ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ของ บริษัทซัวร์
ออดิโอ จำกัด กล่าวว่

“พอตกลงกันได้ เราก็จะให้เค้ามาอยู่กับเราเลย รับมาอยู่กับที่คอนโดนี้ ห้องอัด
อยู่ที่นี่ นักร้องหญิงเช่าห้องให้อยู่คนละห้อง ฝน (คุณฝน ธนสุนทร นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์
ออดิโอฯ) พี่องฟ้า (อัมพร นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอฯ) ก็อยู่ที่นี้หมด นักร้องชายเราก็ให้อยู่
รวมกันได้ไม่มีปัญหา ทุกคนจะอยู่รวมกัน หัวค่ำถ้าไม่มีงาน ก็จะต้องกินข้าวรวมกัน บริษัทจะมึงบ
กลางซื้อมาล้อมวงกินข้าวกัน ส่วนใครมีงานก็ไป พี่เป็นคนรับงานให้หมดเลย screen งานให้เสร็จ
สรรพ คนไหนไปไหน รถตู้คันไหน ใครพาไปดูแล ขึ้นป้ายให้เสร็จสรรพ.... คือเราก็จะได้สังเกต
อุปนิสัยเค้าด้วย ทั้งความสามารถ พัฒนาการเค้าด้วย ถ้าไม่ work ก็ cancel ได้ ดีว่า เห็นเสี่ยงดี
หน้าตาแล้วเอามาร้อง ต่อไปมีปัญหาลำบากมาก”(จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

2. เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง

จากข้อค้นพบเกี่ยวกับ ขั้นตอนของการคัดเลือกที่ได้แสดงไว้ในข้างต้น ในแต่ละขั้นตอนนั้น จะปรากฏข้อจำกัดต่างๆ ที่บริษัทเพลงลูกทุ่งตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง เข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมเพลงไทย โดยแต่ละเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นมานั้น บริษัทจะให้น้ำหนัก หรือความสำคัญไม่เท่ากัน ดังนี้

2.1 ความสามารถทางด้านการร้องเพลงของนักร้อง

2.2 รูปลักษณ์ของนักร้อง

2.3 อุปนิสัยของนักร้อง

แต่อย่างไรก็ตามพบว่าเกณฑ์ในเรื่องของความสามารถในการร้องเพลงของนักร้องบริษัทจะให้ความสำคัญมากที่สุด ส่วนเกณฑ์รูปลักษณ์ และอุปนิสัยของนักร้องนั้น บางบริษัทจะให้น้ำหนักเท่าๆ กัน บางบริษัทจะให้น้ำหนัก ในเรื่องของอุปนิสัยมากกว่า ในทางกลับกัน บางบริษัทนั้นก็เห็นความสำคัญในเรื่องรูปลักษณ์ มากกว่าเรื่องอุปนิสัยของนักร้อง

2.1 ความสามารถทางด้านการร้องเพลงของนักร้อง

เกณฑ์อันดับแรกที่บริษัท แต่ละบริษัทให้ความสำคัญในการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง คือ ความสามารถการร้องเพลงของนักร้อง โดยที่จากขั้นตอนแรกของการคัดเลือกในเบื้องต้น บริษัทจะพิจารณาเรื่องของการร้องก่อน โดยจะเห็นได้ว่า จะแบ่งการพิจารณาเสียงร้องของนักร้องออกเป็น 2 ประเด็น คือ เรื่องของเนื้อเสียง หรือ แก้วเสียง และวิธีการรวมถึงเทคนิคการร้องด้วย โดยในการคัดเลือกนั้นจะให้ความสำคัญกับเนื้อเสียงหรือแก้วเสียงมากกว่า เรื่องของวิธีการร้องและเทคนิคการร้อง กล่าวคือ นักร้องที่บริษัทต้องการจะต้องมีแก้วเสียงที่ดีมาเป็นอันดับหนึ่ง โดยให้น้ำหนักเรื่องของเทคนิคการร้องเป็นเรื่องที่รองลงไป เนื่องจากบริษัทเชื่อว่าในเรื่องของเทคนิคการร้องสามารถนำมาฝึกฝนกันได้ แต่เรื่องของแก้วเสียงนั้น เป็นเรื่องของพรสวรรค์ที่ไม่สามารถฝึกฝนกันได้

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ โปรดิิวเซอร์ และ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวว่า

“ลูกเอื้อน ลูกคอค เทคนิคการร้องไม่ค่อยเท่าไร เรามาฝึกทีหลังได้ ขออันดับแรกให้เค้ามีเสียงที่ดี มีปอดใหญ่ๆ เสียงกังวาน เสียงกว้าง ลึก การร้องอาจจะยังไม่ดีเท่าไร ไม่สนใจมันฝึกกันได้ แต่ขอให้เสียงที่ดียุ่ ร้องเพลงให้ถูกอักขระ ชัดถ้อยชัดคำ ร้องเต็มปากเต็มคำ

เพราะลูกทุ่งต้องปล่อยเต็มที่ นั่นแหละ เอมาก่อน.....แก้วเสียงมันเป็นเรื่องของพรสวรรค์นะ แต่เรื่องลูกอ่อนลูกคอก เป็นมาก็ดี แต่ก็ฝึกกันได้” (จรัล ภัทรระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

ส่วนรายละเอียดในเกณฑ์เรื่องเสียงร้องของแต่ละบริษัทว่าจะต้องการเสียงร้องที่มีลักษณะอย่างไรนั้น พบว่าในแต่ละบริษัทก็จะตั้งรายละเอียดไว้ต่างกัน ในบางบริษัทต้องการแค่เสียงดีเพียงอย่างเดียว แต่ในบางบริษัทไม่ต้องการเสียงที่ไปเข้ากับนักร้องที่มีอยู่ในบริษัทแล้ว แต่โดยภาพรวมสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของเสียงร้องของแต่ละบริษัทต้องการนั้น คือ นอกจากนักร้องเพลงลูกทุ่งที่มีแก้วเสียง หรือเนื้อเสียงที่ดีแล้ว ลักษณะของเสียงร้องควรเป็นเสียงที่มีเอกลักษณ์ มีความเป็นตัวของตัวเองไม่ซ้ำกับใครด้วย

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่า

“นักร้องแต่ละคนควรหาความเป็นตัวของตัวเอง ให้ได้ ไม่เหมือนใคร ถ้าเหมือนใคร ก็แสดงว่าเค้ายังเป็นเบอร์ 2 อยู่ เพราะว่าต้นแบบตัวจริงเค้ายังอยู่” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

2.2 รูปลักษณะของนักร้อง

รูปลักษณะของนักร้อง หรือหมายถึง รูปร่างหน้าตา ที่บริษัทมักจะเรียกว่า Look นั้น เป็นเกณฑ์ที่แต่ละบริษัทให้ความสำคัญรองลงมาจากเสียงร้อง นอกจากรูปร่างหน้าตาแล้ว รูปลักษณะ ในความหมายของบริษัทยังหมายถึง อายุ เพศ ของตัวนักร้องด้วย ซึ่งสามารถให้ความหมายได้ว่ารูปลักษณะ หมายถึง สิ่งที่ปรากฏอยู่บนตัวของนักร้องที่สัมผัสได้จากการมองเห็น และจากการเก็บข้อมูลพบว่านักร้องที่มี รูปลักษณะ เป็นที่ต้องการของบริษัทนั้น นักร้องจะต้องมีรูปร่างหน้าตาที่ดีด้วย ซึ่งบริษัทจะหมายถึงสวยหล่อซึ่งจะถือว่าเป็นข้อได้เปรียบทางการตลาดของบริษัทด้วย

ในเรื่องของอายุ เพศนั้นพบว่าเป็นเกณฑ์ที่แต่ละบริษัทให้ความสำคัญแตกต่างกัน บางบริษัทไม่ได้สนใจเกณฑ์เรื่องของอายุ และเพศเลย แต่ในบางบริษัทจะสนใจเรื่องของอายุเพียงอย่างเดียว หรือในบางบริษัทจะสนใจทั้งเรื่องของอายุ และเพศ เท่าๆ กัน แต่อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูลนั้น สามารถแสดงให้เห็นได้ว่า แม้บางบริษัทไม่ได้สนใจเกณฑ์เรื่องของเพศ และอายุเลย แต่ก็ยังยอมรับว่า ถ้าได้นักร้องที่อายุไม่มากหรือไม่น้อยเกินไป ก็ดีกว่า

คุณสมชาย มีสมบุญณ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทมาสเตอร์ จำกัด กล่าวว่า

“เพศ อายุ เฮียยัง (คุณชาย ศรีบัวเลิศ กรรมการผู้จัดการบริษัท) ไม่ค่อยได้ดูหรอก ก็ไม่จำเป็นนะ หญิง ชาย ก็ได้ อายุก็ไม่เกี่ยว อย่างที่นี้ อายุมากที่สุด ก็ 40 เด็กสุด ก็ 15 - 16 แต่ถ้าได้อายุรุ่นๆ น้อย ประมาณ 20 กว่า ก็จะได้ว่าโชคดี แต่ก็ไม่เน้นนะ ของให้เสียงดีมาก่อน” (สมชาย มีสมบุญณ์, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544)

ดังนั้นในเรื่องเป็นเกณฑ์ในเรื่องของ อายุ และเพศนั้น สามารถสรุปได้ว่า บริษัทที่ให้ความสำคัญเรื่องเพศด้วยนั้น นักร้องที่เป็นเพศชายจะได้รับความสนใจมากกว่านักร้องเพศหญิง ส่วนอายุของนักร้องที่เหมาะสมนั้น ไม่ควรจะมีอายุมาก หรือน้อยเกินไป เนื่องจากการเป็นนักร้องถูกฟังกว่าจะประสบความสำเร็จได้อาจต้องใช้เวลานาน ถ้าอายุมากเกินไป กว่าที่จะประสบความสำเร็จก็อายุจะอายุมากเกินแล้ว ทำให้อายุการทำงานสั้น ส่วนอายุน้อยนั้น ก็จะส่งกระทบต่อเรื่องของเสียง คือ เมื่ออายุของนักร้องมากขึ้นจะทำให้เสียงเปลี่ยน ฉะนั้นอายุที่เป็นที่บริษัทต้องการมากที่สุดควรสมควรจะอยู่ที่ 19 - 25 ปี ดังที่ได้กล่าวโดยละเอียดไปแล้วในขั้นตอนของการพิจารณาคัดเลือก

2.3 อุปนิสัยของนักร้อง

เกณฑ์อันดับสุดท้ายที่บริษัทกำหนดขึ้น คือ อุปนิสัย โดยที่จากการเก็บข้อมูล พบว่านักร้องที่มีอุปนิสัยที่ดี กล่าวคือ สามารถเข้ากับคนอื่นได้ง่าย ไม่เรื่องมาก ซึ่งรวมไปถึงทางบ้าน หรือผู้เกี่ยวข้องกับนักร้องด้วย นักร้องควรที่จะสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ มีความอดทน มีความขยัน มีความพากเพียรพยายาม จะถือว่าเป็นอุปนิสัยของนักร้องที่บริษัทต้องการ เนื่องจากดังที่กล่าวไป ในบางบริษัทจะนำนักร้องมาอยู่อาศัยด้วยเลย เพื่อเป็นการศึกษาอุปนิสัยใจคอของนักร้องด้วย ซึ่งบางบริษัทจะใช้เวลาในการศึกษาอุปนิสัยใจคอของนักร้องเป็นปีๆ ฉะนั้นเกณฑ์เรื่องอุปนิสัยของนักร้อง ทางบริษัทจึงมีความสำคัญด้วยเช่นกัน

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ โปรดิวิเซอร์ และ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวว่า

“ฉะนั้นถ้ามีนักร้อง เรื่องมาก จู้จี้จ้าน วุ่นวาย เราก็จะไม่เอาเลย เงื่องไขเยอะก็ไม่เอา เดี่ยวจะทำงานกันไม่ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเมื่อเค้ามาเป็นนักร้องของเรา เราจะต้องดูแลหมดทุกอย่าง เค้าเองก็ต้องยอมด้วย ถ้าคุณมีพันธะ มีญาติมีอะไรเข้ามาวุ่นวาย เราไม่เอาเลย เพราะเราดูแลของเราได้ ซึ่งบางครั้งกว่าเราจะเจอปัญหาตรงนี้ เราก็เอาเด็กมาอยู่แล้วเป็นปี ซึ่งเราก็ไม่ทำต่อเลย แต่คนที่รับมาแล้วจะต้องอยู่ด้วยกันอย่างต่ำ ปีครึ่ง ถึง 2 ปี เราถึงจะทำเทปให้

เหตุผลเพราะว่าคนเรารู้หน้าไม่รู้จัก มาอยู่ในกลุ่มเดินสายด้วยด้วยกัน ถ้าคุณทำให้คนในกลุ่มแค่ 10 คน 20 คน 100 คน รักคนไม่ได้คุณไม่ต้องหวังให้คนทั่วประเทศรักคุณ คุณต้องอดทน ถ้าคุณไม่มีความอดทนคุณไม่ต้องทำอะไรเลย อดทนต้องมาอันดับแรก.... แล้วก็ต้องมีความขยัน มีความพยายามในการฝึกฝนตัวเองเรื่องของการร้องเพลงด้วย อันนี้ก็สำคัญ จะเห็นได้เลยตอนต่อเพลงว่า นักร้องมีความขยันมากน้อยแค่ไหน”(จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

นอกจากเรื่องของอุปนิสัยของนักร้องพบว่า ภูมิหลังของนักร้องที่ดี หมายถึงที่เอื้อต่อการเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่งที่ดี เช่น อาชีพเดิม เกี่ยวข้องกับการร้องเพลง หรือ เคยได้รับรางวัลจากการประกวดร้องเพลง หรือ มีอาชีพเป็นนักแสดง หรือดารา มาก่อน เหล่านี้ บริษัทก็จะให้ความสนใจเป็นพิเศษ

ดังจากเรื่องเกณฑ์ที่บริษัทเทปเพลงใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง สามารถแสดงให้เห็นถึงลักษณะของบุคคลที่มีแนวโน้มที่บริษัทจะให้ความสนใจและคัดเลือกเข้ามาอยู่สังกัดได้ว่า จะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการร้องเพลงอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะในเรื่องเนื้อเสียง และเทคนิคการร้อง หรือลูกเอื้อนลูกค้อ ควรจะมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง นอกจากนั้นแล้ว บุคคลนั้นควรจะมีรูปร่างหน้าตา และอุปนิสัยที่ดีด้วย

3. ปัจจัยที่ผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง

นอกจากเกณฑ์ต่างๆ ในการคัดเลือกนักร้องที่บริษัทได้ตั้งไว้จะส่งผลต่อการคัดเลือกนักร้องแล้ว ในขั้นตอนต่างๆ ของการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง ยังแสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่งด้วย ดังนี้

- 3.1 กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง
- 3.2 ระบบอุปถัมภ์
- 3.3 การตลาด

3.1 กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง

ในขั้นตอนต่างๆ ของการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่งนั้น พบว่าในแต่ละบริษัทจะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ แต่ละบริษัทจะไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง โดยเฉพาะ แต่จะมีเจ้าหน้าที่ในบริษัทซึ่งทำหน้าที่อื่นอยู่แต่เจ้าของบริษัทมอบหมายให้มาทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องด้วย โดยมักจะได้แก่ ตำแหน่ง โปรดิวเซอร์ โดยที่ในแต่ละขั้นตอนการคัดเลือกนั้น โปรดิวเซอร์ อาจ

จะทำหน้าที่เพียงคนเดียว บางขั้นตอนอาจจะทำงานร่วมกับเจ้าของบริษัท อย่างไรก็ตามขั้นตอนสุดท้ายของการคัดเลือกนักร้องจะสิ้นสุดที่เจ้าของบริษัทว่าจะรับนักร้องนั้นๆ เข้าสังกัดหรือไม่

ในการพิจารณานักร้องของกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือก จะพิจารณาคัดเลือกนักร้องตามเกณฑ์ต่างๆ ที่บริษัทได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะในเรื่องเกณฑ์เสียงร้องที่ให้ความสำคัญมากที่สุด โดยบริษัทเลือกนักร้องที่มีเสียงร้องที่ไพเราะ ซึ่งในการคัดเลือกเสียงจากความไพเราะนั้น พบว่าผู้ทำการคัดเลือกก็จะอาศัยประสบการณ์ในการฟังเพลง และความชอบส่วนตัวมาประกอบด้วย เพราะเรื่องความไพเราะ เป็นความรู้สึกของแต่ละคน ย่อมที่จะแตกต่างกันได้

คุณจรัล ภัทระพันธ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ ของ บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวว่า

“ถ้าจะให้สรุปว่าเสียงเพราะเป็นยังไง ก็ยากนะ คงไม่มีสูตรตายตัวหรอก ก็เรียกว่าฟังแล้วเราจะรู้ว่าคนนี้เสียงเพราะ ก็คงจากประสบการณ์ของเราด้วย อย่างผมเองก็เป็นนักร้องมาก่อน จัดรายการมาก่อน ก็พอฟังได้ว่าเสียงแบบนี้เพราะ ความชอบก็มีส่วนนะ เพราะผมจะชอบแบบที่เค้าไม่ค่อยเลียนเสียงใคร เพราะนักร้องลูกทุ่งใหม่ๆ ชอบเลียนเสียงคนที่ตัวเองชอบ” (จรัล ภัทระพันธ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

นอกจากนั้นแล้ว ในขั้นของการเสาะหานักร้องของบริษัทด้วยวิธีการมีผู้รู้จักนำพานักร้องเข้ามาฝากฝังกับบริษัทผู้ที่นำพานักร้องเข้ามานั้นก็เสาะหาและคัดเลือกนักร้องด้วยเกณฑ์ต่างๆ แบบกับบริษัทเพราะผู้นำพานักร้องเหล่านี้ก็จะทราบว่าบริษัทต้องการนักร้องที่มีคุณสมบัติอย่างไร กล่าวคือ บุคคลที่นำพานักร้องมาให้บริษัทก็จะนำเกณฑ์เรื่องเสียงร้องที่ต้องมีความไพเราะ รูปลักษณ์ที่ดีของนักร้อง และอุปนิสัยของนักร้อง ที่ดีมาใช้ในการคัดเลือกนักร้องที่ไปพบเจอเช่นกัน ซึ่งความไพเราะนั้นก็ขึ้นอยู่กับความชอบและประสบการณ์ส่วนตัวของผู้นำพาแต่ละคนเช่นเดียวกัน

คุณนก พรพนา นักร้องในสังกัด ของบริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าวถึงเหตุผลที่นักจัดรายการ คุณขวัญชัย ไพโรพนา เลือกพาตนเองมาเข้าสู่ บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด ว่า

“หนูก็ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมพอขวัญชัยเลือกหนู แต่ก็เคยเห็นเค้าพูดว่า ถ้าเสียงแบบนี้หายาก พอขวัญชัยชอบเสียงหนู เค้าชอบที่สามารถร้องเพลงแนวหวานได้ถูกหูเค้า คือ เค้าผ่านมาเยอะ ฟังเพลงมาเยอะ เพราะเป็น DJ แล้วตั้งแต่พี่ผิงเสียไป ยังไม่มีใครร้องเพลงหวานได้ถูกหูเค้า เท่าพี่ผิงเลย จนมาเจอหนู ก็มาถูกเสียงของหนู ส่วนหน้าตาที่ช่างมัน พอขวัญชัยชอบเสียงแบบพี่ผิง”(นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

3.2 ระบบอุปถัมภ์

ในขั้นการคัดเลือกนักร้องจะเห็นได้ว่าในบางบริษัทเช่น บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด จะรับนักร้องจากคนที่รู้จัก หรือคนที่ไว้ใจได้เท่านั้น ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ระบบอุปถัมภ์เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกนักร้องด้วย

คุณกัณฐิกา เอกตระกูล เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตของบริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าว

“แต่เท่าที่เห็นมาพวกที่ส่งเทปเข้ามา สมัครมาตามจดหมาย ยังไม่เคยเห็นเสียเรียกเข้ามาเลย เหมือนเสียไม่ค่อยเชื่อใจเท่าไร เพราะว่าที่เห็นๆ ที่ส่งมาจะไม่มีใครได้เรียกมาเลยที่ผ่านมาเป็นนักร้องในค่ายทุกวันนั้นก็มาจากคนรู้จักทั้งนั้น ก็มีพวกนักจัดรายการ พวก โปรดิิวเซอร์ พามา แต่ก็ได้ทุกคนหรอกนะ บางที โปรดิิวเซอร์ ฝากมา เสีย (คุณชาย ศรีบัวเลิศ กรรมการผู้จัดการบริษัทมาสเตอร์เทปฯ) ก็ไม่เอา เพราะว่าดูแล้วอาจจะไม่โอเค เรื่องเสียงร้อง เรื่องอะไรแบบเนี่ยะ” (กัณฐิกา เอกตระกูล, วันที่ 16 มีนาคม 2544)

ในกรณีนักร้องที่ได้รับการแนะนำมาจากคนรู้จัก หรือมีคนรู้จักพามา โดยเฉพาะนักร้องที่ฝากมาทางเจ้าของบริษัทซึ่งเรียกว่า “เด็กฝาก” ก็มักจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกได้เร็วกว่านักร้องทั่วไป แต่ผลการคัดเลือกจะเป็นอย่างไรก็จะพิจารณาไปตามขั้นตอน

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวถึง กรณีเด็กฝากว่า

“เด็กฝาก ก็มีเยอะเหมือนกัน ก็ส่วนมากคนรู้จักฝากมาทั้งนั้น นักร้องรายการบ้าง คนในบริษัทบ้าง ผู้ใหญ่บ้าง....ก็ฝากมาเทสต์เลย เราก็ช่วยได้แค่ดูให้เร็วหน่อย แต่ได้ไม่ได้ก็ต้องว่ากันไปตามจริง แต่ส่วนมากไม่ค่อยได้หรอก”(พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

3.3 การตลาด

ปัจจัยในเรื่องของตลาดมีผลในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่งเช่นกัน ในขั้นการพิจารณาเรื่องเสียงร้อง พบว่าบริษัทส่วนมากจะต้องการนักร้องที่มีเสียงร้องเป็นของตัวเองไม่ซ้ำกับนักร้องคนอื่นโดยเฉพาะไม่ซ้ำกับนักร้องในบริษัทเนื่องจากแต่ละบริษัทต้องการนำเอกลักษณ์เหล่านี้ไปสร้างเป็นจุดขายให้กับนักร้อง รวมทั้งบริษัทไม่ต้องขายสินค้าที่ซ้ำกันกับสินค้าเดิมที่บริษัทมีอยู่แล้ว

คุณจรัล ภัทรพินธุ์ โปรดิวเซอร์ และ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวว่า

“อันดับแรกเลย เราอาจจะไม่เน้นหน้าตาเท่าไร เราเน้นที่เสียงร้อง เสียงให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เวลาร้องก็ต้องเปล่งเสียงออกให้เต็มที่เลย ออกมาทั้งใส่ทั้งพุง เสียงอย่างมนต์สิทธิ์ (คุณมนต์สิทธิ์ คำสร้อย นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอฯ)ไม่เอา เพราะมันจะไปทับร้องเสียงกัน ต้องมีเอกลักษณ์อีกสไตล์ อย่าง ดำรงค์ วงศ์ทอง ก็จะเป็นอีกสไตล์หนึ่ง เสียงจะนุ่มน่าฟังกว่า ซ้ำกับคนนอกค่ายไม่มีปัญหา แต่นักร้องแต่ละคนก็จะมีเสียงเป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำกันหรือออกอย่าง เกษม (คุณเกษม คมสันต์ นักร้องในสังกัดของบริษัทซัวร์ ออดิโอฯ) เสียงจะแหลมคล้ายมนต์สิทธิ์ แต่เค้าจะแหบว่า หุ่่มกว่า มันจะแตกต่างกัน แต่ละคนจะต้องมีเอกลักษณ์มีจุดจำ มีอะไรสักอย่าง จุดขายจะได้แตกต่างกัน” (จรัล ภัทรพินธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

นอกจากนั้นแล้ว จากเกณฑ์ของในเรื่องเพศ จะเห็นได้ว่า บางบริษัทต้องการนักร้องเพศชายมากกว่า นักร้องเพศหญิง เนื่องจากเชื่อว่าตลาดของเทปเพลง กลุ่มเป้าหมายหรือผู้บริโภคที่อยู่ในตลาดจะเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งเป็นอีกข้อสังเกตหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางด้านการตลาดเข้ามามีผลต่อการคัดเลือกเช่นกัน

กระบวนการสร้างนักร้องเพลงลูกทุ่ง

กระบวนการสร้างนักร้องเป็นกระบวนการต่อมาจากกระบวนการคัดเลือกนักร้อง ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะสร้างหรือพัฒนาความเป็นนักร้องเพลงลูกทุ่งของอุตสาหกรรมเพลงไทยให้กับนักร้องที่บริษัทได้รับเข้ามา จากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทพบว่ากระบวนการสร้างนักร้องเพลงลูกทุ่งมีความแตกต่างกันอยู่บ้างเพียงเล็กน้อย แต่โดยส่วนใหญ่พบว่ามีความคล้ายคลึงกันทั้ง 3 บริษัทดังนี้

1. การพัฒนาความสามารถของนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงาน
2. การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง
3. การสร้างตัวตนให้กับนักร้องเพลงลูกทุ่ง

1. การพัฒนาความสามารถของนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงาน

จากการเก็บข้อมูลพบว่า หลังจากที่บริษัทรับนักร้องเข้ามาแล้ว บริษัทจะมีแนวทางในการจัดการกับนักร้องเพลงลูกทุ่งที่ได้รับเข้ามานั้น แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง ทางบริษัทจะเริ่มสร้างผลงานให้กับนักร้องเลย ส่วนรูปแบบที่สอง บริษัทจะยังไม่สร้างผลงาน

ให้กับนักร้อง แต่จะนำนักร้องมาฝึกฝนพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักร้อง ก่อนที่จะสร้างผลงานเพลง

ในกรณีที่นักร้องสามารถสร้างผลงานได้เลย พบว่ามีน้อยมาก โดยที่นักร้องที่สามารถสร้างผลงานได้เลยนั้นส่วนมากจะเป็นนักร้องที่บริษัทเห็นว่ามีความสามารถพร้อมอยู่แล้ว โดยเฉพาะในเรื่องของเสียงร้อง

โดยจากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 บริษัทพบว่า 2 บริษัทมีกระบวนการพัฒนาความสามารถนักร้องดังกล่าวนี้ โดยเมื่อรับนักร้องเข้าสังกัดแล้วแต่จะยังไม่สร้างผลงานให้กับนักร้องเลย ในทันที แต่จะนำนักร้องไปฝึกฝนพัฒนาความสามารถก่อน โดยเฉพาะเรื่องการร้องให้ได้คุณภาพตามที่บริษัทต้องการ ก่อนที่สร้างผลงานให้กับนักร้อง หรือที่เรียก “ซึ้นงาน”

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่า

“หลังจากรับเค้าเข้ามา ที่นี้เราก็ ดูแลศิลปิน เราก็ดูเค้าไปอีกเรื่อยๆ ดูนิสัย ดูความอดทนด้วย แล้วก็ดูงานว่าจะตรงกับเค้าเมื่อไหร่ อย่างเค้าเป็นนักศึกษา ไม่สะดวกที่จะทำงานเต็มทีบ้าง เราก็ต้องดูหลายๆ อย่าง ดูจังหวะ บางก็อยู่ไหน บางคนก็อยู่ไม่ไหน บางคนก็ได้ทำซ้ำ ทำเร็วต่างๆกัน แล้วแต่ว่าจะซึ้นงานเมื่อไหร่.... ในช่วงนี้เราก็จะให้เค้าฝึกร้องเพลงไปด้วย เพราะบางคนที่เราได้มาก็ยังร้องไม่ได้ 100 เปอร์เซ็นต์ ก็ต้องฝึกกันไปก่อน ผมก็จะเป็นคนสอนเอง ก็ให้เอาเทปต้นฉบับไปฟัง แล้วให้ไปต่อเพลงมาแล้วกลับมาร้องให้ฟัง” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

โดยที่แต่ละบริษัทก็จะมีวิธีการฝึกฝนหรือ การพัฒนาความสามารถทางด้านกรร้องเพลงให้กับนักร้องที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น บางบริษัทจะให้นำเทปเพลงต้นแบบกลับไปฝึกร้อง หรือ ในบางบริษัทที่รับนักร้องเข้ามาอยู่อาศัยด้วยเลย จะใช้วิธีส่งนักร้องเหล่านั้นออกไปเดินสายกับวงดนตรีของบริษัทโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในวงดนตรี ซึ่งต้องทำหน้าที่ทุกอย่าง รวมถึงการเป็นนักร้องลูกวงด้วย และจะต้องขึ้นไปร้องโชว์ก่อนที่นักร้องตัวจริงจะร้องซึ้นร้องโชว์

คุณเกษม คมสันต์ นักร้องในสังกัด ของ บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวถึงการไปเดินสายกับวงดนตรี ในช่วงของการพัฒนาความสามารถของนักร้องของบริษัทว่า

“ก็เข้ามาคุยกับพี่โต (คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ของบริษัทซัวร์ ออดิโอฯ) พี่เปิ้ล (คุณวิวัฒน์ ไทยวัฒนานนท์ กรรมการผู้จัดการบริษัทซัวร์ ออดิโอฯ) เค้าก็บอกว่าการเป็นนักร้องไม่ใช่เรื่องง่ายๆ มันต้องดูนิสัยใจคอกันก่อนที่จะลงทุน ไม่ใช่ว่าแบบเห็น

อะไรก็ทำถอย ก็หนีละ มันไม่คุ้มกับการลงทุน การที่จะเป็นนักร้องมันต้อง ศึกษาต้องดูนิสัย ต้องอดทนต้องฝึกทุกอย่างหลังจากนั้นเค้าก็บอกว่าไม่ได้ออกเทปเลยนะ ขอดูใจก่อน 2 ปี ผมก็ไอ้โฮ... คือ ช่วงปีสองปี นี้ผมก็ไปอยู่กับ พี่มนต์สิทธิ์ (คุณมนต์สิทธิ์ คำสร้อย นักร้องในสังกัดของบริษัทซัวร์ ออดิโอ)เป็น คอวอย ก็คือ ขนสังกะสี แแบกกลอง สร้างเวที ขนเวที ต่อเวที...ให้เงินวันละ 150 บาท แต่เค้าจะขึ้นให้ตามความสามารถ แล้วให้เดินสายกับ พี่มนต์สิทธิ์ ไปแรกๆ ก็ให้เรา ร้องเพลง หน้าเวที เป็นลูกวง ผมก็ร้องเพลงไปเพลงหนึ่ง ร้องเพลงอะไรก็ได้ แต่ในฐานะของลูกวง ห้ามร้องเพลงของหัวหน้าวง คือ ห้ามร้องเพลงของพี่มนต์สิทธิ์ พอร้องเพลงเสร็จผมก็ไปขายตัวหน้าเวที ขายเสร็จ เค้าเลิกผมก็ไปขนเวที เก็บกลอง แแบกกลอง ขนเครื่องขึ้นรถ หัวหน้าวงจะนั่งรถตู้ ผมจะนั่งรถหางเครื่อง ทุกๆงาน ก็จะเป็นแบบนี้ตลอดเลย ผมต้องลำบากมาก จนท้อ แต่ว่าเราก็คงได้ เพราะเราแทบจะเอาชีวิตไม่รอดในหลายๆ ครั้งแล้ว...นักร้องคนอื่นก็เป็นแบบนี้เหมือนกัน อย่างพี่มนต์สิทธิ์เองก็ลำบากมาเหมือนกัน เค้าจะให้เรารู้สึกถึงความลำบากก่อน อดทนก่อน ได้ประสบการณ์เวที พัฒนาร้องเพลงจากที่นั่นด้วย ช่วงปีกว่าๆ ก็ท้อมาก ลำบาก แต่ว่าคนดูถูกผมไว้เยอะ” (เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544)

ในขั้นตอนของการพัฒนาความสามารถของนักร้องนี้ นอกจากจะเป็นการพัฒนาความสามารถของนักร้อง ทั้งทางด้านมาร้องและการแสดงบนเวที แล้วยังจะเป็นวิธีที่บริษัทใช้ตรวจสอบนักร้องไปด้วยในด้านความประพฤติ อุปนิสัย การทำงานร่วมกับคนในบริษัทความอดทน ความตั้งใจจริงของนักร้อง ซึ่งนักร้องหลายคนทนมไม่ไหวมาบอกเลิกสัญญากับทางบริษัทเองก็มี หรือในทางกลับกันตัวนักร้องเองไม่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น รวมทั้งพบว่าอุปนิสัยของนักร้องนั้นไม่เป็นที่ต้องการของบริษัททางบริษัทสามารถบอกเลิกสัญญาได้เช่นกัน

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ โปรดิเวเซอร์ และ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวว่า

“นักร้องใหม่ต้องเดินสายหมด คือ มันเป็นเรื่องหนึ่งต้องเดินสาย ทุกคนก็ต้องช่วยกัน แล้วอีกอย่างนักร้องใหม่เองก็จะได้ประสบการณ์ด้วย ฝึกร้องเพลงไปด้วย แล้วไปดูซีดีว่ารุ่นพี่เวลาเค้าพูดคุยกับแฟนเพลงยังไง เล่นกับแฟนเพลง ยังไง ร้องยังไง แล้วเล่นกับตลกเล่นยังไง ตอนร้องเพลงก็จะมีตลกเข้ามาแซว จะเล่นยังไงให้สนุกให้กลมกลืน ซึ่งสิ่งเหล่านั้นนักร้องต้องเป็นต้องรู้ว่า ในช่วงจังหวะไหน เวลาใด มันเป็นศาสตร์ที่คุณจะต้องศึกษาเอาเอง คุณก็ไปดูรุ่นพี่ว่าเค้าเล่นกันยังไง วิธีการต่อเพลงทำยังไง พูดเข้าเพลงพูดยังไง พูดเศร้าๆ พูดยังไง เพลงสนุกควรจะทำพูดเข้าเพลงยังไง ไปจังหวัดนี้เนี่ยะ คุณจะทำเพลงอะไรให้เค้าฟัง คุณต้องศึกษาเอง แล้วเราก็ต้องดูแลเด็กคนนี้ด้วย ว่ามันใส่ใจตั้งใจแค่ไหน เราก็เช็คเค้าไปด้วย..... ถ้าเป็นผู้หญิงเราก็ให้ไปบ้างเป็นบางโอกาส แล้วแต่ความเหมาะสม แต่ก็ไม่ต้องไปขายตัวอะไรแบบนั้น คือไปร้องเพลงอย่างเดียวเป็น

บางครั้งเท่านั้นเอง.....คือเราก็จะได้สังเกตอุปนิสัยเค้าด้วย ทั้งความสามารถ พัฒนาการเค้าด้วย ถ้าไม่ work ก็ cancel ได้ ไม่ใช่ว่า เห็นเสียดีหน้าตาดีแล้วเอามาร้อง ต่อไปมีปัญหาลำบากมาก แต่บางคนทนไม่ไหวมาบอกเลิกเราก่อนก็มีเราก็โอเค” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

ขั้นตอนนี้ในบางบริษัทจะใช้เวลานาน เป็นปี หรือ 2 ปีเลย ในขณะที่เดียวกันขั้นตอนนี้ยังเป็นขั้นตอนที่บริษัทจะได้ศึกษาตัวนักร้อง เพื่อที่จะนำข้อมูลของนักร้องนั้นไปประกอบในการคิดสร้างผลงานด้วยว่า ควรจะออกมาในรูปแบบใด โดยผู้ดูแลจะเป็น โปรดิวเซอร์ ของบริษัทในการคิดและสร้างผลงานของนักร้องซึ่งจะกล่าวต่อไป

2. การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง

การที่จะเริ่มสร้างผลงานให้กับนักร้องได้นั้น จากการเก็บข้อมูลพบว่า โดยทั่วไปแล้ว เจ้าของบริษัทและ ผู้ที่มีตำแหน่งเป็น โปรดิวเซอร์ ซึ่งหมายถึงผู้ดูแลการผลิตผลงานเพลงของนักร้องจะเป็นผู้กำหนดว่า นักร้องที่รับเข้ามาอยู่ในสังกัดนั้น สามารถที่จะสร้างผลงานเพลงได้แล้วโดยทาง โปรดิวเซอร์ จะพิจารณาจากความพร้อมของนักร้องเป็นหลัก รวมทั้งบริษัทอาจจะดูภาวะทางการตลาดด้วย แต่จะเน้นที่ความพร้อมของนักร้องเป็นหลัก โดยเฉพาะในเรื่องความสามารถในการร้องเพลงของนักร้อง

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่า

“หนึ่งเลยต้องดูความพร้อมของนักร้องก่อนว่า ร้องเพลงดีหรือยัง บางคนเข้ามาตั้งนานแต่พัฒนาช้าก็ยังไม่ทำให้ สองเราก็ต้องดูตลาด จริงๆ แล้ว 4 – 5 ปี ที่ผ่านมามีเราทำงานตามตลาดด้วย บางที่เราตั้งท่าว่าจะทำชะเยอะเยอะ บางปีเราจะทำหลายอัลบั้ม ปีที่ผ่านมามีเพิ่งออกไป 6 - 7 อัลบั้ม ปีก่อนออกไป 20 - 30 อัลบั้ม มันอยู่ที่ตลาดการเงิน ถ้าเราทำเทปแล้วขายไม่ได้ เราต้องหยุด เช่น IMF เข้ามาเราต้องหยุดเกือบหมดอะไรก็ทำไม่ได้ บางที่เราก็ต้องทำแบบทำไปคิดไปก็มี....ถ้าขายได้ก็ต้องทำมากขึ้น ถ้าขายไม่ได้ ก็ต้องหยุดๆ บ้าง (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

ในช่วงระยะเวลาที่บริษัทให้นักร้องรอที่จะสร้างผลงานนี้ ทางบริษัทก็จะให้นักร้องได้พัฒนาความสามารถไป โดยเฉพาะในเรื่องของการร้องเพลง ซึ่งระยะเวลาในการรอนี้จะไม่แน่นอน นักร้องบางคนก็สามารถสร้างผลงานได้เลย บางคนก็ต้องรอก่อนซึ่งอาจจะเกินระยะเวลาเป็นปี หรือ 2 ปี แต่เมื่อสามารถกำหนดเวลาที่จะสร้างผลงานเพลงให้นักร้องได้แล้ว บริษัทนักร้องก็จะ

เข้าสู่ขั้นขั้นตอนการสร้างผลงานโดยจะมี โปรดิวเซอร์ เป็นผู้ดูแลการผลิตทุกขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วยหลายขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิดรวบยอดหรือ Concept ให้กับผลงานของนักร้อง
- 2.2 ขั้นที่ 2 สร้างงานเพลง
- 2.3 ขั้นที่ 3 ส่งเพลงให้นักร้องไปฝึกฝน หรือ ต่อเพลง
- 2.4 ขั้นที่ 4 อัดเสียงครั้งที่ 1 สร้างเทปต้นแบบ หรือ เดโมเทป (Demo Tape)
- 2.5 ขั้นที่ 5 ส่ง เดโมเทป ให้เจ้าของบริษัทพิจารณาเพื่อคัดเลือกเพลง
- 2.6 ขั้นที่ 6 อัดเสียงครั้งที่ 2 สร้างเทปต้นฉบับ หรือ มาสเตอร์เทป (Master Tape)

2.1 ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับผลงานของนักร้อง

ขั้นตอนแรกของกระบวนการสร้างผลงานให้กับนักร้องจะเริ่มจาก โปรดิวเซอร์ จะทำการคิด Concept หรือแนวความคิดรวบยอดในการสร้างผลงานนักร้องก่อนว่า ควรจะสร้างผลงานให้ออกมาเป็นนักร้องในแนวทางใด โดยทั่วไปพบว่าจะแบ่งนักร้องออกเป็น 2 แนว คือ นักร้องแนวหวาน หรือเป็นนักร้องแนวสนุกสนานเต้นรำ รวมทั้ง โปรดิวเซอร์ จะต้องคิด Concept ของสไตล์เพลงด้วย ว่าให้นักร้องมีผลงานออกมาเป็นสไตล์ไหน เช่น ว่าจะเป็นลูกทุ่งแท้ๆ หรือ ว่าจะเป็นลูกทุ่งอีสาน ลูกทุ่งหมอลำ หรือรำซิ่ง เป็นต้น

คุณนก พรพนา นักร้องในสังกัด บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าวถึงการเริ่มงานเพลงของตนว่า โปรดิวเซอร์ จะเป็น ผู้คิด Concept งานเพลงให้ฟังว่า

“ชุดแรก ของหนู พ่อขวัญ ก็จะเป็น โปรดิวเซอร์ ให้ด้วย พ่อขวัญก็จะคิดให้หมดเลยว่าจะแนวเพลงจะเป็นยังไง ชุดแรกก็จะมีแต่เพลงช้าหมดเลย พ่อขวัญบอกว่าเสียงของหนูเหมาะที่จะทำแนวหวานมากกว่า ส่วนหนูก็แล้วแต่พ่อขวัญอยู่แล้ว”(นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

ส่วนการจะคิด Concept นักร้องออกมาเป็นแบบใดนั้น โปรดิวเซอร์ จะพิจารณาจากตัวตนของนักร้องเป็นหลัก ประกอบกับความสามารถของการร้อง เสียงร้อง และ รูปลักษณ์ของนักร้องด้วย โดย โปรดิวเซอร์ จะเก็บข้อมูลในขณะที่นักร้องอยู่ในขั้นเตรียมความพร้อม หรือช่วงที่ฝึกฝนความสามารถอยู่นั่นเอง รวมทั้งก็ต้องดูตลาดไปด้วยว่าตอนนี้ตลาดต้องการนักร้องแบบใด

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าว

“เราก็ต้องดูๆ เค้าไปว่าเค้าเป็นยังไง ช่วงที่เค้าเดินสายนั้นแหละ ก็ดูว่าเสียงเค้า เป็นยังไง คือพี่ฟังว่า เสียงมนต์สิทธิ์ เป็นแบบนี้มันจะต้องเข้ากับเพลงแบบนี้ คิดว่าเพลงนี้จะเหมาะกับนักร้องแบบนี้ แต่ละเพลงเราต้องคิด ต้องดู Character ของเสียงของนักร้องด้วย อย่างมนต์สิทธิ์ เค้าจะมีเสียงหวานเสียงเล็ก ๆ แล้วก็มีความเคอะเริ่ๆ ก็ต้องออกมาเป็นแนวลูกทุ่งอีสานจะ เหมาะกว่าลูกทุ่งแท้ๆ.....ตลาดก็ดูนะ ดูว่าตอนนี้แนวเพลงเป็นแบบไหน อย่างตอนนี้ ส่วนใหญ่ก็ต้องเป็นลูกทุ่งอีสาน มีท่อนหมอลำตรงกลาง แต่เราก็ไม่ค่อยเท่าไร เราเน้น Concept ให้ออกมาเหมาะกับตัวนักร้องเรามากกว่า” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

ขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญมาก เนื่องจากจะเป็นขั้นตอนที่กำหนดว่า ทางบริษัทจะสร้างนักร้องออกมาเป็นแบบใด มี Concept อย่างไร เนื่องจากทางบริษัทจะต้องนำ Concept เหล่านี้ไปเป็นแกนหลักในการสร้างตัวตนของนักร้อง รวมถึงแนวทางในการส่งเสริมการขายต่อไป

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าว

“Concept ของโจนัส (คุณโจนัส แอนเดอร์สัน นักร้องในสังกัด บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ปฯ) ที่ผมคิดไว้ตอนนั้น คือ เราคิดว่าเราไม่ขายเพลง แต่เราขายฝรั่งร้อง ฝรั่งร้องเพลงลูกทุ่งที่ดังที่เด่น ที่มีประโยคเด่น มีคำเด่น เอามาให้โจนัสร้อง ผมไม่สนเลยว่าใครจะร้องมาก่อน แต่เพลงนั้นจะต้องดี ต้องดัง ผมจะขายฝรั่งร้องเพลงลูกทุ่ง ซึ่งเราก็จะให้เค้าร้องหลายๆ แนว ทั้งอีสานเหนือใต้ แต่เราก็เลือกอีสาน เพราะว่าเพลงมันกว่า คนฟัง หรือคนซื้อก็เยอะกว่าคนภาคอื่น เช่น เพลงอีสานบ้านเฮา ซึ่งถือว่าเป็นเพลงที่หยุดยอดของลูกทุ่งอีสาน ผมก็เลยเอามาให้โจนัสร้อง ก็ใช้ได้ ชุดแรกก็ดังแบบนี้ไม่ถึง” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

2.2 ขั้นตอนที่ 2 สร้างงานเพลง

หลังจากที่คิด Concept ของตัวนักร้องแล้ว โปรดิวเซอร์ ก็จะทำหน้าที่หาเพลงให้เหมาะสมกับ Concept ของนักร้องที่กำหนดไว้ ซึ่งมีวิธีการหาเพลง 2 ทางคือ

- เพลงใหม่ ซึ่งโดยมาก จะมาจากการที่บริษัทจ้างให้แต่งเพลงใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นครูเพลง โปรดิวเซอร์ หรือนักแต่งเพลงสมัครเล่นแต่งเพลงส่งมาขายยังบริษัท บางครั้งเพลงใหม่อาจจะได้จาก ผลงานที่นักร้องได้สร้างไว้บ้างแล้ว ในกรณีนี้ที่นักร้องที่มากับนักจัดรายการ ซึ่งอาจจะมีผลงานเพลงมาด้วย โปรดิวเซอร์ ก็นำเอาผลงานนั้นมาแก้ไขปรับปรุง

- เพลงเก่า นำเอามาให้นักร้อง โดยอาจจะนำเพลงเก่ามาปรับปรุงแก้ไขใหม่ ซึ่งทางบริษัทจะต้องไปขอซื้อลิขสิทธิ์จากเจ้าของเพลง

แต่จากการเก็บข้อมูลนั้นพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วจะนำเพลงเก่าๆ มาปรับปรุงแก้ไขและให้นักกร้องร้องใหม่ อย่างที่เรียกกันว่า “ร้อยเนื้อทำนองเดียว” แต่แนวโน้มพบว่า โปรดิวเซอร์ จะใช้เพลงแต่งใหม่ๆ มากขึ้น

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดียมิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวถึงขั้นตอนการเลือกเพลงให้กับคุณโจนัส แอนเดอร์สัน นักร้องในสังกัดว่า “ผมก็นั่งดูโจนัส (คุณโจนัส แอนเดอร์สัน นักร้องในสังกัด บริษัทมีเดียมิวสิก กรุ๊ปฯ) ว่าโจนัสจะร้องเพลงอะไร ผมเอาโจนัสตั้งปั้ง แล้วผมก็หาเพลงมาชนโจนัส เพลงนี้เหมาะมั๊ย ไม่เหมาะออกไป ร้องแล้วไม่ดีเอาออกไป ก็นั่งคิดอยู่ตลอดว่าโจนัสจะร้องเพลงอะไร น่าจะไปทางไหน แต่ก็รู้สึกว่ คำร้องเพลงไทยได้เพราะขนาดนี้ ถ้าคำร้องเพลงลูกทุ่งอีสานจะยิ่งแปลกยิ่งเพราะ แล้วก็ยิ่งน่ามหัศจรรย์มากๆ ผมก็บอกโจนัส โจนัสเชื่อผมมั๊ย ว่าเอาฝรั่งร้องเพลงลูกทุ่งมันดูธรรมดา เพราะก็เห็นเยอะแยะ ก็ไม่แปลกอะไร อย่างฝรั่งทอมมี่ รำวง ก็ไม่ ดูไม่แปลก แต่ถ้าฝรั่งร้องเพลงลูกทุ่งอีสาน แบบเพลงเก่าที่ดังๆ แล้วก็ร้องอยากๆ แล้วดูไม่น่าเชื่อว่าฝรั่งจะร้องได้ คือเราต้องให้คนสะดุด คำเองก็ต้องทำให้ได้เพราะฉะนั้น เพลงที่ผมคัดเลือกให้โจนัสร้องต้องเป็นเพลงที่ดังที่สุด เพลงที่คนรู้จักมากที่สุด ก็จะเป็นเพลงเก่าที่ผมจะต้องไปซื้อ ลิขสิทธิ์มา” (พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

สำหรับค่าเพลงนั้น โดยทั่วไปแล้วไม่จะเป็นเพลงแต่งใหม่ หรือ เพลงเก่า ที่ซื้อลิขสิทธิ์มาให้นักร้อง จะมีที่ค่าจ้างแต่งเพลงใหม่ หรือค่าซื้อลิขสิทธิ์เพลง จะเริ่มตั้งแต่ 3,000 – 30,000 บาท ในเพลงใหม่ค่าจ้างจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นผู้แต่งมีชื่อเสียงมากน้อยแค่ไหน แต่ถ้าเป็นเพลงเก่าที่ต้องซื้อลิขสิทธิ์นั้น ค่าเพลงก็จะขึ้นอยู่กับที่ว่าเพลงนั้นเคยได้รับความนิยมมากน้อยแค่ไหน ถ้าเป็นเพลงที่เคยได้รับความนิยมมากมาก่อนราคาก็จะสูง

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ ของบริษัทชัวร์ ออกติโอ จำกัด กล่าวว่

“ก็แล้วแต่ ถ้าเป็นครูเพลง ก็ همینขึ้น همین สอง همینก็ว่ากันไป ต่อเพลงทั้งเนื้อ ทั้งทำนอง เพลงเก่า 3 همین ก็มี เพลงเก่าดังแล้วที่เอามาทำใหม่ ก็มาจะแพงกว่า 2 - 3 همینก็มี แต่ถ้าเป็นเด็กที่ส่งมาเราก็จะ start ที่ 3 พัน 4 พัน อย่าง 3 พันที่มาขัดเกลากันหน่อย อย่าง 4 พัน นี้ ก็ ok อย่าง ถ้าเค้าประสบความสำเร็จแล้วมีเพลงต่อไปก็อาจจะให้เค้า 5 พัน” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

และจากเก็บข้อมูลยังพบอีกว่า การสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้อง 1 อัลบั้ม จะมีประมาณ 10 เพลง แต่ในขั้นตอนนี้ โปรดิวเซอร์ จะต้องเตรียมเพลงให้กับนักร้องมากกว่า 10 เพลงขึ้นไป ซึ่งบางครั้งอาจจะต้องเตรียมเพลงถึง 20 หรือ 30 เพลง เพื่อที่จะได้มาคัดเลือกเอาเพลงที่ดีที่สุดให้ได้ประมาณ 10 เพลงอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่นักร้องได้อัดเสียงเสร็จแล้ว

คุณนก พรพนา นักร้องในสังกัด ของบริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าวว่า

“ตอนเริ่มทำ พ่อขวัญก็เอาเพลงมาให้หนักซุ่มทั้งหมด 30 เพลง เป็นเพลงซ้ำหมดเลย บางเพลงเราก็จำเนื้อไม่ได้แต่เราก็ต้องจำทำนองได้ว่าร้องแบบนี้ แล้วพ่อขวัญก็จะค่อยมาคัดเพลงอีกที” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

โดยที่หลักสำคัญในการเลือกเพลงให้นักร้องนั้น โปรดิวเซอร์ จะต้องเลือกเพลงให้เหมาะกับเสียงร้องของนักร้องมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น ถ้านักร้องเอื้อนเก่ง หรือมีเสียงขึ้นจะจุ่ม ก็จักเลือกเพลงที่ออกไปทางลูกทุ่งอีสาน หรือถ้านักร้องมีเสียงหวาน หุ่ม ก็อาจจะให้ออกเป็นเพลงลูกทุ่งแท้ๆ เป็นต้น

2.3 ขั้นที่ 3 ส่งเพลงให้นักร้องไปฝึกฝน หรือ ต่อเพลง

เมื่อ โปรดิวเซอร์ สามารถหาเพลงให้กับนักร้องได้แล้ว ก็จักนำเพลงไปให้นักร้องฝึกร้อง หรือ เรียกว่า “ต่อเพลง” โดย โปรดิวเซอร์ จะนำเพลงที่เลือกไว้อัดใส่เทปไปให้นักร้องฝึกตาม โดยจะมีคนร้องไกด์ไว้ให้แล้ว โดยมากผู้ที่แต่งเพลงนั้นๆ จะเป็นผู้ร้องไกด์ให้ แล้วให้นักร้องฝึกร้องไปตามเทปนั้น โดยใช้เวลาประมาณ 1 อาทิตย์ แล้วให้นักร้องนำกลับมาร้องให้ โปรดิวเซอร์ ฟัง ซึ่งในขั้นตอนยังพบอีกว่า ในขณะที่นักร้องกลับมาร้องให้ฟังนั้น โปรดิวเซอร์ อาจจะพบว่าเพลงที่เลือกให้ นั้นยังไม่เหมาะกับเสียงร้องของนักร้อง โปรดิวเซอร์ ก็จักอาจจะหาเพลงใหม่ให้นักร้องไปฝึกร้องอีก

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิวเซอร์ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวว่า

“อย่างสมมติพี่จะคัดเพลงมา 1 ชุด 10 เพลง พี่ก็เอาให้นักร้องไป 12 เพลงกลับไปต่อเพลง คือไปหัดร้อง จำเนื้อให้ได้ก่อน ประมาณ 1 อาทิตย์ แล้วค่อยกลับมา ร้องให้พี่ฟัง ว่ามันเข้าไม่เข้า ร้องแล้วมันกลมกลืนหรือเปล่า อย่างเพลงบางเพลงเราว่าดี แต่เลือกเอาไปให้นักร้องแล้วมันไม่เข้าก็มี คือ ร้องไม่น่าฟัง เราก็เปลี่ยนไปให้คนอื่นร้องแทน แล้วก็หาเพลงไม่ให้....เพราะว่าเวลาเค้าร้องเนี่ยะ คือมันจะมีส่วนของมัน แล้วก็เนื้อเพลงลักษณะแบบนี้เนี่ยะ เพลงบางเพลงคนอื่นร้องไม่เพราะนะ แต่พอเป็นมนต์สิทธิ์ (คุณมนต์สิทธิ์ คำสร้อย) ร้องเนี่ยะ เพราะมากเลย อย่าง

เพลงสั้นๆ ถ้าเอาไปให้ เอกพจน์ (คุณเอกพจน์ วงศ์นาถ) ก็คงไม่ได้ ทั้งนี้เสียง วิธีการร้อง ก็ต้องดูให้เหมาะกับเพลงด้วย ว่าเหมาะกับเพลงนี้หรือเปล่า” (จรัล ภัทระพันธุ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

เมื่อนักร้องสามารถต่อเพลงไปจนครบ ตามที่ โปรดิวเซอร์ ต้องการแล้ว ซึ่งอาจจะมีการคัดเพลงออกไป ซึ่งในขั้นตอนนี้อาจจะเหลือเพลงประมาณ 12 – 13 เพลง แล้ว โปรดิวเซอร์ ก็จะนำเพลงไปเรียบเรียงดนตรี ซึ่งเป็นขั้นตอนของการทำดนตรีให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยการเลือกเครื่องดนตรีที่จะมาเล่นประกอบในเพลง ช่วยเพิ่มสีสันของเพลงให้มีความน่าสนใจ และไพเราะมากยิ่งขึ้น โดยขั้นตอนนี้ โปรดิวเซอร์ จะเป็นคนกำหนดว่าต้องการดนตรีให้ออกมาเป็นแนวไหน โดยให้สอดคล้องกับ Concept ของนักร้องที่ได้วางไว้ อย่างเช่นถ้าออกไป ออกไปทางลูกทุ่งอีสาน โปรดิวเซอร์ ก็จะนำเครื่องดนตรี แคน มาเล่นใส่ไว้ในเพลงด้วย

2.4 ขั้นที่ 4 อัดเสียงครั้งที่ 1 สร้างเทปต้นแบบ หรือ เดโมเทป

เมื่อขั้นตอนการเรียบเรียงดนตรีเสร็จสิ้น และนักร้องสามารถต่อเพลงได้หมดแล้ว โปรดิวเซอร์ ก็จะนำนักร้องมาเข้าห้องอัดเสียงในครั้งแรก โดยจะอัดเพลงทั้งหมดที่ได้เลือกไว้ กับดนตรีที่ได้เรียบเรียงไว้แล้ว จะได้เทปต้นแบบออกมา ซึ่งเรียกว่าเดโมเทป (Demo Tape)

ในขั้นตอนนี้ ขณะที่ทำการอัดเสียงอยู่ โปรดิวเซอร์ ก็จะเป็นคนออกแบบ และกำกับ ว่านักร้องควรจะร้องแบบไหน ควรมีลูกเอื้อนลูกคอตรงไหนบ้าง ซึ่งอาจจะไม่เหมือนกับในเทปที่นักร้องได้ไปขึ้นตอนที่ฝึกต่อเพลง หรือในบางบริษัทอาจจะให้ครูเพลงเข้าไปช่วยออกแบบ และกำกับการร้องให้กับนักร้องว่าควรจะร้องเพลงออกมาแบบไหน

คุณนก พรพนา นักร้องในสังกัด บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าวว่า

“ตอนหนูเข้าห้องอัด ก็จะมีพ่อขวัญ แล้วก็ ครูเพลงที่แต่งเพลงให้หนูมาคุม ก็จะมาคอยบอกให้หนูว่าต้องร้องแบบไหน ต้องเอื้อนยังไง ลูกคอเอาแค่ไหน ลูกเอื้อนมีหรือเปล่า ลากเสียงไปแค่ไหน ดูหมด ตอนนั้นหนูร้องหลายเพลงเกือบ 30 เพลง มีครูเพลงหลายคนมาแต่งให้ รวมทั้งหมดก็มีประมาณ 9 คน เพราะครูคนไหนแต่งเพลงไหนก็ต้องมาคุมร้องเพลงนั้น ก็มี อาจารย์สลา คุณวุฒิ อาจารย์สุรพันธ์ มีหลายคนจำไม่ได้แล้ว ร้องไปก็คัดไปด้วย สุดท้ายมาเหลือ ร้องอัดจริงๆ 12 เพลง” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

ในขั้นตอนการอัดเสียงนี้ นักร้องแต่ละคนอาจจะใช้เวลาในการอัดเสียงไม่เท่ากัน ซึ่งจากการเก็บข้อมูล พบว่า นักร้องใหม่ๆ จะใช้เวลานานกว่านักร้องเก่าๆ ที่เคยออกผลงานมาแล้ว ซึ่งอาจจะใช้เวลาเป็นอาทิตย์ จนถึงเป็นเดือน

คุณเกษม คมสันต์ นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด เล่าให้ฟังถึงตอน
บันทึกเสียงว่า

“ก็นานพอสมควรครับ นานเหมือนกันครับ หลายเดือน คนอื่นอาจจะไม่นาน
อย่างร้องท่อน นี่คือ จุดหมายจบที่สุดท้าย แค่ประโยคเดียวร้องผมเป็นพันเที่ยว ร้องเท่าไรก็ได้
พีโต (คุณจรัล ภัทระพันธุ์ โปรดิิวเซอร์ ของคุณเกษม คมสันต์) ไม่เอาสักที จริงๆ ผมก็ผิดเองที่ไม่ตั้ง
ใจ....ตั้งแต่เริ่มต่อเพลงจนอัดเสียงเสร็จ ก็เกือบปีพอดี” (เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม
2544)

2.5 ชั้นที่ 5 ส่ง เดโมเทปให้เจ้าของบริษัทพิจารณาเพื่อคัดเลือกเพลง

หลังจากที่ได้เดโมเทป แล้ว โปรดิิวเซอร์ ก็จะนำส่งให้กับเจ้าของบริษัทเพื่อทำการ
คัดเลือกเพลงลงอัลบั้ม รวมถึง เพลงโปรโมท หรือ ที่เรียกว่า “เพลงหัว” โดยที่ โปรดิิวเซอร์ เองก็จะ
เลือกไว้ก่อนชั้นหนึ่งแล้ว ซึ่งโดยมากเจ้าของบริษัทและ โปรดิิวเซอร์ จะคัดเลือกร่วมกัน หรืออาจจะ
มีผู้อื่นที่เกี่ยวข้องมาช่วยคัดเลือก เช่น ผู้ที่จะต้องทำหน้าที่ในการวางแผนการส่งเสริมการขาย หรือ
กลุ่มนักจัดรายการ เป็นต้น พร้อมกันนั้น ก็จะร่วมหาแนวทางในการสร้างกลยุทธ์ในการ Promote
รวมถึงการสร้างตัวตนให้กับนักร้องในขั้นต่อไปด้วย

คุณจรัล ภัทระพันธุ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และ โปรดิิวเซอร์ ของบริษัทซัวร์
ออดิโอ จำกัด กล่าวว่า

“ก็ต้องมาคัดเพลงลงตลับละ สมมติ 1 ชุด 10 เพลง อย่างน้อยก็ต้องมีในมือ
ประมาณ 20 กว่าเพลง คัดหัวเพลง หรือเพลงที่ใช้เชียร์ อย่างน้อยต้องมีเพลงเชียร์ หนึ่งเพลง สอง
เพลง เราจะเชียร์หมดไม่ได้ เราก็เรียงหนึ่ง สอง สาม สี่ ก็ตั้งใจ ที่เหลือก็เป็นเพลงที่ดีเหมือนกัน แต่
ไม่ต้องตั้งใจ เพราะอาจจะมาเป็นเพลงดังด้วยก็ได้ นี่ก็คือการเลือกเพลงลงชุด ช่วงเลือกนี้ก็อาจมี
DJ ที่อยู่ในเครือข่ายของเรา อย่าง ใจ จังโก้ แล้วก็ มี วิดี บวรณพงษ์ มี ป้า (คุณสุเทพ ไทยวัฒนานนท์
ประธานกรรม บริษัทซัวร์ ออดิโอฯ) และ กิ๊ป (คุณวิวัฒน์ ไทยวัฒนานนท์ กรรมการผู้จัดการ
บริษัทซัวร์ ออดิโอฯ) มานั่งฟัง ว่าจะเอาเพลงไหนเข้ามาในชุด 10 เพลง” (จรัล ภัทระพันธุ์,
สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่าวิธีการเลือกเพลงหัว และ การคัดเพลงลงอัลบั้มนั้นไม่มี
สูตรตายตัวว่าเลือกอย่างไร บางคนอาจจะดูจากเนื้อหาของเพลง ดนตรี หรือทำนอง แต่โดยรวม
ก็คือ เลือกจากเพลงที่บุคคลที่ร่วมกันคัดเลือกเพลงนั้นฟังแล้ว ลงความเห็นว่าเป็นเพลงนั้นๆ มีความ
ไพเราะ โดยทั่วไปผู้ที่มีความอำนาจในการคัดเลือกก็จะเป็น โปรดิิวเซอร์ และเจ้าของบริษัท

คุณสมชาย มีสมบุญ ผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าวว่า
 “ที่ฟังเนื้อหาของเพลง คำมันกินใจมันซึ่งมัย แล้วก็ดูว่านักร้อง ร้องดีแค่ไหน เพลงๆ นี้ เพลงที่จะดังดนตรีต้องดี เนื้อร้องก็ต้องดี ทำนองก็ต้องดี นักร้องก็ต้องร้องดี มันต้องดีหมด ดีๆ ทุกอย่าง ฟังปั๊บ บางเพลงเราไม่ต้องฟังจบ อินโทรขึ้นมาตะหูแล้ว แค่ Intro ขึ้นมาเม็ดแรกที่น่าประทับใจแล้ว.....แต่จริงๆ ไม่มีสูตรตายตัว ถ้ามีก็คงดังกั้นหมดแล้ว รวยกันหมดแล้ว บอกไม่ถูก ก็ฟัง ปั๊บแล้วชอบ ก็รวมหมดทั้งคำขึ้นต้น คำลงท้าย แล้วก็ตรงกลาง เพราะบางทีเพลงที่ดัง ดังที่ท่อนหัว บางทีดังที่ท่อนแยก บางครั้งดังตอนจบก็มี ถ้าสูตรตายก็คงจะยังไม่มี ถึงแม้ว่าทุกอย่างดีหมดแล้วนะ แต่จะดังไม่ดัง ก็ขึ้นอยู่กับ การ Promote ด้วย รวมถึงคนฟังด้วย ต่อให้เพลงดีแค่ไหนก็ตาม ถ้าไม่มีทุนในการ Promote ของดีๆ ก็ไม่มีใครรู้หรอก แต่ก็อีกเหมือนกัน ของไม่ดี Promote ให้ตายก็ไม่ดัง คนก็ไม่รับมันก็ต้องของดีด้วย องค์กรประกอบมันจะมีหลายอย่างเยอะมาก” (สมชาย มีสมบุญ, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544)

2.6 ขั้นที่ 6 อัดเสียงครั้งที่ 2 สร้างเทปต้นฉบับ หรือ มาสเตอร์เทป

เมื่อได้เพลงครบทั้งหมด 10 เพลง แล้ว โปรดิวเซอร์ ก็จะนำนักร้องมาเข้าห้องอัดเสียงเป็นครั้งที่ 2 เพื่อจะสร้างเทปต้นฉบับ หรือ เรียกว่า Master Tape เพื่อจะนำไปอัดลูกเทปเพื่อวางจำหน่าย แต่ในบางบริษัทพบว่านำเทปที่เป็นเดโมเทป ไปเป็น Master Tape เลย นักร้องก็อาจจะไม่ต้องเข้าห้องอัดเสียงอีกครั้ง แต่อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วพบว่า นักร้องก็จะเข้าห้องอัดอีกครั้ง ซึ่งอาจจะร้องแก้ไขเฉพาะบางเพลง ที่เจ้าของบริษัทหรือ ผู้ที่ทำการคัดเลือกเพลงเห็นว่าน่าจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงในบางเพลง การอัดเสียงครั้งนี้จะใช้เวลาไม่นานอาจจะใช้แค่ 1 – 2 วันมากที่สุดก็ไม่เกินอาทิตย์

เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนทำ มาสเตอร์เทป แล้ว ก็จะต้องว่านักร้องได้มีผลงานเพลงเป็นของตนเองแล้ว โดยอาจจะใช้เวลาในการสร้างงานเพลงในทุกขั้นตอนมากขึ้น โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่าระยะเวลาของกระบวนการสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้องจะเริ่มตั้งแต่ 3 – 4 เดือนขึ้นไปจนถึง 1 ปี หรือ 2 ปี

3. การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

อีกหนึ่งขั้นตอนของกระบวนการสร้างนักร้องเพลงลูกทุ่ง หลังจากที่เราสร้างผลงานให้กับนักร้องเรียบร้อยแล้ว ทางบริษัทก็จะสร้างตัวตนให้กับนักร้อง โดยจะนำ Concept ที่คิดให้กับนักร้องในขั้นตอนการสร้างผลงานเพลง มาสร้างให้เป็นตัวตนของนักร้อง ซึ่งหมายถึงการสร้างบุคลิกใหม่ พร้อมทั้งบุคลิกและความสามารถให้กับนักร้องนั่นเอง

ในบางบริษัทที่ใหญ่ๆ อาจจะมีเจ้าหน้าที่ที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่า หลายๆ บริษัทผู้ที่เป็น โปรดิวเซอร์ จะเป็นผู้ดูแลกระบวนการในส่วนนี้ทั้งหมด ว่าต้องการสร้างให้ตัวตนนักร้องออกมาเป็นอย่างไร โดยประกอบด้วย

3.1 การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ของตัวตนให้กับนักร้อง

3.2 การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept

3.1 การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ของตัวตนให้กับนักร้อง

การคิด Concept ของตัวตนใหม่ให้กับนักร้อง โดยทั่วไป แล้ว โปรดิวเซอร์ จะเป็นผู้คิด โดยคิดสร้างให้ต่อเนื่องจาก Concept ในขั้นตอนการสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้อง แต่ในขั้นตอนนี้ Connect จะถูกถ่ายทอดออกมาที่ตัวตนของนักร้อง ไม่ว่าจะป็นต้องแต่งตัว ทำผม แต่งหน้าอย่างไร หรือบุคลิกลักษณะของนักร้องควรจะเป็นอย่างไร

3.2 การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept

เมื่อ Concept ตัวตนใหม่ของนักร้องได้ถูกวางไว้แล้ว ก็ให้นำ Concept ที่ได้นี้มาสร้างภาพจริงให้เกิดขึ้นกับตัวของนักร้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

3.2.1 การสร้างบุคลิกใหม่ให้กับนักร้อง

3.1.2 การสร้างบุคลิกลักษณะและความสามารถให้กับนักร้อง

3.2.1 การสร้างบุคลิกใหม่ให้กับนักร้อง

ประเด็นแรกในการสร้างบุคลิกใหม่ให้กับนักร้อง จะปรากฏออกมาเป็นสิ่งที่มองเห็นบนตัวนักร้อง โดยที่ โปรดิวเซอร์ จะเป็นผู้ที่สร้างให้ทั้งหมด และจะต้องเป็นไปตาม Concept ที่วางไว้ โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่า องค์ประกอบของบุคลิกใหม่ที่บริษัทจะสร้างให้กับนักร้อง ประกอบด้วย

- ก. การสร้างหรือปรับแต่ง เรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตาของนักร้อง
- ข. การสร้างหรือปรับแต่งชื่อของนักร้อง และชื่ออัลบั้ม
- ค. การถ่ายปกเทปให้กับนักร้อง

ในสองประเด็นแรก บริษัทจะทำการสร้างหรือปรับแต่งไปพร้อมๆ กัน ไม่ได้ลำดับก่อนหลัง แต่ในการถ่ายปกเทปให้นักร้องจะเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพราะจะต้องให้สองประเด็นแรกเสร็จก่อนจึงสามารถที่จะถ่ายปกเทปได้ โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังนี้

ก. การสร้างหรือปรับแต่ง เรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตาของนักร้อง

ในเรื่องของเสื้อผ้า หรือเครื่องแต่งกาย ของนักร้องลูกทุ่ง เป็นเรื่องที่แต่ละบริษัทค่อนข้างจะเน้นมากที่สุด โดยที่เสื้อผ้าของนักร้องจะต้องดูดีไว้ก่อน โดยทั่วไปแล้วเสื้อผ้าของนักร้องลูกทุ่ง จะแบ่งออกเป็น 2 แนว หลักๆ คือ หนึ่งเป็นลักษณะแบบไทยๆ มีการนำเอาชุดไทย หรือ ชุดพื้นเมืองมาประยุกต์ ส่วนแนวที่สองจะเป็นสากล มีความทันสมัยตามแฟชั่นทั่วไป ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับ Concept ที่วางเอาไว้

คุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่า

“เรื่องเสื้อผ้าพี่ก็มีส่วนดูแลด้วย พี่จะวาง Concept ไว้ แล้วให้น้องๆ ไปทำต่อ ซึ่งเราก็จะต้องเอาให้เข้ากับ Concept ที่คิดกันเอาไว้..... อย่างโจนัส นี้ Concept เป็นฝรั่งมาร้องเพลงลูกทุ่ง พี่ก็จะวางไปเลยว่าต้องเป็นชุดไทย แต่เราจะเอาใจกระเบนมานุ่งก็คงไม่เหมาะ ก็ต้องเป็นประยุกต์ เอาเสื้อสูท เสื้อพระราชประแตน กับกางเกง แล้วเอา ไทยๆ หรือ เนื้อผ้าไทยแบบผ้าไหมมาใช้ ส่วนมากนักร้องชายก็จะออกมาเป็นแบบนี้กันหมด อย่าง คริสตี้ (คุณคริสตี้ กีบสัน นักร้องในสังกัด บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด) ก็ concept แบบเดียวกับ โจนัส แต่เค้าเป็นผู้หญิง ก็ห่มสไบ ไปเลย ถ้าไม่เป็นแบบนี้ก็ออกไปในทางแบบแฟชั่นไปเลยแต่ต้องดูให้เหมาะกับเพลงของเค้าด้วย”(พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

ในเรื่องการแต่งหน้าและทรงผมก็ออกแบบมาให้เข้าเสื้อผ้า โดยออกมาแล้วจะต้องให้ดูสวยหล่อให้มากที่สุด ในเรื่องของการปรับแต่งหน้าตาก็เป็นเรื่องที่บริษัทก็จะดูแลเช่นกัน แต่โดยทั่วไปบริษัทจะดูแลเรื่องเฉพาะการแต่งหน้ามากกว่า แต่จากการเก็บข้อมูลก็พบว่าในบางบริษัทก็จะให้นักร้องไปทำศัลยกรรมเพื่อปรับแต่งรูปร่างหน้าตาให้ดีขึ้น เช่น การเสริมจมูก หรือ การทำตาสองชั้น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามต้องขึ้นอยู่กับความสมัครใจของตัวนักร้องด้วย

คุณเกษม คมสันต์ นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด เล่าถึงการทำ
ศัลยกรรมเสริมจมูกว่า

“ผมเพิ่งทำจมูกมาใหม่ ตอนก่อนจะออกซูดแรก ทาง บริษัทให้แก้ใหม่ มันไม่ดี ทำ
มาแล้วไม่ดี ก็แก้ใหม่อีก ทางฝ่าย custom พาไป ทำครั้งที่ 3 ก็ โอเค แล้ว แต่ตอนที่ไปออก
คอนเสิร์ตชุดที่ 2 แฟนเพลงเยอะมาก แล้วก็มีแฟนเพลงบ้าๆ คนหนึ่งมาข้างหลังผม แล้วเอาท่อน
แขนมาถือคจากข้างหลัง โดนจมูกเบียดไปเลย บวมมากด้วย ก็เลยไปแก้เป็นครั้งที่ 4 ทั้งหมดก็
เกือบแสนแล้ว” (เกษม คมสันต์, 20 มีนาคม 2544)

รูปภาพที่ 5.3 รูปภาพของเกษม คมสันต์ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ แสดงเสื้อผ้า การแต่งหน้า
และทรงผมตาม รูปลักษณ์ใหม่ ของคุณเกษม คมสันต์ ที่บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด
สร้างให้

บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด เองก็เช่นเดียวกัน บางกรณีก็ต้องส่งให้นักร้องไปทำสัลดกรรมเพื่อต้องการให้นักร้องของบริษัทมีรูปร่าง หน้าตาที่ดีขึ้น โดยคุณคุณพนม วิไล ผู้จัดการฝ่ายผลิต สายงานเพลงลูกทุ่ง และ โปรดิวเซอร์ บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด กล่าวว่

“คือ บางครั้งเราได้นักร้องเสียงดีมาก ๆ แต่หน้าตาเค้าไม่ค่อยเท่าไร ก็ส่งให้เค้าไปทำสัลดกรรม เพราะเราก็อยากให้นักร้องดูดี ออกมาสวยหล่อด้วย มันก็น่าดูกว่า แต่เดี๋ยวมัต้องส่งหออก เรียกว่าก็ทำมากันเกือบหมดทุกคนแล้ว เพราะทุกคนคงรู้ว่าเสียงดีอย่างเดียวไม่พอแล้ว...แต่เราก็จะเอาเสียงเป็นหลักก่อน เพราะเสียงแก้ไม่ได้ แต่หน้าตาเดี๋ยวนี้อแก้ได้”(พนม วิไล, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544)

ข. การสร้างและปรับแต่งชื่อของนักร้อง และชื่ออัลบั้ม

การสร้างหรือการปรับแต่งชื่อนักร้องนั้นพบว่า นักร้องเกือบทุกคน จะต้องผ่านการสร้างหรือปรับแต่งชื่อให้ใหม่โดยบริษัทซึ่ง โปรดิวเซอร์ ก็จะเป็นผู้ที่คิดชื่อให้ หรือในบางครั้งก็อาจจะเป็นเจ้าของบริษัทเอง กับ โปรดิวเซอร์ ร่วมกันคิด ซึ่งการสร้าง หรือการปรับแต่งชื่อใหม่ของนักร้องนั้น อาจจะใช้ชื่อเก่าของนักร้องมาปรับแต่ง หรือ สร้างชื่อให้ใหม่เลย โดยเน้นหลักที่ว่า แฟนเพลง หรือ ผู้ฟังจะต้องจดจำได้ง่าย ส่วนที่คำที่จะมาใช้เป็นชื่อนี้ก็อาจจะมาจากสิ่งทีเกี่ยวกับตัวนักร้อง แต่สำหรับนักร้องที่ชื่อที่บริษัทเห็นว่าดี หรือเหมาะสมอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยน อย่างเช่น ชื่อของนักร้องเพลงลูกทุ่ง คุณโจนนี่ส แอนเดอร์สัน นั้นเป็นชื่อเดิมของคุณโจนนี่ส อยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปแล้วนักร้องเพลงลูกทุ่งเกือบทุกคนจะได้รับชื่อใหม่โดยที่ทางบริษัทตั้งให้

คุณนก พรพนา นักร้องในสังกัด บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าวถึง เรื่องที่มาของชื่อ นก พรพนา ว่า

“ไม่คะ จริงๆ แล้วชื่อ นก พรพนา นี้ใช้ในการร้องเพลง แต่ชื่อ จริง ชื่อ อมรรรัตน์ วงศ์ษา ค่ะ...ก็คุณลุง (คุณชาย ศรีบัวเลิศ) กับ พ่อขวัญ (คุณขวัญชัย ไพรพนา) คือ มาจากแฟนพ่อขวัญ เค้าชื่ออพร พ่อขวัญนามสกุล ไพรพนา ก็เลยเอาพร มาใส่ พนา เลยมาเป็น นก พรพนา” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

คุณเกษม คมสันต์ นักร้องในสังกัด นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด กล่าวถึงที่มาของชื่อที่ใช้ในการร้องเพลงของตนเองว่า

“พีโต (คุณจรัล ภัทระพันธุ์) ตั้งให้ คือ ชื่อของผมเนี่ยะ เกือบ 2 ปีแล้วยังตั้งไม่ได้เลย คือ พีโตเค้าก็หาไปเรื่อง ว่า เอ... ชื่อยังงี้ให้เค้ากับบุคลิกเราดี ก็มีอยู่วันหนึ่ง พีโตเดินสายกับพีมนต์สิทธิ์ รถมาติดอยู่หน้าโรงพยาบาล เกษมราษฎร์ พอดีระหว่างทางพีโตก็คิดมาตลอดว่าจะตั้งชื่อให้ใ้อัสมันี่กว่าอะไรดี พีโตเจออะไรก็เอามาใส่ กับนามสกุล คมสันต์ หมด ตอนนั้นนามสกุลได้แล้ว

ว่า คมสันต์ เพราะจุมูกของผมมันโด่งเป็นสัน อย่างเจอบั้ม เอสโซ่ ก็เอสโซ่ คมสันต์ เจอะอะไรก็พูดไปเรื่อย ๆ พอมาเจอ รพ. เกษมราษฎร์ ก็เลยได้ เกษมราษฎร์ คมสันต์ แต่ว่ามันยาวไป ก็เลยตัดเหลือ เกษม คมสันต์ ก็เสนอกกรรมการ ทุกคนก็โอเค ดูสมตัวไม่ over จนเกินไป...นักร้องทุกคนก็เปลี่ยนเกือบหมด เพราะว่ามันร้องควรมีชื่อเก๋ ๆ เท่ ๆ หน่อย อย่าง ผมชื่อจริง ๆ สมนึก ศรีทร คงไม่เหมาะ” (เกษม คมสันต์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544)

ในส่วนของชื่ออัลบั้มเอง โปรดิเวเซอร์ ก็จะเป็นผู้คิดให้เช่นกัน ซึ่งจะต้องให้สอดคล้อง Concept หรือ งานเพลงในอัลบั้ม จากการเก็บข้อมูลพบว่า โดยทั่วไปแล้ว โปรดิเวเซอร์ มักจะนำชื่อเพลงหัว หรือ เพลงโปรโมท มาตั้งเป็นชื่ออัลบั้มของนักร้อง

คุณจรัล ภัทรพันธ์ โปรดิเวเซอร์ และ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ของบริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด

“ชื่ออัลบั้ม โดยมากที่จะเอาชื่อของเพลงโปรโมทนั่นแหละมาตั้งเป็นชื่อ คนฟังจะได้จำได้ อย่าง มนต์สิทธิ์ (คุณมนต์สิทธิ์ คำสร้อย) มีเพลงหัว ขายควายช่วยแม่ พี่ก็เอาเพลงนี้มาเป็นชื่ออัลบั้มเลย เกษม (คุณเกษม คมสันต์) ก็มีเพลงจดหมายฉบับสุดท้าย พี่ก็เอาชื่อนี้แหละ หรือ อย่างน้ำฝน (คุณฝน ธนสุนทร) อัลบั้ม ฮักอ้ายใจโปง ก็มาจากชื่อเพลงโปรโมทเหมือนกัน” (จรัล ภัทรพันธ์, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544)

ค. การถ่ายปกเทปให้กับนักร้อง

เมื่อบริษัทสร้างรูปลักษณ์ให้กับนักร้องเสร็จเรียบร้อยแล้ว บริษัทก็จะนำนักร้องไปถ่ายปกเทป หรือ ปกอัลบั้ม โดยนักร้องจะต้องแต่งตัว ทำผม แต่งหน้าให้เหมือนกันที่ทางบริษัทได้วางไว้

3.2.2 การสร้างบุคลิกลักษณะและความสามารถให้กับนักร้อง

เมื่อขั้นตอนการถ่ายปกเสร็จสมบูรณ์จนพิมพ์เป็นปกเทปจริงๆ แล้ว นักร้องก็จะมีผลงานของตัวเองอย่างสมบูรณ์ ซึ่งทางบริษัทก็จะวางแผนกำหนดกลยุทธ์ในด้านการส่งเสริมการขายต่อไป เริ่มตั้งแต่กำหนดวันแรกของการจำหน่ายผลงาน ก็การสร้างสื่อต่างๆ เพื่อเป็นการโฆษณา นักร้องและงานเพลงของนักร้อง เป็นต้น โดยทั่วไปกิจกรรมในการโฆษณานักร้อง และก็จะประกอบด้วย Music Video การแสดงคอนเสิร์ต การพบสื่อมวลชน กิจกรรมพิเศษอื่นเป็นต้น

ในระหว่างการดำเนินการตามกลยุทธ์ต่างๆ ที่วางแผนไว้นี้เอง บริษัทก็นำนักร้องไปเข้าสู่อุปกรณ์พัฒนา นักร้องเพื่อให้พร้อมกับการส่งเสริมการขายอัลบั้มตามวิธีการต่างๆ แต่ละบริษัทซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่ามีประเด็นต่างๆ ในการสร้างให้นักร้องมีความพร้อมสำหรับการส่ง

เสริมการจำหน่ายอัลบั้มจะเน้นในเรื่องของบุคลิกลักษณะและความสามารถของนักร้อง ประกอบด้วย

- ก. การร้องเพลง
- ข. การเต้นรำ
- ค. การแสดงสดบนเวทีคอนเสิร์ต
- ง. การพูดคุยของนักร้อง
- จ. ความสามารถอื่นๆ

ก. การร้องเพลง

แม้ว่าการบันทึกเสียงของนักร้องได้เสร็จสิ้นไปแล้ว แต่บริษัทก็ยังให้นักร้องฝึกฝนและพัฒนาเรื่องการร้องเพลงต่อ เนื่องจากหลังจากนี้ไป นักร้องเพลงลูกทุ่งจะต้องมีการแสดงสดเพื่อการส่งเสริมการจำหน่าย อัลบั้มตัวเอง รวมถึงการออกแสดงคอนเสิร์ตตามจังหวัดต่างๆ โดยจะมี โปรดิวเซอร์ เป็นผู้ดูแลให้ ในบางกรณีอาจจะส่งไปเรียนร้องเพลงตามโรงเรียนต่างๆ โดยจะเน้นการฝึกฝนร้องเพลงในอัลบั้มของตนเอง

ข. การเต้นรำ

นักร้องที่ถูกบริษัทสร้างให้ออกมาเป็นนักร้องลูกทุ่งที่ออกไปเป็นแนวเต้นรำ หรือแนวเพลงที่สนุกสนาน บริษัทก็จะนำนักร้องเหล่านั้นไปเรียนเต้นรำเพิ่มเติม โดยจะมีผู้ฝึกสอนเต้นให้นักร้องโดยเฉพาะ ซึ่งครูสอนเต้นก็จะทำหน้าที่ในการสอนเต้นให้กับนักร้อง รวมทั้งคิดท่าเต้นให้สำหรับเพลงของนักร้อง รวมทั้งจัดหาและฝึกสอนทางเครื่อง ให้กับนักร้องและทางบริษัทโดย แต่นักร้องที่ออกเป็นแนวหวาน ทางบริษัทก็ไม่จำเป็นที่จะส่งไปเรียนเต้น

คุณกัญฐา เอกตระกูล เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตของบริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าว

“ถ้าออกมาเป็นแนวเต้น ก็ส่งไปเรียนเต้น แต่ถ้าเป็นแนวหวานก็ไม่ต้อง จะให้ฝึก ร้องเพลงมากกว่า..... อย่าง นก (คุณนก พรพนา นักร้องในสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอฯ) ชุดแรกเป็นแนวหวาน เพลงช้าหมดเลย ก็ไม่มีเรียนเต้น ชุดสองถึงจะมีเรียน เพราะมีเพลงเร็วด้วย ”(กัญฐา เอกตระกูล, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544)

ค. การแสดงสดบนเวทีคอนเสิร์ต

แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งนักร้องแนวหวานและแนวเต้นรำ ก็จำเป็นต้องมาเรียนรู้ในเรื่องของการแสดงสดบนเวทีคอนเสิร์ต ซึ่งจะรวมหมดตั้งแต่เรื่องการ ยืน การเดินบนเวที การพูดคุยกับแฟนเพลง เป็นต้น ซึ่งจากการเก็บข้อมูลนั้นพบว่า การพัฒนาความสามารถด้านนี้ของนักร้อง จะ

ให้ โปรดิวเซอร์ เป็นผู้ดูแล ในบางครั้ง ผู้ฝึกสอนการเต้นรำ ก็จะช่วยดูแลด้วย และยังพบอีกว่า การพัฒนาในจุดนี้ ไม่ได้ใช้วิธีการให้นักร้องมานั่งเรียน แต่จะวิธีการแนะนำมากกว่า

ง. การพูดคุยของนักร้อง

บุคลิกลักษณะอีกอย่างหนึ่งของนักร้องที่บริษัทสร้างให้กับนักร้องก็คือ การพูดคุย ทั้งในการแสดงสด และการพูดคุยกับสื่อมวลชน ซึ่งโดยทั่วไปพบว่า โปรดิวเซอร์ ใช้ลักษณะการแนะนำให้กับนักร้อง โดยจะเน้นให้นักร้องพูดคุยแบบเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด แต่ในบางครั้งก็จะตั้งไทดี้ให้กับนักร้องว่าจะต้องพูดอย่างไร โดยเฉพาะในการแสดงสดบนเวทีคอนเสิร์ต ในบางบริษัทที่มีผู้จัดการส่วนตัวให้กับนักร้อง ก็จะเป็นผู้แนะนำให้

คุณนก พรพนา นักร้องในสังกัด บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด กล่าวว่า

“พอขวัญก็เป็นเหมือนผู้จัดการของหนูไปเลย ดูทุกเรื่อง.....การพูดคุย เรื่องการตอบคำถามอะไรนี้ ก็แนะนำบ้าง แต่ไม่ได้บอกให้พูดแบบนั้นแบบนี้ไม่มีเลย เพราะพอขวัญเค้าอยากให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด เป็นตัวของตัวเอง ตอบไปเถอะ แต่เวลาขึ้นเวทีก็จะมีแนะนำบ้างว่า ควรจะพูดอะไร แต่ก็ให้พูดเอง” (นก พรพนา, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544)

จ. ความสามารถอื่นๆ

นอกจากประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมด ทางบริษัทยังอาจจะเพิ่มเติมความสามารถพิเศษอื่นๆ ให้กับนักร้องอีกอย่างเช่น ในเรื่องการแสดง หรือ การเล่น Music Video เป็นต้น โดยจะมี โปรดิวเซอร์ และผู้กำกับ Music Video เป็นผู้แนะนำให้

จากการเก็บข้อมูลยังพบว่า ในประเด็นการพัฒนาหรือการสร้างบุคลิกและสามารถต่างๆ ให้กับนักร้องนั้น จะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กับที่นักร้องได้เข้าสู่กระบวนการส่งเสริมการจำหน่ายแล้ว

ตอนที่ 3 กระบวนการผลิตนักร้องเพลงเพื่อชีวิตของอุตสาหกรรมเพลงไทย

กระบวนการผลิตนักร้องเพลงเพื่อชีวิตของอุตสาหกรรมเพลงไทยนั้น จากการเก็บข้อมูลจากทั้ง 3 บริษัทคือ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด บริษัทหลงไลฟ์ มิวสิก จำกัด และ บริษัทพีทีวัน มิลเลนเนียม จำกัด พบว่า ประกอบด้วย 2 กระบวนการหลัก คือ กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต และกระบวนการสร้างบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกนั้นให้เป็นนักร้องเพลงเพื่อชีวิต โดยการดำเนินการของกระบวนการดังกล่าวของแต่ละบริษัทย่อมจะมีข้อแตกต่างกัน เนื่องมาจากนโยบาย

ในการดำเนินธุรกิจของแต่ละบริษัทไม่เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตามสามารถแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของกระบวนการดังกล่าวได้ดังนี้

กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

จากเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของการคัดเลือกของนักร้องเพลงเพื่อชีวิตของทั้ง 3 บริษัทพบว่ากระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิตของแต่ละบริษัทนั้นจะประกอบไปด้วยขั้นตอนและปัจจัยที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละขั้นตอนและปัจจัยนั้น ต่างมีผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต ตามแต่การดำเนินงาน ศักยภาพ และขนาดของบริษัทด้วย รวมถึงหลักในการทำงานของบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องเหล่านั้น อย่างไรก็ตามปัจจัยต่างๆ จะมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิตมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ การดำเนินงานและนโยบายของบริษัทแต่อย่างไรก็ตามภาพรวมของกระบวนการคัดเลือกของบริษัทเพลงเพื่อชีวิตประกอบด้วย

1. ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต
2. เกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต
3. ปัจจัยที่ผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

1. ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต ของแต่ละบริษัทอาจจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไปตามนโยบายของแต่ละบริษัทแต่โดยภาพรวมแล้วสามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการคัดเลือกนั้นจะเริ่ม จากที่ ทางบริษัทได้พบเจอบุคคลที่บริษัทสนใจ เห็นว่ามีแนวโน้มที่จะนำมาสร้างเป็นนักร้องเพลงเพื่อชีวิตได้ ก็จะเรียกบุคคลที่สนใจเข้ามาสู่การพิจารณาคัดเลือกตามขั้นตอนต่างๆ โดยพิจารณาเลือกจากเกณฑ์ต่างๆ ตามที่บริษัทได้กำหนดไว้ และการคัดเลือกจะสิ้นสุดเมื่อนักร้องได้เซ็นสัญญาเข้ามาอยู่ในสังกัดของบริษัท ซึ่งในรายละเอียดของขั้นตอนคัดเลือกจะได้กล่าว ดังนี้

- 1.1 ขั้นการเสาะหานักร้องเพลงเพื่อชีวิต
- 1.2 ขั้นการพิจารณานักร้องเบื้องต้นจากผลงานของนักร้อง
- 1.3 ขั้นการสัมภาษณ์ และทดสอบ
- 1.4 ขั้นการรับนักร้องเข้าสังกัด

โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่า ในแต่ละขั้นตอนของการคัดเลือกนั้นก็จะมีผู้รับผิดชอบแตกต่างกันไป แต่ไม่ได้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เฉพาะในการคัดเลือกนักร้อง ผู้ที่ทำหน้าที่คัดเลือกอาจจะเป็น เจ้าของบริษัทจัดการแต่เพียงผู้เดียว หรือ อาจจะมีบุคคลที่ทำหน้าที่อื่นในบริษัทมาร่วมพิจารณาคัดเลือกด้วย ซึ่งมักจะได้แก่ โปรดิวเซอร์ หรือ ผู้ที่ควบคุมการสร้างสรรคผลงาน

เพลง แต่สุดท้ายเมื่อถึงขั้นของการเซ็นสัญญา เจ้าของบริษัทมักจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจเองว่าจะรับนักร้องไว้ในสังกัดหรือไม่

1.1 ขั้นตอนการเสาะหานักร้องเพลงเพื่อชีวิต

ขั้นตอนแรกของกระบวนการคัดเลือกนักร้องเพื่อชีวิต ทางบริษัทก็จะเสาะหาบุคคลที่จะเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต จากแหล่งของนักร้องเพื่อชีวิต ตามแหล่งต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น โดยที่แต่ละแหล่งก็จะใช้วิธีการแตกต่างกัน

จากการเก็บข้อมูลพบว่า มีอยู่ 2 วิธีการที่บริษัทสามารถจะพบตัวนักร้องได้ คือ

- 1.1.1 บริษัทออกคั้นหานักร้องเอง
- 1.1.2 นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

1.1.1 บริษัทออกคั้นหานักร้องเอง

จากการเก็บข้อมูลพบว่า บริษัทที่ออกไปเสาะหานักร้องเอง หรือบางครั้งอาจจะพบเจอตัวนักร้องโดยบังเอิญ ได้ตามแหล่งดังต่อไปนี้

- ก. ร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ Pub เพื่อชีวิต
- ข. เวทีประกวด
- ค. แหล่งอื่นๆ

ก. ร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ Pub เพื่อชีวิต

ร้านอาหาร เป็นแหล่งที่มาที่ใหญ่ที่สุดของนักร้อง หรือ ศิลปินเพื่อชีวิต ที่บริษัทสามารถไปพบเจอได้ด้วยตัวเอง โดยส่วนใหญ่ลักษณะของร้านอาหารที่จะปรากฏนักร้องเหล่านี้จะเป็นร้านอาหารที่มีนักดนตรีเล่นอยู่ในร้าน และนักร้องและนักดนตรีเหล่านั้นมักจะร้องหรือเล่นเพลงเพื่อชีวิต โดยทั่วไปมักจะเรียกร้านอาหารเหล่านี้ ว่าร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ Pub เพื่อชีวิต

คุณนพพร เพ็ชรวัน Creative Group Head ของบริษัททรกไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่

“เดี๋ยวนี้ เกือบ 90 เปอร์เซ็นต์ ของนักร้องเพื่อชีวิตจะมาจากร้านอาหาร หรือ ไม่ก็ตาม Pub ที่เป็นแนวเพื่อชีวิตทั้งนั้น อย่าง เคียส (คุณพันตา สุรศิลป์พิศุทธิ์) หรือ พัทธ์ชัย (คุณพัทธ์ชัย เสริมราษฎร์) รวมถึง บัลดอยด้วย หรือไม่ก็ต้องเคยผ่านการเล่นดนตรีในร้านอาหารมาก่อนแน่นอน” (นพพร เพ็ชรวัน, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2544)

ข. เวทีประกวด

เวทีประกวด เป็นอีกแหล่งที่มาของนักร้องเพลงเพื่อชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการประกวดเล่นดนตรี หรือประกวดร้องเพลง ก็สามารถเป็นแหล่งที่มาของนักร้องเพื่อชีวิตได้ โดยทั่วไปแล้วเวทีประกวดที่สามารถพบนักร้องเพลงเพื่อชีวิตได้นั้นผู้ที่จัดประกวดมักจะประกาศเลยว่าเป็นการประกวดร้องเพลงเพื่อชีวิต หรือ วงดนตรีเพื่อชีวิต ซึ่งงานประกวดในลักษณะนี้ จะมีทั้งที่ทางบริษัทจัดขึ้นเอง เพื่อเป็นการส่งเสริมการจำหน่ายนักร้องในบริษัทและเพื่อเป็นการหานักร้องใหม่ของบริษัทไปในตัว นอกจากนั้นยังรวมถึงงานประกวดที่ทางบริษัทไม่ได้จัดเอง แต่เป็นองค์กร หรือ หน่วยงาน หรือ สถาบันการศึกษา อื่นๆ จัดขึ้น บริษัทก็สามารถจะพบนักร้องเพลงเพื่อชีวิตจากงานประกวดเหล่านี้ได้

คุณปัญญา อามาตย์ หรือ ผู้ใหญ่อาร์ม ศิลปินในสังกัด บริษัทลองไลน์ มิวสิค จำกัด เจ้าของอัลบั้มชุด ผู้ใหญ่ อาร์ม เป็นนักร้องเพลงเพื่อชีวิตอีกผู้หนึ่งซึ่งเคยผ่านเวทีประกวดมาเช่นกัน ก่อน เข้ามาเป็นนักร้องในอุตสาหกรรมเพลงไทย กล่าวว่า

“ตอนนั้นผมไปประกวด คือหลังจากที่เราารู้สึกว่า เราน่าจะไปได้ เราก็จะไปลองวัดฝีมือดู ก็เป็นการประกวด Folk Song ในรามฯ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) แล้วเราก็ได้รับรางวัลที่หนึ่ง ของสถานเสียงทอง เป็นช่วงกลางเดือน พ.ค. เพื่อชีวิตรำลึก เดือนตุลาคะนี้แหละ เค้าจะทุกปีผมก็ไปประกวดด้วย” (ปัญญา อามาตย์, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2543)

แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ชนะเลิศของการประกวดไม่ว่าจะได้รับการทาบทามให้เข้าสู่กระบวนการคัดเลือกของบริษัทแต่อาจจะเป็นผู้ชนะในตำแหน่งอื่นแทน ขึ้นอยู่กับความสนใจของบริษัทด้วยเช่นกัน

คุณนพพร เพ็ชรวัน Creative Group Head ของบริษัทรถไฟดนตรี จำกัด ซึ่งเป็นผู้จัดการประกวดร้องเพลงเพื่อการ Promote นักร้องในสังกัด กล่าวว่า

“ก็มีโอกาส เหมือนกัน แต่ไม่ใช่ทุกคนที่ได้ที่หนึ่งจะได้เป็นศิลปินนะ โอเคในเวทีประกวดเค้าอาจจะได้ที่หนึ่ง แต่ไม่สามารถที่จะเป็นศิลปินได้ บางครั้งที่ได้รองๆ ลงไป จะถูกเรียกเข้าไปคุยมากกว่า แต่ก็ใช่ว่าจะได้เป็นจริงๆ นะ ก็ต้องพิจารณาไปตามระเบียบอีกทีหนึ่ง.....แต่ก็ถือได้ว่า การประกวดก็เป็นอีกที่หนึ่ง ที่เป็นแหล่งที่มาของนักร้อง แต่การประกวดที่พูดนี้ โดยมากจะเป็นการจัดประกวดที่เราจัดเองนะเพื่อโปรโมทศิลปินของเรา แล้วก็ให้คนที่มาสมัครร้องเพลงของศิลปินเราเป็นเพลงบังคับ อย่างตอนนี้ เราก็กำลังจัดประกวดร้องเพลงของ ปู พงษ์สิทธิ์ (คุณพงษ์สิทธิ์ คำภีร์) อยู่” (นพพร เพ็ชรวัน, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2544)

ค. แหล่งอื่นๆ

นอกเหนือจาก ร้านอาหาร และ งานประกวดต่างๆ ที่บริษัทจะสามารถพบนักร้องเพลงเพื่อชีวิตได้แล้ว ยังมีแหล่งอื่นๆ ที่สามารถจะพบนักร้องเพลงเพื่อชีวิตได้อีก เช่น นักร้องเพื่อชีวิตบางคนอาจมาจากบุคคลที่คลุกคลีอยู่กับวงการเพลงอยู่แล้ว หรือ ผู้ที่ทำงานอยู่เบื้องหลังเกี่ยวกับเพลงด้วย ตัวอย่างเช่น คุณหนู มิเตอร์ นักร้องเพื่อชีวิตในสังกัด บริษัททรูไฟตอนตรี จำกัด ก็ทำงานเป็น โปรดิวเซอร์ และนักแต่งเพลงให้กับ บริษัททรูไฟตอนตรีฯ มาก่อนที่จะก้าวเข้ามาเป็นนักร้องของบริษัท

วิธีการที่บริษัทออกเสาะหานักร้องเองตามแหล่งต่างๆ นั้น ไม่ว่าจะ เป็น ร้านอาหาร หรือ Pub เพื่อชีวิต เวทีประกวด ก็ตาม จากการเก็บข้อมูล พบว่า ลักษณะที่พบเจอนักร้องจะเป็นไปในรูปแบบของการพบกันโดยบังเอิญมากกว่า ที่บริษัทจะตั้งใจจะออกไปเสาะหา กล่าวคือ ผู้ที่ทำการคัดเลือกนักร้อง หรือ แม้แต่เจ้าของบริษัทเอง อาจจะไปยังร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ ถูกเชิญไปเป็นกรรมการตัดสินตามเวทีประกวดต่างๆ ก็จะทำให้บริษัทสามารถพบเจอบุคคลที่จะนำมาสร้างเป็นนักร้องในสังกัดได้ แต่วิธีนี้เป็นวิธีที่แต่ละบริษัทไม่นิยมเท่าไร

1.1.2 นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

ในรูปแบบนี้ ตัวนักร้องหรือ บุคคลที่สนใจอยากจะเป็นนักร้องจะเดินหาบริษัทเพลงเอง โดยจะส่งผลงานให้บริษัทพิจารณา และถือเป็นแหล่งที่มาของนักร้องเพื่อชีวิตที่ใหญ่ที่สุดของแต่ละบริษัทอีกด้วย เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากทั้ง 3 บริษัทพบว่า เป็นวิธีการบริษัทใช้มากที่สุดในการที่จะได้นักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัด

แต่อย่างไรก็ตามนักร้องหรือ นักดนตรีที่เดินเข้ามาหาสมัครยังบริษัทเองนั้น ก็อาจจะมาจาก นักร้อง นักดนตรี ที่เล่นตามร้านอาหาร หรือ บุคคลทั่วไป ที่สามารถเล่นดนตรี และอยากจะทำก้าวเข้ามาสู่อาชีพการเป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย หรือ อาจจะเป็นนักร้อง หรือนักดนตรีที่ผ่านเวทีประกวดมาแล้วก็ได้

จากการเก็บข้อมูลพบว่า วิธีการที่นักร้องเดินเข้ามาจะมาอยู่ 2 รูปแบบ กล่าวคือ

- ก. นักร้องเดินเข้าบริษัทโดยมีผู้นำพา
- ข. นักร้องเดินเข้าหาบริษัทด้วยตนเอง

ก. นักร้องเดินเข้าหาบริษัทโดยมีผู้นำพา

ด้วยวิธีการนี้ พบว่าบุคคลที่สามารถนำพานักร้องเข้ามายังบริษัทเพื่อเข้าสู่ขั้นตอนของกระบวนการคัดเลือกนั้น มักจะได้แก่ บุคคลที่ทำงานอยู่เบื้องหลัง ซึ่งอาจจะเป็น โปรดิวเซอร์ นักแต่งเพลง นักร้องในสังกัด หรือ บุคคลทั่วไปที่รู้จักกับบริษัทรวมทั้งผู้ใหญ่ในบริษัทด้วย

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า “คือช่วงที่ผ่านมาเราไม่เคยที่จะเดินออกไปหา ไป cast นักร้องไปจับมา ไม่มี ทุกคนจะเดินเข้ามาเอง เดินเข้ามาที่นี้ แทบจะถึงทุกวันนี้เลยก็ว่าได้ ไข่แบบไปจับ ไปหาเราไม่ออกไป....อย่าง คัมภีร์ (คุณพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์) ก็เดินเข้ามาหา โดยหงา (คุณหงา คาราวาน) เป็นคนพา มา” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

นักร้องที่เดินเข้าหาบริษัทเอง โดยมีบุคคลนำพานั้น พบว่าการนำพามักจะเป็นรูปแบบการฝากฝังและพึ่งพาอาศัย มากกว่าที่จะออกมาในเชิงธุรกิจ คือ ไม่มีการจ่ายเงินค่านำพา อีกรูปแบบหนึ่งคือ การที่นักร้องเดินหาบริษัทด้วยตนเอง โดยไม่มีผู้นำพา

ข. นักร้องเดินเข้าหาบริษัทด้วยตนเอง

วิธีการที่บริษัทขอให้ นักร้องเดินเข้าหาบริษัทด้วยตนเอง หรือ การที่นักร้องเดินมาสมัครที่บริษัทด้วยตนเองเป็นอีกวิธีหนึ่ง ที่บริษัทสามารถจะพบตัวนักร้องเพลงเพื่อชีวิตได้ โดยที่จากการเก็บข้อมูลพบว่า เป็นวิธีการหานักร้องที่บริษัทใช้มากที่สุด

โดยที่จากการเก็บข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่แล้วบริษัทเพลงเพื่อชีวิตจะได้ นักร้องเพลงเพื่อชีวิตมาจากการที่นักร้องเดินเข้ามายังบริษัทด้วยตนเองมากกว่า ด้วยวิธีการที่ นักร้องจะเดินเข้าไปสมัครยังบริษัทด้วยตนเองพร้อมด้วยผลงานเพลง หรือนักร้องอาจจะเดินเข้าหาบริษัทด้วยการส่งผลงานเพลงนั้นมาทางไปรษณีย์

บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด ถือได้ว่าเป็นบริษัทที่ผลิตนักร้องเพลงเพื่อชีวิตที่ใหญ่ที่สุดในอุตสาหกรรมเพลงไทย นักร้องส่วนใหญ่ในสังกัดของ บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด ก็ได้มาจากการที่นักร้องเหล่านั้นส่งผลงานเข้าให้บริษัทพิจารณาเอง โดยที่บริษัททรนไฟดนตรีฯ เองก็เคยไม่เปิดรับสมัครแต่อย่างใด

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า “... ส่วนใหญ่นักร้องในสังกัดของเราไม่ว่าจะนักร้องหน้าเก่าหรือใหม่ เราไม่เคยออกไปหานักร้องเองเลยประมาณ 90 กว่า เปอร์เซ็นต์ก็ว่าได้ แต่จริงๆ แล้วก็มีบ้างบริษัทออกไปหาเองมันก็มี 2 - 3 กรณี คือ นักร้องอาชีพ ตามสถานบันเทิงต่างๆ อันที่สอง งานประกวดต่างๆ

งานประกวดของโรงเรียน หรือของอะไรก็แล้วแต่ นอกจากนั้นแล้วคุณก็คงจะไมู้จะไปสัมผัสที่ไหน คือถ้าเราไม่พูดถึงหน้าตา เรียกว่า เป็นคนเพลงจริงๆ ก็จะมาจาก 2 ที่นี้...” (ประเสริฐ พงษ์ธนา นิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

โดยที่ในบางบริษัทอย่างเช่น บริษัทพีทีวีเนมิลเลนเนียม จำกัด จะใช้วิธีการลงประกาศ รับสมัครทางหนังสือ Under Indy ซึ่งเป็นหนังสือของบริษัทเอง โดยให้ผู้สนใจส่งผลงานเข้ามายังบริษัท

คุณสุระนิตย์ บุญเย็น นักร้องในสังกัด ของ บริษัทพีทีวีเนมิลเลนเนียม จำกัด กล่าว
ว่า

“ผมมาสมัครเองครับ เห็นจากหนังสือ Under Indy ว่าบริษัทเปิดรับสมัครนักร้องเพื่อชีวิต ผมสนใจก็เลยมา ทำเพลงไว้อยู่แล้วครับ ก็โทรเข้าไปคุยกับอรรถศักดิ์ (คุณอรรถศักดิ์ อ่องล่อ กรรมการผู้จัดการ บริษัทพีทีวีเนมิลเลนเนียม) เองเลย แล้วก็นัดเอาผลงานเข้าไปให้พี่แกดู พี่แกก็โอเค”(สุระนิตย์ บุญเย็น, สัมภาษณ์ 15 พฤศจิกายน 2543)

โดยทั่วไปนักร้องเหล่านั้นจะมีวิธีการส่งผลงาน ก็มีหลายวิธี เช่น การส่งโดยฝากบุคคลที่รู้จักคนบริษัทนั้นเข้า หรือ การไปยื่นผลงานด้วยตัวเอง หรือ ส่งทางไปรษณีย์ วิธีที่เป็นที่นิยมมากที่สุด คือ การไปส่งด้วยตัวเอง และรองลงมาก็คือการส่งทางไปรษณีย์

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วิธีการเสาะหานักร้องของบริษัทเพื่อชีวิต จะไม่ใช่วิธีออกไปเสาะหานักร้องตามแหล่งต่างๆ แต่จะใช้วิธีการให้นักเดินเข้าหาบริษัทด้วยตัวเอง โดยไม่มีผู้นำพามากกว่า แต่อย่างไรก็ตามนักร้องเพลงเพื่อชีวิตที่เดินเข้าหาบริษัทเพลงต่างก็อาจจะมาจาก ร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ จากเวทีประกวด ได้เช่นกัน

อย่างไรก็ตามยังพบอีกว่าภูมิลำเนาของนักร้องเพื่อชีวิตจะมาจากภาคใต้ เป็นส่วนใหญ่

คุณปรมิินทร์ รัชชีธรรม กรรมการผู้จัดการ บริษัทลองไลน์ มิวสิค จำกัด กล่าวว่า
“เท่าที่ส่งเทปเข้ามา ก็ส่วนมากเค้าจะเขียนประวัติมาด้วย ก็มาจากหลายๆ ที่ แต่เท่าที่เห็น ก็มาจากภาคใต้กันเยอะ ภาคอื่นก็มี แต่ภาคใต้นี้จะเยอะสุดแล้ว อย่างพี่เอง ก็มาจากใต้เหมือนกัน” (ปรมิินทร์ รัชชีธรรม, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2543)

1.2 การพิจารณานักร้องเบื้องต้นจากผลงานของนักร้อง

เมื่อบริษัทพบตัวบุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะนำมาสร้างเป็นนักร้องเพลงเพื่อชีวิตในสังกัดแล้ว ไม่ว่าจะจากแหล่งใด ด้วยวิธีใดก็ตาม บริษัทก็จะทำการคัดเลือกนักร้องเหล่านั้น โดยจะพิจารณาในเรื่องของความสามารถทางด้านดนตรีของนักร้องเป็นหลัก ซึ่งความสามารถดังกล่าวหมายถึง ความสามารถในการแต่งเพลง ร้องเพลง และเล่นดนตรี ซึ่งจะปรากฏอยู่ในผลงาน หรือเดโมเทป ที่นักร้องเหล่านั้นส่งเข้ามา ในขั้นตอนการพิจารณาผลงานนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิตเนื่องจาก จะเป็นการคัดเลือกในครั้งแรก ซึ่งถ้านักร้องผ่านการพิจารณาในขั้นนี้ไปได้โอกาสที่จะผ่านเข้าถึงขั้นเซ็นสัญญา กับบริษัทก็มีโอกาสเป็นไปได้อย่างสูง

โดยที่การพิจารณาผลงานของนักร้องนั้น ในบางบริษัทผู้ที่พิจารณาจะเป็น โปรดิวเซอร์ ที่ได้รับมอบหมายมาให้ทำหน้าที่คัดเลือกนักร้อง แต่ในบางบริษัทเจ้าของบริษัทจะดำเนินการคัดเลือกเอง โดยที่การพิจารณาของผู้พิจารณานั้นจะมีความละเอียดมากน้อยในการพิจารณาผลงานเพลงแตกต่างกันไป บางบริษัทจะเพียงแต่ฟังดูว่าเพลงมีความไพเราะมากน้อยแค่ไหน ในบางบริษัทอาจจะพิจารณาแยกเป็นประเด็นๆ แต่ไม่ว่าจะพิจารณาละเอียดมากน้อยอย่างไรผู้พิจารณาจะอาศัยประสบการณ์ของตนเองเป็นหลักในการพิจารณา โดยทั่วไปแล้วจะพิจารณาตัวบทเพลง ผู้พิจารณาจะพิจารณาจากสิ่งที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงคือ

1.2.1 ตัวบทเพลง

1.2.2 การร้องเพลง

โดยจะกล่าวถึงการพิจารณาอย่างละเอียด ดังนี้

1.2.1 ตัวบทเพลง

ตัวบทเพลง เป็นสิ่งแรกที่แต่ละบริษัทจะพิจารณาในเรื่องความสามารถของในการประพันธ์เพลงของนักร้อง เพราะบทเพลงจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางด้านดนตรีของนักร้องท่านนั้นๆ เพราะถือเป็นสิ่งแรกๆ ที่ทำ ในการพิจารณาบทเพลงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ก. ทำนองเพลง

ข. เนื้อร้องเพลง

ค. ภาพรวมของเพลง

ก. ทำนองเพลง

ทำนองของเพลงจะเป็นสิ่งแรกที่ผู้ฟังพิจารณาคัดเลือกผลงานเพลงจะพิจารณาทำนองเพลงในที่นี่หมายถึง Melody หรือ การจัดเรียงโน้ตดนตรี ซึ่งบทเพลงจะมีความไพเราะมากน้อยแค่ไหน ทำนอง จะเป็นตัวบอกได้ก่อน ในส่วนของทำนองก็จะพิจารณาในเรื่องของ

- 1) พิจารณาเรื่องของการจัดเรียงตัวโน้ต
- 2) พิจารณาในเรื่องของเครื่องดนตรีนำมาเล่นในเพลง

1) พิจารณาเรื่องของการจัดเรียงตัวโน้ต

หมายถึงคู่มือโครงร่างของเพลง การสร้างทำนอง การเรียงตัวโน้ต หรือ Melody ว่ามีความไพเราะมากน้อยแค่ไหน เหมาะสมกับเพลงช้า หรือใช้ได้ดีกับเพลงเร็วไม่

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่

“หนึ่ง คือ ฟังทำนอง ทำนองในที่นี้หมายถึง Melody นะ ไม่ได้หมายถึงเสียงดนตรีต่อให้คุณเล่นแบบอย่างดี อัดห้องอัดอย่างดีมาก แต่ว่าทำนองไม่เพราะเลย อย่างนี้ก็ไม่ผ่านละ เราไม่ได้มองการใช้เครื่อง อย่างบางคนเล่นกีตาร์ตัวเดียวมาแต่เพราะฉิบหาย” (ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

นอกจากนั้น คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ ยังให้เหตุผลของการเลือกพิจารณาทำนองก่อนว่า

“ก็คือ เนื้อเพลง จริงๆ พิจารณาไปเกือบจะครบคู่กันนะ แต่ว่าเรามักจะคำนึงถึงทำนองก่อน เพราะมันจะเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นก่อน ในส่วนใหญ่ตอนนี้นะ มักจะสร้างทำนองก่อนแล้วเราค่อยสร้างเนื้อทีหลังเราจะได้เพลงที่ชัดเจนและสละสลวยตามความต้องการของอารมณ์เพลงมากกว่า อย่างเช่นว่าเราอยากได้เพลงเศร้าสักเพลงเนี่ยะ เราก็ทำทำนองเศร้าให้เต็มที่เลย เราใส่คอร์ดให้เราเศร้าๆ เลย แล้วเราก็มาใส่เนื้อร้องตาม Melody ตาม โน้ต ที่นั่นมันก็จะง่าย เพื่อว่าเราจะเอาเนื้อมาอธิบายอารมณ์ของทำนอง แต่ถ้าเป็นสมัยก่อน ส่วนมากคุณจะมีเนื้อมาก่อน นอกจากนั้น เออ.. ถ้าฟังแล้วทำนองเพราะดี แต่เนื้อไม่ได้เรื่อง ก็เอามาแก้เนื้อ จะง่ายกว่าแก้ทำนอง เพราะถ้าแก้ทำนอง ต้องแก้หลายอย่างตั้งแต่โครงของเพลง ตัวโน้ต คอร์ด โย้ย...สาระพัด...”(ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ผู้พิจารณาจะฟังไปพร้อมๆ กัน ทั้งทำนองและเนื้อร้อง โดยดูว่าเหมาะสมกันหรือไม่ นักร้องสามารถเขียนเนื้อร้องมาสอดคล้องกับ ทำนองหรือเปล่า

คุณธานีทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“จะว่าก็พิจารณาเกือบพร้อมๆ กันนั่นแหละ แต่โดยทั่วไปแล้วเค้าก็จะเน้นหนักที่เนื้อหามากกว่า เพราะว่าทำนองของ เพลงเพื่อชีวิต จะไม่หวือหวา มากอย่าง Pop เพลงซำก็ไม่มีกีคอร์ด ก็ซำไปซำมา เพลงเร็ว ก็สามซำ ก็มีอยู่แค่นี้ จะแข่งกันก็ตรงเนื้อร้องนี่แหละ” (ธานีทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

2) พิจารณาการใช้เครื่องดนตรีประกอบในการเล่น

หมายถึงการพิจารณาถึงเครื่องดนตรีที่นำมาใช้บรรเลงทำนองที่สร้างขึ้น ซึ่งตรงจุดนี้จะพิจารณาดูว่า มีความเหมาะสมกับทำนองเพลงหรือไม่ รวมทั้งมีความแปลกใหม่หรือเปล่า แต่ก็นับเป็นจุดที่ให้น้ำหนักในการพิจารณาไม่มากเท่ากับการพิจารณาเรื่องการจัดเรียงตัวโน้ตเนื่องจากเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ภายหลัง

คุณธานีทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“แล้วมันก็มีอีกอย่างหนึ่ง คือ ในแง่ของการฟังเพื่อชีวิต เนี่ยะ คือ พวกเพื่อชีวิตเนี่ยะ เค้าจะเล่นดนตรีกันเองด้วย โดยส่วนมากเค้าจะเล่นกีตาร์กันได้เอง อันนี้เราอาจจะฟังเรื่องการเล่นดนตรีเป็นองค์ประกอบด้วย ว่าเค้าใช้เครื่องดนตรีอะไร เหมาะสมกับเพลงหรือเปล่า อย่างถ้าเพลงซำเศร้า กีตาร์โปร่งก็เหมาะกว่ากีตาร์ไฟฟ้า หรือบางทีเค้าอาจจะใช้เครื่องดนตรีอะไรที่แปลกๆ เพื่อเสน่ห์ของเพลง เพราะว่า พวกเพื่อชีวิตเค้าจะครบวงจร คือ เค้าสามารถจะเขียนเนื้อได้เอง ทั้งแต่งทำนองเอง ทั้งเป็นคนเรียบเรียงเอง เพราะฉะนั้นเราก็อ่านดนตรีด้วย ก็จะมีส่วนนะ” (ธานีทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

ข. เนื้อร้องของเพลง

การพิจารณาเนื้อร้องเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของการพิจารณาบทเพลงเพื่อชีวิต เพราะจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความคิดมุมมองของเจ้าของบทเพลง ตลอดจนความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นให้ออกมาเป็นบทเพลง ในการพิจารณาว่าเนื้อร้องลักษณะใดที่จะสามารถผ่านการพิจารณาได้นั้น ผู้พิจารณาจะแยกประเด็นในการพิจารณาเนื้อร้องได้ดังนี้

- 1) พิจารณาความเป็น Mass
- 2) พิจารณาความเป็นเพื่อชีวิต
- 3) พิจารณาภาพรวมเนื้อหาของเพลง

1) พิจารณาความเป็น Mass

เนื้อหาของเพลงที่จะผ่านการพิจารณานั้น จะต้องมีความเป็น Mass ซึ่งในที่นี้ หมายถึงว่า เนื้อเพลงจะเกี่ยวข้องกับทุกๆคน ในสังคม และทุกๆ คนสามารถที่จะสัมผัสได้ คือ ไม่มีความเฉพาะกลุ่มจนมากเกินไป นอกจากนั้นจะต้องทราบว่าใครจะเป็นกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายของเพลงนี้

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า “คือ มันก็มีหลักๆ อยู่ว่า Melody มันต้องดี แล้วต่อไปก็มาดูเนื้อหาว่ามัน Mass มั้ย มันเข้ากับคนได้มั้ย บางทีดีมากเลยแต่ขายไม่ได้ อย่างเมื่อกลางวันนี้มีเพื่อชีวิตอยู่วงหนึ่งเป็นเด็กใหม่เลย ทำเพลงดีมากเลย แต่เราไม่ได้รับเพราะว่าเราไม่รู้จะขายยังไง อย่างเค้าแต่งเพลงเจ้านกฮูก มันเป็นเรื่องของคนกินเหล้า อารมณ์ของเค้าที่เขียนในเพลงมันเป็นอารมณ์ของคนกินเหล้าเลย แต่ว่ามันเรื่องของรุ่นพี่ที่กินเหล้าด้วยกัน แล้วกินเหล้าจนตายไปคือในอารมณ์ คนกินเหล้านี้มันใช่เลย พอเราฟังแล้วมันสะใจมาก แต่พอกินเหล้าจนตาย แล้วใครจะซื้อ ใครจะฟัง แต่ถ้าไม่ตายก็คงจะพอขายได้ ก็อาจจะสรุปได้ว่า คือ เนื้อของเพลงก็ควรจะ สามารถรับได้เข้าใจได้ ก็คือมีความเป็น Mass ไม่ได้เจาะจงเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป คือตรงนี้เราก็ต้องดูงานรวมทั้งก่อน ไม่ได้ไปเจาะจงอันใดอันหนึ่ง เราต้องดูทั้งหมด ก็คือดู ทำนอง ดูเนื้อร้อง แล้วก็ดูภาพรวมของอัลบั้ม” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

นอกจากนั้นความเป็น Mass ของเนื้อเพลงยัง หมายถึง การที่เนื้อเพลงสามารถสอดคล้องกับบริบทของสังคมในตอนนั้นได้อย่างพอดี ซึ่งจะทำให้เพลงนั้นๆ มีความน่าสนใจต่อผู้พิจารณามากยิ่งขึ้น เพราะผู้พิจารณาเพลงคิดว่า เนื้อเพลงสามารถสอดคล้องกับบริบทของสังคม หรือ เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคม ผู้ฟังจะให้ความสนใจกับบทเพลงนั้นมากขึ้นด้วย

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า “เหตุการณ์ในสังคม มีส่วนเสริมอย่างมากถ้าคุณจัดให้เข้าลึกๆได้ แต่ไม่มีใครรู้ล่วงหน้า แต่มีศิลปินคนหนึ่งที่สามารถทำงานได้ค่อนข้างจะทันการณ์ ทันเวลา คือ แอ๊ด คาราบาว (คุณยืนยง โอภากุล) เพราะเค้าเป็นคนคิดเร็ว เขียนเร็ว ทำเร็ว อย่างตอน นารายณ์บรรทมสินธุ์ เค้าก็เอาเลย “เอาไม่เคล็ แจ็คสันคืนไป เอานารายณ์คืนมา” อย่างตอนชุด เมคอินไทยแลนด์ ก็เหมือนกัน ตอนนั้นก็มีการเรียกร้องให้ใช้สินค้าไทย เพราะฉะนั้นเค้า Mass มาก” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

ฉะนั้นจะเห็นได้อย่างหนึ่งว่าสิ่งสำคัญของความเป็น Mass ของบทเพลง ก็คือ เพลงๆ นั้น จะต้องสามารถเข้ากับคนฟังได้ในปริมาณเยอะและกว้าง รวมถึงสามารถดูดความสนใจจากผู้ฟังได้ด้วย ซึ่งหมายความว่า บทเพลงนั้นๆ จะต้องสามารถขายได้ด้วยตัวเอง ซึ่งถ้าบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นมามีความไพเราะ แต่ไม่มีความ Mass หรือไม่สามารถที่จะขายใคร ก็อาจจะไม่ผ่านการพิจารณา

แต่อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของความเป็น Mass ก็ไม่ใช่ว่า ถ้าเนื้อหาของเพลงๆ นั้น ไม่มีความเป็น Mass แล้วจะถูกคัดทิ้งไปเลย หากผู้ที่คัดเลือก ฟังแล้วมีความรู้สึกที่เพลงๆ มีความน่าสนใจในจุดอื่นมากกว่า ผู้คัดเลือกก็อาจจะเก็บไว้ แล้วอาจจะค่อยๆ ให้นำร่องเจ้าของเพลง ไปปรับปรุงให้ แก่ไข ให้บทเพลงๆ นั้น มีความเป็น Mass มากยิ่งขึ้น

คุณธานีทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่

“แต่ถ้าบางเพลงไม่ Mass มาก แต่น่าสนใจเราก็พิจารณานะ คือ เนื้อเพลง ธรรมดา ก็อาจจะน่าสนใจตรงทำนอง ดนตรี หรือ น้ำเสียงของคนร้องเพราะ เราก็เก็บไว้ อีกอย่างตรงนี้อาจจะมาเป็นกระแสมาสะท้อนให้เราดูก็ได้ว่า มันยังมีมุมมองอื่นอีกที่เราจะทำให้มัน Mass ได้ยังไง” (ธานีทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

2) พิจารณาความเป็นเพื่อชีวิต

เนื้อหาของเพลงที่ปรากฏเรื่องราวของความเป็นเพื่อชีวิต ก็มักจะผ่านการพิจารณาได้ โดยที่หลายคนมองว่า ความเป็นเพื่อชีวิตนั้น มักจะเกี่ยวข้องกับ ความยากจน ความรุนแรง ปัญหาสังคม หรือการเมือง แต่เนื้อหาที่มีความเป็นเพื่อชีวิตในมุมมองของบริษัทนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของความรุนแรง หรือ เรื่องความยากจน แร้นแค้น หรือเรื่องของการเมืองเสมอไป เรื่องราวต่างๆ เรื่องที่ถือเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของคนทั่วไป ไปก็ถือว่าเป็นเนื้อหาเพลงนั้นมีความเป็นเพื่อชีวิตได้

คุณอรุณศักดิ์ อ่องล่อ กรรมการผู้จัดการ บริษัทบีทีวินมิลเลนเนียม จำกัด กล่าวว่

“ที่ว่า เพลงเพื่อชีวิต ไม่มีบทสรุปนะ อันนี้น่าจะอยู่ที่เนื้อเพลงมากกว่า เนื้อหาที่ไม่ใช่ความรักของหนุ่มสาว ส่วนมากมันก็จะหนีเรื่องชีวิตไม่ออก โดยทั่วไปเพลงเพื่อชีวิตที่เค้าสรุปกัน ก็จะพูดถึงเรื่องสังคม วัฒนธรรม การเมือง ความเป็นอยู่ มันจัดเป็นเพื่อชีวิตนะ จริงๆ ก็เยอะนะ อย่างเพลงลูกทุ่ง หรือ เพลง Pop ทุกวันนี้ ถ้าเกิดไม่ได้พูดถึงเรื่องความรัก ก็น่าจะจัดว่าเป็นเพลงเพื่อชีวิตได้ อย่างเพลง ของแอม (คุณเสาวลักษณ์ ลีละบุตร) ของมาช่า (คุณมาช่า วัฒนพานิช) หลายเพลงก็เป็นได้ เพราะฉะนั้นที่ว่าเอาศิลปินมาเป็นตัวกำหนด part หนึ่งของ มาช่า ก็เป็นเพื่อชีวิต

part หนึ่งของ แอ็ด (คุณยืนยง โอภากุล) ก็เป็น Pop เพราะว่ามันขาย” (อรุณศักดิ์ อ่องลอบ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2543)

นอกจากที่เนื้อหาจะต้องมีความเป็นเพื่อชีวิตแล้ว ถ้าเรื่องราวในเพลงที่นำเสนอมีความเป็นเพื่อชีวิตในมุมมองที่แปลกใหม่ของเนื้อหา ก็ถือว่าเป็นข้อได้เปรียบสำหรับเพลงๆ นั้นจะสามารถผ่านการพิจารณา เพราะทางบริษัทสามารถนำความแปลกใหม่มาสร้างเป็นจุดขายให้กับตัวนักร้องได้ นอกจากนี้จะนำเสนอแต่เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตในรูปแบบเก่าๆ

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“ก็คือทำนองเราก็อัดด้วย ชั้นแรกทำนองเราก็อัดว่า ถ้าทำนองพอไปได้ ก็โอเคเราก็มาดูเนื้อ ว่า เนื้อหาที่พูดถึง หนึ่ง มีความแปลกใหม่หรือเปล่า ไม่ใช่พูดแต่เรื่อง การเมือง ความยากจน ตำรวจ...”(ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

แต่ในการนำเสนอเนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตในรูปแบบเดิม ก็ยังได้รับความสนใจอยู่ แต่ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของเนื้อหาว่ามีมากน้อยแค่ไหน ซึ่งถ้าแรงรุนแรงเกินไปทางบริษัทก็ไม่พิจารณาต่อ โดยทั่วไปแล้ว ความรุนแรงที่กล่าวถึงนี้ จะขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ที่พิจารณาว่า แค่นั้นถึงจะเรียกว่ารุนแรง บางบริษัทอาจจะ หมายถึง การที่เนื้อหาของเพลงไม่ไปขัดกับวัฒนธรรม ประเพณี สังคมมากจนเกินจนคนทั่วไปในสังคมรับไม่ได้ ซึ่งตรงนี้ก็โยงไปถึงเรื่องของการใช้คำในเพลงด้วย

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“อย่างเช่นเพลง คีนเฮงา หรือ คีนเปลี่ยว จำไม่ได้ละ ซึ่งโอ้เนื้อเพลงในเพลงแรงมาก วัฒนธรรมไทย คนไทยแบบนี้รับไม่ได้ คือ ไปเที่ยวบาร์ ท่ามกลางแสงสี เจอผู้หญิงคนหนึ่งนั่งเฮงา แล้วก็พาไปนอนด้วย นอนด้วยเสร็จ เข้าก็ต่างคนต่างกลับ แม้แต่ชื่ออะไรก็ได้ถามอะไรแบบเนี่ยะ เราก็อ่า นี่คุณมันโหดร้ายมากเลยนะเอาเค้าไปนอนด้วยนี่ คุณเห็นค่านั่งเฮงา คุณเอาเค้าไปนอนด้วยชื่อคุณยังไม่ได้ถามเลย ก็เลยให้เปลี่ยนเนื้อใหม่ เป็นว่า เจอผู้หญิง แล้วพาไปนอนด้วย โอเค เราไม่ว่ากัน รุงเข้าแยกจากกัน ก็ฝากไว้ว่า ถ้าเธอเฮงาเมื่อไหร่หรือมีปัญหาอะไร เธอกลับมาหาชั้นได้ทุกเวลานะ ยังดีกว่าที่จะพูดว่าเธอชื่ออะไรชั้นก็ไม่ได้ถาม ซึ่งมันไม่ดีคนไทยรับไม่ได้ แค่ออผู้หญิงเฮงาแล้วพาไปนอนนี่ก็จะรับไม่ได้อยู่แล้ว นอนโดยไม่รู้ว่าเธอเป็นใคร ชื่ออะไร ไม่ได้ถามมันก็แรงเกินไป คนฟังรับไม่ได้” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

3) พิจารณาภาพรวมเนื้อหาของเพลง

นอกจากในการพิจารณาในเรื่องของความเป็น Mass ตลอดจนถึงเรื่องความเป็นเพื่อชีวิตแล้ว การพิจารณาภาพรวมของเนื้อเพลง นับว่ามีส่วนสำคัญที่จะต้องพิจารณา ซึ่งจะพิจารณาตามแบบโครงสร้างของการสร้างเนื้อร้อง ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นในเรื่องของ การ Plot เรื่อง การเดินเรื่อง การหา Climax การใช้ภาษาและสัมผัส

เรื่องของท่อน Bridge และท่อน Hook หรือท่อนสร้อย ซึ่งถือว่าเป็นท่อนสำคัญมากสำหรับเพลงที่จะขายในตลาดอุตสาหกรรมเพลงไทย เพราะเป็นท่อนที่จะเป็นบทสรุปของเนื้อหาในเพลงๆ นั้น ซึ่งถือว่าเป็นจุดขายของเพลงเลยก็ว่าได้ โดยที่ผู้พิจารณาจะฟังดูว่า ท่อน Hook ของเพลงๆ นั้นสามารถดึงดูดผู้ฟังได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งเพลงช้ากับเพลงเร็วจะพิจารณาแตกต่างกัน กล่าวคือ ก็จะพิจารณาแตกต่างกัน กล่าวคือ เพลงเร็วจะเน้นที่ท่อน Hook มากกว่า เพลงช้า

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัทรถไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“ส่วนสำคัญของเนื้อร้องถ้าจะให้พูดกันจริงๆ ละก็ยาวมากเลย เยอะมากเลย ถ้าเกิดจะพูดกันเรื่องเนื้ออย่างเดียว เพราะว่าเรื่องการสอนแต่งเนื้ออย่างเดียวมันก็มี อย่างเช่นเรื่อง Plot เรื่องสัมผัส เรื่องการเดินเรื่องต่าง เรื่องการหา Climax เรื่องท่อน Hook แบ่งเป็นเพลงเร็วเพลงช้า..... โดยเฉพาะท่อน Hook ในสมัยนี้ถือว่าสำคัญมาก คือ มันก็ไม่สมัยนี้หรอก คือว่ามันสำคัญมาตั้งนานแหละ คำถึงเรียก Hook ไร หมัด Hook คือ หมัดสำคัญ มันเป็นการเหมือนเรา Hook ใส่หูคน คือต้องแบบปัง เลย โดยเฉพาะเพลงเร็ว Hook จะสำคัญมากสำหรับเพลงช้าต้องดูรวมๆ เพลงช้าบางที่ Melody จะไม่เน้นไปที่ท่อน Hook หรือว่า ท่อนสร้อย แต่อย่างเดียวน บางทีความเด่นก็อาจจะไปอยู่ที่ท่อนอื่น ด้วยก็ได้”(ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

ค. ภาพรวมของผลงานเพลง

นอกจากการพิจารณาในประเด็นของท่านอง และเนื้อร้อง ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพิจารณาบทเพลงเพื่อชีวิตแล้ว แต่ในทางปฏิบัติของการฟังเพลงเพื่อพิจารณาคัดเลือก ผู้ฟังมักจะพิจารณาท่านองและเนื้อหาพร้อมๆ กันไป โดยมองที่ภาพรวมของเพลงมากกว่า ว่ามีความไพเราะมากน้อยแค่ไหน ท่านองเหมาะสมกับเนื้อร้องหรือเปล่า เพลงมีความน่าสนใจมากน้อยแค่ไหน สามารถนำออกขายได้หรือไม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เรียกได้ว่าไม่สามารถสรุปเป็นหลักเกณฑ์ได้ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับรสนิยมในการฟังเพลงของผู้พิจารณาเป็นหลัก และส่วนใหญ่บริษัทเทปเพลงเพื่อชีวิตก็จะพิจารณาผลงานเพลงในลักษณะของการพิจารณาภาพรวมของผลงานเพลงทั้งเนื้อร้อง ท่านอง และเสียงร้อง ว่ามีความเหมาะสมกลมกลืนมากน้อยแค่ไหน มากกว่าที่จะพิจารณาแยกแยะประเด็นดังที่ได้กล่าวไป

คุณปรมิินทร์ รัชชีธรรม กรรมการผู้จัดการ บริษัทลวงไลน์ มิวสิก จำกัด กล่าวว่า
 “ผมก็ไม่ได้เก่งเรื่องทฤษฎี อะไรหรอกนั้นผมไม่ได้ศึกษา แต่ผมรู้ว่าเวลาเราฟัง
 เพลงไหนแล้วเราบอกว่าจะดัง มันก็ดัง...ก็คือ ดูรวมๆ ว่ามันต้องเหมาะสมกันทั้งเนื้อร้อง และ
 ทำนอง ฟังแล้วเพราะ ก็บอกยากเหมือนกัน แต่ก็จะบอกได้ว่า แบบนี้ เพราะ แบบนี้ไม่เพราะ...
 การต้องพิจารณา ก็ต้องเริ่มตั้งแต่ Intro ดนตรีขึ้นมาแก๊ง แรกนี้ก็ต้องสะดุดหู ก่อนเลย มันก็ชนะไป
 แล้วครึ่งหนึ่ง พิจารณาคำขึ้นต้นหรือประโยคแรกของเพลง วลี แรก เออ... เป็นผลต่อเนื่องมาจาก
 intro พอดนตรีขึ้นมา ส่งมาปั๊บ เข้าเนื้อร้อง แล้วส่งเจ้าท่อน Hook เข้ามาอีก ซึ่งก็จะเป็น Climax
 ของเพลง แล้วก็พิจารณาไปจนจบเพลง” (ปรมิินทร์ รัชชีธรรม, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2543)

1.2.2 การร้อง

ในส่วนของมาร้องซึ่งถือเป็นความสามารถทางด้านดนตรีของนักร้องเพื่อชีวิตอีก
 ประเด็นหนึ่ง ที่ปรากฏอยู่ในผลงานนั้น ในเรื่องของมาร้องจะประกอบด้วยวิธีการร้อง และเสียง
 ร้อง โดยที่ประเด็นในเรื่องของมาร้อง จะเป็นประเด็นที่ผู้พิจารณา หรือ บริษัทไม่ได้ให้ความสำคัญ
 มากเท่ากับการพิจารณาผลงานเพลง จึงไม่ได้เน้นในเรื่องคุณภาพของเสียงร้อง และวิธีการร้อง
 เพลง เท่าไรนัก เสียงร้องที่ใช้ได้ หรือพอฟังได้, การร้องที่ร้องได้เป็นเพลง ก็เรียกได้ว่าสามารถผ่าน
 การพิจารณาได้แล้ว นอกจากนี้ โดยทั่วไปของนักร้องเพื่อชีวิต มักจะเริ่มต้นฝึกหัดการร้องเพลง
 จากการเลียนเสียงของศิลปินเพื่อชีวิตต้นแบบ จึงทำให้นักร้องหน้าใหม่ๆ มีเสียงร้องคล้ายคลึงกัน

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัทรถไฟดนตรี กล่าวว่า

“เสียงร้องของศิลปินเพื่อชีวิตส่วนมากมาตรฐานการร้องเค้าอยู่ในระดับ ในโทนที่
 เท่าๆ กันอยู่แล้ว เสียงคล้ายๆ กัน เหมือนกัน บางคนก็เป็น แอ๊ด คาราบาว (คุณยืนยง โอภากุล)มา
 เลย แต่ส่วนมาก จะเหมือน พี่แอ๊ด เยอะที่สุด ซึ่งเรื่องเสียงร้องเราก็ไม่ค่อยสนใจมากนักหรอก ก็
 ให้น้ำหนักที่ตัวเพลงมากกว่า ตรงเนื้อเสียงไม่ค่อยมีความแตกต่างกันเท่าไร อาจจะคล้าย น้ำหนู
 พงษ์เทพ (คุณพงษ์เทพ กระโดนชำนาญ) หรือคล้าย พี่แอ๊ดแต่โดยส่วนมากพวกที่ส่งมานี้ก็ไม่
 ค่อยจะมีปัญหา คือมันจะไม่เพี้ยนจนฟังไม่ได้เลยอะไรทำนองเนี่ยะ เหมือนกับมาตรฐานโดยธรรม
 ชาติเค้าร้องแบบนี้ รวมถึงทำนอง หรือตัวเพลงก็ไม่ได้ร้องอยาก ไม่ใช่แบบเพลง Classic แบบ
 Whitney Houston ที่ต้องโหนเสียงลากเสียงยาว ของเพื่อชีวิตถ้าโหนเสียงก็เป็นตะโกนออกไปเลย
 ซึ่งมันก็ไม่ได้ใช้เทคนิคอะไรมากมาย”(ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

แต่อย่างไรก็ตามถ้าเสียงร้องของนักร้องท่านนั้นๆ มีเอกลักษณ์ หรือ มีความเป็น
 ตัวเองสูง หรือ มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำ ไม่เลียนแบบกับนักร้องเพลงเพื่อชีวิตคนอื่นๆ ก็ได้รับ
 ความสนใจจากผู้คัดเลือกเป็นพิเศษ

คุณอรุณศักดิ์ อ่องลอบ กรรมการผู้จัดการ บริษัทพีทีวินมิลเลนเนียม จำกัด

“อย่างสุระนิทย์ (คุณสุระนิทย์ บุญเย็น) นี้ เสียงร้องเค้าก็น่าสนใจดี มีเอกลักษณ์ดี เป็นสไตล์ ลูกทุ่ง ก็ออกเป็นแบบเพื่อชีวิตลูกทุ่ง ไม่เหมือนใครดี ก็จะได้เปรียบคนอื่น แต่จริงๆ เรื่องเสียงร้องก็ไม่อะไรมาก ก็เอาแค่ว่าโอเค ไม่ใช่ว่าร้องแบบหมูถูกเชือดอะไรแบบนี้ คือ คนที่มันร้องเพลงพอเป็นได้ก็โอเคแล้ว แต่มันก็อธิบายอยากนะ ไม่รู้จะอธิบายอย่างไร อย่างบางคนก็บอกว่าเค้าร้องเพลงดี คุณอาจจะบอกว่ามันไม่ใช่แบบที่คุณชอบ แต่พี่ก็ไม่ได้เอาความชอบมาเป็นเกณฑ์ พี่เอาว่ามันพอเป็นไปได้ คือ มันพอร้องเพลงได้ ไม่ใช่ร้องไปซากสะเลดไป คือเรียกได้ว่าความสามารถในการร้องต้องมีระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นมืออาชีพ” (อรุณศักดิ์ อ่องลอบ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2543)

ฉะนั้นในส่วนขอเสียงร้องจะเป็นประเด็นที่พิจารณาที่ไม่ได้ให้น้ำหนักความสำคัญมากเท่ากับตัวบทเพลง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมองภาพรวมของเพลงแล้ว ก็นับว่าเสียงร้องมีส่วนช่วยให้ตัวบทเพลงมีความไพเราะน่าฟังขึ้นมาได้

คุณปรมิินทร์ รัชชีธรรม กรรมการผู้จัดการ บริษัทล่องไลน์ มิวสิก จำกัด กล่าวว่า

“เสียงร้องก็มีผลนะ 50 - 50 แต่ตัวเพลงก็ต้องมาก่อน ผมก็ไม่รู้ว่าเสียงคุณเป็นอย่างไรผมก็ต้องฟังเสียงก่อน เพราะบางครั้ง ถ้าเสียงนั้นมันเหมาะกับเพลงที่เค้าแต่งมาก็จะทำให้เพลงเพราะขึ้น น่าสนใจมากขึ้น อย่างเช่น แต่งด้วยภาษาใต้ แบบเพลงสาวเทคนิค ถ้าไม่ร้องให้ออกทองแดงก็คงไม่สนุก ไม่ถึงใจเท่านี้” (ปรมิินทร์ รัชชีธรรม, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2543)

1.3 การสัมภาษณ์และทดสอบ

หลังจากที่บริษัทคัดเลือกนักร้องจากการพิจารณาผลงานที่นักร้องได้ส่งเข้ามาแล้ว ขั้นตอนมาในการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดของบริษัทเพื่อชีวิตนั้น ทางบริษัทจะเรียกเจ้าของผลงานนั้นเข้ามาเพื่อทำการสัมภาษณ์ ซึ่งจะออกมาในการลักษณะพูดคุยในขั้นตอนนี้ตัวเจ้าของผลงาน หรือนักร้อง จะถูกพิจารณาในเรื่องของ

- 1.3.1 พิจารณาตัวตนของนักร้อง
- 1.3.2 พิจารณาความสามารถของนักร้องโดยการทดสอบ
- 1.3.3 พิจารณารูปลักษณ์ของนักร้อง

1.3.1 พิจารณาตัวตนของนักร้อง

การพิจารณาตัวตนของนักร้องในขั้นนี้ วัตถุประสงค์ก็เพื่อที่ทางบริษัทจะได้รู้จักนักร้องที่เป็นเจ้าของผลงานที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามา ว่าตัวตนของนักร้องนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งตัวตนในที่นี้ยังมีได้หมายถึงรูปร่างหน้าตา หรือลักษณะทางกายภาพเท่านั้น แต่จะเป็นการพิจารณาในส่วนที่อยู่ข้างในตัวของนักร้อง ซึ่งจะได้แก่

- ก. อุปนิสัย ความคิด และมุมมอง
- ข. เงื่อนไข และความต้องการในผลประโยชน์ของนักร้อง

ก. อุปนิสัย ความคิด และมุมมอง

ถือเป็นบุคลิกลักษณะที่แต่ละคนจะมีไม่เหมือนกันถึงแม้ว่า ผลงานเพลงที่ประพันธ์ออกมาจะได้รับความสนใจเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะนิสัยมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างมากในเรื่องของการทำงานที่จะต้องเกิดขึ้นในอนาคต หากนักร้องท่านนั้นๆ ได้เข้ามาอยู่ในสังกัด ฉะนั้นนักร้องที่มีอุปนิสัยดี เข้ากับคนอื่นได้ง่าย ไม่เรื่องมาก หรือ มีอุปนิสัยที่เอื้อต่อการทำงาน หรืออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ก็จะได้รับพิจารณาให้ผ่านการคัดเลือกเข้าไปสู่การพิจารณาในขั้นต่อไป

คุณปรมินทร์ รัชชธรรม กรรมการผู้จัดการ บริษัทลวงลาย มิวสิก จำกัด กล่าวว่
“แต่จะผ่านไม่ผ่านก็ดูที่ผลงาน และก็ดูที่นิสัยใจคอ คุยกันเลย แล้วเรื่องมากหรือเปล่า อย่างเพลงไม่ดี นิสัยดี ก็ไม่เอา เพลงดีมาก แต่นิสัย ไม่ดี ก็ไม่เอา เลย สรุปว่า น่าจะเพลงดี นิสัยพอรับได้ ไม่เลวร้ายมาจนถึงกับทำให้คนในบริษัทซึ่งเป็นน้องๆ เราทั้งนั้น ลำบากใจมากก็ไม่เอา” (ปรมินทร์ รัชชธรรม, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2543)

นอกจากอุปนิสัยแล้ว ความคิดอ่าน มุมมอง หรือความชอบของตัวนักร้องเองก็จะต้องนำมาพิจารณาด้วย เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่องานเพลงที่ออกมา เพราะงานเพลงเพื่อชีวิตนั้นถือเป็นสิ่งที่สะท้อนมุมมองความคิดของผู้ที่เป็นผู้ประพันธ์บทเพลงนั้นๆ ขึ้นมา ซึ่งโดยส่วนใหญ่ของนักร้องที่เป็นคนที่ชอบคิดค้น อ่านมาก ฟังมากจะได้เปรียบในการคัดเลือกมากกว่า เพราะจะทำให้มีข้อมูลในการมาเขียนสร้างผลงานเพลง

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัทรถไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่
“ก็เพื่อจะดูว่าตัวคนเค้าเป็นมีอะไรบ้างเค้า คิดอะไรบ้าง ในสมองเค้ามีอะไรบ้าง แล้วก็เค้าเป็นยังไงบ้าง คนที่เป็นเพื่อชีวิตนี่ ต้องอ่านมากฟังมาก อย่างเราถามว่า วันๆ เค้าทำอะไรบ้าง เด็กตอบว่าไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์เลย ก็จบเลย ก็คือ ถ้าเค้าไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์เลยเค้าจะรู้เหตุการณ์บ้านเมืองได้อย่างไร จะเอาอะไรมาเขียนเพลง อ่านนิยายมัย ไม่อ่านเลย แล้วเค้ายัง

ไฉไล คนตรีเรียนมาหรือเปล่า เรียนไน้ตอะไรหรือเปล่า เปล่าไม่ได้เรียน อ่านไน้ตไม่ได้ ก็คือ ชักประมาณเนี่ยะ ดูตัวตนของเค้า อย่างบางคนเนี่ยะ ผมออกค่ายอาสา ทำนู่นทำนี่ แล้วก็ผมชอบเขียนหนังสือ ตอนนั้นผมก็ไปช่วย เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ อยู่ คนพวกนี้ก็จะเออ...ก็พอจะมีแนวว่าเป็นคนที่ติดตาม สะสม material ไว้ในตัวเองบ้าง แต่ถ้าผมไม่เคยไปไหนเลยอยู่แต่บ้าน ที่วีก็ไม่ค่อยดู วิทย์ก็ไม่ค่อยฟัง หนังสือพิมพ์ ก็ไม่ค่อยอ่าน คนแบบนี้ก็ไม่รู้จะไปยังไง” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

คุณอรุณศักดิ์ อ่องลอบ กรรมการผู้จัดการ บริษัทบีทีวินมิลเลนเนียม จำกัด กล่าว

“เรื่องของความคิด อุดมการณ์ ของตัวนักร้องที่จริงๆ ก็เป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่ามันจะแสดงออกมาที่เนื้องาน อย่างพวกนักร้องที่เดินเข้ามา คุณก็ต้องย้อนกลับไปดูตัวเองก่อนว่า ร้องทำคุณสึกไปกี่คู่แล้ว ความคิดคุณหลอมละลายไปเท่าไรแล้วกว่าที่คุณจะเสร็จมาสเตอร์ออกมา แต่นั่นก็เป็นเรื่องของตัวเค้า ซึ่งดูที่งาน เดียวก็รู้ เพราะงานมันต้องคิด กว่าที่จะออกมาได้ ในใบสมัครพี่ก็มีตรงนี้ให้เค้าได้เขียนแสดงออกเหมือนกัน แต่หลักๆ ก็ดูที่ผลงานมากกว่า เพราะถ้าเป็น Master ออกมาอยู่แล้ว พี่ก็รับ แต่ขายได้ไม่ได้ ก็อยู่ที่งานคุณแล้วละ” (อรุณศักดิ์ อ่องลอบ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2543)

ข. เงื่อนไข และความต้อการในผลประโยชน์ของนักร้อง

เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ทางบริษัทเรียกเจ้าของผลงานที่ผ่านการคัดเลือก เข้ามาสัมภาษณ์ หรือพูดคุย ก็คือ เพื่อที่บริษัทต้องการตกลงในเรื่องของผลประโยชน์ และเงื่อนไขต่างๆ ที่เจ้าของผลงานจะได้รับเมื่อเข้ามาเป็นนักร้องในสังกัดแล้ว

การพูดคุยในเรื่องผลประโยชน์ในขั้นตอนนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นภาพกว้างว่านักร้องในสังกัดจะได้รับอะไรบ้าง รวมถึงทางบริษัทจะรับเงื่อนไขที่นักร้องเสนอมาอะไรบ้าง ซึ่งการพูดคุยในเรื่องผลประโยชน์และเงื่อนไขอาจจะพูดรวมไปถึงเรื่องของสัญญาบ้าง แต่ก็อาจจะไม่ละเอียดมากนัก นอกจากนั้นการพูดคุยในส่วนนี้จะทำให้บริษัททราบด้วยว่านักร้องที่ผ่านเข้ามานั้นมีความต้องการผลประโยชน์ หรือเงื่อนไขอะไรบ้าง ซึ่งในเรื่องของผลประโยชน์และเงื่อนไขจะต้องรับกันให้ได้ทั้งสองฝ่ายทั้งตัวนักร้อง และบริษัท

คุณปรมิินทร์ รัชชธรรม กรรมการผู้จัดการ บริษัทหลงลาย มิวสิก จำกัด กล่าวว่า

“ก่อนอื่นเลย ผมถามก่อนว่า คุณมานี้ คุณอยากได้อะไรคุณพูดมาให้หมด คุณอยากได้อะไรคุณบอกผมมา ความคิดของคุณมีอะไรบ้าง ความต้องการของคุณเป็นยังไง คุณกระหายอะไร คุณกระหายตั้งค์หรือเปล่า กระหายเท่าไร คุณต้องการความดังความยิ่งใหญ่เท่า

ไหว่ คุณอยากให้ผมโปรโมท คุณเท่าไหว่ คุณบอกมาเลยสิ่งที่คุณอยากจะทำให้สิ้นสุดถึงข้างในของคุณเลย บอกมาเลย บอกให้โหด แบบต่อราคาของเลย พอเสร็จแล้วผมก็จะบอกว่า เนี่ยผมทำให้ได้แค่นี้ รับได้มั้ย ถ้าไม่ได้ก็ ก็ลองดูที่อื่นก่อน” (ปรมินทร์ รัชชชธรรม, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2543)

นอกจากผลประโยชน์แล้ว เงื่อนไขต่างๆ ที่อาจจะเป็นจากบริษัทสร้างขึ้น หรือจากนักร้องสร้างขึ้นนั้น ทั้งสองฝ่ายก็ต้องยอมรับได้ซึ่งกันละกัน แต่โดยมากแล้ว เงื่อนไข มักจะมาจากบริษัทมากกว่า โดยเฉพาะ ประเด็นในเรื่องที่นักร้องต้องยอมให้ทางบริษัทสามารถแก้ไขปรับปรุงผลงานเพลงที่นักร้องได้ผลิตขึ้นมา ซึ่งหากนักร้องไม่ยอมรับในประเด็นนี้การทำงานร่วมกันในอนาคตจะลำบาก และทางบริษัทอาจจะปฏิเสธนักร้องคนนั้นๆ ได้

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี กล่าวว่า

“แต่ส่วนใหญ่ ถ้าคุยกันราบรื่นแล้วก็จะร่วมงานกันมากกว่า เพราะเราเชื่อว่าศิลปินที่มีชื่อเสียงต้องมีฝีมือเยี่ยม เพราะฉะนั้นแน่นอนที่สุด ถ้าจะมาทำงานกับเราก็ต้องเชื่อฟังเราบ้าง อย่างศิลปินบางคน เราแนะนำ ก็น่าจะเพิ่มเพลง น่าจะเปลี่ยนอะไรบ้างนะ ถ้าคุณทำไม่ได้นะ เพลงผมทำคุณห้ามแตะ อย่างนี้ก็เลิกพูดกัน คือ ถ้าห้ามแตะแล้วมันดีเนี่ยะ มันไม่ใช่ปัญหา คือถ้าของมันขายได้ ก็ปัญหาหมดไป แต่ห้ามแตะแล้วเพลงคุณไม่ดีเนี่ยะมันยังงี้ แล้วขายไม่ได้ขึ้นมา คุณก็มาด่าบริษัทซึ่งตรงนี้ก็ค่อนข้างจะประาะบางนิดหนึ่งกับศิลปิน ที่ทำงานมานานๆ มี Credit มีชื่อเสียง การที่เราไปแตะเค้าเป็นเรื่องที่ลำบาก เพราะเค้าอาจจะเชื่อมั่นในตัวเองสูง เอ๊ย... คุณไม่รู้เรื่อง หรือ นี่คือตัวตนของผม คุณอย่ามา make สร้างภาพ หรือ มาทำให้ผมเอนเอียง หรือทำให้เบี่ยงเบนไปมันก็มี อย่างบางคน คุณร้องเพลงทำไมร้องแบบนี้ คุณน่าแก้ไขนะ แต่มีมันสไตล์ของผม นี่คือตัวผมอย่ามายุ่งกับผมมันก็มี แบบนี้เราก็ไม่เอา ทำงานกันลำบาก แต่ปัญหานี้ นักร้องใหม่ๆ ไม่ค่อยหอรอก ส่วนมากพวกตัวใหญ่ๆ” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

1.3.2 พิจารณาความสามารถของนักร้อง โดยการทดสอบ

วัตถุประสงค์หนึ่งของการเรียกนักร้องเข้ามาสัมภาษณ์ ก็เพื่อที่จะต้องการทดสอบความสามารถของนักร้องนอกจากการสร้างผลงานเพลง เป็นเรื่องที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ต้องพิจารณา โดยมากในขั้นนี้จะพิจารณาในเรื่องของความสามารถของนักร้องทางด้านดนตรี นอกเหนือจากความสามารถทางด้านสร้างผลงานเพลง ซึ่งโดยส่วนใหญ่ก็จะเป็นความสามารถในการเล่นดนตรี เนื่องจากต้องมีการแสดงสดก็ในการ Promote เทป นักร้องจะต้องสามารถเล่นได้จริงด้วย ส่วนความสามารถในการประพันธ์เพลง และการร้องเพลงนั้น เป็นประเด็นที่ เรียกว่าผ่านแล้ว เพราะความสามารถตรงนั้นก็แสดงออกมาในผลงานที่นักร้องได้ส่งเข้ามาแล้ว

คุณนพพร เพ็ชรรัตน์ Creative Group Head บริษัททรกไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า
 “ที่ทรกไฟดนตรี เน้นที่ตัวจริงๆ เสียงจริงอยู่แล้ว สามารถเล่นดนตรี ได้ทำเพลงได้
 ขึ้นไปบนเวทีแล้วก็คือ ต้องเอาตัวรอดได้หมายถึงการร้องการเล่นเนี่ยะ เพราะไม่ได้หุบกคนดู เพื่อ
 ชีวิตไม่เคยมาเปิด sync เหมือนอย่างค่าย pop เพราะเฉพาะต้องเก่งจริง มีความสามารถจริงๆ”
 (นพพร เพ็ชรรัตน์, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2544)

แต่ความสามารถในการเล่นดนตรีนี้ ก็ยังไม่มีมีความสำคัญเท่ากับเรื่องของผลงาน
 เพลง เนื่องจาก แต่ละบริษัทเชื่อว่าถ้าผลิตผลงานเพลงได้ นักร้องก็ต้องเล่นดนตรีได้แล้วเป็นอย่าง
 น้อย อีกทั้งในการแสดงดนตรีทางบริษัทก็สามารถ หานักดนตรีมาเสริมได้ หรือสามารถน่านักร้อง
 ไปฝึกหัดได้

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่ง บริษัททรกไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า
 “ก็มองด้วยเหมือนกันเรื่องการเล่นดนตรีได้ เพียงแต่ว่าไม่ม่งเยอะ คือ ถ้าเกิดว่า
 เล่นร้ายจริงๆ เราก็สามารถเอาคนอื่นมา Support เรื่องดนตรีให้ได้ คือ ค่ายอาจจะเขียนเพลงได้ แต่
 ค่ายอาจเล่นกีตาร์ไม่เก่งแบบ เล่นไปร้องไป show ได้ แต่ก็ เป็น ปัจจัยที่ไม่เอามาคิดมากเท่าไร เรา
 มองที่ทำงานกับเนื้อเพลงมากกว่า ก็อย่างที่บอกไว้แล้วว่า ถ้าค่ายเล่นกีตาร์เลวร้ายมาก เราก็จะเอา
 คนอื่นมาเล่นให้ได้ หา Back up ให้ได้” (ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

ในขั้นตอนนี้บริษัทก็อาจจะกระทำการทดสอบโดยให้นักร้องแสดงความสามารถ
 ทางด้านดนตรีให้ดู ซึ่งอาจจะเป็นการให้เล่นดนตรี หรือ ให้ร้องเพลง

คุณประเสริฐ พงษ์ธนาธิการ กรรมการผู้จัดการ บริษัททรกไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า
 “ก็มีบ้าง เป็นบางคน ก็ลองให้เล่นดูซิ แล้วก็ทดสอบเสียงดูซิ ก็เพื่อจะลองดูว่าเป็นยัง
 ไง ไซ้ไต้ที่อยู่ใน Demo ที่ส่งมาหรือเปล่า แต่ส่วนมากค่ายก็เตรียมพร้อมมานะ อยากจะเล่นให้ดู”
 (ประเสริฐ พงษ์ธนาธิการ, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

แต่ในบางบริษัทก็อาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องพิจารณาความสามารถในส่วนนี้ เนื่องจาก
 จากจะเน้นพิจารณาผลงานเพลงเป็นหลัก และเชื่อว่า ถ้าผลิตผลงานเพลงได้ ก็ต้องถือว่า มีความ
 สามารถทางด้านดนตรีแล้ว

1.3.3. พิจารณาเรื่องรูปลักษณ์ของนักร้อง

ประเด็นในเรื่องของ รูปลักษณ์ (Look) ของนักร้อง ในที่นี้ บริษัทเทปเพลงจะหมายถึง สิ่งที่มีมองเห็นที่ปรากฏบนตัวนักร้อง โดยจะเป็นประเด็นสุดท้ายที่บริษัทเพื่อชีวิตจะนำมาพิจารณา และเป็นประเด็นที่บริษัทให้ความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งในเรื่องของรูปลักษณ์จะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ

ก. รูปร่างหน้าตา

ข. อายุ และเพศ

ก. รูปร่างหน้าตา

การพิจารณา รูปร่างหน้าตาของนักร้องเพื่อชีวิต จากการเก็บข้อมูลพบว่าบริษัทไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญเท่าใดนัก ถึงแม้บางบริษัทจะยอมรับวงการบินเท็งมักจะต้องรับบุคคลที่มีรูปร่างหน้าตาดี ซึ่งหมายถึง ความสวย ความหล่อ แต่สำหรับบริษัทเพลงเพื่อชีวิตก็ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องรูปร่างหน้าตาเท่าใดนัก

คุณประเสริฐ พงษ์ธนาภิการ กรรมการผู้จัดการ บริษัททรนไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่
 “เออ.. จริงๆ เรื่องของเพลงนี่มาก่อน คือ เราก็ดูว่าเพลงเป็นยังไงบ้าง แล้วก็มาดูว่าตัวตนนักร้องเป็นยังไง มันไม่ถึงขนาดว่าเน้นหล่อ เน้นอะไรอย่างนั้นหรอก เพื่อชีวิตที่พามาเนี่ยคือเพลงดี เสียงร้องดี โอเค บางทีจะมาหน้าตาแยๆ มา ก็ยังพอไหว แต่ว่าในวงการบันเทิงเนี่ยะ ถ้าหน้าตาดีก็เป็นต่อ ได้เปรียบ เราพูดว่า พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ ส่วนหนึ่งที่ประสบความสำเร็จได้ดี โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่ได้รับเค้าดีๆ หน้าตาก็มีส่วน เพราะเค้าหน้าตาดี เทียบกับเพื่อชีวิตด้วยกันเค้าดูดี ดูสะอาด ดูดีกว่าคนอื่น เพราะฉะนั้นบุคลิกหน้าตาก็มีความสำคัญ แต่ที่ผ่านมาเราไม่ค่อยดูบุคลิกเท่าไร เพลงดี แต่งเพลงได้ดี เสียงดี ก็โอเค เน้นอนที่คือ สุดหลังๆ มากก็พิจารณาเรื่องบุคลิกบ้าง แต่ว่าก็ไม่ถึงกับเป็นเรื่องที่สลักสำคัญ” (ประเสริฐ พงษ์ธนาภิการ, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

ข. อายุ และเพศ

ในขั้นตอนนั้นนอกจากจะพิจารณาเรื่องรูปร่างหน้าตาแล้ว การพิจารณา เพศ อายุ ทางบริษัทก็อาจจะพิจารณาร่วมไปด้วย แต่จะเป็นประเด็นที่เรียกว่าไม่ค่อยสำคัญเลยในการพิจารณา โดยทั่วไปแล้ว จะเห็นได้ว่านักร้องเพลงเพื่อชีวิตจะเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เนื่องจากบริษัทเชื่อว่า นักร้องผู้ชายจะเป็นผู้ที่กล้าที่จะออกไปผจญภัย ออกไปเผชิญโลกภายนอก เช่น การตระเวนเล่นดนตรีตามที่ต่างๆ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะทำให้ตัวนักร้องที่ข้อมูลที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงานเพลงได้ ฉะนั้นนักร้องเพลงเพื่อชีวิตผู้ชายจะมีโอกาสได้มากกว่าผู้หญิง

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรกไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“ถามว่าเพลงมีผลมัย จริงๆ คงไม่เกี่ยวหรอก มันเกี่ยวกับเรื่องตัวตนของคนมากกว่า อย่างเพลงเพื่อชีวิตมันเป็นอะไรที่พูดถึงเนื้อหาสาระ ผู้หญิงที่จะมาซีรียสอะไรขนาดนั้นมันก็จะไม่ค่อยมี ไม่เกี่ยวกับเพลงหรอก มันน่าจะเกี่ยวกับตัวตนมากกว่า คือ จริงๆ แล้วนั่นส่วนหนึ่ง มันเป็นเรื่องตัวตนที่เพลงมันจะมาบังคับเพศ มากกว่าเพลงจะมาบังคับตัวบทเพลง คือด้วยเหตุการที่ว่า เพลงเพื่อชีวิตเป็นเรื่องของการต่อสู้อะไรต่างๆ นานา ซึ่งเราพูดง่ายๆว่า แม้กระทั่งเมื่อไทย หรือทั่วโลก พวก Activist ส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้ชาย ผู้หญิงจะมีน้อย จริงๆ ผู้หญิงที่เล่นอยู่ตามสถานบันเทิงที่เป็นเพื่อชีวิตมันก็มี แต่ผู้หญิงที่จะเขียนนำเสนอตัวตนออกมามีน้อยมากเลย หรือมีแต่ก็ยังไม่ถึง ถ้าจะทำนักร้องหญิงก็คงจะต้องบ่อนให้เยอะ อย่างปัจจุบันนี้ที่เห็นว่าเป็นนักร้องจริงๆ เพื่อชีวิตจริงๆ นี้ก็มี แดง (คุณบุษปรัทธ์ พันทวี) วงโยป คนเดียว อย่างอ้อย กระท้อน (คุณเปรมสินี เอียดเอื้อ นักร้องในสังกัด บริษัททรกไฟดนตรีฯ) ก็เป็นเพียงแค่อีสัน แต่ก็ยังไม่ใช่ตัวจริง ยอมรับเลยว่านักร้องเพื่อชีวิตผู้หญิงหายาก แล้วก็ทำยาก” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

ในเรื่องของอายุ ก็เช่นเดียวกัน นักร้องเพลงเพื่อชีวิตดูเหมือนว่า นักร้องที่มีอายุมากกว่าจะได้เปรียบว่านักร้องที่อายุน้อย เนื่องจากบริษัทเชื่อว่า นักร้องที่มีอายุมาก จะมีประสบการณ์มาก หรือผ่านโลกมามาก ซึ่งจะทำให้นักร้องเหล่านั้นมีข้อมูลที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงานเพลงได้มากขึ้นด้วย พร้อมทั้งนักร้องเพลงเพื่อชีวิตที่มีอายุมาก ก็จะได้รับความสะดวกจากผู้ฟังว่าเป็นนักร้องเพื่อชีวิตที่แท้จริง ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า อายุของนักร้องเพื่อชีวิต จะเริ่มต้นที่ประมาณ 28 ปีขึ้นไป

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรกไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“จริงๆ แล้วเรื่องอายุนี้ ในวงการบันเทิงถ้าอายุน้อยนี้ก็ได้เปรียบในการเป็นศิลปินนะ เพราะว่า สามารถขายได้ยาวนานกว่าศิลปินที่อายุมาก แต่ถ้าในเพื่อชีวิตนี่ค่อนข้างจะกลับกันนะ เพราะว่า ถ้าอายุน้อยนี้ก็เรียกได้ว่าประสบการณ์ชีวิตก็จะน้อยตามด้วย เพราะฉะนั้นจะแสดงตัวตนหรือ มาแสดงความคิดอ่านให้คนเชื่อตามนั้นค่อนข้างจะยาก รวมถึงประสบการณ์ในการแต่งเพลงทำเพลงก็จะน้อยตามไปด้วย ซึ่งในตรงนี้อายุมากจะได้เปรียบกว่า จะดูหลังกว่า ดูน่าเชื่อถือมากกว่า...โดยมากก็ต้องประมาณ 28 - 30 ขึ้นไป” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

แต่อย่างไรก็ตามประเด็นต่างๆ ในการพิจารณาเรื่อง Look ของนักร้องที่กล่าวไป บริษัทมักจะนำมาพิจารณาร่วมกับการพิจารณาผลงานเพลง โดยดูที่ภาพรวมว่าผลงานเพลงที่สร้าง

ออกมา กับตัวของนักร้องมีความเหมาะสมกันหรือไม่มากนักเพียงใด ตัวอย่างเช่น ถ้าเนื้อหาของเพลงหนักเกี่ยวกับเรื่องของการเมือง รูปลักษณ์ของนักร้องก็ควรจะดูน่าเชื่อถือ อายุประมาณกลางคน และควรจะเป็นเพศชาย

ในขั้นตอนของการสัมภาษณ์ และทดสอบนี้ นักร้องบางคนอาจจะผ่านเข้าสู่ขั้นตอนต่อไปของการคัดเลือกได้เลย แต่นักร้องบางคนอาจจะยังไม่ผ่านการพิจารณา แต่ทางบริษัทก็ไม่ได้ปฏิเสธเลย เนื่องจากบริษัทยังสนใจตัวนักร้องอยู่ แต่ทางด้านผลงานเพลงของนักร้องอาจจะยังไม่เป็นที่ถูกใจของบริษัทในกรณีนี้ ทางบริษัทก็จะให้นำผลงานกลับไปแก้ไข หลังจากที่ได้มีการพูดคุยกันเสร็จแล้ว โดยทางบริษัทก็จะแนะนำแนวทางการแก้ไขผลงานเพลงให้ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า โดยทั่วไปแล้วนักร้องใหม่ๆ มักจะต้องนำผลงานกลับไปแก้กันเกือบทุกคน หลังจากที่แก้ไขผลงานเพลงเรียบร้อยแล้ว นักร้องก็จะนำผลงานกลับมาให้ทางบริษัทพิจารณาอีกที จนกว่าผลงานจะเป็นที่ถูกต้องใจของบริษัทในบางกรณียังพบอีกว่า ผลงานเพลงที่นักร้องนำกลับไปแก้ไขแล้ว แต่บริษัทพบว่าไม่มีความพัฒนาขึ้นเลย หรือ นักร้องนำผลงานกลับไปแก้ไขหลายครั้งแล้ว แต่ผลงานก็ยังไม่เป็นที่ถูกใจของบริษัททางบริษัทก็อาจจะปฏิเสธนักร้องคนนั้นๆ เลยก็ได้

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“หลังจากคุยดูว่าพอมีแวว ที่ว่าเออ... ก็ให้เค้าทราบว่างานที่เค้าทำมามันเป็นไงบ้าง มันขาดเหลืออะไรบ้าง แล้วให้เค้าทำมาใหม่ โดยเอาสิ่งที่บอกเค้าไปเนี่ยะ ให้เค้าไปแก้ไขมาแล้วส่งมาใหม่ ส่งมาครั้งที่ 2 นี้เราจะฟังเองแล้ว คือหลังจากที่เราฟังจากการแก้ไข แล้วบางทีก็ไม่ได้แก้ครั้งเดียว ยังไม่พอก็ให้แก้มาอีก ทำมาอีก จนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีแล้วนะ เราก็ให้ โปรดิวเซอร์ มาฟังอีกทีหนึ่ง แล้วคิดว่าเป็นไงบ้าง ถ้าถึงขั้นนั้นแล้วถ้าไม่มีอะไรหนักหนา โปรดิวเซอร์ ก็จะลงมาช่วยบ้าง ในการแก้ไขอะไรต่างๆ เปลี่ยนเนื้อเปลี่ยนอะไรบ้างเล็กน้อย....แต่ถ้าแก้ไปแก้มาแล้ว ไม่มีอะไรดีขึ้น เราก็บายเค้าไปเลย” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

ฉะนั้นนักร้องที่จะสามารถผ่านขั้นตอนนี้ไปได้ ผลงานเพลงที่นักร้องแก้ไขมาตรงกับความต้องการของบริษัทนักร้องจึงจะไปถึงขั้นตอนต่อไปได้ คือการที่บริษัทรับนักร้องเข้าสังกัดด้วยการเซ็นสัญญา แต่อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูล พบว่า โดยทั่วไปแล้วนักร้องใหม่ที่ผ่านการพิจารณาในขั้นตอนนี้นั้น ผลงานที่ผ่านการพิจารณานั้น ก็เรียกได้ว่ายังอาจจะยังไม่ตรงกับความต้องการของบริษัทอย่างสมบูรณ์ แต่ทางบริษัทเห็นว่าตัวนักร้องมีแนวโน้มของการพัฒนาผลงานที่ดี ซึ่งจะสามารถนำมาปรับปรุงได้อีกครั้งในขณะที่ทำงานเพลงจริงๆ ก็จะรับนักร้องเข้าสังกัด แต่ถ้าพิจารณาผลงานใหม่แล้ว ยังไม่เป็นที่พอใจของทางบริษัทหรือผลงานไม่มีความพัฒนาขึ้น ในการแก้ไขครั้งที่ 2 หรือ ครั้งที่ 3 ทางบริษัทก็อาจจะปฏิเสธนักร้องคนนั้นๆ ไปเลย

1.4 ขั้นตอนการรับนักร้องเข้าสังกัด

การรับนักร้องเข้าสังกัดของบริษัทโดยการเซ็นสัญญานั้น ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการคัดเลือกนักร้อง ซึ่งถ้านักร้องได้รับเซ็นสัญญากับทางบริษัทก็ถือว่าสิ้นสุดกระบวนการคัดเลือกแล้ว แต่อย่างไรก็ตามขั้นนี้จะเกิดขึ้นได้หลังจากทางบริษัทได้ตกลงที่จะรับนักร้องที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาอยู่ในสังกัด หากทั้งบริษัทและนักร้องสามารถตกลงในเรื่องของเงื่อนไขในสัญญาได้ ซึ่งรายละเอียดในสัญญาของแต่ละบริษัทเพียงก็จะแตกต่างกันออกไปตามแต่นโยบายของบริษัท แต่โดยทั่วไปก็จะประกอบด้วย

- ค่าตอบแทนซึ่งจะได้รับจากการเป็นนักร้อง ที่ออกผลงานใน 1 อัลบั้ม โดยมากจะคิดตามจำนวนเทปที่ขายได้ และค่าตอบแทนอื่นๆ ที่ไม่ได้มาจากยอดขาย อย่างเช่น การโชว์ตัว

- เงื่อนไขต่างๆ เช่นการปฏิบัติตัว รวมถึงข้อห้ามต่างๆ เช่นการห้ามไปร้องเพลงให้กับบริษัทอื่น ซึ่งถ้านักร้องทำผิดสัญญา หรือเงื่อนไข หรือ ข้อห้ามต่างๆ บริษัทมีสิทธิ์ที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายจากตัวนักร้องได้

- ระยะเวลาของการเซ็นสัญญา นักร้องแต่ละคนจะมีระยะเวลาของสัญญาไม่เท่ากันถึงแม้ว่าจะเป็นนักร้องบริษัทเดียวกันก็ตาม แต่โดยทั่วไปก็จะอยู่ที่ 3 ถึง 5 ปี

คุณนเรศ น้อยแนบ หรือ บัवलอย ศิลปินในสังกัด รถไฟดนตรี เจ้าของอัลบั้มชุด หัวใจของ ดอง กล่าวว่

“ในสัญญาก็จะมีแต่คำฟ้องเรา ไม่มีเราได้เรียกร้องอะไรเลย อย่างเช่นถ้าไปรับงานเองโดยไม่ได้แจ้งบริษัททราบ บริษัทจะฟ้องท่าน ถ้าท่านมาสาย บริษัทจะฟ้องท่าน มีแต่โดนฟ้องทั้งนั้น มีเป็น ร้อย ซ้อเลย....แล้วก็มีเรื่องของผลประโยชน์ ค่าตอบแทน ที่นี้ (บริษัทรถไฟดนตรี จำกัด) ให้ตามยอดตามจำนวนเทปไม่เท่ากัน 3 หมื่นแรก ผ่านไปผมได้แค่ บาทเดียว มันจะดีตรงที่ถ้าขายเยอะ คือ แสนหนึ่งก็ได้ 2 บาท ขาย 2 แสนได้ 3 บาท ขาย 5 แสนก็ 6 บาท อย่างแกรมมี่ (บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน))จะได้ 6 บาท ตลอด จะว่าไปมันก็ดีทั้ง 2 ฝ่ายนะครับ อยู่ที่ว่าเราคิดว่าเราจะขายได้มากแค่ไหน ส่วนค่าเพลงก็ได้เท่ากันเพลงละหมื่น และก็ให้ผมเซ็นทั้งหมด 5 ปี”(นเรศ น้อยแนบ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

ฉะนั้นแม้ว่านักร้องสามารถผ่านการคัดเลือกของบริษัทมาจนถึงขั้นเซ็นสัญญาแล้ว ก็อาจจะไม่เกิดการเซ็นสัญญาขึ้นได้ โดยที่อาจจะเกิดจากการตกลงในเรื่องของเงื่อนไขในสัญญาได้ กล่าวคือ ในบางกรณี บริษัทปฏิเสธการเซ็นสัญญากับนักร้องเอง เมื่อบริษัทเห็นว่าทางนักร้องรับเงื่อนไขในสัญญาไม่ได้ เนื่องจากนักร้องอาจต้องการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขในสัญญา หรือในบางกรณี

นักร้องอาจจะเป็นผู้ปฏิเสธการเซ็นสัญญากับทางบริษัทเอง เนื่องจากไม่สามารถยอมรับเงื่อนไขในสัญญาได้ ซึ่งหากทั้งบริษัทและตัวนักร้องยังอยากมีส่วนร่วมงานกันอยู่ การต่อรองในเรื่องเงื่อนไขจะเกิดขึ้น ซึ่งหากในกรณีที่ทั้งสองฝ่ายต่อรองกันไม่ได้ การเซ็นสัญญาก็อาจไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าทั้งสองฝ่ายสามารถต่อรองกันได้การเซ็นสัญญาก็จะเกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูลพบว่า ปัญหาเรื่องตกลงในเงื่อนไขสัญญาไม่ได้มักจะไม่เกิดขึ้นกับนักร้องหน้าใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยออกอัลบั้มมาก่อน เนื่องจากนักร้องหน้าใหม่มักจะมีความต้องการที่จะออกอัลบั้มแทบ

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า
 “ในเรื่องของเด็กใหม่ ปัญหาในแง่ผลประโยชน์จะไม่ค่อยเกิดอยู่แล้ว เพราะว่าในส่วนของบริษัทเองจะมีสัญญามาตรฐานอยู่ ซึ่งอยู่ในลักษณะที่ว่าได้พิจารณามาแล้วว่าสมเหตุสมผล เพราะเฉพาะคนที่มาก็จะต้องเซ็นสัญญานี้ ไม่ว่าจะดังขนาดไหน เพราะคุณเป็นเด็กใหม่ คุณมาต่อรองอะไร แต่เราก็ไม่ใช่ว่าเป็นเด็กใหม่เราก็ทำให้ติดดินก็ไม่ใช่ เป็นสัญญามาตรฐานทุกคนก็ต้องเซ็นสัญญานี้ ก็คุณอ่านเสร็จนี้คุณก็มีหน้าที่เซ็น เพราะสัญญานี้เป็นสัญญามาตรฐานที่ผ่านนิติพิจารณาอย่างดีแล้วศิลปินทุกคนที่เค้ายูทูบีนี้ เค้ายูเซ็นสัญญานี้กันทุกคนก็ไม่เห็นจะมีปัญหา ถ้าคุณจะมีปัญหาเรื่องไม่เซ็นสัญญาก็คงจะลำบากแล้วละ เราก็ต้องปฏิเสธเค้าไป”
 (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

2. เกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

จากขั้นตอนในการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพื่อชีวิตนั้น ในแต่ละขั้นตอนของการพิจารณา จะเห็นได้ว่ามีประเด็นในการพิจารณาที่แตกต่างกัน และให้ความสำคัญแตกต่างกันด้วย จากเกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต ประกอบไปด้วย

- 2.1 ความสามารถของนักร้อง
- 2.2 อุปนิสัย ความคิด มุมมอง ของนักร้อง
- 2.3 รูปลักษณ์ของนักร้อง

2.1 ความสามารถของนักร้อง

เกณฑ์ที่สำคัญที่สุดในการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต คือ ความสามารถของนักร้องที่ปรากฏอยู่ในผลงาน ซึ่งหมายถึงความสามารถดนตรีในหลายๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการสร้างผลงานเพลงและการเล่นดนตรี รวมถึงการร้องเพลง กล่าวคือ นักร้องเพลงเพื่อชีวิตจะต้องแต่งเพลงเองได้ ร้องเพลงเองได้ และเล่นดนตรีเองได้ ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่สำคัญที่สุด และปรากฏอยู่ในหลายขั้นตอนของการพิจารณาคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

โดยที่จะเห็นได้จากบริษัทจะพิจารณานักร้องจากตัวผลงานที่นำมาให้ทางบริษัทพิจารณา ซึ่งผลงานเหล่านั้นก็จะแสดงถึงความสามารถที่มีอยู่ในตัวนักร้องนั่นเองว่ามีความสามารถมากน้อยแค่ไหน ทั้งการแต่งเพลง การร้องเพลง และการเล่นดนตรี โดยในบางบริษัทถือเอาเกณฑ์เรื่องของผลงานมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินเกณฑ์เดียวที่จะรับนักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัดหรือไม่ เนื่องจากในผลงานจะสะท้อนเห็นถึงความสามารถทั้งหมดของนักร้องได้

คุณอรุณศักดิ์ อ่องลลอบ กรรมการผู้จัดการ บริษัทบีทีวินมิลเลนเนียม กล่าวว่
 “ไม่ค่อยมีนะ เพราะจริงๆ แล้วหลักการของพีเอ็มมีน้อยมาก แถบจะไม่ใช่หลักการ ที่ต้องการเนื้องานที่เสร็จมาแล้ว วิธีการที่ไม่สนใจ สรุปได้ว่าการคัดเลือกของค่าย ก็คือ ต้องมีผลงานมาก่อน หมายถึงเป็น Master เลยนะ” (อรุณศักดิ์ อ่องลลอบ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2543)

นอกจากบทเพลงหรือผลงานเพลง ที่จะแสดงถึงความสามารถของตัวนักร้องแล้ว ความสามารถในด้านการร้องเพลง ที่ปรากฏอยู่ในผลงาน ก็เป็นเกณฑ์ที่บริษัทให้ความสำคัญด้วยเช่นกัน โดยในเรื่องของความสามารถในด้านการร้องเพลงของนักร้องจะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ เนื้อเสียงหรือ แก้วเสียง และวิธีการร้อง หรือ เทคนิคการร้อง

เนื้อเสียง เมื่อการเป็นนักร้องจำเป็นต้องร้องเพลงได้ เสียงร้องจึงเป็นอีกเกณฑ์หนึ่งที่บริษัทให้ความสำคัญ คุณภาพของเนื้อเสียงหรือวิธีการร้องไม่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ แต่สิ่งที่บริษัทต้องการคือ นักร้องควรมีเนื้อเสียงและการร้องที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง หรือจุดขายที่แตกต่างจากนักร้องคนอื่น

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟต์นตรี จำกัด กล่าวว่
 “บัวลอยเค้าก็ส่ง Demo เข้ามา ปกติ เราฟังดูเออ.. เค้าแปลกดี เพลงเค้าแปลก เสียงเค้าแปลก ก็ลองมาคุยซิ คือเพลงของเค้าใช้ภาษาแปลก วิธีคิดของเค้าก็แปลก คือเค้าเป็นคนที่มีอะไรอยู่ในตัว”(ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

2.2 อุปนิสัย ความคิด มุมมอง ของนักร้อง

การทำงานร่วมกัน เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในการผลิตผลงานเพลง หรือการเข้ามาอยู่ในสังกัดบริษัทเนื่องจากทางบริษัทจำเป็นต้องดูแลนักร้องในสังกัด ฉะนั้นเกณฑ์อีกประการหนึ่งที่ทางบริษัทจะต้องพิจารณา คือ เรื่องของอุปนิสัย โดยเฉพาะในเรื่องของการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเชื่อฟังบริษัทและการยอมรับได้ซึ่งเงื่อนไขของกันและกัน นอกจากนี้ยังพิจารณารวมไป

ถึง ความคิด และมุมมองของตัวนักร้องด้วย ว่าเป็นอย่างไร ซึ่งความคิด และมุมมองของนักร้องจะส่งผลถึงการสร้างผลงานเพลงด้วย

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า
 “ประเด็นที่คุยกันแล้ว ไม่ร่วมงานกัน ก็คือว่า ตัวงานมีส่วนอยู่ส่วนหนึ่ง วิธีคิดของศิลปินก็จะเป็นส่วนหนึ่ง ถ้าอย่างมีความคิดแบบนี้ เฮีย...ไม่ได้โวย ทำงานทะเลาะกันแน่ อย่างนี้เราก็ไม่เอา หรืออาจจะไม่ใช่ตัวนักร้องโดยตรง บางทีอาจเป็นคนรอบข้างนักร้องมันก็มีส่วนเหมือนกัน เช่น เมีย จุ้นจ้านมาก เราก็จะปวดหัวแน่ ก็ไม่เอา” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

2.3 รูปลักษณ์ของนักร้อง

รูปลักษณ์ของนักร้องความหมายของค่ายเทป หมายถึง สิ่งปรากฏอยู่บนตัวนักร้องสามารถมองเห็นได้ โดยจะประกอบด้วยรูปร่าง เพศ อายุ ของนักร้อง ซึ่งบริษัทจะถือเกณฑ์อันดับสุดท้ายที่บริษัทเพื่อชีวิตจะใช้พิจารณาว่าจะรับนักร้องเข้าสังกัดหรือไม่ เนื่องจากบริษัทถือว่าแนวเพลงเพื่อชีวิต ผู้ฟังให้ความสนใจตัวบทเพลงมากกว่าเรื่องรูปร่างหน้าตาของนักร้อง รวมถึงเพศและอายุด้วย ซึ่งบริษัทไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าใดนัก กล่าวคือ นักร้องเพลงเพื่อชีวิตไม่จำเป็นที่จะต้องมียุโรปหน้าตา ที่สวยหรือหล่อ แต่ดูโดยภาพรวมแล้ว บริษัทต้องการรูปลักษณ์ของนักร้องที่เหมาะสมกับผลงานเพลงที่น่าเสนอมากกว่า

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า
 “เออ.. จริงๆ เรื่องของเพลงนี่มาก่อน คือ เราก็ดูว่าเพลงเป็นยังไงบ้าง แล้วก็มาดูว่าตัวตนนักร้องเป็นยังไง มันไม่ถึงขนาดว่าเน้นหล่อ เน้นอะไรอย่างนั้นหรอก เพื่อชีวิตที่พามาเนี่ยคือเพลงดี เสียงร้องดี โอเค บางทีจะมาหน้าตาแยๆ มา ก็ยังพอไหว” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

จากเรื่องเกณฑ์ในการคัดเลือกนักร้องเพื่อชีวิตของบริษัทเทปที่ได้กล่าวไป สามารถสรุปลักษณะของบุคคลที่มีแนวโน้มที่บริษัทจะให้ความสนใจ ที่จะนำมาสร้างเป็นนักร้องของบริษัทได้ว่า บุคคลนั้นจะต้องมีความสามารถทางดนตรี ไม่ว่าจะเป็น การแต่งเพลงเอง เล่นเพลงเอง และร้องเพลงเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด รวมไปถึงบุคคลนั้นจะต้องมีอุปนิสัย ความคิดอย่าง และมุมมองที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นและสร้างผลงานเพลง

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

นอกเหนือจากเกณฑ์ ต่างๆ ที่ทางบริษัทสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นประเด็นในการพิจารณานักร้องเข้าสังกัดแล้ว ยังมีปัจจัยต่างๆ อีกที่จะส่งผลต่อการคัดเลือกนักร้อง อันประกอบไปด้วย

3.1 กลุ่มบุคคลที่หน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

3.2 การตลาด

3.3 ระบบอุปถัมภ์

3.1 กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

ในส่วนของขั้นตอนการพิจารณาผลงานนั้น แต่ละบริษัทจะมีขั้นตอนการพิจารณาในส่วนที่เหมือนกัน และส่วนที่แตกต่างกันอยู่บ้าง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับนโยบายของบริษัทว่าต้องการนักร้องแบบใด รวมถึงให้ใครเป็นผู้พิจารณาด้วย เนื่องจากในบางบริษัทก็จะมีทีมงานพิจารณาผลงานเหล่านี้โดยเฉพาะ แต่ในบางบริษัทที่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก มักจะไม่มีทีมงานที่ทำการคัดเลือกโดยเฉพาะ ซึ่งหน้าที่คัดเลือกนี้ กรรมการผู้จัดการจะเป็นผู้พิจารณาเองทั้งหมด เนื่องจากความต้องการที่จะประหยัดงบประมาณ รวมถึงจำนวนทีมงานไม่พอเพียง และจำนวนผลงานที่ส่งเข้ามาก็มีไม่มากนัก ถึงแม้ว่าแต่ละบริษัทจะมีทีมงานหรือไม่มีทีมงานในการคัดเลือกนักร้องก็ตาม แต่สุดท้ายของกระบวนการการคัดเลือกผู้ที่พิจารณาเป็นคนสุดท้าย ก็จะเป็น กรรมการผู้จัดการ หรือเจ้าของบริษัทเช่นเดียวกัน

ในการคัดเลือกในแต่ละขั้นตอน ผู้ที่ทำการคัดเลือกมักจะอาศัยประสบการณ์และความชอบเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในการพิจารณาคัดเลือก ซึ่งแต่ละคนก็也将มีความชอบ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป สิ่งเหล่านี้จึงมีผลต่อตัวนักร้องว่าจะผ่านการพิจารณาหรือไม่ จะเห็นได้ว่าในบางกรณี ผู้ที่ทำการคัดเลือกในขั้นตอนแรก กับผู้ที่คัดเลือกในขั้นตอนสุดท้ายมีความเห็นไม่ตรงกัน

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด ซึ่งเป็นผู้คัดเลือกนักร้องในขั้นตอนแรกๆ ก่อนจะเสนอให้เจ้าของบริษัทพิจารณาอีกที ยังยอมรับว่าความชอบมีผลต่อการคัดเลือกนักร้อง

“ตอนฟังเพลง ยอมรับนะว่ามีเรื่องส่วนตัวเกี่ยวข้องเหมือนกัน เพราะการฟังเพลงมันเป็นความสุนทรีย์ส่วนตัว ว่าเราชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับคนอื่น....ก็มีเหมือนกันเราเสนอแบบนี้ขึ้นไปให้พี่ย่า (คุณประเสริฐ พงษ์ธนาภิกร) แต่พี่ย่าบอกไม่เอาก็มี เพราะอาจมีความ

ชอบคนละแบบ แต่เราก็เชื่อนะ เพราะพี่ย่ามีประสบการณ์มากกว่า”(ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

3.2 การตลาด

เรื่องของการตลาด เป็นปัจจัยที่เข้ามามีส่วนอย่างมากในการคัดเลือกนักร้องให้เข้ามาอยู่ในสังกัดของบริษัทจากขั้นตอนของการคัดเลือกจะเห็นได้ว่า การที่ผลงานของนักร้องคนไหนมีความเป็น Mass หรือ มีจุดขาย ผลงานนั้นๆ จะได้รับการพิจารณาก่อน หรือจะสามารถผ่านการคัดเลือกเข้ามาได้มากกว่าผลงานที่ไม่มีความเป็น Mass หรือไม่รู้ว่าจะนำไปขายให้กับใคร แสดงให้เห็นว่าแต่ละบริษัทมุ่งเน้นเรื่องการตลาดเป็นสำคัญ

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี กล่าวว่า

“บางครั้งมันก็มีอยู่อันหนึ่งที่บางที่เนี่ย เพลงดีกับเพลงตลาดมันต้องมันไปคนละทางกัน อย่างบางคนทำเพลงมา เพลงดีมากเลย ผมชอบ แต่ก็รู้ว่ามันขายไม่ได้หรอก มันไม่รู้จะขายใคร ซึ่งส่วนมากเราก็มักจะหลีกเลี่ยงไม่ทำ” (ประเสริฐ พงษ์ธนานิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

คุณปรเมินทร์ รังษีธรรม กรรมการผู้จัดการ บริษัทล่องไลน์ มิวสิค จำกัด กล่าวว่า

“ส่วนมากแล้วผมคิดว่าเราก็เข้ามาคุยกันให้รู้เรื่อง แล้วก็มองภาพรวมของเพลงที่เค้าอยากทำ สมมติว่าเป็นแบบที่เค้าทำเพลงมาเอง เราก็ต้องดูว่า มองเพลงของเค้าว่าน่าจะขายได้มั้ย” (ปรเมินทร์ รังษีธรรม, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม, 2543)

3.3 ระบบอุปถัมภ์

ในสังคมไทย ระบบอุปถัมภ์จะมีแทรกซึมอยู่ในทุกเรื่อง ในกระบวนการคัดเลือกเองก็เช่นกัน ผู้ให้ข้อมูลบางท่านยอมรับว่า มีนักร้องบางคนให้รับการฝากฝังมา หรือได้รับการแนะนำมาจากผู้ที่รู้จัก แต่อย่างไรก็ตามนักร้องที่ได้รับการแนะนำมา ก็จะต้องมีผลงานมาให้บริษัทพิจารณาด้วยเช่นกัน ซึ่งทางบริษัทก็จะช่วยในกรณีที่ให้ผลงานนั้นได้พิจารณาเร็วขึ้นกว่านักร้องคนอื่น ๆ แต่หลังจากนั้นทางบริษัทก็จะพิจารณาคัดเลือกต่างหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่บริษัทตั้งไว้

คุณประเสริฐ พงษ์ธนานิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี กล่าวว่า

“ถ้าเป็นเด็กฝาก ก็แค่ฝากเพียงแค่ว่า 1 คือพิจารณาให้เร็วหน่อย 2. คือว่าพยายามให้ความช่วยเหลือ แต่เด็กก็ต้องอยู่ในขั้นที่ช่วยเหลือได้ ว่าประมาณนี้ ถ้าเป็นเด็กฝากมา

ขาดชนิดหนึ่งตรงนี้ช่วยเติมให้หน่อยได้มั๊ย แต่ถ้าฝากมาแล้วเด็กไม่ได้เลย มันก็ไม่ได้” (ประเสริฐ พงษ์ธนาภิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

นอกจากเรื่องของการฝากให้ช่วยพิจารณา ประเด็นในเรื่องของความรู้จักคุ้นเคย หรือเป็นเพื่อนกันก็ช่วยให้พนักงานเหล่านั้นสามารถเข้าไปอยู่ในสังกัดของบริษัทได้ง่ายขึ้น

คุณปรมิินทร์ รังษีธรรม กรรมการผู้จัดการ บริษัทล่องโลน มิวสิค จำกัด กล่าวว่
 “ผู้ใหญ่อาร์ม นี่จะอยู่กับผมอยู่แล้วเพราะเล่นดนตรีอยู่ที่ร้านของผม ตลอดนาน มาแล้ว แล้วผมก็คิดว่าเค้ามีความสามารถ นำเสียงเค้าแปลก ไม่ใช่ว่าแปลกอย่างเดียวแต่เค้าก็มี คุณภาพพอใช้ได้ เค้าแต่งเพลงเองได้ เค้าก็แต่งมา 5 เพลง เค้าแต่งได้แค่นั้น ผมก็แต่งเพิ่มให้เค้า เค้าแต่งได้แค่นี้ นายเอาไปเลย...ก็เค้าอยากทำ เค้าไม่เคยทำที่ไหนมาก่อน แต่เป็นเพื่อนกัน เป็นเพื่อนรักคนหนึ่งก็ว่าได้” (ปรมิินทร์ รังษีธรรม, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม, 2543)

กระบวนการสร้างนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

หลังจากที่บริษัทได้นักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัดแล้ว โดยผ่านกระบวนการคัดเลือก ตามขั้นตอนต่างๆ นักร้องเหล่านั้นจะผ่านกระบวนการบางอย่างของบริษัทอีกครั้งหนึ่ง เพื่อที่จะทำ ให้นักร้องเหล่านั้นเป็นนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย กระบวนการนี้เรียกว่า กระบวนการสร้างนักร้อง หรือการปั้นแตงนักร้อง

การสร้างนักร้องในประเด็นต่างๆ ถือเป็นการสร้างให้นักร้องเหล่านั้นมีความเป็น นักร้องที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากการเก็บข้อมูลเก็บของบริษัทตัวอย่าง 3 บริษัทได้แสดงให้เห็นถึง ขั้นตอนต่าง ที่แต่ละบริษัทนำมาใช้มาสร้างนักร้อง ดังนี้

1. การสร้างให้นักร้องมีผลงานเพลง
2. การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

แต่อย่างไรก็ตาม จากการเก็บข้อมูลพบว่า ในบางบริษัทเช่น ในบริษัทบีทีวิน มิลเลนเนียม จำกัด ก็อาจจะไม่มีขั้นตอนในการสร้างผลงานให้กับนักร้อง เนื่องจากทางบริษัทจะรับ เฉพาะนักร้องที่มีผลงานที่เป็น มาสเตอร์เทป ซึ่งหมายถึงผลงานที่เสร็จสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปปั๊ม ม้วนเทปออกจำหน่ายได้แล้วเท่านั้น

1. การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง

การสร้างให้นักร้องมีผลงานเพลง เป็นขั้นตอนแรกของการสร้างนักร้องเพลงเพื่อชีวิต ซึ่งจากการเก็บข้อมูล จากบริษัทเพื่อชีวิต 3 บริษัทสามารถสรุปขั้นตอนในการสร้างผลงานเพลงดังนี้

- 1.1 ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับผลงานของนักร้อง
- 1.2 ขั้นที่ 2 สร้างงานเพลง
- 1.3 ขั้นที่ 3 อัดเสียงเพื่อสร้างเทปต้นแบบ หรือ เดโมเทป (Demo Tape)
- 1.4 ขั้นที่ 4 ส่ง เดโมเทปให้เจ้าของบริษัทพิจารณาเพื่อคัดเลือกเพลง
- 1.5 ขั้นที่ 5 ผลิตเทปต้นฉบับ หรือ มาสเตอร์เทป (Master Tape)

การสร้างนักร้องให้มีผลงาน เป็นขั้นตอนแรกของการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย โดยจะเริ่มต้นจาก เจ้าของบริษัทจะเป็นผู้กำหนดว่าให้นักร้องสามารถเริ่มสร้างผลงานเมื่อไหร่ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลแล้วพบว่า โดยทั่วไปทางบริษัทจะให้นักร้องสามารถเริ่มสร้างผลงานเพลงได้เลย พร้อมกันนั้นเจ้าของบริษัทจะกำหนดว่า ให้นักร้องทำงานร่วมกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตเพลง (Music Production) ซึ่งจะมีผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลการผลิตผลงานเพลง หรือ ที่เรียกว่า โปรดิวเซอร์ เป็นผู้กำกับดูแลการทำงานเพลงของศิลปิน แต่ในบางบริษัทที่ยังเล็กอยู่ อาจจะไม่มีการผลิตเพลงโดยตรง เจ้าของบริษัทจะลงมาเป็นที่ปรึกษาเอง หรือเป็น โปรดิวเซอร์ ให้กับนักร้องเอง

การสร้างผลงานเพลงก็อาจเกิดขึ้นเฉพาะกับนักร้องบางคนเท่านั้นที่ทางบริษัทเห็นว่าผลงานยังไม่ตรงกับความต้องการมากนัก แต่ถ้าผลงานของนักร้องเหล่านั้น มีความสมบูรณ์ตามความต้องการของบริษัทอยู่แล้วก็อาจจะไม่ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงใดๆ เลย ก็สามารถเข้าอัดเสียงเพื่อบันทึกเสียงทำ มาสเตอร์เทป ได้เลย หรือในกรณีอย่าง บริษัทที่วันมิลเลนเนียม จำกัด ต้องการนักร้องที่มี ผลงานเป็น มาสเตอร์เทป เลย การพัฒนาในส่วนผลงานเพลงอาจจะไม่เกิดขึ้นเลย รวมถึงการสร้างตัวตนให้กับนักร้องภาวนั้นบางบริษัทก็มองข้ามไปเลย เนื่องด้วยข้อจำกัดของนโยบายของบริษัทที่สร้างขึ้น หรือ ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ

1.1 ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับผลงานของนักร้อง

ในขั้นตอนของการดำเนินการผลิตผลงานเพลงนั้น จากการเก็บข้อมูลพบว่า บริษัทมักจะให้นักร้องนำผลงานที่เสนอกับบริษัทในขั้นตอนของการคัดเลือก มาพัฒนาต่อให้เป็นผลงานที่จะต้องนำออกจำหน่ายจริงๆ โดยที่การพัฒนาผลงานเพลงนั้นมัก อาจจะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง โปรดิวเซอร์ กับตัวนักร้อง หรือในบางบริษัทอาจให้นักร้องทำเอง และมี โปรดิวเซอร์ เป็นที่ปรึกษา หรือ นักร้องทำงานเพลงเองทั้งหมด โดยที่จากการเก็บข้อมูลพบว่า บริษัทมักจะให้นักร้องดำเนินการพัฒนาผลงานเอง โดยมี โปรดิวเซอร์ เป็นที่ปรึกษา

เมื่อการสร้างผลงานให้กับนักร้องเพลงเพื่อชีวิต มักจะนำผลงานของนักร้องมาพัฒนาต่อ ฉะนั้นในขั้นตอนของสร้างแนวทาง หรือ Concept ของอัลบั้ม จึงเป็นเพลงการนำเอา Concept มีอยู่เดิมแล้วมาสร้างแนวทางให้ชัดเจนขึ้น โดยจะเริ่มต้น จากการที่ โปรดิวเซอร์ จะพูดคุยกับนักร้อง ว่าอยากสร้างงานออกมาแบบไหน เมื่อได้แนวทางงานเพลงแล้ว ทั้ง โปรดิวเซอร์ และนักร้องก็จะทดลองสร้างผลงานออกมาเป็นเทปต้นแบบ หรือ เรียกว่าเดโมเทป

1.2 ขั้นที่ 2 สร้างงานเพลง

การสร้างงานเพลงในอัลบั้ม ก็เช่นกัน ก็จะเป็นการนำผลงานเพลงที่นักร้องนำมาเสนอมาแก้ไขปรับปรุง ปรับแต่ง หรือแก้ไขผลงานของนักร้อง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการแก้ไขทำนอง, เนื้อร้อง หรือแม้แต่ชื่อเพลง และชื่ออัลบั้ม เพื่อให้ผลงานนั้นมีจุดขายมากยิ่งขึ้น

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัทรถไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“ก็มีบ้าง มีการปรับอะไรนิดหน่อยๆ ก็จะ อย่าง พี่ย่า (คุณประเสริฐ พงษ์ธานิกกร กรรมการผู้จัดการบริษัทรถไฟดนตรีฯ) เค่าฟังเพลงแล้ว ถ้าเป็นทำนอง เค่าอาจจะมาให้เราช่วยปรับ ทำนองยังไม่ค่อยดี เนื้อร้องก็มีคนเปลี่ยนให้ ชื่อเพลงก็อาจจะช่วยกันคิด เปลี่ยนให้...การเปลี่ยนชื่อเพลง อาจจะเป็นเพราะชื่อเพลงไม่น่าสนใจ บางครั้งชื่อยากไป หรือชื่อแรงไป หรือชื่อไม่เกี่ยวกับเนื้อหาในเพลงก็มี คือว่า มุขจัด มากเกินไป แต่โดยมากก็จะยอมเปลี่ยน” (ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

นอกจากปรับปรุงเปลี่ยนแปลงผลงานเพลงแล้ว การตัดเพลงเดิมของนักร้องทิ้งไปเลย หรือการเพิ่มเพลงใหม่ที่ทางบริษัทมีเก็บไว้อยู่แล้ว เรียกว่า เพลง Stock ก็ถือเป็นพัฒนาผลงานเพลงอีกรูปแบบหนึ่งให้กับตัวนักร้อง

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัทรถไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“ก็เซ็นสัญญาเสร็จแล้ว ก็ไปสร้างผลงานเพลงได้เลย เพราะเค้าจะทำงานเอง เพราะว่าตอนเค้าส่ง เดโมเทป เค้าจะมีวัตถุประสงค์อยู่แล้ว อย่างสมมติเค้าส่งมา 5 เพลง นี่ เค้าก็จะมีวัตถุประสงค์อยู่แล้ว 5 เพลง หรือถ้าบางเพลงไม่ดีก็คัดออก แล้วให้เค้าไปทำเพิ่ม นั่นก็จะเป็นเรื่องของพี่ ย้ำ ไปคุยกับเค้าให้ทำงานต่อนะ ให้ครบ 10 เพลง ซึ่งเราก็จะจัดทีมทำเพลงไปช่วย หรือไม่ก็เอาเพลง สต็อก ที่มีอยู่แล้วใส่ให้เลย เพราะเรามีเพลงสต็อกอยู่เหมือนกัน เป็นเพลงที่เราเก็บไว้จากคนที่ส่งเพลงมาบางคน แต่เราซื้อแค่เพลง”(ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

คุณ ปัญญา อามาตย์ ศิลปินในสังกัด บริษัทของไลน์ มิวสิก จำกัด เจ้าของอัลบั้ม ชุด ผู้ใหญ่ อาร์ม กล่าวว่า

“เค้ามาทำให้ ผมมีเพลงอยู่ 5 เพลง หลง (คุณปรามินทร์ รังษีธรรม) ก็ทำให้อีก 5 เพลง ก็ทำออกมาเป็นชุด ผู้ใหญ่อาร์ม เมาไม่ลืม ผมแต่งเพลงไม่เก่งเลยแต่งได้แค่นี้...เมาให้ลืม เป็นชื่อเพลงของหลง ชื่อ ผู้ใหญ่อาร์ม เค้าก็ตั้งให้” (ปัญญา อามาตย์, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2544)

1.3 ขั้นที่ 3 อัดเสียง เพื่อสร้างเดโมเทป

เมื่อนักร้องมีเพลงครบทั้ง 10 เพลงแล้ว โปรดิวเซอร์ ก็จะให้นักร้องเข้าห้องอัดเพื่อให้ นักร้องบันทึกเสียงร้องในเพลงที่หามาทั้ง 10 เพลงเพื่อสร้างเทปต้นแบบหรือ เรียกว่า เดโมเทป ซึ่งจะนำเดโมเทป นี้ไปเสนอให้เจ้าของบริษัทอีกที เพื่อเป็นการพิจารณาผลงาน แต่ในกรณีที่เจ้าของบริษัทเพลง มาเป็น โปรดิวเซอร์ ให้กับนักร้องเองการพิจารณาก็จะขึ้นไปพร้อมๆ กับขั้นตอนของการพัฒนาผลงานของนักร้อง

1.4 ขั้นที่ 4 ส่ง เดโมเทปให้เจ้าของบริษัทพิจารณาเพื่อคัดเลือกเพลง

เมื่อนักร้องมีผลงานเพลงที่เป็นอัลบั้มแล้ว ซึ่ง 1 อัลบั้ม จะมีประมาณ 10 เพลง หรือมากอาจจะมากกว่านั้น โปรดิวเซอร์ และนักร้อง ก็จะนำผลงานเพลงนั้นไปเสนอให้กับ เจ้าของบริษัทพิจารณาว่า ตรงกับความต้องการของเจ้าของบริษัทหรือยัง ถ้ายัง ก็จะต้องนำกลับไปแก้ไขใหม่ จนเสร็จสมบูรณ์ ตามความต้องการของเจ้าของบริษัทซึ่งโดยทั่วไปแล้วเจ้าของบริษัทจะพิจารณาจาก ตัวเพลง ว่าเมื่อฟังครั้งแล้วจะต้องรู้สึกดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ นอกจากนั้นแล้ว ในบางบริษัทที่มีหลายหน่วยงานประกอบอยู่ เช่น หน่วยงานโฆษณาผลงานเพลง หรือ หน่วยงานประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานนั้นก็อาจจะต้องเข้าร่วมในการพิจารณาผลงานเพลง ใน เด

โมเทป ด้วยเพื่อที่จะได้หาแนวทางในการโฆษณา พร้อมทั้งหา เพลงนำที่จะใช้ในการส่งเสริมการจำหน่ายไปพร้อมๆ กัน

คุณประเสริฐ พงษ์ธนาภิกร กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่
 “คือ พี่ก็อาศัยจากประสบการณ์ในการฟัง ก็ไม่ตายตัวนะ แต่ก็ฟังๆ ดูแล้ว ก็จะมี
 ว่าเพลงนี้มันน่าจะขายได้ แต่ก็ไม่ได้ตัดสินคนเดียวหรอกนะ ก็จะให้น้องๆ ในบริษัทช่วยกันดูด้วย ก็
 อาจจะมี น้องสี่ (คุณนพพรช เพ็ชรรัตน์ Creative Group Head บริษัททรูไฟดนตรีฯ) มี PR ด้วย ก็
 ช่วยกันฟัง หาเพลงโปรโมทไปด้วยเลย” (ประเสริฐ พงษ์ธนาภิกร, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544)

โดยจากการเก็บข้อมูลพบว่า ผลงานที่ไม่ผ่านการพิจารณานั้นจะถูกนำกลับมาแก้ไข การแก้ไขนั้น อาจจะเป็นการแก้ไขที่การร้องของนักร้อง หรือ การแก้ไขที่ตัวเพลง ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้
 กลับทั้งทำนอง และเนื้อร้อง ซึ่งเมื่อแก้ไขเสร็จก็จะนำเสนอให้เจ้าของบริษัทพิจารณาอีกครั้งจนกว่า
 จะครบอัลบั้ม

1.5 ขั้นที่ 5 ผลิตเทปต้นฉบับ หรือ มาสเตอร์เทป

หลังจาก เจ้าของบริษัทพิจารณา Demo และเป็นที่น่าพอใจแล้ว นักร้องก็จะเข้าห้อง
 อัดเสียงอีกครั้งเพื่อจะสร้าง เป็น Master Tape พร้อมกับ โปรดิวเซอร์ จะทำการผสมเสียงดนตรี
 หรือ Mix ดนตรี เพื่อให้เพลงมีความไพเราะมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งถือว่าเมื่อผ่านขั้นตอนนี้ ผลงานเพลง
 ของนักร้องก็จะเสร็จสมบูรณ์แล้ว และกระบวนการสร้างนักร้องในขั้นต่อไปก็จะเกิดขึ้น

2. การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

ขั้นตอนต่อไปหลังจากที่นักร้องมีผลงานเพลงแล้ว ทางบริษัทก็จะสร้างตัวตนให้กับ
 นักร้อง เพื่อให้มีลักษณะ หรือเป็นนักร้องแบบที่บริษัทต้องการ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น

- 2.1 การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ของตัวตนให้กับนักร้อง
- 2.2 การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept

2.1 การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ของตัวตนให้กับนักร้อง

ขั้นตอนแรกของการสร้างตัวตนให้กับนักร้องนั้น บริษัทจะต้องสร้างแนวความคิด
 หลัก หรือ Concept ให้กับตัวตนของนักร้องว่า ตัวตนของนักร้องจะออกมาเป็นรูปลักษณะและบุคลิก
 ใดๆ ในขั้นตอนนี้ บางบริษัทอาจจะมีทีมงานเฉพาะทำหน้าที่ตรงนี้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว บริษัท

เพลงเพื่อชีวิต มักจะเป็นบริษัทเล็ก เจ้าของบริษัทจะลงมือทำเอง โดยที่การคิดจะอิงตาม Concept ของผลงานเพลงและตัวของนักร้อง แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่าในบางบริษัทจะไม่สร้างตัวตนให้กับนักเลย

คุณอรุณศักดิ์ อ่องลลอบ กรรมการผู้จัดการ บริษัทพีทีวินมิลเลนเนียม จำกัด กล่าวว่าการสร้างตัวตนให้นักร้อง นั้นไม่มีความจำเป็นเลย

“ไม่เลยครับ ไม่ได้สร้างอะไรให้เลย มายังไง ก็เอาอย่างนั้น คือ พี่ให้ความสำคัญของเรื่องงานเพลงมากกว่า อีกอย่าง บริษัทที่ยังเล็กอยู่ ก็จะไม่มีการลงทุนใดๆ อย่างผลงานของพี่ พี่ก็ต้องการแบบเป็น Master มาแล้ว” (อรุณศักดิ์ อ่องลลอบ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2543)

2.2 การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept

โดยทั่วไปแล้วจาก Concept ที่ได้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างตัวตนให้กับนักร้องจริงๆ จะมีอยู่ 2 ประเด็นคือ

2.2.1 การสร้างรูปลักษณ์ให้กับนักร้อง

2.2.2 การสร้างบุคลิกลักษณะและความสามารถให้กับนักร้อง

2.2.1 การสร้างรูปลักษณ์ให้กับนักร้อง

ในกระบวนการสร้างตัวตนให้กับนักร้อง การสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับนักร้องหมายถึง การออกแบบเสื้อผ้า ทรงผมให้กับนักร้อง รวมไปถึงการเปลี่ยนชื่อของนักร้องด้วย ในบางบริษัทจะมีคนที่ทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ เรียกว่าตำแหน่ง Creative ที่จะสร้าง Concept ให้กับนักร้องว่าควรจะมีเสื้อผ้า อย่างไร รวมไปถึงทรงผมด้วย โดยที่ Creative ก็จะถูกคุยกับนักร้อง ว่าตัวตนเค้าเป็นอย่างไร ผลงานเค้าเป็นอย่างไร และมาคิด Concept ให้เข้ากับผลงานและตัวตนของนักร้อง ซึ่งโดยส่วนใหญ่ ก็จะเน้นง่ายๆ เรียบ ธรรมดาเหมือนคนทั่วไป โดยจะมีประเด็นในการสร้าง Look ของนักร้องดังนี้

ก. การสร้างหรือปรับแต่ง เรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตา ของนักร้อง

ข. การสร้างหรือปรับแต่งชื่อของนักร้อง และอัลบั้ม

ค. การถ่ายเทปกให้กับนักร้อง

ก. การสร้างหรือปรับแต่ง เรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตาของนักร้อง

การสร้างรูปลักษณ์ของนักร้องที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างหรือการปรับแต่งเรื่องเสื้อผ้า ทรงผม และหน้าตาของนักร้อง จากการเก็บข้อมูลพบว่า การสร้างรูปลักษณ์ในประเด็นนี้

Creative หรือ ผู้ที่สร้างสรรค์ จะคิดจาก ตัวตนของนักร้องเป็นหลักว่ามีรูปลักษณะอย่างไร ที่จะนำมาเสริม หรือปรับแต่งรูปลักษณะเดิมของนักร้องให้ดีขึ้น แต่ก็ไม่ได้เปลี่ยนรูปลักษณะของนักร้องเลย

คุณนวพรพร เพ็ชรวัน Creative Group Head ของบริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวถึงเรื่องของการออกแบบรูปลักษณะ ของนักร้องเพื่อชีวิตในสังกัดว่า

“โดยมากเราจะให้เค้าเป็นตัวของตัวเอง อย่างเช่น น้ำห้วง (คุณมงคล อุทก นักร้องในสังกัด บริษัทไฟดนตรีฯ) เนี่ยะ เค้าชอบใส่อะไรที่เป็นยีนๆ ก็จะทำให้เค้าใส่มา แล้วก็ส่วนมากน้ำห้วง (คุณสุรัชย์ จันมิมาทร) น้ำห้วง เค้าก็จะมี look ของเค้าอยู่แล้วก็จะให้เค้าใส่มาเอง อย่างคนอื่น ๆ นี้ก็.. อย่างพวกเพื่อชีวิตใหม่ๆ เราก็จะมาดูว่ารูปร่างเค้ายังงัย แล้วลักษณะผ้าเราก็ทำให้ อย่างบัวลอยเราก็ทำให้ก็สบายๆ ใจ สีส้นอาจไม่ดูชัดชัด อย่าบัวลอย (คุณนเรศ น้อยแนบ)อาจจะชอบสีแดง เราก็ไม่ขัดแต่หาผ้าให้ดูเรียบง่าย เพราะถ้าเค้ามากๆ เวลาเค้าใส่เค้าจะอึดอัด โดยส่วนใหญ่ เสื้อผ้าก็จะเป็นพวกยีนส์ เสื้อ ที่เช็ด ง่ายๆ แต่ก็อาจจะจะมี jacket ทับ สีส้นเราก็ใช้แบบไม่ชัดชัด ยกเว้นน้ำห้วง (คุณพงษ์เทพ กระโดนชำนาญ) ก็จะมีบางชุดที่เค้าอยากเล่นสีลาย ก็แล้วแต่เค้า อย่างเรื่องของทรงผมนี้ ก็ไม่ได้ fix ทำทรงไหนก็ได้ อย่างน้ำห้วงไปดูได้เลยทำมาทุกอัลบั้มไม่เหมือนกันเลย Skin Head อะไรทำหมด ก็จะเน้นที่ตัวนักร้องชอบด้วย” (นวพรพร เพ็ชรวัน, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2544)

แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่า ในบางบริษัทจะไม่เน้นเรื่องของการสร้างตัวตนนี้เลย แต่จะให้ความสำคัญของงานเพลงมากกว่า กล่าวคือ นักร้องเป็นมาอย่างไร ก็นำเสนอไปแบบนั้น

ข. การสร้างหรือปรับแต่งชื่อของนักร้อง และชื่ออัลบั้ม

นอกจากเรื่องของการออกแบบเสื้อผ้า ทรงผมให้กับนักร้องแล้ว การเปลี่ยนชื่อของนักร้อง หรือ การตั้งชื่ออัลบั้ม ก็เป็นการสร้างรูปลักษณะให้กับนักร้องด้วยเช่นกัน และถือเป็นการสร้างจุดขายด้วย แต่อย่างไรก็ตามพบว่านักร้องทุกคนไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจมากกว่า

คุณอรุณศักดิ์ อ่องล่อ กรรมการผู้จัดการ บริษัทพีทีวินมิลเลนเนียม จำกัด กล่าว

“.....แต่ก็อาจจะมบ้างเช่นเปลี่ยนชื่อของนักร้อง เพราะว่ามันเป็นเรื่องของการขาย เพราะเราต้องการขายของแปลก ตัวอย่าง เช่น ชื่อ สุธีเนี่ยะ เค้าก็เคยมีหนังสือ สุธี สาม สี ชาติ พี่ก็เปลี่ยนให้เป็นสุธี ชาติสุดท่าย พอละ ไม่ต้องเกิดอีกแล้ว แต่พี่ก็ปรึกษาอะ ไม่ได้เปลี่ยนโดยพลการ แต่โดยมากเค้าก็ยอม เพราะต้องการออกเทป” (อรุณศักดิ์ อ่องล่อ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2543)

ค. การถ่ายปกเทปให้กับนักร้อง

เมื่อการสร้างรูปลักษณ์ใน 2 ประเด็นแรกที่กล่าวไปเสร็จสิ้น การถ่ายปกเทปจะเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับนักร้อง และในปกเทปจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงรูปลักษณ์ใหม่ของนักร้องได้ชัดเจนที่สุด โดยจากการเก็บข้อมูลนั้นพบว่า การถ่ายปกเทปของบริษัทเพื่อชีวิตจะไม่มีความยุ่งยากอะไรมาก ในบริษัทเล็กๆ เจ้าของบริษัทอาจจะถ่ายปกเทปกันเอง

รูปภาพที่ 5.4 แสดงการถ่ายปกเทป ของคุณนเรศ นุ่มแนบ หรือ บัลดอย ในอัลบั้มชุด “หัวใจ ของ ดอง” ด้วยรูปลักษณ์ใหม่ที่สร้างโดยบริษัททรูไฟดนตรี จำกัด

2.2.2 การสร้างบุคลิกลักษณะและความสามารถให้กับนักร้อง

ในการสร้างบุคลิกให้กับนักร้องจะเป็นไปในแนวทางที่เสริม ตัวตนของนักร้อง และเพื่อเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการจำหน่ายของ อัลบั้ม เช่นการแสดงคอนเสิร์ต หรือ การออกให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชน หรือ ออกรายการต่าง แต่อย่างไรก็ตาม บางบริษัทก็ไม่ความจำเป็นในส่วนนี้ เนื่องจากไม่เน้นเรื่องของการส่งเสริมการจำหน่ายเทป เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ การสร้างบุคลิกลักษณะให้กับนักร้องประกอบด้วย

- ก. การสร้างให้นักร้องมีความสามารถทางด้านดนตรีเพิ่มขึ้น
- ข. การสร้างสามารถด้านอื่นๆ ให้กับนักร้อง

ก. การสร้างให้นักร้องมีความสามารถทางด้านดนตรีเพิ่มขึ้น

ความสามารถทางด้านดนตรีในขั้นตอนนี้ จะเน้นในเรื่องของการเล่นดนตรี และการร้องเพลง ซึ่งโดยทั่วไปนักร้องที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาจะมีความสามารถอยู่บ้างแล้ว การสร้างนักร้องในขั้นตอนนี้ จึงเป็นการพัฒนาในเรื่องของความสามารถในการเล่นดนตรี โดยผู้ฝึกฝนให้นักร้องส่วนมากก็จะเป็น โปรดิวเซอร์ ของนักร้อง โดยในการฝึกฝนจะเน้นให้นักร้องเอาเพลงในผลงานที่สร้างเสร็จมาฝึกฝนการร้อง และการเล่นดนตรีให้เกิดความชำนาญมากที่สุด

คุณธานินทร์ เคนโพธิ์ นักแต่งเพลง บริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“ก็มีบ้าง แต่ก็ไม่สอนเป็นจริงเป็นจัง หรือ เรียกว่า ให้คำแนะนำมากกว่า อย่างว่า แต่งเพลงยังไง แบบไหนดี หรือ เล่นกีตาร์ให้ฝีมือพัฒนาขึ้น.... ก็จะเป็นพวกพี่นี้แหละก็พวก MP (Music Production) นี้แหละ.... ส่วนเรื่องร้องนี่ไม่เน้นหรอก ดูให้เค้าร้องถูกคีย์ ถูกจังหวะก็พอ เพราะอย่างที่บอก เพลงมันไม่ได้ยาก มี basic ใกล้เคียงกัน อีกอย่างเรื่องเอกลักษณ์ของเสียงร้องก็สำคัญ เพราะนักร้องพวกนี้เสียงค่อนข้างจะแปลกมีเอกลักษณ์ บางคนก็เหนือ บางคนก็ออกทองแดง ถ้าเราเอาไปเทรน เดี่ยวเอกลักษณ์พวกนี้หายหมด....แต่ที่สำคัญจะเน้นให้เค้าเล่นดนตรี และร้องเพลงในอัลบั้มเค้าให้ดีที่สุดก่อน เพราะยังไงก็ต้องขึ้นคอนเสิร์ตตามมา” (ธานินทร์ เคนโพธิ์, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544)

นอกจากนั้นในบางบริษัทที่ต้องมีการแสดงดนตรีสด หรือ คอนเสิร์ต เพื่อการ Promote ผลงานเพลง ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่สำคัญที่จะต้องมีการพัฒนาในเรื่องของความสามารถทางด้านดนตรี

ข. ความสามารถทางด้านอื่นๆ

ความสามารถอื่นที่จะสร้างให้กับนักร้องในที่นี้ จะนอกเหนือไปจากความสามารถทางด้านดนตรี แต่จะเป็นประโยชน์ในเรื่องของภารกิจรวมด้านการส่งเสริมการขายเทปเพลงมากกว่า เช่น การสร้างให้นักร้องมีบุคลิกภาพที่ดีที่ปรากฏต่อสายของสื่อมวลชน หรือ กลุ่มผู้ฟังจึงเป็นสิ่งที่บางบริษัทต้องพิจารณา เช่นในเรื่องของพูดคุย ซึ่ง Creative จะเป็นคนที่คอยให้คำแนะนำ แต่ในบางบริษัทก็ถือว่าไม่เป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญเลย โดยไปเน้นที่การพัฒนาผลงานเพลงมากกว่า

คุณนพพร พันธ์รัตน์ Creative Group Head ของบริษัททรูไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่า

“ก็มี ก็เราก็จะต้องฝึกฝนก่อน โดยเฉพาะ ก่อนที่เทปจะออก หรือจะไปพบสื่อมวลชน เราก็จะมีการคุยกับเค้าก่อนว่าตัวตนเค้าเป็นยังไง ซึ่งดิฉันจะเป็นคุยเอง คนเดียว ส่วนเรื่องที่

ถามก็จะเป็นเกี่ยวกับตัวเค้า ชอบอะไร สะสมอะไร ทำกับข้าวเป็นมัย กิจกรรมยามว่าง Life style เป็นยังไง รวมไปถึงว่า เพลงแต่ละเพลง เค้าคิดมาจากไหน คิดในห้องน้ำหรือเปล่า หรือไปนั่งบนตึกร้าง เป็นต้น... พอคุยกับเค้าเสร็จในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลของตัวเค้า เราก็จะมาสร้างเป็นคำถาม และแนวทางการตอบคำถาม เป็นประเด็นๆ โดยสมมติตัวเองว่าเป็นสื่อมวลชน ... นอกจากจะให้เค้าลองตอบแล้ว เราก็จะลองตอบคำถามให้เค้าด้วย แต่ก็เป็นเฉพาะคน ถ้าเป็นศิลปินที่ปล่อยได้เราก็ปล่อย ...แต่เราก็จะดูลักษณะนิสัยของเค้าของ แล้วก็คิดว่าถ้าเค้าตอบเค้าว่าจะตอบยังไง แต่อย่างบางคนก็แค่ไกด์ ๆ ให้ เช่น บั๊วลอย (คุณนเรศ นุ้ยแนบ นักร้องในสังกัด รถไฟดนตรีฯ) แต่โดยส่วนใหญ่แล้วศิลปิน เพื่อชีวิต เค้าจะทำเพลงเอง เขียนเพลงเอง เราก็จะให้เค้าตอบเอง ...ถ้าศิลปินพูดจาไม่ค่อย ตอบคำถามไม่เก่ง เราก็จะเรียกเค้าเข้ามาให้ลองตอบดูโดยเราจะช่วยแนะให้” (นพพรช เพ็ชรวัน, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2544)

นอกจากนั้นยังมีความสามารถอื่นๆ อีกที่เอื้อต่อการส่งเสริมการจำหน่ายเช่น ความสามารถทางการแสดง เพื่อใช้ในการถ่าย มิวสิก วิดีโอหรือ ความสามารถในการ สร้างความบันเทิงให้กับผู้ฟังในขณะที่ต้องแสดงคอนเสิร์ต ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของนักร้อง

ในการสร้างความสามารถด้านอื่นๆ เหล่านี้ Creative หรือผู้ที่ ผลิตงานนั้นๆ เช่น ผู้กำกับ มิวสิก วิดีโอ จะคนที่คอยให้คำแนะนำกับนักร้อง

คุณนพพรช เพ็ชรวัน Creative Group Head ของบริษัทรถไฟดนตรี จำกัด กล่าวว่

“อ้อแล้วก็มีเรื่องของ MV. ก็เป็นสื่อหนึ่งที่โปรโมท แต่ก็ไม่มีสอน Acting ในส่วน ของเพื่อชีวิต แต่ก็จะมี แนะนำบ้าง ไม่ถึงขนาดว่าจะต้องสอน อย่างเช่น จะดูว่าเค้าต้องเอียงหน้า มุมไหนถึงจะดี ซึ่งก็จะมี Creative ทางฝ่ายนี้เป็นคนดูอยู่แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเพื่อชีวิตเวลาถ่าย MV จะยืน ถีอเล่นกีตาร์ แล้วการเคลื่อนไหวของร่างกาย ก็เกิดจากการเล่นกีตาร์อยู่แล้ว ก็เป็น Acting ที่เป็นธรรมชาติ ก็ไม่ต้องทำอะไรบ้าง ส่วนเรื่องหน้าตาในการร้องให้ถ่ายทออารมณ์ก็มี บ้างที่ต้องบอก ไม่ใช่ว่าเฉยนิ่ง เป็นไป” (นพพรช เพ็ชรวัน, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2544)

โดยที่หลังจากเสร็จ ขั้นตอนในกระบวนการสร้างนักร้อง ทางบริษัทก็ได้ให้นักร้อง เพลงเพื่อชีวิตที่สมบูรณ์ ที่ประกอบด้วย ตัวตนของนักร้อง และผลงานเพลง ตามแต่ที่แต่ละบริษัท ต้องการ หลังจากนั้นทางบริษัทก็จะนำนักร้องไปเข้าสู่ กระบวนการส่งเสริมการจำหน่ายผลงาน ของนักร้องต่อไป

บทที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบ

จากการศึกษาการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ใน 3 แนวเพลง คือ เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต โดยการเก็บข้อมูลจาก 9 บริษัทตัวอย่าง สามารถแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยได้ โดยจะเห็นว่าโดยภาพรวมของ กระบวนการผลิตนักร้องดังกล่าว ประกอบไปด้วย 2 กระบวนการใหญ่ๆ คือ

1. กระบวนการคัดเลือกนักร้อง
2. กระบวนการสร้างนักร้อง

โดยที่ในแต่ละแนวเพลงนั้นมีรายละเอียดของกระบวนการที่แตกต่างกัน โดยได้แสดงผลการศึกษาโดยการเปรียบเทียบกระบวนการทั้ง 2 ใน 3 แนวเพลงดังนี้

1. กระบวนการคัดเลือกนักร้อง

ในกระบวนการคัดเลือกนักร้องนั้น จุดเริ่มต้นของทั้ง 3 แนวเพลงมีความเหมือนกันกล่าวคือ เริ่มจากการวัดคุณสมบัติที่นำมาผ่านกระบวนการสร้างให้เป็นผลิตภัณฑ์ โดยการหาวัตถุดิบนั้น แต่ละแนวเพลงจะมีแหล่งที่มาของนักร้องที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าแหล่งที่มาของนักร้องในที่ต่างกัน จะให้นักร้องที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน เมื่อพบวัตถุดิบหรือบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่แต่ละบริษัทต้องการแล้ว บริษัทจะนำบุคคลเหล่านั้นมาผ่านขั้นตอนในการคัดเลือก โดยที่แต่ละแนวเพลงมีรายละเอียดของขั้นตอนในการคัดเลือกที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามในทุกแนวเพลง กระบวนการคัดเลือกนักร้องจะสิ้นสุดที่บริษัทรับนักร้องเข้าสังกัดด้วยการเซ็นสัญญา

กระบวนการคัดเลือกนักร้องของแต่ละแนวเพลงมีความแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด ความแตกต่างนี้ส่งผลให้แต่ละแนวเพลงมีนักร้องที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน โดยสามารถแสดงผลการเปรียบเทียบให้เห็นดังนี้

- 1.1 ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้อง
- 1.2 เกณฑ์บริษัทใช้ในการคัดเลือกนักร้อง
- 1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้อง

1.1 ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้อง

ในส่วนขั้นตอนของการเลือกนักร้องของแต่ละแนวเพลงนั้น จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมของขั้นตอนมีความคล้ายคลึงกันของการคัดเลือกกล่าวคือ แบ่งขั้นตอนใหญ่ๆ ออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ เริ่มจากขั้นตอนการหาวัสดุดิบหรือเสาะหานักร้อง ขั้นตอนต่อมาคือการพิจารณาคัดเลือกวัสดุดิบตามเกณฑ์ที่แต่ละบริษัทกำหนดไว้ และขั้นตอนสุดท้ายจะเป็นขั้นตอนของการรับนักร้องเข้าสังกัดบริษัท ด้วยการเซ็นสัญญา อย่างไรก็ตามในแต่ละแนวเพลงปรากฏความแตกต่างในรายละเอียดของขั้นตอนการคัดเลือกเช่นกัน

จุดเริ่มต้นของการเสาะหาวัสดุดิบที่ดีของกระบวนการผลิตสินค้า นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ของบริษัท ฉะนั้นแหล่งของวัสดุดิบที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างกัน ในการผลิตนักร้องในระบบอุตสาหกรรมเพลงไทยก็เช่นเดียวกัน ในทั้ง 3 แนวเพลงมีแหล่งสามารถพบเจอบุคคลที่มีบริษัทเห็นว่าแนวโน้มที่นำมาสร้างเป็นนักร้องแตกต่างกันด้วย โดยสามารถจำแนกแหล่งที่มาด้วยเกณฑ์ในการเสาะหานักร้องของบริษัท โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของนักร้องได้ ดังนี้

1.1.1 นักร้องที่มาจากการที่บริษัทออกค่านหานักร้องเอง

1.1.2 นักร้องที่มาจากการที่นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

โดยจากการศึกษาข้อมูลนั้นพบว่า แต่ละแนวเพลงจะนิยมใช้วิธีในการที่สามารถพบเจอตัวนักร้องแตกต่างกัน กล่าวคือ แนวเพลงไทยสากลนิยมใช้วิธีที่บริษัทออกค่านหานักร้องเองมากกว่า ในขณะที่แนวเพลงลูกทุ่ง นิยมใช้ทั้ง 2 วิธี ทั้งวิธีที่บริษัทออกเสาะหานักร้องเองและรอให้นักร้องเดินเข้าหาบริษัท ส่วนในแนวเพลงเพื่อชีวิตนิยมใช้วิธีการรอให้นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

1.1.1 นักร้องที่มาจากการที่บริษัทออกค่านหานักร้องเอง

นักร้องที่มาจากการออกค้นหาเองของบริษัทในแนวเพลงไทยสากลจะมีแหล่งมาหลักๆ ของนักร้อง คือ เวทีประกวด ซึ่งไม่เฉพาะเวทีการประกวดร้องเพลงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเวทีการประกวดนายแบบนางแบบด้วย นอกจากนี้ สถาบัน หรือองค์กรที่เป็นแหล่งรวมของวัยรุ่น และ ตามสื่อต่างๆ ก็ยังเป็นแหล่งที่มาของนักร้องเพลงไทยสากลได้เช่นกัน จากการศึกษาพบว่า แหล่งต่างๆ แหล่งนี้จะให้นักร้อง ที่มีลักษณะ คือ นักร้องมักจะมี รูปร่างหน้าตาที่ดี บุคลิกดี สามารถดึงดูดกลุ่มผู้ฟังได้มากกว่า ความสามารถทางด้านการร้องเพลงพอประมาณ อายุของนักร้องจะอยู่ในช่วงของวัยรุ่นคือประมาณ 13 – 26 ปี

แหล่งที่มาหลักของนักร้องแนวเพลงลูกทุ่งที่สำคัญ จะอยู่ที่เวทีการประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง และนักร้องที่อยู่ตามร้านอาหารหรือ ที่เรียกว่า คาเฟ่ นักร้องที่ได้จากแหล่งเหล่านี้จะมีลักษณะคือ นักร้องความสามารถของการร้องเพลงมาก อายุของนักร้องไม่จำกัดแต่ขึ้นอยู่กับความสามารถของการร้องมากกว่า

ส่วนในแหล่งที่มาหลักของนักร้องในแนวเพลงเพื่อชีวิตที่สำคัญจะอยู่ที่ ร้านอาหารและเวทีประกวดคล้ายกับแหล่งที่มาของนักร้องเพลงลูกทุ่ง แต่การประกวดนั้นจะเป็นการประกวดเกี่ยวกับเพลงเพื่อชีวิตไม่ว่าจะประกวดเฉพาะการร้องเพลงหรือการเล่นดนตรี ส่วนร้านอาหาร ที่ปรากฏนักร้องเพลงเพื่อชีวิตก็จะเป็นร้านอาหารที่มีลักษณะเฉพาะ กล่าวคือ จะเป็นร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ มักจะเรียกว่า Pub เพื่อชีวิต คือ จะมีนักร้อง นักดนตรี ร้องเพลงเพื่อชีวิตอยู่ในร้าน ลักษณะของนักร้องที่ปรากฏ จะมีลักษณะที่สามารถร้องเพลงได้ และเล่นดนตรีได้ นักร้องในแนวเพลงเพื่อชีวิตส่วนมากจะมีอายุเลยวัยรุ่นไปแล้ว และเป็นเพศชาย

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
แหล่งที่มา และวิถี การเสาะหาตัวนักร้อง	1. เวทีประกวดต่างๆ ทั้งการร้องเพลงและนายแบบ-นางแบบ ทั้งที่บริษัทจัดขึ้นเอง และหน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด 2. สถาบัน หรือ องค์กรต่างๆ ที่เป็นแหล่ง รวมของวัยรุ่น – บริษัทเข้าไปแนะนำเส้นทาง การเป็นนักร้อง หรือ ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปมองหา เรียกว่าแมวมอง 3. สื่อต่างๆ - มองหาตามสื่อต่างๆ ส่วนมากจะเป็นโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ 4. แหล่งอื่นๆ เช่น ทีมงานเบื้องหลังวงการเพลง	1. เวทีประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง ทั้งที่บริษัทจัดขึ้นเอง และหน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด 2. ร้านอาหาร หรือ คาเฟ่ – มักจะเป็นการพบเจอโดยบังเอิญ 3. แหล่งอื่นๆ - มักเป็นการพบเจอโดยบังเอิญ อาจเป็นทีมงานในบริษัท	1. ร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ Pub มักจะเป็นการพบเจอโดยบังเอิญ 2. เวทีประกวดร้องเพลงหรือการเล่นดนตรี ทั้งที่บริษัทจัดขึ้นเอง และหน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด 3. แหล่งอื่นๆ – มักจะเป็นทีมงานที่ทำงานอยู่เบื้องหลังเช่น นักแต่งเพลง หรือนักดนตรี

ตารางที่ 6.1 แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของนักร้องในแนวเพลงต่างๆ จำแนกตามเกณฑ์ที่บริษัทออกคั่นหานักร้องเอง

จากตารางที่ 6.1 แสดงการเปรียบเทียบให้แหล่งที่มาของนักร้องของแต่ละแนวเพลงจะให้เห็นเวทีประกวด จะเป็นที่มาของนักร้องที่คล้ายคลึงกันของทั้ง 3 แนวเพลง แต่อย่างไรก็ตามลักษณะของเวทีประกวดของแนวเพลงจะแตกต่างกัน กล่าวคือ ในแนวเพลงไทยสากล เวทีกาประกวดจะไม่ได้หมายถึงเฉพาะเวทีการประกวดร้องเพลง แต่ยังรวมถึงเวทีประกวดนายแบบนายแบบด้วย ในขณะที่ แนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิต เวทีการประกวดจะเป็นเวทีเฉพาะ คือ ประกวดการร้องเพลงลูกทุ่ง หรือ ประกวดร้องเพลง เล่นดนตรีเพลงเพื่อชีวิต

นอกจากนั้นแล้วร้านอาหารยังเป็นแหล่งที่มาของนักร้องทั้งแนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิต แต่ลักษณะของร้านอาหารจะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ นักร้องเพลงลูกทุ่งจะปรากฏอยู่ในร้านอาหารที่เรียกว่า คาเฟ่ ส่วนนักร้องเพลงเพื่อชีวิต จะอยู่ในร้านอาหารที่เรียกว่าร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ Pub จากการเปรียบเทียบโดยภาพรวมจะเห็นว่าแหล่งที่มาของนักร้องเพลงไทยสากลจะมีหลายหลายมากที่สุด

1.1.2 นักร้องที่มาจากกรณีที่นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

นอกจากนักร้องของแต่ละแนวเพลงจะได้ออกมาออกค้นหาดวงนักร้องเองของแต่ละบริษัทแล้ว บริษัทยังสามารถพบนักร้องได้จากการที่นักเดินเข้ามายังบริษัทเองทั้งแบบมีผู้นำพา และไม่มีผู้นำพา

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
นักเดินเข้าหาบริษัทโดยมีผู้นำพา	1. Modeling บริษัทจัดหานักแสดง นักปั้นดารา – เป็นในเชิงธุรกิจ บริษัทจ่ายค่าตอบแทน 2. ผู้ใหญ่ในบริษัท – พานักร้องเข้ามาสู่การคัดเลือกของบริษัท 3. คนรู้จักทั่วไป – แนะนำนักร้องเข้ามาสู่การขั้นตอนการคัดเลือก	1. นักจัดรายการวิทยุ และโปรดิวเซอร์ – เป็นในรูปแบบการฟังพาทาคัย 2. ผู้ใหญ่ในบริษัท – พานักร้องเข้ามาสู่การคัดเลือกของบริษัท 3. คนรู้จักทั่วไป แนะนำนักร้องเข้ามาสู่การขั้นตอนการคัดเลือก	1. ผู้ที่ทำงานเบื้องหลังในการผลิตผลงานเพลงเพลง เช่น โปรดิวเซอร์ นักแต่งเพลง หรือ นักดนตรี – เป็นในรูปแบบการฟังพาทาคัย 2. ผู้ใหญ่ในบริษัท – พานักร้องเข้ามาสู่การคัดเลือกของบริษัท 3. คนรู้จักทั่วไป – แนะนำนักร้องเข้ามาสู่การขั้นตอนการคัดเลือก

ตารางที่ 6.2 แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของนักร้องในแนวเพลงต่างๆ จำแนกตามเกณฑ์ที่นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
นักเดิน เข้าหา บริษัท ด้วยตน เอง	1. เดินเข้าไปสมัครด้วยตนเอง 2. ส่งผลงานทางไปรษณีย์	1. ส่งผลงานทางไปรษณีย์ 2. เดินเข้าไปสมัครด้วยตนเอง	1. เดินเข้าไปสมัครด้วยตนเอง 2. ส่งผลงานทางไปรษณีย์

ตารางที่ 6.2 (ต่อ) แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของนักร้องในแนวเพลงต่างๆ ตามการจำแนกด้วยเกณฑ์ที่นักร้องเดินเข้าบริษัทเอง

จากตารางที่ 6.2 ได้แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของนักร้องในแนวเพลงต่างๆ ตามการจำแนกด้วยเกณฑ์ที่นักร้องเดินเข้าบริษัทเองนั้น จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 แนวเพลง บริษัทสามารถจะพบตัวนักร้องได้จากการที่นักร้องเดินเข้าบริษัท ทั้งในลักษณะของการเข้ามาโดยมีผู้นำพาและไม่มีผู้นำพา แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า แนวเพลงไทยสากลการเข้ามาของนักร้องโดยมีผู้นำพานั้น จะเป็นการนำพาในเชิงธุรกิจ มีการจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้นำพาด้วย หากนักร้องที่นำพามานั้นสามารถเข้าไปเป็นนักร้องในสังกัดด้วย ซึ่งหากเปรียบกับการผลิตสินค้าในโรงงานการนำพาของนักร้องในเชิงธุรกิจนี้ คล้ายกับการซื้อขายวัตถุดิบในการผลิตสินค้าในระบบอุตสาหกรรม

จากการศึกษายังพบว่า หากจำแนกแหล่งที่มาของนักร้องตามภูมิลำเนา จะเห็นได้ว่า ก็จะมีความแตกต่างกันกล่าวคือ แนวเพลงไทยสากลจะพบนักร้องมากที่กรุงเทพฯ มากที่สุด และพบตามจังหวัดใหญ่ๆ ส่วนภูมิลำเนาของนักร้องเพลงลูกทุ่ง จะพบมากทางจังหวัดภาคกลาง โดยเฉพาะจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงจังหวัดทางแถบอีสานก็จะเป็นแหล่งใหญ่ของนักร้องเพลงลูกทุ่งเช่นกัน และในส่วนของนักร้องเพลงเพื่อชีวิต จะพบว่ามาจากทางภาคใต้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตได้ว่า แนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิตนักร้องมักจะมาจากต่างจังหวัด

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
ภูมิภาค ของนัก ร้อง	กรุงเทพฯ และจังหวัด ใหญ่ๆ	ภาคกลางโดยเฉพาะ จังหวัด สุพรรณบุรี และภาคอีสาน	ภาคใต้ และต่างจังหวัด

ตารางที่ 6.3 แสดงการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของนักร้องตามภูมิภาคของแนวเพลงต่างๆ

ส่วนขั้นตอนในการพิจารณาคัดเลือกวัสดุต้นนั้น ในแต่ละแนวเพลงก็จะมีขั้นตอนในการพิจารณาอย่างน้อยแตกต่างกันดังจะเห็นได้จากตารางที่ 4

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
ขั้นตอน การคัดเลือกนัก ร้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนการเสาะหานักร้อง – บริษัทมักจะใช้วิธีออกค้นหาตัวนักร้องเอง 2. ขั้นตอนการพิจารณานักร้องเบื้องต้นจากรูปลักษณะของตัวนักร้อง – จะต้องมีความโดดเด่น และมีเอกลักษณ์ 3. ขั้นตอนสัมภาษณ์ และทดสอบครั้งที่ 1 4. ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของนักร้องก่อนทดสอบครั้งที่ 2 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนการเสาะหานักร้อง – ใช้วิธีทั้งบริษัทออกค้นหานักร้องเอง และ รอให้นักร้องเดินเข้าหาบริษัท 2. ขั้นตอนการพิจารณานักร้องเบื้องต้นจากเสียงร้อง – ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเนื้อเสียง 3. ขั้นตอนการพิจารณารูปลักษณะของนักร้อง 4. ขั้นตอนสัมภาษณ์ พูดคุย และทดสอบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนการเสาะหานัก – ใช้วิธีรอให้นักร้องเดินเข้ามาหาบริษัทเอง 2. ขั้นตอนการพิจารณานักร้องเบื้องต้นจากผลงานของนักร้อง 3. ขั้นตอนสัมภาษณ์ และทดสอบ – ดูอุปนิสัย ความคิด มุมมอง เงื่อนไข 4. ขั้นตอนรับนักร้องเข้าสังกัด – ด้วยการเซ็นสัญญา

ตารางที่ 6.4 แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนในการคัดเลือกนักร้องของแนวเพลงต่างๆ

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้อง	<p>5. ขั้นการทดสอบนักร้องครั้งที่ 2 - ทดสอบทั้งรูปลักษณ์ และการร้องเพลง</p> <p>6. ขั้นการรับนักร้องเข้าสู่สังกัดครั้งที่ 1 เพื่อเตรียมการทดสอบครั้งที่ 3 –รับเข้าสู่สังกัด เป็นศิลปินฝึกหัด เพื่อนำมาพัฒนา</p> <p>7. ขั้นการทดสอบครั้งที่ 3</p> <p>8. ขั้นการรับนักร้องเข้าสู่สังกัดครั้งที่ 2 – ด้วยการเซ็นสัญญาอีกครั้ง</p>	<p>5. ขั้นการรับนักร้องเข้าสู่สังกัด - ด้วยการเซ็นสัญญาแต่ละบริษัทมีรูปแบบการเซ็นที่แตกต่างกัน โดยจะเน้นวันที่ผลงานของนักร้องวางจำหน่ายวันแรก</p>	

ตารางที่ 6.4 (ต่อ) แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องในแนวเพลงต่างๆ

จากตารางที่ 6.4 แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องในแนวเพลงต่างๆ นั้น จะเห็นได้ว่า ในรายละเอียดของขั้นตอนการคัดเลือกของแนวเพลงไทยสากลจะมีขั้นตอนมากที่สุด โดยจะเน้นเรื่องของพิกจณารูปลักษณ์ และทดสอบความสามารถในการร้องเพลงของนักร้อง ส่วนแนวเพลงลูกทุ่ง บริษัท จะเน้นการพิจารณาในเรื่องของเสียงร้องเป็นหลัก และแนวเพลงเพื่อชีวิตจะเน้นในการพิจารณาความสามารถของนักร้องที่ปรากฏอยู่บนผลงานเพลงของตัวนักร้องเอง

1.2 เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้อง

จากขั้นตอนของการคัดเลือกที่ได้กล่าวไป จะเห็นได้ว่าแต่ละขั้นตอนของการคัดเลือกของแต่ละแนวเพลงจะมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกนักร้องที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อตัวนักร้องที่ผ่านเข้ามาอยู่สังกัดบริษัทของทั้ง 3 แนวเพลงมีความแตกต่างกันไปด้วย โดยที่จากการศึกษาพบว่า แต่ละเกณฑ์ของทั้ง 3 แนวเพลงจะให้ความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันตามลำดับดังนี้

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้อง	<p>1. รูปลักษณ์ ของนักร้อง – จะเน้นที่รูปร่างหน้าตาที่ดี มีเอกลักษณ์ อาจจะไม่ใช่สวยหรือหล่อ มักต้องการผู้ชายมากกว่าผู้หญิง อายุประมาณ 13 – 26 ปี</p> <p>2 บุคลิกและอุปนิสัยของนักร้อง – ต้องมีบุคลิกที่ดี โดดเด่น น่ารัก อุปนิสัยดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้</p> <p>3 ความสามารถทางด้านการร้องของนักร้อง – สามารถร้องเพลงได้พอประมาณ</p>	<p>1. ความสามารถทางด้าน การร้อง – จะเน้นเรื่องของคุณภาพของเนื้อเสียง มากกว่าวิธีการร้อง</p> <p>2. รูปลักษณ์ของนักร้อง – มักต้องรูปร่างหน้าตาที่ดี หมายถึง สวย – หล่อ บางค่ายต้องการผู้ชายมากกว่า อายุไม่มากไม่น้อยเกินไป</p> <p>3. อุปนิสัย – สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้</p>	<p>1. ความสามารถของนักร้อง – นักร้องต้องสามารถร้องเอง แต่งเอง เล่นเองได้</p> <p>2 อุปนิสัย ความคิด มุมมอง ของนักร้อง – ต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รวมทั้งมีแนวความคิด มีมุมมองในการสร้างสรรค์งานเพลง</p> <p>3 รูปลักษณ์ของนักร้อง – เหมาะสมกับผลงานเพลง</p>

ตารางที่ 6.5 แสดงการเปรียบเทียบเกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการคัดเลือกนักร้องในแนวเพลงต่างๆ

จากตารางที่ 6.5 แสดงการเปรียบเทียบเกณฑ์ที่บริษัทใช้ในการคัดเลือกนักร้องในแนวเพลงต่างๆ นั้นจะเห็นได้ว่าทั้ง 3 แนวเพลงจะมีเกณฑ์หลักๆ ที่ใช้ในการคัดเลือกนักร้องคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เกณฑ์ต่างๆ นั้น ประกอบ รูปลักษณ์ ความสามารถ และ อุปนิสัย ของนักร้อง แต่ว่าทั้ง 3 แนวเพลงจะให้ความสำคัญของแต่ละเกณฑ์ไม่เท่ากัน แนวเพลงไทยสากล จะให้ความสำคัญรูปลักษณ์ของนักร้องมาเป็นอันดับแรก แต่ในแนวเพลงลูกทุ่ง จะให้ความสำคัญของเกณฑ์ในเรื่องของความสามารถทางด้านการร้องเพลงของนักร้องมาเป็นอันดับแรก ส่วนของแนวเพลงเพื่อชีวิตก็ให้ความสำคัญกับเรื่องของความสามารถของนักร้องมาเป็นอันดับแรกเช่นกัน แต่จะเป็นความสามารถของนักร้องนั้นจะหมายถึง ทั้งการร้องเพลง การเล่นดนตรี และการแต่งเพลงในการที่แต่ละแนวเพลงให้ความสำคัญของแต่ละเกณฑ์ไม่เท่ากันนี้เองจะส่งผลให้นักร้องที่ได้เข้ามาอยู่ในสังกัดของแต่ละแนวเพลงมีลักษณะที่แตกต่างกันไปด้วย

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้อง

นอกจากเกณฑ์ต่างๆ ที่ของทั้ง 3 แนวเพลงจะเป็นตัวกำหนดคุณสมบัติของนักร้องแล้ว จากการศึกษาพบว่า ยังมีปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ การคัดเลือกนักร้องของทั้ง 3 แนวเพลงเช่นกัน โดยที่แต่ละปัจจัยจะส่งผลกระทบต่อ การคัดเลือกนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยดังนี้

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้อง	<p>1. การตลาด – มีการวิจัยตลาดว่าผู้ฟังต้องการนักร้องอย่างไร, แม้ว่านักร้องคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ หากตลาดยังไม่ต้องการก็อาจจะไม่ผ่านการคัดเลือกได้</p> <p>2. กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้อง – การพิจารณา เรื่องรูปร่างหน้าตาของนักร้อง จะอาศัยประสบการณ์ และความชอบส่วนบุคคล</p> <p>3. ระบบอุปถัมภ์ – นักร้องหลายๆ คนเข้าสู่การคัดเลือกจากการฝากของผู้ใหญ่ในบริษัท หรือ การแนะนำของบุคคลที่รู้จัก</p>	<p>1. กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้อง – อาศัยประสบการณ์ และความชอบส่วนบุคคล</p> <p>2. ระบบอุปถัมภ์ – นักร้องลูกทุ่งมักจะมาโดยอาศัยผู้นำพานำมาฝากฝังกับบริษัท</p> <p>3. การตลาด – บางบริษัทต้องการนักร้องชายมากกว่า นักร้องหญิง ด้วยเชื่อว่าตลาดของผู้ฟังเป็นผู้หญิง</p>	<p>1. กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้อง – อาศัยประสบการณ์ และความชอบส่วนตัว</p> <p>2. การตลาด – ผลงานของนักร้องนอกจากต้องมีความเป็นเพื่อชีวิตแล้ว ต้องสามารถขายได้ด้วย</p> <p>3. ระบบอุปถัมภ์ – นักร้องหลายๆ คนเข้าสู่การคัดเลือกได้จากการแนะนำ ของบุคคลที่รู้จัก</p>

ตารางที่ 6.6 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกในแนวเพลงต่างๆ

จากตารางที่ 6.6 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกในแนวเพลงต่างๆ จะเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การคัดเลือกนักร้องของทั้ง 3 แนวเพลง จะมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ประกอบด้วย การตลาด กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้อง และระบบอุปถัมภ์ แต่อย่างไรก็ตามจะก็เห็นได้ว่า ใน 3 แนวเพลง แต่ละปัจจัยจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการคัดเลือกมากน้อยแตกต่างกัน ในแนวเพลงไทยสากล การตลาดจะเป็นปัจจัยที่มีผล

กระทบมากที่สุด เนื่องจากในแนวเพลงไทยสากลมีการลงทุนสูง และมีการแข่งขันในตลาดสูง ส่วนในแนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิต กลุ่มบุคคลที่หน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องจะมีผลต่อการคัดเลือกมากที่สุด เนื่องจากการพิจารณาความไพเราะของเสียงร้องในแนวเพลงลูกทุ่งและความไพเราะของผลงานในแนวเพลงเพื่อชีวิตนั้น ผู้ทำการคัดเลือกมักจะอาศัยประสบการณ์และความชอบส่วนตัวประกอบในการพิจารณา

2. กระบวนการสร้างนักร้อง

หลังจากที่นักร้องผ่านกระบวนการคัดเลือกมาแล้ว บริษัทจะนำนักร้องมาผ่านกระบวนการสร้างอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้นักร้องที่ผ่านเข้ามากลายเป็นนักร้องในระบบอุตสาหกรรมได้อย่างสมบูรณ์ โดยจากการศึกษาพบว่า กระบวนการสร้างนักร้องของทั้ง 3 แนวเพลงนั้น จะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังนี้

- 2.1 การพัฒนาความสามารถนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงาน
- 2.2 การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง
- 2.3 การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษพบว่า ในรายละเอียดของแต่ละขั้นในทั้ง 3 แนวเพลงจะมีความแตกต่างกันอยู่ ซึ่งจะส่งผลให้นักร้องในแต่ละแนวเพลงมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในขั้นตอนของการสร้างผลงานเพลง แนวเพลงที่นักร้องร้องจะเป็นตัวกำหนดให้นักร้องแต่ละแนวเพลงมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

2.1 การพัฒนาความสามารถนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงาน

ในการศึกษาพบว่า เมื่อบริษัทรับนักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัดแล้ว บริษัทจะยังไม่สร้างผลงานให้กับนักร้องในทันที แต่จะนำนักร้องไปพัฒนาให้มีความพร้อมก่อนที่จะสร้างผลงานเพลง แต่อย่างไรก็ตามยังพบอีกว่า ในแนวเพลงเพื่อชีวิตจะไม่มีขั้นตอนการพัฒนานักร้องในขั้นตอนนี้ แต่จะมีใน 2 แนวเพลง คือ แนวเพลงไทยสากล และแนวเพลงลูกทุ่ง โดยจะแสดงในตารางที่ 7 ดังนี้

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
การพัฒนานักร้องก่อนที่จะสร้างผลงานเพลง	1. ความสามารถด้านการร้องเพลง – โดยให้นักร้องเรียนร้องเพลงไทยสากล มีเจ้าหน้าที่ฝึกฝนโดยเฉพาะ 2. ความสามารถด้านการแสดง – จะมีการเรียนเต้นหรือไม่ก็เป็นการเรียนการแสดงออก (Performance) – ด้วยการให้นักร้องเรียนเต้นหรือ เรียนการแสดงออก โดยมีเจ้าหน้าที่ฝึกฝนโดยเฉพาะ	1. ความสามารถด้านการร้องเพลง – โดยให้นำเทปเพลงลูกทุ่งกลับไปฝึกร้อง และฝึกร้องเพลงลูกทุ่งโดยการเป็นนักร้องลูกวง และเดินสายกับคณะวงดนตรี ดุแลโดย 2. ความสามารถด้านการแสดงสดบนเวที – ด้ยให้นักร้องออกแสดงคอนเสิร์ต ในฐานะนักร้องลูกวง โดย โปรดิิวเซอร์ จะเป็นผู้ดูแล	-

ตารางที่ 6.7 แสดงการเปรียบเทียบการพัฒนานักร้องให้มีความพร้อมก่อนที่จะสร้างผลงานเพลงในแนวเพลงต่างๆ

ดังนั้นจากตารางที่ 6.7 ที่แสดงการเปรียบเทียบการพัฒนานักร้องให้มีความพร้อมก่อนที่จะสร้างผลงานเพลงในแนวเพลงต่างๆ จะเห็นได้ว่า ในแนวเพลงเพื่อชีวิตจะไม่มีขั้นตอนการพัฒนานักร้องขั้นตอนนี้ ในขณะที่แนวเพลงไทยสากล และแนวเพลงลูกทุ่ง จะมีการพัฒนาโดยจะมุ่งเน้นที่ความสามารถทางด้านการร้องเพลง และการแสดงเหมือนกัน แต่วิธีการจะแตกต่างกัน กล่าวคือ ในแนวเพลงไทยสากลจะให้นักร้องมาเรียนทั้งการร้องไทยสากล และการแสดง โดยจะผู้ฝึกสอนดูแลโดยเฉพาะ ส่วนในแนวเพลงลูกทุ่ง การพัฒนาด้านการร้องเพลงลูกทุ่งจะมี 2 แบบคือ วิธีแรกให้เทปเพลงลูกทุ่ง กับนักร้องกลับไปฝึกร้องตาม วิธีที่สอง ให้นักร้องออกไปแสดงคอนเสิร์ตกับคณะวงดนตรีของบริษัท ในฐานะนักร้องลูกวงเพื่อเป็นการฝึกฝนความสามารถในด้านการร้องเพลงและ การแสดงสดบนเวทีไปพร้อมกัน โดยทั้ง 2 วิธีจะไม่มีผู้ดูแลเฉพาะ แต่จะมีโปรดิวเซอร์ เป็นผู้ดูแล

2.2 การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง

กระบวนการสร้างนักร้องในขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของการผลิตนักร้องเนื่องจากนักร้องจะมีผลงานออกมาเป็นอย่างไร ก็จะขึ้นอยู่กับขั้นตอนการสร้างผลงานเพลงนี้ รวมทั้งการสร้างนักร้องออกมาเป็นอย่างไร จะส่งผลถึงการสร้างตัวตน และรูปลักษณ์ของนักร้องด้วย นอกจากนี้จะเป็นขั้นตอนที่ทำให้นักร้องในแต่ละแนวเพลงมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ แนวเพลงไทยสากล บริษัทที่สร้างงานเพลงไทยสากลให้กับนักร้อง แนวเพลงลูกทุ่ง บริษัทที่สร้างงานเพลงที่เป็นเพลงลูกทุ่งให้กับนักร้อง และบริษัทเพื่อชีวิต ก็จะสร้างผลงานเพลงที่เป็นเพลงเพื่อชีวิตให้กับนักร้อง แต่อย่างไรก็ตามขั้นตอนในการสร้างผลงานเพลงของแต่ละแนวเพลงพบว่ามี ความแตกต่างกัน ดังนี้

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
กำหนด เริ่มการ สร้างงาน เพลง	บริษัทจะเริ่มสร้างผลงานให้นักร้องเมื่อ ภาวะการตลาด, แผนการตลาดของบริษัท และความพร้อมของนักร้อง	บริษัทจะเริ่มสร้างผลงานเพลงเมื่อตัวนักร้องมีความพร้อม	บริษัทจะเริ่มสร้างผลงานให้นักร้องทันทีหลังจากที่รับนักร้องเข้าสังกัด
ขั้นตอน การสร้าง ผลงานให้ กับนักร้อง	<p>ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิด รวบรวม หรือ Concept ให้กับนักร้อง – ดูจากตัวนักร้อง ร่วมกับ ดูจากตลาดต้องการอะไร</p> <p>ขั้นที่ 2 สร้างงานเพลง – หาเพลงไทยสากลให้นักร้องมักเป็นเพลงใหม่</p> <p>ขั้นที่ 3 การสร้างเทปต้นแบบ หรือ เดโมเทป – โดยนักร้องร้องไกด์ หรือนักร้อง ร้องเอง</p>	<p>ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิด รวบรวม หรือ Concept ให้กับนักร้อง – ดูจากตัวนักร้องเป็นหลัก</p> <p>ขั้นที่ 2 สร้างงานเพลง – หาเพลงลูกทุ่ง มีทั้งเพลงใหม่ และเพลงเก่า โดยเฉพาะทำนองเดิเนื้อร้องใหม่</p> <p>ขั้นที่ 3 ส่งเพลงให้นักร้องไปฝึกฝน หรือ ต่อเพลง</p>	<p>ขั้นที่ 1 สร้างแนวความคิด รวบรวม หรือ Concept ของอัลบั้ม – นำเอาผลงานของนักร้องมาพัฒนาให้ชัดเจน</p> <p>ขั้นที่ 2 สร้างงานเพลง – โดยนำผลงานเพลงเพื่อชีวิตของนักร้องมาพัฒนาต่อ แก้ไข ปรับปรุง หรือ หาเพลงใหม่</p> <p>ขั้นที่ 3 อัปเดตเสียงเพื่อสร้างเทปต้นแบบ หรือ เดโมเทป</p>

ตารางที่ 6.8 แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนในการสร้างผลงานให้กับนักร้องในแนวเพลงต่างๆ

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
ขั้นตอนการสร้างผลงานให้กับนักร้อง	<p>ขั้นที่ 4 ส่ง Demo เทปให้เจ้าของบริษัทพิจารณาเพื่อคัดเลือกเพลง</p> <p>ขั้นที่ 5 อัดเสียง สร้าง มาสเตอร์เทป</p>	<p>ขั้นที่ 4 อัดเสียงครั้งที่ 1 สร้าง Demo เทป</p> <p>ขั้นที่ 5 ส่ง Demo ให้เจ้าของบริษัทพิจารณาคัดเลือกเพลง</p> <p>ขั้นที่ 6 อัดเสียงครั้งที่ 2 สร้าง มาสเตอร์เทป</p>	<p>ขั้นที่ 4 ส่ง Demo ให้เจ้าของบริษัทพิจารณาคัดเลือกเพลง</p> <p>ขั้นที่ 5 ผลิต มาสเตอร์เทป</p>
ผู้ผลิตผลงานเพลงให้นักร้อง	โปรดิวเซอร์ และทีมงานผลิตและสร้างสรรค์ผลงานเพลง	โปรดิวเซอร์ ครูเพลง และ ทีมงานผลิตและสร้างสรรค์ผลงานเพลง	นักร้อง หรือ นักร้องร่วมกับ โปรดิวเซอร์

ตารางที่ 6.8 (ต่อ) แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนในการสร้างผลงานให้กับนักร้องในแนวเพลงต่างๆ

จากตารางที่ 6.8 ซึ่งได้แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนในการสร้างผลได้ให้กับนักร้องในแนวเพลงต่างๆ จะเห็นว่า ทั้ง 3 แนวเพลง ค่อนข้างที่จะมีขั้นตอนในการสร้างผลงานให้กับนักร้องคล้ายคลึงกัน แต่จะแตกต่างกันในรายละเอียดเท่านั้น เริ่มจาก จุดเริ่มต้นของการสร้างผลงานให้กับนักร้อง กล่าวคือ ในแนวเพลงไทยสากลนั้น โดยทั่วไปบริษัทมักจะไม่สร้างผลงานให้กับนักร้องในทันทีที่เข้าสู่สังกัด และยังพบว่า การเริ่มสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้องเพลงไทยสากลนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของนักร้องแต่เพียงอย่างเดียว ยังขึ้นอยู่กับ แผนการตลาดของบริษัท และสภาวะการตลาดภายนอกด้วย ในขณะที่ในแนวเพลงลูกทุ่ง บริษัทมักจะเริ่มงานเพลงให้กับนักร้องในทันทีเมื่อนักร้องมีความในด้านการร้องเพลงพร้อมแล้ว แต่ในแนวเพลงเพื่อชีวิต บริษัทมักจะทำให้นักร้องสามารถเริ่มสร้างงานเพลงได้ทันที เนื่องจากนักร้องเพลงเพื่อชีวิตมีผลงานมาอยู่แล้ว

ส่วนในขั้นตอนของการสร้างงานจริงๆ ทั้งแนวเพลงไทยสากล และแนวเพลงไทยลูกทุ่ง โดยส่วนมากจะเป็นการสร้างผลงานใหม่ โดยมี โปรดิวเซอร์ เป็นผู้จัดการและดูแลการผลิตทั้งหมด นักร้องมีหน้าที่ร้องเพลงอย่างเดียว แต่ในแนวเพลงเพื่อชีวิตจะเป็นการนำเอาผลงานที่นักร้องมีมาด้วยอยู่แล้วมาพัฒนา ซึ่งบางบริษัท จะให้นักร้องดำเนินการสร้างผลงานเอง เป็น โปรดิวเซอร์ ให้ตัวเอง หรือ อาจทำงานร่วมกับ โปรดิวเซอร์ ก็มีปรากฏ

2.3 การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

ขั้นตอนสุดท้ายของการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย พบว่าเป็นขั้นตอนในการสร้างตัวตนให้กับนักร้อง โดยจากการศึกษาพบว่าทั้ง 3 แนวเพลง มีขั้นตอนของการสร้างตัวตนให้กับนักร้องที่คล้ายคลึงกัน โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ คือ การคิดความคิดรวบยอดให้ตัวนักร้องหรือ Concept และขั้นต่อมาคือ การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept นั้น แต่อย่างไรก็ตามในรายละเอียดของการสร้างของแต่ละแนวจะมีทิศทางที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลให้นักร้องของแต่ละแนวเพลงมีลักษณะของตัวตนที่แตกต่างกันไปด้วย

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง	1. การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับตัวตนของนักร้อง 2. การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept 2.1 การสร้างรูปลักษณ์ให้กับนักร้อง - การสร้างหรือปรับแต่งเรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตาของนักร้อง - การสร้างหรือปรับแต่งชื่อของนักร้อง และชื่ออัลบั้ม ชื่อ นักร้องอาจจะต้องเปลี่ยนแปลง - การถ่ายปกเทปให้กับนักร้อง	1. การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับตัวตนของนักร้อง 2. การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept 2.1 การสร้างรูปลักษณ์ให้กับนักร้อง - การสร้างหรือปรับแต่งเรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตาของนักร้อง - การสร้างหรือปรับแต่งชื่อของนักร้อง และชื่ออัลบั้ม – นักร้องมักจะถูกเปลี่ยนชื่อเกือบทุกคน - การถ่ายปกเทปให้กับนักร้อง	1. การสร้างแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับตัวตนของนักร้อง 2. การสร้างตัวตนของนักร้องให้เป็นไปตาม Concept 2.1 การสร้างรูปลักษณ์ให้กับนักร้อง - การสร้างหรือปรับแต่งเรื่องเสื้อผ้า ทรงผม หน้าตาของนักร้อง - การสร้างหรือปรับแต่งชื่อของนักร้อง และชื่ออัลบั้ม – นักร้องไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อ - การถ่ายปกเทปให้นักร้อง

ตารางที่ 6.9 แสดงการเปรียบเทียบการสร้างตัวตนให้กับนักร้องในแนวเพลงต่างๆ

	เพลงไทยสากล	เพลงลูกทุ่ง	เพลงเพื่อชีวิต
การสร้างตัวตนให้กับนักร้อง	2.2 การสร้างบุคลิกลักษณะให้กับนักร้อง - การร้องเพลง - การเต้นรำ - การแสดงสดบนเวที คอนเสิร์ต - การพูดคุยของนักร้อง - ความสามารถอื่นๆ การ – แสดง การเล่น Music Video	2.2 การสร้างบุคลิกลักษณะให้กับนักร้อง - การร้องเพลง - การเต้นรำ - การแสดงสดบนเวที คอนเสิร์ต - การพูดคุยของนักร้อง - ความสามารถอื่นๆ การ – แสดง การเล่น Music Video	2.2 การสร้างบุคลิกลักษณะให้กับนักร้อง - การสร้างให้นักร้องมีความสามารถทางด้านดนตรีเพิ่มขึ้น - การสามารถด้านอื่นๆ ที่เอื้อต่อการโปรโมท เช่น การพูดคุย หรือ การแสดง การเล่น Music Video

ตารางที่ 6.9 (ต่อ) แสดงการเปรียบเทียบการสร้างตัวตนให้กับนักร้องในแนวเพลงต่างๆ

จากตารางที่ 9 ได้แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนในการสร้างตัวตนให้กับนักร้องในแนวเพลงต่างๆ ใวนั้น จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนต่างๆ ในการสร้างตัวตนให้กับนักร้องมีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะเห็นได้ว่าแนวเพลงไทยสากล และแนวเพลงลูกทุ่งมีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด แต่จะแตกต่างที่แนวทางในการทำงานของแต่ละขั้นตอนเท่านั้นเอง ด้วยเพราะลักษณะแนวเพลงจะแตกต่างกันอยู่แล้ว แต่ในแนวเพลงเพื่อชีวิตจะมีขั้นตอนในการสร้างตัวตนให้กับนักร้องน้อยที่สุด เนื่องจากแนวเพลงเพื่อชีวิตให้ความสำคัญกับเรื่องของผลงานเพลงมากกว่าตัวนักร้อง ซึ่งในบางบริษัทเทปเพลงเพื่อชีวิตจะไม่สร้างหรือปรับเปลี่ยนตัวตนของนักร้องเลย แต่ในแนวเพลงไทยสากลจะสร้างตัวตนหรือปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ของนักร้องมากที่สุด

สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบ

จากการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลในข้างต้นของทั้ง 3 แนวเพลง ในกระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยนั้นสามารถแสดงให้เห็นได้ว่า ทั้ง 3 แนวเพลง จะมีขั้นตอนในการผลิตนักร้องที่คล้ายคลึงกัน คือ เริ่มจากกระบวนการคัดเลือกนักร้อง ทั้ง 3 แนวเพลงจะแบ่งขั้นตอนหลักๆ ออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเสาะหานักร้อง การทดสอบและสัมภาษณ์ และการรับนักร้องเข้าสังกัด โดยในแต่ละแนวเพลงจะมีวิธีการของขั้นตอนต่างๆ นั้นไม่เหมือนกัน เช่น การเสาะหานักร้อง แต่ละแนวเพลงจะมีแหล่งและวิธีการเสาะหานักร้องไม่เหมือนกัน เป็นต้น นอกจากนี้พบว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกนักร้องของทั้ง 3 แนวเพลงนั้นเหมือนกัน ประกอบด้วย เกณฑ์รูปลักษณะของนักร้อง เกณฑ์อุปนิสัยของนักร้อง และเกณฑ์ความสามารถของนักร้อง ซึ่งในแนวเพลงไทยสากลและแนวเพลงลูกทุ่งจะหมายถึงความสามารถทางด้านการร้องเพลง ส่วนในแนวเพลงเพื่อชีวิตจะหมายถึงเรื่องความสามารถทางด้านดนตรี ทั้งการร้อง การแต่งเพลง และการเล่นดนตรี อย่างไรก็ตามพบว่า ทั้ง 3 แนวเพลงให้ความสำคัญของแต่ละเกณฑ์ไม่เท่ากัน กล่าวคือ แนวเพลงไทยสากลให้ความสำคัญในเรื่องรูปลักษณะของนักร้อง อุปนิสัย และความสามารถทางด้านการร้องเพลงตามลำดับ ส่วนแนวเพลงลูกทุ่งให้ความสำคัญในเกณฑ์ความสามารถทางด้านการร้องเพลงมากที่สุด ส่วนอุปนิสัยและรูปลักษณะให้ความสำคัญเท่าๆ กัน ในส่วนของแนวเพลงเพื่อชีวิตจะให้ความสำคัญในเรื่องของความสามารถทางด้านดนตรี อุปนิสัย และรูปลักษณะ ตามลำดับ และยังพบว่ามียุคสมัยบางประการที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการคัดเลือก ได้แก่ กระแสตลาดของผู้ฟัง กลุ่มบุคคลที่หน้าที่ในการคัดเลือก และระบบอุปถัมภ์ ซึ่งวิธีการคัดเลือกที่แตกต่างกันนี้จะส่งผลให้แต่ละแนวเพลงได้นักร้องที่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน

เมื่อบริษัทได้นักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัดแล้ว พบว่าทั้ง 3 แนวเพลง จะมี 2 ขั้นตอนหลักๆ ในกระบวนการสร้างนักร้องที่เหมือนกันคือ การสร้างผลงานเพลง และการสร้างตัวตนให้กับนักร้อง แต่ในแนวเพลงไทยสากล และแนวเพลงลูกทุ่งจะมีขั้นตอนการเตรียมความพร้อมให้กับนักร้องก่อนสร้างผลงานด้วย อย่างไรก็ตามในขั้นตอนหลักๆ 2 ขั้นตอนที่คล้ายคลึงกันนั้น ทั้ง 3 แนวเพลงจะมีวิธีการในแต่ละขั้นตอนแตกต่างกัน กล่าวคือ การสร้างผลงานและตัวตนของนักร้องเพลงไทยสากลจะเน้นที่รูปลักษณะของนักร้องเป็นหลัก ส่วนแนวเพลงลูกทุ่งจะเน้นในเรื่องของเสียงร้องมากที่สุด และในแนวเพลงเพื่อชีวิตจะเน้นในเรื่องของผลงานเพลงและความสามารถของนักร้องเป็นหลัก อย่างไรก็ตามทั้ง 3 แนวเพลงจะสร้างนักร้องออกมาอย่างไรมักจะพิจารณาจากทิศทางของกระแสตลาดของผู้ฟังเป็นหลัก

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษา “กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการคัดเลือก และกระบวนการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย โดยใช้ 3 แนวเพลงหลักในอุตสาหกรรมเพลงไทยเป็นแนวทางในการศึกษา คือ แนวเพลงไทยสากล แนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิต รวมทั้งยังได้ศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่าง หรือความเหมือนของกระบวนการผลิตนักร้องในทั้ง 3 แนวเพลงด้วย

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดอุตสาหกรรมการสร้างวัฒนธรรม แนวเรื่องการผลิต แนวคิดเรื่องสื่อสารการตลาด แนวคิดเรื่องกระบวนการทางธุรกิจของระบบเพลงไทย แนวคิดเรื่องแนวเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต แนวคิดเรื่องคัดเลือกนักร้องและคุณสมบัติของนักร้อง และแนวคิดเรื่องฝึกฝนนักร้องในระบบธุรกิจเพลง เป็นกรอบในการศึกษา

การศึกษาวิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – dept Interview) กับแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลเป็นหลัก คือ กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกและสร้างนักร้อง และกลุ่มนักร้อง นอกจากนี้ยังได้ศึกษาแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และแหล่งข้อมูลอื่นๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Web Site ต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อประกอบการอธิบายในการวิจัยด้วย

โดยจากการศึกษาวิจัย พบว่า เส้นทางก้าวเข้ามาเป็นนักร้องในระบบอุตสาหกรรมเพลงไทยของนักร้องแต่ละคนนั้น มีความแตกต่างกันตั้งแต่จุดเริ่มต้นของความตั้งใจที่อยากจะเป็นนักร้อง กล่าวคือนักร้องในระบบอุตสาหกรรมเพลงไทยหลายๆ คน ไม่ได้มีความต้องการที่อยากจะเป็นนักร้อง รวมทั้งนักร้องหลายๆ คนก็ไม่ได้เป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพนักร้อง หรือนักร้องบางคนอาจมีความต้องการที่อยากจะเป็นนักร้อง แต่ก็ไม่ได้ฝึกฝนทางด้านมาร้องอย่างจริงจัง เพียงแต่มองเห็นนักร้องที่ปรากฏอยู่ตามสื่อแล้วเกิดความต้องการอยากจะได้แบบเป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามบุคคลเหล่านั้นต่างสามารถมาเป็นนักร้องได้จากการกระทำของบริษัทเพลง โดยเฉพาะในแนวเพลงไทยสากลจะพบนักร้องในกรณีนี้มากที่สุด

กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยของทั้ง 3 แนวเพลงไทยสากล แนวเพลงลูกทุ่ง และแนวเพลงเพื่อชีวิต ประกอบด้วยกระบวนการ 2 กระบวนการใหญ่ๆ คือ กระบวนการคัดเลือกนักร้อง และกระบวนการสร้างนักร้อง โดยที่ขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการของ

ทั้ง 3 แนวเพลง ยังคงมีความคล้ายคลึงกัน แต่ในรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนพบว่ายังมีความแตกต่างกัน

1. กระบวนการผลิตนักร้องเพลงไทยสากล

ประกอบไปด้วย กระบวนการคัดเลือกนักร้อง และกระบวนการสร้างนักร้อง

1.1 กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล

1.1.1 ขั้นตอนในการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล จะประกอบไปด้วยขั้นตอนมากมาย เริ่มตั้งแต่การเสาะหานักร้องแนวเพลงไทยสากลมักจะใช้วิธีการออกไปเสาะหาด้วยตัวเอง จากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เวทีการประกวด ทั้งเวทีการประกวดร้องเพลง และเวทีการประกวดนายแบบ-นางแบบ ทั้งแบบที่บริษัทจัดขึ้นเอง หรือ หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด สถาบัน องค์กร หรือ สถานที่ที่รวมเด็กวัยรุ่น และ ตามสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ และพบว่าโดยทั่วไปแล้วนักร้องจะอยู่ในกรุงเทพฯ และตามจังหวัดใหญ่ๆ นอกจากนั้น ยังมีวิธีที่บริษัทขอให้นักร้องเดินเข้าหาบริษัทเอง โดยการเดินเข้าหาบริษัทของนักร้องจะมี 2 ลักษณะ คือ การเข้ามาโดยมีผู้นำพา โดยมากเป็นกลุ่มบุคคลที่เรียกว่า Modeling หรือ บริษัท จัดหานักแสดง โดยการนำพานั้นเป็นไปในเชิงธุรกิจ และส่วนนำพานักร้องในเชิงพึ่งพาอาศัย ได้แก่ผู้ใหญ่ในบริษัท หรือบุคคลที่รู้จักกับผู้ที่ทำการคัดเลือก นอกจากนั้นนักร้องอาจเข้ามาสมัครที่บริษัทด้วยตนเอง หรือ สมัครทางไปรษณีย์ เมื่อบริษัทพบตัวนักร้องแล้ว จะนำนักร้องทดสอบสอบศักยภาพตามขั้นตอนต่างๆ โดยเน้นทั้งภาพ หรือตัวตนของนักร้อง และความสามารถทางด้านการร้องเพลง เมื่อนักร้องผ่านการทดสอบตามขั้นตอนต่างๆ เจ้าของบริษัท หรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะรับนักร้องเข้าสังกัด หรือไม่ หากพิจารณาว่าจะให้นักร้องเซ็นสัญญาเป็นนักร้องในสังกัดของบริษัท

1.1.2 เกณฑ์ที่บริษัทพบใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงไทยสากล เกณฑ์ที่ใช้ประกอบด้วย รูปลักษณ์ของนักร้อง ที่ดูดี มีความน่าสนใจสามารถนำมาสร้างเป็นจุดขายได้ นอกจากนั้นยังรวมถึง บุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของนักร้องต้องดูดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และท้ายสุดจะเป็นเกณฑ์ในเรื่องของความสามารถทางด้านการร้องเพลง

1.1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องของแนวเพลงไทยสากล ปัจจัยทางด้านการตลาดนับว่าเป็นปัจจัยแรกและเป็นปัจจัยที่ทรงอิทธิพลมากที่สุดต่อการคัดเลือกในทุกขั้นตอน โดยเห็นว่านักร้องที่บริษัทคัดเลือกเข้ามานั้นจะต้องมีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมจากผู้ฟัง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องก็มีผลกระทบต่อการศึกษาคัดเลือก เนื่องจากการศึกษาในเรื่องของรูปลักษณ์ของนักร้อง ผู้พิจารณามักอาศัยความชอบและประสบการณ์ส่วนตัว

เป็นหลัก และสุดท้าย ระบบอุปถัมภ์ นักร้องที่ได้รับการฝากฝังมาโดยเฉพาะจากผู้ใหญ่ในบริษัทจะได้รับโอกาสการเข้าสู่การพิจารณาเร็วและสะดวกกว่านักร้องคนอื่น ๆ

1.2 กระบวนการสร้างนักร้องแนวเพลงไทยสากล

กระบวนการนี้ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ การพัฒนานักร้องให้พร้อมก่อนที่จะสร้างผลงาน การสร้างนักร้องให้มีผลงาน และการสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

1.2.1 การพัฒนานักร้องให้พร้อมก่อนที่จะสร้างผลงาน เป็นขั้นตอนเตรียมความพร้อมให้กับนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงานเพลง โดยที่บริษัทจะพัฒนานักร้องในเรื่องของการร้องเพลง การเต้นรำหรือการแสดง และการพัฒนาบุคลิกภาพ ให้กับนักร้อง โดยจะมีผู้ฝึกสอนให้กับนักร้องโดยเฉพาะ

1.2.2 การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง บริษัทจะกำหนดให้นักร้องสามารถเริ่มงานเพลงได้ เมื่อภาวะการตลาด แผนการตลาดของบริษัท และความสามารถของตัวนักร้องพร้อม โดยจะมอบหน้าที่การสร้างผลงานเพลงให้กับหน่วยงานสร้างสรรค์ผลงานเพลง และมี โปรดิวเซอร์เป็นผู้ควบคุมและสร้างงานเพลงทั้งหมดให้กับนักร้อง นักร้องมีหน้าที่ร้องเพลงอย่างเดียว การสร้างผลงานให้จะมีขั้นตอนต่างๆ มากมาย เริ่มตั้งแต่การวางแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับตัวนักร้องโดยดูจาก ภาวะการตลาด และตัวของนักร้องเป็นหลัก หลังจากนั้นหาเพลงให้นักร้องซึ่งมักจะเป็นเพลงใหม่ แล้ว โปรดิวเซอร์ จะสร้างเทปต้นแบบหรือ เดโมเทป โดยมักให้นักร้องคนอื่นมาร้องไกด์ให้ก่อน และจะนำ เดโมเทป ส่งให้ผู้บริหารพิจารณา จนได้เพลงครบทั้ง 10 เพลง จะทำการอัดเสียงจริงของนักร้อง เพื่อสร้างเป็นเทปต้นฉบับหรือ Master เทป

1.2.3 การสร้างตัวตนให้กับนักร้องเพลงไทยสากล จะเริ่มจากการวาง Concept ตัวตนของนักร้องตาม Concept ของงานเพลง โดยจะมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยเฉพาะ หลังจากนั้นจะนำนักร้องมาสร้างให้เป็นแบบ Concept ที่วางไว้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ประเด็นแรกคือ การสร้างบุคลิกใหม่ให้กับนักร้อง ได้แก่การปรับแต่งเสื้อผ้า หน้าตา ทรงผม ชื่อนักร้อง และชื่ออัลบั้ม และนำนักร้องไปถ่ายปก ประเด็นต่อมาบริษัทจะปรับบุคลิก และความสามารถให้กับนักร้อง ซึ่งบริษัทจะมีผู้มาฝึกสอนอบรมให้กับนักร้องโดยเฉพาะ ได้แก่ การร้องเพลง การเต้นรำ การแสดงสดบนเวทีคอนเสิร์ต การพูดคุยของนักร้อง และความสามารถอื่นๆ เช่น การแสดง การเล่น Music Video เป็นต้น

2. กระบวนการผลิตนักร้องของแนวเพลงลูกทุ่ง

ประกอบไปด้วย กระบวนการคัดเลือกนักร้อง และกระบวนการสร้างนักร้อง

2.1 กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง

2.1.1 ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง ขั้นตอนจะเริ่มบริษัทจะเริ่มค้นหา นักร้องด้วย 2 วิธีหลักๆ คือ วิธีแรกบริษัทออกค้นหา นักร้องเองตามแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เวทีประกวดการร้องเพลงมากที่สุด ทั้งเวทีที่บริษัทจัดขึ้นเอง และหน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด และร้านอาหาร หรือเรียกว่า คาเฟ่ เป็นลักษณะของร้านอาหารที่มีนักร้องลูกทุ่งร้องอยู่ นอกจากนั้นนักร้องลูกทุ่งมักจะมีภูมิลำเนาเป็นคนต่างจังหวัด โดยจะพบมากที่จังหวัดทางภาคกลางโดยเฉพาะจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดใกล้เคียง นอกจากนั้นก็พบมากได้จากทางจังหวัดแถบภาคอีสาน วิธีที่สองบริษัทขอให้ นักร้องเดินเข้ามาหาบริษัทเอง โดยมีทั้งนักร้องที่เดินเข้ามาหาบริษัทโดยมีผู้นำพา ซึ่งมักเป็นกลุ่มของนักจัดรายการวิทยุ โปรโมเตอร์ หรือครูเพลง ผู้ใหญ่ในบริษัท และผู้รู้จักทั่วไป โดยการนำพานั้นจะเป็นไปในลักษณะเชิงฟิงพา หรือนักร้องอาจจะสมัครด้วยตนเอง โดยมากจะเป็นการส่งผลงานสมัครทางไปรษณีย์ เมื่อบริษัทพบตัวนักร้องที่น่าสนใจ บริษัทจะนำนักร้องเข้ามาสู่การคัดเลือกในขั้นตอนต่างๆ โดยจะพิจารณาศักยภาพทางด้านการร้องเพลงของนักร้องมากที่สุด เมื่อนักร้องผ่านการพิจารณาแล้ว เจ้าของบริษัทจะตัดสินใจว่ารับนักร้องเข้ามาอยู่ในสังกัดหรือไม่ หากเจ้าของบริษัทรับนักร้องเข้าสังกัด โดยให้นักร้องเซ็นสัญญา

2.1.2 เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงลูกทุ่ง เกณฑ์ที่บริษัทเพลงลูกทุ่งใช้ในการพิจารณานักร้องประกอบด้วย ความสามารถทางด้านารร้องเพลงของนักร้อง บริษัทต้องการนักร้องที่มีเนื้อเสียงหรือแก้วเสียงที่ดี นอกจากนั้น เกณฑ์ในการพิจารณายังประกอบด้วย เรื่องรูปลักษณ์นักร้อง และเกณฑ์สุดท้ายคือ อุปนิสัยของนักร้อง บริษัทจะต้องการนักร้องที่มีอุปนิสัยดี สามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ และเป็นที่รักของผู้ร่วมงานได้

2.1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องลูกทุ่ง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องถือว่ามีผลกระทบต่อกระบวนการคัดเลือกมาก เนื่องจาก การพิจารณาในเรื่องความไพเราะของเสียง ผู้พิจารณามักอาศัยความชอบและประสบการณ์เป็นหลัก นอกจากนั้นยังมีปัจจัยของระบบอุปถัมภ์ เนื่องจากนักร้องหลายๆ คนของบริษัทมาจากการฝากฝังของผู้นำพา และปัจจัยสุดท้าย คือเรื่องของการตลาด บริษัทจำเป็นต้องดูตลาดว่าต้องการนักร้องลักษณะใด บางบริษัทต้องการร้องเพศชายมากกว่า เนื่องจากเชื่อว่าตลาดผู้บริโภคเทปเพลงเป็นของผู้หญิง

2.2 กระบวนการสร้างนักร้องเพลงลูกทุ่ง

ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ การพัฒนานักร้องให้พร้อมก่อนที่จะสร้างผลงาน การสร้างนักร้องให้มีผลงาน และการสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

2.2.1 การพัฒนานักร้องให้พร้อมก่อนที่จะสร้างผลงาน จะเป็นขั้นตอนเตรียมความพร้อมให้กับนักร้องก่อนที่จะสร้างผลงานเพลงให้กับนักร้อง โดยที่บริษัทพัฒนานักร้องในเรื่องของการร้องเพลงเป็นหลัก โดยอาจใช้วิธีการให้นักร้องออกแสดงคอนเสิร์ตกับวงดนตรีของบริษัท ในฐานะของลูกวง หรือ อาจใช้วิธีให้เทพตัวอย่างเพลงลูกทุ่งให้นักร้องไปฝึกร้อง โดยมี โปรดิวเซอร์ เป็นผู้ดูแลการพัฒนาในส่วนนี้

2.2.2 การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง บริษัทจะกำหนดให้นักร้องสามารถเริ่มงานเพลงได้ เมื่อความสามารถในการร้องเพลงของนักร้องพร้อมแล้ว โดยจะมี โปรดิวเซอร์ เป็นผู้ควบคุมและสร้างผลงานทั้งหมดให้กับนักร้อง นักร้องมีหน้าที่ร้องเพลงอย่างเดียว ในการสร้างผลงานมีขั้นตอนต่างๆ มากมาย เริ่มตั้งแต่การวางแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับตัวนักร้องโดยดูจากเสียงร้องของนักร้องเป็นหลัก หลังจากนั้นหาเพลงให้นักร้อง ซึ่งอาจเป็นเพลงใหม่ เพลงเก่า หรือนำเอาเพลงเก่ามาดัดแปลงเนื้อร้อง หลังจากนั้น โปรดิวเซอร์ จะให้นักร้องอัดเสียงเพื่อสร้างสร้างเทปต้นแบบหรือ เดโมเทป โดยนำ เดโมเทป ส่งให้เจ้าของบริษัทพิจารณา จนได้เพลงครบทั้ง 10 เพลง จะทำการอัดเสียงนักร้องนักร้องอีกครั้ง เพื่อสร้างเป็นเทปต้นฉบับหรือ มาสเตอร์เทป

2.2.3 การสร้างตัวตนให้กับนักร้องเพลงลูกทุ่ง จะเริ่มจากการวาง Concept ตัวตนของนักร้องตาม Concept ของงานเพลง โดยจะมี โปรดิวเซอร์ เป็นผู้ดูแลเช่นกัน หลังจากนั้นจะนำนักร้องมาปรับแต่งให้เป็นไปตาม Concept ที่วางไว้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ การสร้างรูปลักษณ์ใหม่ให้กับนักร้อง ทั้งในเรื่องของการแต่งกาย หน้าตา ทรงผม ชื่อนักร้อง และชื่อของผลงาน ประเด็นต่อมาจะอยู่การพัฒนาที่บุคลิก และความสามารถ ซึ่งบริษัทจะมีผู้มาฝึกอบรมให้กับนักร้องให้โดยเฉพาะ ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การร้องเพลง การเดินรำ การแสดงสดบนเวที คอนเสิร์ต การพูดคุยของนักร้อง และความสามารถอื่นๆ เช่น การแสดง การเล่น Music Video เป็นต้น

3. กระบวนการผลิตนักร้องของแนวเพลงเพื่อชีวิต

ประกอบไปด้วย กระบวนการคัดเลือกนักร้อง และกระบวนการสร้างนักร้อง

3.1 กระบวนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

3.1.1 ขั้นตอนการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต การคัดเลือกจะเริ่มจากบริษัทจะเริ่มค้นหานักร้องจาก วิธีที่นักร้องเดินเข้าหาบริษัททั้งในลักษณะของโดยมีผู้นำพา มักเป็นกลุ่มของโปรดิวเซอร์ นักดนตรี หรือ ผู้ที่ทำงานผลิตผลงานเพลง และบุคคลที่รู้จักทั่วไป หรือนักร้องอาจสมัครด้วยตนเอง โดยมายื่นผลงานที่บริษัทด้วยตนเอง หรือส่งผลงานสมัครทางไปรษณีย์ โดยทั่วไปนักร้องเพลงเพื่อชีวิตจากร้านอาหารเพื่อชีวิต หรือ Pub เป็นลักษณะของร้านอาหารที่มีนักร้อง หรือนักดนตรีเพื่อชีวิตเล่นอยู่ รวมทั้งจะพบนักร้องได้จากเวทีประกวดร้องหรือดนตรีเพื่อชีวิต ซึ่งหมายถึงทั้งเวทีที่บริษัทจัดขึ้นเองและหน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด นอกจากนี้นักร้องลูกทุ่งมักมีภูมิลำเนาจากภาคใต้มากที่สุด เมื่อบริษัทพบตัวนักร้องที่น่าสนใจ บริษัทจะนำนักร้องเข้ามาสู่การคัดเลือกในขั้นตอนต่างๆ โดยจะพิจารณาความสามารถของนักร้องที่ปรากฏอยู่ในผลงานเป็นหลัก ซึ่งประกอบไปด้วย ความสามารถในการแต่งเพลง การเล่นดนตรี และการร้องเพลง เมื่อนักร้องผ่านการพิจารณาแล้ว เจ้าของบริษัทจะตกลงในเรื่องเงื่อนไขและผลประโยชน์กับนักร้อง หากทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ การเซ็นสัญญาับนักร้องเข้าสังกัดก็เกิดขึ้น

3.1.2 เกณฑ์ที่บริษัทเทปใช้ในการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต เกณฑ์ที่บริษัทเพลงเพื่อชีวิตใช้ในการพิจารณานักร้องประกอบด้วย เกณฑ์ในเรื่องของความสามารถของนักร้อง ทั้งการแต่งเพลง การเล่นดนตรี และการร้อง บริษัทมักต้องการนักร้องที่สามารถผลิตผลงานเพลงได้ เล่นดนตรีเองได้ และร้องเพลงเองได้ นอกจากนี้เกณฑ์ในการพิจารณาก็จะประกอบด้วย อุปนิสัย ความคิดมุมมองของนักร้อง กล่าวคือ นักร้องต้องมีอุปนิสัยที่ดีสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ รวมทั้งควรจะมีมุมมอง ความคิดที่กว้างไกลพร้อมที่สร้างผลงานเพลงเพื่อชีวิต และเกณฑ์สุดท้ายที่บริษัทเพลงเพื่อชีวิตให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ เกณฑ์ในเรื่องรูปลักษณ์ของนักร้อง

3.1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกนักร้องเพลงเพื่อชีวิต กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักร้องถือว่ามีผลกระทบต่อกระบวนการคัดเลือกมาก เนื่องจาก การพิจารณาในเรื่องความไพเราะของผลงานเพลง ผู้พิจารณาอาศัยความชอบและประสบการณ์เป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีปัจจัยในเรื่องของการตลาด บริษัทต้องผลงานของนักร้องว่าสามารถขายได้ และปัจจัยสุดท้ายเป็นเรื่องระบบอุปถัมภ์ กล่าวคือนักร้องที่มาจากการฝากฝังของผู้นำพาจะมีโอกาสเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกได้รวดเร็วและสะดวกกว่านักร้องทั่วไป

3.2 กระบวนการสร้างนักร้องเพลงเพื่อชีวิต

จะประกอบด้วยขั้นตอน 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง และการสร้างตัวตนให้กับนักร้อง

3.2.1 การสร้างนักร้องให้มีผลงานเพลง โดยทั่วไปบริษัทมักให้นักร้องสามารถเริ่มงานเพลงได้ทันทีหลังจากรับนักร้องเข้าสังกัดแล้ว และให้นักร้องสร้างงานเพลงด้วยตนเองเป็นหลัก และมี โปรดิวเซอร์ เป็นที่ปรึกษา การสร้างผลงานมีขั้นตอนต่างๆ มากมาย โดยเน้นเอาผลงานของนักร้องที่มาเสนอในกระบวนการคัดเลือกมาพัฒนาต่อ ขั้นตอนคือ เริ่มตั้งแต่สร้างความชัดเจนของแนวความคิดรวบยอด หรือ Concept ให้กับผลงานเดิมของนักร้อง หลังจากนั้นจะปรับปรุงพัฒนา หรือแก้ไขบทเพลงในอัลบั้มที่นักร้องสร้างมา หรือ อาจเปลี่ยนหรือเพิ่มเพลงใหม่ จนครบ 1 อัลบั้ม หลังจากนั้น โปรดิวเซอร์ จะให้นักร้องอัดเสียงเพื่อสร้างเทปต้นแบบหรือ เดโมเทป โดยที่จะนำ เดโมเทป ส่งให้เจ้าของบริษัทพิจารณา จนได้เพลงครบทั้ง 10 เพลง ก็จะทำการอัดเสียงนักร้องนักร้องอีกครั้ง เพื่อสร้างเป็นเทปต้นฉบับหรือ มาสเตอร์เทป

3.2.3 การสร้างตัวตนให้กับนักร้องเพลงเพื่อชีวิต เริ่มจากการวาง Concept ตัวตนของนักร้องตาม Concept ของงานเพลง โดยจะมี โปรดิวเซอร์ เป็นผู้ดูแล หรือบางบริษัทอาจมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ หลังจากนั้นก็นำนักร้องมาสร้างให้เป็นไปตาม Concept ที่วางไว้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ เรื่องการปรับแต่งรูปลักษณ์ของนักร้อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเสื้อผ้า หน้าตา ทรงผม ชื่อนักร้อง และชื่อของผลงาน ประเด็นต่อมา บริษัทจะเสริมบุคลิก และความสามารถ ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรี และความสามารถอื่นๆ เช่น การพูดคุยหรือ การแสดงใน มิวสิก วิดีโอ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา “กระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย” ใน 3 แนวเพลง คือ เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง และเพลงเพื่อชีวิต พบว่า กระบวนการผลิตนักร้องของแนวเพลงทั้ง 3 มีขั้นตอนที่เหมือนกัน ทั้งในกระบวนการของการคัดเลือกนักร้อง และกระบวนการสร้างนักร้อง แต่แตกต่างกันในรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน โดยที่แนวเพลงจะเป็นตัวกำหนดความแตกต่างเหล่านั้น ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้จะส่งผลถึงลักษณะของนักร้องที่ผลิตออกในแต่ละแนวเพลงจะมีความแตกต่างกัน นอกจากรายละเอียดของกระบวนการผลิตนักร้องในแต่ละแนวเพลงจะแตกต่างกันแล้ว ในแนวเพลงเดียวกันรายละเอียดของการผลิตนักร้องแต่ละคนยังมีความแตกต่างกันอีกด้วย เนื่องจากวัตถุดิบในการผลิตนักร้องนั้นเป็นคน ซึ่งต่างกับวัตถุดิบในการผลิตสินค้าและบริการแบบทั่วไป จึงเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อนอย่างมากในการสร้างนักร้องขึ้นมาหนึ่งคน

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า ลักษณะของกระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทยใน 3 แนวเพลง ที่มีขั้นตอนในกระบวนการคัดเลือกนักร้อง และกระบวนการสร้างนักร้องที่ชัดเจนแน่นอนและมีความคล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการผลิตนักร้องเป็นไปในลักษณะเดียวกับกระบวนการผลิตสินค้าในระบบอุตสาหกรรม (Manufacturing) กล่าวคือ นักร้อง เปรียบเสมือนวัตถุดิบ ที่ผู้ผลิต หรือ บริษัทต้องเสาะหาวัตถุดิบเพื่อป้อนเข้าสู่โรงงาน หรือ บริษัทต้องเสาะหาบุคคลที่มีแนวโน้มที่สามารถนำมาสร้างเป็นนักร้องได้ โดยอาศัยขั้นตอนการคัดสรรวัตถุดิบที่มีการวางแผนที่ดี กระบวนการคัดเลือกนักร้องจะช่วยให้บริษัทได้บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่บริษัทต้องการภายใต้กรอบของเกณฑ์และปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อกระบวนการคัดเลือก หลังจากนั้นวัตถุดิบจะถูกแปรรูปให้กลายเป็นสินค้าด้วยกระบวนการต่างๆ บุคคลที่ผ่านการคัดเลือกเข้าจะผ่านกระบวนการสร้างนักร้องเช่นกัน ซึ่งกระบวนการต่างๆนั้น จะสร้างให้บุคคลกลายเป็นนักร้องของบริษัทเทปเพลงได้อย่างสมบูรณ์ และพร้อมที่บริษัทจะออกจำหน่ายได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 7.1 แสดงการเปรียบเทียบกระบวนการผลิตสินค้าในระบบอุตสาหกรรมทั่วไปกับกระบวนการผลิตนักร้องในระบบอุตสาหกรรมเพลงไทย

นอกจากนั้นการศึกษาวิจัยยังสามารถแสดงให้เห็นได้ว่า แต่ละบริษัทพยายามที่จะสร้างกระบวนการผลิตนักร้องให้มีความเป็นมาตรฐานเหมือนกัน (Standardization) กล่าวคือบริษัทต้องการผลิตนักร้องได้ออกมาแล้วได้รับความนิยมเหมือนกันด้วยสูตรที่เบ็ดเสร็จตายตัว ส่งผลให้นักร้องมีลักษณะที่ซ้ำๆ จะแตกต่างเพียงแต่บุคลิกภายนอก เช่น ชื่อ เสื้อผ้าการแต่งกายเท่านั้น โดยอ้างว่าการผลิตนักร้องในลักษณะนี้เป็นไปตามความต้องการของตลาด หรือ ความต้องการของผู้บริโภค โดยจะเห็นได้จากในทุกๆ ขั้นตอนของกระบวนการผลิตนักร้อง บริษัทเพลง จะเอาปัจจัยการตลาดมาเป็นตัวกำหนดทิศทางในการดำเนินงาน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าแท้จริงแล้วบริษัทไม่ได้ผลิตศิลปินออกมาสู่ผู้บริโภค แต่เป็นการผลิตเพียงสินค้าชนิดหนึ่งเท่านั้น เช่นเดียวกับการผลิตสินค้าในโรงงานอุตสาหกรรม โดยบริษัทเพลงมองบุคคลที่บริษัทนำมาสร้างให้เป็นนักร้องนั้น เป็นเพียงวัตถุดิบของกระบวนการผลิตเท่านั้น

อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 แนวเพลงแล้วพบว่า ในกระบวนการผลิตของนักร้องของแนวเพลงไทยสากลจะมองบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาเป็นเพียงวัตถุดิบที่พร้อมจะแปรรูปไปตามกระบวนการต่างๆ ของบริษัทมากที่สุด คล้ายคลึงกับในแนวเพลงลูกทุ่ง นักร้องทั้ง 2 แนวเพลงไม่ได้มีอิสระในการสร้างสรรค์ผลงานตามความต้องการของตนเอง แต่จะมีทีมงานและเทคโนโลยีต่างๆ มาสร้างสรรค์ผลงานแทนให้ ส่วนในแนวเพลงเพื่อชีวิตดูเหมือนว่านักร้องจะหลงเหลือความเป็นศิลปินอยู่มากที่สุด ศิลปินเพื่อชีวิตในระบบอุตสาหกรรมเพลงไทยยังคงสามารถที่

จะสร้างสรรค์ผลงานของตัวเองได้ แต่ก็ยังคงเป็นศิลปินเพื่อชีวิตที่แตกต่างจากในอดีต เนื่องจากผลงานเหล่านั้นจะถูกสร้างภายใต้กรอบความต้องการของนายทุน

ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษา “กระบวนการสร้างนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย” เป็นการศึกษาจากบุคคลผู้ที่ให้ข้อมูลเป็นหลักที่สำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในกระบวนการคัดเลือกและการสร้างนักร้อง ผู้วิจัยจะต้องเข้าถึงแหล่งข้อมูล โดยอาศัยความคุ้นเคยกับแหล่งข้อมูลเป็นอย่างดี แต่เนื่องด้วยเวลาในการทำงานที่ถูกจำกัดและความสัมพันธ์กับแหล่งข้อมูล รวมทั้งข้อมูลต่างๆ ถือเป็นกลยุทธ์ของบริษัทซึ่งไม่อาจเผยแพร่ได้ ทำให้แหล่งข้อมูลไม่สามารถให้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและอ้างอิงข้อมูลต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งเป็นการศึกษาในข้อมูลย้อนหลัง ทำให้ข้อมูลบางส่วนได้สูญหายไปบ้าง ส่งผลต่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่สามารถเก็บได้ แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาพรวมของกระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย ผู้วิจัยจึงได้พยายามรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากแหล่งข้อมูลหลัก และเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ เพื่อเติม จากเอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาถึงภาพรวมของกระบวนการผลิตนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย โดยเน้นศึกษาในด้านของผู้ผลิตเป็นหลัก ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปน่าจะมีการวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริโภค ที่มีต่อนักร้องของอุตสาหกรรมเพลงไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองบรรณาธิการ. สังสรรค์สนทนา: ดร.เจตนา นาควัชระ ดร.สุกรี เจริญสุข ฐกกิจบันเทิงไทยใน
สายต่านักวิจารณ์. สารคดี. ปีที่ 8 ฉบับที่ 89 (กรกฎาคม 2535): 104-105, 707-188.

กัณฐชา เอกตระกูล, เจ้าที่ฝ่ายผลิต บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2541.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2539.

กาญจนา แก้วเทพ. ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

กาญจนา ชูติมาเทวินทร์, หัวหน้าแผนกสไตลิสต์ บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด,
สัมภาษณ์, 23 กรกฎาคม 2544.

เกษม คมสันต์, นักร้องสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2544.

ขจร ฝ่ายเทศ. ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานเพลงของผู้ประพันธ์เพลง ลูกทุ่ง ลพ บุรีรัตน์.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

จรัล ภัทระพันธุ์, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด, สัมภาษณ์, 14 มีนาคม 2544.

จรรยารัตน์ สุวรรณภูสิทธิ์. ตำนานเพลงเพื่อชีวิต "สายธารแห่งการต่อสู้". เจ้าพระยากระบวนการพิมพ์:
สำนักพิมพ์ พิมพ์ตุลา, 2532.

จินตนา ดำรงค์เลิศ. วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง: ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และการดำเนินชีวิต
ของชาวชนบทไทยที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึง
ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

โจนัส แอนเดอร์สัน, นักร้องสังกัด บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2544.

ณัฐภรณ์ สติกรกุล. กระบวนการสร้างนักร้องยอดนิยมของ บริษัท แกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนท์ จำกัด.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ดารา พรพรรณราย, ครูสอนร้องเพลง MS Voice Studio, สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2543.

ดุษฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล, นักร้องและครูสอนร้องเพลง, สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม 2543.

ธนพร แวกประยูร, นักร้องสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2544.

ธนา ลวสุต, ผู้จัดการฝ่ายสร้างสรรค์และผลิตเพลง บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2544.

ธานินทร์ เคนโพธิ์, นักแต่งเพลง บริษัททรูโฟรนต์ จำกัด, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544.

นก พรพนา, นักร้องสังกัด บริษัทซัวร์ ออดิโอ จำกัด, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2544.

นภัส จิระจิติกการ, นักร้องสังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน), สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2544

นเรศ น้อยเนบ, นักร้องสังกัด บริษัททรูโฟรนต์ จำกัด, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2544.

นวพรรษ เพ็ชรรัตน์, Creative Group Head บริษัททรูโฟรนต์ จำกัด, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2543.

น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์, นักร้องสังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน), สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2544.

บัญญัติ จุลนาพันธ์ และคณะ. หลักการตลาด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533.

ประมินทร์ รัชชีธรรม, กรรมการผู้จัดการ บริษัททลงไลน์ มิวสิก จำกัด, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2543.

ประเสริฐ พงษ์ธนาภิกร, กรรมการผู้จัดการ บริษัททรูโฟรนต์ จำกัด, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2544.

ปัญญา อามาตย์, นักร้องสังกัด บริษัททลงไลน์ มิวสิก จำกัด, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2543.

ปาริฉัตร เสวตเศรณี. กระบวนการและปัจจัยในการคัดเลือกนักแสดงไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ, นักร้อง, สัมภาษณ์, 12 สิงหาคม 2543.

พนม วิไล, ผู้จัดการฝ่ายผลิตสายงานเพลงลูกทุ่ง บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2544.

พยงค์ มุกดาพันธ์. เรื่องราวเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง. จากเพลงไทยถึงเพลงลูกทุ่ง: ความเคลื่อนไหวของเพลงไทยตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาถึงปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2527.

พัชรिता วัฒนา, นักร้อง และหัวหน้าแผนกฝึกอบรมและพัฒนาศิลปิน บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2544.

พัชรिता วัฒนา. ศิลปินเพลงไทยสากลและสื่อมวลชน: วิถีทางในการสร้างความสำเร็จ. วิทยา

นิพนธ์ ปริญญาโทเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

พัชริดา วัฒนนา. อ่านเล่น ๆ ร้องเป็นเพลง. กรุงเทพมหานคร: N.P. SCREEN PRINTING CO.,
LTD., 2544.

พิมพ์ลักษณ์ กมลเพชร, นักร้องสังกัด บริษัทเบเกอร์ มิวสิก จำกัด, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2544.

มณีนุช เสมรสุต, นักร้อง และผู้อำนวยการ MS Voice Studio, สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2543.

มนต์ชีพ ศิวะสินางกูร, ผู้จัดการฝ่ายคัดสรรและพัฒนาศิลปิน บริษัทอวาทิสท์ จำกัด, สัมภาษณ์,

19

มิถุนายน 2544.

ลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์, นักร้องสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, สัมภาษณ์, 26

พฤษภาคม 2544.

ลาวัลย์ แสงอาทิตย์, ผู้จัดการทั่วไป บริษัทอวาทิสท์ จำกัด, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544.

วิเชียร ฤกษ์ไพศาล, กรรมการผู้จัดการ บริษัทอวาทิสท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด, สัมภาษณ์, 29

มิถุนายน 2544.

วิรัช อยู่ถาวร, ผู้อำนวยการวงดนตรีเฉลิมราษฎร์, สัมภาษณ์, 3 สิงหาคม 2543.

ศมกมล ลิ้มปัทม์. กว่าจะมาเป็นธุรกิจเทปเพลง. พิมพ์ครั้งที่ 1. โครงการหนังสือชุดนิเทศศาสตร์

บัณฑิตศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอช
ที พี จำกัด, 2536.

ศมกมล ลิ้มปัทม์. บทบาทของระบบธุรกิจเทปเพลงไทยสากลต่อการสร้างสรรค์ผลงานเพลง. วิทยา

นิพนธ์ ปริญญาโทเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์, กรรมการผู้จัดการ บริษัทเบเกอร์ จำกัด, 5 มิถุนายน 2544.

สมชาย มีสมบุญ, ผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทมาสเตอร์เทป จำกัด, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2544.

สมโชค เล้าเปี่ยมทอง, หัวหน้าแผนก Live Director บริษัทอาร์.เอส.โปรโมชัน 1992 จำกัด,

สัมภาษณ์, 14 กรกฎาคม 2544.

สาคร คันธโชติ. กรรมวิธีการผลิต. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,

2528.

สุกรี เจริญสุข. ดนตรีวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: Dr. Sax, 2538.

สุจิตา เรืองรองหิรัญญา, นักร้องสังกัด บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน),

สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2544

สุดา ชื่นบาน, นักร้อง, สัมภาษณ์. 9 กรกฎาคม 2543.

- สุทธาสินี เกียรติไพบูลย์. วิวัฒนาการจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่เพลงสมัยนิยมของเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ. 2516-2531). วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุรศักดิ์ นานานุกูล. การบริหารงานผลิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- สุระ ธีรกุล, นักร้องสังกัด บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, สัมภาษณ์, 28 พฤษภาคม 2544.
- สุระนิศย์ บุญเย็น, นักร้องสังกัด บริษัทบิทีวินมิลเลนเนียม จำกัด, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2544.
- สุวัฒนา วงษ์กะพันธ์. การสื่อสารการตลาด: เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา ธุรกิจการโฆษณา (หน่วยที่ 1-2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- อมร ภูษิตรานุสรณ์. กลยุทธ์การสร้างบุคคลที่มีชื่อเสียงของธุรกิจจัดการดารา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา ภาควิชาบัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- อนุชา ลังประเสริฐ, หัวหน้าแผนกจัดหาศิลปิน บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2544.
- อนุชา อรรถจนาววัฒน์, ผู้จัดการฝ่ายสร้างสรรค์และผลิตเพลง บริษัทอาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2544.
- อรุณศักดิ์ อ่องล่อ, กรรมการผู้จัดการ บริษัทบิทีวินมิลเลนเนียม จำกัด, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2544.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. ระบบวิทยุโทรทัศน์ไทย: โครงสร้างทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- เอนก นาวิกมูล. เพลงนอกศตวรรษ. (ฉบับปรับปรุง) พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, 2527.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. พัฒนาความคิดมาร์กซ์ซิสต์ในศตวรรษที่ 20: สำนักแพรงเฟิร์ต. เศรษฐศาสตร์การเมือง. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (กันยายน 2527): 68 – 95.
- จาทูรงค์ กอบแก้ว. เกรียงไกร เศรษฐศาสตร์คดี “ผู้พลิกหน้าให้” เป็นโอกาสเบื้องหลังความสำเร็จ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อินฟอรมีเดีย อินเตอร์เนชั่นแนล, 2543.
- เจนภพ จบกระบวนวรรณ. สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2544.
- เชาว์ ไรจน์แสง. องค์การและการจัดการ. (หน่วย 12-13) พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- ดุษฎี พนมยงค์ บุณท์ศนกุล. ลมหายใจ ดนตรี ชีวิต: การฝึกฝนดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บ้านเพลง, 2539.
- ดุษฎี พนมยงค์ บุณท์ศนกุล. สานฝันด้วยเสียงเพลง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บ้านเพลง, 2542.
- แตงอน. 360 บั้นเทิง: สวย-หล่อ กับคุณภาพอะไรสำคัญกว่ากัน ?. ผู้จัดการรายวัน. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2981 (มิถุนายน 2543) .
- นัจฉนัท พฤษภักษ์ไพบูลย์. การวิเคราะห์ความสามารถในการประพันธ์เพลงเพื่อใช้ในงานสื่อสารมวลชน ของ สง่า อารัมภ์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- บริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน). นิหน้า...นี่นา: สุริยาเรื่องร้องหรือสัญญา. [เทปบันทึกเสียง]. แกรมมี่ คิวเอ็กซ์: บริษัท เอ็มจีเอ จำกัด, 2542.
- บริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน). B:Namthip: น้ำทิพย์ จงรัชตวิบูลย์. [เทปบันทึกเสียง]. กรีนป๊นส์: บริษัท เอ็มจีเอ จำกัด, 2543.
- บริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน). Teen Voice Girl: นกัศ จิระจิตตาการ. [เทปบันทึกเสียง]. กรีนป๊นส์: บริษัท เอ็มจีเอ จำกัด, 2542.
- บริษัท เจ เอส แอล จำกัด. จันทร์กะพริบ: มนต์สิทธิ์ คำสร้อย. [เทปบันทึกภาพ]. Studio Active: สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, 9 ธันวาคม 2539.
- บริษัท เจ เอส แอล จำกัด. จันทร์กะพริบ: ยิ่งยง ยอดบัวงาม. [เทปบันทึกภาพ]. Studio Active: สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, 21 เมษายน 2540.
- บริษัท เจ เอส แอล จำกัด. จันทร์กะพริบ: รุ่ง สุริยา. [เทปบันทึกภาพ]. Studio Active: สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, 28 กันยายน 2541.

- บริษัท เจ เอส แอล จำกัด. จันทร์กะพริบ: ผ่น ธนสุนทร. [เทปบันทึกภาพ]. Studio Active: สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, 26 เมษายน 2542.
- บริษัท ชัวร์ออดิโอ จำกัด. เก็บไปขึ้นลาน: เกษม คมสันต์. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท ชัวร์ออดิโอ จำกัด: บริษัท ชัวร์ออดิโอ จำกัด, 2543.
- บริษัท บิพวินมิลเลนเนี่ยม จำกัด. ชีวิตหนึ่ง...ผู้ชายคนหนึ่ง: สุระนิตย์. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท บิพวินมิลเลนเนี่ยม จำกัด: บริษัท บิพวินมิลเลนเนี่ยม จำกัด, 2543.
- บริษัท มีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด. ผมชื่อโจนัส: โจนัส แอนเดอร์สัน. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท มีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด: บริษัท มีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด, 2543.
- บริษัท มาสเตอร์เทป จำกัด. เลือกเขาเถอะพี่: นก พรพนา. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท มาสเตอร์เทป จำกัด: บริษัท มาสเตอร์เทป จำกัด, 2543.
- บริษัท ลองไลน์ มิวสิก จำกัด. มาให้ลิ้ม: ผู้ใหญ่อาร์ม. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท ลองไลน์ มิวสิก จำกัด: บริษัท เอส วี อินเตอร์กรุ๊ป จำกัด, 2543.
- บริษัท ลูกทุ่ง เอฟ. เอ็ม. จำกัด. ลูกทุ่ง เอฟ. เอ็ม. ครบรอบ 3 ขวบปี. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วงศ์สว่างการพิมพ์ จำกัด, 2543.
- บริษัท รถไฟดนตรี จำกัด. หัวใจของดอง: บัวลอย. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท รถไฟดนตรี จำกัด: บริษัท ยูเอฟโอ จำกัด, 2543.
- บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด. ปาน ธนพร: ธนพร แวกประยูร. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด: บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, 2543.
- บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด. ลูกอ่อนที่ยาวล่ำสุด: ลัดดา หวงมณีรุ่งโรจน์. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด: บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, 2543.
- บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด. Nicky: สุระ ธีรกุล. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด: บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, 2542.
- บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด. Korrarin: กรพินธุ์ พวงโพธิ์. [เทปบันทึกเสียง]. บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด: บริษัท อาร์.เอส. โปรโมชัน 1992 จำกัด, 2542.
- "ปี" เปิดใจ "นางแบบสู้นักร้อง". เดลินิวส์. ฉบับที่ 18, 512 (มิถุนายน 2543): 39.
- เบื้องหลังความสำเร็จ: ขยันและตั้งใจจริงคาถาสู่ความสำเร็จ ะยะารถไฟดนตรี. บริการทอง: สมัครงาน. ฉบับที่ 113 (ส.ค. - ก.ย. 2540): 16 - 17.
- ปริศนา. ศิลปบันเทิง: สุรัชย์ เชนฐุโชติศักดิ์ อีักษ์ใหญ่ของวงการเพลง. สกุลไทย รายสัปดาห์. ฉบับ 2382 ปีที่ 46 (มิถุนายน 2543): 92, 100.

- พวงค์ มุกดาพันธ์. เรื่องราวเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง. จากเพลงไทยถึงเพลงลูกทุ่ง: ความเคลื่อนไหวของเพลงไทยตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาถึงปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, 2527.
- พัชรिता วัฒนา. อ่านเล่น ๆ ร้องเป็นเพลง. กรุงเทพมหานคร: N.P. SCREEN PRINTING CO., LTD., 2544.
- พาเว, เอกชยา. สัมภาษณ์: คนพิเศษ ธงไชย แม็คอินไตย์. แพรว. ปีที่ 20 ฉบับที่ 457 (กันยายน 2541): 142 - 157.
- พีส์มั่ง. แต่เล็กจนโต: นิหน้า สดใสรำเรง.. ก็นิหน้า นีนา. Mirror Magazine. ปีที่ 10 ฉบับที่ 15 (สิงหาคม 2542): 14 -15.
- เลิศชาย คชยุทธ. ไทยลูกทุ่ง. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์มติชน: บริษัทพิมพ์เนต พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, 2538.
- โลลิตา. The Way of Life: ปุ-ศสมน บุตรศรี. ฮาร์ท. เล่มที่ 35 (มีนาคม 2542): 32 - 34.
- วนิดา. แก้อึ้นทน: บั่นมากับมือ. แพรวสุดสัปดาห์. ปีที่ 15 ฉบับที่ 344 (มิถุนายน 2540): 100-105.
- ศศิธร. วิทยุต่างพ.ศ.: อาร์ม-ศิริโรจน์ ศิริเจริญ. ฮาร์ท. เล่มที่ 35 (มีนาคม 2542) : 32 - 34.
- สายัญ แห่งเพชร, นักร้องสังกัด บริษัทมีเดีย มิวสิก กรุ๊ป จำกัด, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2544.
- สุพรรณิ เหลือบุญชู. การขับร้องเพลงไทย. มหาสารคาม: ภาควิชาทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. กึ่งศตวรรษเพลงไทยลูกทุ่ง. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2532.
- Monkey Act. บ๊ชช แม็กกาซีน. เล่มที่ 1 (มิถุนายน 2543): 72.

ภาษาต่างประเทศ

- Earl Babbie. The Practice of Social Research. Seventh Edition. Wadsworth Publishing: An International Thomson Publishing Company, 1995.
- Philip Kotler and Joanne Scheff. Standing room only: strategies for marketing the performing arts. Massachusetts: Harvard Business School Press Boston, 1997.
- Wimmer, Roger D. Mass media research: an introduction. Sixth Edition. Belmont California: Wadsworth, 2000.

Web Site

[http:// www.bakerymusic.com](http://www.bakerymusic.com).

[http:// www.dojo-city.com](http://www.dojo-city.com).

[http:// www.eotoday.com](http://www.eotoday.com).

[http:// www.grammy.co.th](http://www.grammy.co.th).

[http:// www.luktungfm.com](http://www.luktungfm.com).

[http:// www.veteethai.com](http://www.veteethai.com).

[http:// www.rs-promotion.com](http://www.rs-promotion.com).

[http:// www.sanook.com](http://www.sanook.com).

[http:// www.sure-audio.com](http://www.sure-audio.com).

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นายเพิ่มเกียรติ เรืองสกุล เกิดวันที่ 10 สิงหาคม 2517 ที่จังหวัดสุโขทัย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4 กรมการbinพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย